סֵפֶר

אֲשֶׁר בַּנַּחַל

חֵלֶק נז

וְהוּא קֹבֶץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל
הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חָכְמָה יְסָדָתָם, עִנְיָנִים נוֹרָאִים
וְנִפְלָאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת, הִתְחַזְּקוּת וְהִתְעוֹרְרוּת
לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דַּרְגָּה וְדַרְגָּה מִכָּל
מָקוֹם שֶׁהוּא, יְהִיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן
הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ
רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיהּ״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

הכתובת להשיג את הספר הזה
ועוד ספרים של אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי מוהר"אש הצדיק מיבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

הוצא לאור על ידי
ניצני הקודש הוצאה לאור
יבנאל ת.ד 599
טלפקס: 151-774-419-808
דואר אלקטרוני: nizaniakodes@gmail.com

* * *

להזמנות ספר זה וספרים נוספים
עם אפשרות משלוחים עד בית הלקוח
תוך 48 שעות
"ניצני הקודש הוצאה לאור" - חנות

054-2287882

בני ברק - 052-7138892
הרצליה - 052-2491719

הוצאה לאור
ניצני הקודש

פְּתַח דָּבָר

הִנֵּה חֶלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מַהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מְאֹד בָּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּחַיִּים וּמְחַזְּקִים עַצְמָם עִם סְפָרִים אֵלּוּ, וְכָל חִיּוּתָם וְהַתְמָדָתָם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמַה גַּם שֶׁאֲפִלּוּ אֶת הַנֶּהֱנָתָם בְּגַשְׁמִיּוּת הֵם גַּם־כֵּן לוֹקְחִים מִסְּפָרִים אֵלּוּ, כִּי הַסְּפָרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאָב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל דֶּרֶךְ מְעֹרָבִים מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לָזֹאת לָקַחְנוּ עַל עַצְמֵנוּ לְסַדֵּר אֶת כָּל חֶלְקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", מֵהַמִּכְתָּב הָרִאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַּס עַד עַתָּה, דָּבָר הַמִּסְתַּכֵּם בְּיוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים אֶלֶף מִכְתָּבִים, וְסִדַּרְנוּ אֶת הַמִּכְתָּבִים עַל־פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְתָּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיָדֵינוּ אַחַר־כָּךְ מִכְּתַב יָד, אֲשֶׁר טֶרֶם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וּכְמוֹ־כֵן סִדַּרְנוּ אֶת הַמִּכְתָּבִים בְּהַדָּפָסָה מְחֻדֶּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהִדּוּר וְהַיֹּפִי, וְהִכְנַסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַּנַ"ךְ וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים זַ"ל, כַּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מַפְתֵּחַ הָעִנְיָנִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמֵּבִיא תַּמְצִית הַנּוֹשְׂאִים שֶׁמְּדַבֵּר עֲלֵיהֶם בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עָמָל וִיגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מַדְפִּיסִים עַתָּה אֶת כֶּרֶךְ **נז**, וּמְקַוִּים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׁאָר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כֶּרֶךְ אַחַר כֶּרֶךְ, וּבְלִבֵּנוּ תִּקְוָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּקְרָא בָּזֶה, יֵהָנֶה וְיִחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ הֵם אוֹצָר כְּלִי חֶמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפֵרוּשִׁים נִפְלָאִים עַל פְּסוּקֵי תַּנַ"ךְ וְעַל מַאֲמְרֵי חַזַ"ל הַקְּדוֹשִׁים בִּגְמָרָא וּמִדְרָשִׁים וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, מְלֻבָּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מִלְּבוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֲפִלּוּ הַיָּרוּד וְהַנָּמוֹךְ בְּיוֹתֵר, יוּכַל גַּם־כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֹפֶן נִפְלָא וְנַעֲלֶה מְאֹד, מִשֵּׂכֶל עֶלְיוֹן לְשֵׂכֶל תַּחְתּוֹן, מֵעֵילָא לְעֵלּוֹל, כַּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שֶׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְנוֹתְנִים עֵצוֹת נִפְלָאוֹת אֵיךְ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעָיוֹת הַחַיִּים שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתְמִיד בָּהֶם, וְאָז יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, זִיו וְחִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לְאֹשֶׁר אֲמִתִּי וְנִצְחִי לָאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חַ׳בְלִים נָ׳פְלוּ לָ׳נוּ בַּ׳נְּעִימִים, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר עַ׳יִן ל׳א רָ׳אֲתָה אֱ׳לֹקִים זּ׳וּלָתֶיךָ יַ׳עֲשֶׂה, וְיִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁ׳לֵ׳מָ׳ה׳, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמּוֹצִיאִים לָאוֹר

הַקְדָּמָה

מְבאָר בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס״א: עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לָאוֹר.

הַיְנוּ מִכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁאָדָם לוֹמֵד, צָרִיךְ שֶׁיְּקַבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפְּטֵי אֱמֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִשְׁפָּט מְעֻקָּל, שֶׁיְּקַבֵּל וְיִלְמַד מִכָּל הַלִּמּוּדִים שֶׁלּוֹמֵד מִשְׁפְּטֵי הַנְּהָגוֹת, שֶׁיֵּדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג — הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים, שֶׁמִּתְנַהֲגִים לְפִי דַּעְתּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וּכְפִי הַמֶּמְשָׁלָה וְהָרַבָּנוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, הֵן לְרַב אוֹ לְמֹעֵט, וְכָל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ׳.

וְהִנֵּה עִקַּר שְׁלֵמוּת אֱמוּנַת חֲכָמִים הוּא, כְּשֶׁיְּזַכֶּה לְסַלֵּק אֶת דַּעַת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְיֵדַע וְיָבִין בֶּאֱמֶת בְּאֵיזֶה מַעֲמַד וּמַצָּב אֲנִי נִמְצָא, וְעַל־כֵּן עָלַי לְסַלֵּק אֶת דַּעְתִּי לְגַמְרֵי, וְכָל מַה שֶּׁאוֹמֵר לִי הֶחָכָם הָרַב הָאֱמֶת, אֲנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלַי כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה — דָּבָר קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמֹאל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (סִפְרִי, שׁוֹפְטִים יא): אַפִלּוּ אוֹמֵר לְךָ עַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמֹאל וְכוּ׳; וּלְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת, וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם שֵׂכֶל בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֶצְלוֹ שֵׂכֶל עַצְמוֹ, הוּא אֵינוֹ בִּשְׁלֵמוּת וְאֵינוֹ מְקֻשָּׁר וּמְקֹרָב לַצַּדִּיק, אֲבָל כְּשֶׁזּוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל

הַצַּדִּיק וְהָרַב הָאֱמֶת, אָז יָכוֹל לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֵצוֹת עַל כָּל דָּבָר, הֵן לוֹ וְהֵן לַאֲחֵרִים — הַחֲפֵצִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג), וְגַם יִזְכֶּה לָצֵאת מִשִּׁגְעוֹנוֹ וּמִשְּׁטִיּוֹתָיו, שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ עַל־יְדֵי עֲוֹונוֹתָיו (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן סז), כִּי הַצַּדִּיק הוּא מָלֵא עֵצוֹת וְחִדּוּשִׁים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מִגָּדוֹל וְעַד קָטָן, דָּרֵי מַעְלָה וְדָרֵי מַטָּה, וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ רַק לְהַעְתִּיק דִּבְרֵי הַצַּדִּיק כִּפְשׁוּטָם וּלְהַלְבִּישָׁם בְּכֵלִים מַכְלִים שׁוֹנִים לְכָל הַשּׁוֹאֲלִים אוֹתָנוּ דְּבַר הַשֵּׁם, וְלִבְלִי לוֹמַר וּלְהַמְצִיא סְבָרוֹת כְּרִסְיוֹת וְכוּ׳, כִּי כָּל אֵלּוּ הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, לְמוּדָם הוּא מְמוּתָרוֹת, אֲשֶׁר מִשָּׁם יוֹצֵא מִשְׁפָּט מְעֻקָּל, וְלֹא דַּי שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים אֲפִלּוּ לְהַנְהִיג אֶת עַצְמָן, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְהַנְהִיג אֶת אֲחֵרִים וְכוּ׳.

וְעַל־כֵּן הָעִקָּר לָשׁוּב עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וּכְשֶׁאָחַד שׁוֹאֵל אֵיזֶה דָּבָר אוֹ אֵיזוֹ עֵצָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, הָעִקָּר לְהָשִׁיב דִּבְרֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל־יְדֵי שֶׁזֶּה מַקְשֶׁה וְשׁוֹאֵל, וְזֶה מֵשִׁיב וּמְתָרֵץ אֶת הַשְּׁאֵלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה סֵפֶר שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַדְּשׁוּ הַרְבֵּה סְפָרִים לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הָרַב הָאֱמֶת, שֶׁהוּא שֵׁכֶל הַכּוֹלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַדְּרָגוֹת וְכוּ׳.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: יֵשׁ כַּמָּה סְפָרִים עַכְשָׁו וְגַם עֲתִידִים לִהְיוֹת עוֹד כַּמָּה סְפָרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, וְאָסוּר לִלְעֹג עֲלֵיהֶם, חַס וְשָׁלוֹם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, קִדּוּשִׁין, הֲלָכָה ג), כִּי רַק הַסְּפָרִים הַמְדַבְּרִים מֵחֲקִירוֹת צְרִיכִין לְהַרְחִיקָם כְּמִטַּחֲוֵי קֶשֶׁת, וּלְבַעֲרָם מִבֵּיתוֹ בְּבִעוּר חָמֵץ וּשְׂאוֹר וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְרָאוּי לִגְזֹר שֶׁלֹּא לְהַדְפִּיסָם עוֹד, כִּי שׁוֹרְפִים נִשְׁמוֹת הַקּוֹרְאִים בָּהֶם וְכוּ׳, אֲבָל כָּל הַסְּפָרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ, בְּדֶרֶךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּוַדַּאי מִצְוָה גְּדוֹלָה לְהַדְפִּיסָם לְהַרְבּוֹת סְפָרִים כְּחוֹל הַיָּם, כִּי כָּל סֵפֶר שֶׁמְּדַבֵּר מֵעִנְיְנֵי תּוֹרָה הֵן בְּדֶרֶךְ פְּשָׁט, אוֹ דְּרוּשׁ, אוֹ רֶמֶז, אוֹ

סוֹד, אוֹ פֵּרוּשׁ, אוֹ בֵּאוּר, אוֹ סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוֹ סִפְרֵי מוּסָר וְאַגָּדוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם, כֻּלָּם נְכוֹחִים לַמֵּבִין, וְכֻלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, כֻּלָּם אֲהוּבִים, כֻּלָּם קְדוֹשִׁים, כִּי כֻלָּם מְדַבְּרִים מֵרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, הַנֶּעֱלָם בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְווֹת, וּבְוַדַּאי אָסוּר לָקוּץ בִּרְבּוּי סְפָרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָאִים קְצָת, אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה בְּשֶׁרוֹאִים שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ עוֹד אֵיזֶה סֵפֶר חָדָשׁ, וְעָתָק יוֹצֵא מִפִּיהֶם כְּאִלּוּ מִצְטַעֲרִים עַל הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁכְּבָר יֵשׁ הַרְבֵּה סְפָרִים, וְלָמָּה לָהֶם עוֹד; וּבֶאֱמֶת לֹא בְּדַעַת יְדַבְּרוּ, כִּי "לַכֹּל זְמַן וְעֵת לְכָל חֵפֶץ" (קֹהֶלֶת ג, א), כִּי מִי יַכְרִיחַ אוֹתָם לִלְמֹד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָהֶם פְּנַאי לִלְמֹד זֶה הַסֵּפֶר הֶחָדָשׁ, רַק יְבַלּוּ יְמֵיהֶם בִּסְפָרִים שֶׁיֵּשׁ מִכְּבָר, מִי יִמְחֶה בְּיָדָם, וּמָה אִכְפַּת לָהֶם, שֶׁיֵּשׁ עוֹד סְפָרִים בָּעוֹלָם, אוּלַי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמִּסָּגֵל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דַּוְקָא, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חִיּוּת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁמְּחַיֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעַצְמוֹ יֵשׁ שִׁנּוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לִפְעָמִים מִתְעוֹרֵר לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי דָּבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלִפְעָמִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל־יְדֵי דִּבְרֵי תוֹרָה וּמוּסָר שֶׁבְּסֵפֶר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנַּפְשׁוֹ חָשְׁקָה בַּתּוֹרָה, וּמְבַלֶּה יָמָיו עָלֶיהָ כָּרָאוּי כִּי לְכָךְ נוֹצָר, יֵשׁ פְּנַאי בִּימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעַיֵּן וּלְהַבִּיט בִּסְפָרִים הַרְבֵּה מְאוֹד, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ בַּמָּה גְּדוֹלִים, שֶׁהָיוּ בְּקִיאִים בְּכַמָּה סְפָרִים הַרְבֵּה מְאוֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וָחֹמֶר מֵהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכָל עִנְיְנֵי חָכְמָתָם בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וָרִיק, צֵל עוֹבֵר, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סְפָרִים בַּאֲרִיכוּת גְּדוֹלָה מְאוֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֶצְלָם סִפְרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאוֹד בְּכָל שָׁנָה וְכִמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בִּרְבּוּי סִפְרֵיהֶם, וּמַדּוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חַס וְשָׁלוֹם, עַל רִבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ אָרֹךְ וְטוֹב לְעוֹלְמֵי עַד וּלְנֶצַח

נִצָּחִים?! וַהֲלֹא כַּמָּה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׂים וְכַמָּה סְפָרִים לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת מְחַבְּרִים בִּשְׁבִיל עִסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קַל וָחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וָחֹמֶר כַּמָּה אַלְפֵי אֲלָפִים וְרֹב רִבֵּי רִבְבוֹת רִבְבוֹת וְכוּ׳ סְפָרִים עַד אֵין קֵץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בִּשְׁבִיל הַתּוֹרָה הָאַחֲרוֹנָה לָעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהָכִין לְעַצְמֵנוּ צֵידָה לְדַרְכֵּנוּ הָרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וּכְבָר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבָלָיו וּבְטָעֲיוֹתָיו וְכוּ׳, וְכַמָּה סְפָרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסְפָּר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדֵי לִמְצֹא עֵצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנֶפֶשׁ בָּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל כֻּלָּם מִנִּי שַׁחַת, וּלְהַחֲיוֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נִצְחִיִּים, לְקָרְבָם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוֹדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, כִּי תּוֹרַת ה׳ תְּמִימָה, כִּי לֹא נָגְעוּ בָּהּ עֲדַיִן.

נִמְצָא, שֶׁכָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכְּבָר נִמְצָאִים בָּעוֹלָם, עֲדַיִן לֹא נָגְעוּ בְּעֶצֶם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהָבֵן כַּמָּה סְפָרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנַּתְחִיל לִגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לָבוֹא לַחֲדָרֶיהָ וְלֵירֵד לְעָמְקָהּ, עַל־כֵּן כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁחִבְּרוּ עַד הֵנָּה, עֲדַיִן אֵינָם חֵלֶק אֶחָד מֵאֶלֶף מֵעִמְּק רִבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁיִּתְגַּלּוּ עוֹד, בְּעֵת שֶׁיִּתְגַּלּוּ סִתְרֵי וְרָזֵי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, עַל־כֵּן צְרִיכִים לְהִזָּהֵר לֹא לִלְעֹג וּלְבַזּוֹת שׁוּם סֵפֶר הַהוֹלֵךְ עַל־פִּי דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־פִּי הַגְּמָרָא וְהַמִּדְרָשִׁים וְסִפְרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ וְהָאֲרִיזַ״ל, כִּי כֻּלָּם צְרִיכִים לָעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה מְדִינוֹת וַעֲיָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבִמְקוֹמוֹת אֵלּוּ מִתְפַּשְׁטִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מְחַיִּין אֶת עַצְמָן בָּהֶם, וּבִמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים מְחַיִּין אֶת עַצְמָן בִּסְפָרִים אֲחֵרִים דַּיְקָא וְכוּ׳.

וְהִנֵּה תַּמְצִית הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא מִכְתָּבִים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ לִמְקֹרָבִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לָאֵל, בָּאִים וּמִתְקָרְבִים אֶל הָאוֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעֱלָם, אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְרִיצִים מִכְתְּבֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם הַדֶּרֶךְ, לִרְאוֹת אוֹר וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ וְהָרָע שֶׁנִּלְכְּדוּ בּוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ תְּשׁוּבוֹת עַל מִכְתְּבֵיהֶם.

וּבֶאֱמֶת לֹא נִתְחַדֵּשׁ בּוֹ שׁוּם דָּבָר, כַּאֲשֶׁר יִרְאֶה הָרוֹאֶה, רַק נִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכֵלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים, וּכְדֶרֶךְ הָרוֹפֵא אֲשֶׁר מְעָרֵב כַּמָּה סַמִּים יַחַד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נז), כִּי כָּל הָרְפוּאוֹת הֵן הַרְכָּבוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁלּוֹקְחִים סַם פְּלוֹנִי וְעֵשֶׂב פְּלוֹנִי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן עֵשֶׂב אַחֵר, שֶׁמִּשְׁקָלוֹ כָּךְ וְכָךְ, וְכֵן שׁוֹקְלִים מִכַּמָּה מִינִים, וְכָל עֵשֶׂב וָעֵשֶׂב יֵשׁ לוֹ כֹּחַ אַחֵר, וּמְעָרְבִין אֵלּוּ הַמִּינִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהַרְכָּבָה, וְזֹאת הַהַרְכָּבָה יֵשׁ לָהּ כֹּחַ לְרַפֵּא הַחוֹלַאַת, כִּי עִקַּר הָרְפוּאָה הוּא עַל־יְדֵי הַרְכָּבָה דַּיְקָא, שֶׁנַּעֲשָׂה לָהּ כֹּחַ אַחֵר חָדָשׁ, עַל־יְדֵי הַכֹּחַ שֶׁקִּבְּלָה מִכָּל אֵלּוּ הָעֲשָׂבִים שֶׁנִּתְעָרְבוּ, וּבְזֶה הַכֹּחַ הֶחָדָשׁ שֶׁל הַהַרְכָּבָה דַּוְקָא מְרַפְּאִין כָּל מִינֵי חוֹלָאוֹת וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְדָבָר זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמְחֻיָּב לַעֲשׂוֹתוֹ — לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת בָּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נְפָשׁוֹת מֵרֶדֶת שַׁחַת, וּבִפְרָט אִם בָּא אֶחָד וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ, מֻטָּל עָלָיו חִיּוּב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הַרְבֵּה דּוֹרוֹת תְּלוּיִים בְּנֶפֶשׁ זוֹ, וְאִם תִּרַחֵקְהוּ בַּעֲנָוָה שֶׁל שֶׁקֶר, אַתָּה הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכָל הַתְּלוּיִים בּוֹ וְכוּ׳, וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בָּעוֹלָם, וְאֵין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה — כְּשֶׁזּוֹכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֱמֶת בַּחֲבֵרָיו, וּבִפְרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ אֲשֶׁר הַחֹשֶׁךְ וְהָאֲפֵלָה נִתְפַּשְׁטוּ בָּעוֹלָם, וְנִתְקַיֵּם בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים (אֵיכָה ד, א): ״תִּשְׁתַּפֵּכְנָה אַבְנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת״, דְּהַיְנוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְגַּלְגְּלִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים

עֲלֵיהֶם בָּעִתִּים הַלָּלוּ נִסְיוֹנוֹת כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר לֹא שִׁעֲרוּם אֲבוֹתֵינוּ וַאֲבוֹת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְי שׁוּם גְּוָמָא כְּלָל, מַמָּשׁ כְּמוֹ בְּדוֹר הַמַּבּוּל, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵין מִי שֶׁיְּרַחֵם עֲלֵיהֶם כְּלָל, כִּי נִתְפַּשְׁטוּ סִפְרֵי מִינוּת וְנֹאוף לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים נִתְפַּסּוּ בָּזֶה בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְחַבְרָא חַבְרֵי אִית לֵיהּ, וְחַבְרָא דְּחַבְרֵי חַבְרֵי אִית לֵיהּ, וְאֶחָד מַכְשִׁיל אֶת חֲבֵרוֹ, וְשׁוּם רֹאשׁ יְשִׁיבָה וּמַשְׁגִּיחַ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִזֶּה כְּלָל (אוֹ עוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵינוֹ יוֹדֵעַ), וְעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁקָעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם; עַל־כֵּן הַהֶכְרֵחַ לְהַרְחִיב אֶת הַדִּבּוּר בְּכַמָּה מִינֵי דִּבּוּרִים, כַּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, לְמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: כְּשֶׁיַּגִּיעַ בִּכְתִיבָתוֹ לְעִנְיַן ״אֱמוּנָה״ אוֹ ״צַדִּיק״, יַרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַנָּצֵל וְלָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמִתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא הָרוֹפֵא הָאֲמִתִּי, הָרוֹפֵא הַמֻּמְחֶה מְאֹד מְאֹד (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ל), וְהוּא וַאֲנָשָׁיו יְכוֹלִים לֵירֵד אֶל כָּל מִינֵי צְנוֹרוֹת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא לְהַכְנִיעָהּ, לְשַׁבְּרָהּ וּלְבַטְּלָהּ, וּלְהָרִים אֶת הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנִּשְׁקְעוּ שָׁם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ח).

עַל־כֵּן אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מִיחִידֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁהוּא גְּמַר כָּל הַתִּקּוּנִים וְכוּ׳, שֶׁהוּא תִּקּוּת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְתִקּוּת כָּל הַדּוֹרוֹת וְתִקּוּת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ׳, נַחַל הַנּוֹבֵעַ בּוֹ מִקּוֹר הַחָכְמָה הַקְּדוּמָה הַיּוֹצֵאת מִשָּׁלֹשׁ רֹאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ׳, גְּאֻלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, וְאֶל אֲנָשָׁיו הַיְקָרִים שֶׁבְּכָל דּוֹר, שֶׁהֵם צַדִּיקֵי הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר, כִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשָׁיו הוּא אֵיבָר לַצַּדִּיק, וּבְהִתְחַבְּרוּתָם יַחַד, שָׁם כָּל הַצַּדִּיק וְכוּ׳.

וְאָז יִזְכֶּה לְתִקּוּן אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְיִזְכֶּה לְהִתְגַּלּוּת הָאוֹר הַגָּנוּז, אֲשֶׁר עַיִן לֹא רָאֲתָה אֱלֹקִים זוּלָתֶךָ יַעֲשֶׂה וְיִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן!

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
כֶּרֶךְ נז

י״א צד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ד טֵבֵת ח׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל שָׂמַחְתִּי, שֶׁאֲנִי רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁאַתָּה מִשְׁתּוֹקֵק לְהִכָּנֵס לָגוּר בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וּלְהִכָּנֵס לָגוּר שָׁם, כִּי הַמָּקוֹם הַהוּא אַדְמַת קֹדֶשׁ, וְסוֹף כָּל סוֹף תִּתְהַפֵּךְ לִהְיוֹת עֲיָרָה לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת בְּקִדּוּשׁ הַשֵּׁם נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד לְרַבֵּנוּ ז״ל. אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּכָּנֵס לָגוּר שָׁם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, אֲשֶׁר אֵין לְךָ טוֹב מִזֶּה, כִּי כָּל הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם תְּלוּיִים רַק בְּסַבְלָנוּת אֵיךְ שֶׁסּוֹבֵל — הֵן מֵאִשְׁתּוֹ, וְהֵן מִשְּׁכֵנָיו, וְהֵן מִידִידָיו, וְהֵן מִקְרוֹבָיו וּמִשְׁפַּחְתּוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי הַסַּבְלָנוּת הִיא הָעִקָּר בַּחַיִּים, כִּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ תְּכוּנוֹת הַנֶּפֶשׁ אֲחֵרוֹת, וְהָאָדָם עָלוּל תֵּכֶף־וּמִיָּד לִקְפֹּץ וְלִהְיוֹת בִּכְעַס עַל זוּלָתוֹ, עַל־כֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת

בְּסַבְלָנוּת, וְאָז יִזְכֶּה לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם כֻּלָּם. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עֵקֶצִין פֶּרֶק ג׳): אֵין לְךָ כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה כְּמוֹ הַשָּׁלוֹם; וְכֵן בְּכָל יוֹם אָנוּ מְסַיְּמִים אֶת תְּפִלַּת הַשְּׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּשִׂים שָׁלוֹם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַכְנִיס שָׁלוֹם בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וּבָזֶה נְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א צה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים הִ׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּצֵרוּף הַטְּשֶׁעק עִם הַחֲמֵשׁ־מֵאוֹת דּוֹלָר — לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ בִּבְרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בִּזְכוּת הַצְּדָקָה שֶׁאַתָּה נוֹתֵן לְהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּעַצְמְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּלָל, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מח), אֲשֶׁר הָעַצְבוּת הִיא הַסִּטְרָא אָחֳרָא, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׂוֹנֵא אוֹתָהּ.

הֵן אֱמֶת, שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, עַד שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לַהֲפֹךְ הַכֹּל לְשִׂמְחָה, אֲבָל זֶה עִקַּר גְּדֻלַּת הָאָדָם — כְּשֶׁזּוֹכֶה לַהֲפֹךְ אֶת כָּל יְרִידוֹתָיו וּנְפִילוֹתָיו אֶל שִׂמְחָה עֲצוּמָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ וְאֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי שְׁנֵיכֶם צְרִיכִים

הִתְחַזְּקוּת, וְעַל־כֵּן אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמַר חֲזַק, וּמִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר הַצְלָחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א צו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים, שֶׁתִּקָּנֶה בְּשֶׁתָּפוּת בֵּיבְנָאל עִיר בְּרֶסְלֶב שֶׁטַח וּמִגְרָשׁ, בְּאֹפֶן שֶׁיּוּכְלוּ לִבְנוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שָׁם בָּתִּים, וּלְהָכֶנֶס לָגוּר שָׁם, כִּי הַמָּקוֹם יִתְהַפֵּךְ לִהְיוֹת ״עִיר בְּרֶסְלֶב״ עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיִהְיֶה קִדּוּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם גָּדוֹל מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְהַדְבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מִלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בֵּיצָה לב:): שְׁלֹשָׁה — חַיֵּיהֶם אֵינָם חַיִּים: הַמְצַפֶּה לְשֻׁלְחָן חֲבֵרוֹ, וּמִי שֶׁאִשְׁתּוֹ מוֹשֶׁלֶת עָלָיו, וּמִי שֶׁיְּסוּרִים מוֹשְׁלִים בְּגוּפוֹ. עַל־כֵּן צָרִיךְ אַתָּה לִרְאוֹת לַהֲפֹךְ אֶת הַשְּׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָאֵלּוּ, וְתָמִיד רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַמְתִּיק אֶת הַמְּרִירוּת שֶׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁלֹּא יִהְיוּ הַיִּסּוּרִים מוֹשְׁלִים עָלֶיךָ, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יְבַלְבְּלוּ אוֹתְךָ, וְכֵן רְאֵה אַף פַּעַם לֹא לְצַפּוֹת לְשֻׁלְחַן חֲבֵרְךָ, רַק תִּהְיֶה שָׂמֵחַ בְּחֶלְקֶךָ. וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — שְׁמֹר מְאֹד, שֶׁאִשְׁתְּךָ לֹא תִּמְשֹׁל עָלֶיךָ, רַק אַתָּה תִּמְשֹׁל בָּהּ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת סג.): זָכָה — עוֹזַרְתּוֹ, לֹא זָכָה — כְּנֶגְדּוֹ; וּכְשֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־

הוּא, הַכֹּל נִתְבַּטֵּל אֵלָיו, וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָהּ יְכוֹלָה לִשְׁלֹט עָלָיו. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס בְּעַצְמוֹ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א צז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּצֵרוּף הַטָּשֶׁשְׁעק לְהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְחַיֶּה אוֹתְךָ כְּמוֹ שֶׁהֶחֱיֵיתָ אוֹתִי, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק הַדִּבּוּרִים שֶׁאָנוּ מְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִמּוּד הַתּוֹרָה שֶׁאָנוּ זוֹכִים לַחֲטֹף בְּכָל יוֹם, וְכֵן הַצְּדָקָה שֶׁאָנוּ נוֹתְנִים בַּעֲבוּר הַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַצְלָחַת הַחַיִּים, וְכָל מַה שֶּׁהָאָדָם יוֹתֵר בְּשִׂמְחָה — יוֹתֵר מַצְלִיחַ.

הֵן אֱמֶת, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, עִם כָּל זֹאת כְּבָר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר צְרִיכִים לִמְצֹא בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת הַרְחָבוֹת, וְכֵן צְרִיכִים לְחַפֵּשׂ בְּעַצְמוֹ תָּמִיד נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכּוֹ.

חֶמְדַּת לִבָּבִי! רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד טוֹב יוֹתֵר מִזֶּה, שֶׁהָאָדָם דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָז נִשְׁמָתוֹ מְאִירָה בּוֹ בְּיוֹתֵר, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, זֶה סִימָן שֶׁנִּשְׁמָתוֹ מְאִירָה בּוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִסְתַּכֵּל עָלָיו, וְזֶה אֲשֶׁר נ׳שׁ׳מ׳ה׳ — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: שִׁית נָ׳א הַ׳בֵּט מִ׳שָּׁמַיִם;

כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּק אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צוֹפֶה וּמַבִּיט עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָזֶה!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

י״א צח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכִּי לְהִכָּנֵס אֶל הַחֻפָּה בְּשָׂעָה טוֹבָה וּמֻצְלַחַת, וְתִבְנִי בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב דַּיְקָא.

נָא וְנָא אַל תִּפְחֲדִי, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֶלָּא כָּל הָעֲיָרָה תִּתְהַפֵּךְ לְעִיר בְּרֶסְלֶב עַל אַפָּם וַחֲמָתָם שֶׁל שׂוֹנְאַי.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הַמַּצָּב אֵינוֹ כָּל־כָּךְ חָמוּר כְּמוֹ שֶׁחוֹשְׁבִים, כִּי הַכֹּל הוּא בְּרוּחָנִיּוּת, וּכְשֶׁיִּגָּמֵר הַבִּנְיָן בְּרוּחָנִיּוּת, יֵרֵד לְמַטָּה בְּגַשְׁמִיּוּת, וַעֲדַיִן צְרִיכִים עוֹד הַמּוֹן תְּפִלּוֹת לִשְׁבֹּר אֶת הַחוֹמוֹת שֶׁל הַסִּטְרָא אָחֳרָא, שֶׁסִּבְּבוּ אֶת הָעֲיָרָה הַנִּפְלָאָה הַזּוֹ, שֶׁבָּהּ יִתְפָּרְסֵם שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

נָא וְנָא רְאִי לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, וּתְסַפְּרִי סִפּוּרֵי צַדִּיקִים לְכָל הַנָּשִׁים מֵעֲיָרַת יַבְנְאֵל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גָּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צַדִּיקִים, מַמְשִׁיכִים אוֹרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ בָּעוֹלָם, וְדוֹחֶה הַרְבֵּה חֹשֶׁךְ וְצָרוֹת מִן הָעוֹלָם (עֵין סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מָשִׁיחַ, סִימָן א׳); רְאִי לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה וּתְחַזְּקִי אֶת אָבִיךְ וְאִמֵּךְ וְכָל מִשְׁפַּחְתֵּךְ,

וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁבְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנוּ — תַּשְׂכִּילוּ וְתַצְלִיחוּ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א צט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ לָךְ חֵן וָחֶסֶד, בְּרִיאוּת וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדַיִךְ.

נָא וְנָא רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלֹא לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמֵךְ, כִּי עִקַּר מַעֲלַת אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי — כְּשֶׁזּוֹכֶה לַהֲפֹךְ אֶת הַמְּרִירוּת לְמְתִיקוּת, וְאֶת הַמְּנִיעוֹת לְנְעִימוּת, וְאֶת הַדְּכָאוֹן וְהָעִצָּבוֹן לְשִׂמְחָה, וּבָזֶה נִמְדֶּדֶת גְּדֻלַּת הָאָדָם.

נָא וְנָא רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזֶה פֶּתַח מְזוּזָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל הָעִנְיָנִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... שִׂיחְיוּ.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגַם הַהַזְמָנָה לַבַּר־מִצְוָה שֶׁל בִּנְכֶם,

וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי, שֶׁזְּכִיתֶם לְהַגִּיעַ אֶל הַזְּמַן הַנִּפְלָא הַזֶּה, שֶׁבְּנֵכֶם בְּכוֹרְכֶם יִכָּנֵס לְעֹל הַמִּצְוֹות.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּרְווּ רֹב נַחַת מִמֶּנּוּ וּמִכָּל הַיְלָדִים, וְשֶׁיִּגְדְּלוּ צַדִּיקִים, וְיִהְיֶה תּוֹרָה וּגְדֻלָּה צְמוּדִים עַל שֵׁלְחָנָם, וְאַף פַּעַם לֹא תֶּחְסַר לָהֶם פַּרְנָסָה.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְקַדְּשׁוּ שֵׁם שָׁמַיִם בְּיַבְנְאֶל עִיר בְּרֶסְלֶב.

וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף יִפָּתְחוּ הַגְּבוּלוֹת, וְיִפָּלוּ הַחוֹמוֹת שֶׁהֵקִים הַסָּמ״ךְ־מ״ם, וְיוּכְלוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהִכָּנֵס לָגוּר שָׁם, וְיִהְיֶה הַמָּקוֹם קְדוֹשׁ שֵׁם שָׁמַיִם לְרַבֵּנוּ ז״ל.

נָא וְנָא רְאוּ לְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַשְׁפִּיעַ עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה...

י״א קא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבָּחוּר יָנִיק וְחַכִּים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ עַכְשָׁו כְּשֶׁאַתָּה נִכְנָס לְעֹל הַמִּצְוֹות, שֶׁתְּקַבֵּל עָלֶיךָ לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְהוֹרֶיךָ הַיְקָרִים יִרְווּ רֹב נַחַת מִמְּךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עַל יוֹם הַבַּר־מִצְוָה נֶאֱמַר (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ ח״ב צח.): ״אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ״ (תְּהִלִּים ב, ז), שֶׁאָז נוֹלָד יֶלֶד מֻחְדָּשׁ, כִּי בָּא אֵלָיו הַיֵּצֶר טוֹב, וְאִם לוֹקֵחַ אֶת עַצְמוֹ בַּיָּדַיִם, יָכוֹל לְהַצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד.

עַל־כֵּן רְאֵה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתַתְחִיל לְהַתְמִיד בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי יַנְקוּתָא כְּלִילָא דְּרַדָּא; כִּי יְמֵי הַבַּחֲרוּת וְהַיַּלְדוּת הֵם מְאֹד יְקָרִים, וְאִם מְנַצְּלִים אוֹתָם יְכוֹלִים לְהַצְלִיחַ בָּהֶם מְאֹד מְאֹד. עַל־כֵּן רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן תְּרַבֶּה בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת בְּכָל יוֹם וָיוֹם.

וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הָעֲבוֹדוֹת שֶׁהָאָדָם עוֹבֵד אֶת ה׳ בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עֶרְכּוֹ יָקָר מִשָּׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוֹדָה לְעֵת זִקְנוּתוֹ, עַיֵּן שָׁם.

רְאֵה לְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם, וְתִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גָּדוֹל כְּלַפֵּי הַתּוֹשָׁבִים, בְּאֹפֶן שֶׁכֻּלָּם יִרְאוּ שֶׁהִנְּךָ זֶרַע בֵּרַךְ ה׳.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם, וּמְבָרֶכְךָ בִּבְרִכַּת ״מַזָּל טוֹב״ לִקְרַאת הַבַּר־מִצְוָה שֶׁלְּךָ...

י״א קב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁזֶּה קָשֶׁה לְךָ מְאֹד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת בִּרְגָעִים אֵלּוּ אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְאַזֵּר בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ, וְלֹא לִפֹּל בְּאֵיזֶה עַצְבוּת וְדִכָּאוֹן, אֲשֶׁר הוֹרֵס אֶת הָאָדָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְתִזְכּוּ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשֶׁה מִכָּל מַה שֶּׁעָבַר עֲלֵיכֶם עַד עַכְשָׁו.

עֲלֵיכֶם לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַל תִּפְּלוּ בְּיֵאוּשׁ, כִּי הַיֵּאוּשׁ גָּרוּעַ מֵהַכֹּל, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בְּיֵאוּשׁ וּבִרְכָּאוֹן, נֶהֱרָסִים לוֹ כָּל הַחַיִּים, וְאַתֶּם צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְבִטָּחוֹן, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם.

רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים לָאָדָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְמַלֵּא אֶת מִשְׁאֲלוֹת לִבְּכֶם לְטוֹבָה, וְתִצְאוּ מִכָּל הַחוֹבוֹת, וְתִזְכּוּ לְשַׁלֵּם לְכֻלָּם, וְלֹא תֶּחְסַר לָכֶם אַף פַּעַם פַּרְנָסָה, וְשֶׁתִּהְיֶה הַשִּׂמְחָה וְהָעֲלִיזוּת בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

נָא וָנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהוֹצִיא מִמְּךָ אֶת הַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְהַקַּטְנוּת וְכוּ׳, וּרְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, אַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁמָּרִים וּמְרוֹרִים לְךָ הַחַיִּים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְאֵין מִי שֶׁיָּבִין אוֹתְךָ רַק הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת בָּזֶה בְּעַצְמוֹ עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק, כִּי בְּחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ זָכִיתָ מַה שֶּׁלֹּא זָכוּ אַף

אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה יִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה, כִּי עָשִׂיתָ בְּחַיֶּיךָ דְּבָרִים גְּדוֹלִים וְנִפְלָאִים מְאֹד מְאֹד, וְלֹא בְּחִנָּם שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם שׁוֹבֵר אוֹתְךָ כְּמוֹ שֶׁשּׁוֹבֵר. אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְתִזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן, וְתִרְאֶה עוֹד אוֹר בְּחַיֶּיךָ, אַף שֶׁעַכְשָׁו נִדְמֶה לְךָ מֵרֹב צָרוֹת כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמְּךָ, עִם כָּל זֹאת כְּבָר קִבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאֵין יוֹדְעִים כְּלָל, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר, וְיֵשׁ עִנְיָן שֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְהַחֲזֵק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה עֲבוֹדַת הַדְּפָסָה וַהֲפָצָה, וְאַל תֶּחָלֵשׁ דַּעְתְּךָ כְּלָל, וְעוֹד הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ עָלֶיךָ לְטוֹבָה.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי וּתְחַזְּקֵנִי. וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה לָדוּן אוֹתִי לְכַף זְכוּת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנוּ קִבַּלְתִּי.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי עִקַּר הַצְלָחַת הָאָדָם תָּלוּי בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁמְּאֹד מְאֹד קָשֶׁה לָךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה מֵרֹב הַמְּרִירוּת וְהַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת בְּבֵיתְכֶם וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַךְ עִם כָּל זֹאת אַתְּ צְרִיכָה לִהְיוֹת עַכְשָׁו הָאָחוֹת הַגְּדוֹלָה, לְשַׂמֵּחַ וּלְחַזֵּק אֶת אִמֵּךְ תִּחְיִ׳, וְאֶת אָחִיךְ, נֵרוֹ יָאִיר, וְאַחְיוֹתַיִךְ. וְעִקַּר הַהִתְחַזְּקוּת הוּא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, בָּזֶה שֶׁאַתְּ תִּהְיִי שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, וְתַעַבְדִי מְאֹד מְאֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, בָּזֶה תִּכָּנֵס גַּם בָּהֶם שִׂמְחָה וְחֶדְוָה, וְזֶה יָבִיא אוֹר בְּבֵיתְכֶם.

נָא וְנָא רְאִי לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, וְאָז תִּרְאִי שִׁנּוּי גָּדוֹל לְטוֹבָה — הֵן בַּלְּמוּדִים, וְהֵן שֶׁתִּמְצְאִי אֶת בֶּן זוּגֵךְ, וְהֵן שֶׁתַּצְלִיחִי בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וּכְבָר יִהְיֶה אוֹר בְּבֵיתְכֶם, רְפוּאוֹת וִישׁוּעוֹת לְכֻלָּם.

נָא וְנָא רְאִי לְצַיֵּת אוֹתִי וְלַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, לְחַיֵּךְ לְכָל אֶחָד, וּלְקַבֵּל אֶת כָּל אֶחָד בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּשְׁאִי חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאַיִךְ — הֵן בַּבַּיִת וְהֵן אֵצֶל הַשְּׁכֵנִים.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ, אֵיךְ שֶׁאַתְּ מְחַזֶּקֶת אֶת עַצְמֵךְ בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, כֵּן יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לִדְרָה יָפָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וְגַנָּה סָבִיב, בְּאֹפֶן שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם הַרְחָבָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּמְמֵילָא גַּם בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ נְקֻדָּה אֲשֶׁר אֵין בַּחֲבֵרוֹ, עַל־כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לִשְׁמֹחַ מְאֹד בִּנְקֻדָּתְךָ, וּבְוַדַּאי יֵשׁ לְךָ נְקֻדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּשׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְהַגִּיעַ אֶל הַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ, וְעַל־כֵּן מַה יֵּשׁ לְקַנֵּא בָּאֲחֵרִים?! יֵשׁ לְךָ יַהֲלוֹם כָּזֶה, שֶׁאַף אֶחָד אֵין לוֹ אוֹתוֹ. עַל־כֵּן רְאֵה לְהָאִיר אֶת עַצְמֵךְ עִם הַיַּהֲלוֹם הַזֶּה, וְהַקָּדוֹשׁ־

בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁעִם הַיַּהֲלוֹם שֶׁלְּךָ תָּאִיר לְכָל הַשְּׁכֵנִים וּלְכָל עֲיֶרֶת יַבְנְאֵל.

נָא וָנָא רְאֵה לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ וְאֶת שְׁכֶנֶיךָ, וּתְדַבֵּר עִם כֻּלָּם בְּצוּרָה יָפָה מְאֹד בְּאֹפֶן, שֶׁתְּקַדֵּשׁ אֶת שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב.

רְאֵה לְהַקְדִּים שָׁלוֹם לְכָל אָדָם, אֲשֶׁר הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָטִיּוּת בַּעֲיָרָה זוֹ, שֶׁתִּתְהַפֵּךְ סוֹף כָּל סוֹף לְעִיר בְּרֶסְלֶב, וְיִהְיֶה קִדּוּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם לְרַבֵּנוּ זַ״ל.

חֶמְדַּת לִבִּי! רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, רַק מְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְהַדִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ זֶה יַכְנִיס בְּךָ סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי סַבְלָנוּת, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁהוּא סַבְלָן תָּמִיד, וְאֵינוֹ בְּכַעַס וּבְקִפְּדוּת עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁבְּתֹקֶף הַקְּטָנוּת וְהַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַדַּחֲקוּת שֶׁלְּךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, אַתָּה זוֹכֶה לַחֲטֹף טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, שֶׁהֵם תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְךָ דָּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה אֲצָלוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הָאָדָם נִמְצָא בְּגָלוּת בְּתוֹךְ בְּנֵי־אָדָם נוֹאֲפִים וְכוּ׳ וְכוּ׳,

הַמְדַבְּרִים כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, לֵיצָנוּת, שְׁמִתְלוֹצְצִים מִצַּדִּיקֵי אֱמֶת הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעִם כָּל זֹאת מְהַפְּכִים אֶת פְּנֵיהֶם, וְאֵינָם מִסְתַּכְּלִים עַל כָּל זֶה, רַק רוֹדְפִים אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים וּמְעַיְּנִים בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, וְכֵן מַמְשִׁיכִים אֶת עַצְמָם אֲלֵיהֶם יִתְבָּרַךְ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַזְּכוּת הַזֹּו, וְאֶת גֹּדֶל הַשַּׂעֲשׁוּעִים שֶׁגּוֹרְמִים לְמַעְלָה, כִּי זֶה עִקַּר הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן שֶׁיֵּשׁ עַכְשָׁו בָּעוֹלָם, כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה לֵצִים הַמִּתְלוֹצְצִים מֵאִתָּנוּ, כִּי אִם לֹא, הָיוּ כֻּלָּם מִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי אֲלֵיהֶם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הַכֹּל בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, עַל־כֵּן מְדַבְּרִים עָלַי כָּל מַה שֶּׁמְדַבְּרִים וְכוּ׳, וּבְכָל פַּעַם מִתְרַחֲקִים מְקָרְבִים אֲחֵרִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהַכֹּל מִפְּנֵי הַקֻּשְׁיוֹת וְהַסְּפֵקוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אֵין כַּוָּנָתִי שׁוּם דָּבָר, רַק לְהַחְדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵדַע וְיַשְׂכִּיל בְּאוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּבִשְׁבִיל זֶה לָקַח אֶת עַצְמוֹ כָּל־כָּךְ הַסָּמ״ךְ־מ״ם עַל כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֵלַי, וּמַחֲלִישׁ אֶת דַּעְתּוֹ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁלֹּא יְבַלְבֵּל אֶת עַצְמוֹ, וְאַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּשָּׁאֵר בִּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ה טֵבֵת ט׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

נָא וְנָא רְאֵה, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתַעֲזֹר וּתְחַזֵּק אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי קוֹל

הַנְּגִינָה שֶׁנָּתַן לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי בָּזֶה שֶׁתְּחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, יַכְנִיס בְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, שֶׁלֹּא תִּירָא וְלֹא תֵּחַת מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אֲשֶׁר זֶה מַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קיח, ו): ״הַוָ״ה לִי לֹא אִירָא״, וְיֵשׁ לוֹמַר א״י״ר״א׳ — רָאשֵׁי תֵּבוֹת (יְשַׁעְיָה מא, ו): אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יְעַזֹּרוּ, הֵינוּ בָּזֶה שֶׁהָאָדָם עוֹזֵר לְרֵעֵהוּ, אֵין לוֹ מַמָּה לִירֹא וְלִפְחֹד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּבָזֶה שֶׁאָדָם עוֹזֵר לַחֲבֵרוֹ, בָּזֶה נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ עוֹזֵר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי מִמֶּנּוּ לֹא תֵּצֵא הָרָעוֹת (עֵין אֵיכָה ג, לח), ״כִּי טוֹב הַוָ״ה לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו״ (תְּהִלִּים קמה, ט), כְּמוֹ־כֵן הָאָדָם הַמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בְּמִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁעוֹשֶׂה רַק טוֹבוֹת לִבְנֵי־אָדָם, אַף שֶׁמְּחָרְפִים וּמְבַזִּים אוֹתוֹ, וּמְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וּמוֹצִיאִים עָלָיו כָּל מִינֵי שֵׁם רָע, עִם כָּל זֹאת אֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִכָּל זֶה, רַק מַמְשִׁיךְ לַעֲזֹר לַאֲחֵרִים, אָדָם כָּזֶה אֵינוֹ מְפַחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם. וּבָזֶה אָחַז בִּשְׁלֵמוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, עַל־כֵּן אָמַר: ״הַוָ״ה לִי לֹא אִירָא״ כַּנַ״ל.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְהָעִקָּר שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לְךָ שׁוּם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אַתָּה הַדְבֵּק אֶת עַצְמְךָ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מִלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קט.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ו טֵבֵת י׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב

מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְסַתֵּר, כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד מְסֻדָּר בְּחַיֶּיךָ, כִּי הַסִּדּוּר הוּא עִקָּר גָּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁהוּא מְסֻדָּר! וּלְסַדֵּר זוֹכִים עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ כְּסִדֵּר, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פב).

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר מִשּׁוּם דָּבָר.

צַר לִי מְאֹד עַל הַבָּחוּר ... נֵרוֹ יָאִיר, וַאֲנִי אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה לוֹ לִסְבֹּל חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, כִּי כְּבָר כָּתַבְתִּי לוֹ כַּמָּה מִכְתָּבִים מֵעִנְיַן הַדְּפָסָה וְכוּ׳, כִּי הַיּוֹם הַמִּסְיוֹן, יְמַח שְׁמָם וְזִכְרָם, עוֹבְדִים מְאֹד חָזָק בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ, אֲשֶׁר לֹא יָדוּעַ כְּלָל בַּשְּׁכוּנוֹת הַחֲרֵדִיּוֹת, וְלֹא יְכוֹלִים לְתָאֵר לְעַצְמָם מַה קּוֹרֶה בַּפִּנּוֹת הַנִּדָּחוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה. וְכֵן עַכְשָׁו הָרֶפּוֹרְמִים, יְמַח שְׁמָם וְזִכְרָם, גַּם־כֵּן נָעֲצוּ אֶת צִפָּרְנֵיהֶם הַטְּמֵאוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּכְבָר הִתְחִילוּ לְבוֹלֵל גּוֹיִים עִם יְהוּדִים בְּפֶמְבִּי, הֵינוּ עַד עַכְשָׁו הָיָה בִּלְבּוּשִׁים וּבְהַסְתָּרָה, אֲבָל עַכְשָׁו כְּבָר לֹא מִתְבַּיְּשִׁים, וְאוֹמְרִים: ״נִהְיֶה כְּכָל הַגּוֹיִם בֵּית יִשְׂרָאֵל״ וְכוּ׳, בְּעֵת כָּזֹאת אֲשֶׁר הָאֵשׁ בּוֹעֶרֶת וּמְכַלָּה נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַאִם יֵשׁ לָנוּ זְמַן לְקַטְנוּת וּמְרִיבוֹת?! מִי יִתֵּן, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִתַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ יַתְחִיל לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים.

תַּאֲמִין לִי, אִם אֲנִי הָיִיתִי עַכְשָׁו בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, הָיִיתִי מַדְפִּיס מִלְיוֹן קוּנְטְרֵסִים בְּלִי שׁוּם גֻּזְמָה, וְהָיִיתִי מְפִיצָם בְּכָל אַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה. וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּתֵּן לִי אֶת הַכֹּחוֹת לְקַיֵּם זֹאת. עַל־כֵּן רְאֵה לְדַבֵּר עַל לִבּוֹ, שֶׁלֹּא תֵּחָלֵשׁ דַּעְתּוֹ וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁאֲנִי לֹא אָשִׂם בַּדָּבָר, וְדַי לְחַכִּימָא, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיךְ זֶה הוֹלֵךְ, שֶׁכָּל אֶחָד עוֹשֶׂה מַה שֶּׁרוֹצֶה, וְאַחַר־כָּךְ אוֹמְרִים שֶׁאֲנִי צִוִּיתִי וְכוּ׳.

וּבֶאֱמֶת רְצוֹנִי וְכִסּוּפִי שֶׁיִּרְדְּפֵס וְיֵחָזֵר וְיֵרָדֵפֵס, וְיִתְפַּשֵּׁט בֵּין כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָטִיּוּת בֵּין אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרַדִּים.

נָא וְנָא רְאֵה לְעוֹרֵר גַּם אֶת גִּיסְךָ ... גֵּרוֹ יָאִיר, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בַּטְלָן, וְגַם הוּא יַעֲסֹק בַּהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָבִיא לוֹ פַּרְנָסָה, וְכֵן אֶת מִי שֶׁתִּמְצָא מִתַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, תְּחַזְּקוּ וּתְעוֹרְרוּ עַל הֲפָצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּמַה גַּם שֶׁמַּתַּן שְׂכָרָהּ בְּצִדָּהּ, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה בִּזְכוּת זֶה, וְזוֹ הַבְטָחָה מֻבְטַחַת — מִי שֶׁיָּפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, לֹא תֶּחְסַר לוֹ פַּרְנָסָה.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּשִּׁעוּרִים, וְאָז יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, כִּי אֵין לְךָ טוֹב מִתּוֹרָה, וּלְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם מְאֹד מִתְחַשְּׁבִים עִם הָאָדָם הָעוֹסֵק תָּמִיד בַּתּוֹרָה, וְיֵשׁ לוֹ דֵּעָה גְּדוֹלָה בַּשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ו טֵבֵת י׳ דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — בִּלְבּוּלִים וִירִידוֹת וְקַטְנוּת, עִם כָּל זֹאת אָמַרְתִּי לָרוּץ אֵלֶיךָ בְּשׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ.

תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהַכְנֵס לָגוּר בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְשָׁם לֹא תֶּחְסַר לְךָ שׁוּם פַּרְנָסָה. וְכֵן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִשָּׁלִים עִם אִשְׁתְּךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם שָׁלוֹם־בַּיִת וַהֲבָנָה הֲדָדִית, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד עַל דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְלֹא יֶחְסַר לְךָ שׁוּם דָּבָר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ו טֵבֵת י׳ דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָעִקָּר הוּא הַשִּׂמְחָה, וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד): מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר עַל הָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה בְּכָל כֹּחוֹ, וְכָל הֶחָלָאִים שֶׁבָּאִים עַל הָאָדָם, כֻּלָּם בָּאִים רַק מֵחֲמַת קַלְקוּל הַשִּׂמְחָה וְכוּ׳, וְגַם חַכְמֵי הָרוֹפְאִים הָאֱרִיכוּ בָּזֶה, שֶׁכָּל הַחוֹלָאוֹת הֵן עַל־יְדֵי הַמָּרָה שְׁחוֹרָה וְהָעַצְבוּת, וְהַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה גְּדוֹלָה וְכוּ׳. וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד בְּכָל הַכֹּחוֹת לִהְיוֹת אַךְ שָׂמֵחַ תָּמִיד, כִּי טֶבַע הָאָדָם לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר עַצְבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, מֵחֲמַת פְּגָעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, וְכָל אָדָם מָלֵא יְסוּרִים, עַל־כֵּן צָרִיךְ לְהַכְרִיחַ עַצְמוֹ בְּכֹחַ גָּדוֹל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מַה שֶּׁיּוּכַל. וְזוֹ כָּל הַבְּעָיָה שֶׁלְּךָ, שֶׁמֹּרֶב יְרִידָתְךָ וּנְפִילָתְךָ נָפַלְתָּ בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, שֶׁזֶּה הוֹרֵס אוֹתְךָ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת. עַל־כֵּן רְאֵה לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְזֶה יַרְחִיב לְךָ אֶת דַּעְתְּךָ.

נָא וְנָא אַל תִּירָא וְאַל תֵּחַת מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל מַה שֶּׁתַּכְנִיס בְּעַצְמְךָ יְדִיעָה זוֹ, כֵּן תִּפָּטֵר מֵעַצְבוּת וּמְרִירוּת, וְתִזְכֶּה לְהַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ו טֵבֵת י׳ דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִשְׁתּוֹקֵק לִרְאוֹת אֶת כְּתִיבַת יָדְךָ, וְתִרְשֹׁם לִי אֵילּוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת, בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, הָעִקָּר עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְעַל הַפָּצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וּתְדַבֵּר הַרְבֵּה עַל אַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי בְּיוֹתֵר אוֹרֵב עַל זֶה הַבַּעַל־דָּבָר, וּבִפְרָטִיּוּת אֵלּוּ אֲשֶׁר נוֹפְלִים בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ׳, אֲלֵיהֶם צְרִיכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה עַל לִבָּם, וּלְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם וְכוּ׳, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁרוֹצִים לְגַלּוֹת לְמִישֶׁהוּ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשֶׁתָּמִיד יִזְכֶּה לִזְכֹּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בִּקְבִיעוּת וְכוּ׳, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁנִּכְשָׁל בְּאֵיזוֹ עֲבֵרָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הוּא נוֹפֵל בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וּבְקַטְנוּת הַמֹּחִין, וְאָז מַתְחִיל לְקַלֵּל וְכוּ׳, וּלְדַבֵּר כָּל דָּבָר אָסוּר וְכוּ׳, עַל הַמְּקֹרְבוֹ וְכוּ׳ וְדֵי לְחַכִּימָא.

עַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיֵּצְאוּ מֵהַקְּטָנוּת הַמֹּחִין, וּתְעוֹרְרָם הַרְבֵּה עַל הֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְגַם אַתָּה רְאֵה לְהַתְחִיל לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וְתִרְאֶה הַצְלָחָה גְּדוֹלָה, כִּי, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל מַה שֶּׁהַמְּסִיוֹן, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, עוֹשִׂים עִם אָחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרַדִּים, וּבִפְרָטִיּוּת עַכְשָׁו, שֶׁהֶרְפּוֹרְמִים, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, נִכְנְסוּ לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, אִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר אֶת גֹּדֶל הַחֻרְבָּן הַנּוֹרָא שֶׁמְּצַפֶּה וְכוּ׳, וּבְכָל הַשְּׁכוּנוֹת עַדַיִן לֹא שָׂמִים לֵב לַחֻרְבָּן הַזֶּה, וּמִי שֶׁיּוֹשֵׁב בַּחוּץ, הוּא רוֹאֶה אֶת הַחֻרְבָּן הַנּוֹרָא שֶׁגּוֹרְמִים, אֲנִי מְקַבֵּל בְּכָל יוֹם מַמָּשׁ מִכְתָּבִים מִנְּשׁוּאֵי תַּעֲרוֹבוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן עַל

הַמִּפְגָּשִׁים שֶׁהוֹרִים מִסְכֵּנִים כּוֹתְבִים לִי, אֵיךְ שֶׁיַּלְדֵיהֶם מְעָרְבִים עִם גּוֹיִים וְגוֹיוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, זֶה בּוֹכֶה שֶׁבִּתּוֹ בָּרְחָה עִם עֲרָבִי, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְזֶה בּוֹכֶה שֶׁבְּנוֹ נָסַע לְחוּץ לָאָרֶץ עִם גּוֹיָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְזֶה עוֹבֵד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בַּעֲיָרוֹת וּבַקִּבּוּצִים וּבַמּוֹשָׁבִים, שֶׁכֻּלָּם נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכוּלֵי הַאי וְאוּלַי שֶׁנּוּכַל לְהַצִּילָם, עַל־יְדֵי הַפָּצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָנוּ בְּטוּחִים, אֲשֶׁר בְּכֹחוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּוַדַּאי נַצְלִיחַ. וְאַף שֶׁנִּרְאֶה עַכְשָׁו כְּאִלּוּ הוּא חֲלוֹם, עִם כָּל זֹאת אִם נִהְיֶה עַקְשָׁנִים לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל בְּלָשׁוֹן קַלָּה מְאֹד, בְּוַדַּאי נַצְלִיחַ דַּרְכֵּנוּ.

נָא וְנָא רְאֵה הָעִקָּר שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּינֵינוּ, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, יִהְיֶה אֵיזֶה קֶרַע, רַבִּים חֲלָלִים יִפְּלוּ, חַס וְשָׁלוֹם, וְאֵינוֹ כְּדַאי. בָּרוּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזָּכִינוּ לָבוֹא עַד פֹּה, וְהַקָּמְנוּ, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, חֶבְרַיָּא יְקָרָה, וְהַקִּבּוּץ שֶׁלָּנוּ מִתְרַבֶּה, וְגַם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִכְּבָר מִתְעוֹרְרִים וּמִתְחַזְּקִים, וְלוֹמְדִים שִׁעוּרִים קְבוּעִים, וּמְדַבְּרִים דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ לֶאֱחֹז אֶת עַצְמֵנוּ בְּיַחַד.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי כַּמָּה שׁוּרוֹת וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּנִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ו טֵבֵת י׳ דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַנָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יָאִיר .

מְאֹד מְאֹד בָּאתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּרְאֶה לְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהִתְחַזְּקוּת, לְעוֹרְרָם וּלְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר מְאֹד מְאֹד אוֹרֵב עַל הָאַהֲבָה וְאַחְדוּת שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵינוּ

וּבִפְרָטִיּוּת לָאַחֲרוֹנָה, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הַקְּשָׁיוֹת וְהַסְּפֵקוֹת וְהָעַקְמִימִיּוּת שֶׁיֵּשׁ בִּלְבָבוֹ וְכוּ׳.

הָעִקָּר רְאֵה לְעוֹרֵר בְּכֻלָּם, שֶׁיַּרְגִּילוּ אֶת עַצְמָם בַּלִּמּוּד הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא לִמּוּד זְכוּת, שֶׁצְּרִיכִים לְלַמֵּד עַל כָּל אֶחָד זְכוּת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְאֵין אֶחָד מְכַוֵּן לְהָרַע לְהַשֵּׁנִי כְּלָל, רַק מֵרֹב צָרוֹתָיו הוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה שֶּׁעוֹשֶׂה וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לָדוּנוֹ לְכַף זְכוּת.

וּבֶאֱמֶת כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בַּמִּדָּה הַיְקָרָה הַזּוֹ שֶׁל לִמּוּד זְכוּת, זוֹכֶה לְהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת. וְעַל־כֵּן מוּבָא בְּקְהִלּוֹת יַעֲקֹב: ז׳כ׳ו׳ת׳ — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: זָ׳הָב כֶּ׳סֶף וּ׳נְחֹשֶׁת תְּ׳כֵלֶת וְכוּ׳, כִּי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַשְׁפִּיעַ עָלָיו זָהָב כֶּסֶף וּנְחֹשֶׁת, תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְכוּ׳, וְלֹא חָסֵר לוֹ דָּבָר; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁל לִמּוּד זְכוּת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד רַק מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכֵן תִּקְבַּע שִׁעוּרִים בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי יֵשׁ לְךָ כֹּחוֹת עֲצוּמִים, וְאַל תִּהְיֶה קָטָן בְּעֵינֶיךָ, כִּי לִגְדוֹלוֹת נוֹצַרְתָּ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנַשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִלְמַד וִידַבֵּר עִם אֲחֵרִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קיד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי עִם הַטְּשֶׁעק לְהַדְפָּסָה, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיַּמְתִּיק מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים.

אוֹדוֹת מַה שֶּׁאַתָּה כּוֹתֵב בְּעִנְיַן וְדּוּי דְּבָרִים וְכוּ׳, עָלֶיךָ לָדַעַת,

כִּי עִקַּר וְדוּי דְּבָרִים הוּא לְהִתְוַדּוֹת אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּהִתְקַשְּׁרוּת לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וְלִנְסֹעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהִתְוַדּוֹת שָׁם עַל הַכֹּל, וְזֶה יִהְיֶה וְדוּי דְּבָרִים לִפְנֵי תַּלְמִיד חָכָם, כַּאֲשֶׁר נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּעֵת הִשְׁתַּטְּחוּתָם עַל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּעִיר אוּמַן.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן, וְאַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הָעִקָּר עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי צְרִיכִים לְהִתְחַתֵּן, מִפְּנֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צִוָּה, וּכְשֶׁאָדָם מִתְחַתֵּן מִפְּנֵי צִוּוּי ה׳, אֲזַי אֵינוֹ בּוֹחֵר הַרְבֵּה, רַק מַה שֶּׁמַּזְמִין לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא לוֹקֵחַ בְּשִׂמְחָה וְכוּ׳, כִּי עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר חֶסְרוֹנוֹת אֶפְשָׁר לִמְצֹא אֵצֶל כָּל בַּת זוּג, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׂמֹחַ מְאֹד, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וְכָל מִי שֶׁשָּׂמֵחַ יוֹתֵר, זוֹכֶה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, וּבְלִי שִׂמְחָה הָאָדָם הָרוּס לְגַמְרֵי.

אֲנִי מִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ תָּמִיד, שֶׁיַּעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתִי לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! זֹאת תֵּדַע, אֲשֶׁר לֹא כָּל דָּבָר צְרִיכִים לָדַעַת, וְאִם רוֹאִים מַשֶּׁהוּ בַּסֵּפֶר, צְרִיכִים לְהָבִין, שֶׁכָּךְ הוּא, וְאִם הַבַּעַל מְחַבֵּר כּוֹתֵב אֵיזֶה דָּבָר, הוּא יוֹדֵעַ מַה שֶּׁכּוֹתֵב. וְלָכֵן אַל תִּתְבַּלְבֵּל,

וְתוֹצִיא מִזֶּה רֶמֶז לְעַצְמְךָ, לְבַל תִּהְיֶה בְּכַעַס עַל אִשְׁתְּךָ, וְתִנְהַג בְּסַבְלָנוּת רַבָּה כְּלַפֶּיהָ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שַׁבָּת סב.): נָשִׁים עַם בִּפְנֵי עַצְמָן; וְלָכֵן צְרִיכִים סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה אֲלֵיהֶן, וְזֶהוּ לְמוּד עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בַּבַּיִת, כִּי שְׁלוֹם־בַּיִת זֶה הַיְסוֹד בְּחַיֵּי הָאָדָם, וּבְלִי שְׁלוֹם־בַּיִת — אֵין לוֹ כְּלוּם. שָׁלוֹם — זֶהוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (שַׁבָּת י.). בַּיִת — זֶהוּ הַחִבּוּר בֵּין הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה. וְאִם מַכְנִיסִים אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת — נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם־בַּיִת.

וְלָכֵן נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת בְּבֵיתְךָ. וּבְוַדַּאי מַה שֶּׁמּוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל כּוֹתֵב, שֶׁצַּדִּיק שֶׁהִקְנִיטָה אוֹתוֹ אִשְׁתּוֹ, וְהוּא הִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זֶה סוֹבֵב עָלָיו.

אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקְךָ אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם חֶלְקְךָ וְגוֹרָלְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדֶּר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְחַזְּקִי אֶת בַּעְלֵךְ שֶׁגַּם־כֵּן יִהְיֶה שָׂמֵחַ, וְאִם שְׁנֵיכֶם תִּהְיוּ שְׂמֵחִים — גַּם הַיְלָדִים יִהְיוּ שְׂמֵחִים, וְאִם הַיְלָדִים יִהְיוּ שְׂמֵחִים — כָּל הַבַּיִת יִהְיֶה שָׂמֵחַ, וְאִם כֻּלְּכֶם תִּהְיוּ בְּשִׂמְחָה, גַּם הוֹרֵיכֶם יִהְיוּ בְּשִׂמְחָה, וְאִם הוֹרֵיכֶם יִהְיוּ בְּשִׂמְחָה כָּל הַמִּשְׁפָּחָה תִּהְיֶה שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, וְאָז אֵיזֶה יֹפִי שֶׁל מִשְׁפָּחָה, וְהַכֹּל מַתְחִיל רַק מִמֵּךְ.

לָכֵן רְאִי לַעֲבֹד דַּיְקָא עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְאָז לֹא תַּחְסְרוּ דָּבָר, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם, הֵן רַק מֵחֲמַת הָעַצְבוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ. וְשִׂמְחָה

מוֹרָה וּמְגַלָּה שֶׁקְּרוֹבִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְהֵפֶךְ — עַצְבוּת מְעִידָה עַל רְחוּקוֹ מִבּוֹרְאוֹ, וְלָכֵן רַק שִׂמְחָה וְשׂוּב שִׂמְחָה, וְיַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתָּמִיד יִהְיוּ שְׂמָחוֹת בְּבֵיתְכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמָּעוֹת לְפִדְיוֹן, וְיַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים עַל־יְדֵי פֶּלֶא עֶלְיוֹן.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ אֵיזוֹ מִצְוָה מְיֻחֶדֶת, וּבִזְכוּת זֶה תֵּצֵא זַכַּאי לְגַמְרֵי.

כְּמוֹ־כֵן הָיָה רָצוּי, שֶׁבְּבֵית־הַכְּנֶסֶת שֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל שָׁם כָּל שַׁבָּת, תִּרְאֶה לִקְנוֹת לִסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית כַּמָּה חַלּוֹת וְדָג מָלוּחַ, וּבִזְכוּת הַמִּצְוָה הַזּוֹ שֶׁתַּעֲשֶׂה, יִשְׁמָרְךָ הָאֱלֹקִים, וְיוֹצִיאֲךָ חַף מִפֶּשַׁע.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, וְלֵידַע אֲשֶׁר הַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וּבְוַדַּאי הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י״ג), שֶׁהַמֶּלֶךְ אָמַר לִבְנוֹ: אִם

אַתָּה תִּהְיֶה שָׂמֵחַ, אֲנִי אֶהְיֶה מְשֻׂנֶּה שָׂמֵחַ שֶׁאַתָּה רָאוּי לִהְיוֹת מֶלֶךְ, וְאִם לֹא תִּהְיֶה שָׂמֵחַ — אֶהְיֶה שָׂמֵחַ, שֶׁאֵינְךָ רָאוּי לִהְיוֹת מֶלֶךְ; וְגַם אֲנִי אוֹמֵר כָּךְ, רְאֵה לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, וְאִם לֹא תִּהְיֶה שָׂמֵחַ, אֲנִי כֵּן אֶהְיֶה שָׂמֵחַ עַל שֶׁאֵינְךָ שָׂמֵחַ.

וְהִנֵּה בְּזֶה הָעוֹלָם כָּל יְהוּדִי הוּא בֶּן מֶלֶךְ, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, וְהַשִּׂמְחָה זֶה סִימָן שֶׁהוּא מִתְחַזֵּק. וְלָכֵן רְאֵה לִשְׂמֹחַ בִּמְאֹד מְאֹד, וְהָעִקָּר לְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (ראש השנה ו:): אִשָּׁה — בַּעְלָהּ מְשַׂמְּחָהּ; יֵשׁ לְךָ אִשָּׁה טוֹבָה, אִשָּׁה יְקָרָה, רְאֵה לְחַזְּקָהּ מְאֹד, וּשְׁנֵיכֶם תְּשַׂמְּחוּ אֶת הַיְלָדִים, וּבָזֶה תִּגְרְמוּ לַאֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה בַּבַּיִת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

וְאוֹדוֹת שֶׁשָּׁאַלְתָּ וְכוּ׳, הָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לֶאֱמוּנָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיוֹדֵעַ שֶׁמַּה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה — כָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת, ״צַדִּיק הַוְיָ״ה בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו״ (תְּהִלִּים קמה, יז), וְלָכֵן הַרְגֵּל עַצְמְךָ שֶׁלֹּא יִהְיוּ לְךָ שׁוּם קֻשְׁיוֹת — לֹא עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְלֹא עַל הַצַּדִּיקִים, וְאָז אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶךָ!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד דָּאַב לִבִּי בְּקִרְבִּי.

עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הַחַיִּים אֵינָם קַלִּים כְּלָל וְעִקָּר, עַל כָּל אֶחָד עוֹבְרִים מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים קָשִׁים מְאֹד. וְזֶה אַחַד הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר.

הִנֵּה לְפָנֶיךָ כְּשָׁעָה נִכְנָסָה אֵלַי אִשָּׁה גְּרוּשָׁה וְכַמָּה יְלָדִים, בַּעְלָהּ

הָיָה חוֹלֶה נֶפֶשׁ, וְהָיָה מַכֶּה אוֹתָהּ וְכוּ׳, וְהֶצְרַכְתִּי לְחַזְּקָהּ מְאֹד וְכוּ׳. וְאִם־כֵּן הַחַיִּים אֵינָם קַלִּים כְּלָל.

וְלָכֵן רְאִי הָעִקָּר לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת בַּעְלֵךְ, וְשֶׁתִּהְיֶה בֵּינֵיכֶם אַהֲבָה וַהֲבָנָה הֲדָדִית, וְתַעְזְרוּ זֶה לָזֶה, וְאָז תִּרְאוּ אֶת גְּדֶל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךְ.

יְדִידִי הַיָּקָר! הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא גֶּשֶׁר צָר מְאֹד, וְהַכְּלָל וְהָעִקָּר לֹא לְפַחֵד כְּלָל (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מח). כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ הַנִּסְיוֹנוֹת הַמָּרִים שֶׁלּוֹ, וְאַשְׁרֵי אָדָם שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר. אָסוּר לִפֹּל בְּרוּחוֹ, וּלְהִתְכַּנֵּס בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, כִּי זֶה מֵבִיא אַחַר־כָּךְ לְקַטְנוּת דְּקַטְנוּת, עַד שֶׁאָדָם מַמָּשׁ יוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ, וְחוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת וְכוּ׳, לָכֵן אֲבַקֶּשׁ אוֹתְךְ בְּמְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק.

וְזֹאת תֵּדַע, אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אוֹתְךְ, וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתְךְ. וְאִם תִּהְיֶה חָזָק בֶּאֱמוּנָה בַּבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, בְּוַדַּאי יַעֲשֶׂה עִמְּךְ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, וְתֵצֵא מִכָּל הַפַּח נִשְׁבָּר הַזֶּה.

רְאֵה מָה עוֹבֵר עָלַי, רְשָׁעִים אֲרוּרִים הֶעֱלִילוּ עָלַי עֲלִילַת שָׁוְא וָשֶׁקֶר, וְרוֹצִים לְעָצְרֵנִי, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֲנִי מִתְחַזֵּק בְּכָל הַכֹּחוֹת בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

גַּם אַתָּה אֵינְךְ אָשֵׁם בַּדָּבָר, וְטָפְלוּ עָלֶיךְ דִּבָּה רָעָה, אַךְ הֵם לְבַסּוֹף יְקַבְּלוּ עָנְשָׁם מֻשְׁלָם, וְהָאֱמֶת תֵּצֵא לָאוֹר. אַתָּה רַק רְאֵה

לְהִתְחַזֵּק, וּלְהַכְנִיס בְּעַצְמְךָ שִׂמְחָה וְלִשְׁמֹעַ כְּלֵי זֶמֶר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲבִיר אֶת רֹעַ הַגְּזֵרָה שֶׁנִּגְזְרָה עָלֶיךָ, וְעוֹד תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. אָסוּר לְךָ לְהִשָּׁבֵר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וְזוֹ הַזְּכוּת שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הוּא מְקוֹר הַשִּׂמְחָה; כִּי בֶּאֱמֶת עַצְבוּת וְדַכָּאוֹן לֹא יָבִיאוּ אוֹתְךָ לְשׁוּם מָקוֹם, עִם מְרִירוּת וְדִכְּדוּךְ לֹא תִּפְעַל מְאוּמָה, רַק תִּגְמֹר עִם הַבְּרִיאוּת שֶׁלְּךָ לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן הַסְכֵּת, בְּנִי, וּשְׁמַע בְּקוֹלִי: קַח עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְצֵא מֵעַצְמְךָ, כִּי יְשׁוּעָתְךָ קְרוֹבָה לָבוֹא.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לַעֲזֹר לִי בַּהַדְפָּסָה, כִּי עַז חֶפְצִי וּרְצוֹנִי לְמַלֵּא אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ עִם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְקָרֵב אֶת כֻּלָּם. אֲנִי רוֹצֶה לְהָבִיא מִלְיוֹן יְהוּדִים מֵעֵדוֹת הַמִּזְרָח לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל — זֶה הַחֲלוֹם שֶׁלִּי, אֲשֶׁר זֶה פֶּלֶא עַל גַּבֵּי פֶּלֶא, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ, וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּבִזְכוּת הַצְּדָקָה הַזּוֹ לְהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹצִיאֲךָ מִן הַמֵּצַר לְהַרְחָבָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהָאוֹר בְּקִצֵּה הַמְּנָהָרָה יִתְרַחֵב לְךָ לִישׁוּעָה גְּדוֹלָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שֶׁבִּקַּשְׁתָּ וְכוּ׳, אִשָּׁה הַנִּמְצֵאת בַּחֲדַר לֵידָה, שֶׁתִּרְאֶה לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים: אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, מֹשֶׁה, אַהֲרֹן, יוֹסֵף, דָּוִד, שְׁלֹמֹה, רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי, רַבִּי יִצְחָק לוּרְיָא אַשְׁכְּנַזִי

— הָאַר״י זַ״ל, רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל־שֵׁם־טוֹב, רַבִּי נַחְמָן בֶּן פֵּייגֶא מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְתֹאמַר: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בִּזְכוּת הַזְּכָרַת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים הַלָּלוּ, תַּעֲזֹר לִי לָלֶדֶת בְּנָקֵל״, וְתַחֲזֹר עַל כָּךְ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, וּבְוַדַּאי תּוֹלִיד בְּנָקֵל.

וּרְאֵה לְחַזְּקָהּ וּלְעוֹדְדָהּ וּלְשַׂמְּחָהּ בִּמְאֹד מְאֹד, כִּי עוֹד מְעַט אַתֶּם מְבִיאִים לָעוֹלָם נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה מְאֹד, וּמִי יוֹדֵעַ אִם הַנְּשָׁמָה הַזּוֹ לֹא תְּגַלֶּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּגִלּוּי כָּזֶה, אֲשֶׁר עֲדַיִן לֹא הָיָה. וְלָכֵן תְּחַזֵּק אֶת אִשְׁתְּךָ, לְבַל תִּתְפַּחֵד כְּלָל וּכְלָל, אֶלָּא תֹּאמַר אֶת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים כַּנַּ״ל.

וְאַתָּה רְאֵה לוֹמַר ״מִזְמוֹר לְתוֹדָה״ קַאפִּיטֶל ק׳ בִּתְהִלִּים, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ב׳), שֶׁזֶּה מְסֻגָּל לְהוֹלָדָה, לְתוֹדָ״ה — אוֹתִיּוֹת תּוֹלָדָ״ה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שֶׁתִּבַּשֵּׁר עוֹד מְעַט בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת. וְגַם אֲנִי אֶתְפַּלֵּל עַל אִשְׁתְּךָ שֶׁתּוֹלִיד בְּנָקֵל מְאֹד.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לָקַחַת אֶת הַחַיִּים יוֹתֵר בְּקַלּוּת, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר, אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט, וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִם תַּכְנִיס יְדִיעוֹת אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבְּךָ, תַּרְגִּישׁ אַחֶרֶת לְגַמְרֵי.

מָה אֹמַר לְךָ! עָלֶיךָ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ שָׂמֵחַ, שֶׁאַתָּה שַׂמָּשׁ אֵצֶל

רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר גְּדוֹלִים מִמְּךָ לֹא זָכוּ. וְזוֹ כָּל הַשִּׂמְחָה שֶׁלִּי, שֶׁשָּׁנִים עַל גַּבֵּי שָׁנִים אֲנִי רַק מַדְפִּיס וּמֵפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם. וַאֲנִי סוֹבֵל עַל זֶה עֶלְבּוֹנוֹת וּבְזָיוֹנוֹת חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, אֲפִלּוּ מִבִּפְנִים, מֵחֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, שֶׁקּוֹרְאִים אֶת עַצְמָם כָּךְ, אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵינָנִי מִתְפַּעֵל מֵהֶם, וְכָל זְמַן שֶׁאֶחְיֶה, כָּל זְמַן שֶׁאֲנִשֹּׁם, רַק אָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי רַק זוֹ הַתִּקְוָה הַיְחִידָה שֶׁלִּי, וְגַם אַתָּה צָרִיךְ לִזְכּוֹר אֶת זֹאת.

אַךְ הִשָּׁמֵר לְךָ וּשְׁמֹר עַל הַבְּרִיאוּת שֶׁלְּךָ, וְאַל תִּתְאַמֵּץ לְמַעְלָה מִכֹּחוֹתֶיךָ, וּרְאֵה לָנוּחַ הַרְבֵּה. וְכָךְ אָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע: אִם נַעֲשֶׂה חוֹר קָטָן בַּגּוּף, נַעֲשֶׂה חוֹר גָּדוֹל בַּנְּשָׁמָה; אִם אָדָם נֶחֱלָשׁ, כְּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לִלְמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל. וְלָכֵן רְאֵה לִישֹׁן דֵּי צָרְכְּךָ, וְלֶאֱכֹל לִבְרִיאוּת גּוּפְךָ, וְלַעֲשׂוֹת וְלַעֲשׂוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: תּוֹרָה וּתְפִלָּה, רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הֵיכָן שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ תָּשִׂיחַ בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנְךָ.

וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְנִצְטַעַרְתִּי מְאֹד לִשְׁמֹעַ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

אוֹדוֹת שֶׁכָּתַבְתָּ וְכוּ׳, רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל עֵינֶיךָ אֲשֶׁר הֵם הָעִקָּר, וְכָל מַה שֶּׁהָאָדָם רוֹאֶה — נִדְבָּק בּוֹ, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (סוֹטָה ח.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט, אֶלָּא בְּמֶה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; וְלָכֵן רְאֵה

לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵינֶיךָ רַק עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, תָּמִיד לִרְאוֹת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת; כְּשֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ — תְּדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כָּל דִּבּוּר, כָּל תְּפִלָּה וּתְחִנָּה — עוֹשִׂים רֹשֶׁם גָּדוֹל לְמַעְלָה, וְזֶה יִשְׁמֹר אוֹתְךָ גַּם מֵרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת. וּתְבַקֵּשׁ: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לִרְאוֹת רַק אוֹתְךָ, וְלֹא שְׁטֻיּוֹת וַהֲבָלִים״; וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְצַחְצֵחַ אֶת עֵינֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְעֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת.

וּבְעִנְיַן שֶׁשָּׁאַלְתָּ וְכוּ׳; הָרָצוֹן שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה — זֶה כְּבָר דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, אֲבָל הָעִקָּר שֶׁצָּרִיךְ לְהוֹצִיא אֶת הָרָצוֹן מִפִּיו. וְלָכֵן רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּבִזְכוּת אֵלּוּ הָרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שֶׁיֵּשׁ לְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַטּוֹב בְּיוֹתֵר.

רַק תִּהְיֶה שָׂמֵחַ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמָרְךָ מִפְּגַם הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי חֵלֶק א׳, סִימָן קסט): כְּשֶׁאָדָם שָׂמֵחַ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמְרוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית; וְלָכֵן הַהֶכְרֵחַ לְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִנָּצֵל מִכָּל דָּבָר רַע.

מָה אֹמַר לְךָ! הֲלֹא כְּבָר אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים נה, כא): ״שָׁלַח יָדָיו בִּשְׁלֹמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ״; אָדָם פָּגוּם בַּבְּרִית, עֵינָיו מְלֻכְלָכוֹת מְאֹד מְאֹד, וְלֹא יִמָּלֵט אַחַר־כָּךְ, שֶׁיִּהְיוּ לוֹ קֻשְׁיוֹת עָלַי; וְדָבָר זֶה קוֹרֶה אֵצֶל כָּל אֶחָד, שֶׁהוּא מָלֵא עֲוֹונוֹת וּפָגוּם מְאֹד, וְאַחַר־כָּךְ מְדַבֵּר עָלַי כָּל דָּבָר אָסוּר. וְלָכֵן זֶה יִהְיֶה לְךָ הַסִּימָן, מִי שֶׁמְּדַבֵּר עָלַי — סִימָן שֶׁהוּא פָּגוּם מְאֹד בַּבְּרִית, וְרַחֲמָנָא לִצְלָן, כָּל רֹאשׁ שֶׁלּוֹ מָלֵא טִנּוֹפֶת, וְדָבָר זֶה אֲנִי אוֹמֵר בְּבִטָּחוֹן חָזָק, שֶׁאֵין מִי שֶׁיְּדַבֵּר עָלַי, רַק מִי שֶׁפָּגוּם מְאֹד. כִּי תְּהִלָּה לָאֵל, אֵין לִי עִם אַף אֶחָד שׁוּם דָּבָר, אֵינִי צָרִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם מְאוּמָה — רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא! אֵינֶנִּי צָרִיךְ מִשּׁוּם בְּרִיָּה כְּלוּם — לֹא כֶּסֶף, לֹא כָּבוֹד, אֲנִי רוֹצֶה רַק אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ! וְלָכֵן מִי שֶׁמְּדַבֵּר עָלַי, מְגַלֶּה אֶת פַּרְצוּפוֹ הָאֲמִתִּי וּמַעֲשָׂיו הָרָעִים שֶׁעוֹשֶׂה בַּסֵּתֶר, וְרֵיחַ הַנְּאוּף נוֹדֵף מִמֶּנּוּ, וְזֶה בָּדוּק וּמְנֻסֶּה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזוֹר, שֶׁאוֹר רַבִּנוּ זַ״ל יָאִיר וְיִתְפַּשֵּׁט בְּכָל הָעוֹלָם, וְכֻלָּם יִזְכּוּ לְתִקּוּן עַל יָדוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמָּעוֹת לְהַדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה.

יְדִידִי הַיָּקָר ! כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁלְּךָ, הֵן רַק מֵחֲמַת שֶׁאַתָּה נִמְשָׁךְ אַחַר הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת, אִם הָיִיתָ לוֹקֵחַ עַצְמְךָ בַּיָּדַיִם, וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ, וּמְסַלְסֵל וְשָׂר לְעַצְמְךָ נִגּוּנִים, לֹא הָיִיתָ נוֹפֵל כְּלָל.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עַיֵּן שָׁלָ״ה, מַסֶּכֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה): עִקַּר הַשִּׂמְחָה זֶה הַתּוֹרָה; וְלָכֵן רְאֵה לְקַבֵּעַ עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם דַּף גְּמָרָא, וְלַחֲזֹר וּלְשַׁנֵּן אֶת הַדַּף הַזֶּה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, וְלִרְשֹׁם לְעַצְמְךָ חִדּוּשִׁים, וְאִם אֵינְךָ בַּר הָכֵא לִכְתֹּב חִדּוּשִׁים, תְּלַקֵּט מֵרִאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים עַל הַדַּף הַזֶּה, וְיִהְיֶה לְךָ סִפּוּק נַפְשִׁי, וּכְבָר לֹא תַּחְפֹּץ כָּל מִינֵי שְׂטֵיּוֹת וָהֶבֶל, וְכָל הַהִרְהוּרִים רָעִים יָנוּסוּ מִמֹּחֲךָ וְדַעְתְּךָ.

וְלָכֵן רְאֵה לָצֵאת מֵעַצְמְךָ, וְתַעֲשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עַרְבִית בְּמִנְיָן, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

וְכֵן תִּמְצָא לְעַצְמְךָ אֵיזֶה עֵסֶק בְּפַרְנָסָה, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ב, ב): טוֹב תַּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שֶׁיְּגִיעַת שְׁנֵיהֶם מַשְׁכַּחַת עָוֹן; צְרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם, כְּדֵי לִשְׁכֹּחַ מִלַּעֲשׂוֹת עֲוֹונוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רַע, יִשְׁמֹר אֶת נַפְשְׁךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קכה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

עָלַיִךְ לְהָבִין, אֲשֶׁר כָּל נְשָׁמָה וּנְשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל, וְאִם תִּלְמְדִי עִם כָּל אַחַת אֱמוּנָה וַהֲלָכוֹת, וּבִפְרָט טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה — זוֹ הַזְּכוּת שֶׁלָּךְ, וְזֶה יָגֵן עָלַיִךְ, עַל בַּעְלֵךְ וִילָדַיִךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת הַזְּכוּת הַזּוֹ לִלְמֹד עִם אֲחֵרִים אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הַבִּטָּחוֹן — לִבְטֹחַ רַק בַּבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְעַל כְּלָם הֲלָכוֹת שֶׁל טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, שֶׁזֶּה יְסוֹד הַיַּהֲדוּת, וְכֵן שְׁמִירַת שַׁבָּת, כַּשְׁרוּת וְצְנִיעוּת, שֶׁלֹּא יִתְגַּלּוּ שַׁעֲרוֹתֵיהֶן לְבַחוּץ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁזּוֹכוֹת לְהוֹרִיד לְגַמְרֵי אֶת הַשֵּׁעָר, אֵלּוּ הַלִּמּוּדִים שֶׁתִּלְמְדִי עִם הַנָּשִׁים, וְהַזְּכוּת הַזּוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַזְּכֻיּוֹת.

וְלָכֵן רְאִי לִהְיוֹת חֲזָקָה בָּזֶה מְאֹד, וְאַף פַּעַם לֹא לְהִשָּׁבֵר. וְיַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיוּ לָךְ כֹּחוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְתַמְשִׁיכִי בִּפְעֻלּוֹתַיִךְ הַכַּבִּירוֹת, וּלְהַחֲזִיר מַה שֶּׁיּוֹתֵר נְשָׁמוֹת אֶל צוּר מַחֲצַבְתָּן, וְהָיָה זֶה שְׂכָרֵךְ מִכָּל עֲמָלֵךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א קכו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

מָה אֹמַר לְךָ! הָעִקָּר רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַכֹּחוֹת לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, תַּאֲמִין לִי, כִּי לֹא יֶחְסַר לְךָ דָּבָר, לֹא יִהְיוּ לְךָ דִּינִים וַעֲנָשִׁים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְתִּיק מִמְּךָ הַכֹּל.

בְּנִי, בְּנִי! אֵין זוֹ חָכְמָה לִשְׁבֹּר אֶת עַצְמוֹ, אֶלָּא אַדְרַבָּה, עִקַּר גְּדֻלַּת הָאָדָם, שֶׁיָּכוֹל לִמְצֹא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת.

תְּהִלָּה לָאֵל, עָזַרְתָּ לִי הַרְבֵּה מְאֹד מֵשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנִים, וְלָכֵן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בָּזֶה מְאֹד, וּבְוַדַּאי בְּקָרוֹב תִּוָּשַׁע בִּישׁוּעַת עוֹלָמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

מִכְתַּבְכֶם לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי — אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל.

מָה אֹמַר לָכֶם! מַה מְּאֹד עָלַץ לִבִּי בְּקִרְבִּי לִשְׁמֹעַ שֶׁיֵּשׁ אֶצְלְכֶם שָׁלוֹם בַּבַּיִת, שִׂמְחָה בַּבַּיִת, אַהֲבָה וַחֲבָנָה הֲדָדִית, וּמְכַבְּדִים וּמְיַקְּרִים זֶה אֶת זֶה, זוֹ אֶצְלִי הַשִּׂמְחָה הֲכִי גְּדוֹלָה, וְלָזֶה אֲנִי מְחַכֶּה וּמְצַפֶּה, וַאֲנִי רוֹצֶה מְאֹד מְאֹד, שֶׁתָּמִיד יַמְשִׁיךְ כָּךְ אֶצְלְכֶם.

אֲנִי מִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּפָּקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְהַבֵּן שֶׁיִּוָּלֵד לָכֶם יִקָּרֵא עַל שְׁמִי, הַבְטִיחוּ וּתְקַבְּלוּ אֶת הַמַּתָּנָה הַזּוֹ.

רַק חִזְקוּ וְאִמְצוּ, וְעִזְרוּ זֶה לָזֶה, וְתָדוּנוּ אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי לְכַף זְכוּת, וְהַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה לֹא תָּסוּר מִבֵּיתְכֶם, וְזֹאת — עַל־יְדֵי הַשָּׁלוֹם שֶׁיִּשְׂרֹר בֵּינֵיכֶם תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֶיךָ חֶלְקְךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֲשֶׁר זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בְּךָ, וְכָל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים — אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ (אָבוֹת ה, יח). וְאֵיזֶה חֵטְא? הַחֵטְא הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר שֶׁל הָאָדָם — לִפֹּל בְּיֵאוּשׁ וּבְעַצְבוּת. וְלָכֵן מִי שֶׁמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, לֹא יִפֹּל אַף פַּעַם בְּיֵאוּשׁ. כִּי עַל כָּל חֵטְא יְכוֹלִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה. הַשֵּׁם יִשְׁמֹר אִם אָדָם נִכְשָׁל בְּאֵיזוֹ עֲבֵרָה, אֲפִלּוּ הַחֲמוּרָה שֶׁבַּחֲמוּרוֹת, יָכוֹל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה. אֲבָל אִם אָדָם נוֹפֵל בְּיֵאוּשׁ וּבְעַצְבוּת וּבִדְכָאוֹן — הוּא מִסְכֵּן גָּדוֹל, וְנִדְמֶה לוֹ כִּי זֶה סוֹף הָעוֹלָם.

וּבֶאֱמֶת אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן; וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, וְעִקַּר זְכוּת הָרַבִּים, שֶׁמְּדַבְּרִים עִמָּהֶם אֱמוּנָה, שִׂמְחָה, בִּטָּחוֹן, לְהַכְנִיס בָּהֶם רָצוֹן טוֹב לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲזַי אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ, הַחֵטְא שֶׁל יֵאוּשׁ לֹא יִהְיֶה אֶצְלוֹ, כִּי מְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפד): כְּשֶׁמְּחַזְּקִים אֶת הַשֵּׁנִי, אֲפִלּוּ אֵין פּוֹעֲלִים אֶצְלוֹ מְאוּם, אַף לְכָל הַפָּחוֹת הַדִּבּוּרִים חוֹזְרִים אֵלָיו, וְהוּא מִתְחַזֵּק מֵהֶם. וְכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קו): עֵצָה לָבוֹא לִגְדֻלּוֹת הַמֹּחִין — לְהַשְׂכִּיל אֶת אֲחֵרִים.

לָזֹאת תֵּדַע לְךָ, אֲשֶׁר גֹּדֶל זְכוּתְךָ — אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, בָּזֶה שֶׁאַתָּה מְעוֹרֵר אֲחֵרִים לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וְאַל תִּירָא וְאַל תֵּחַת כְּלָל.

וּבָזֹאת אֲבָרֶכְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה כְּבָר לְדִירָה גְּדוֹלָה מִשֶּׁלְךָ, וְתוּכַל לְקַיֵּם

מִצְוַת הַכְנָסַת אוֹרְחִים בִּשְׁלֵמוּת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, וְתִהְיֶה תָּמִיד שָׁמֵחַ, וְיִמָּלְאוּ כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבְּךָ לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קכט.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְשָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ כִּי אַתָּה מִתְחַזֵּק בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא חַיָּל בִּצְבָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּכְדֶגֶמֶת חַיָּל בַּמַּעֲרָכָה, אֲשֶׁר לוֹמֵד כָּל מִינֵי סוּגֵי אִמּוּנִים: לְטַפֵּס עַל הַר, לָרֶדֶת עֲמָקִים, וּמִתְאַמֵּן בְּאִמּוּנִים קָשִׁים, עַד שֶׁיּוֹדֵעַ כְּבָר לְהִתְמוֹדֵד לְבַדּוֹ בְּעֵת הַמִּלְחָמָה. גַּם אַתָּה הִשְׁתַּדֵּל לְהִתְחַזֵּק עַתָּה בְּכֹחוֹת עַצְמְךָ, מֵאַחַר שֶׁהִפְרִידוּ בֵּינֵינוּ, וְאֵינְךָ יָכוֹל לְהִתְרָאוֹת עִמִּי פָּנִים אֶל פָּנִים, וּלְהִתְחַשֵּׁל בְּמִלְחֶמֶת הַחַיִּים הַזּוֹ, אַךְ זֹאת רְאֵה לִזְכֹּר תָּמִיד אֶת הַטּוֹבָה שֶׁקִּבַּלְתָּ אֶצְלִי, וְאַל תִּשְׁכַּח כְּלָל, וְזֶה יוֹעִיל לְךָ לְהַבָּא; כִּי הָרַבֵּה יוֹרְדִים וְנוֹפְלִים, וְשׁוֹכְחִים לְגַמְרֵי אֶת הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַצַּדִּיק.

וְרוֹאִים אֶת זֹאת לֹא רַק אֵצֶל הַצַּדִּיק, אֶלָּא גַּם אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁעוֹשֶׂה עִם הָאָדָם כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה חֲסָדִים, שֶׁבָּרוּךְ הַשֵּׁם, הוּא בָּרִיא, וְאִשְׁתּוֹ בְּרִיאָה, וְהַיְלָדִים בְּרִיאִים, וְתַכֶּף־וּמִיָּד שׁוֹכֵחַ שֶׁהַכֹּל מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיֵשׁ לוֹ כְּבָר טְעָנוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאִלּוּ חַיָּב לוֹ וְכוּ׳, וּמַתְחִיל לִשְׁאֹל קֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. אַךְ אִם הָיָה אָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁהַכֹּל חֶסֶד חִנָּם, שֶׁבָּרוּךְ הַשֵּׁם, הוֹלֵךְ עַל הָרַגְלַיִם, וְאֵינוֹ זָקוּק לְכִסֵּא גַּלְגַּלִּים, חַס וְשָׁלוֹם, וְהַכְּלָיוֹת מִתְפַּקְּדוֹת כָּרָאוּי, הָעֵינַיִם

רוֹאוֹת, וְהַפֶּה יָכוֹל לְדַבֵּר וְלָשׂוּחַ — זוֹ הָעֲשִׂירוּת הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, וְהָבֵן לְמַעֲשֶׂה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בַּהֲפָצָה, וּבִזְכוּת זֶה תִּהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׂפַע, וּשְׁלוֹם־בַּיִת, וְנַחַת מִבְּנֵכֶם, וְיִהְיוּ לָכֶם עוֹד יְלָדִים; כִּי אֵינְךָ יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר מַעֲלַת הַהֲפָצָה — לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, וּבָזֶה שֶׁנִּגְלֶה אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל לַאֲחֵרִים, זֶה יִכָּנֵס גַּם בָּנוּ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בָּזֶה!

וְהִנֵּה רָצִיתִי לְהוֹצִיא לָאוֹר סִדּוּר עִם פֵּרוּשׁ ״עֵת רָצוֹן״, אֲשֶׁר יָגַעְתִּי וְעָמַלְתִּי עָלָיו, וְעַז חֶפְצִי וּרְצוֹנִי לְהוֹצִיאוֹ מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל. וּכְשֶׁיֵּצֵא לָאוֹר רְצוֹנִי, תָּפִיץ אוֹתוֹ בְּכָל מָקוֹם, לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַסִּדּוּר שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבִזְכוּת זֶה תִּרְאֶה נִסִּים וְנִפְלָאוֹת.

חֲזַק וֶאֱמַץ בְּמִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתֵדַע אֲשֶׁר כָּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה עִם הָאָדָם, הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאֵין יְכוֹלִים בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהִתְחַמֵּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ רַק עֵצָה אַחַת — לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל דָּבָר שֶׁצְּרִיכִים, וְאָז מַצְלִיחִים מְאֹד.

וּמִפְּאַת טִרְדוֹתַי הָרַבּוֹת בְּעֵסֶק הָרַבִּים — הַהֶכְרֵחַ עַתָּה לְקַצֵּר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצָּבִים בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָב הָרַחֲמָן, אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל, וְאֵינֶנּוּ מְבִינִים הַרְבֵּה דְּבָרִים, אַךְ זֹאת עָלֵינוּ לֵידַע, שֶׁכָּל מַה שֶּׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה — הַכֹּל לְטוֹבָה, וְאָנוּ מְקֻוִּים, שֶׁיַּהֲפֹךְ אֶת רַע הַגְּזֵרָה.

הֵן אֱמֶת שֶׁהַדָּבָר כּוֹאֵב בִּמְאֹד מְאֹד, אַךְ אָסוּר לְהִשָּׁבֵר כְּלָל, אֶלָּא לִבְרֹחַ עַד הַמַּכֶּהוּ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף מְמֵלֵא אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַחֲזֹר אֵלָיו, אָז לָמָּה שֶׁלֹּא נַחֲזֹר עוֹד עַכְשָׁו?! וּבְוַדַּאי שֶׁכַּוָּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה, אֵינֶנּוּ יוֹדְעִים וּמְבִינִים כְּלוּם, אַךְ בְּכָל רַע שֶׁלְּמַרְאֵה עֵינֵינוּ יֵשׁ טוֹב, וּלְבַסּוֹף יִתְגַּלֶּה גַּם הַטּוֹב הַזֶּה.

יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּזְכֶּה כְּבָר לְהַמְתָּקַת הַדִּינִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי עִם הַמָּעוֹת לְפִדְיוֹן.

רַבֵּנוּ זַ״ל צִוָּה (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן רמג) לְאֶחָד, שֶׁהָיָה אָצְלוֹ חוֹלֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שֶׁיָּקוּם קֹדֶם אוֹר הַיּוֹם, וְיֹאמַר שִׁיר הַשִּׁירִים כֻּלּוֹ; וּלְבַקֵּשׁ שֶׁאֲמִירַת שִׁיר הַשִּׁירִים הַזֶּה יִהְיֶה בִּשְׁבִיל הַחוֹלֶה, וּלְהַזְכִּיר שֵׁם הַחוֹלֶה, וְזֶה מְאֹד מְאֹד מְסֻגָּל.

הָעִקָּר תִּרְאֶה לְחַזֵּק אֶת אִשְׁתְּךָ, וְאָז הִיא תְּחַזֵּק אוֹתְךָ, וְתִהְיוּ שְׁנֵיכֶם שְׂמֵחִים עַל הַמַּתָּנָה שֶׁנָּתַן לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל וְשֵׁם מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל. וְתִשְׁמֹר מְאֹד עַל הַשָּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁלָּכֶם, שֶׁיִּהְיֶה בֵּינֵיכֶם שָׁלוֹם וְאַהֲבָה וְלֹא וִכּוּחִים, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד הִקְפִּיד עַל כָּךְ, וְאָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רסד), שֶׁהַנָּשִׁים כָּל־כָּךְ סוֹבְלוֹת צַעַר הָעִבּוּר וְהַלֵּדָה וְהַגִּדּוּל, וְהַסָּמ״ךְ־מ״ם רַק רוֹצֶה לִשְׁבֹּר בָּתִּים. וְלָכֵן הֱיוּ וַתְּרָנִיִּים זֶה לָזֶה, וּתְשַׁמְּחוּ אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וְאָז יִמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

וְאוֹדוֹת שֶׁשָּׁאַלְתָּ בְּעִנְיַן הֲפָצָה וְכוּ׳, זֹאת תֵּדַע, אֲשֶׁר מִי שֶׁמֵּפִיץ, אֵינוֹ מְבַקֵּשׁ צְדָקָה, רַק מְחַלֵּק יַהֲלוֹמִים, וְדָבָר זֶה צְרִיכִים לְהַכְנִיס לְכָל אֶחָד בָּרֹאשׁ, הֲפָצָה אֵיזֶנָּה קִבּוּץ נְדָבוֹת, וְהָאֲגוּרוֹת הַשְּׁחוּקוֹת שֶׁמְּקַבְּלִים בְּעַד זֶה, אֵינוֹ מַסְפִּיק לְכְלוּם, זֶהוּ רַק סִמְלִי, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם נוֹתֵן צְדָקָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח לוֹ הַלֵּב לְקַבֵּל בְּיִרְאַת שָׁמַיִם. אֲנַחְנוּ מְחַלְּקִים יַהֲלוֹמִים עַל־יְדֵי הַקּוּנְטֶרְסִים, אֵיזֶנּוּ מְבַקְּשִׁים מֵאַף אֶחָד צְדָקָה, אֲנַחְנוּ נוֹתְנִים לְכֻלָּם, וּמְקָרְבִים אוֹתָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא; יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁרוֹצִים לְהִתְאַבֵּד, וְזֶה הִצִּילָם מִמָּוֶת לְחַיִּים בְּטוּחִים, יֶשְׁנָם שֶׁנָּפְלוּ בְּיֵאוּשׁ, וְזֶה הוֹצִיאָם מִמַּצָּבָם הַקָּשֶׁה שֶׁהָיוּ שְׁרוּיִים בּוֹ, יֶשְׁנָם שֶׁהִתְעָרְעֵר הַשָּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁלָּהֶם, וְזֶה גָּרַם לְהַשְׁלִים בֵּינֵיהֶם, וְעוֹד כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה, כָּל קוּנְטֶרֶס יֵשׁ לוֹ הַכְּתֹבֶת, וּמַגִּיעַ בְּדִיּוּק בַּזְּמַן וּבָרֵגַע הַנָּכוֹן, הַיְנוּ שֶׁהַמְקַבֵּל אֶת הַקּוּנְטֶרֶס מִשְׁתַּנִּים כָּל חַיָּיו לְטוֹבָה, כָּל אֶחָד בָּעִנְיָן שֶׁהוּא זָקוּק לוֹ. וְיַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד נִזְכֶּה לְהִתְעַסֵּק בָּזֶה, וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז.

הַנַּ״ל...

י״א קלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁבְּכָל הַיְסוֹדוֹת לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, וְהַשִּׂמְחָה תִּשְׁמֹר אוֹתְךָ מִכָּל רַע, וְתִתְחַבֵּר תָּמִיד עִם יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים. וּכְמוֹ שֶׁאוֹמֵר הָרַמְבַּ״ם (הִלְכוֹת דֵּעוֹת, פֶּרֶק ו׳, הֲלָכָה א׳): דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר חֲבֵרָיו, וְאִם יֵשׁ לָאָדָם חֲבֵרִים טוֹבִים — יִמָּשֵׁךְ אַחֲרֵיהֶם, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, יִתְחַבֵּר לְחֶבְרָה רָעָה — יִמָּשֵׁךְ אַחֲרֶיהָ. וְזוֹ הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן לְכָל אֶחָד. וְלָכֵן הַבְּחִירָה בְּיָדֶיךָ לִבְחֹר בַּחֲבֵרִים טוֹבִים, וּתְדַבֵּר עִם כֻּלָּם רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהִתְחַזְּקוּת וְיִרְאַת שָׁמַיִם, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּתְבַּלְבֵּל כְּלָל. וְכָךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין שֶׁלְּחָן עָרוּךְ יוֹרֶה דֵּעָה, סִימָן ע׳, סָעִיף יב): אַיְדִי דְּטָרִיד לְמִיפְלַט לָא בָּלַע [הֱיוֹת וְהוּא טָרוּד לִפְלֹט הַחוּצָה, אֵינוֹ מְסֻגָּל לִבְלֹעַ; הֵינוּ אִם אָדָם מְזֻרִים הַחוּצָה טוֹב, אֵינוֹ בּוֹלֵעַ אֶת הָרָע]; וְלָכֵן צְרִיכִים רַק לִפְלֹט דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, וְלֹא לְהִכָּנֵס בְּטוֹעֵן וְנִטְעָן עִם אַף אֶחָד, וְלֹא לְהִתְוַכֵּחַ כְּלָל, אֶלָּא לוֹמַר אֶת שֶׁלּוֹ — דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, וּבְוַדַּאי זֶה פּוֹעֵל, וְאַחַר־כָּךְ מַצְלִיחִים, שֶׁגַּם הַהוּא מִתְעוֹרֵר. וְאִם אֵינֶנּוּ מִתְעוֹרֵר, אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפד), הַדִּבּוּרִים חוֹזְרִים אֶל זֶה שֶׁמְּדַבֵּר.

וְלָכֵן רַק חֲזַק וֶאֱמַץ לְדַבֵּר עִם כֻּלָּם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׂגָּחָה פְּרָטִית, דִּבּוּרֵי שִׂמְחָה וְשָׁלוֹם, וְאַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת, וְיַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּקָּרֵב יְהוּדִים אֵלָיו, אֲשֶׁר רַק בַּעֲבוּר זֶה בָּאנוּ לָזֶה הָעוֹלָם — לְגַלּוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכֻלָּם, כִּי כָּל יְהוּדִי הוּא צִנּוֹר לְהוֹרִיד אֶת הַשֶּׁפַע הָרוּחָנִי מֵהָעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים לָעוֹלָם הַזֶּה. וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן נא): אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מִמֶּנִּי, שֶׁלֹּא יַטֶּה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מַטֶּה מְאֹד.

אֲקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּכְנִיס אֶת דְּבָרַי אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבְּךָ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֵין לִי מִלִּים לְהוֹדוֹת לָכֶם, עַל שֶׁאַתֶּם מִתְפַּלְּלִים בַּעֲבוּרִי. הַיְשׁוּעָה שֶׁלִּי תְּלוּיָה רַק בִּתְפִלָּה, וּכְכָל שֶׁתִּתְפַּלְּלוּ עָלַי, כֵּן אֶזְכֶּה לָצֵאת מֵהַגָּלוּת.

רַק חִזְקוּ וְאִמְצוּ, וְיַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁבֶּאֱמֶת נִזְכֶּה לָצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וּמִכָּל הַגָּלֻיּוֹת, וְכָל הַשּׂוֹנְאִים יִפְּלוּ תַּחְתֵּנוּ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ מֵאַף אֶחָד, וּבִזְכוּת זֶה תִּהְיֶה מְקֹרָב לְרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר גָּדוֹל יוֹתֵר מֵהַפָּצָה.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרָלֵנוּ. וְתָמִיד תְּדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר אֵין דָּבָר חָשׁוּב יוֹתֵר מִזֶּה, וְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי שִׂמְחָה.

וְכַאֲשֶׁר תִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, תְּבַטֵּל מִמְּךָ אֶת הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁל נְאוּף, כִּי נְאוּף בָּא מֵעַצְבוּת וּמֵעַצְלוּת, וְלָכֵן אַף שֶׁזֶּה קָשֶׁה מְאֹד, אַךְ מִסֹּר נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא יְסוֹד גָּדוֹל בַּיַּהֲדוּת.

מַה מְּאֹד רָצִיתִי, שֶׁתַּגִּיהַ אֶת סִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְאָז לֹא תִּפּוֹלְנָה טָעֲיוֹת, כִּי בַּכְּרָכִים הַקּוֹדְמִים יֶשְׁנָן טָעֲיוֹת, אַף שֶׁבֶּאֱמֶת זֶה לֹא נוֹרָא, כִּי גַּם אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים טָעֲיוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שֶׁנִּזְכֶּה לְתַקֵּן כָּל אֲשֶׁר קִלְקַלְנוּ. אַךְ הָעִקָּר לְהַגִּיהַ שֶׁלֹּא יִהְיוּ טָעֲיוֹת כְּתִיב, אֲבָל לֹא לְדַקְדֵּק הַרְבֵּה, כִּי רִבּוּי הַדִּקְדּוּקִים גּוֹרֵם אַחַר־כָּךְ שֶׁיִּתְעַכֵּב. אֲנִי רוֹצֶה שֶׁיֵּצֵא עַכְשָׁו לָאוֹר כֶּרֶךְ אַחַר כֶּרֶךְ, וְאִם נַגִּיעַ כְּבָר עַד הֵיכָן שֶׁאָנוּ אוֹחֲזִים, יִהְיוּ גֻּזְמָאוֹת שֶׁל כְּרָכִים, כִּי יֵשׁ הַמּוֹן מִכְתָּבִים, מִלְּבַד שִׁלְשֶׁת אֲלָפִים מִכְתָּבִים שֶׁאָבְדוּ, וַחֲבָל מְאֹד עֲלֵיהֶם. לָכֵן רְאֵה לְהַכְנִיס עַצְמְךָ בָּעֵסֶק הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה לְהַגִּיהַ אֶת הָ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וְתִרְאֶה לְהַכְנִיס גַּם מַרְאֵי מְקוֹמוֹת שֶׁחֲסֵרִים, וְתִהְיֶה לְךָ זְכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְכָךְ תּוּכַל גַּם לְהִתְחַזֵּק. וְתֵדַע לְךָ, אֲשֶׁר כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב נִכְתָּב גַּם בַּעֲבוּרְךָ.

אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקְךָ בָּזֶה וּבַבָּא וּלְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְנִזְדַּעְזַעְתִּי מְאֹד.

הִנֵּה אַתָּה כּוֹתֵב שֶׁיֵּשׁ לְךָ הַרְבֵּה קֻשְׁיוֹת עָלַי וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלָמָּה שֶׁלֹּא יִהְיוּ לְךָ קֻשְׁיוֹת עָלַי — אִם אַתָּה כָּל־כָּךְ פָּגוּם בַּבְּרִית, וְאַתָּה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עוֹבֵר עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, אֵיךְ לֹא יִהְיוּ לְךָ קֻשְׁיוֹת עָלַי?! אַדְרַבָּה, אִם לֹא הָיוּ לְךָ קֻשְׁיוֹת עָלַי, אָז הָיְתָה לִי קֻשְׁיָה עָלֶיךָ, וּמֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לְךָ קֻשְׁיוֹת עָלַי, בְּכֵן אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה פָּגוּם מְאֹד,

וּרְצוֹנְךָ לָצֵאת מֵהַבּוֹץ שֶׁלְּךָ וְלָבוֹא לִקְדֻשָּׁה, וּמִמֵּילָא כָּל אֵלּוּ הָעֲבֵרוֹת וְהַקְּלִפּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ עַל־יְדֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, מַתְחִילִים לַעֲלוֹת לְךָ בְּמֹחֲךָ, וּמְבַלְבְּלִים אוֹתְךָ, עַד שֶׁרַחֲמָנָא לִצְלָן, אַתָּה מָלֵא בְּקֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְעָלַי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ עַל מִי עוֹד יֵשׁ לְךָ קֻשְׁיוֹת. וְלָכֵן רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מו): קֻשְׁיָ״א רָאשֵׁי תֵּבוֹת (תְּהִלִּים כז, ז): שְׁמַע יְהוָ״ה קוֹלִי אֶקְרָא; אַתָּה צָרִיךְ הַרְבֵּה לִצְעֹק לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתַתְחִיל עִם חָמֵשׁ דַּקּוֹת, וְכָל עֵת שֶׁיֵּשׁ לְךָ פְּנַאי, תִּתְבּוֹדֵד עוֹד וָעוֹד, וְיִצְטָרֵף לִזְמַן הַרְבֵּה.

הָעִקָּר, רְאֵה לַעֲזֹר לִי לְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה יִהְיֶה הַתִּקּוּן שֶׁלְּךָ, וּבָזֶה תִּחְיֶה אֶת עַצְמְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קלז.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לָכֵן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל כָּל הַתְּפִלּוֹת שֶׁהִתְפַּלַּלְתָּ בַּעֲבוּרִי, וְזֹאת תֵּדַע, אֲשֶׁר שׁוּם תְּפִלָּה אֵינָהּ הוֹלֶכֶת לָרִיק, וְכָל תְּפִלָּה, כָּל תְּחִנָּה וּבַקָּשָׁה שֶׁאָדָם מְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יֵשׁ מָקוֹם מְיֻחָד לְמַעְלָה, הֵיכָן שֶׁהַתְּפִלּוֹת נִכְנָסוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם בּוֹכֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, הַדְּמָעוֹת שׁוֹבְרוֹת אֶת כָּל הַמַּנְעוּלִים וְהַמְּחִיצוֹת, וְהַתְּפִלּוֹת עוֹלוֹת לְמַעְלָה.

בְּכֵן רַב תּוֹדוֹת עַל הַכֹּל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּבָר יַמְתִּיק מִמֶּנִּי אֶת כָּל הַדִּינִים, וְאֶזְכֶּה לָצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת, וּכְבָר נִשְׁמַח כֻּלָּנוּ יַחַד.

אוֹדוֹת ... אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לֹא לִשְׁאֹל שְׁאֵלוֹת אֱוִילִיּוֹת, כִּי כְּבָר אָמַר הַפִּתְגָּם: מִי שֶׁיּוֹדֵעַ — אֵינוֹ מְדַבֵּר, וּמִי שֶׁמְּדַבֵּר —

אֵינוֹ יוֹדֵעַ; וְלָכֵן לָמָּה לוֹ לְתָחֹב אַפּוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ שַׁיָּךְ לוֹ. וְהָעִקָּר לִזְכֹּר הֵיטֵב אֶת הַכְּלָל הַזֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק הַרְבֵּה מְאֹד. הֵן אֲנִי רוֹאֶה בְּדִיּוּק מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, וְעִקַּר גְּדֻלַּת הָאָדָם, שֶׁיָּכוֹל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד מִכָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְלָכֵן רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק מְאֹד, וְ׳תְּגַנֵּב׳ חֲמֵשׁ דַּקּוֹת פֹּה וְחָמֵשׁ דַּקּוֹת שָׁם לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזּוֹ הַצְלָחָה נִצְחִית. וְאַשְׁרֵי הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְקַיֵּם אֶת זֹאת.

אוֹדוֹת שְׁאֵלָתְךָ וְכוּ׳, רְאֵה לְדַבֵּר הֵן עִם הַמְנַהֵל וְהֵן עִם הַמְלַמֵּד, אִם הַיֶּלֶד אֵינוֹ רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל, לֹא נוֹתְנִים לוֹ עֲנָשִׁים, צְרִיכִים לִבְנוֹת אֶת הַיֶּלֶד, וְזֶה כְּלָל גָּדוֹל בְּחִנּוּךְ, לְהָבִיא אֶת הַיֶּלֶד שֶׁיִּרְצֶה לְהִתְפַּלֵּל, יֵשׁ כָּאן סִבָּה שֶׁמְּסָרֵב לְהִתְפַּלֵּל, הוּא רוֹצֶה אֶת תְּשׁוּמֶת הַלֵּב מֵהַמְלַמֵּד, וְלָכֵן מוֹצִיאוֹ מֵהַכֵּלִים, וּמַעֲלֶה אֶת עַצְבָּיו, וְלָכֵן אֲנִי מֵבִין אֶת הַמְלַמֵּד, אַךְ עִם כָּל זֹאת בִּשְׁבִיל דְּבָרִים כָּאֵלּוּ אֵין נוֹתְנִים עֲנָשִׁים, כִּי זֶה יַשְׁנִיא אֶת הַתְּפִלָּה עַל הַיֶּלֶד. צְרִיכִים לִבְנוֹת אוֹתוֹ, וְלִתֵּן לוֹ הַרְבֵּה חֹם וְאַהֲבָה, וּלְהַסְבִּיר לוֹ מַעֲלַת הַתְּפִלָּה, אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַכֶּה שֶׁכָּל יְהוּדִי יִתְפַּלֵּל אֲלָיו, וּמִכָּל דִּבּוּר נִבְרָאִים מַלְאָכִים, וּלְחַזְּקוֹ וּלְעוֹדְדוֹ וּלְשַׂמְּחוֹ, וּלְשַׁבְּחוֹ הַרְבֵּה מְאֹד בְּמַעֲלוֹתָיו. אַךְ לֹא לֵילֵךְ בָּעֲנָשִׁין, אֵין זוֹ דֶּרֶךְ בְּחִנּוּךְ, וְעָלֶיךָ לְדַבֵּר אֶת זֹאת הֵן עִם הַמְלַמֵּד וְהֵן עִם הַמְנַהֵל.

וְיַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתִּרְווּ הַרְבֵּה נַחַת מִכָּל יַלְדֵיכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֶּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

עָלַיִךְ לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּצָאתֶם חַיִּים, הָיָה לָךְ גֵּס גָּלוּי, הָרֶכֶב הִתְהַפֵּךְ וְיָצָאת לְלֹא שְׂרִיטָה עִם הַיְלָדִים. הֲיוֹדַעַת אַתְּ אֵיזֶה גֵּס עָשָׂה לָךְ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ? ! כָּתוּב בַּזֹּהַר (תִּקּוּנֵי זֹהַר קמג:): אִית מַאן דְּאִתְפָּרַע בְּמָמוֹנֵיהּ, וְאִית מָאן דְּפָרַע בְּגוּפֵיהּ, יוֹתֵר טוֹב לְשַׁלֵּם בְּמָמוֹן וְלֹא בִּנְפָשׁוֹת, חַס וְשָׁלוֹם. ״זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו״, זִכְרִי הֵיטֵב הַנִּפְלָאוֹת וְהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתִתְּנִי לְפָנָיו הַלֵּל וְתִשְׁבָּחוֹת בְּכָל יוֹם, שֶׁהָרֶכֶב הָלַךְ, וְאַתֶּם יְצָאתֶם לְלֹא פֶּגַע.

נָא וְנָא רְאִי שֶׁלֹּא לְהַכְנֵס בְּמְרִיבוֹת עִם בַּעְלֵךְ, אַדְרַבָּה, הִשְׁתַּדְּלִי לְחַזְּקוֹ וּלְעוֹדְדוֹ, וְתַסְבִּירִי לוֹ עַד כַּמָּה אוֹהֵב אֶתְכֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִתְחַזְּקוּ בְּצַוָּתָא, וְאַל תִּכָּנְסוּ בְּוִכּוּחִים, חַס וְשָׁלוֹם. וְהַשָּׁלוֹם וְהָאַהֲבָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת יָבִיאוּ לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם. וְלָכֵן אַל תִּהְיִי בַּטְלָנִית, וְאַל תִּפָּגְעִי מִבַּעְלֵךְ. לְעִתִּים, הָאִשָּׁה צְרִיכָה לִהְיוֹת הַגֶּבֶר, כַּאֲשֶׁר הַגֶּבֶר הוּא אִשָּׁה. מִי שֶׁצָּרִיךְ תְּשׁוּמֶת לֵב זֶה הַגֶּבֶר, וּמִי שֶׁזּוֹכָה וְנוֹתֶנֶת תְּשׁוּמֶת לֵב — זוֹ הָאִשָּׁה. וְלָכֵן רְאִי אַתְּ לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת בַּעְלֵךְ, וּלְהַסְבִּיר לוֹ פָּנִים, וְאַל תִּקְחִי לַלֵּב אֶת כָּל הָאֲמִירוֹת שֶׁאוֹמֵר וּפוֹגֵעַ, כִּי אֵין זֶה בָּא מִישׁוּב הַדַּעַת, וְאֵינֶנּוּ מִתְכַּוֵּן לְדְבָרָיו, אֶלָּא הֵן פְּלִיטוֹת פֶּה הַבָּאוֹת מֵחֲמַת טִפְּשׁוּת וּפְזִיזוּת, וְלָכֵן אַל תִּקְחִי אֶת הַדְּבָרִים כָּל־כָּךְ רְצִינִי, וּתְקַבְּלִי אֶת הַכֹּל לְכַפָּרַת עֲוֹנוֹת, הֲלֹא כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה אָדָם חָטָא, וְעַל־יְדֵי עֶלְבּוֹנוֹת וּבְזָיוֹנוֹת, חֵרוּפִין וְגִדּוּפִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְכַפֵּר לוֹ. וְלָכֵן רְאִי לְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּאַהֲבָה וּבְנָקֵל.

וְאוֹדוֹת שְׁאֵלָתֵךְ וְכוּ׳, זֹאת אֲנִיעֵץ לָךְ, שֶׁלֹּא כְּדַאי לְהִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים, הַוִּכּוּחַ הַזֶּה הוּא וְכִוּחַ יָשָׁן בֵּין זוּגוֹת צְעִירִים — הַהוֹרִים

שֶׁלִּי נוֹתְנִים יוֹתֵר מֵהַהוֹרִים שֶׁלָּךְ וּלְהֵפֶךְ, לָמָּה אַתֶּם צְרִיכִים אֶת זֹאת?! חֲיֵי פִּקְחִית, וְאַל תִּכָּנְסִי בְּוִכּוּחֵי סְרָק, אֲשֶׁר מִמֵּילָא לֹא יוֹבִילוּ אֶל שׁוּם מָקוֹם.

נָא וְנָא רְאִי לְהַקְפִּיד מְאֹד עַל מִדַּת הַצְּנִיעוּת לֵילֵךְ כְּבַת יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁרָה, וְתִתְחַזְּקִי בֶּאֱמוּנָה וּבְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, לְדַבֵּר רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה עִם כָּל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה.

וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכּוּ לְפַרְנָסָה טוֹבָה, וּלְנַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֵיכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א קמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ז טֵבֵת י״א דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בִּנְקֻדָּתְךָ, וְאַל תִּירָא וְאַל תֵּחַת מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲמֹד עַל יְמִינְךָ.

אִם תֵּלֵךְ רַק עַל נְקֻדָּה אַחַת — אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לָדַעַת שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שֶׁלָּנוּ וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ, וְאָז נַצְלִיחַ.

הִשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיס בְּעַצְמְךָ בִּטָּחוֹן עַצְמִי, וּכְשֶׁאַתָּה מְדַבֵּר, תְּדַבֵּר עִם כָּל הַלֵּב אֶת הָאֱמֶת, וּלְצַעֲרִי הָרַב, אֵין לָנוּ מַה לְדַבֵּר רַק אֱמֶת, כִּי אֲנַחְנוּ סוֹבְלִים סֵבֶל כָּזֶה, שֶׁאַף אֶחָד בָּעוֹלָם לֹא יַאֲמִין מָה אָנוּ עוֹבְרִים, וְאַף אִם נַסְבִּיר אֶת זֹאת יוֹם אַחַר יוֹם וְשָׁעָה אַחַר שָׁעָה, אַף אֶחָד לֹא יִרְצֶה לְהַאֲמִין. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כֵּן יוֹדֵעַ, וְלָכֵן עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שֶׁלָּנוּ, וּלְדַבֵּר וּלְגַלּוֹת לַאֲחֵרִים, וְלֹא לִפְחֹד מִשּׁוּם דָּבָר. וַאֲנִי מַרְגִּישׁ שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (מְעִילָה יז.), שֶׁרַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי אָמַר: יָבוֹא הַגֵּס מִכָּל מָקוֹם, אֲפִלּוּ עַל־יְדֵי שֵׁד. הָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ גֵּס, לֹא מְשַׁנֶּה אֲפִלּוּ שֶׁיָּבוֹא עַל־יְדֵי שֵׁד. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כח), שֶׁיֵּשׁ שֵׁדִין יְהוּדָאִין, יְהוּדִים הֵם — אֲבָל שֵׁדִים; לֹא אִכְפַּת לִי מֵהֵיכָן יָבוֹא הַגֵּס אֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיֶה שֵׁד.

וְלָכֵן אַל תִּירָא כְּלָל, וּתְסַפֵּר לוֹ הַכֹּל, אֵיךְ שֶׁמַּעֲלִיל עָלֵינוּ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְסָבֹל אוֹתִי, כִּי אֲנִי בְּדַעְתִּי אַחֶרֶת לְגַמְרֵי מֵהֶם, אֲשֶׁר הֵם חֲבוּרַת גַּזְלָנִים, וְאַף פַּעַם לֹא אוּכַל לְהַשְׁלִים עִם הַגְּנֵבוֹת שֶׁלָּהֶם. אֶצְלִי הַכֹּל הוֹלֵךְ רַק יָשָׁר, וּמִפְּנֵי שֶׁאֵינֶנִּי רוֹצֶה לְהִתְכּוֹפֵף — הִתְלַכְּדוּ עָלַי. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לְךָ דִּבּוּרִים בְּתוֹךְ הַפֶּה מַה לְּדַבֵּר.

כָּתוּב (שְׁמוֹת כג, ל): ״מְעַט מְעַט אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ״, לֹא יְכוֹלִים בְּפַעַם אַחַת לְגָרֵשׁ אֶת הַטֻּמְאָה, אֶלָּא אַט אַט. אִם נְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה — לֹא יִהְיֶה לָנוּ כְּלוּם. וְכָתוּב בַּטּוּר (אֹרַח חַיִּים, סִימָן תקפב), שֶׁדֶּרֶךְ הַכּוֹתִים, שֶׁהוֹלְכִים אֵצֶל בַּעֲלֵי הַבָּתִּים, וּמְבַקְּשִׁים חֲתִיכַת בָּצָל. וְאָדָם עוֹשֶׂה חֶשְׁבּוֹן — לָמָּה שֶׁלֹּא אֶתֵּן לוֹ מְבֻקָּשׁוֹ, הֲלֹא מִסְכֵּן הוּא. וּכְשֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַבָּצָל, הֵם מְבַקְּשִׁים: אוּלַי תִּתֵּן לִי חֲתִיכַת לֶחֶם, כִּי אֵיךְ אוּכַל לֶאֱכֹל בָּצָל לְבַד?! וְעוֹנִים לָהֶם: קַח עוֹד לֶחֶם, וְכָךְ לְאַט לְאַט מְבַקְּשִׁים עוֹד וָעוֹד. כְּמוֹ־כֵן בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל מַתְחִילִים לְבַקֵּשׁ קֹדֶם קָצָת, וְעוֹד קָצָת וְעוֹד קָצָת, עַד שֶׁבָּאִים לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְאִם־כֵּן צְרִיכִים לָלֶכֶת בַּקּוֹ הַזֶּה, לְאַט לְאַט וּלְבַקֵּשׁ מְעַט וְעוֹד מְעַט. רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב; וּבָרַעַ שֶׁרֶגֶל אַחַת תִּהְיֶה בִּפְנִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שֶׁגַּם הָרֶגֶל הַשְּׁנִיָּה תִּכָּנֵס פְּנִימָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל־כָּךְ גָּדוֹל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְוַדַּאי יוֹשִׁיעֵנוּ. עָלֵינוּ רַק לְהִתְחַזֵּק בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרָה וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יְדִידִי הַיָּקָר! זֹאת תֵּדַע, אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ מַאֲמִינִים רַק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, רַק הוּא יִגְאָלֵנוּ, הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה רַק עַל יָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא עַל־יְדֵי בָּשָׂר וָדָם. כָּל אֵלּוּ שֶׁחָשְׁבוּ שֶׁבָּשָׂר וָדָם יִגְאָלֵנוּ, תִּרְאֶה בְּאֵילוּ פָּנִים אֲנַחְנוּ נִרְאִים. וְלָכֵן אֵין עֵצָה אַחֶרֶת עַכְשָׁו, רַק לְמַלֵּא אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עִם אֱמוּנָה. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּכְכָל שֶׁנָּפִיץ אֱמוּנָה, כֵּן נוֹרִיד אֶת הַשְׁכִינָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכֻלָּם יַכִּירוּ בְּמַלְכוּת שַׁדַּי. וּבָרֵגַע שֶׁכָּל עַם יִשְׂרָאֵל יַכִּירוּ רַק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז כְּבָר לֹא יִפְחֲדוּ מֵהַגּוֹיִים, אֶלָּא הַגּוֹיִים יִתְפַּחֲדוּ מֵאִתָּנוּ, וְיִקַּיֵּם אֲצָלֵנוּ: ״וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ״, וְיַעַזְבוּ אוֹתָנוּ.

וְלָכֵן עִקַּר הָעֲבוֹדָה צְרִיכָה לִהְיוֹת קֹדֶשׁ קָדָשִׁים, רַק לְגַלּוֹת אֶת הָאֱמוּנָה, וּמְעַט מֵהָאוֹר דּוֹחֶה הַרְבֵּה מֵהַחֹשֶׁךְ. וּרְאֵה לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לְהָפִיץ בְּכָל הָעִיר, כִּי אֵין שָׁם רַק אַתָּה וְעוֹד כַּמָּה, וַחֲבָל שֶׁכָּל הָעִיר לֹא תִּהְיֶה מְלֵאָה עִם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. וּבִפְרָט שֶׁעַתָּה יֵשׁ לִי בְּתָכְנִיתִי לְהוֹצִיא לָאוֹר סִדּוּר נִפְלָא עִם פֵּרוּשׁ ״עֵת רָצוֹן״, וְרָצִיתִי מְאֹד שֶׁתִּפְיָצֵנוּ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ. וּמִי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ סִדּוּר, מֻבְטָח לוֹ שֶׁיִּהְיֶה בְּאוּמָן. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן.

וּבַמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ׳, רְאֵה לְהִתְחַזֵּק. וְכִיצַד מִתְחַזְּקִים? ׳גּוֹנְבִים׳ חָמֵשׁ דַּקּוֹת הִתְבּוֹדְדוּת וְלֹא יוֹתֵר. רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר לְמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: ׳מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב׳. לָמָּה אָדָם אֵינוֹ מִתְבּוֹדֵד? כִּי רוֹצֶה לְהִתְבּוֹדֵד כַּמָּה שָׁעוֹת, אֲבָל אִם הָיָה יוֹדֵעַ דָּבָר זֶה, שֶׁמְּעַט גַּם־כֵּן טוֹב, חָמֵשׁ דַּקּוֹת עוֹשׂוֹת רַעַשׁ גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, אָז הָיָה מִתְבּוֹדֵד כָּל רֶגַע פָּנוּי.

וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, תְּבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִלִּפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לִהְיוֹת דָּבוּק בְּךָ. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵינֶנִּי רוֹצֶה כְּלוּם רַק אוֹתָךְ. רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוֹצִיאֵנִי מֵהַחֹשֶׁךְ וְהַשְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו שֶׁנָּפַלְתִּי לְשָׁם״. וְכָךְ תַּמְשִׁיךְ לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְשֶׁרַק נִכְנָס בְּךָ אֵיזֶה רָצוֹן טוֹב — תּוֹצִיאֶנּוּ מִפִּיךָ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לא), שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁמּוֹצִיאִים אֶת הַכִּסּוּפִים מֵהַפֶּה, נֶאֱרָגִים מִזֶּה עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים. וְכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סו): אִם מוֹצִיאִים אֶת הָרְצוֹנוֹת מִפִּיו, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹבְרִים אֶת כָּל הַמְנִיעוֹת, וְיכוֹלִים לִזְכּוֹת לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁבָּעוֹלָם.

וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן! קַח עַצְמְךָ בַּיָּדַיִם, תִּתְחַזֵּק וּתְחַזֵּק אֶת הַחֲבֵרִים, וּבְפָרָט אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי כֻּלָּנוּ חֲבֵרִים. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת הַגּוֹאֵל צֶדֶק, וְיִתְבַּטְלוּ מֵאִתָּנוּ כָּל גְּזֵרוֹת רָעוֹת, וְתִתְגַּלֶּה מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְנִשְׁמַע בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּהְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

אוֹדוֹת שֶׁשָּׁאַלְתְּ וְכוּ׳, לִפְנֵי שֶׁגּוֹמְרִים שִׁדּוּךְ, צְרִיכִים לְהַפְגִּישׁ לְכָל הַפָּחוֹת שָׁלֹשׁ אוֹ אַרְבַּע פְּעָמִים לְהַכִּיר אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי. וְהָעִקָּר מַה שֶּׁצְּרִיכִים לְחַפֵּשׂ — זֶה מִדּוֹת טוֹבוֹת. כִּי אִם יֵשׁ מִדּוֹת טוֹבוֹת — יֵשׁ הַכֹּל, וְאִם אֵין מִדּוֹת — אֵין כְּלוּם, לִלְמֹד — תָּמִיד יְכוֹלִים לְהִתְעַלּוֹת, יֵשׁ זְמַן וּפְנַאי בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַחַיִּים לִלְמֹד, אֲבָל מִדּוֹת אִם

לֹא קָנוּ לְעַצְמָם כְּשֶׁעֲדַיִן צְעִירִים — אָז קָשֶׁה מְאֹד כְּבָר לְתַקְּנָן אַחַר־כָּךְ. וְהָרַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּיזֶ׳ענְסְק זי״ע אָמַר, שֶׁעַד גִּיל שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה יְכוֹלִים לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת. וְלָכֵן הָעִקָּר לְחַפֵּשׂ בָּחוּר עִם מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְאִם תִּהְיֶה תִּקְשֹׁרֶת טוֹבָה בֵּינֵיכֶם, תִּגְמְרוּ אֶת זֹאת בְּכִי טוֹב, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

רַק תִּתְחַזְּקִי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁבְּקָרוֹב מְאֹד תִּמְצְאִי אֶת בֶּן זוּגֵךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א קמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

מִכְתָּבְךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּבִרְכַּת ״מַזָּל טוֹב״ חַמָּה לְהֻלֶּדֶת בִּתֵּךְ.

אוֹדוֹת הַשֵּׁם אָדָל, אָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, שֶׁלְּקָחוֹ מֵהַתּוֹרָה, וְזֶהוּ רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אֵ׳שׁ דַּ׳ת לָ׳מוֹ (דְּבָרִים לג, ב), אַף שֶׁאֵין לָנוּ הַשָּׂגָה מַה זֶּה, אֲבָל הוֹצִיא אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה מִן הַתּוֹרָה, וְלָכֵן זֶהוּ שֵׁם טוֹב מְאֹד, כִּי הָיְתָה צַדֶּקֶת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְגַם רַבֵּנוּ זַ״ל נָתַן אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה לְבִתּוֹ הַבְּכוֹרָה, אֲשֶׁר הִיא הָיְתָה נִינָה שֶׁל אָדָל בִּתּוֹ שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה בְּנָהּ שֶׁל פֵּייגֶא, וּפֵייגֶא הָיְתָה הַבַּת שֶׁל אָדָל. אִם־כֵּן זֶהוּ שֵׁם שֶׁכְּדַאי לָתֵת.

וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁאַתָּה תַּתְמִיד הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתִהְיֶה בִּתְּךְ בַּת תַּלְמִיד־חָכָם.

הָעִקָּר רְאֵה לְהִתְחַזֵּק, וּתְחַזֵּק אֶת אִשְׁתְּךְ, וְתִהְיֶה בֵּינֵיכֶם אַהֲבָה

וַהֲבָנָה הֲדָדִית, וּתְכַבְּדוּ וּתְיַקְּרוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי אַתֶּם מִשֹּׁרֶשׁ נְשָׁמָה אַחַת, עַל־כֵּן תִּזָּהֲרוּ שֶׁלֹּא יִהְיוּ אִי הֲבָנוֹת בֵּינֵיכֶם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לִתֵּן תּוֹדָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ לָנוּ רַגְלַיִם לָלֶכֶת, יָדַיִם לְהִתְנוֹעֵעַ, עֵינַיִם לִרְאוֹת, וְכָל הַגּוּף שָׁלָנוּ בָּרִיא, הָרַמַ״ח אֵיבָרִים וְשָׁסָ״ה גִּידִים, וּבָרֵגַע שֶׁאָדָם נוֹתֵן תּוֹדָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, נִתְרַחֵב לוֹ הַלֵּב, שֶׁיּוּכַל לְבַקֵּשׁ הָלְאָה, וְאֵין סוֹף דְּבָרִים שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים. וְלָכֵן הַמְשֵׁךְ לְבַקֵּשׁ כָּל צְרָכֶיךָ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתִרְאֶה נִסִּי נִסִּים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לָצֵאת מֵעַצְמְךָ, וְאַל תִּפֹּל בְּדִכָּאוֹן וּבְעַצְבוּת, וְתַכְנִיס שִׂמְחָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, לְחַזֵּק וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ. וְיַעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁבִּזְכוּת הַשִּׂמְחָה הַזּוֹ שֶׁתְּשַׂמְּחוּ זֶה אֶת זֶה, תִּהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׂפַע.

הֵן אֱמֶת, שֶׁהַשִּׂמְחָה בָּאָה לָאָדָם קָשֶׁה מְאֹד, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד), שֶׁהַשִּׂמְחָה בָּאָה לָאָדָם קָשֶׁה יוֹתֵר מֵהַכֹּל, אַךְ תִּמְסְרוּ נַפְשְׁכֶם מַמָּשׁ עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ!

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

הָעִקָּר עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר, שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ פֹּה עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל. וּבְוַדַּאי הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת לַעֲצֹר אוֹתָנוּ, אַךְ לֹא יוֹעִיל לוֹ. כִּי כָּךְ אָמַר פַּעַם מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם גָּדוֹל, אַךְ רַבֵּנוּ זַ״ל יוֹתֵר גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם גָּדוֹל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹתֵר גָּדוֹל מִמֶּנּוּ. וּבְוַדַּאי נִזְכֶּה לִרְאוֹת דְּבָרִים יָפִים מְאֹד.

הַנַּ״ל.

י״א קמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

נָא וְנָא רְאוּ לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר זֶה אֶת זֶה, וְתִהְיוּ שְׂמֵחִים שְׂנֵיכֶם עַל הַמַּתָּנָה שֶׁנָּתַן לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. זָכוֹר תִּזְכְּרִי כְּשֶׁהָיִית רַוָּקָה, רָע וָמָר הָיָה לָךְ בַּחַיִּים, וְהִנֵּה נָתַן לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בַּעַל יָרֵא שָׁמַיִם נִפְלָא מְאֹד. וְלֹא דַּי בָּזֹאת, עוֹד נָתַן לָךְ מַתָּנָה יֶלֶד חֶמֶד שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם הַצַּדִּיק.

עַל־כֵּן זִכְרוּ הֵיטֵב אֶת הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאִם אָדָם זוֹכֵר תָּמִיד אֶת הַטּוֹבוֹת שֶׁקִּבֵּל מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, יִרְאֶה עוֹד חֲסָדִים וְנִסִּים גְּדוֹלִים מְאֹד.

חִזְקוּ וְאִמְצוּ, וְהַמְשִׁיכוּ בְּפוֹעֲלְכֶם הַקָּדוֹשׁ — לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם. וְתִהְיוּ אַךְ שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְתַשְׁרוּ אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרָכוֹת סא:): טְחוֹל שׂוֹחֵק, מֵהֵיכָן בָּא הַצְּחוֹק? מֵהַטְּחוֹל. וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, מַשֶּׁהוּ

אֵינוֹ תָּקִין בּוֹ, אֲזַי יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ מְרִירוּת לָאָדָם. וְלָכֵן הָעִקָּר לִשְׂחֹק וְלִשְׂמֹחַ, וְלָקַחַת אֶת הַחַיִּים בְּנָקֵל, וְאָז חַיִּים חַיֵּי גַן־עֵדֶן עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִשְׂמֹחַ בִּמְאֹד מְאֹד, וּמֶה הָיִיתָ עוֹשֶׂה בְּלִי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״?! הַסֵּפֶר הַזֶּה יִכָּנֵס בָּעוֹלָם, וְיִחְיֶה עוֹד רִבְבוֹת רִבְבוֹת נְשָׁמוֹת. וְלָכֵן עָלֶיךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד עִם ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וּתְעַיֵּן בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מִכְתָּבִים, כִּי כָּל הַמִּכְתָּבִים נִכְתְּבוּ רַק בַּעֲבוּרְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתָמִיד תַּחְשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אַל תַּכְנִיס בְּרֹאשְׁךָ מְאוּמָה רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. כָּל תְּשׁוּקָתְךָ, מַחְשַׁבְתְּךָ, רְצוֹנוֹתֶיךָ — הַכֹּל צָרִיךְ לִהְיוֹת רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאִם תֵּלֵךְ בְּצוּרָה כָּזוֹ, תִּהְיֶה הֲכִי מְאֻשָּׁר. וּתְצַיֵּר לְפָנֶיךָ עֵינֶיךָ, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ זֶה אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאַתָּה נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, וְאִם תִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה, יִתְגַּלֶּה עָלֶיךָ אוֹר גָּדוֹל מְאֹד, וְתִהְיֶה הֲכִי מְאֻשָּׁר. וְתִשְׁמַע תָּמִיד קוֹלוֹת וּכְרוּזִים מֵהַשָּׁמַיִם. אֲבָל הַכֹּל בְּלִי לֵיצָנוּת — כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַתָּם הַקָּדוֹשׁ. אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכּוֹ הַתְּמִימוּת, יָכוֹל לִזְכּוֹת לִשְׁמֹעַ כְּרוּזִים מִן הַשָּׁמַיִם, וְאִם אֵינוֹ זוֹכֶה, צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁכָּל מַה שֶּׁבְּנֵי־אָדָם מְדַבְּרִים, זֶה כְּרוּזִים מִן הַשָּׁמַיִם. כֻּלָּם מְדַבְּרִים אֵלָיו, אֲפִלּוּ מְדַבְּרִים שְׁטֻיּוֹת, אֲבָל אִם מְקַשְּׁרִים אֶת זֹאת אֶל דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, נִתְגַּלִּים סוֹדוֹת עֶלְיוֹנִים מִמַּה שֶּׁבְּנֵי־אָדָם מְפַטְפְּטִים, שֶׁהַכֹּל זֶה כְּרוּזִים מִן הַשָּׁמַיִם לְלַמֵּד אֶת הָאָדָם אֵיךְ

לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְכַמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן נב): מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: כְּשֶׁמְקַשְׁרִים הַכֹּל לְתוֹרָתוֹ, אָז יְכוֹלִים לְהָבִין אֲפִלּוּ בְּשִׂיחוֹת הָעוֹלָם רְמָזִים אֵיךְ לְהִתְקָרֵב. וְלָכֵן תִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמָּלֵא מְרִירוּת.

מָה אֹמַר לְךָ, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! בְּוַדַּאי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְהִנֵּה הָיִיתָ בָּחוּר צָעִיר וְלָמַדְתָּ אֶצְלִי, וַאֲנִי זוֹכֵר אוֹתְךָ שֶׁיָּשַׁבְתָּ וְלָמַדְתָּ, וְהִנֵּה אַתָּה כְּבָר אַבָּא עִם יְלָדִים גְּדוֹלִים, בְּכֵן תִּהְיֶה תָּמִיד שָׂמֵחַ, וְעוֹד תִּרְאֶה הַרְבֵּה נִסִּים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַכְנִיס עַצְמְךָ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמַה גַּם שֶׁתִּרְאֶה לַעֲזֹר בְּעֵסֶק הַהַדְפָּסָה וְהַהַפָּצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִן הַזְּכוּת הַזּוֹ, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּקָרְבִים יְהוּדִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זוֹ הַמַּעֲלָה הֲכִי גְּדוֹלָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֵּה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

רְאִי לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וַעֲלִיזָה, וְאָז לֹא תַּחְסְרִי דָּבָר. וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁקָּשֶׁה לָךְ מְאֹד לִהְיוֹת שְׂמֵחָה, כִּי הַטֶּבַע שֶׁלָּךְ, שֶׁאַתְּ נִמְשֶׁכֶת לְעַצְבוּת וַעֲצָלוּת מִכָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלַיִךְ. וְלָכֵן חִזְרִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאָז תִּהְיִי תָּמִיד שְׂמֵחָה, וּלְבַסּוֹף תִּהְיֶה לָךְ דַּעַת אֱמֶת, וְתֵדְעִי אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וְתוּכְלִי לְהִתְחַתֵּן.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א קמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל, וְאַל תִּתְפָּרֵץ בַּבַּיִת. עוֹבְרִים עַל הָאָדָם כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת וְהַרְפַּתְקָאוֹת, וְעִקַּר גְּדֻלַּת הָאָדָם כְּשֶׁהוּא סַבְלָן. וּמִי שֶׁהוּא סַבְלָן — הוּא הַמְנֻצָּח. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, סָבוֹל תִּסְבֹּל וּבְפָרָט מֵאִשְׁתְּךָ; וְאִם אַתָּה רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה לְךָ שָׁלוֹם־בַּיִת, הִיא צְרִיכָה לִהְיוֹת צוֹדֶקֶת, אִם רוֹצִים לִחְיוֹת חַיִּים טוֹבִים וְנָעִימִים, הָאִשָּׁה צְרִיכָה לִהְיוֹת צוֹדֶקֶת, וְיֵשׁ פִּתְגָּם: ״תִּהְיֶה חָכָם וְלֹא צוֹדֵק״; כִּי אִם תִּהְיֶה צוֹדֵק, תִּמְצָא אֶת עַצְמְךָ בַּחוּץ.

וּמִי לָמַד אֶת זֹאת עַל בְּשָׂרוֹ כָּמוֹךָ, שֶׁהִתְגָּרַשְׁתָּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים.

וְלָכֵן תֵּדַע, אֲשֶׁר יֵשׁ לְךָ עַכְשָׁו אִשָּׁה מְסוּרָה מְאֹד, הַמְכַבֶּדֶת וּמְיַקֶּרֶת אוֹתְךָ, אַךְ לְעִתִּים אַתָּה מוֹצִיאָהּ מִדַּעְתָּהּ עַד שֶׁרוֹצָה לְהִתְגָּרֵשׁ.

וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ כְּבָר נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, רְאֵה שֶׁתִּהְיֶה לְךָ סַבְלָנוּת בִּבְנִיַּת בֵּיתְךָ הֶחָדָשׁ, וְאָז יִהְיוּ לְךָ חַיִּים טוֹבִים. אַךְ לְמִדַּת הַסַּבְלָנוּת אֵין קַל לְהַגִּיעַ, וּבִשְׁבִיל זֶה זָכָנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְחַבֵּר סֵפֶר נִפְלָא מְאֹד, בְּשֵׁם: ״אֶרֶךְ אַפַּיִם״, הַמְדַבֵּר שָׁם מִסַּבְלָנוּת, אֵיךְ אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת סַבְלָן עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, וּמָשִׁיחַ יַכְנִיס סַבְלָנוּת בָּעוֹלָם, כָּךְ אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ב׳), אֲשֶׁר מָשִׁיחַ יִכְבֹּשׁ אֶת הָעוֹלָם עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, וְלִתְפִלָּה אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ רַק עַל־יְדֵי חֹטֶם, וְחֹטֶם זֶה אֲרִיכוּת אַפַּיִם, אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה), וְאִם־כֵּן מָשִׁיחַ יַכְנִיס בָּעוֹלָם אֶת הָעִנְיָן שֶׁל סַבְלָנוּת, וְעַל זֶה נִבְנָה כָּל הַסֵּפֶר ״אֶרֶךְ אַפַּיִם״, שֶׁצָּרִיךְ סַבְלָנוּת לְעַצְמוֹ, סַבְלָנוּת לַאֲחֵרִים, סַבְלָנוּת לָאִשָּׁה, רַק סַבְלָנוּת, וְהַסַּבְלָן הוּא הַמְנַצֵּחַ.

רְאֵה אֵיךְ הַסָּמ״ךְ־מ״ם רוֹצֶה לִתְפֹּס אוֹתִי, וְיֵשׁ לִי סַבְלָנוּת, אַךְ הוּא יִשָּׁבֵר, הוּא יִתְבַּטֵּל, הוּא יִפֹּל נְפִילָה אַחַר נְפִילָה, וַאֲנַחְנוּ נְנַצֵּחַ. לְאַט לְאַט, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנַחְנוּ מְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וּבֵין כָּךְ עוֹבְרִים עָלַי הַרְבֵּה בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, אֲפִלּוּ מֵאֵלֶּה שֶׁנִּקְרָאִים חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, אֲבָל מִי מַכְנִיס בִּכְלַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת הַתְּשׁוּקָה לְהַגִּיעַ לְצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל? רַק אֵלּוּ הַסְּפָרִים שֶׁאֲנַחְנוּ מְפִיצִים יוֹמָם וָלַיְלָה, לַיְלָה וָיוֹם — כָּל הַשָּׁנָה יוֹם אַחַר יוֹם.

וְלָכֵן רָצִיתִי מְאֹד, שֶׁתְּעוֹרֵר אֶת כָּל חֲבֵרֶיךָ, וְתִהְיֶה לְךָ אֲרִיכוּת אַפַּיִם וְסַבְלָנוּת לְכֻלָּם, וְתַחְדִּיר בָּהֶם אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁזֶּה הַיְסוֹד בֶּאֱמוּנָה בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יד, לא): ״וַיַּאֲמִינוּ בַּה׳ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ״, שׁוֹאֵל הַמְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח: אִם בְּמֹשֶׁה הֶאֱמִינוּ בַּה׳ לֹא כָּל שֶׁכֵּן? אֶלָּא אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לֶאֱמוּנָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדּוֹ; כִּי מֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי הַצַּדִּיק?!

וְלָכֵן רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ בִּמְאֹד מְאֹד, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, וְיֵשׁ לָנוּ צַדִּיק כָּזֶה שֶׁמֵּבִין אוֹתָנוּ וְיוֹרֵד אֵלֵינוּ, הוּא סַבְלָן כְּלַפֵּינוּ, כִּי אִם רַבֵּנוּ זַ״ל לֹא הָיָה סַבְלָן אֵלֵינוּ, אוֹי וַאֲבוֹי הָיָה לָנוּ.

אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרָלֵנוּ, וְאַתָּה תַּעֲזֹר לִי לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת וַתָּרָן בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, זוֹ עִקַּר עֲבוֹדָתְךָ; הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רְחֵם עָלֶיךָ, וְנָתַן לְךָ אֹשֶׁר כָּל־כָּךְ טוֹב, רְאֵה לְרַחֵם עָלֶיךָ; וּבִפְרָט שֶׁהִיא מְעֻבֶּרֶת עַתָּה, רְאֵה לִשְׁמֹר בִּכְבוֹדָהּ מְאֹד מְאֹד. רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רסג, רסד): כַּמָּה הַנָּשִׁים סוֹבְלוֹת צַעַר הָעִבּוּר, צַעַר הַלֵּדָה, צַעַר גִּדּוּל הַיְלָדִים. וְהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם רַק רוֹצֶה לְהַפְרִיד בֵּין זוּגוֹת. וְלָכֵן רְאֵה לִהְיוֹת וַתָּרָן גָּדוֹל בְּבֵיתְךָ, וְלָתֵת לְאִשְׁתְּךָ כָּל צְרָכֶיהָ, וְאָז תִּרְאֶה אֵיזֶה בַּיִת נִפְלָא יִהְיֶה לְךָ.

רְאֵה לָצֵאת מִקַּטְנוּת הַמֹּחִין שֶׁלְּךָ, וְתִהְיֶה תָּמִיד שָׂמֵחַ, וּתְשַׂמַּח אֶת אֲחֵרִים, וְאַל תִּתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּתְדַבֵּר עִם אִשְׁתְּךָ דִּבּוּרֵי שִׂמְחָה וְחִזּוּק, וְהַדִּבּוּרִים יִקְפְּצוּ בַּחֲזָרָה אֵלֶיךָ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפד): כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִם הַזּוֹלֶת, אֲפִלּוּ הַהוּא אֵינוֹ מְדַבֵּר, הַדִּבּוּרִים חוֹזְרִים אֵלָיו. וְלָכֵן אָדָם צָרִיךְ לְדַבֵּר עִם אִשְׁתּוֹ רַק דִּבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת וֶאֱמוּנָה וְשִׂמְחָה, וּבְרוֹאֵי פּוֹעֲלִים, אַךְ אִם בְּכָל זֹאת הִיא לֹא תִּרְצֶה לְקַבֵּל, מֵאֵיזוֹ סִבָּה שֶׁלֹּא תִּהְיֶה, עַל־כָּל־פָּנִים הַדִּבּוּרִים יַחְזְרוּ אֵלֶיךָ, אָז דַּבֵּרְתָּ אֶל עַצְמְךָ; אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאֵצֶל כָּל אֶחָד יֵשְׁנָם דִּבּוּרִים הַרְבֵּה, אֲבָל הֵם

יְשֵׁנִים בְּתוֹכוֹ, וְכֵיוָן שֶׁמּוֹצִיא אוֹתָם מִתּוֹכוֹ, הֵם חוֹזְרִים בַּחֲזָרָה אֵלָיו וּמְחַזְּקִים אוֹתוֹ.

רְאֵה לְצַיֵּת לְדִבְרֵי אֵלּוּ, וְאָז תִּזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וּנְעִימִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שְׁאֵלָתְךָ וְכוּ׳, אָדָם צָרִיךְ ׳לִגְנֹב׳ זְמַן לִלְמֹד תּוֹרָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁהוּא סוֹפֵר סְתָ״ם, הוּא גַּם־כֵּן מְחֻיָּב לִלְמֹד. בָּזֶה שֶׁאַתָּה לוֹמֵד בָּרַבִּים, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה טז:), שֶׁאֲפִלּוּ בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ אֵין מְבַטְּלִים בִּשְׁבִיל לִמּוּד רַבִּים. וְלָכֵן יְכוֹלִים אֶת שְׁנֵיהֶם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאָז כָּל הַחַיִּים שֶׁלְּךָ יִהְיוּ חַיִּים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי. כִּי אֵצֶל כָּל אָדָם טָמוּן וְחָבוּי עָמֹק בִּפְנִים דִּכָּאוֹן פְּנִימִי, אִם כֵּן רוֹצֶה לְהַחְבִּיאוֹ אִם לָאו — זוֹ עֲבוֹדָה, וְצָרִיךְ לְהוֹצִיא אֶת זֹאת מִתּוֹךְ תּוֹכוֹ, וְזֹאת זוֹכִים עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לֶאֱהֹב אוֹתְךָ, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לִרְאוֹת וּלְהַכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא״.

מָה אֹמַר לְךָ! אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב כְּמוֹ הַדְּבֵקוּת בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אִם אָדָם מְצַיֵּר לְעַצְמוֹ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ זֶה אֱלֹקוּת, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, תַּאֲמִין לִי, שֶׁזֶּה עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵין צְרִיכִים יוֹתֵר. וְלָכֵן רְאֵה לְהַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, וְתִהְיֶה הֲכִי

מְאֻשָּׁר בְּחַיֶּיךָ. וּבִפְרָט שֶׁזָּכִיתָ כְּבָר לְהַשִּׂיא כַּמָּה מִילָדֶיךָ, אֵין שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מִזּוֹ.

תִּסְתַּכֵּל מָה עוֹבֵר עָלַי, מָה אֲנִי סוֹבֵל בִּשְׁבִיל יְלָדֶיךָ, מֶה עָשִׂיתִי בְּסַךְ הַכֹּל?! הִצַּלְתִּי אוֹתָם מַחֲטָאִים, בָּרוּךְ הַשֵּׁם, חִתַּנְתָּ אַרְבָּעָה, וְהִנֵּה אֲנִי צָרִיךְ לְשַׁלֵּם עַל כָּךְ מְחִיר כָּבֵד מְאֹד. וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֲנִי מִתְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. זֶה כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד, כָּל הָרְדִיפוֹת שֶׁרוֹדְפִים אוֹתִי, וּמְדַבְּרִים עָלַי כָּל דָּבָר אָסוּר, וְעִם כָּל זֹאת אֲנִי מִתְחַזֵּק עִם הָעֵצוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְלָכֵן גַּם אַתָּה תִּהְיֶה חָזָק לִלְמֹד בָּרַבִּים, אֵין אַחֵר רַק אַתָּה, וּבְמָקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ (אָבוֹת ב, ה), אי״ש רָאשֵׁי תֵּבוֹת: אֵ׳ין שׁ׳וֹם י׳וֹשׁ; רְאֵה לָקַחַת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתוּכַל אֶת שְׁנֵיהֶם; מִצַּד אֶחָד תִּכְתֹּב סֵפֶר תּוֹרָה, וּמִצַּד שֵׁנִי תִּלְמַד בָּרַבִּים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַרְחִיב לְךָ בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וְתִרְוֶה נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֶיךָ.

הֵן אֱמֶת אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁלֹּא קַל לָצֵאת מִכָּל הַמַּשְׁבְּרִים וְהַגַּלִּים וּלְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וַאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה קָשֶׁה, אֲבָל לִי הָרְבֵּה יוֹתֵר קָשֶׁה, עָלַי יֵשׁ עֹל שֶׁל כַּמָּה אַלְפֵי אֲנָשִׁים, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֲנִי מִתְחַזֵּק. תָּמִיד עַל שֶׁלְּחָנִי יֶשְׁנָם מֵאוֹת מִכְתָּבִים שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל, וְאֵינֶנִּי יָכוֹל לַעֲנוֹת אֲפִלּוּ לְאָחוּז אֶחָד. וְלַאֲנָשִׁים יֵשׁ טְעָנוֹת לָמָּה אֵינֶנִּי עוֹנֶה לְכֻלָּם, וְכֵיצַד אֲנִי יָכוֹל לַעֲנוֹת?! אֲנִי טָרוּד בְּעֵסֶק הַיָּחִיד וְהָרַבִּים כָּל הַיּוֹם וּלְרַבּוֹת הַלַּיְלָה, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן מַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי יֵשׁ לָנוּ רַבִּי גָּדוֹל הַמְלַמֵּד אוֹתָנוּ עֵצוֹת אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר.

וְלָכֵן עָצָתִי אֱמוּנָה, שֶׁתִּתְקַח אֶת ה״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, וּבְכָל יוֹם תִּעַיֵּן בְּכַמָּה מִכְתָּבִים, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְנִצְטַעַרְתִּי מְאֹד לִשְׁמֹעַ מִכָּל הָעוֹבֵר עָלֶיךָ.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! רַק שִׂמְחָה וְשׂוּב שִׂמְחָה, עַל זֶה צְרִיכִים לִמְסֹר נַפְשׁוֹ. וְזוֹ הָעֲבוֹדָה הַכִּי קָשָׁה אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד), וְצָרִיךְ עַל זֶה מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, כִּי טִבְעוֹ שֶׁל הָאָדָם, שֶׁנּוֹחַ אַחַר הָעֲצֵבוּת וְהָעַצְלוּת, וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לח, יט): ״אֶדְאַג מֵחַטָּאתִי״, כָּל הַדְּאָגוֹת בָּאוֹת מֵחֲמַת הַחֲטָאִים; וְלָכֵן עָלֵינוּ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, וְלִהְיוֹת אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר אֶצְלוֹ כָּתוּב (דִּבְרֵי הַיָּמִים־א׳ טז, כז): ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״; אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תָּמִיד יֵשׁ שִׂמְחָה. וּמֵאַיִן אָנוּ יוֹדְעִים שֶׁחָזַרְנוּ בִּתְשׁוּבָה? אִם אֲנַחְנוּ שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים.

וּמִפְּאַת טִרְדוֹתַי הָרַבּוֹת — הַהֶכְרֵחַ לְקַצֵּר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי עִם הַטְּשֶׁעק לְהַדְפָּסָה. יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיַמְתִּיק מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים.

אוֹדוֹת מַה שֶּׁאַתָּה כּוֹתֵב בְּעִנְיַן וּדוּי דְּבָרִים וְכוּ׳, עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עִקַּר וּדוּי דְּבָרִים הוּא לְהִתְוַדּוֹת אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא

בְּהִתְקַשְּׁרוּת לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל, וְלִנְסֹעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהִתְוַדּוֹת שָׁם עַל הַכֹּל, וְזֶה יִהְיֶה וִדּוּי דְּבָרִים לִפְנֵי תַּלְמִיד חָכָם, כַּאֲשֶׁר נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּעֵת הִשְׁתַּטְּחוּתָם עַל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּעִיר אוּמַן.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן, וְאַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הָעִקָּר עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּן מִפְּנֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צִוָּה, וּכְשֶׁאָדָם מִתְחַזֵּן מִפְּנֵי צִוּוּי ה׳, אָז אֵינוֹ בּוֹחֵר הַרְבֵּה, רַק מַה שֶּׁמַּזְמִין לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — הוּא לוֹקֵחַ בְּשִׂמְחָה וְכוּ׳, כִּי עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר חֶסְרוֹנוֹת אֶפְשָׁר לִמְצֹא אֵצֶל כָּל בַּת זוּג, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׂמֹחַ מְאֹד, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וְכָל מִי שֶׁשָּׂמֵחַ יוֹתֵר זוֹכֶה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, וּבְלִי שִׂמְחָה הָאָדָם הָרוּס לְגַמְרֵי.

אֲנִי מִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ תָּמִיד, שֶׁיַּעְזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתִי לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלְלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הַיַּכַל־הַקֹּדֶשׁ״, קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הַוָּי״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם לִהְיוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה אֲחָוָה וְרֵעוּת, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמַר חֲזַק (יְשַׁעְיָה מא, ו), כַּאֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל דָּבָר זֶה, וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ

(חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן קפז): אִם תִּתְאַחֲזוּ אֶת עַצְמְכֶם בְּיַחַד, עַל־יְדֵי־זֶה תַּמְשִׁיכוּ אוֹתִי אֲלֵכֶם. וְהַמְּצִיאוּת הֶרְאָתָה אֶת שֶׁלָּהּ, בְּמָקוֹם שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַהֲבָה, אחווה וְרֵעוּת, שָׁם הִרְגִּישׁוּ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאוּ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְכֶם בְּמִדָּה הַטּוֹבָה וְהַיְקָרָה שֶׁל גְּמִילוּת חֶסֶד, שֶׁתִּגְמְלוּ חֶסֶד אֶחָד עִם זוּלָתוֹ, הֱיוּ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וּלְהִסְתַּכֵּל עָלָיו תָּמִיד רַק בְּעַיִן טוֹבָה, וְלִגְמֹל עִמּוֹ חֶסֶד. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי סַנְהֶדְרִין, פֶּרֶק י׳): אִם רְאִיתֶם זְכוּת אָבוֹת שֶׁמָּטָה, וּזְכוּת אִמָּהוֹת שֶׁנִּתְמוֹטְטָה, לְכוּ וְהִדַּבְּקוּ בְּחֶסֶד וְכוּ׳, עַיִן שָׁם; הֱיוּ אַף שֶׁחַס וְשָׁלוֹם, הָאָדָם כְּבָר נָפַל וְיָרַד בִּירִידָה וּבִנְפִילָה כָּזוֹ, שֶׁכְּבָר לֹא מוֹעִילָה לוֹ זְכוּת אָבוֹת וּזְכוּת אִמָּהוֹת, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁמִּדַּבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּמִדַּת הַחֶסֶד, עַל־יְדֵי־זֶה חוֹזֵר וּמַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ זְכוּת הָאָבוֹת וְהָאִמָּהוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָס וְחוֹמֵל עָלָיו.

לָכֵן, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, רְאוּ לָחוּס אֶחָד עַל הַשֵּׁנִי, וְתִגְמְלוּ עִמּוֹ רַק חֲסָדִים וְרַחֲמִים, וּבָזֶה שֶׁתִּגְמְלוּ חֶסֶד וְרַחֲמִים עִם חֲבֵרֵיכֶם, עַל־יְדֵי־זֶה יַמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חֶסֶד וְרַחֲמִים מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי בְּאִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא אִתְעַר מִלְּעֵילָא (זֹהַר חֵלֶק א׳ פח.), כְּפִי שֶׁמִּתְנַהֵג הָאָדָם עִם חֲבֵרוֹ בָּזֶה הָעוֹלָם, כֵּן מִתְנַהֲגִים עִמּוֹ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וְכֵן נִמְשָׁךְ עָלָיו מֵעוֹלָם הָעֶלְיוֹן.

עֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד יְקָרָה מִדַּת הַחֶסֶד, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מִדְרָשׁ רַבָּה, פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית, פָּרָשָׁה ח׳): חֶסֶד אוֹמֵר: יִבָּרֵא, שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֲסָדִים. וֶאֱמֶת אוֹמֵר: אַל יִבָּרֵא, שֶׁכֻּלּוֹ שְׁקָרִים; הֱיוּ בְּעֵת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, קִטְרְגוּ הַכֹּל עַל בְּרִיאַת הָאָדָם, עַד שֶׁהָאֱמֶת בְּעַצְמָהּ שֶׁהִיא חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָמְרָה: אַל יִבָּרֵא, כִּי כֻּלּוֹ שֶׁקֶר; כִּי בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד נִמְצָא אֲצִלּוֹ שֶׁקֶר, שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרָע הַמַּכְשִׁילוֹ בַּמֶּה שֶׁמַּכְשִׁילוֹ, וּמְפַתֶּהוּ לִכְפֹּר, חַס וְשָׁלוֹם, בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל חֶסֶד אָמַר: יִבָּרֵא, שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֲסָדִים, וְלָקַח הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת שְׁמוֹ מִכִּתְרוֹ וְחוֹתָמוֹ, שֶׁהוּא אֱמֶת, וּזְרָקוֹ עַל

הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דָּנִיֵּאל ח׳): ״וַתַּשְׁלֵךְ אֱמֶת אַרְצָה״ וְגוֹ׳, וּבָרָא אֶת הָאָדָם, רַק בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּדַע שֶׁיִּהְיֶה גּוֹמֵל חֶסֶד.

מָה אֹמַר לָכֶם, אַחַי וְרֵעַי וְתַלְמִידַי הַיְקָרִים! אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַחֶסֶד שֶׁיְּכוֹלִים לַעֲשׂוֹת עַכְשָׁו בַּדּוֹר הַזֶּה עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי שֶׁיְּגַלּוּ וְיַפְרְסְמוּ לוֹ אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֵלֶיהָ, וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַכִּי גָּדוֹל שֶׁיְּכוֹלִים לַעֲשׂוֹת עִם זוּלָתוֹ — לְקָרְבוֹ אֶל אֲמִתַּת לִמּוּדוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר לִמּוּדוֹ הוּא מָלֵא רַחֲמִים, מָלֵא חֶסֶד, לְרַחֵם עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיֶה בְּאֵיזֶה מַעֲמָד וּמָקוֹם וּמַצָּב שֶׁיִּהְיֶה. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי תַּעֲנִית, פֶּרֶק ד׳): ״וּבְצֵל יָדַי כִּסִּיתִיךְ״ (יְשַׁעְיָה נא, טז) — זוֹ גְּמִילוּת חֲסָדִים, שֶׁכָּל הָעוֹסֵק בִּגְמִילוּת חֲסָדִים, זוֹכֶה לֵישֵׁב בְּצִלּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא; כִּי בָּזֶה שֶׁעוֹשִׂים חֶסֶד עִם זוּלָתוֹ, וּמְקָרְבִים אוֹתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא בְּעַצְמוֹ חוֹסֶה בְּצִלּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא רְאוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁלִּמּוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל יִתְפַּשֵּׁט בֵּין אָחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֶסֶד הַגָּדוֹל וְהַנִּפְלָא הַזֶּה לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם לָהֶם דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הֶזְהִירָנוּ וּבִקְּשָׁנוּ מוֹהֲרַנ״תְ זַ״ל לְפָנֵי הִסְתַּלְּקוּתוֹ לְעֵילָא וּלְעֵילָא, וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״אַייער עֲבוֹדָה זָאל זַיין יָפּוּצוּ מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה״ (הָעֲבוֹדָה שֶׁלָּכֶם יִהְיֶה יָפּוּצוּ מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה). וְכֵן הִתְבַּטֵּא כַּמָּה פְּעָמִים לְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְאָמַר לָהֶם בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״מָה אֹמַר לָכֶם, אֵין דָּבָר גָּדוֹל מִזֶּה״, הַיְנוּ מִלְּהָפִיץ אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

וְלָכֵן מִי שֶׁבּוֹעֵר בּוֹ אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, הַהֶכְרֵחַ שֶׁיַּעֲשֶׂה חֶסֶד עִם זוּלָתוֹ, וְיָקָרְבוֹ גַּם־כֵּן אֶל לִמּוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁהוּא כֻּלּוֹ חֶסֶד.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי מְאֹד מְאֹד אוֹרֵב הַסַּמ״ךְ־מ״ם בִּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת בֵּין אָחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּבֵין תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שֶׁיִּהְיֶה, חַס וְשָׁלוֹם, מְרִיבוֹת וּמַחֲלֹקֶת וְאִי הֲבָנָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְפַחֵד שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת וְאַחְדוּת בֵּין אָחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּבֵין תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ אַחְדוּת, אָז אֵין לַסָּמ״ךְ־מ״ם כְּבָר מַה לַּעֲשׂוֹת, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד יָקָר הָאַהֲבָה וְהַשָּׁלוֹם, כִּי לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם (עֵקֶצִין ג׳). עַל־כֵּן רְאוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁכֶם עַל דָּבָר זֶה, שֶׁתִּהְיֶה בֵּינֵיכֶם תָּמִיד אַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְתַעֲשׂוּ גְּמִילוּת חֶסֶד עִם עַם יִשְׂרָאֵל, וּתְגַלּוּ וּתְפָרְסְמוּ לָהֶם אֶת אֲמִתַּת לְמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְדָבָר זֶה תַּאֲרִיכוּ יָמִים, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (יְרוּשַׁלְמִי פֵּאָה, פֶּרֶק א׳): תַּאֲרִיכוּ יָמִים — זֶה גְּמִילוּת חֲסָדִים; וְאֵין לְךָ עוֹד גְּמִילוּת חֶסֶד יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, כְּשֶׁזּוֹכִים לְקָרֵב רְחוֹקִים אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהוֹדִיעַ לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ בָּהּ.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם גּוֹרָלֵנוּ, וְאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת, רַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, הַמֵּבִין אוֹתָנוּ וּמְלַמְּדֵנוּ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת אֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְחַזְּקֵנוּ בְּהִתְחַזְּקוּת נִפְלָאָה אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם אֶת זֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר. אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בַּנְּעִימִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת קוֹלְךָ, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּתְכַּתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

אֵין מִלִּים בְּפִי לוֹמַר לְךָ וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְרָשְׁמָם בִּכְתָב, אֶת מַעֲלַת הַזּוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בָּעִתִּים הַלָּלוּ בִּגְלוּי הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, יָרְדָה עָלֵינוּ בָּאַרְבָּעִים הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת הַסְּתָרָה

כָּזוֹ, שֶׁעוֹד לֹא הָיְתָה כָּזֹאת מִימוֹת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, כִּי לִפְעָמִים גַּם אֻמּוֹת הָעוֹלָם הִכִּירוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מִכָּל שֶׁכֵּן עַם יִשְׂרָאֵל מִיּוֹם קַבָּלַת הַתּוֹרָה שֶׁנַּעֲשׂוּ לְעָם, וְקִבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת עֹל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳, אֲבָל מַה שֶּׁקָּרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל בָּאַרְבָּעִים הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי הַסָּמ״ךְ־מ״ם הוֹצִיא אֶת כָּל חִצָּיו הַנִּמְצָאִים בְּאַמְתַּחְתּוֹ, בְּכָל כֹּחוֹ, וְהִכְנִיס בִּלְבּוּל גָּדוֹל בָּעוֹלָם, וּבִפְרָטִיּוּת עַל־יְדֵי שֶׁכָּבְשׁוּ הָעֲרֶב־רַב אֶת כְּלַל מִחוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה יוֹתֵר גָּרוּעַ מֵהַכֹּל, כִּי הֵם כּוֹפְרִים בַּכֹּל מִכֹּל כֹּל, וְהֵם עוֹד יוֹתֵר גְּרוּעִים מֵהַנּוֹצְרִים וְהַמֻּסְלְמִים, כִּי הֵם לְכָל הַפָּחוֹת מַאֲמִינִים בְּמַשֶּׁהוּ, וְהֵם אֵינָם מַאֲמִינִים בִּכְלוּם, וְהֵם יוֹתֵר גְּרוּעִים מֵהַקּוֹמוּנִיסְטִים, אֲשֶׁר אֶצְלָם שׁוּם אֱמוּנָה אֵינָהּ תּוֹפֶסֶת מָקוֹם, וְאֶצְלָם עֲדַיִן יֵשׁ חֲשִׁיבוּת לַנְּצִרוּת וְהָאִיסְלַם, לְהַבְדִּיל אֶלֶף אַלְפֵי הַבְדָּלוֹת מֵהַיַּהֲדוּת, כִּי כַּוָּנָתָם הַטְּמֵאָה הִיא רַק לַעֲקֹר אֶת הַיַּהֲדוּת לְגַמְרֵי, וּלְהַפְרִיד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְדָבָר כָּזֶה עוֹד לֹא עָבַר עַל עַם יִשְׂרָאֵל, כַּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שֶׁרוֹצֶה לְהוֹדוֹת עַל הָאֱמֶת. וּבִפְרָט אַתָּה שֶׁנּוֹלַדְתָּ שָׁם, וְנִתְגַּדַּלְתָּ תַּחַת הַשְׁפָּעָה וְחִנּוּךְ כַּפְרָנִי כָּזֶה, וְאַתָּה יוֹדֵעַ אֶת הַמְּצִיאוּת שֶׁכָּךְ הִיא הָאֱמֶת, וְכָל זֶה כַּוָּנָתָם הַטְּמֵאָה וְכוּ׳. אֲבָל מָה אֲשֵׁמוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בָּזֶה?! כִּי כֻּלָּם קְדוֹשִׁים, כֻּלָּם טְהוֹרִים, כֻּלָּם צַדִּיקִים, כֻּלָּם חֲכָמִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, רַק קְלִפַּת הָעֲרֶב־רַב מִתְגַּבֶּרֶת עֲלֵיהֶם מְאֹד מְאֹד.

עַל־כֵּן עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ עַכְשָׁו לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וְלֹא נִתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּבְדִבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל יֵשׁ בָּהֶם כֹּחוֹת לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי, וּלְהַחְדִּיר אַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת בֵּין כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחֲזִירָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִלְמֹד שִׁעוּרִים בָּרַבִּים, וְתִדְרֹשׁ דְּרָשׁוֹת בָּרַבִּים מִדִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאַל תִּהְיֶה קָטָן בְּעֵינֶיךָ, כִּי רֹאשׁ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה, וְכֵן רְאֵה לְהָפִיץ **אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים.**

מָה אֹמַר לְךָ! אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר אֶת גֹּדֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שְׁזָכִיתָ וְהִדְפַּסְתָּ עֲשָׂרֶת אֲלָפִים קוּנְטְרֵסִים ״כְּבוֹד הַבַּעַל״, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, עַכְשָׁו שָׂלַחְתִּי גַּם לְהַדְפִּיס אֶת ״כְּבוֹד הָאִשָּׁה״ וּתְקַבְּלָם מֵהַמַּדְפִּיסִים.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ לֹא לְהוֹסִיף עַל הַקּוּנְטְרֵסִים, כִּי הַקּוּנְטְרֵסִים נִכְתְּבוּ בְּדָם וְלֹא בִּדְיוֹ, כַּאֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ יָעִיד עַל זֶה, וְזוֹ מַתָּנָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה כָּל־כָּךְ הַצְלָחָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְנִתְפַּשְׁטִים לְרִבְבוֹת רִבְבוֹת טְפָסִים, כֵּן יִרְבּוּ.

רְאֵה לְדַבֵּר תָּמִיד עִם הַשְּׁכֵנִים שֶׁגָּרִים בִּסְבִיבָתְךָ רַק דִּבּוּרֵי אַהֲבָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְעַל־יְדֵי־זֶה תְּקָרְבָם בְּיוֹתֵר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזְרֵנוּ שֶׁנִּזְכֶּה לִבְנוֹת אֶת יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב בְּקָרוֹב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

י״א קנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הָעִקָּר רְאֵה לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם ״לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן״, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ וּבִקֵּשׁ אוֹתָנוּ שֶׁנַּתְמִיד בְּסֵפֶר זֶה

הַרְבֵּה מְאֹד, וְאָמַר לָנוּ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִהְיֶה בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה אֲמִתִּיִּים, וְתִפָּתַח קַשְׁיוּת גִּידֵינוּ, וְנִזְכֶּה לִהְיוֹת בַּעֲלֵי הַשָּׂגָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַל כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה שֶׁאַתָּה לוֹמֵד, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת עֲצוּת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הָעֲצוּת שֶׁלּוֹ הֵן זֶרַע אֱמֶת זֶרַע קֹדֶשׁ, וּמַחְדִּירִים בָּאָדָם אֱמוּנָה בְּרוּרָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וּמִתְבּוֹדֵד עַל כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה. אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִטְשֶׁהְרִין זַ״ל עָשָׂה וְחִבֵּר אֶת סִפְרוֹ ״יֶרַח הָאֵיתָנִים״ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁבּוֹ מְגַלֶּה אֵיךְ שֶׁכָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ מְדַבֶּרֶת מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה, לֹא הָיָה יָכוֹל לִישֹׁן כָּל הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה מֵרֹב אוֹר וְזִיו וְנֹעַם הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהִשִּׂיג, וְכֵן מִיּוֹם שֶׁחִבֵּר אֶת סִפְרוֹ ״יִקְרָא דְּשַׁבָּתָא״ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, שֶׁבּוֹ מְבָאֵר אֵיךְ שֶׁכָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה מִ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ מְדַבֶּרֶת מִשַּׁבָּת, לֹא הָיָה יָכוֹל לִישֹׁן כָּל הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ מֵרֹב הָאוֹר וּתְשׁוּקָה שֶׁהִרְגִּישׁ מִנֹּעַם זִיו הַשַּׁבָּת.

מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל נָסַע פַּעַם בַּדֶּרֶךְ, וְלָמַד קֹדֶם הַתְּפִלָּה שְׁתֵּי תּוֹרוֹת מִ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ תּוֹרָה א׳ וּב׳, וְנִתְלַהֵב כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁהֵאִירָה לוֹ כָּל תְּפִלַּת שַׁחֲרִית בְּהֶאָרָה יוֹצֵאת מִן הַכְּלָל, עָנָה וְאָמַר: וְאֵיךְ תִּהְיֶה כְּבָר תְּפִלַּת מָשִׁיחַ, שֶׁיִּתְפַּלֵּל עִם כָּל הַ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ בְּיַחַד?!

עַל־כֵּן רְאֵה לְהַתְמִיד מְאֹד בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״, וּלְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ עַל כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעְזְרֵנוּ לְהַדְפִּיס אֶת כָּל חִבּוּרֵי ״שְׂפַת הַנַּחַל״ עַל כָּל הַ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ, וְאַל תִּירָא וְאַל תִּפְחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי מַה יֵּעָשֶׂה לְךָ אָדָם, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַתָּה תָּלוּי בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

וְהִנֵּה עָלֶיךָ לִלְמֹד עַכְשָׁו אֶת הַתּוֹרָה בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן״ חֵלֶק ב׳, סִימָן צ״א, וְלוֹמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְקַיְּמָהּ בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּדוֹלָה, כִּי שָׁם מְבֹאָר אֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לְדַבֵּר עִם רְחוֹקִים לְגַמְרֵי מֵהַקְּדֻשָּׁה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְגַלּוֹת לָהֶם תֵּכֶף־וּמִיָּד תּוֹרָה, כִּי יִתְפַּקְּרוּ יוֹתֵר, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְהַלְבִּישׁ אֶת הַדְּבוּרִים עִמָּהֶם בִּלְבוּשִׁים שׁוֹנִים.

וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה בִּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, עַד שֶׁבָּטֵל לְגַמְרֵי מִזֶּה הָעוֹלָם, וְאֵין לוֹ שׁוּם תְּנוּעָה גַּשְׁמִית בְּזֶה הָעוֹלָם, אֵיךְ יָכוֹל לְהִתְגַּלּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ׳? עַל־כֵּן הוּא מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים וְהַסְתָּרוֹת, עַד שֶׁיּוֹרֵד לְמַטָּה אֶל מְקוֹמוֹת הַנְּמוּכִים וְהַיְרוּדִים וְהַשְּׁפָלִים, וּמֵאִיר בְּכֻלָּם הֶאָרַת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִזֶּה נִתְהַוֶּה, שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה חוֹלְקִים, מֵאַחַר שֶׁלֹּא מַכִּירִים אוֹתוֹ בִּפְרָטִיּוּת, וְהַהֶכְרֵחַ לוֹ לִהְיוֹת מְלֻבָּשׁ בְּכָל מִינֵי כְּסוּיִים וּלְבוּשִׁים וְכוּ׳, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, תּוֹלֶה אֶת זֶה בְּהַצַּדִּיק וְכוּ׳, וְלֹא דַּעַת וּתְבוּנָה לוֹ, שֶׁגַּם אֶת קְצָת הַיַּהֲדוּת וְהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, זֶה רַק עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק וְכוּ׳, וּמַה שֶּׁנָּפַל וְנִשְׁלַךְ, זֶה רַק מֵחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו. עַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אַתָּה רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכְּךָ דֶּרֶךְ הַקֹּדֶשׁ, כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה אֵצֶל בַּר יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁמְּקַבֵּל אֵיזֶה קוּנְטְרֵס, כִּי אֲפִלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁמְּעַיֵּן בָּזֶה,

וּמַתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, זֶה כְּבָר טוֹב וְיָפֶה מְאֹד, כִּי בָּזֶה שֶׁעוֹקֵר אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה אֲפִלּוּ לְרֶגַע קָטָן, בְּשָׁעָה שֶׁקּוֹרֵא אֶת זֶה, וּמַתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן שֶׁבֶּאֱמֶת כָּךְ הִיא הַמְּצִיאוּת, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל וְכוּ׳, וּמְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ אֲפִלּוּ בְּרֶגַע זֶה, אַף שֶׁאַחַר־כָּךְ כְּבָר שׁוֹכֵחַ מִכָּל זֶה, כְּבָר הָיָה כְּדַאי, כִּי יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר (תְּהִלִּים קמד, ד), וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹּה, וְעוֹד מְעַט נִהְיֶה שָׁם, וְאָז נִרְאֶה אֵיךְ שֶׁכָּל דַּקָּה וָרֶגַע שֶׁהָאָדָם זָכָה לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בָּזֶה הָעוֹלָם, בְּעוֹדוֹ מְלֻבָּשׁ בִּלְבוּשׁ הַגּוּף הַגַּשְׁמִי, הוּא מְאֹד מְאֹד יָקָר לְמַעְלָה.

עַל־כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, וְתִרְאֶה נִפְלָאוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּפַרְנָסָתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת עַד שֶׁנַּפַלְתָּ בְּפַח יָקוּשׁ כָּזֶה וְכוּ׳ וְכוּ׳.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, כִּי אַתָּה צָרִיךְ לְהָבִין שֶׁהִיא סוֹבֶלֶת מִמְּךָ הַרְבֵּה מְאֹד, וְעַל־כֵּן אֵין לָהּ שׁוּם מַחְשָׁבוֹת לְצַעֵר אוֹתְךָ כְּלָל, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה מְדַמֶּה לְעַצְמְךָ כְּלָל, אֶלָּא הִיא סוֹבֶלֶת מִמְּךָ, עַל־כֵּן רְאֵה לָדוּנָהּ לְכַף זְכוּת, וְאָז יִשְׁתַּפֵּר הַמַּצָּב לְגַמְרֵי בְּבֵיתְךָ.

עַכְשָׁו עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הִנֵּךְ אָב לְתִשְׁעָה יְלָדִים שֶׁיִּחְיוּ, וּבְעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֲעַשִּׂירִי בַּדֶּרֶךְ, עַל־כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְלָדַעַת כִּי אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל יֵשׁ ׳תְּרוּפוֹת׳ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, הָעִקָּר

רְאֵה לְבַטֵּל דַּעְתְּךָ כְּנֶגֶד דַּעְתּוֹ, וְאָז בְּוַדַּאי תִּתְרַפֵּא בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת.

אֲנִי מְאֹד שָׂמֵחַ שֶׁכָּתַבְתָּ לִי, וַאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֶהְיֶה שָׁלִיחַ טוֹב, שֶׁאוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ בּוֹ, כִּי בַּעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל יְכוֹלִים לָצֵאת אֲפִלּוּ מֵהַמָּקוֹם הֲכִי גָּרוּעַ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָדוּן אֶת עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וְאַל תַּנִּיחַ אֶת עַצְמְךָ לִפֹּל בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי אֵין זוֹ עֵצָה כְּלָל לָלֶכֶת עִם מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל אַשְׁמָה וְכוּ׳, וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁאֵין זוֹ עֵצָה כְּלָל, שֶׁהַמַּצְפּוּן יַהֲרֹס אוֹתְךָ וְכוּ׳.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לַכֹּל, וּבְוַדַּאי יוֹצִיא אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵהַצָּרוֹת וְהַחוֹבוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת וְתִשְׁתַּבֵּחַ.

נָא וְנָא רְאֵה לִכְתֹּב לִי, וְאָז אֶכְתֹּב לְךָ יוֹתֵר בַּאֲרִיכוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּבֵיתְכֶם.

א. רְאוּ לִשְׁמֹר עַל טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְלָלֶכֶת אֶל שִׁעוּרִים הַמְדַבְּרִים מֵהֲלָכוֹת אֵלּוּ. ב. רְאוּ לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת. ג. רְאוּ לְהַחֲלִיף אֶת הַמִּטּוֹת, לְקָנוֹת מִטּוֹת חֲדָשׁוֹת, וְלָתֵת אֶת הַמִּטּוֹת הָאֵלּוּ לַעֲנִיִּים. ד. תְּקַבְּלוּ עַל עַצְמְכֶם לִקְרֹא אֶת הַבֵּן הָרִאשׁוֹן עַל

שְׁמִי. ה. רְאוּ לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חָסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. ו. רְאוּ לִשְׁמֹר מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים. וְאִם תְּקַיְּמוּ אֶת כָּל זֹאת יַעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתִפָּקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

נָא וָנָא רְאוּ לְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וְשֶׁתִּהְיֶה בֵּינֵיכֶם הֲבָנָה הֲדָדִית, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א קס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁלֹּא תְּקַבֵּל שׁוּם לָשׁוֹן הָרָע, אֲשֶׁר הִיא קְלִפָּה חֲזָקָה מְאֹד, וְרַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה, וּבִפְרָטִיּוּת עַל־יְדֵי תַּלְמִידִים שֶׁלֹּא שִׁמְּשׁוּ כָּל צָרְכָּם, אֲשֶׁר בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חַכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוטה מז:), שֶׁרַבּוּ תַּלְמִידֵי שַׁמַּאי וְהִלֵּל, שֶׁלֹּא שִׁמְּשׁוּ כָּל צָרְכָּן, וְזוֹ הַמַּחֲלֹקֶת.

עָלֶיךָ לַעֲבֹד רַק עַל נְקֻדַּת הַשָּׁלוֹם, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת בֵּין תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וּכְבָר אָמְרוּ חַכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית כב.): עַל הָנֵי תְּרֵי בַּדְחָנֵי שֶׁהָיוּ מְבַדְּחִים עֲצִיבֵי, וְכִי חֲזֵי בֵּי תְּרֵי דְּאִית לֵיהּ תִּגְרֵי בַּהֲדֵיהּ טָרְחֵי וְעָבְדֵי לֵיהּ שְׁלָמָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה זָכוּ לְגִלּוּי אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁאָמַר אֵלִיָּהוּ, שֶׁהֵם בְּנֵי עָלְמָא דְּאָתֵי. רוֹאִים מִזֶּה אֶת מַעֲלַת הָאָדָם הָעוֹשֶׂה שָׁלוֹם, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁעוֹשִׂים שָׁלוֹם בֵּין הַתַּלְמִידִים, בְּוַדַּאי מַעֲלָתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד.

וּכְבָר יָדוּעַ, שֶׁהָאֲרִיזַ״ל רָצָה לְהָבִיא אֶת הַגְּאֻלָּה, אֲבָל יַעַן שֶׁהָיְתָה קְטָטָה בֵּין הַתַּלְמִידִים, אָמַר: חֲבָל, חֲבָל! וְהַקְּטָטָה הָיְתָה עַל־יְדֵי הַנָּשִׁים, וְדַי לְחַכִּימָא. עַל־כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת

שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינֵינוּ וּבֵין הַתַּלְמִידִים, וּתְדַבֵּר עַל לִבָּם שֶׁיִּתְרַחֵב לָהֶם.

רוֹאִים אֶת גֹּדֶל הַבְּרוּר וְהַזְּכוּךְ שֶׁנִּתְבָּרֵר וְנִזְדַּכֵּךְ עַכְשָׁו הָעוֹלָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִשָּׁאֵר.

עָלֶיךָ לָדַעַת, אִם, חַס וְשָׁלוֹם, תְּקַבֵּל לְשׁוֹן־הָרָע, כָּל אֵלּוּ הַמְחַרְחְרִים עַכְשָׁו רִיב, לְבַסּוֹף יַהַפְכוּ הַכֹּל עָלֶיךָ וְכוּ׳, עַל־כֵּן הֶחָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ, שֶׁאֵינוֹ מַתְחִיל לְקַבֵּל לְשׁוֹן־הָרָע, רַק מְבַטֵּל אֶת הַכֹּל, וְאוֹמֵר: יְדִידִי, אֵין שׁוּם מַחֲלֹקֶת וְאֵין שׁוּם קְטָרוּגִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵמְתֵּק הַכֹּל, כִּי כָּל מַה שֶּׁאָחַד מְדַבֵּר, הוּא רַק מִפְּנֵי שֶׁנִּפַּל וְנֶחֱלַשׁ, וּצְרִיכִים לְהַגְבִּיהַּ אוֹתוֹ.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק בְּשָׁלוֹם, כִּי אֵין מָשִׁיחַ בָּא וּפוֹתֵחַ אֶלָּא בְּשָׁלוֹם (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ט׳, סִימָן ט׳), וְכֵן אֵין הַתְּפִלָּה מְסַיֶּמֶת אֶלָּא בְּשִׂים שָׁלוֹם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֲשֶׁר שְׁמוֹ שָׁלוֹם, יְבָרֵךְ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם, וְיָשִׂים שָׁלוֹם בֵּינֵינוּ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי עַל־כָּל־פָּנִים שׁוּרוֹתַיִם בְּאֹפֶן שֶׁתְּחַיֵּינִי.

י״א קסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבְבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְבָרֵךְ אוֹתְךָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ תָּמִיד דַּרְכְּךָ.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ

מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל. וּכְשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלָם בִּנְיַן הַמַּלְכוּת אֶצְלוֹ, וּמְקַבֵּל עֹל מַלְכוּתוֹ תָּמִיד.

רְאֵה לִשְׂמֹחַ עַל נַעַם חֶלְקְךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לָגוּר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְתִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם, שֶׁכֹּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יַחְזְרוּ כְּבָר אֶל אַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וַאֲנִי בְּתוֹכָם, וְאֶהְיֶה לְךָ אָסִיר תּוֹדָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ״ח טֵבֵת י״ב דְּשׁוֹבָבִים ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג, כִּי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים מא.): בְּחֹסֶר כֹּל — בְּלֹא אִשָּׁה; מִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה, הֲרֵי הוּא חָסֵר מִכֹּל. וְכֵן אָמְרוּ (יְבָמוֹת סא.): כָּל יְהוּדִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה, שָׁרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה וּבְלֹא בְּרָכָה וּבְלֹא טוֹבָה וּבְלֹא תּוֹרָה וּבְלֹא חוֹמָה וּבְלֹא שָׁלוֹם וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; עַל־כֵּן בְּוַדַּאי צַעַרְךָ קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, אַתָּה הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר כְּפִי שֶׁהָאָדָם מְזַדַּוֵּג עַצְמוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְפִלָּתוֹ כִּבְיָכוֹל, כְּמוֹ־כֵן מְקַבֵּל אֶת זִוּוּגוֹ מִן הַשָּׁמַיִם (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ט׳).

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְאַל תַּזְנִיחַ אֶת עַצְמְךָ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ מֵבִין אוֹתְךָ. הֵן אֱמֶת אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לְךָ מְאֹד מְאֹד לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, כִּי בָּחוּר הוּא פְּלַג גּוּף, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, וְכֵן הוּא בַּגְּמָרָא (יְבָמוֹת סג.): כָּל יְהוּדִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה אֵינוֹ אָדָם, עִם כָּל זֹאת לֹא לְעוֹלָם יִהְיֶה חֹשֶׁךְ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע

יָבוֹא הַטּוֹב, עַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וְתַקֵּח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְאָז תִּרְאֶה נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הָעֵקֶר הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לָלֶכֶת לַשָּׂדֶה, וְתִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִסְתַּכֵּל רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ מֵבִין אוֹתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּגְדֹל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מִתְעַלֶּה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. הֵן אֱמֶת שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ מֵרַבֵּנוּ ז״ל, וְאַתָּה יוֹדֵעַ מֵאֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים, וְאַתָּה מִשְׁתַּדֵּל לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, אֲשֶׁר בָּזֶה אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת שָׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְיַחֵד יְחוּדִים קְדוֹשִׁים, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַשִּׂמְחָה הַזֹּאת, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מְיַחֵד יְחוּדִים קְדוֹשִׁים, עַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ הָאֲרִיזַ״ל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּיִחוּדִים תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׁמֹר עַל בְּרִיאוּת גּוּפְךָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד בָּרִיא, אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קסד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לִי, שֶׁאֶזְכֶּה לִשְׁמֹעַ תָּמִיד מִמְּךָ רַק בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְתִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — זוֹ הַצְּלָחָה נִצְחִית. וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד רָצָה, שֶׁאֲנַשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִתְבּוֹדְדוּ בְּכָל יוֹם וָיוֹם. וְזֶהוּ סִימָן אִם הָאָדָם מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹ לֹא — אִם יֵשׁ לוֹ הִתְבּוֹדְדוּת בְּכָל יוֹם, וּבְלִי הִתְבּוֹדְדוּת כָּל הַהִתְקָרְבוּת הִיא רַק עַל שֵׁם הַמֵּשְׁאָל וְכוּ׳. עַל־כֵּן רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לְךָ בָּזֶה וּבַבָּא.

יָדוּעַ, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל שָׁלַח פַּעַם אֶת מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל לְבַקֵּר אֶת הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אַהֲרֹן מִבְּרֶסְלֶב זי״ע, וּכְשֶׁמּוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל בָּא, פָּגְשׁוּ עִם עֵינַיִם בּוֹכִיּוֹת וּפָנָיו אֶל הַקִּיר, וְאָז הִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהִתְלַהֲבוּת גְּדוֹלָה, וּמוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל נִבְהַל וְנִשְׁתּוֹמֵם וְהִסְתַּכֵּל עָלָיו, וְהַלָּה לֹא הִרְגִּישׁ כְּלָל, שֶׁמּוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל עוֹמֵד שָׁם, וְעָמַד שָׁם זְמַן אָרֹךְ, וְאַחַר־כָּךְ הִתְיַשֵּׁב מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל וְחָזַר לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְחִיֵּךְ אֵלָיו רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֵבִין מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל, כִּי זוֹ הָיְתָה כַּוָּנָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁיֵּלֵךְ וְיִסְתַּכֵּל מַה נִּקְרֵאת הִתְבּוֹדְדוּת, וְזֶה הָיָה בִּתְחִלַּת הִתְקָרְבוּתוֹ לְרַבֵּנוּ זַ״ל, כָּל־כָּךְ הָיָה חָשׁוּב וְיָקָר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הַהִתְבּוֹדְדוּת, עַד שֶׁשָּׁלַח אֶת מוֹהֲרַנַ״תְּ זַ״ל שֶׁיֵּלֵךְ וְיִלְמַד דֶּרֶךְ בְּהִתְבּוֹדְדוּת אֵצֶל הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִבְּרֶסְלֶב.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהִתְבּוֹדֵד עִצְמְךָ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לְךָ לְנֶצַח נְצָחִים.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ אֶת הַבְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת שֶׁאַתָּה מְבַשֵּׂרֶת לִי אוֹדוֹת שָׁלוֹם בֵּיתֶךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד תְּדוּרוּ בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְתִהְיֶה הֲבָנָה הֲדָדִית בֵּינֵיכֶם, וְאֶחָד יַעֲזֹר לַשֵּׁנִי. וְכֵן יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכִּי לַעֲבֹר אֶת הַהֶרָיוֹן בְּנָקֵל, וְתוֹלִידִי בְּנָקֵל.

הָעִקָּר רְאִי לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל הַצְלָחַת הַוָּלָד, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁאִשָּׁה מְעֻבֶּרֶת מִתְפַּלֶּלֶת עַל עֻבָּרָהּ — מְאֹד מוֹעֶלֶת, וְכֵן תַּזְכִּירוּ בְּכָל יוֹם שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, אֲשֶׁר מְאֹד מְסֻגָּל שֶׁאִשָּׁה תּוֹלִיד בֵּן צַדִּיק, אוֹ בַּת צַדֶּקֶת.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים אִם תִּכָּנְסִי גַּם לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, שֶׁהָעֻבָּר יִשְׁמַע קְדֻשָּׁה וּבָרְכוּ. אֵין אַתְּ יְכוֹלָה לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁיֵּשׁ לִי בָּזֶה שֶׁשִּׂמַּחְתְּ אוֹתִי עִם הַבְּשׂוֹרוֹת הַמְשַׂמְּחוֹת.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א קסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה בְּעִנְיַן הַבְּרִיאוּת.

עֲלֵיכֶם לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ אֵיזוֹ מַחֲלָה בַּבַּיִת, אוֹ צָרָה, חַס וְשָׁלוֹם, צְרִיכִים תֵּכֶף־וּמִיָּד לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת הַפֶּתַח, וְאִם לֹא חֲסֵרָה אֵיזוֹ מְזוּזָה.

נָא וְנָא רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת מִשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ.

רְאוּ לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף בְּתוֹךְ שְׁאָר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ הָאֲמִתִּית, הַשַּׁיֶּכֶת לִשְׁרֶשׁ נִשְׁמָתְךָ.

נָא וְנָא אַל תְּדַקְדֵּק הַרְבֵּה, רַק אֶת הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּזְמִינוּ לְךָ תִּקַּח, כִּי לִפְעָמִים מֵרִבּוּי הַבְּחִירָה וְהַדְּקְדּוּקִים מְאַבְּדִים אֶת הַזִּוּוּג.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזֶה פֶּתַח מְזוּזָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִהְיֶה

רָגִיל לוֹמַר תְּהִלִּים, אִם אֶפְשָׁר לוֹמַר בְּכָל יוֹם ׳יוֹם תְּהִלִּים׳ (הַיְנוּ כִּי הַתְּהִלִּים נֶחֱלָק לְשִׁבְעַת יְמֵי הַשָּׁבוּעַ), אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וַיַּמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, וּמַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וְדָוִד הַמֶּלֶךְ פָּעַל אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל מִי שֶׁיֹּאמַר תְּהִלִּים — יִוָּשַׁע.

אוֹדוֹת בִּנְךָ, גֵּרוֹ יָאִיר, רְאֵה לְחַזֵּק אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה שָׁבוּר, כִּי מַה בְּכָךְ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִקְרֹא אוֹ לִכְתֹּב, הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת אֲחֵרוֹת וְכוּ׳, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁיְּכוֹלִים לִלְמֹד אֵיךְ לִכְתֹּב וְלִקְרֹא וְכוּ׳, הָעִקָּר לֹא לִהְיוֹת שָׁבוּר, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ נְקֻדָּה אֲשֶׁר אֵין בַּחֲבֵרוֹ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לא), וּבְוַדַּאי יֵשׁ אֶצְלוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

אוֹדוֹת שְׁאֵלָתְךָ בְּעִנְיַן רְצוֹנְךָ לְהִנָּשֵׂא רַק לְבַת אֲמֵרִיקָה, כָּתַבְתִּי לְךָ דַּעְתִּי, שֶׁעָלֶיךָ לִמְסֹר אֶת עַצְמְךָ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְחַפֵּשׂ מַה שֶּׁאַתָּה מְחַפֵּשׂ וְכוּ׳, כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מַה זֶּה טוֹב, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁדַּיְקָא מַה שֶּׁאַתָּה מְחַפֵּשׂ, זֶה יִהְיֶה מָר מְמָוֶת וְכוּ׳, עַל־כֵּן רְאֵה לְהַפְסִיק מִלְּחַפֵּשׂ דַּיְקָא אֶת זֹאת.

וּבִכְלָלִיּוּת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֵין לְךָ עוֹד דָּבָר הַסָּמוּי מִן הָעַיִן כְּמוֹ עִנְיַן שֶׁל מְצִיאַת הַזִּוּוּג, אֲשֶׁר הוּא לְפִי שֹׂרֶשׁ הַנְּשָׁמוֹת, כִּי לְמַעְלָה הֵם נְשָׁמָה אַחַת, וּכְשֶׁיּוֹרְדִים לְמַטָּה מִתְפַּצְלִים, עַד שֶׁחוֹזְרִים וְנִתְאַחֲדִים. וְלָזֶה צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רסה).

אוּדוֹת שֶׁהִנִּיחַ נִמְשָׁךְ לִנְסֹעַ לַאֲמֶרִיקָה, הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה, וְזֶה לֹא מְקַלְקֵל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךָ.

הָעִקָּר רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי אֵין לְךָ שִׂמְחָה כְּהַתֹּרַת הַסְּפֵקוֹת, וּמֵאַחַר שֶׁאַתָּה עֲדַיִן בְּסִפֵּקוֹת, זֶה מְדַכֵּא וּמַשְׁפִּיל אוֹתְךָ, עַל־כֵּן רְאֵה לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ, אֲשֶׁר אֶת הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּצִּיעוּ לְךָ תְּקַבֵּל, וְאִם אַתָּה רוֹצֶה קֹדֶם לִנְסֹעַ לַאֲמֶרִיקָה וּלְנַסּוֹת אֶת מַזָּלְךָ, הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה.

הָעִקָּר רְאֵה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּזַמֵּין לְךָ אֶת בַּת זוּגְךָ הַשַּׁיֶּכֶת לְשׁוֹרֶשׁ נִשְׁמָתְךָ, וְתִהְיֶה שָׁמֵחַ בְּחֶלְקֶךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְצֹא כְּבָר אֶת בַּת זוּגְךָ הָאֲמִתִּית לְפִי שׁוֹרֶשׁ נִשְׁמָתְךָ, וְתִבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קסט.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

רְאִי לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּלְחַזְּקוֹ וּלְשַׂמְּחוֹ, כִּי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ; וּבָזֶה שֶׁתְּכַבְּדִי וּתְיַקְּרִי אֶת בַּעְלֵךְ, אָז כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים (מִשְׁלֵי כז, יט), כֵּן הוּא יְכַבֵּד וְיֵיקַר אוֹתָךְ, וּשְׁנֵיכֶם תִּזְכּוּ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה וּפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע, וּבְרִיאוּת לַיְלָדִים, כִּי בְּבַיִת שֶׁשּׁוֹרָה שָׁם הַשִּׂמְחָה, הַשְּׁכִינָה שְׁרוּיָה שָׁם, וּכְשֶׁהַשְּׁכִינָה בַּבַּיִת, אָז כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת בַּבַּיִת.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שְׁנֵי נֵרוֹת בִּשְׁבִילֵךְ וּבִשְׁבִיל בַּעְלֵךְ, וְכֵן לְהוֹסִיף נֵר לְכָל אֶחָד מֵהַיְלָדִים, שֶׁהֵם שְׁמוֹנָה בְּלִי עַיִן הָרָע, וּבְיַחַד יִהְיוּ עֲשָׂרָה נֵרוֹת, וְכֵן לְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת תְּבַקְּשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאַתְּ וּבַעְלֵךְ תַּחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְשֶׁתִּהְיֶה פַּרְנָסָה בַּבַּיִת בְּשֶׁפַע, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא עֲשִׂי כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁתִּהְיֶה בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה, וְלֹא שֶׁל קְטָטָה, חַס וְשָׁלוֹם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, וִימַלֵּא אֶת מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּךְ לְטוֹבָה, וְהַיְלָדִים יִהְיוּ בְּרִיאִים, וְתִהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבָּת לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיֶּה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתּוְכִי לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֵךְ בְּקָרוֹב, וְהָעִקָּר — אַל תִּבְחֲרִי הַרְבֵּה, רַק אֶת הַזִּוּוּג הָרִאשׁוֹן שֶׁמַּצִּיעִים לָךְ תִּקְחִי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּבְנִי בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּבֵיתְכֶם — הֵן לַהוֹרִים וְהֵן לָאַחִים וַאֲחָיוֹת, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב תָּמִיד.

נָא וְנָא לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בַּבַּיִת הֵם כְּשֶׁאֵין מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן כְּשֶׁחַס וְשָׁלוֹם, חֲסֵרָה מְזוּזָה, עַל־כֵּן רְאוּ לִבְדֹּק אֶת הַמְּזוּזוֹת.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, כִּי עִקַּר

הַשְׁמִירָה לָאָדָם בָּאָה מִשַּׁבָּת, וְכֵן כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בָּאוֹת לָאָדָם מִשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּכִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

גַּם קִבַּלְתִּי אֶת הַמָּעוֹת לְהַדְפָּסָה, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּמַתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים בִּזְכוּת הַצְּדָקָה שֶׁנָּתַתָּ לְהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִצְּדָקָה זוֹ.

נָא וָנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד וְעִקָּר גָּדוֹל בְּקְדֻשַּׁת הַיַּהֲדוּת, וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד בִּקֵּשׁ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁנִּהְיֶה תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְאָמַר: אִם אַתֶּם תִּהְיוּ שְׂמֵחִים, יִהְיֶה טוֹבָה לָעוֹלָם, כִּי בֶּאֱמֶת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וּכְשֶׁאָדָם הַמְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הוֹלֵךְ בְּפָנִים שְׂמֵחוֹת וּמְחַזֵּק אֲחֵרִים, עַל־יְדֵי־זֶה בְּנָקֵל לוֹ לְקָרֵב אוֹתָם אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְעַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ, וְזֶה יוֹרִיד מִמְּךָ אֶת הָעַצְבָנוּת, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה כָּל־כָּךְ עַצְבָנִי.

נָא וָנָא רְאֵה לִקְבֹּעַ לְעַצְמְךָ שִׁעוּר קָבוּעַ עִם חָבֵר, וְתִלְמַד עִמּוֹ

בְּכָל יוֹם עַל־כָּל־פָּנִים שָׁעָה אַחַת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּךָ תָּמִיד.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֲפִלּוּ כַּמָּה שׁוּרוֹת, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג.

לְדַעְתִּי, רְאִי לִשְׁכֹּחַ אֶת הֶעָבָר, כִּי הֶעָבָר אַיִן וְהֶעָתִיד עֲדַיִן, וְעַל־כֵּן לָמָּה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מִמַּה שֶּׁעָבַר, וּכְמַאֲמַר הָעוֹלָם, שֶׁאֵין בּוֹכִים עַל חָלָב שֶׁנִּשְׁפַּךְ... עַל־כֵּן רְאִי לְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ אֶת חַיַּיִךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַזְמִין לָךְ אֶת בֶּן זוּגֵךְ הַשַּׁיָּךְ לְשָׁרֶשׁ נִשְׁמָתֵךְ, כִּי מַה דַּהֲוָה הֲוָה, וּבְוַדַּאי זֶה לֹא הָיָה לְפִי שֹׁרֶשׁ נִשְׁמָתֵךְ, וּמִי יוֹדֵעַ אִם הָיִית מִתְחַתֶּנֶת עִמּוֹ, אֵיזוֹ מְרִירוּת בַּחַיִּים הָיִית סוֹבֶלֶת, עַל־כֵּן אֵין לָךְ מַה לְהִתְחָרֵט כְּלָל.

רְאִי לִשְׁמֹר אֶת הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת מִשַּׁבָּת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ בִּזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, שֶׁתִּמְצְאִי אֶת בֶּן זוּגֵךְ וְתִתְחַתְּנִי.

תֹּאמְרִי לַאֲחוֹתֵךְ שֶׁתְּבָרֵךְ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתָהּ, כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים הַמַּחֲלוֹת וְהַצָּרוֹת בָּאוֹת כְּשֶׁאֵין הַמְּזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן אִם אֵין מְזוּזָה עַל אִיזֶה פֶּתַח, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א קעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדֶּר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשָׁה מִמַּה שֶׁאַתֶּם סוֹבְלִים בַּבַּיִת מֵהַיְלָדִים.

הִנְנִי מִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עֲלֵיכֶם, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְשֶׁהַיְלָדִים יִהְיוּ בְּרִיאִים, וְיִמְצְאוּ אֶת בַּת זוּגָם, וְיִתְחַתְּנוּ מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְאַתְּ וּבַעְלֵךְ תִּהְיוּ בְּרִיאִים, וְלֹא יֶחְסַר לָכֶם מֵהַיּוֹם שׁוּם דָּבָר.

נָא וְנָא רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, כִּי מַעֲלַת שְׁמִירַת שַׁבָּת — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת מִשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בִּבְרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדֶּר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל צַעֲרִי שֶׁיֵּשׁ לִי מִצַּעַרְךְ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֶזְכֶּה כְּבָר לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת מִמְּךְ, וְשֶׁתִּזְכֶּה כְּבָר לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגֵךְ הַשַּׁיֶּכֶת לִשְׁרֶשׁ נִשְׁמָתֵךְ.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר נֶעֱלָם כְּמוֹ עִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג, וּבְוַדַּאי יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאַחַת אֶת בֶּן אוֹ בַּת זוּגוֹ, וְעִקַּר הַצָּרָה הִיא

שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁרוֹצִים לְשַׁדְּכָם, אֶחָד נַעֲשֶׂה חָכָם וְאוֹמֵר: ״לִי? בְּוַדַּאי מַגִּיעַ שִׁדּוּךְ יוֹתֵר טוֹב״. וְכֵן הִיא אוֹמֶרֶת כָּךְ, וְכָךְ נִדְחֶה, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה בֶּאֱמֶת לְהִתְחַתֵּן בִּשְׁבִיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה (בְּרֵאשִׁית א, כב): ״פְּרוּ וּרְבוּ״, וְכֵן אִם רוֹצֶה לְהִנָּשֵׂא כְּדֵי לְהִנָּצֵל מֵעֲבֵרוֹת, עָלָיו לָקַחַת אֶת הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁמַּצִּיעִים לוֹ, וְאָז בְּוַדַּאי יִרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו.

עַל־כֵּן, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! מַה דַּהֲוָה הֲוָה, הֶעָבָר אַיִן וְהֶעָתִיד עֲדַיִן, רְאֵה לָקַחַת אֶת הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּזְמִינוּ לְךָ, וְתִבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

בְּעִנְיַן הַבְטָחָה, שֶׁאַתָּה שׁוֹאֵל: הֵיכָן הַהַבְטָחָה? הָעִקָּר הוּא כְּפִי הָאֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁבַּדָּבָר, כְּשֶׁאָדָם מַאֲמִין, אֲזַי רוֹאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה. נָא וָנָא אַל תִּתְיָאֵשׁ, כִּי בְּוַדַּאי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְאַף שֶׁאַתָּה מְמֻרְמָר מְאֹד וּבְצַעַר קָשֶׁה מְאֹד, כִּי אֵין לְךָ עוֹד צַעַר וְיִסּוּרִים כְּצַעֲרוֹ שֶׁל בָּחוּר, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַצְלָחָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת. אַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד, וְאַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים.

בַּגְּמָרָא אָמְרוּ (תַּעֲנִית כב.) עַל הָנֵי תְּרֵי בַּדְחָנֵי שֶׁהָיוּ מְבַדְּחִים בְּנֵי־אָדָם וּמְשַׂמְּחִים אוֹתָם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זָכוּ לְגִלּוּי אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא אָמַר עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּנֵי עָלְמָא דְּאָתֵי. רוֹאִים מִזֶּה, מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים — זוֹכֶה לְגִלּוּי אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא, עַד שֶׁהוּא מַבְטִיחַ לוֹ עוֹלָם הַבָּא וְכוּ׳. עַל־כֵּן רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים בְּכָל מִינֵי אֶפְנַיִם שֶׁבָּעוֹלָם, וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הֵכִפַּל הַדָּבָר, אַל תִּדְאַג כְּלָל, וּתְקַיֵּם כָּל הַנֶּאֱמָר כָּאן, וְאָז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה נִפְלָאָה מִן הַשָּׁמַיִם. וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לִנְסֹעַ אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס בָּעִיר טְבֶרְיָה, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה עַל מְצִיאַת זִוּוּגְךָ, וְשֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נֵס. וּתְקַבֵּל עַל

עַצְמְךָ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בַּיּוֹם שֶׁהִתְחַתַּנְתָּ, שֶׁתֹּאמַר הַלֵּל עַל הַנֵּס שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וָאֵרָא ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֵּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִהְיִי רַק שְׂמֵחָה וַעֲלִיזָה, וְאַל תְּדַקְדְּקִי כָּל־כָּךְ עַל עַצְמֵךְ, כִּי עִקַּר אִי הַצְלָחָתֵךְ בְּחַיֶּיךָ הוּא מִפְּנֵי שֶׁאַתְּ כָּל־כָּךְ מְדַקְדֶּקֶת עַל עַצְמֵךְ. לָכֵן רְאִי לְהִסְתַּכֵּל עַל מְצִיאוּת הַחַיִּים, וְאָז תִּזְכִּי לְהַצְלָחָה גְּדוֹלָה בְּחַיֶּיךָ.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, כִּי הַשַּׁבָּת מַמְשֶׁכֶת בְּרָכָה עַל כָּל הַשָּׁבוּעַ.

אוֹדוֹת זוּוגִים וְכוּ׳, עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי עִקַּר הַבְּעָיָה שֶׁלָּהֶן, שֶׁהֵן כָּל־כָּךְ בּוֹחֲרוֹת וְכוּ׳.

אוֹדוֹת עַיִן הָרָע, מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם יִבְדְּקוּ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתָם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

וְאוֹדוֹת שֶׁאוֹמֶרֶת, שֶׁשָּׁמוּ לָהּ כְּשׁוּף בַּדֶּלֶת, שֶׁתִּרְאֶה כָּל לַיְלָה לִשְׁפֹּךְ לִפְנֵי פֶּתַח הַבַּיִת מִבַּחוּץ סֶפֶל עִם מַיִם עַל הָרִצְפָּה, וְתֹאמַר שָׁלֹשׁ פְּעָמִים: יִתְבַּטֵּל הַכְּשׁוּף, יִתְבַּטֵּל הַכְּשׁוּף, יִתְבַּטֵּל הַכְּשׁוּף, וּבָזֶה יִתְבַּטֵּל הַכְּשׁוּף לְגַמְרֵי, וְאֵין לָהּ מַה לַּחְשֹׁשׁ כְּלָל, כִּי הַמַּיִם מְבַטְּלִים אֶת הַכְּשׁוּף, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי הָאֲרִיזַ״ל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בֹּא, ב׳ שַׁבָּט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֵּה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹשִׂים לָךְ.

רְאִי לְהַדְלִיק תִּשְׁעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, הַיְנוּ שְׁנַיִם בִּשְׁבִילֵךְ וְשִׁבְעָה בִּשְׁבִיל הַיְלָדִים, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָבִיא לָכֶם אוֹר בַּבַּיִת. רְאִי לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, וּלְבַקֵּשׁ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, אָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל לְאִשָּׁה.

רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה מְזוּזָה עַל אֵיזֶה פֶּתַח, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַבְּעָיוֹת בָּאוֹת לָאָדָם כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

אוֹדוֹת שֶׁגָּזְלוּ מִמֵּךְ וְכוּ׳, לְדַעְתִּי תִּפְנִי אֶל בֵּית־דִּין, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שֶׁתִּזְכִּי בַּדִּין.

נָא וְנָא לֹא לְהִתְיָאֵשׁ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַעֲשֶׂה לָכֶם נִסִּים, וְתִזְכּוּ לְהִוָּשַׁע בְּכָל מַה שֶּׁאַתֶּם צְרִיכִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שַׁבָּט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֵּה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכִּי לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְתוֹלִידִי בֵּן צַדִּיק, וְתִקְרְאִי אוֹתוֹ עַל שְׁמִי.

נָא וְנָא רְאִי לְהִזָּהֵר לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלּוֹת שֶׁהָאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת אָז, מְאֹד מְקֻבָּלוֹת וּמְרֻצוֹת בַּשָּׁמַיִם, כִּי הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל לָאִשָּׁה בְּשָׁעָה שֶׁמִּתְפַּלֶּלֶת בְּהַדְלָקַת הַנֵּרוֹת.

נָא וְנָא רְאִי לָתֵת תְּשׂוּמֶת לֵב לְבַעְלֵךְ, וְאָז יִשָּׁאֵר תָּמִיד בַּבַּיִת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לְהַצְלִיחַ בְּחַיַּיִךְ, וּבֵיתֵךְ יִהְיֶה בַּיִת חַם תָּמִיד.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א קעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִשְׁתּוֹקֵק, שֶׁתַּכְנִיס בֵּין הַמְקֹרָבִים רוּחַ שֶׁל אַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וּתְדַבֵּר תָּמִיד רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אֲשֶׁר זֶה הַיְסוֹד וְהָעִקָּר מַה שֶּׁאָנוּ לוֹמְדִים בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״.

נָא וְנָא רְאֵה לְכְתֹּב לִי, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

וַאֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, שֶׁלְּבַל תְּקַבֵּל שׁוּם לָשׁוֹן הָרָע מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הַלָּשׁוֹן־הָרָע הוֹרֶגֶת אֶת הָאוֹמְרוֹ וְאֶת הַשּׁוֹמְעוֹ (יְרוּשַׁלְמִי פֵּאָה א׳). אָנוּ רוֹאִים מֵהַנָּחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, שֶׁהוּא הָיָה בַּעַל הַלָּשׁוֹן־הָרָע הָרִאשׁוֹן, וְגָרַם מִיתָה לְעַצְמוֹ, וְגָרַם מִיתָה לְכָל הַדּוֹרוֹת, וּמָשִׁיחַ יִהְיֶה הַתִּקּוּן, וְעַל־כֵּן יַכְנִיס אַהֲבָה בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וְיִתְפַּשֵּׁט הַשָּׁלוֹם הַנִּפְלָא, עַד שֶׁכָּל הַחַיּוֹת יָדוּרוּ יַחַד בְּאַהֲבָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב

(יְשַׁעְיָה יא, ו): ״וְגָר זְאֵב עִם כֶּבֶשׂ, וְנָמֵר עִם גְּדִי יִרְבָּץ, וְעֵגֶל וּכְפִיר יַחְדָּו, וְנַעַר קָטֹן נוֹהֵג בָּם, וּפָרָה וָדֹב תִּרְעֶינָה יַחְדָּו יִרְבְּצוּ עַל יְדֵיהֶן, וְאַרְיֵה כַּבָּקָר יֹאכַל תֶּבֶן וְגוֹ׳, לֹא יָרֵעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי, וּמָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת הַוָּיָ״ה כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים״ וְגוֹ׳; הֵינוּ כִּי אָז יִהְיֶה הַתִּקּוּן הַשָּׁלֵם שֶׁל הַנָּחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, שֶׁגַּם הַחַיּוֹת יָדוּרוּ בְּיַחַד בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה, אַף שֶׁהֵם שְׁנֵי הֲפָכִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בְּנֵי אָדָם.

עַל־כֵּן עָלֵינוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַתִּקּוּן הַזֶּה עוֹד עַכְשָׁו, וּלְהַכְנִיס אַהֲבָה וְאַחֲוָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּכְפִי שֶׁאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִתְנַהֲגִים — כֵּן יִתְנַהֲגוּ כָּל עַם יִשְׂרָאֵל. וּבִשְׂבִיל זֶה אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: כְּשֶׁאַתֶּם תִּהְיוּ שְׂמֵחִים, תִּהְיֶה טוֹבָה גְּדוֹלָה לָעוֹלָם.

הֵכְפַּל הַדָּבָר, רְאֵה לִכְתֹּב לִי אֲפִלּוּ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת לְמַעַן הַחַיּוֹתֵנִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, כִּי זֶה כַּמָּה שֶׁלֹּא שָׁמַעְתִּי מִמְּךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תַּמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ אוֹר הַשְׂגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֶלְקוּת גָּמוּר הוּא, וּכְפִי שֶׁהָאָדָם מַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעָה זוֹ, כְּמוֹ־כֵן יִזְכֶּה

לְהִכָּלֵל בּוֹ, וְלֹא יִפְחַד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי שֶׁהָאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֱמִתַּת יְדִיעָה זוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָז אַף פַּעַם לֹא תִּהְיֶה לְבַד, כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה מָקוֹם שֶׁיָּבוֹא שָׁם, שֶׁלֹּא יְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַעֲלֶה אֶת הַמָּקוֹם הַגַּשְׁמִי אֶל תַּכְלִית הָרוּחָנִי, וְתִתְהַפֵּךְ הַגַּשְׁמִיּוּת לְרוּחָנִיּוּת, אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק בִּתְפִלָּה תָּמִיד — הֵן בְּבֵיתוֹ וְהֵן בַּדֶּרֶךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַדֵּשׁ נִגּוּנִים חֲדָשִׁים עַל דֶּרֶךְ ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, גִּלּוּי אֱמוּנָה וֶאֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְגִלּוּי נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה, כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַהִתְעוֹרְרוּת שֶׁנַּעֲשֵׂית עַל־יְדֵי הַנִּגּוּנִים שֶׁלְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לַעֲזֹר לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר הוּא הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁנִּגְנַז לַצַּדִּיקִים, וּכְשֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, אָז יִתְגַּלֶּה הָאוֹר לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ תִּהְיֶה עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁיְּגַלֶּה אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל.

וְיֵשׁ לוֹמַר (שְׁמוֹת ו, כג): ״וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר

בְּמוֹשְׁבוֹתָם״, כִּי בֶּאֱמֶת מוּבָא בִּדְבְרֵי הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁהָעֲשֶׂר מַכּוֹת הָיוּ כְּנֶגֶד הָעֶשֶׂר סְפִירוֹת, כִּי עַל־יְדֵי כָּל סְפִירָה שֶׁהִמְשִׁיךְ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְמַטָּה, עַל־יְדֵי־זֶה הִכּוּ אֶת הַקְּלִפָּה עֲשָׂרָה כִּתְרִין דִּמְסָאֲבוּתָא, וְהִכְנִיעוּ אוֹתָם, וְעַל־כֵּן חִשֵּׁךְ הוּא נֶגֶד הַסְּפִירָה הַתְּשִׁיעִית, שֶׁהִיא מִדַּת הַיְסוֹד. וְהַמִּצְרִים הָיוּ שְׁקוּעִים מְאֹד בְּנַאוּף, כִּי בְּשַׂר חֲמוֹרִים בְּשָׂרָם, וְהָיוּ מִתְעָבִים בְּתַאֲוָה זוֹ מְאֹד מְאֹד יוֹתֵר מִכָּל הָאֻמּוֹת, וְעַל־כֵּן נִמְשַׁךְ עֲלֵיהֶם חשֶׁךְ גָּדוֹל. וּלְהִפּוּךְ — עַם יִשְׂרָאֵל תִּקְנוּ עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֶת הַיְסוֹד, וְעַל־כֵּן ״לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם״, כִּי הַיְסוֹד הֵאִיר עֲלֵיהֶם אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד. כִּי עִקַּר הָאוֹר בָּא עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.

וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאוֹר לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהָאִיר בָּהֶם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּרְאֵה לַעֲזֹר לַחֲבֵרֶיךָ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם הַתַּמְצִית מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֵם בְּסוֹד הַטִּפִּין וְכוּ׳ הַיּוֹצֵא מֵהַיְסוֹד צַדִּיק וְכוּ׳ (אִי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ בְּדָבָר דַּק כָּזֶה).

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְאֶת זֹאת צְרִיכִים לְהָאִיר בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשֶׁה.

רְאוּ לִבְדֹּק אֶת הַמְּזוּזוֹת אֲצֶל הַחוֹלֶה אִם אֵינָן פְּסוּלוֹת, חַס

וְשָׁלוֹם, וְאִם לֹא חֲסֵרָה אֵיזוֹ מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן, כְּשֶׁאֵין הַמְּזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

תִּרְאוּ שֶׁהַחוֹלֶה יְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז תִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בִּרְמַ״ח אֵיבָרָיו וּבְשָׁסָ״ה גִּידָיו וּבְכָל טִפֵּי דָּמָיו.

נָא וְנָא אַל יֵקַל בְּעֵינֵיכֶם דָּבָר זֶה, כִּי שְׁמִירַת שַׁבָּת חֲמוּרָה מְאֹד מְאֹד, וּצְרִיכִים לִשְׁמֹר אֶת הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ, כִּי הַשַּׁבָּת מַשְׁפִּיעָה בְּרָכָה עַל כָּל הַשָּׁבוּעַ וְעַל כָּל עַם יִשְׂרָאֵל.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִבָּרְאוֹת מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאָנוּ זוֹכִים לְקַבֵּל אֶת הַמַּתָּנָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִיא שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיֶּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לְהִתְחַתֵּן בַּמְּהֵירוּת הָאֶפְשָׁרִית עִם בֶּן זוּגֵךְ, וְתִבְנִי בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא רְאוּ לְקַבֵּל עַל עַצְמְכֶם לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, וּבִזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבָּת תִּזְכּוּ לְכָל הַבְּרָכוֹת בְּבָנִים וּבְחַיִּים וּבְפַרְנָסָה.

הַמְאַחֵ לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּעִנְיַן הַיְלָדִים.

רְאוּ לְקַיֵּם אֶת הַפְּרָטִים הָאֵלּוּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם:

א. רְאוּ לִמְכֹּר אֶת מִטּוֹתֵיכֶם וְלִתְּנָם בְּמַתָּנָה לַעֲנִיִּים, וְתִקְנוּ מִטּוֹת חֲדָשׁוֹת. ב. רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. ג. רְאוּ לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל יְלָדִים, כִּי תְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם. ד. תְּקַבְּלוּ עַל עַצְמְכֶם לִקְרֹא לַבֵּן הָרִאשׁוֹן עַל שְׁמִי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, וְאָז תִּרְאוּ נִסִּים נִגְלִים, שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁלֹּא תִּתְגָּרְשׁוּ, כִּי בְּוַדַּאי תִּזְכּוּ לְזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, הָעִקָּר לֹא לְהִתְיָאֵשׁ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁתִּבְשְׂרוּ לִי בְּקָרוֹב בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת, בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ. גַּם רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים לָאָדָם, וְתִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, וְאָז טוֹב לְךָ בָּזֶה וּבַבָּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שָׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם, שֶׁהַשֵּׂתֶף גָּנַב אֶתְכֶם וְדִלְדֵּל פַּרְנָסַתְכֶם לְגַמְרֵי וְכוּ׳.

עֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי אַף פַּעַם לֹא טוֹב לָקַחַת שֵׂתֶף, כִּי עוֹד לֹא אֵרַע דָּבָר כָּזֶה, שֶׁשְּׁנֵי שֻׁתָּפִים יַצְלִיחוּ, תָּמִיד טוֹב לִהְיוֹת עַצְמָאִי, וְלֹא לָקַחַת שֻׁתָּפִים, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם לְבַדּוֹ, הוּא תּוֹלֶה אֶת עֵינָיו רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיְּדַלְדְּלוּ אוֹתוֹ וְכוּ׳.

וְהִנֵּה הֶעָבָר אַיִן וְהֶעָתִיד עֲדַיִן, אָסוּר לִפֹּל בְּשׁוּם יֵאוּשׁ כְּלָל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תִּתְמוֹטְטוּ, חַס וְשָׁלוֹם. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וּבְוַדַּאי לְמַדְתֶּם לֶקַח בַּדֶּרֶךְ הַקָּשֶׁה, עִם כָּל זֹאת רְאוּ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ וְיַשְׁפִּיעַ לָכֶם שֶׁפַע חָדָשׁ. עִזְבוּ אֶת הַגַּנָּב וְכוּ׳, וְהַתְחִילוּ הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְאָז תִּרְאוּ נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם, וְאִם לֹא חֲסֵרָה מְזוּזָה עַל אֵיזֶה פֶּתַח, כִּי רִבּוּי הַצָּרוֹת בַּבַּיִת הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזָה בְּפֶתַח בֵּיתוֹ, אוֹ שֶׁאֵיזוֹ מְזוּזָה פְּסוּלָה.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, כִּי כָּל

הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת רַק בִּזְכוּת הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִשְׁלֵי י, כב): ״בִּרְכַּת ה׳ הִיא תַּעֲשִׁיר״ — זוֹ הַשַּׁבָּת, כִּי הַשַּׁבָּת מְבִיאָה בְּרָכָה לָאָדָם. וְכֵן מוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חֵלֶק ב׳ פח:), אֲשֶׁר כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בָּאוֹת לָהָאָדָם רַק בִּזְכוּת הַשַּׁבָּת. וְעַל־כֵּן רְאוּ לִשְׁמֹר אֶת הַשַּׁבָּת, וְהַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

רְאִי לְהַדְלִיק שִׁבְעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם, כִּי אָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל לָאִשָּׁה.

נָא וְנָא אַל תִּהְיוּ שְׁבוּרִים, וְאַל תַּחְשְׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִתְאַבְּדוּת לְאַבֵּד עַצְמְכֶם לָדַעַת, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי מַה יִּהְיֶה עִם הַיְלָדִים, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רְאוּ לִבְטֹחַ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְבָר רָאוּ דְּבָרִים כָּאֵלּוּ, שֶׁאֲנָשִׁים נִדַּלְדְּלוּ בֶּן לַיְלָה וְלֹא הִתְיָאֲשׁוּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָזַר וְעָזַר לָהֶם. אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁכֵּן יִהְיֶה אֶצְלְכֶם, הָעִקָּר אַל תִּהְיוּ שְׁבוּרִים, וְאָז תִּרְאוּ נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וּבֶאֱמֶת בְּמִלִּים עֲמֻקּוֹת אֵלּוּ תְּלוּיִים כָּל חַיֵּי הָאָדָם, כִּי רֹב בְּנֵי אָדָם נוֹפְלִים בְּדִכָּאוֹן וּבְעִצָּבוֹן, עַד שֶׁאֵין לָהֶם שׁוּם עֵצָה, חַס וְשָׁלוֹם,

רַק לְהִתְאַבֵּד וְכוּ׳, וְהַכֹּל בָּא מִפְּנֵי שֶׁנּוֹפְלִים בְּיֵאוּשׁ כָּזֶה, שֶׁלֹּא רוֹאִים דֶּרֶךְ אֵיךְ לָצֵאת מֵהַבִּין וְהַמִּנְהָרָה שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם וְכוּ׳. אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ דָּבָר זֶה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וַאֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר עָבַר עָלָיו בַּחַיִּים מַה שֶּׁעָבַר, עֲדַיִן יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה טוֹבָה, וַעֲדַיִן יָכוֹל לַהֲפֹךְ הַכֹּל לְטוֹבָה, אָז רוֹאֶה אֶת הָאוֹר שֶׁבְּסוֹף הַמִּנְהָרָה וְכוּ׳. עַל־כֵּן רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִקְחִי אֶת עַצְמֵךְ בְּיָדַיִךְ, כִּי אַתְּ עֲדַיִן צְעִירָה, וְהַחַיִּים לְפָנַיִךְ, וְאַתְּ יְכוֹלָה לִתְרֹם עוֹד הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד לְזוּלָתֵךְ.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי עַל־פִּי־רֹב כָּל אֵלּוּ שֶׁעָבְרוּ מַשְׁבֵּר גָּדוֹל בַּחַיִּים, הֵם יְכוֹלִים לִתְרֹם לַחֶבְרָה מַה שֶּׁאֲחֵרִים אֵינָם יְכוֹלִים לִתְרֹם וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן מָה אַתְּ יוֹדַעַת אֵיזֶה עָתִיד טוֹב וְנָעִים וְאוֹר מְחַכֶּה לָךְ וְכוּ׳.

לָכֵן רְאִי לְהוֹצִיא מִדַּעְתֵּךְ כָּל מִינֵי שְׁטֻיּוֹת כְּאֵלּוּ אָבְדָה תִּקְוָתֵךְ וְכוּ׳, וּכְאֵלּוּ אֵין שׁוּם טַעַם כְּלָל בְּחַיַּיִךְ וְכוּ׳, הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ. כִּי בֶּאֱמֶת צָרִיךְ הָאָדָם לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, כִּי הַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּכְשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָדַעַת יְדִיעוֹת אֵלּוּ, אָזַי הוּא מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן וּבִשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה לוֹ קַל עַל הַלֵּב. כִּי עִקַּר הַמְּרִירוּת וְהַיִּסּוּרִים וְהַבִּלְבּוּלִים וְהַקַּטְנוּת וְהַדַּחֲקוּת שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הוּא מִפְּנֵי שֶׁלִּבּוֹ נַעֲשֶׂה כְּלֵב הָאֶבֶן, וְהָאוֹר נַעֲשֶׂה לוֹ חֹשֶׁךְ, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מַתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁרַק הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ לוֹ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב אוֹתוֹ, וְהוּא רוֹצֶה בּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹבֵר אֶת לִבּוֹ לֵב הָאֶבֶן, וְזוֹכֶה לְלֵב בָּשָׂר, וּמְקַבֵּל תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה בְּחַיָּיו, וְרוֹצֶה לִחְיוֹת.

כִּי בֶּאֱמֶת עָלַיִךְ לָדַעַת, אֲשֶׁר הַחַיִּים הֵם יָפִים מְאֹד מְאֹד, וְכָל מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּחֵי הַחַיִּים, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָזַי בּוֹעֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְשַׁתֵּדֵל לַעֲזֹר לְזוּלָתוֹ, כִּי אֵין לְךָ טוֹב מִלַּעֲזֹר לְזוּלָתוֹ. וּלְהַפּוּךְ — מִי שֶׁנָּפַל בְּעִצָּבוֹן וּבִדְכָאוֹן, הוּא תָּמִיד שׁוֹנֵא

אֶת אֲחֵרִים, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל אֶת אֲחֵרִים כִּי הוּא מְאֹד מְאֹד שָׁבוּר.

עַל־כֵּן רְאִי לָקַחַת אֶת עַצְמֵךְ בְּיָדַיִךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

נָא וְנָא רְאִי לְכְתֹּב לִי.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א קפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לַעֲבֹר אֶת הַהֶרְיוֹן בְּנָקֵל, וְתִהְיִי שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ עַל גֹּדֶל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנָּתַן לָךְ בָּנִים זְכָרִים, אֵין עוֹד מַתָּנָה יְקָרָה מִזּוֹ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לָאָדָם יְלָדִים.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, וְאָז תִּרְאִי נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּבִפְרָט בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת, שֶׁאָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וּמַה שֶּׁאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת הִיא מְקַבֶּלֶת.

רְאִי לְשַׂמֵּחַ אֶת בַּעְלֵךְ וְאֶת הַיְלָדִים, וְתָמִיד תִּשְׁתַּדְּלוּ שֶׁתִּהְיֶה אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה בְּבֵיתְכֶם, כִּי בְּפֵרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְלָחָה, חֵלֶק ב׳, סִימָן א׳): מִי שֶׁהוּא שָׂמֵחַ תָּמִיד, הֲרֵי הוּא מַצְלִיחַ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קפח.

בְּעֻזָּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֵּר בּא, ג׳ שַׁבָּט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לִרְווֹת רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים, וּתְחַתְּנוּ אֶת כֻּלָּם בַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר.

נָא וְנָא רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת מִשַּׁבָּת.

רְאִי לְהַדְלִיק שִׁבְעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְאָז לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל הַצְלָחַת הַיְלָדִים, כִּי מַה שֶּׁהָאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת אָז עַל הַצְלָחַת הַיְלָדִים, הַתְּפִלָּה מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם, וּתְבַקְּשִׁי אָז הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא בְּוַדַּאי יַעֲנֶה לָךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ תִּרְצִי, וּתְבַקְּשִׁי בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלָּךְ.

נָא וְנָא רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רִבּוּי הַצָּרוֹת בַּבַּיִת הֵן כְּשֶׁאֵין מְזוּזָה עַל פֶּתַח הַבַּיִת.

רְאוּ שֶׁתֹּאכְלוּ רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, כִּי בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַבְּרִיאוּת שֶׁל הָאָדָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם בְּרִיאוּת וַאֲרִיכוּת יָמִים, וְתִזְכּוּ לִרְווֹת רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים וְיִגְדְּלוּ בְּנָקֵל, וְיִהְיֶה עֲלֵיהֶם חֵן.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בֹּא, ג׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי חַיֵּי הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְלַעֲבֹר אֶת חַיָּיו בְּשָׁלוֹם וּבְטוּב וּבַנְּעִימִים. וְזֶה עִקַּר חָכְמַת הַחַיִּים אֵיךְ לִזְכּוֹת לַעֲבֹר וּלְדַלֵּג עַל הַחַיִּים, הָעִקָּר הוּא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה. עַל־כֵּן רְאֵה לִשְׂמֹחַ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּתְשַׁמַּח־אֶת עַצְמְךָ, כִּי הַשִּׂמְחָה מַכְנִיסָה בָּאָדָם יִשּׁוּב הַדַּעַת, וְכָל הַמַּחֲלוֹת וְהֶחֳלָאִים בָּאִים לָאָדָם, זֶה עַל־יְדֵי חֶסְרוֹן הַשִּׂמְחָה, וְעַל־כֵּן רְאֵה לִשְׂמֹחַ, וּכְבָר אָמַר הֶחָכָם: ״מַה שֶּׁיַּעֲשֶׂה הַזְּמַן לֹא יַעֲשֶׂה הַשֵּׂכֶל״. וְאָמַר: ״הַזְּמַן רוֹפֵא נֶאֱמָן לְרַפֵּא כָּל חֹלִי״. אֵינְךָ יוֹדֵעַ מָה מְחַכֶּה לְךָ, וְעַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד וְעִקָּר גָּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד.

הָעִקָּר רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת הַשִּׂמְחָה בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, כִּי בְּבֵית שֶׁיֵּשׁ שָׁם שִׂמְחָה, אֲזַי הָאֲוִירָה הִיא כְּבָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, וְהָאִשָּׁה סַבְלָנִית וְהַיְלָדִים מִתְפַּתְּחִים בְּיוֹתֵר וְכוּ׳, לֹא־כֵן כְּשֶׁיֵּשׁ מֵתַח בַּבַּיִת, הָאִשָּׁה עַצְבָּנִית, וְהַיְלָדִים אֵינָם מִתְפַּתְּחִים. עַל־כֵּן רְאֵה שֶׁיִּהְיֶה בֵּיתְךָ תָּמִיד רַק בַּיִת שֶׁל שִׂמְחָה, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, וְכֵן כָּל הַבָּאִים אֶצְלְךָ.

מְאֹד מְאֹד רָצִיתִי, שֶׁתִּרְאֶה לִקְנוֹת בְּשֻׁתָּפוּת עִם יְדִידֵנוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר, חֶלְקַת אֲדָמָה בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְתִזְכֶּה לִבְנוֹת שָׁם בֵּיתְךָ אַתָּה וְשֻׁתָּפְךָ, וְכֵן לְהָקִים עוֹד כַּמָּה בָּתִּים, וְתַצְלִיחוּ גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וּלְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְהָעִקָּר תָּלוּי כְּפִי הָאַהֲבָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה מְאֹד מְאֹד. וְיֵשׁ מַאֲמַר הֶחָכָם: ״אֵין שְׁלֵמוּת הַמֶּמְשָׁלָה, אֶלָּא עִם אַחְדוּת הַגָּמוּר״, הַיְנוּ בָּזֶה שֶׁמִּתְאַחֲדִים יַחַד וְאוֹחֲזִים אֶת עַצְמָם בְּיַחַד בְּאַחְדוּת, עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ שְׁלֵמוּת לַמֶּמְשָׁלָה, וְעִקַּר הַמֶּמְשָׁלָה שַׁיָּךְ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ אַחְדוּת בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, אָז יֵשׁ שְׁלֵמוּת בְּמֶמְשֶׁלֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לִהְיוֹת תָּמִיד מְאֻחָדִים יַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמַר חֲזַק, וְיָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלְלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, ״חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ״, דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הֲוָיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה אֶת שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם מְאֹד מְאֹד לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, וְתַתְמִידוּ מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר פָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ שָׁם גְּנוּזִים (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קצב), וְעַל־כֵּן אִם מַכְנִיסִים אֶת עַצְמוֹ הֵיטֵב בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, מְקַבְּלִים אֶת הַפָּנִים וְהַשֵּׂכֶל וְהַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם.

מָה אֹמַר לָכֶם, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי הָרוֹצֶה לְהַכְנִיס בָּנוּ אֶת הַתַּכְלִית שֶׁל הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, הַיְנוּ שֶׁנִּזְכֶּה לְהַכְנִיס בָּנוּ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִקְשָׁר סוֹף הַמַּעֲשֶׂה שֶׁהוּא שַׂחֲרוּת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל תְּחִלַּת הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁהוּא לִבֶּן הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, לְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, לֵידַע וּלְהִוָּדַע וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר הַכֹּל אֶחָד, ״אַתָּה הוּא אֶחָד קֹדֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְאַתָּה הוּא אֶחָד לְאַחַר שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם״, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְקֻשָּׁר וּמְיֻחָד בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְאֶל כָּל זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת עַל־יְדֵי שֶׁמְּקָרְבִים אֶת עַצְמָם אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בֶּאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, וּבִתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יח). כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא הַמַּנְהִיג הָאֲמִתִּי, הַמַּנְהִיג הָרַחֲמָן, שֶׁמְּגַלֶּה אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, שֶׁאֵין שְׁלֵמוּת אַחֲרָיו, וּמְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁמִּי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת בֶּאֱמֶת מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, הוּא מַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, עַל כָּל הַבְּזָיוֹנוֹת וְהַשְׁפָּכוּת דָּמִים, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין שֶׁצָּרִיךְ לִסְבֹּל מֵהַמְעוֹנָנִים וּמְנַחֲשִׁים וְקוֹסְמִים, שֶׁהֵם כְּלַל הַצְּבוּעִים וְהַשַּׁקְרָנִים, שֶׁיְּנִיקָתָם הִיא מִמַּלְכוּת הַמִּינוּת.

הַיְנוּ כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה נֶגֶד מַלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה יֵשׁ מַלְכוּת דְּסִטְרָא אָחֳרָא, כְּנֶגֶד הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַמְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית הַגִּלּוּי, לֵידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדוֹ יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלִקוּת גָּמוּר הוּא, וְזֶה עִקַּר הַתַּכְלִית לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, נֶגְדּוֹ עוֹמֵד רָשָׁע מְרֻשָּׁע מִמַּלְכוּת הַמִּינוּת, שֶׁהוּא מַלְכוּת

דְּסִטְרָא אָחֳרָא, וּמְהַפֵּךְ אֶת הַקְּעָרָה עַל פִּיהָ, וְרוֹצֶה לְרַחֵק אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִתְקָרְבוּ אֵלָיו.

וְהִנֵּה תַּכְלִית הַבְּרִיאָה הָיְתָה, כְּדֵי שֶׁתִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְעֵינֵי כֹל, שֶׁכֻּלָּם יֵדְעוּ, אֲשֶׁר רַק הוּא יִתְבָּרַךְ מֶלֶךְ, וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה, וְאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמֶּה שֶׁמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֲבֵרְתָּהּ אֲפִלּוּ כְּמִלֹּא נִימָא (יוֹמָא לח.); וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֻלִּין ז׃); כִּי כָּל מַה שֶּׁנֶּאֱרָע בְּזֶה הָעוֹלָם קָשׁוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין הָעוֹלָם הֶפְקֵר כְּלָל.

וְזוֹהִי תַּכְלִית הַבְּרִיאָה, שֶׁהָאָדָם יַגִּיעַ דַּיְקָא בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּלְכָל זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא הוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְקִבַּלְנוּ אֶת זֶה בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, וְצָעֲקנוּ כֻּלָּנוּ יַחַד בְּפֶה מָלֵא: ״נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע״, וְעַל־יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְווֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְעַל־יְדֵי לִמּוּד תּוֹרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה אָנוּ זוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל הַתַּכְלִית הַזּוֹ. וְאֵלּוּ הַלִּמּוּדִים, שֶׁכְּלַל כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר מִימוֹת מֹשֶׁה מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד גַּם־כֵּן נִכְלָל בְּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ רַבָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שַׁבָּת קא): מֹשֶׁה שַׁפִּיר קָאֲמַרְתְּ, שֶׁהַצַּדִּיקִים קוֹרִים זֶה לָזֶה מֹשֶׁה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ב׳); כִּי כָּל הַחֲכָמִים וְהַצַּדִּיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כֻּלָּם מְגַלִּים לָנוּ וּמְבָאֲרִים וּמַסְבִּירִים לָנוּ אֶת תּוֹרַת מֹשֶׁה שֶׁקִּבֵּל מִסִּינַי, וְעַל־כֵּן אָנוּ מְצֻוִּים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים וְהַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים וְלָלֶכֶת בְּעִקְבוֹתֵיהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁנִּבְטֵל אֶת עַצְמֵנוּ לְגַמְרֵי אֲלֵיהֶם וּנְצֵיֵּת אוֹתָם, עַל־יְדֵי־זֶה גַּם אֲנַחְנוּ נִזְכֶּה לָבוֹא אֶל הַתַּכְלִית הַזּוֹ, לַהֲפֹךְ אֶת גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל תַּכְלִית הָרוּחָנִיּוּת, וְאַף שֶׁאֲנַחְנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם מְלֻבָּשִׁים בִּלְבוּשׁ הַגַּשְׁמִי, עִם כָּל זֹאת עַל־יְדֵי הַלִּמּוּדִים שֶׁל הַחֲכָמִים וְהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, נִזְכֶּה לַהֲפֹךְ הַכֹּל אֶל רוּחָנִיּוּת. לֹא־כֵן הַסִּטְרָא אָחֳרָא מַלְכוּת הַמִּינוּת, שֶׁמְּקִימִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר רְשָׁעִים אֲרוּרִים כּוֹפְרִים בָּעִקָּר, וְהֵם עוֹמְדִים נֶגֶד הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים וְהַצַּדִּיקִים שֶׁבַּדּוֹר, וּמְחָרְפִים וּמְגַדְּפִים כְּלַפֵּי

מַעְלָה, אֲשֶׁר הֵם מַסְתִּירִים לְגַמְרֵי אֶת הָאוֹר, עַד שֶׁמַּפְרִידִים אֶת עוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי מִשָּׁרְשׁוֹ.

וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אָנוּ עֲדִים לָזֶה, אֵיךְ שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר מִיּוֹם קַבָּלַת הַתּוֹרָה עַד יָמֵינוּ אֵלּוּ, נָפְלוּ וְנִתְרַחֲקוּ עַל־יְדֵי הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הָאֵלּוּ הֲמוֹן נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת בַּדּוֹר הָאַחֲרוֹן הַזֶּה עִקְּבְתָא דִּמְשִׁיחָא נִתְקַיֵּם בִּשְׁלֵמוּת מַאֲמָרָם זַ״ל (סוֹטָה מט:): וְהַמַּלְכוּת תֵּהָפֵךְ לְמִינוּת, בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה וְחֶרְפָּה, זוֹרְקִים מֵעֲצְמָם אֶת עֹל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבְּרִים כְּלַפֵּי מַעְלָה חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, וְעוֹקְרִים רִבְבוֹת רִבְבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִשָּׁרְשָׁם, וּמְרַחֲקִים אוֹתָם מֵאֲבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, וְרוֹצִים לַעֲשׂוֹת אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כְּכָל הַגּוֹיִים (הָיָה לֹא תִהְיֶה), וְהֵם אֵינָם מִתְבַּיְּשִׁים מִזֶּה כְּלָל. וְתֵכֶף־וּמִיָּד אִם מוֹחִים עַל זֶה וּמְדַבְּרִים כְּנֶגֶד זֶה, אֲזַי יוֹצְאִים בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית עִם לַבְלָרֵיהֶם הַטְּמֵאִים וְהַמְשֻׁקָּצִים וְהַמִּתְעָבִים בְּכָל כְּלֵי הַתִּקְשֹׁרֶת.

וּבְחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ זָכִינוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ, שֶׁהוֹרִיד לָנוּ אֶת נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הַמְגַלֶּה לָנוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּמְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּרֵישׁ גְּלֵי בְּתוֹרוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת וּבְמַאֲמָרָיו הַקְּדוֹשִׁים וּבְשִׂיחוֹתָיו וְסִפּוּרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כַּיָּדוּעַ לְכָל מִי שֶׁמְּעַיֵּן בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְעַל־כֵּן, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! בְּעֵת כָּזֹאת, אֲשֶׁר הַחֹשֶׁךְ יְכַסֶּה אֶת הָאָרֶץ, וְהַמַּלְכוּת נִתְהַפֵּךְ לְמִינוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּמְדַבְּרִים בְּרֵישׁ גְּלֵי נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ וְנֶגֶד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְנֶגֶד כָּל הַקָּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהַתְמִיד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן לִלְמֹד וְלִלְמֹד עִם אֲחֵרִים אֶת תּוֹרַת רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהִיא אוֹרַיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה, וּלְגַלּוֹת לַכֹּל אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל צְרִיכָה לִהְיוֹת עֲבוֹדַת הַהֲפָצָה, הַיְנוּ הֲפָצַת דַּעַת הָאֱמֶת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל — קֹדֶשׁ קָדָשִׁים בְּיָדֵינוּ, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְמַלֵּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ עִם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הַמְחַיִּים נֶפֶשׁ כָּל חַי, וְנוֹתְנִים עֵצוֹת וּדְרָכִים וְהַנְהָגוֹת יְשָׁרוֹת אֵיךְ

לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְאֵיךְ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בָּעוֹלָם הָעוֹבֵר הַזֶּה, וְאֵיךְ לָבוֹא אֶל שִׂמְחָה אֲמִתִּית, וְאֵיךְ לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּרֵישׁ גְּלֵי, בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה וַפַּחַד כְּלָל מֵהַמִּינִים וְהָאֶפִּיקוֹרְסִים, וְהָעֲבוֹדָה הַזֹּאת צְרִיכָה לִהְיוֹת אֶצְלֵנוּ קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, וְנִמְסֹר אֶת עַצְמֵנוּ מַמָּשׁ בָּזֶה.

עֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי כְּנֶגֶד זֶה שֶׁאָדָם חָטָא וּפָגַם וְקִלְקֵל בְּמַעֲשָׂיו עַד עַכְשָׁו וְכוּ׳, כְּנֶגֶד זֶה יַקַּח אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וִיפִיצֵם בֵּין כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֻּלָּם יֵהָנוּ מֵעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְזֶה עִקַּר תִּקּוּנֵנוּ לִפְנֵי יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת, וְאֵין לָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ בָּזֶה כְּלָל, אַדְרַבָּה זוֹ תִּקָּוָתֵנוּ וְזוֹ חִיּוּתֵנוּ, זֶה תִּקּוּנֵנוּ לָנֶצַח.

נָא וְנָא, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! זִכְרוּ הֵיטֵב אֵיךְ שֶׁמּוֹהַרַנ״תְ זַ״ל בִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ, וְצִוָּה לָנוּ בְּצַוָּאָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהָעֲבוֹדָא שֶׁלָּנוּ תִּהְיֶה ״יָפוּצוּ מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה״, לְהָפִיץ אֶת תּוֹרַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

אָנָּא, אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, תַּלְמִידֵינוּ דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, רְאוּ לִזְרֹק עַכְשָׁו אֶת הַחֶשְׁבּוֹנוֹת הַפְּרָטִיִּים שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיכֶם וְכוּ׳, וְתִתְאַחֲדוּ יַחַד בְּאַחְדוּת אַחַת לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ אֶת תּוֹרַת רַבֵּנוּ זַ״ל בֵּין שִׁכְבוֹת הָעָם, כְּדֵי לְקָרֵב אֶת כֻּלָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֶת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה לְהָבִיא אֶת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוּב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ —

אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בִּפְעִילֻיּוֹת קְדוּשׁוֹת בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְאַתָּה מְלַמֵּד בָּרַבִּים, אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר אֶת מַעֲלָתְךָ בַּשָּׁמַיִם, כִּי בִּפְרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נָשׂא קכב.): זַכָּאָה מָאן דְּאָחִיד בְּיָדֵיהּ דְּחַיָּבֵיהּ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאוֹחֵז בְּיָדָם שֶׁל חַיָּבִים וּמַחֲזִירָם בִּתְשׁוּבָה, וּבִפְרָטִיּוּת בָּעֲיָרָה זוֹ שֶׁתִּתְהַפֵּךְ לְעִיר קְדוֹשָׁה עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי עֲדַיִן לֹא הָיָה דָּבָר כָּזֶה, שֶׁתִּהְיֶה לְרַבֵּנוּ זַ״ל עִיר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הֵן אֱמֶת שֶׁעַכְשָׁו נִרְאֶה הַכֹּל כַּחֲלוֹם וְכוּ׳, וְכֵן הַמַּצָּב עוֹד בְּקַטְנוּת וּבְצִמְצוּם וְכוּ׳, אַךְ אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. עַל־כֵּן אַל תִּפְחַד כְּלָל מִמַּה שֶׁמְּאַיְמִים עָלֶיךָ, שֶׁבְּעוֹד שָׁנָה יִהְיֶה לְךָ הַהֶכְרֵחַ לָצֵאת, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁבְּעוֹד שָׁנָה כְּבָר תִּבְנֶה אֶת בֵּיתְךָ עִם הַמּוֹן חֲדָרִים, וְתִהְיֶה לְךָ הַכְנָסַת אוֹרְחִים גְּדוֹלָה מְאֹד, וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתְךָ (אָבוֹת א, ה), וְגַם תִּבְנֶה מְקַוֶּה קְטַנָּה בִּשְׁבִילְךָ וּבִשְׁבִיל הָאוֹרְחִים שֶׁתַּכְנִיס בְּבֵיתְךָ, וְיִהְיֶה לְךָ שֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה לְשַׁלֵּם אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, רַק 'תִּקְפֹּץ' לְאֵיזוֹ קְנִיָּה, וְתִקְנֶה חֶלְקַת אֲדָמָה, וְתִבְנֶה לְעַצְמְךָ בַּיִת דִּירָה, שֶׁיִּהְיֶה אַרְמוֹן נִפְלָא, וְכֵן אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיֶה לוֹ אַרְמוֹן בְּיַבְנְאֵל וּפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע בְּגַשְׁמִיּוּת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּרוּחָנִיּוּת יִזְכֶּה לְהַשָּׂגוֹת גְּבוֹהוֹת בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּיוֹתֵר בַּהֲפָצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַטּוֹבוֹת שֶׁאַתָּה גּוֹרֵם לְעַם יִשְׂרָאֵל לְכָל בַּיִת שֶׁאַתָּה בָּא שָׁמָּה, וּמְדַבֵּר שָׁם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, כִּי כְּבָר קִבַּלְתִּי דְּרִישַׁת שָׁלוֹם מֵהַמּוֹן אֲנָשִׁים שֶׁבִּקַּרְתָּ בְּבֵיתָם, וְכָתְבוּ לִי שֶׁמַּמָּשׁ הֶחֱיֵיתָ אוֹתָם, וּבָאתָ בָּרֶגַע הַנָּכוֹן. עַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ וּלְחַזֵּק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּבְיַחַד תֵּלְכוּ לְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הַהֶכְרֵחַ עַכְשָׁו לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ אֵיךְ שֶׁאַתָּה מִסְתַּדֵּר — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲבֹר וּלְדַלֵּג עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַיְרִידוֹת וְהַקְּטָנוּת וְהַנְּפִילוֹת וְהַהַשְׁלָכוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו.

נָא וָנָא, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, עָלֶיךָ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָדוּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבֵר בַּחַיִּים מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַלֵּג עַל הַכֹּל, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל וְחוֹקֵר עַל עַצְמוֹ כָּל־כָּךְ.

רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ דֶּרֶךְ אֵיךְ לִמְצֹא רַק אֶת הַזְּכוּת וְאֶת הַטּוֹב בְּעַצְמוֹ, וְלֹא לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף חוֹב.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כְּמוֹ שֶׁמִּצְוָה לֶאֱהֹב אֶת בַּר יִשְׂרָאֵל, כֵּן הִיא מִצְוָה לֶאֱהֹב אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא לְהַפִּיל אֶת עַצְמוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, וּכְמוֹ שֶׁאָסוּר לִשְׂנֹא אֶת שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, כָּךְ אָסוּר לִשְׂנֹא אֶת עַצְמוֹ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ אֶצְלְכֶם לְטוֹבָה, וְתִזְכֶּה לְהִכָּנֵס לְדִירַתְכֶם, וְתַמְשִׁיכוּ עַל עַצְמְכֶם אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם פָּתוּחַ לִרְוָחָה, וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתְכֶם.

אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקֶךָ, שֶׁאַתָּה גָּר בִּירוּשָׁלַיִם עִיר בִּרְסֶלֶב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל הַשִּׂמְחָה לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וְעִקַּר שִׂמְחָתִי הִיא, שֶׁאַתָּה נִכְנַסְתָּ לִישִׁיבָה וְאַתָּה יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְךָ טוֹב יוֹתֵר מִלִּמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר (תְּהִלִּים קמד, ד), הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאן, וְהִנֵּה עוֹד מְעַט נִהְיֶה שָׁם, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם, וְרַק תּוֹפֵס טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בְּכָל יוֹם וָיוֹם שֶׁהוּא הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה, כְּמַאֲמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת ד, י): אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת, כִּי רַק זֶה נִשְׁאָר מֵהָאָדָם.

נָא וָנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת חָזָק בַּאֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, וְתַתְחִיל הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, כִּי זֶה מְטַהֵר וּמְצַחְצֵחַ אֶת נֶפֶשׁ הָאָדָם. וּמוּבָא מֵרַבֵּנוּ הַחִיד״א זי״ע, שֶׁאָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פֶּתַח הַגֵּיהִנּוֹם, וּמִי שֶׁלָּמַד מִשְׁנָה, מוֹצִיא אוֹתוֹ מִשָּׁם, וְרֶמֶז בַּדָּבָר (בְּרֵאשִׁית מט, כ): ״מֵאָשֵׁר שְׁמֶנָה לַחְמוֹ״, שׁ׳מ׳נ׳ה׳ אוֹתִיּוֹת מִשְׁנָה. וְלִכְאוֹרָה יֵשׁ לְדַיֵּק, מַה פִּתְאֹם דַּיְקָא אָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פֶּתַח שֶׁל גֵּיהִנּוֹם, וּמִי שֶׁלָּמַד הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת מוֹצִיא אוֹתוֹ? אַךְ מוּבָא בַּמִּדְרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ה׳, סִימָן יג): יַעֲקֹב מָסַר אֶת הַסּוֹד לְיוֹסֵף, וְיוֹסֵף לְאֶחָיו, וְאָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב מָסַר אֶת הַסּוֹד לְסֶרַח בִּתּוֹ, וְהִיא אָשֵׁר מָסְרָה אֶת הַסּוֹד לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְהוּא סוֹד הַגְּאֻלָּה, עַיֵּן שָׁם; וּמוּבָא בַּמִּדְרָשׁ (פָּרָשַׁת צַו, פָּרָשָׁה ז׳, סִימָן ג׳): אֵין הַגָּלֻיּוֹת מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת; וְעַל־פִּי זֶה יְכוֹלִים לְהָבִין הֵיטֵב הָדֵק אֶת הָרֶמֶז, כִּי כָּל הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָה בִּתְשׁוּבָה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (סַנְהֶדְרִין צז:): אֵין יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִים אֶלָּא בִּתְשׁוּבָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב: ״וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶּשַׁע״, דַּיְקָא כְּשֶׁיִּהְיוּ שָׁבֵי פֶּשַׁע, אָז ״וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל״. וְיַעַן שֶׁיַּעֲקֹב

מָסַר אֶת הַסּוֹד לְיוֹסֵף, וְיוֹסֵף מָסַר אֶת הַסּוֹד לְאֶחָיו, וְאַף אֶחָד לֹא גִּלָּה אֶת זֶה לְהַלָּן, רַק אָשֵׁר גִּלָּה אֶת זֶה לְבִתּוֹ, עַל־כֵּן דַּיְקָא הוּא יוֹשֵׁב עַל פִּתְחוֹ שֶׁל גֵּיהִנּוֹם, וּמִי שֶׁלּוֹמֵד מִשְׁנָיוֹת אֵין מַנִּיחַ אוֹתוֹ לְהִכָּנֵס, כִּי לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת מְבָרֵר אֶת הַטּוֹב מֵהָרָע, הַכָּשֵׁר מֵהַפָּסוּל, הַטָּהוֹר מֵהַטָּמֵא, כִּי מַעֲלַת לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּמִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָה, הֶ״עֱלִיתָ מִ״ן שְׁ״אוֹל נַ״פְשִׁי (תְּהִלִּים ל, ד) — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: נְשָׁמָה; כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי לִמּוּד מִ״שְׁ״נָ״ה, זוֹכִים לְהַעֲלוֹת אֶת נִשְׁמָתָם מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם, עַל־כֵּן רְאֵה לְהַתְמִיד בְּכָל יוֹם בַּאֲמִירַת ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת. וְכֵן תִּקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בִּשְׁאָר חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה שֶׁנְּטַיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְבָר אָמַר הֶחָכָם: ״מָתַי הַתְּפִלָּה נִשְׁמַעַת? בְּעֵת שֶׁהַנֶּפֶשׁ נִכְנַעַת, וְהָעַיִן דּוֹמַעַת, וְהַתְּלָאוֹת לְקִירוֹת הַלֵּב נוֹגְעַת״. הַיְנוּ דַּיְקָא בְּשָׁעָה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מַה שֶּׁעוֹבֵר, וּבָא לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָז נִשְׁמַעַת תְּפִלָּתוֹ לְמַעְלָה. רְאֵה לְהִשָּׁאֵר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ. הָעִקָּר רְאֵה לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וְאֵין אַתָּה יָכוֹל לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל אַהֲבָתִי אֵלֶיךָ, וְאֵיךְ שֶׁאֲנִי שָׂמֵחַ בְּשִׂמְחָתְךָ, יַעֲזֹר לִי

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִרְווֹת מִמְּךָ נַחַת בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לְהַכְנִס לָגוּר בִּיבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב.

רְאֵה לִשְׁמֹר עַל בְּרִיאוּת גּוּפְךָ, וּכְבָר אָמַר הֶחָכָם: ״חֲרֹבַן הַנֶּפֶשׁ בְּתִקּוּן הַגּוּף, וְחֻרְבַּן הַגּוּף בְּתִקּוּן הַנֶּפֶשׁ״; וּצְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד הֵן עַל הַגּוּף וְהֵן עַל הַנֶּפֶשׁ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גָּלָה לָנוּ בְּפֵרוּשׁ (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן פד): תִּקּוּן הַגּוּף קוֹדֵם לְתִקּוּן הַנֶּפֶשׁ; הַיְנוּ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד עַל גּוּפוֹ, וְשֶׁיִּהְיֶה בָּרִיא וְחָזָק בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאָז תִּהְיֶה נַפְשׁוֹ מְאִירָה אֶצְלוֹ תָּמִיד, וּלְהִפּוּךְ צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לִפֹּל מִנִּגְעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן שֶׁקּוֹרִים עַל הַגּוּף, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְבַּטֵּל נַפְשׁוֹ.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, מֵרַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שָׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת הַבְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, שֶׁנִּכְנַסְתָּ בְּהַדָּפַסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַתָּה מְפִיצָם. אַךְ מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצַטַּעֵר גַּם־כֵּן עַל הָרִבּוּי אוֹר שֶׁלְּךָ, כִּי רִבּוּי אוֹר יָבִיא לִידֵי שְׁבִירַת כֵּלִים.

מָה אֹמַר לְךָ! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיָה עִקָּר גָּדוֹל וְנוֹרָא שְׁמִירַת הַשָּׁלוֹם־בַּיִת, וּמְאֹד הִזְהִיר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁיְכַבְּדוּ אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם (עֵין שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן רסד), שֶׁהִזְהִיר לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי אָמַר, שֶׁהַנִּ״י סוֹבְלוֹת הַרְבֵּה צַעַר וְיִסּוּרִים מִיַּלְדֵיהֶם:

צַעַר הָעִבּוּר וְהַלֵּדָה וְהַגִּדּוּל, כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ לַכֹּל, וְעִצֵּם מַכְאוֹבֵיהֶם וְצַעֲרֵיהֶם וְיִסּוּרֵיהֶם בְּכַמָּה אֲפָנִים קָשֶׁה וְכָבֵד מְאֹד מְאֹד, עַל־כֵּן צְרִיכִים לְרַחֵם עֲלֵיהֶם וּלְיַקְּרָם וּלְכַבְּדָם. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא מְצִיעָא נט.): אוֹקִירוּ לְנָשַׁיכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ; וְכֵן אָמְרוּ (יְבָמוֹת סג.): דַּיְּנוּ שֶׁמְּגַדְּלוֹת אֶת בָּנֵינוּ, וּמַצֶּלֶת אוֹתָנוּ מִן הַחֵטְא וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֶצְלֵנוּ כָּל דָּבָר שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הוּא דִּבְרֵי הַוַּיָ״ה מַמָּשׁ. וְעַל־כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה לְךָ לְהִתְעַצְבֵּן כָּל־כָּךְ בְּכָל פַּעַם עַל אִשְׁתְּךָ, וּלְהָכְנֵס בַּעֲצָבִים כָּאֵלּוּ עַד שֶׁתַּכֶּה אוֹתָהּ, הֲלֹא זֶהוּ מִנְהַג כּוּתִיִּים וְגוֹיִים לְהַכּוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ וְכוּ׳ (שֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֶבֶן הָעֵזֶר, סִימָן קנד, סָעִיף ג׳ בַּהַגָּה), וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא הִפִּילָה אִשְׁתְּךָ עַל־יְדֵי הַהַכָּאוֹת שֶׁהִכִּיתָ אוֹתָהּ וְכוּ׳, אֲשֶׁר עַל זֶה אַתָּה בְּעִצְמְךָ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. הֵן אֱמֶת, שֶׁבּוֹעֵר בְּךָ לְזַכּוֹת אֶת אֲחֵרִים, אֲבָל אָסוּר שֶׁיִּהְיֶה עַל חֶשְׁבּוֹן אִשְׁתְּךָ.

יְדוּעָה אֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַשִּׂיחָה: אִם מְקָרָבִים אֶל צַדִּיק צְרִיכִים לְצַיֵּת אוֹתוֹ, וְעַל־כֵּן אִם אֲנַחְנוּ מוֹסְרִים אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהָפִיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּלְהַדְפִּיסָם, וְלַחֲזֹר לְהַדְפִּיסָם, עָלֵינוּ לְקַיֵּם כָּל מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בָּהֶם, וְהַיְסוֹד הָרִאשׁוֹן שֶׁנֶּאֱמַר בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא שְׁמִירַת שָׁלוֹם־בַּיִת, וּלְהַזְהֵר מְאֹד לֹא לְדַחֵק אֶת הַשָּׁעָה יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה.

עַל־כֵּן רְאֵה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, וּתְפַיֵּס אֶת אִשְׁתְּךָ בְּכָל מִינֵי פִּיּוּסִים, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מֵרִבּוּי אוֹר, וְאָז תֵּלֵךְ בְּשָׁלוֹם דַּרְכְּךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁלְּךָ הֵן רַק מֵחֲמַת רִבּוּי אוֹר, רְאֵה לְצַמְצֵם אֶת עַצְמְךָ, וְאָז תֵּלֵךְ בַּדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּלְשַׂמֵּחַ אֶת יְלָדֶיךָ, וְאַל תִּתְפָּרֵץ כָּל־כָּךְ וְכוּ׳, וְאִם אַתָּה לֹא יָכוֹל לַעֲצֹר בְּרוּחֲךָ כוּ׳, רְאֵה לָלֶכֶת אֶל רוֹפֵא, שֶׁיִּתֵּן לְךָ כַּדּוּרֵי הַרְגָּעָה וְתִהְיֶה רָגוּעַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, אֵיךְ שֶׁאַתָּה וְאִשְׁתְּךָ שְׂמֵחִים וְעַלִּיזִים, וְזֶה כָּל חֶלְקִי, שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד שִׂמְחָה בְּבֵיתְכֶם.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיְתָה הַשִּׂמְחָה יְסוֹד גָּדוֹל, וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת הַצְלָחָה, חֵלֶק ב׳, סִימָן א׳), אֲשֶׁר מִי שֶׁשָּׂמֵחַ בְּיוֹתֵר — מַצְלִיחַ בְּיוֹתֵר. עַל־כֵּן רְאֵה לְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְהַשִּׂמְחָה תְּחַזֵּק אוֹתְךָ, וְכֵן רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ, וּבְזְכוּת זֶה תִּהְיֶה לְךָ הַצְלָחָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּנֵס לָגוּר בִּירוּשָׁלַיִם עִיר בְּרִסְלֶב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִשְׁתּוֹקֵק אַחֲרֶיךָ, וַאֲנִי מִתְפַּלֵּל תָּמִיד עַל שְׁלוֹמְךָ וְעַל שְׁלוֹם בְּנֵי בֵיתְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ בְּךָ הָעַצְלוּת וְהָעַצְבוּת כְּרֶגַע, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רְאֵה לְקַבֵּעַ עִתִּים לַתּוֹרָה, אֲשֶׁר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת כִּי תִשָּׂא): הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה — פָּרְנָסָתוֹ מִן הַתּוֹרָה,

וּמִתְעַשֵּׂר וּמַצְלִיחַ; וְיָדוּעַ לָנוּ, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל בִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבִפְרָטִיּוּת עַל לִמּוּד הֲלָכָה (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כח), אֲשֶׁר זֶה הָיָה יְסוֹד גָּדוֹל אֶצְלוֹ, עַל כֵּן תִּהְיֶה קְבוּעַ בְּלִמּוּד הֲלָכָה בְּכָל יוֹם וָיוֹם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר.

וּבְעִנְיַן פַּרְנָסָה אַל תִּדְאַג כְּלָל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבּוֹת סז:): מְלַמֵּד, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתֵן לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פַּרְנָסָתוֹ בְּעִתּוֹ. וּבְוַדַּאי כְּפִי שֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד וּמוֹסֵר אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַבֵּל אֶת פַּרְנָסָתוֹ בְּנָקֵל. וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בַּהֲפָצַת סְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תְּקַבֵּל חֲזָרָה מִמֶּנּוּ זַ״ל פַּרְנָסָה, כִּי בִּזְכוּת הַצַּדִּיק — תַּלְמִידָיו מִתְפַּרְנְסִים (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן לג). וְרוֹאִים שֶׁכָּל אֵלּוּ הָעוֹסְקִים בַּהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם שֶׁפַע בְּפַרְנָסָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַשְׁמִיעַ לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת מֵאִשְׁתְּךָ, וְשֶׁתֵּלֵד בְּנָקֵל.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּעֵת שֶׁהָאִשָּׁה מְעֻבֶּרֶת צָרִיךְ הַבַּעַל לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל יְמֵי עִבּוּרָהּ, שֶׁיִּהְיֶה הַוָּלָד בָּרִיא, וְיֵצֵא עִם כָּל הָאֵיבָרִים, וְתִהְיֶה לָהּ הוֹלָדָה בְּנָקֵל. וְכֵן הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה כָּל יְמֵי הֵרְיוֹנָהּ, שֶׁתִּהְיֶה לָהּ לֵידָה קַלָּה, וְתִהְיֶה רְגִילָה לוֹמַר בִּימֵי הָעִבּוּר שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים, אֲשֶׁר זְכוּתָם תָּגֵן עָלֶיהָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א קצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

מַה מְּאֹד גְּדוֹלָה שִׂמְחָתִי בְּשָׁמְעִי אֶת קוֹלְךָ, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁנַּעֲשֵׂיתָ חָתָן, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים: חָתָן מוֹחֲלִים לוֹ עַל כָּל עֲוֹונוֹתָיו (יְרוּשַׁלְמִי בִּכּוּרִים, פֶּרֶק ג׳); וּבְוַדַּאי תִּזְכֶּה לְהִכָּנֵס אֶל הַחֻפָּה

מִתּוֹךְ שִׂמְחָה וְהַרְחָבַת הַדַּעַת, וְיִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הֶעָבָר, וְתַעֲשֶׂה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה.

רְאֵה לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקְךָ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם גּוֹרָלְךָ, וְהָעִקָּר — תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִשְׂכֹּחַ אֶת הֶעָבָר, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל מַאֲמָרָם זַ״ל (כְּתֻבּוֹת יז.): כֵּיצַד מְרַקְּדִין לִפְנֵי הַכַּלָּה? הַיְנוּ אֵיךְ מְרַקְּדִים וּמְדַלְּגִים מַה שֶּׁהָיָה קֹדֶם הַכַּלָּה, קֹדֶם הַחֲתֻנָּה. וּבָזֶה שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִשְׂכֹּחַ אֶת הֶעָבָר, עַל־יְדֵי־זֶה תּוּכַל לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִשְׂכֹּחַ תָּמִיד אֶת הֶעָבָר, וּמַתְחִיל בְּכָל פַּעַם הַתְחָלָה חֲדָשָׁה כִּרְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל, שָׂמַחְתִּי שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְהָפִיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּנֵי הַבְּרִית וְתִקּוּן הַנְּשָׁמָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדֶּר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ, כִּי עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁאָר לָאָדָם שׁוּם דָּבָר, כִּי לֹא בְּמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל, אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב, וּמַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּצִיצִית וּתְפִלִּין וְשׁוֹמֵר שַׁבָּת, רַק זֶה יִשָּׁאֵר לוֹ. עַל־כֵּן רְאֵה לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְווֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּרַחֲמָיו לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

פֹּה תְּקַבֵּל רָצוּף תְּשׁוּרָה קְטַנָּה, לְמַעַן יִהְיֶה פֶּתַח לְהַרְחָבָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לְךָ וּלְבָנֶךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

י״א רא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שָׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְאִם מִצַּד אֶחָד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ שֶׁעָבַרְתָּ לָגוּר בִּבְנֵי־בְרַק, וְאַתָּה גָּר בֵּין יְהוּדִים חֲרֵדִים, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתִּזְכֶּה לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה, וּלְהַצְלִיחַ דַּרְכְּךָ בַּחַיִּים, וְתִהְיֶה יְרֵא שָׁמַיִם אֲמִתִּי, וְתַתְמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתַעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ קְבִיעוּת לְהִכָּנֵס לְבֵית־הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל, וְכֵן לִשְׁמֹעַ שִׁעוּרֵי תּוֹרָה. אַךְ מִצַּד שֵׁנִי אֲנִי מְאֹד מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעִנְיַן אִשְׁתְּךָ וְכוּ׳.

רְאֵה לָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, כִּי עַל־פִּי־רֹב הַנָּשִׁים בְּעֵת שֶׁנִּכְנָסוֹת לְהֵרָיוֹן, הֵן מְאֹד מִתְעַצְּבְנוֹת וְנוֹפְלוֹת בְּדַכָּאוֹן וְכוּ׳, עַל־כֵּן רְאֵה לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ בְּעִנְיַן הַקְּלָלוֹת שֶׁלָּהּ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת קְלָלָה, סִימָן ד׳): הַקְּלָלוֹת הוֹלְכוֹת אַחַר הַכַּוָּנָה, עַיֵּן שָׁם; וּבְנַדַּאי אֵין כַּוָּנָתָהּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהָרָע, אַךְ מֵרֹב עֲצָבִים הִיא מְקַלֶּלֶת. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁיִּתְהַפְּכוּ כָּל הַקְּלָלוֹת לִבְרָכוֹת, וְתִהְיֶה לָהּ הוֹלָדָה בְּנָקֵל, וָלָד בָּרִיא וְשָׁלֵם.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת אִשְׁתְּךָ וּלְקָרְבָהּ וּלְעוֹדְדָהּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁיִּהְיֶה תָּמִיד אוֹר בְּבֵיתְכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְהַדְלִיק שְׁנֵי נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ: אֶחָד בִּשְׁבִילְךָ וְאֶחָד בִּשְׁבִיל אִשְׁתְּךָ, וּלְהוֹסִיף אַרְבָּעָה נֵרוֹת לְאַרְבָּעַת הַיְלָדִים שֶׁלָּכֶם, וְעַלֵּיהֶם לְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת בְּסוֹד

׳זָכוֹר וְשָׁמוֹר׳, וְאָז בִּשְׁעַת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁתַּצְלִיחוּ בַּכֹּל.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ אֶת הָעֲצָבוּת וְהָעַצְלוּת אֶצְלְךָ כְּרֶגַע.

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַסֵּדֶר שֶׁלְּךָ מְאֹד מְקֻבָּל וּמְרֻצֶּה בַּשָּׁמַיִם, רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁאַתָּה מִתְנַהֵג.

אוֹדוֹת הַהַנְהָגוֹת בֵּינְךָ לְבֵין אִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, בִּשְׁעַת טָהֳרָה מֵתָּר וְכוּ׳.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, וְזֶה יְסוֹד וְעִקַּר גָּדוֹל בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהָאָדָם יִקְבַּע לְעַצְמוֹ מָקוֹם פָּנוּי, שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְיָפֵרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ וְאֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהַדִּבּוּר הַזֶּה נִקְרָא הִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַהִתְבּוֹדְדוּת מְזַכֶּכֶת אֶת הָאָדָם, וּמַמְשֶׁכֶת בּוֹ רוּחַ חַיִּים חֲדָשָׁה.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׁמֹחַ עִם אִשְׁתְּךָ שֶׁנָּתַן לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. רְאֵה לִהְיוֹת רָגִיל בַּאֲמִירַת תִּקּוּנִים, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעַצְמָהּ מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְתַתְחִיל מֵהַתְחָלָה, וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם מְעַט אוֹ הַרְבֵּה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִירְאַת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לִבְּךָ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בָּזֶה בְּכָל יוֹם.

אוֹדוֹת מִדַּת הַשְׁתִיקָה, כְּבָר אָמַר הֶחָכָם: ״טוֹב שֶׁתִּהְיֶה שׁוֹתֵק וּמַשְׂכִּיל מִשֶּׁתִּהְיֶה דּוֹבֵר וּכְסִיל״, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִשְׁתֹּק הַרְבֵּה, וּבִפְרָטִיּוּת בְּשָׁעָה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּכַעַס אָז תִּשְׁתֹּק, כִּי כְּבָר אָמַר הֶחָכָם: ״כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁאֶתְחָרֵט, וּכְשֶׁאֵינִי מְדַבֵּר לֹא אֶתְחָרֵט״, וּזְכֹר כְּלָלִים אֵלּוּ תָּמִיד, וְאָז תַּצְלִיחַ בְּדַרְכְּךָ.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וְכֵן בַּאֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת כְּסִדְרָן, הַיְנוּ שֶׁתִּקַּח שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְתַתְחִיל מֵהַתְּחָלָה לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר מְאֹד מְזַכְּכִים אֶת נִשְׁמַת הָאָדָם, וְכֵן תֹּאמַר בְּכָל יוֹם ׳יוֹם תְּהִלִּים׳, כִּי הַתְּהִלִּים נֶחֱלָקִים

לִשְׁבַעַת יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה. וּצְרִיכִים לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וּכְשֶׁאָדָם שָׂמֵחַ — מַזָּלוֹ נִתְעַלֶּה.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית. וְרַבֵּנוּ זַ״ל בִּקֵּשׁ מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁנִּהְיֶה חֲזָקִים בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוּא שָׂמֵחַ עַל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וּמִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּמְבַקֵּשׁ כָּל צְרָכָיו.

אוֹדוֹת הַלֵּדָה, הָעִקָּר לָלֶכֶת לְבֵית־חוֹלִים חֲרֵדִי וַהֲכִי טוֹב, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמֹר אֶת אִשְׁתְּךָ מִכָּל רָע.

נָא וְנָא אַל תְּדַקְדֵּק עַל עַצְמְךָ כָּל־כָּךְ, הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל, וְתָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת תָּמִיד, וְאַל תָּרִיבוּ וְאַל תִּתְקוֹטְטוּ, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ שָׁלוֹם בַּבַּיִת, אָז הַשְּׁכִינָה שְׁרוּיָה בַּבַּיִת, וּכְשֶׁהַשְּׁכִינָה בַּבַּיִת — הַבְּרָכָה מְצוּיָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה. עֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

רְאוּ לִשְׁמֹר עַל טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְכֵן רְאוּ לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת.

רְאוּ לִקְנוֹת מִטּוֹת חֲדָשׁוֹת, וְלָתֵת אֶת הַמִּטּוֹת הָאֵלּוּ לַעֲנִיִּים. וּתְקַבְּלוּ עַל עַצְמְכֶם לִקְרֹא אֶת בְּנֵכֶם עַל שְׁמִי.

וְאִם תְּקַיְּמוּ אֶת כָּל זֹאת, יַעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתִּפָּקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

הַמְצַפֶּה שֶׁתְּבַשְּׂרוּ לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מִשְׁפַּחַת ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הִנְנִי מְבָרֶכְכֶם בִּבְרִכַּת "מַזָּל טוֹב" עַל אֵרוּסֵי בִּנְכֶם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שֶׁיִּכָּנֵס לַחֻפָּה בְּשָׁעָה טוֹבָה וּמֻצְלַחַת, וְיָקִים בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִרְווּ מִמֶּנּוּ רֹב נַחַת.

רְאוּ שֶׁבָּרוּךְ הַשֵּׁם, מָצָא אֶת בַּת זוּגוֹ, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁעוֹד תִּרְווּ מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה נַחַת.

רְאוּ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וְתִזְכּוּ לִרְווֹת רֹב נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֵיכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לִמְצֹא חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאַיִךְ, וְתַצְלִיחִי דַּרְכֵּךְ.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ.

וְכֵן תְּדַקְדְּקִי מְאֹד לְהִזָּהֵר לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, וְאָז תִּהְיִי בְּרִיאָה בַּגּוּף וּבַנֶּפֶשׁ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֵיךְ שֶׁנֶּפֶשׁ יְקָרָה מִשְׁתּוֹקֶקֶת אַחַר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִפָּתַח לִבֵּךְ לַעֲבֹר וּלְטַיֵּל בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי עַל־יְדֵי סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל נִפְתָּחִים הַלֵּב וְהַדַּעַת בְּחֵשֶׁק וּבִתְשׁוּקָה עֲצוּמָה לִהְיוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו

יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁמֵּעִיק לְךָ, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי אֵין לְךָ טוֹב מִזֶּה.

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים רְגִילִים לוֹמַר: אִלְמָלֵא זָכִינוּ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל רַק לְהִתְוַדַּעַ מֵהָעֵצָה הַיְקָרָה הַזּוֹ שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁזָּכִינוּ לֵידַע מֵעוֹד עֵצוֹת, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּרְווּ רֹב נַחַת מִיַּלְדֵיכֶם. נָא וְנָא אַל תִּפְּלוּ בְּמְרִירוּת וּבְעַצְבוּת, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה שֶׁתִּתְפַּלְּלוּ בְּכָל יוֹם עַל הַצְלָחַת הַיְלָדִים, כֻּלָּם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְיִהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מֵהֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וּבְשִׂיחָה בֵּינְכֶם לְבֵין קוֹנְכֶם, וּבְוַדַּאי תִּזְכּוּ לִרְאוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיוּ לָכֶם יְלָדִים טוֹבִים.

מְסַפְּרִים עַל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיוּ לוֹ יְלָדִים טוֹבִים, וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ אֵיךְ זָכָה לָזֶה? עָנָה וְאָמַר: בְּכָל יוֹם מִלֵּאתִי אֶת הַכּוֹבַע שֶׁלִּי דְּמָעוֹת, וְרָחַצְתִּי בָּהֶם אֶת פָּנַי. רוֹאִים מִכָּל זֹאת, שֶׁעַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבְכִיָּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זוֹכִים לִילָדִים טוֹבִים. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לִרְווֹת רֹב נַחַת מִיַּלְדֵיכֶם, וְכֻלָּם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ אַרְבָּעָה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְזֶה יַכְנִיס בַּבַּיִת אוֹר וְשִׂמְחָה וְחִיּוּת וְזִיו וָנֹעַם, וְהַשָּׁלוֹם־בַּיִת יִשְׁרֶה בְּתוֹכְכֶם.

נָא וְנָא רְאִי לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתְּ רְגִילָה, וּתְסַפְּרִי לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁמְּעִיק לָךְ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּלְשׁוֹן עַצְמִי, הַיְנוּ שֶׁעוֹשֶׂה תְּפִלּוֹת מִדַּעְתּוֹ, מִתְקַבֶּלֶת לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְיִתֵּן לָכֶם פַּרְנָסָה בְּרֶוַח, וְתוּכְלוּ לְשַׁלֵּם אֶת כָּל חוֹבוֹתֵיכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת לָאָדָם רַק בִּזְכוּת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ריא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

נָא וְנָא שִׁמְרִי עַצְמֵךְ לֹא לִפֹּל בְּדִכָּאוֹן, כִּי זֶה לֹא יָבִיא אוֹתָךְ אֶל שׁוּם דָּבָר, רַק יַהֲרֹס יוֹתֵר אֶת חַיַּיִךְ. עִקַּר חָכְמַת הַחַיִּים בְּזֶה

הָעוֹלָם — לַהֲפֹךְ אֶת הַיָּגוֹן וְהָאֲנָחָה לְשִׂמְחָה. הֵן אֱמֶת שֶׁאַתְּ סוֹבֶלֶת כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה, אֲבָל בִּשְׁבִיל הַיְלָדִים אַתְּ צְרִיכָה לְהַקְרִיב עַצְמֵךְ, וְלִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלַיִךְ, וְיַרְחִיב לָךְ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, הַדְלִיקִי אַרְבָּעָה גֵּרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְזֶה יַכְנִיס אוֹר וְתִקְוָה בְּבֵיתְכֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א רבי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא ה׳ שָׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִזָּהֵר לָלֶכֶת בְּכָל יוֹם עִם תְּפִלִּין, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים וַאֲרִיכוּת יָמִים לָאָדָם.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה מְזוּזָה עַל אֵיזֶה פֶּתַח, כִּי רִבּוּי הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם, הוּא מֵחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ, אוֹ שֶׁהֵן פְּסוּלוֹת, חַס וְשָׁלוֹם.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׁמֹר אֶת הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךְ. רְאֵה לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ לָךְ בְּרִיאוּת הַשְּׁלֵמָה בִּרְמַ״ח אֵיבָרַיִךְ וּבְשָׁסָ״ה גִּידַיִךְ וּבְכָל טִפֵּי דָּמַיִךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ריג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ עַכְשָׁו קִבַּלְתִּי, וּכְפִי הַנִּרְאֶה זֶה כְּבָר עַל הַדֶּרֶךְ אֲלַי יוֹתֵר מֵאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת לָמָּה נִתְעַכֵּב הַמִּכְתָּב עַל הַדֶּרֶךְ עַד עַכְשָׁו.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הוּא הַיְסוֹד וְהָעִקָּר בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְאַף שֶׁקָּשֶׁה מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, עִם כָּל זֹאת בָּזֶה נִמְדֶּדֶת גְּדֻלַּת הָאָדָם — כְּשֶׁזּוֹכֶה לַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַמְּרִירוּת וְהַיִּסּוּרִים וְהַצַּעַר אֶל שִׂמְחָה וְחֶדְוָה וְעַלִּיזוּת, וְכָל מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל שִׂמְחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, מַדְרֵגָתוֹ יוֹתֵר גְּדוֹלָה, וְאַף אִם אָמְנָם שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר — מְרִירוּת וְיִסּוּרִים, קַטְנוּת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִפְּגָעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, רַק מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, זֶה עִקַּר גְּדֻלַּת מַעֲלַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי.

אוֹדוֹת הַבְּעָיָה שֶׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ תֵּדַע, כִּי כְּפִי שֶׁאֲנִי רוֹאֶה מִכְּתִיבַת יָדֶךָ, שֶׁאַתָּה בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ בָּחוּר מֻכְשָׁר, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אִם נִגְזַר עָלֶיךָ לִהְיוֹת מַה שֶּׁאַתָּה, בְּוַדַּאי יֵשׁ בָּזֶה כַּוָּנָה עֶלְיוֹנָה, שֶׁאַתָּה תּוּכַל עִם נְקֻדָּתְךָ שֶׁיֵּשׁ בְּךָ לַעֲזֹר גַּם לַאֲחֵרִים כְּמוֹתְךָ, כִּי אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּא בִּטְרוּנְיָה עִם בְּרִיּוֹתָיו, וּלְכָל אֶחָד הוּא נוֹתֵן מִשְׂרָה אַחֶרֶת בַּחַיִּים, וּלְכָל אֶחָד יֵשׁ הַתַּפְקִיד שֶׁלּוֹ לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל בָּזֶה הָעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן אַף שֶׁמָּר לְךָ מְאֹד מְאֹד כְּמְרִירוּת הַלְּמוֹן, עִם כָּל זֹאת אַל תִּשְׁכַּח שֶׁגַּם מִלְּמוֹן יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לְמוֹנָדָה, שֶׁהוּא מַשְׁקֶה טָעִים, כְּמוֹ־כֵן אִם תּוּכְּךָ לַהֲפֹךְ אֶת מְרִירוּתְךָ, יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמְּךָ דָּבָר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, שֶׁתּוּכַל לַעֲזֹר גַּם לַאֲחֵרִים וְתִתְרֹם לַחֶבְרָה.

נָא וְנָא צֵא מֵעַצְמְךָ וְתִשְׁתַּדֵּל לַעֲזֹר לְזוּלָתְךָ, כִּי יֵשׁ לְךָ כֹּחוֹת עֲצוּמִים.

הֵן אֱמֶת שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וּבִפְרָטִיּוּת בִּפְגַם הַבְּרִית וְכוּ׳, שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּמוֹ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, עִם כָּל זֹאת גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּכְשֶׁאָדָם שָׂם בְּתִשׁוּבָה — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (יוֹמָא פו:): גְּדוֹלָה תְּשׁוּבָה שֶׁמַּגַּעַת עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד; וְאָמְרוּ (בְּרָכוֹת לד:): בְּמָקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוֹלִים לַעֲמֹד; עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וְלַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הָעִקָּר רְאֵה לַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְתִהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּתְחַיֵּךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וּתְקַבְּלוֹ בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ דַּרְכְּךָ, וְיִתְהַפֵּךְ לְךָ הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב, וְאָז אֶכְתֹּב לְךָ עוֹד.

י״א ריד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַכְנִיס בְּךָ תָּמִיד רוּחַ טוֹבָה, וְלֹא תִּהְיֶה רָגִישׁ כָּל־כָּךְ אֶל כָּל מַה שֶּׁאוֹמְרִים לְךָ אוֹ מְגִיבִים עָלֶיךָ, אַתָּה רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּכְשֶׁאָדָם מַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז אֵין לוֹ מַה לְפַחֵד.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְהָעִקָּר רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְכֵן רְאֵה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ לְהַצְלִיחַ דַּרְכְּךָ תָּמִיד, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן עַכְשָׁו קִבַּלְתִּי, וְאִם אָמְנָם שֶׁכְּפִי הַנִּרְאֶה לָקַח זְמַן רַב עַד שֶׁקִּבַּלְתִּיו, אַךְ הַיּוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת יוֹדֵעַ רָז זֶה — לָמָּה נִתְעַכֵּב מִכְתָּבְךָ עַד כֹּה.

עִקַּר עֲבוֹדָתֵנוּ עַכְשָׁו הִיא רַק לְהָפִיץ אֶת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר יְסוֹד דַּעְתּוֹ הוּא לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם לַכֹּל אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּכָל דָּבָר: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְהָאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה הִיא לְבוּשׁ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְשֶׁחוֹתְרִים תַּחַת הַלְּבוּשׁ, אָז רוֹאִים אֶת הַפְּנִימִיּוּת, וְכָל מַה שֶׁחוֹתְרִים יוֹתֵר, מוֹצְאִים אֶת הַפְּנִימִיּוּת יוֹתֵר. וְאֵין לְךָ עוֹד נֹעַם וַעֲרֵבוּת כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם הִשִּׂיג מַטָּרָתוֹ, וּבְוַדַּאי אֵינוֹ דּוֹמֶה זֶה לָזֶה וְכוּ׳, הַיְנוּ כִּי כְּשֵׁם שֶׁפַּרְצוּפֵיהֶם שׁוֹנִים כָּךְ דֵּעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כא, סִימָן ב׳), וּכְמוֹ שֶׁהוּא בְּגַשְׁמִיּוּת בֵּין אִישׁ לְאִשָּׁה, כְּמוֹ־כֵן הוּא בְּרוּחָנִיּוּת וְכוּ׳.

עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת הִיא לַחְתֹּר וּלְהַגִּיעַ אֶל הַפְּנִימִיּוּת, וְאָז יִתְגַּלֶּה לְפָנָיו אוֹר חָדָשׁ, שֶׁהוּא אוֹר הַגְּאֻלָּה, וְאָז לֹא שַׁיֶּכֶת שׁוּם גָּלוּת, כִּי

הוּא מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל מָקוֹם, וְהָרַע נַעֲשֶׂה כְּסֵא לַטּוֹב.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ לְהַשְׂלִים חָכְמָתְךָ וּלְקַיֵּם מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בִּפְשִׁיטוּת, כְּמַאֲמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת ג, ט): כֹּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּים מֻחְכְמָתוֹ — חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת.

עַל־כֵּן רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ בְּפֹעַל מַמָּשׁ, וְכֵן תַּנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּפֹעַל מַמָּשׁ, וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל, שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ בְּתִמִּימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּדוֹלָה, וְעַל־יְדֵי סִלּוּק חָכְמָתֵנוּ נִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל שֵׂכֶל יוֹתֵר גָּדוֹל, כִּי כְּלִי מָלֵא אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁנִּתְרוֹקֵן אָז יְכוֹלִים לְמַלְאוֹתוֹ עוֹד, וְכֵן בְּכָל פַּעַם, וְעַל־כֵּן אִם רוֹצִים לְהַכְנִיס בָּזֶה מֵי בְּשָׂמִים, אֵין מָקוֹם לְהַכָּנַס כִּי מָלֵא הוּא... כְּמוֹ־כֵן הָאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת כִּי הוּא בַּעַר וְטִפֵּשׁ, וְאֵין לוֹ שׂוּם שֵׂכֶל כְּלָל, וְאִם הֶחָכָם מִכָּל אָדָם הָיָה יָכוֹל לוֹמַר עַל עַצְמוֹ, כִּי בַּעַר אָנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא בִינַת אָדָם לִי (מִשְׁלֵי ל, ב), עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אֲנַחְנוּ וְכוּ׳. וּבָזֶה שֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁאֵין לוֹ שֵׂכֶל, נִמְצָא שֶׁהַכְּלִי שֶׁלּוֹ רֵיק, וְאָז יְכוֹלִים לְהַכְנִיס בָּזֶה בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ׳. וְעַל־כֵּן אָדָם כָּזֶה שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ, הוּא יָכוֹל לְהִתְחַכֵּם בִּזְמַן קָצָר עַד מְאֹד.

הַהֶכְרֵחַ לִי לְקַצֵּר, אֲנִי מְקַוֶּה עוֹד לִשְׁמֹעַ מִפִּךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ה׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ לִמְצֹא אֶת בֶּן זוּגֶךָ, וְתִהְיוּ בְּרִיאִים.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

גַּם רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַמַּחֲלוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ, וְכֵן אֵינוֹ מְדַקְדֵּק בְּכַשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים, עַל־כֵּן רְאִי לְהַזְהֵר בִּשְׁנֵי דְּבָרִים אֵלּוּ, שֶׁיִּהְיוּ לָכֶם מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן תִּשְׁמְרוּ עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, וִימַלֵּא אֶת מִשְׁאֲלוֹת לִבְּכֶם לְטוֹבָה.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ריז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ו׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ר׳ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הִנֵּה לְפֶלֶא גָּדוֹל בְּעֵינַי לָמָּה הֶצְרַכְתָּ לִשְׁלֹחַ לִי אֶת הַמִּכְתָּב, כִּי אֵינִי נוֹגֵעַ בַּדָּבָר כְּלָל, וְגַם ... נֵרוֹ יָאִיר, לֹא נִמְנֶה מֵאֲנָשַׁי כְּלָל, רַק מִתְפַּלֵּל בְּבֵית מִדְרָשִׁי, וְכֵן אֶת כָּל הַתְּנָאִים בִּקֵּשׁ אוֹתִי מְאֹד, שֶׁאֶעֱשֶׂה זֹאת בְּבֵית מִדְרָשִׁי, וְהִסְכַּמְתִּי רַק עַל מוֹצָאֵי שַׁבָּת, שֶׁאָז אָנוּ מְסַדְּרִים סְעֻדַּת מְלַוֶּה מַלְכָּה בְּצַוָּתָא, אֲבָל יוֹתֵר מִזֶּה אֵין לִי שׁוּם שַׂיָּכוּת אֶל כָּל הָעִנְיָן, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לוֹמַר לְךָ וְכוּ׳.

אוֹדוֹת שֶׁיֵּשׁ לָכֶם טְעָנוֹת בְּעִנְיַן הַכֶּסֶף שֶׁהוֹצֵאתֶם וְכוּ׳, וְאוֹדוֹת עִנְיַן הַמְּחִילָה וְכוּ׳, לְדַעְתִּי, יֵשׁ דִּין בְּיִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם יְכוֹלִים לְתִבַּע בְּדִין.

אֶת הַמִּכְתָּב מָסַרְתִּי בְּעַצְמִי אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר, כִּי לְדַעְתִּי, אֶת הַנְּקֻדָּה שֶׁעוֹבֶרֶת בְּעִנְיַן הַבָּחוּר וְכוּ׳, רָאוּי לוֹ לֵידַע וְכוּ׳, וְדַי לְחַכִּימָא.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזְרֵנוּ, שֶׁנּוּכַל לְבַשֵּׂר תָּמִיד בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ריח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בּא, ו׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתּוּכַל לָצֵאת מֵחוֹבוֹתֶיךָ, וְלִמְצֹא אֶת בַּת זוּגְךָ הָאֲמִתִּית.

אֶת הַפְּרָטִים בְּעִנְיַן הַגֵּרוּשִׁין שֶׁלְּךָ אֵינִי יוֹדֵעַ וְכוּ׳, וְכֵן אֵינִי יוֹדֵעַ מִי יָעַץ לְךָ לְהִתְגָּרֵשׁ וְכוּ׳.

רְאֵה לְהִזָּהֵר מְאֹד לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וְכֵן תִּזָּהֵר לָלֶכֶת בְּכָל יוֹם עֶרֶב וָבֹקֶר לְבֵית־הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, וְאָז תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּמַעֲשֶׂה יָדֶיךָ, כִּי מִי שֶׁנִּזָּהָר לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חוֹמֵל עָלָיו וְעוֹזְרוֹ, כִּי תְּפִלָּה בְּצִבּוּר מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה בַּשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ריט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בּא, ו׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

לְדַעְתִּי, רְאִי לְהַנִּיחַ אֶת הַיֶּלֶד שֶׁלָּךְ לִנְסֹעַ בְּכָל יוֹם עִם הַטֶּנְדֶּר אֶל הַיְשִׁיבָה מִשְּׁנֵי טְעָמִים: א. כִּי זֶה בָּרִיא כְּשֶׁהַיֶּלֶד נוֹסֵעַ קָצַת לְמֶרְחַקִּים, וְגַם כָּךְ תּוּכְלִי לָנוּחַ, וְלֹא כְּדַאי לָךְ לִהְיוֹת בִּפְחָדִים יְתֵרִים, כִּי זֶה לֹא בָּרִיא וְכוּ׳. ב. כִּי בְּחֶדֶר חֲסִידִי עָדִיף יוֹתֵר, כִּי שָׁם יְקַבֵּל חֲמִימוּת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכִּי לְהוֹלָדָה קַלָּה, וְתַעַבְרִי אֶת הַכֹּל בְּשָׁלוֹם.

נָא וְנָא רְאִי לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם וָיוֹם עַל הַצְלָחַת הַיְלָדִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָךְ כֹּחוֹת לְגַדְּלָם בְּנָקֵל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ו׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעָבַר עָלַיִךְ בְּחַיֶּיךְ.

עָלַיִךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִהְיִי רְגִילָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלָּךְ, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ תְּסַפְּרִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה.

רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלַיִךְ, וְתַדְלִיקִי לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ חֲמִשָּׁה גֵּרוֹת, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא אַל תִּפְלִי בְּיֵאוּשׁ שֶׁכְּבָר לֹא תִּתְחַתְּנִי עוֹד פַּעַם, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ הַכֹּל יָכוֹל לִהְיוֹת, עִם כָּל זֹאת לְדַעְתִּי, הַמְתִּינִי עִם גֵּט, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה לָךְ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת.

הוֹי! הוֹי! אֲנִי שׁוֹמֵעַ מַעֲשִׂים כָּאֵלּוּ בְּכָל יוֹם מִמַּה שֶּׁקּוֹרֶה בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה עַל־יְדֵי חִנּוּךְ הַקִּלּוּקָל שֶׁנּוֹתְנִים אֵלּוּ הָעֲרֶב־רַב, וְנִתְקַיֵּם בִּשְׁלֵמוּת (סוטה מט:): ״וְהַמַּלְכוּת תֵּהָפֵךְ לְמִינוּת״, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵין לָהֶם שׂוּם בּוּשָׁה כְּלָל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וְיִגְאָלֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ו׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁזִּמֵּן לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פַּרְנָסָה טוֹבָה, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה, וְיִתְרַחֵב לְךָ מֵעַכְשָׁו.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי אַתָּה רוֹאֶה מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיךָ בְּאֵלּוּ הַשָּׁנִים — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, עֲלִיּוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִם לֹא הָיִיתָ מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, מֶה הָיָה נַעֲשֶׂה עִמְּךָ.

לָכֵן רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רַבִּי כָּזֶה, הַמְלַמְּדֵנוּ עֵצוֹת נְכוֹנוֹת וְהַדְרָכוֹת יְשָׁרוֹת אֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא לְפִי בְּרַעְתֵּנוּ, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל.

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, כִּי הָרַב הֶחָסִיד ר׳ נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶעֶר זַ״ל הֶחֱלִיק פַּעַם, וְנָפַל מִכַּמָּה מַדְרֵגוֹת, וְעָבַר אָז אֵיזֶה מִתְנַגֵּד, וְאָמַר: אֲהָהּ! זֶה בִּשְׁבִיל שֶׁאַתֶּם בְּרֶסְלֶבֶר. וְקָם ר׳ נַחְמָן זַ״ל וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: כֵּן! כֵּן! דַּיְקָא בִּשְׁבִיל שֶׁאֲנִי בְּרֶסְלֶבֶר, בִּשְׁבִיל זֶה קַמְתִּי...

וּבֶאֱמֶת בְּשִׂיחָה זוֹ יֵשׁ עֲמָקוּת גְּדוֹלָה, אַף שֶׁזּוֹ הָיְתָה רַק נְפִילָה בְּגַשְׁמִיּוּת, אַךְ הַשִּׂיחָה הַזּוֹ סוֹבֶבֶת וְהוֹלֶכֶת גַּם בִּרוּחָנִיּוּת, כִּי דַּיְקָא כְּשֶׁאָדָם מִקָּרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־יְדֵי־זֶה אַף שֶׁנָּפַלְתִּי — קַמְתִּי, אַף

שֶׁנּוֹפְלִים, עִם כָּל זֹאת יְכוֹלִים לָקוּם עַל־יְדֵי עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאַף שֶׁזֶּה קָשֶׁה לְךָ לְהַגִּיעַ אֶל שִׂמְחָה, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לַעֲבֹד עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְזֶה יַכְנִיס לְךָ סַבְלָנוּת גְּדוֹלָה — הֵן בְּבֵיתְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ סַבְלָנוּת עִם הַיְלָדִים, וּבְפָרָט עִם בִּנְךָ הַיָּקָר, וּבְזֹכוּת הַסַּבְלָנוּת תִּזְכֶּה לְפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע גָּדוֹל, כִּי מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סח), שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁעוֹצְרִים אֶת עַצְמוֹ מִכַּעַס, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְפַרְנָסָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַרְחָבוֹת גְּדוֹלוֹת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ו׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב, אֵיךְ שֶׁאַתֶּם מְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים עַצְמְכֶם, וְיֵשׁ הֲבָנָה הֲדָדִית בֵּינֵיכֶם, כֵּן צָרִיךְ לִהְיוֹת, שֶׁהָאִשָּׁה תָּבִין אֶת בַּעְלָהּ וְהַבַּעַל יָבִין אֶת הָאִשָּׁה. וּבֶאֱמֶת לְהָאִשָּׁה יֵשׁ כֹּחוֹת עֲצוּמִים אִם הִיא מְחַזֶּקֶת אֶת בַּעְלָהּ, אֲזַי כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים בַּעְלָהּ מְחַזֵּק אוֹתָהּ.

מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אָמַר פַּעַם לְבִתּוֹ חַנָּה צִירֶל ע״ה בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: בְּעֵת שֶׁתִּהְיִי מַדְלֶקֶת אֶת הַנֵּרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, תְּבַקְּשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ: ״יְהִי רָצוֹן שֶׁיִּתְגַּלֶּה וְיִתְפַּשֵּׁט אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ״. עַל־כֵּן רְאִי גַּם אַתְּ לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה זוֹ, וּמַה גַּם לְהוֹסִיף, שֶׁאוֹר

רַבֵּנוּ זַ״ל יִתְפַּשֵּׁט בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, כִּי הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא לִמּוּד עָמֹק עָמֹק, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס בּוֹ אֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ו׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבְּכִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַחֲזִיק מַעֲמָד רַק עַל־יְדֵי עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן רָאוּי לָנוּ לְהַכְנִיס בְּעַצְמֵנוּ אֶת לִמּוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה. וְעִקַּר הָעֵצָה הִיא לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְזֶה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּהַתְמָדָה רַבָּה, לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּכָּלְלֶנָּה בּוֹ עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל רַק עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְכָל מִי שֶׁמַּרְבֶּה בִּתְפִלָּה וּבְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, כְּמוֹ־כֵן מְקַבֵּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁפַּעַם דִּבְּרוּ עִם הָאִישׁ הָאֱלֹקִי ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל מֵעִנְיַן עֲצוּת רַבֵּנוּ זַ״ל, עָנָה וְאָמַר לוֹ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: כְּמִדָּמֶנִי, שֶׁהַיּוֹם יֵשׁ לָנוּ יוֹתֵר אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּרַבֵּנוּ זַ״ל מֵהַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים. וְהֵשִׁיב עַל זֶה ר׳ אַבְרָהָם זַ״ל בְּתִמְיהַת בִּטּוּל בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: הָא! הָא! אֱמוּנַת חֲכָמִים שְׁלָכֶם בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה רַק מִלְמַעְלָה (פּוּן אוֹיבֶּן אוֹף), אֲבָל הָאֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהָיְתָה בַּדּוֹרוֹת

הַקּוֹדְמִים, הָיְתָה מִבִּפְנִים... (פּוּן אִינְעוַוייניג) מִקִּירוֹת הַלֵּב, וְלָכֵן הָיוּ אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים.

רוֹאִים מִזֶּה, כְּשֶׁאָדָם מַאֲמִין בְּרַבֵּנוּ זַ״ל בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וּמְקַיֵּם עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, אָז הוֹלֵךְ לוֹ אַחֶרֶת, וְאֵין לְךָ עוֹד קִיּוּם עֲצוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל כְּמִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וּמֵשִׂיחַ וּמְסַפֵּר אֶת כָּל לִבּוֹ אֵלָיו.

פַּעַם בָּא מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: גֵּיי אַרִיבֶּער צוּם בְּרֶסְלֶבֶר רֶב (לֵךְ אֶל הָרַב מִבְּרֶסְלֶב), וְתֵכֶף־וּמִיָּד בְּלִי שׁוּם שְׁאֵלוֹת וּמְעָנוֹת כְּלָל רָץ מוֹהַרַנ״תְּ־זַ״ל אֶל הָרַב מִבְּרֶסְלֶב, וּמְצָאוֹ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב עִם פָּנָיו אֶל הַקִּיר, וּבוֹכֶה הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר בְּהִתְלַהֲבוּת גְּדוֹלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּמוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל עוֹמֵד וּמִסְתַּכֵּל עָלָיו, וְהַהוּא לֹא רָאָהוּ כְּלָל, וְכָךְ הָיָה עוֹמֵד וּמִסְתַּכֵּל וּמִתְבּוֹנֵן עָלָיו הֵיטֵב, עַד שֶׁנִּתְעוֹרֵר מֵהַמַּרְאֶה הַזֶּה מְאֹד מְאֹד, וְחָזַר וּבָא אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְרַבֵּנוּ זַ״ל חִיֵּךְ אָז... וְהֵבִין מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה לְהַרְאוֹת לוֹ מַה נִּקְרֵאת הִתְבּוֹדְדוּת.

רוֹאִים מִזֶּה אֵיךְ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל מִינֵי עֵצוֹת לְהַחְדִּיר בָּנוּ אֶת הָעֵצָה הַנִּפְלָאָה הַזּוֹ שֶׁל שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כִּי בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַהִתְקָרְבוּת.

וּמוּבָא בְּתָנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּא (פֶּרֶק ט״ו): לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵן מְלַוִּין אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד דָּבָר שֶׁמְּלַוֶּה כָּל־כָּךְ אֶת הָאָדָם בֵּין בְּבֵיתוֹ וּבֵין בְּלֶכְתּוֹ בַּדֶּרֶךְ וּבֵין בְּשָׁכְבּוֹ עַל מִשְׁכָּבוֹ כְּמוֹ הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, כִּי הַדִּבּוּר הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם בְּכָל מָקוֹם, וַאֲפִלּוּ בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים וְכוּ׳ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עח).

וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִים הַמַּגִּיד מִמֶּעזְרִיטְשׁ זַ״ל עַל מַאֲמָרָם זַ״ל: הָעוֹשֶׂה תְּפִלָּתוֹ עֲגָלָה, סַכָּנָה וְאֵינָהּ מְצָוָה, הַיְנוּ

שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת דָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת אֱמֶת, וְאַף פַּעַם לֹא יִפָּרֵד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּלָל, הֵן בַּעֲלִיָּה וְהֵן בִּירִידָה, שֶׁיִּזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר דָּבוּק בַּאֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז יַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָעוֹשֶׂה תְּפִלָּתוֹ עֲגֻלָּה, זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁפְּעָמִים הוּא דָּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּפְעָמִים אֵינוֹ דָּבוּק, כְּמוֹ הַגַּלְגַּל הַזֶּה, זוֹ סַכָּנָה גְּדוֹלָה, כִּי מִי יוֹדֵעַ, בַּאֲשֶׁר פַּעַם יָכוֹל לִפֹּל וְלֹא יוּכַל לָקוּם, וְאֵינָהּ מְצָוָה — לְשׁוֹן צַוָּתָא, הַיְנוּ שֶׁאֵין בָּזֶה שׁוּם דְּבֵקוּת; כִּי עִקַּר שְׁלֵמוּת הַדְּבֵקוּת הוּא כְּשֶׁהוּא תָּמִיד מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם הֶפְרֵשׁ כְּלָל — בֵּין בַּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, וְכָךְ צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג, וְכָךְ רָצָה רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁנַּרְגִּיל אֶת עַצְמֵנוּ, שֶׁתָּמִיד נִתְבּוֹדֵד בֵּין בַּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקַיֵּם זֹאת, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים, כִּי אֵין לָנוּ בְּחַיֵּינוּ רַק תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְזוֹ נִקְרֵאת בֶּאֱמֶת אֱמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁמַּאֲמִינִים בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בִּדְרָכָיו זוֹ, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ כָּל מִינֵי יְרִידוֹת מְגֻנּוֹת, וְנִשְׁלָךְ בְּבֹץ וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת מְסַפֵּר הַכֹּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹ נִקְרֵאת הִתְקָרְבוּת בֶּאֱמֶת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

י״א רכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה הֵבִיאוּ לִי עַכְשָׁו מִבֵּית הַדְּפוּס אֶת קֻבָּץ ״תּוֹךְ הַנַּחַל״, פָּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ, וּמָצָאתִי שָׁם בְּעַמּוּד מ״ט טָעוּת גְּדוֹלָה, וְעַל־כֵּן אָמַרְתִּי לְתַקֵּן אֶת הַטָּעוּת, בְּאֹפֶן שֶׁאִם אַתֶּם מַדְפִּיסִים אֶת זֹאת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

שֶׁיִּהְיֶה מְתֻקָּן. וְזוֹ הַטָּעוּת: ״ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן סִפֵּר, שֶׁכְּשֶׁהָיָה אֵצֶל הָרַב מִבְּרֶסְלֶב, רָאָה אֲצִלּוֹ חִבּוּר עַל מִשְׁנָיוֹת״, וּבֶאֱמֶת זוֹ טָעוּת, כִּי הָרַב מִבְּרֶסְלֶב נִסְתַּלֵּק א׳ בְּאָב שְׁנַת תר״ה, וְר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן נוֹלַד בִּשְׁנַת תר״ט. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְתַקֵּן וְלִכְתֹּב בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״ר׳ אַבְרָהָם בְּר׳ נַחְמָן זַ״ל סִפֵּר, שֶׁרָאָה מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִבְּרֶסְלֶב חִבּוּר עַל כָּל הַמִּשְׁנָיוֹת״. אֲקַוֶּה שֶׁתִּתַּקְנוּ אֶת הַטָּעוּת, וּפֹה תִּקַּבֵּל רָצוּף עַמּוּד מֻדְפָּס עִם תִּקּוּן הַטָּעוּת.

נָא וְנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִרְאוֹת, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם, אַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּינֵיכֶם, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִשְׁבֹּר אֶתְכֶם, הָעִקָּר שֶׁיֵּעָשֶׂה אֵיזֶה פֵּרוּד בֵּינֵיכֶם, חַס וְשָׁלוֹם, כְּדֵי שֶׁלֹּא תַּעַסְקוּ בַּהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְזֶה קָרוֹב הַגְּאֻלָּה מַמָּשׁ, וְאִם הֱיִיתֶם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַתְכֶם בַּשָּׁמַיִם, וְאֵיךְ שֶׁאַתֶּם מְעוֹרְרִים וּמְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי הַפָּצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הֱיִיתֶם עוֹסְקִים בָּזֶה בְּמֶרֶץ גָּדוֹל וּבְהִתְמָדָה רַבָּה, כִּי אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מֵהַשָּׁמַיִם...

י״א רכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי אֵין לְךָ יוֹם שֶׁלֹּא יַעַבְרוּ עַל הָאָדָם קַטְנוּת וִירִידוֹת, בִּלְבּוּלִים וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת

וּשְׁפִיכוּת דָּמִים וְכוּ׳, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, הַיְנוּ שֶׁיַּהֲפֹךְ אֶת הַמְּרִירוּת לִמְתִיקוּת וְאֶת הַמְנִיעוֹת לִנְעִימוּת וְאֶת הָעַצְבוּת וְהַיָּגוֹן וְהָאֲנָחָה לִתְקֶף הַשִּׂמְחָה. הֵן אֱמֶת שֶׁזּוֹ עֲבוֹדָה הֲכִי קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת בָּזֶה נִמְדֶּדֶת גְּדֻלַּת הָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי.

תַּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲנִי מֵבִין אוֹתְךָ הֵיטֵב הֵיטֵב מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּכְלָיוֹת וּבִפְרָטִיּוּת וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְהַדְבִּיק נַפְשְׁךָ תָּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז תַּרְגִּישׁ טַעַם אַחֵר בְּחַיֶּיךָ.

מוֹהַרַנ״תּ זַ״ל סִפֵּר הַרְבֵּה פְּעָמִים לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבִּתְחִלַּת הִתְקָרְבוּתוֹ הָיְתָה לוֹ מְרִירוּת דִּמְרִירוּת מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, אָבִיו וְאִמּוֹ רָדְפוּהוּ, חָמְיוּ וַחֲמוֹתוֹ רָדָפוּהוּ, אִשְׁתּוֹ רָדְפָתְהוּ, חֲבֵרָיו וִידִידָיו בָּדְלוּ מִמֶּנּוּ, וְאִם לֹא הָיָה מְקַבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל אֶת הָעֵצָה הַנּוֹרָאָה וְהַנִּפְלָאָה שֶׁהִיא שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, הָיָה נוֹפֵל וְנִשְׁבָּר לְגַמְרֵי, וְעַל־יְדֵי עֵצָה זוֹ שֶׁהִכְנִיס בּוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לֹא הָיָה לוֹ אֶל מִי לִפְנוֹת, אֶלָּא אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ. וְעַל־כֵּן גַּם אַתָּה רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בָּזֶה, וְאָז תִּרְאֶה נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְתָתְמִיד בַּהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ רַק מַה שֶּׁתָּפַסְנוּ בְּכָל יוֹם בְּזִכּוּי הָרַבִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדְרָה בְּשַׁלַּח, י׳ שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וּבִפְרָטִיּוּת אֶת אִשְׁתְּךָ, וְכֵן אֶת חֲבֵרֶיךָ הָעוֹסְקִים בַּהֲפָצַת אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִשְׁבֹּר אֶתְכֶם וּלְהַפְרִיד בֵּינֵיכֶם, כִּי כָּל הָעֵסֶק הַקָּדוֹשׁ הוּא כְּקוֹצִים בְּעֵינָיו וּכְעֶצֶם בִּגְרוֹנוֹ וְכוּ׳, וְאִם הֱיִיתֶם יוֹדְעִים מָה אַתֶּם פּוֹעֲלִים בָּעוֹלָם, עַל־יְדֵי הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, הֱיִיתֶם מַתְמִידִים בָּזֶה מְאֹד מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, וּבִזְכוּת הַשִּׂמְחָה תִּזְכֶּה לָצֵאת מִן הַמֵּצַר וְהַגָּלוּת, וְיִתְרַחֵב לְךָ בִּרְוָחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז בַּעֲבוֹדַת הַהֲפָצָה, וְסוֹף כָּל סוֹף תִּרְאֶה אֶת הַנִּסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּשָׁלוֹם בֵּיתְךָ.

אֲנִי נִזְכָּר בַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת שֶׁהָיוּ לִי בְּעֵת שֶׁזָּכִיתִי לָלֶכֶת בָּרְחוֹבוֹת וּבַשְּׁוָקִים, בְּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת וּבַיְשִׁיבוֹת וְכוּ׳, לְהָפִיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵיזֶה טַעַם וְאֵיזֶה נֹעַם וְאֵיזוֹ עֲרֵבוּת הָיְתָה לִי אָז, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁרָאִיתִי שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בְּתוֹךְ הַסְּפָרִים, וּמְחַיִּים אֶת עַצְמָם עִמָּהֶם, וּמַמָּשׁ נִתְפָּרְסְמָה אָז דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד בָּעוֹלָם, כִּי בְּכָל אַרְצוֹת־הַבְּרִית לֹא יָדְעוּ אָז בִּכְלָל מֵעִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־יְדֵי הֲפָצַת הַסְּפָרִים לָאֲלָפִים וּרְבָבוֹת וּבְכָל חוּצוֹת הָעִיר, עַד שֶׁאֵצֶל כָּל אֶחָד הָיוּ כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְפָּרְסֵם פֹּה שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל. וּכְמוֹ־כֵן אַתֶּם צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל — לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָה שֶׁבָּעוֹלָם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

אִם אָמְנָם מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרָךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם וָיוֹם — קַטְנוּת וִירִידוֹת וּנְפִילוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳. עִם כָּל זֹאת מְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ שֶׁעֲדַיִן אַתָּה מַחֲזִיק בְּתֻמְּךָ, וְאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם כְּפִי הָעֵצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲשֶׁר עַל זֶה צְרִיכִים לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם גּוֹרָלֵנוּ, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בִּלְעֲדֵי עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לָלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ הַנִּפְלָאָה שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, בְּעִנְיַן שֶׁל לָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, שֶׁצָּרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִמְצֹא בּוֹ נְקֻדָּה טוֹבָה, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא יֵשׁ בּוֹ טוֹב, וְאִם אָמְנָם נִדְמֶה לוֹ, שֶׁגַּם הַטּוֹב הוּא מָלֵא פְּצָעִים וּפְגָמִים, אֲבָל אֵיךְ שֶׁהוּא בְּוַדַּאי יֵשׁ בּוֹ טוֹב, וְהַטּוֹב הַזֶּה יַכְרִיעַ אֶת הָרָע, וּמְעַט מֵהָאוֹר יְבַטֵּל הַרְבֵּה מֵהַחֹשֶׁךְ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֵין זֶה סְתָם חִזּוּק, רַק כָּךְ הִיא הַמְּצִיאוּת, הָאָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר הַהַעֲלָמָה וְהַהַסְתָּרָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁתַּכְלִית הַהִפּוּךְ נִדְמֶה וְכוּ׳, וּמִזֶּה בָּא שֶׁהָאָדָם נַעֲשֶׂה שָׁבוּר בְּעַצְמוֹ, וְנוֹפֵל בִּמְרִירוּת וּבְרִבָּאוֹן וְכוּ׳, עַד שֶׁפְּעָמִים רַבּוֹת נִכְנָסוֹת בְּדַעְתּוֹ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִתְאַבְּדוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן וְכוּ׳, אוֹ מַחֲשָׁבָה לִבְרֹחַ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּמֵרַבֵּנוּ זַ״ל וְכוּ׳, וְכָל זֶה בָּא מֵרֹב הַהַסְתָּרָה, שֶׁאֵינוֹ מַשִּׂיג וְאֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁבְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, כִּי אִם הָיָה זוֹכֶה לִרְאוֹת אֵיךְ שֶׁהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְיָכוֹלִים לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל פְּרָט וּפְרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, אָז הָיָה עוֹסֵק בָּזֶה בְּהִתְמָדָה רַבָּה, הֵינוּ

לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעַצְמוֹ אֶת הַטּוֹב, וּמְחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ עִם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, שֶׁזּוֹכֶה לַעֲשׂוֹת וּמְקַיֵּם בְּכָל יוֹם, וְהָיָה רוֹקֵד כָּל הַיּוֹם, שֶׁזָּכָה הַיּוֹם לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, כַּאֲשֶׁר מָצִינוּ בַּתַּנָּאִים וְאָמוֹרָאִים, שֶׁלֹּא פָּסַק חוּכָא מִפּוּמֵיהּ כָּל הַיּוֹם, וְאָמְרוּ: ״אֲנָא תְּפִלִּין מַנַּחְנָא״, שֶׁהֶחֱיוּ אֶת עַצְמָם בָּזֶה שֶׁהִנִּיחוּ תְּפִלִּין (עֵין בְּרָכוֹת ל:). וְכֵן יֵשׁ לִשְׂמֹחַ עִם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְהָאוֹר הַזֶּה שֶׁל הַמִּצְוָה יְגָרֵשׁ אֶת הָרָע וְהַחֹשֶׁךְ וְהַהִסְתָּרָה מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁיִּהְיֶה נִגְלֶה לוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב.

עָלֶיךָ לְחַזֵּק עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם מְעַט וְעוֹד מְעַט וְכוּ׳, וְהַמְעַט הַזֶּה יִהְיֶה יָקָר בְּעֵינֶיךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רַב, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל הָאָדָם נַעֲשֶׂה בַּטְלָן וְכוּ׳, וּמְבַטֵּל אֶת זְמַנּוֹ הַיָּקָר מִכָּל הוֹן, כִּי רוֹצֶה לִלְמֹד הַרְבֵּה, וּכְשֶׁלֹּא הוֹלֵךְ לוֹ אֲזַי מִתְרַשֵּׁל, וְאֵינוֹ לוֹמֵד כְּלָל, עַל־כֵּן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ אֲפִלּוּ עִם מְעַט דִּמְעַט, אֲבָל יִהְיֶה קָבוּעַ, וְהַקְּבִיעוּת תַּעֲזֹר לוֹ, שֶׁבְּמֶשֶׁךְ יָמִים וְשָׁבוּעוֹת וְחֳדָשִׁים וְשָׁנִים, יִזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת מַה שֶּׁהִתְחִיל.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמֶת, סִימָן א׳): מִי שֶׁרוֹצֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיֵּלֵךְ בְּמַחְשַׁבְתּוֹ מֵהֵיכָל אֶל הֵיכָל, וְיִרְאֶה אֶת הַהֵיכָלוֹת בְּעֵינֵי הַשֵּׂכֶל, יִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מִלּוֹמַר שֶׁקֶר אֲפִלּוּ בְּטָעוּת. כִּי בֶּאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֶלְקוּת גָּמוּר הוּא, וְכָל הַשָּׂגוֹת עוֹלָמוֹת אוֹרוֹת חִיּוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַכֹּל לְמַעְלָה מִדַּעַת וְשֵׂכֶל הָאֱנוֹשִׁי, כִּי הַכֹּל הוּא דָּבָר רוּחָנִי, וְאִי אֶפְשָׁר לְתָפֹס דָּבָר זֶה, כִּי אִם עַל־יְדֵי עֵינֵי הַשֵּׂכֶל, הַיְנוּ שֶׁיִּרְאֶה אֶת הָעוֹלָמוֹת וְהַיִּחוּדִים וְהַשֶּׁמוֹת בְּעֵינֵי הַשֵּׂכֶל דַּיְקָא, אֲבָל עַל זֶה צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד, שֶׁלֹּא יֹאמַר שֶׁקֶר אֲפִלּוּ בְּטָעוּת, וְעִנְיַן הַשֶּׁקֶר הַזֶּה שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה שַׁקְרָן לְגַבֵּי עַצְמוֹ, וְיֹאחַז אֶת עַצְמוֹ לַהֲכִי גָּרוּעַ, וּכְאִלּוּ אֵין לוֹ כְּבָר שׁוּם מָנוֹס וְתִקְוָה כְּלָל, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא שֶׁקֶר גָּמוּר, רַק יַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה אֲמִתִּית, שֶׁגַּם הוּא עֲדַיִן אִיךְ שֶׁהוּא, יָכוֹל לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז כְּשֶׁיִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה, וְלֹא יוֹצִיא שֶׁקֶר מִפִּיו אֲפִלּוּ בְּטָעוּת, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יַפְלִיט מִפִּיו אֵיזֶה דִּבּוּר אֲפִלּוּ

בְּטָעוּת, שֶׁהוּא כְּבָר אֵינוֹ שָׁוֶה לְשׁוּם דָּבָר וְכוּ׳, וּכְאִלּוּ הוּא כְּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה וְכוּ׳, וּכְאִלּוּ הוּא כְּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לִהְיוֹת צוֹפֶה וְרוֹאֶה הָעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, שֶׁהֵם כְּלָלְיוּת הַד׳ שֵׁמוֹת: ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן וְהַפְּרָטִים וְהַפְּרָטֵי פְּרָטִים שֶׁלָּהֶם וְכוּ׳, וְאָז כְּשֶׁיִּהְיֶה חָזָק בְּדָבָר זֶה לֹא לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ, אָז דַּיְקָא יִתְגַּלּוּ לוֹ אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים, רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ אֶת הָעַצְבוּת אֲצִלְךָ כְּרֶגַע, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְוַדַּאי אִם תַּחֲזִיק אֶת עַצְמְךָ בְּרַבֵּנוּ ז״ל, תִּזְכֶּה לִרְאוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת, עַיִן לֹא רָאֲתָה.

אֲבַקֶּשְׁךָ מְאֹד מְאֹד, שֶׁתִּקְבַּע לְעַצְמְךָ זְמַן קָבוּעַ לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם הַקְּבִיעוּת תִּהְיֶה קֹדֶם שֶׁתֵּלֵךְ לִישֹׁן, שֶׁאָז תִּתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ — מֶה עָשִׂיתָ הַיּוֹם הַזֶּה וְכוּ׳?! וּמַה דִּבַּרְתָּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְכוּ׳?! וְעִם מִי עָסַקְתָּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְכוּ׳?! וְכָךְ תִּתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁפֹּךְ לִבְּךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַה שֶּׁפָּגַמְתָּ בַּיּוֹם הַזֶּה, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ מְחִילָה סְלִיחָה וְכַפָּרָה, וְתִהְיֶה מְמָרִיחַ דְּחֻשְׁבָּנָא, מֵאוֹתָם הַשָּׁבִים בְּאוֹתוֹ יוֹם, אֲשֶׁר בְּוַדַּאי לֹא זָזִים מִשָּׁם, עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לָהֶם. וּמַה טּוֹב וּמַה נָּעִים אִם הַקְּבִיעוּת הַזּוֹ תִּהְיֶה לְכָל הַפָּחוֹת עֶשְׂרִים דַּקּוֹת. וְכֵן תִּקְבַּע לְעַצְמְךָ קְבִיעוּת חֲזָקָה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־כָּל־פָּנִים עֶשְׂרִים דַּקּוֹת בְּשָׁעָה שֶׁאַתָּה קָם מֵהַשֵּׁנָה בַּבֹּקֶר, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה יֵלֵךְ לְךָ בְּטוֹב, וְתִהְיֶה שָׁמוּר מִכָּל מִינֵי מִכְשׁוֹלוֹת וְכוּ׳ וּמִכָּל מִינֵי פְּגָמִים, וְתִהְיֶה לְךָ הַצְלָחָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת בַּיּוֹם הַזֶּה, וְתַרְבֶּה אֶת הַדִּבּוּר אָז מְאֹד לְבַקֵּשׁ עַל הַיּוֹם, שֶׁלֹּא יִבְרַח לְךָ בְּהֶבֶל וָרִיק.

וְכֵן בְּאֶמְצַע הַיּוֹם גַּם־כֵּן רָאוּי לְךָ לַעֲצֹר אֶת עַצְמְךָ לְרֶגַע — הֵיכָן אַתָּה עוֹמֵד, וּמָה אַתָּה עוֹשֶׂה, וּבַמֶּה אַתָּה מְבַלֶּה אֶת זְמַנְךָ?! וְאָז גַּם־כֵּן חַטֵּף בְּתֹקֶף הַבִּלְבּוּלִים שֶׁלְּךָ עַל־כָּל־פָּנִים עֶשְׂרִים רְגָעִים,

וּבְיַחַד יִצְטָרְפוּ לְשָׁעָה אַחַת, אֲשֶׁר רַבְּנוּ זַ״ל רָצָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁאֲנַשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיוּ חֲזָקִים לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם וָיוֹם עַל־כָּל־פָּנִים שָׁעָה אַחַת, כִּי בָּאֹפֶן וּבָעֵצָה הַזּוֹ יְכוֹלִים לְקַיֵּם זֹאת בְּנָקֵל.

נָא וְנָא אַל תַּטְעֶה אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְתֵדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְתִקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וּבְרַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, בִּקְבִיעוּת הֲכִי חֲזָקָה, אַפִּלּוּ מְעַט דִּמְעַט.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְצַיֵּת אוֹתִי, וְאָז תִּהְיֶה לִי אָסִיר תּוֹדָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הָעִקָּר שְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מֵעַצְבוּת וַעֲצָלוּת, שֶׁזֶּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וּצְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק שָׂמֵחַ תָּמִיד, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּהַפֵּךְ אֶת הַיָּגוֹן וְהָאֲנָחָה לְשִׂמְחָה, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

וְהִנֵּה בָּזֶה שֶׁאַתָּה מִשְׁתּוֹקֵק לְהִכָּנֵס לָגוּר בִּיבְנְאֵל עִיר בִּרְסְלֶב, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר שִׂמְחָתִי, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁתּוּכַל שָׁם לְקָרֵב אֶת כָּל הָאִפְּרִים וְכוּ׳, כִּי אַתָּה בָּקִי בַּעֲבוֹדָתָם עֲבוֹדַת אֲדָמָה וְהַשְׁקָיָה וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה מִלְּקָרֵב בְּנֵי־אָדָם תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה, כִּי אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב — כְּשֶׁזּוֹכִים לְהַחֲזִיר בִּתְשׁוּבָה בְּנֵי־אָדָם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְקַבְּלָם, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (פְּסָחִים קיט): יָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פְּרוּסָה תַּחַת כַּנְפֵי הַחַיּוֹת כְּדֵי לְקַבֵּל בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה, עַיֵּן שָׁם.

וְעַל־כֵּן מִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל אֶת רְצוֹנְךָ וְכִסּוּפְךָ לַעֲבֹר לָגוּר בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וּלְקָרֵב שָׁם אֶת כָּל הָאֲכָרִים אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהַרְאוֹת לָהֶם אֵיךְ שֶׁלְּמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא דַּרְכֵי נֹעַם וְאַהֲבָה, וְאַף שֶׁאָדָם הוּא בָּאָרֶץ עוֹבֵד אֲדָמָה, עִם כָּל זֹאת רֹאשׁוֹ יָכוֹל לִהְיוֹת בַּשָּׁמַיִם, דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וְאֵין זוֹ סְתִירָה כְּלָל, אַדְרַבָּה זֶה עִקַּר גְּדֻלַּת הָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, שֶׁמִּתְהַלֵּךְ כָּאן בְּגַשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּרוּחָנִיּוּת עוֹלָם הַבָּא.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְקָרֵב אֲצָלוֹ אֶת הַלְּמוּדִים הָאֵלּוּ, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגִדֵּל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל הַמַּתָּנָה שֶׁנָּתַן לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְרָאוּי לְךָ לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּכָל יוֹם וָיוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל גְּדֹל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ, שֶׁזְּכָה

אוֹתְךָ בְּאִשָּׁה צַדֶּקֶת, וְכֵן נָתַן לְךָ בֵּן נֶחְמָד, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְגַדְּלוֹ לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

זְכֹר! זְכֹר! אֵיךְ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל צָעַק בְּקוֹל חָזָק: ״אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל״! וְאָסוּר לְיָאֵשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, אַף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה יט, סִימָן ד׳): אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פּוֹסֵל לִבְרִיָּה, אֶלָּא לַכֹּל הוּא מְקַבֵּל, הַשְּׁעָרִים נִפְתָּחִים בְּכָל שָׁעָה, וְכָל מִי שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ לְהִכָּנֵס יִכָּנֵס, עַיֵּן שָׁם. וְזֶה הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁיִּהְיֶה הָאָדָם רָגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם וְיַתְמִיד בָּזֶה, וְאָז יִרְאֶה נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַפֶּתַח פָּתוּחַ לַכֹּל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ — לְדַבֵּר וְלָשִׂיחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה מְקָרֵר אֶת הָעֲצָבִים, וּמְדַבֵּק אֶת נַפְשׁוֹ אֶל שָׁרְשׁוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. מִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַחֲיוֹתֵנִי בְּכָל פַּעַם עִם מִכְתָּב שֶׁל בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהָכִין אֶת עַצְמְךָ לַחֲתֻנָּתְךָ, כִּי חָתָן מוּחָלִים לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו בְּיוֹם חֻפָּתוֹ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ רַבָּה פָּרָשַׁת בָּלָק, פָּרָשָׁה כ׳, סִימָן יג): בִּלְעָם הָיָה רָשָׁע עָרוּם, וְיָדַע שֶׁאֵין עוֹמֵד מִפְּנֵי הַפְּרָעָנֻיּוֹת אֶלָּא תְּשׁוּבָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁחוֹטֵא וְאוֹמֵר: חָטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לַמַּלְאָךְ לִגַּע בּוֹ וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; מִכָּל שֶׁכֵּן בָּחוּר, כְּשֶׁהוּא מַגִּיעַ לְיוֹם חֻפָּתוֹ, וּמִתְוַדֶּה עַל כָּל חַטָּאָיו

וַעֲוונוֹתָיו וּפִשָּׁעָיו וְעַל כָּל הֶעָבָר שֶׁלּוֹ, אָז אֵין רְשׁוּת לְשׂוּם בְּרִיָּה — לֹא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא לְגַּע בּוֹ, כִּי נִמְחָלוּ לוֹ כָּל עֲוונוֹתָיו. עַל־כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכֶּךָ.

מוּבָא בְּסֵפֶר חֲסִידִים (סִימָן סג): אֵלֶּה הַדְּבָרִים יַעֲלֶה אָדָם עַל לִבּוֹ: אַל יַעֲבֹד אָדָם אֶת בּוֹרְאוֹ לְמַעַן יִירַשׁ גַּן־עֵדֶן, אֶלָּא מֵאַהֲבַת ה׳ וּמִצְוותָיו, שֶׁהוּא יוֹצְרוֹ וְאוֹהֲבוֹ. כְּשֶׁאָדָם בַּסֵּתֶר לְבַדּוֹ אַל יַחֲשֹׁב עַל דְּבָרִים שֶׁאֵינָם מְהֻגָּנִים, שֶׁאִלּוּ הָיָה בִּפְנֵי אָדָם לֹא הָיָה עוֹשֵׂהוּ מִפְּנֵי הַבּוּשֶׁת, גַּם עַתָּה לֹא יַעֲשֶׂנּוּ, כִּי כֵן דֶּרֶךְ הָרְשָׁעִים לַעֲשׂוֹת בְּמַחֲשַׁךְ מַעֲשֵׂיהֶם, וְאוֹמְרִים: מִי רוֹאֵנוּ וּמִי יוֹדִיעֵנוּ. וְכֵן בֵּרַךְ הֶחָכָם אֶת תַּלְמִידָיו: יְהִא מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם כְּמוֹרָא בָּשָׂר וָדָם, עַיִן שָׁם.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֶזְכֶּה לִשְׁמֹחַ בְּשִׂמְחָתְךָ. רְאֵה לְבַקֵּשׁ עַל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֶצְלוֹ יְכוֹלִים לִפְעֹל הַכֹּל, כִּי הָעִקָּר הוּא תְּפִלָּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוּב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים, אֲשֶׁר אֵין לְךָ דָּבָר גָּדוֹל מִזֶּה, כִּי כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ, וּבִפְרָטִיּוּת לִלְמֹד עִם אֲחֵרִים דַּעַת וְיִרְאַת ה׳ — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וּמוּבָא בְּסֵפֶר חֲסִידִים (סִימָן סה) עַל פָּסוּק: ״וְצִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד״ (תְּהִלִּים קיב, ג) — זֶה הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, כְּגוֹן: מְלַמֵּד לְיִרְאֵי ה׳ תִּקּוּן תְּפִלִּין לְתַקֵּן לַאֲחֵרִים, אִם זְכִיתָ אֶת הָרַבִּים, וּבָא דְּבַר עֲבֵרָה עַל יָדְךָ, וְנִתְגַּבַּרְתָּ עַל יִצְרְךָ וְנִצַּלְתָּ הֵימֶנָּה,

אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ, כִּי לֹא בְתֹם לְבָבְךָ נִצַּלְתָּ, כִּי חָשַׁךְ ה׳ אוֹתְךָ מֵחֲטֹא לוֹ, לְפִי שֶׁזִּכִּיתָ אֶת הָרַבִּים, עַיֵּן שָׁם.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל שִׂמְחָתִי שֶׁיֵּשׁ לִי מִמְּךָ, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לָגוּר בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְאֵה לִלְמֹד עִמָּהֶם תּוֹרָה, וּתְדַבֵּר עִמָּהֶם בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים שֶׁל סְפוּרִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן צא); וְאַל תִּתְיָאֵשׁ עַצְמְךָ מֵהֶם, כִּי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק יח): גָּדוֹל כֹּחָהּ שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁמְּטַהֶרֶת אֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בִּזְמַן שֶׁעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה אֲפִלּוּ מֵעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁבְּיָדָם, עַיֵּן שָׁם; עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁהֵם עֲדַיִן לֹא אוֹחֲזִים בְּמַצָּב כָּזֶה, רַק הֵם בִּבְחִינַת תִּינוֹקוֹת שֶׁנִּשְׁבּוּ.

יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁכֻּלָּם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְתִתְהַפֵּךְ לְעִיר שֶׁל תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְקַשֵּׁר עִם הַמַּדְפִּיסִים מִבְּנֵי־בְּרַק, כִּי עַכְשָׁו הִדְפִּיסוּ הֲמוֹן קוּנְטְרֵסִים חֲדָשִׁים נִפְלָאִים, וְרָאוּי לְךָ לַהֲפִיצָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת מִמְּזַכֵּי הָרַבִּים תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלְלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב", תַּלְמִידֵי "הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ" דִּי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הֲוָיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! רְאוּ לֶאֱחֹז אֶת עַצְמְכֶם בְּיַחַד, וְתִשָּׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד מִכָּל מִינֵי פֵּרוּדִים וּמַחֲלֹקֶת, כִּי עַל זֶה אוֹרֵב הַסָּמ״ךְ־מ״ם יוֹתֵר

מֵהַכֹּל, כַּיָּדוּעַ אֵיךְ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל בִּקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁנֹּאחַז אֶת עַצְמֵנוּ יַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה לְהַמְשִׁיכוֹ אֶצְלֵנוּ. וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, בְּכָל הַדּוֹרוֹת רָקַד הַסָּמ״ךְ־מ״ם בֵּינֵינוּ וְעָשָׂה פֵּרוּדִים, כַּיָּדוּעַ וּמְפֻרְסָם לַכֹּל וְכוּ׳, עַד שֶׁזָּכִינוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהָקִים חֶבְרַיָּא קַדִּישָׁא ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, תַּלְמִידִים יְקָרִים, פְּרוֹת נִפְלָאִים, וּמַה גַּם אִילָנוֹת עוֹשֵׂי פֵּרוֹת, שֶׁזָּכִינוּ לְהָקִים תַּלְמִידִים כָּאֵלּוּ, שֶׁהֵם גַּם־כֵּן כְּבָר עוֹשִׂים פֵּרוֹת וּמְקָרְבִים אֲחֵרִים, חַסְדֵי הַשֵּׁם, אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזָרָנִי.

אֲבָל דָּא עָקָא, שֶׁלָּאַחֲרוֹנָה נִכְנְסָה גַּם בֵּינֵינוּ אִי הֲבָנָה וּמַחֲלֹקֶת, קְטָרוּגִים וְקִנְאָה וְשִׂנְאָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, זֶה מַעֲשֶׂה סָמ״ךְ־מ״ם, דַּיְקָא לְעַרְבֵּב וְלַהֲרֹס מַה שֶּׁזָּכִינוּ לִבְנוֹת, כִּי בָּזֶה שֶׁנִּזְכֶּה לֶאֱחֹז אֶת עַצְמֵנוּ בְּיַחַד, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמַר חֲזַק, וְיָדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת, וְיִתְחַזְּקוּ בְּיַחַד לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרַנ״תְ זַ״ל בְּלָשׁוֹן קַלָּה אֶל כָּל שִׁכְבוֹת הָעָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה לְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה. וְהַסָּמ״ךְ־מ״ם יוֹדֵעַ זֹאת, עַל־כֵּן בְּכָל פַּעַם הוּא מַפִּיל אֶת אַחַר בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ׳, בְּקֻשְׁיוֹת וּבִסְפֵקוֹת וְכוּ׳, וְהוּא מְעוֹרֵר מְדָנִים וְכוּ׳.

וְעַל־כֵּן רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יִהְיוּ בֵּינֵכֶם שׁוּם פֵּרוּדִים, רַק אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יְחַזֵּק וְיַאֲמֵץ. וְהִשָּׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד מֵהֶעָוֹן הַגָּדוֹל שֶׁל לְשׁוֹן־הָרָע, אֲשֶׁר אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל עַל זֶה כְּלָל, וּבִפְרָטִיּוּת כְּשֶׁמְּדַבְּרִים לְשׁוֹן הָרָע עַל יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, שֶׁאָז אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל כְּלָל.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְכֶם בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ רְגִילִים לוֹמַר, שֶׁבִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת יֵשׁ שְׁתֵּי מַעֲלוֹת: מַעֲלָה אַחַת כְּשֶׁאָדָם מִתְבּוֹדֵד עַצְמוֹ, וּמְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ חֶשְׁבּוֹן אֵיךְ מִתְנַהֵג, וּמַה מַּעֲשֵׂהוּ, אֵיךְ מְסַתֵּכֵּל וְאֵיךְ מְדַבֵּר?! אֲזַי הַהִתְבּוֹדְדוּת גּוֹרֶמֶת לוֹ, שֶׁיַּתְחִיל לִרְאוֹת אֶת גְּרִיעוּת מַעֲשָׂיו, וְאֵיךְ שֶׁבֶּאֱמֶת מְקֻלְקָל מְאֹד מְאֹד וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת בְּלִי תְּפִלָּה

וְהִתְבּוֹדְדוּת וְחֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ, אַף פַּעַם לֹא הָיָה רוֹאֶה אֶת נִגְעֵי עַצְמוֹ וְכוּ׳ וְאֶת גְּרִיעוּת מַעֲשָׂיו. לֹא־כֵן כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ, וּמִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה, עַל־יְדֵי־זֶה יַעַמְדוּ לְפָנָיו עֵינָיו אֶת כָּל הָעַוְלוֹת שֶׁלּוֹ, וְכָל הַמַּעֲשִׂים הַמְגֻנִּים שֶׁעָשָׂה, כִּי בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת יֵשׁ מַעֲלָה, שֶׁמְּגַלֶּה לָאָדָם אֶת הָאֱמֶת, שֶׁיִּרְאֶה בְּאֵיזֶה מַעֲמָד וּמָקוֹם הוּא נִמְצָא עַכְשָׁו. וּמַעֲלָה שְׁנִיָּה יֵשׁ בְּהִתְבּוֹדְדוּת, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנֶסֶת בּוֹ תְּקוָה חֲזָקָה לְתַקֵּן הַכֹּל, וְנִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מֵהַשָּׁמַיִם מִשָּׁרֶשׁ קְדֻשָּׁתוֹ. וְכָל מַה שֶּׁמּוֹסִיף בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, כְּמוֹ־כֵן נִמְשֶׁכֶת בּוֹ תְּקוָה חֲזָקָה לְתַקֵּן הַכֹּל.

וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם בִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה עַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, כִּי בָּזֶה נִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת גְּרִיעוּת מַעֲשֵׂינוּ, וְכֵן תִּכָּנֵס בָּנוּ תְּקוָה חֲדָשָׁה לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶּׁפָּגַמְנוּ וְשִׁחַתְנוּ עַד עַכְשָׁו.

נָא וָנָא, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! זִכְרוּ הֵיטֵב אֲשֶׁר כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲשֶׁר רַק בִּשְׁבִיל זֶה הוּא עוֹשֶׂה מַחֲלֹקֶת וּמְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת וּמְעוֹרֵר מְדָנִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, זֶהוּ רַק מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְבַטֵּל אֶת זְמַנּוֹ הַיָּקָר מִכָּל הוֹן, כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק תָּמִיד בַּתּוֹרָה, וּבִפְרָטִיּוּת עַל־יְדֵי סֵדֶר־הֶדֶרְךְ־הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁלּוֹמֵד בְּהַתְמָדָה רַבָּה, אָז אֵין לוֹ כְּבָר זְמַן לְבַלּוֹת אֶת יָמָיו הַיְקָרִים בְּהֶבֶל וּבְחֶשֶׁךְ וּבִלְשׁוֹן הָרָע, וּלְעוֹרֵר מְדָנִים וָרִיב.

עֲלֵיכֶם לָדַעַת, כִּי כָּל הַיִּסּוּרִים שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל בִּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְכָל הַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו בִּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת — הַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹמְדִים תּוֹרָה. וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת ה׳): כֹּל שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וְאֵינוֹ עוֹסֵק, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵבִיא עָלָיו יִסּוּרִים מְכָעֲרִין וְעוֹכְרִין אוֹתוֹ וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן בְּשָׁעָה שֶׁעוֹבֶרֶת עַל הָאָדָם מְרִירוּת דִּמְרִירוּת עַד אֵין סוֹף, וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד מְאֹד, עֲלֵיכֶם לָדַעַת כִּי הַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁמְּבַטְּלִים מִדִּבְרֵי תּוֹרָה, וְאֵין לוֹמְדִים עַל־פִּי סֵדֶר־הֶדֶרְךְ־הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי לְהַפּוּךְ מִי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּהַתְמָדָה רַבָּה, וְרוֹצֶה לִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה:

מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת, בְּרַיְתוֹת וְתוֹסֶפְתּוֹת, מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית וּמַעֲשֶׂה מֶרְכָּבָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם): כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, יְסוּרִים בְּדִלִּין הֵימֶנּוּ.

עַל־כֵּן רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לֹא לִהְיוֹת בַּטְּלָנִים, וְזִכְרוּ הֵיטֵב מַה שֶּׁנִּלְמַד בְּחַדְרֵנוּ, שֶׁהוּא ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, קֹדֶשׁ קָדָשִׁים, וְאַל יִתְנַשֵּׂא אֶחָד עַל חֲבֵרוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף כֻּלָּנוּ תַּלְמִידִים אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַה שַּׁיָּךְ שֶׁאֶחָד יִתְנַשֵּׂא עַל זוּלָתוֹ, אֲשֶׁר לְבַסּוֹף יִגְרֹם לְעַצְמוֹ רָעוֹת רַבּוֹת, וְיִסְבֹּל צָרוֹת בַּעֲבוּר כָּךְ.

נָא וְנָא רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ עָלֶיהָ רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בְּלֹא אֱמוּנַת חֲכָמִים, לֹא יְכוֹלִים לִתֵּן לְעַצְמוֹ שׁוּם עֵצָה, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל־יְדֵי חֲטָאָיו הַמְרֻבִּים, מֹחוֹ מָלֵא צוֹאָה וּמְטֻנָּף וְכוּ׳ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא); וְעַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יְכוֹלִים לְהוֹצִיא אֶת מִשְׁפָּטֵנוּ לְאוֹר גָּדוֹל. וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי כָּל מַה שֶּׁהָאָדָם מְבַקֵּשׁ עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים, כְּמוֹ־כֵן יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל זֶה.

וְלָכֵן רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכּוּ לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי עִקַּר שְׁלֵמוּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה תְּלוּיָה עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, בְּסוֹד (שְׁמוֹת יד, לא): ״וַיַּאֲמִינוּ בַּה׳ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ״, דַּיְקָא עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדּוֹ, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֵידַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! זִכְרוּ הֵיטֵב מַה שֶּׁעָבַר עָלֵינוּ בְּאֵלּוּ הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת, כַּמָּה קָמוּ עָלֵינוּ וְכוּ׳ וְרָצוּ לְבַטְּלֵנוּ וְכוּ׳, וּבְחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ זָכִינוּ לְהַדְפִּיס וּלְהָפִיץ רְבָבוֹת רְבָבוֹת סְפָרִים וְקוּנְטְרֵסִים, סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־כֵּן רְאוּ לִשְׁמֹר מְאֹד עַל אַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּינֵיכֶם, כִּי מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל הָיָה רָגִיל תָּמִיד לוֹמַר לְתַלְמִידָיו, שֶׁיִּרְאוּ לֶאֱחֹז אֶת עַצְמָם בְּיַחַד, וּבְפֵרוּשׁ

אָמַר כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁיּוֹתֵר כּוֹאֶבֶת לוֹ הַמַּחֲלֹקֶת מִבִּפְנִים מֵהַמַּחֲלֹקֶת שֶׁבַּחוּץ, כִּי בַּחוּץ לֹא יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּפְנִים יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חֻרְבָּן, וּבֶאֱמֶת הוּא כְּמָשָׁל הַתּוֹלָעִים כְּשֶׁהֵם מִחוּץ לַפְּרִי, יְכוֹלִים לָקַחַת מַיִם וְלִשְׁפֹּךְ עֲלֵיהֶם וּלְהַפִּילָם וּלְהַשְׁלִיכָם וּלְרַחֲקָם וּלְגָרְשָׁם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם הַתּוֹלָעִים הֵם בְּתוֹךְ הַפְּרִי, הֵם אוֹכְלִים וּמַרְקִיבִים אֶת הַפְּרִי מִבִּפְנִים, שֶׁאָז כְּבָר אֵינוֹ רָאוּי לְאָכְלוֹ וְכוּ׳. וּכְמוֹ־כֵן רְאוּ, אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם לִהְיוֹת בְּיַחַד, וְתֵדְעוּ שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁרַק שָׁתָה פַּעַם בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, יֵשׁ אֶצְלוֹ דִּבּוּרִים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים עַד מְאֹד, כִּי בְּחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁתִיתֶם מִמַּעְיְנֵי הַיְשׁוּעָה, עַד שֶׁמִּי שֶׁרַק טָעַם פַּעַם בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, יֵשׁ אֶצְלוֹ גַּם־כֵּן דִּבּוּרִים שֶׁל אֱמוּנָה וְהַשְׂגָּחָה פְּרָטִית. וְלָכֵן אֵינוֹ רָאוּי שֶׁאֶחָד יִתְנַשֵּׂא עַל חֲבֵרוֹ וְיַקְנֵא בּוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, רַק רְאוּ לֶאֱחֹז אֶת עַצְמְכֶם בְּיַחַד, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּצְלִיחוּ וְתִתְעַלּוּ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי חָפֵץ לִרְאוֹת אֶת כְּתִיבַת יָדְךָ, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים וְכוּ׳, וּבְוַדַּאי עוֹבֵר עָלֶיךָ עַכְשָׁיו מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, אַךְ רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעַיִן טוֹבָה, וּבִפְרָטִיּוּת עָלַי, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת הַטּוֹבָה שֶׁקִּבַּלְתָּ אֶצְלִי, וְעַל־כֵּן אֵין נָכוֹן וְרָאוּי לְךָ לִבְרֹחַ, חַס וְשָׁלוֹם וְכוּ׳.

הֵן אֱמֶת, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֶרֶת עָלֶיךָ עַכְשָׁו הַרְבֵּה מְרִירוּת דִּמְרִירוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ רַק לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְהוּא — לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב). וְצָרִיךְ לְהַתְחִיל עִם עַצְמוֹ — לִמְצֹא בְּעַצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְלָדוּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ לוֹ כֹּחוֹת לָדוּן אֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת. כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל רוֹאִים — מִי דָּן אֶת אֲחֵרִים לְכַף חוֹב? רַק אִישׁ מְמֻרְמָר וְכוּ׳, אִישׁ שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים וְכוּ׳ וְכוּ׳, הוּא דָּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף חוֹב, וְדָן אֶת כֻּלָּם לְכַף חוֹב. מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁהוּא אִישׁ טוֹב וּמְיֻשָּׁב, דָּן אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת וְדָן אֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת.

לָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לָדוּן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, וְאָז יָדוּן אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְכַף זְכוּת.

שְׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהוֹצִיא מִפִּיךָ חָלִילָה וְחַס, דִּבּוּרִים שֶׁאֵינָם כַּהֹגֶן, כִּי לֹא יֵאָבֶה ה׳ סְלֹחַ לְךָ, חַס וְשָׁלוֹם.

תַּאֲמִין לִי, יְדִידִי הַיָּקָר! כִּי אֲהַבְתִּי אֵלֶיךָ הִיא מְאֹד מְאֹד חֲזָקָה בְּדִיּוּק כְּבַתְּחִלָּה, לָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְכְתֹּב לִי עַל־כָּל־פָּנִים שׁוּרוֹתַיִם, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֵל ... נֶרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה, שֶׁאַתָּה יוֹשֵׁב בְּבֵית־סֹהַר וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וּבִפְרָטִיּוּת מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיךָ, רַק אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ וְכוּ׳.

וְלָכֵן יַעַן שֶׁזָּכָה אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עִם הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, לָכֵן רְאֵה לְהַתְמִיד בָּהֶם, וּתְקַיֵּם כָּל הַנֶּאֱמָר בָּהֶם:

א. קֹדֶם רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל חָזַרְתָּ בִּתְשׁוּבָה, כִּי אֵין לְךָ עוֹד יָקָר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמִי שֶׁחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, וְעַל זֶה רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד. וּבִכְלָל, רְאֵה לַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַיָּגוֹן וְהָאֲנָחָה אֶל תִּקֶּף הַשִּׂמְחָה, וְשֶׁיִּהְיֶה לְךָ תָּמִיד רוּחַ טוֹבָה וְכוּ׳ וְאַף שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד דָּבָר זֶה, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לִזְכֹּר, שֶׁגַּם יוֹסֵף הַצַּדִּיק הָיָה יוֹשֵׁב בְּבֵית הָאֲסוּרִים, וְהָיָה מְפַזֵּז וּמְכַרְכֵּר וְרוֹקֵד רְקוּדִים, וְהָיָה שָׂמֵחַ וּמְשַׂמֵּחַ אֶת כָּל הָאֲסִירִים, כַּמּוּבָא בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה פו, סִימָן ד׳). עַל־כֵּן גַּם אַתָּה הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁזָּכִיתָ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

ב. רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְּךָ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִהְיֶה רָגִיל בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוּם בְּרִיָּה, רַק תָּמִיד תְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מָלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּכְעִין שֶׁעָשָׂה יוֹסֵף הַצַּדִּיק בְּבֵית הָאֲסוּרִים, שֶׁדִּבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים בַּסְּלִיחוֹת: ״מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית־הָאֲסוּרִים — הוּא יַעֲנֵנוּ״, כִּי גַּם הוּא הִרְבָּה שָׁם בְּשִׂיחָה וּתְפִלָּה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ. לָכֵן רְאֵה גַּם אַתָּה לְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתֹאמַר לוֹ שֶׁאַתָּה מִתְחָרֵט, וְאַתָּה רוֹצֶה לָצֵאת, כִּי מַה שֶּׁתְּפִלָּה תִּפְעַל, שׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יִפְעַל.

ג. רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים, וְלֹא לֶאֱכֹל מַאֲכָלִים שֶׁאֵינָם כְּשֵׁרִים.

ד. רְאֵה לִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מִפְּגַם־הַבְּרִית, אֲשֶׁר הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

ה. הִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וְתִתְפַּלֵּל הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב.

ו. אִם תּוּכַל לִגְמֹר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּקִים כָּל הַדִּינִים, כַּמּוּבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קו, ב): מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת ה׳ יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, מִי שֶׁרוֹצֶה לְמַלֵּל וּלְבַטֵּל גְּבוּרוֹת ה׳, אֲזַי יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, שֶׁיֹּאמַר בְּפַעַם אַחַת אֶת כָּל הַתְּהִלִּים. וְלָכֵן מִי שֶׁהוּא בְּבֵית־הָאֲסוּרִים, רָאוּי לוֹ לִגְמֹר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לָצֵאת אֶל הַחֵרוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֶּר לְהַצַּדִּיק נָחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

כְּבָר כָּתַבְתִּי לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים, וְעוֹד בָּאתִי לְהוֹסִיף לְךָ וּלְבַקֵּשׁ, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה וְאַחְדוּת בֵּין תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְתָמִיד תִּזְכֹּר אֶת הַכְּלָל הַזֶּה: מִי שֶׁמֵּבִיא לְשׁוֹן־הָרָע, הוּא מוֹלִיךְ חֲזָרָה לְשׁוֹן־הָרָע, וּמִי שֶׁכּוֹרֶה בּוֹר לַחֲבֵרוֹ, לְבַסּוֹף הוּא נוֹפֵל בּוֹ. וְתַאֲמִין לִי, שֶׁאֲנִי כְּבָר רָאִיתִי בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנִים, שֶׁמִּי שֶׁרָצָה לַחְפֹּר לִי בּוֹר _ נָפַל בָּזֶה בְּאֹפֶן מַבְאִישׁ וּמְגֻנֶּה מְאֹד וְכוּ׳, וְנִתְגַּלָּה קְלוֹנוֹ בָּרַבִּים וְכוּ׳.

לָכֵן רְאֵה שֶׁתִּהְיֶה רַק אַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְתַכְנִיס בָּהֶם אֶת הַלִּמּוּד שֶׁל עַיִן טוֹבָה, שֶׁכָּל אֶחָד יִסְתַּכֵּל עַל חֲבֵרוֹ בְּעַיִן טוֹבָה, וְיָדוֹן אֶת כָּל אֶחָד

לְכַף זְכוּת, כִּי יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר (תְּהִלִּים קמד, ד), הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאן, וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ נִהְיֶה שָׁם וְכוּ׳, וּבְאֵילוּ פָּנִים נַעֲלֶה לְמַעְלָה, הֲלֹא יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר. וְרוֹאִים אֶת הַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים, מַה שֶּׁעָבַר בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים: בִּלְבּוּלִים, מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת וְכוּ׳, וְאַף שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים בֶּאֱמֶת, עִם כָּל זֹאת הַשָּׂטָן קִטְרֵג תָּמִיד, וְגָרַם בִּלְבּוּלִים וְכוּ׳, וּבְשָׁעַת מַעֲשֶׂה הָיָה הַלַּהַב יוֹצֵא וּבוֹעֵר מְאֹד מְאֹד וְעָשׂוּ אֲסֵפוֹת וְכוּ׳, וְדִבְּרוּ זֶה עַל זֶה וְכוּ׳, וּבְוַדַּאי הָיְתָה כַּוָּנָתָם לַשָּׁמַיִם, כִּי הָיוּ אֲנָשִׁים יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, וְהַמַּחֲלֹקֶת הָיְתָה מַחֲלֹקֶת לְשֵׁם שָׁמַיִם וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִים עַכְשָׁו חֲזָרָה, רוֹאִים שֶׁהַכֹּל הָיָה הֶבֶל וָרִיק, הֶבֶל נִדַּף וְכֶעָנָן פּוֹרֵחַ וְכוּ׳.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁלֹּא תַּחֲזֹר הַטָּעוּת שֶׁהָיְתָה בַּדּוֹרוֹת שֶׁלְּפָנֵינוּ, אֶלָּא צְרִיכִים לְהַכְנִיס בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְשֶׁיִּתְמִידוּ בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וּבִפְרָטִיּוּת בִּלְמוּד גְּמָרָא, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד דָּבָר הַשּׁוֹרֵף אֶת הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אָחֳרָא שֶׁבָּרָא הָאָדָם בַּעֲוֹנוֹתָיו, וּבִפְרָטִיּוּת בִּפְגַם הַבְּרִית _ הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כְּמוֹ לִמּוּד גְּמָרָא, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה בְּעָלְמָא בַּגְּמָרָא שׁוֹרֶפֶת אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת, כִּי גְּמָרָא רָאשֵׁי תֵּבוֹת הַד׳ מַלְאָכִים הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָאָדָם: גַּ׳בְרִיאֵל, מִ׳יכָאֵל, רְ׳פָאֵל, א׳וּרִיאֵל (סֵפֶר הַחַיִּים לַאֲחִי הַמַּהַרַ״ל), כִּי עַל־יְדֵי אֲמִירַת גְּמָרָא מְזַכְּכִים אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמַמְשִׁיכִים עַל עַצְמָם הַד׳ מַלְאָכִים הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָאָדָם.

נָא וְנָא רְאֵה לְצַיֵּת אוֹתִי וְלֹא תִּתְחָרֵט, הֲלֹא מָסַרְתָּ אֶת נַפְשְׁךָ עִמִּי בְּיַחַד זֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְלָכֵן לֹא כְּדַאי עַכְשָׁו לַהֲרֹס מַה שֶּׁבָּנִינוּ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאָזְכֶּה לִבְנוֹת בִּיבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְיִתְרַבּוּ שָׁם הַבָּתִּים, עַד שֶׁתִּהְיֶה עֲיָרָה נִפְלָאָה עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל.

הֵן אֱמֶת שֶׁהַרְבֵּה דְּבָרִים הָיוּ נִרְאִים פַּעַם כַּחֲלוֹם, וּלְבַסּוֹף פָּתַר לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַחֲלוֹם לְטוֹבָה, וּכְמוֹ־כֵן הוּא עַכְשָׁו בִּיבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״ שֶׁנִּרְאֶה כַּחֲלוֹם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִפְתֹּר לָנוּ אֶת הַחֲלוֹם לְטוֹבָה.

וְלָכֵן כַּאֲשֶׁר כְּבָר הִכְנַסְנוּ יְסוֹדוֹת חֲזָקִים בִּבְנְיָנֵנוּ לֹא כְּדַאי, שֶׁיִּהְיוּ אֵילוּ פְּרוּדִים וּמַחֲלֹקֶת וְאִי הֲבָנָה בֵּינֵנוּ, רַק אַהֲבָה וְאַחְדוּת.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּבִין הֵיטֵב מַה שֶּׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ וְכוּ׳, וְהָעִקָּר שֶׁתִּרְאֶה לְחַזֵּק אֶת אֵלּוּ שֶׁנִּתְקָרְרוּ וְכוּ׳, וּתְדַבֵּר עַל לִבָּם, וְתוֹצִיא אֶת מְרִירוּת הָאֶרֶס שֶׁנִּכְנְסָה בָּהֶם וְכוּ׳, כִּי הַכֹּל בָּא מֵחֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת פְּגָמֵי הַבְּרִית וְכוּ׳, שֶׁאָז הָאָדָם מִבֹּהַל וּמְבֻלְבָּל לְגַמְרֵי, וּצְרִיכִים לְחַזְּקוֹ וּלְאַמְּצוֹ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״א שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִשְׁתּוֹקֵק לִרְאוֹת אֶת כְּתִיבַת יָדְךָ, כִּי זֶה כַּמָּה שֶׁלֹּא שָׁמַעְתִּי מִמְּךָ כְּלוּם.

הֵן אֱמֶת אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר — מְרִירוּת דִּמְרִירוּת עַד אֵין סוֹף וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁאֵין שׁוּם בְּרִיָּה אֲשֶׁמָּה בָּזֶה וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְכָל אֶחָד מִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ וְרוֹצֶה לַעֲזֹר לְךָ, וּמִי יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת דַּרְכֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּבִפְרָטִיּוּת בְּעִנְיַן הַזִּוּוּגִים שֶׁקָּשֶׁה כִּקְרִיעַת יַם סוּף.

הֵן אֱמֶת, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁמָּר לְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי בַּחוּרִים יוֹתֵר צְעִירִים מִמְּךָ כְּבָר הִתְחַתְּנוּ, וְיֵשׁ לָהֶם כְּבָר יְלָדִים, וְאַתָּה לְבַד וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אָסוּר לְךָ לִפֹּל בְּיֵאוּשׁ כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְרַגְעֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתַעֲשֶׂה

כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת שָׁשׂ וְשָׂמֵחַ, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הָאָדָם, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל־יְדֵי־זֶה יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה.

רְאֵה לְהוֹצִיא אֶת הַמְּרִירוּת מִלִּבְּךָ, לְבַל יִהְיוּ לְךָ שׁוּם קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם כְּלָל, רַק תָּבוֹא וְתִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ וְכוּ׳, אַף שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה דָּבָר זֶה שֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַף־עַל־פִּי־כֵן עָלֶיךָ לָדַעַת כְּפִי רִבּוּי הַתְּפִלָּה, כֵּן תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה עַד מְאֹד.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֲנִי מְבַקֵּשׁ עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּעְזֹר לְךָ, אַךְ הַכֹּל נֶעֱלָם וְנִסְתָּר וְכוּ׳.

נָא וָנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה, אֶלָּא אִם כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה (חֻלִּין ז׃), וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ (יוֹמָא לח׃), וְאֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוּם רָע לַחֲבֵרוֹ, וְעָלֵינוּ לְהִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ׳, כִּי לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם (עֻקְצִין ג, יב), וְזֶה כָּל הַלִּמּוּד שֶׁאָנוּ לוֹמְדִים בְּהֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ — לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וּבֵין אָדָם לַמָּקוֹם וְכוּ׳. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעְזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּלְהִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִהְיֶה אִכְפַּת לָנוּ שׁוּם דָּבָר כְּלָל, רַק לְהִכָּלֵל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

י״א רלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ב שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרָךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

בְּעִנְיַן יְלָדִים אָסוּר לְךָ לְהִתְיָאֵשׁ כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה נִסִּים וְיַעֲשֶׂה גַּם עִמְּךָ נֵס.

מִסֵּפֶר מֵאֲנָשַׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁלְּמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל הָיָה תַּלְמִיד חָבִיב, וּשְׁמוֹ ר׳ חַיִּים סְטוֹלֶער, וְהָיָה גֵּר בְּאוּמַן, וְהוּא עוֹבֵד ה׳ גָּדוֹל בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְאַף שֶׁעֲבוֹדָתוֹ הָיְתָה שֶׁהָיָה נַגָּר, עִם כָּל זֹאת הָיָה מִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה מְאֹד בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּדוֹלָה, וְהָיָה אוֹמֵר הַרְבֵּה תְּהִלִּים, וְקָם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, וּבָכָה הַרְבֵּה מְאֹד, עַד שֶׁפַּעַם אַחַת הִתְבַּטֵּא עָלָיו הָרַב הֶחָסִיד ר׳ נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין, שֶׁהוּא הוּא הַפְּרָאסְטַאק שֶׁהִזְכִּיר רַבֵּנוּ זַ״ל (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן קנד), שֶׁהִפְלִיג רַבֵּנוּ זַ״ל בְּמַעֲלַת הָאִישׁ הַפָּשׁוּט הַמִּתְנַהֵג עַצְמוֹ בִּפְשִׁיטוּת שֶׁקּוֹרִין פְּרָאסְטַאק, עַיֵּן שָׁם. וְלוֹ לֹא הָיוּ יְלָדִים, וְאִשְׁתּוֹ הֵצִיקַתּוּ מְאֹד, שֶׁיִּסַּע אֶל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל לִבְרֶסְלֶב, וִיבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְלָדִים, כִּי ר׳ חַיִּים הָיָה גֵּר בְּאוּמַן וְלֹא רָצָה, כִּי אָמַר שֶׁמּוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל בְּוַדַּאי יוֹדֵעַ אֶת צַעֲרוֹ שֶׁאֵין לוֹ יְלָדִים, וְעַל־כֵּן אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַטְרִידוֹ וּלְהַטְרִיחוֹ, אֲבָל הִיא בְּאַחַת — הֵצִיקַתּוּ מְאֹד שֶׁיֵּלֵךְ לְמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וְהוּא לֹא רָצָה, רַק אָמַר לָהּ: אִם אַתְּ רוֹצָה — לְכִי אַתְּ. וְנָסְעָה אֶל עִיר בְּרֶסְלֶב לְמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וּבָאָה וְעָלְתָה אֶל הָעֲלִיָּה שֶׁקּוֹרִין אִיבֶּער שְׁטִיבֶּעל, שֶׁשָּׁם לָמַד מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, וְהַדֶּלֶת הָיְתָה סְגוּרָה, וְדָפְקָה הַרְבֵּה (כִּי מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל כְּבָר הָלַךְ לִישֵׁן), וְנִתְעוֹרֵר מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל וְשָׁאַל: מִי זֶה? וְאָמְרָה: אִשְׁתּוֹ שֶׁל ר׳ חַיִּים סְטוֹלֶער. וְשָׁאַל אוֹתָהּ: מַה אַתְּ רוֹצָה? וְעָנְתָה: יְלָדִים. אָמַר לָהּ מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: אִם תִּתְּנִי בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּעֲבוּר עֲשָׂרָה אוֹרְחִים לְהִתְאָרֵחַ בְּבֵיתְכֶם, וְתִתְּנִי לָהֶם חַלָּה

עִם אֲבַטִּיחַ — תִּוְשְׁעִי בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא. אָמְרָה: לֹא רַק חַלָּה עִם אֲבַטִּיחַ אֶתֵּן לָהֶם, אֶלָּא גַּם דָּגִים וּבָשָׂר. עָנָה עַל זֶה מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: עַל זֶה אַתְּ צְרִיכָה לְבַקֵּשׁ רְשׁוּת מִבַּעְלֵךְ, אֲנִי אוֹמֵר שֶׁתִּתְּנִי רַק חַלָּה עִם אֲבַטִּיחַ, וְאִם תַּבְטִיחִי לִי — יִהְיוּ לָךְ בָּנִים. וְחָזְרָה אֶל בַּעְלָהּ, וְסִפְּרָה לוֹ כָּל מַה שֶׁאָמַר מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל. וְאָמַר ר׳ חַיִּים סְטוֹלֶער: אֲנִי אֶתֵּן לָהֶם דָּגִים וּבָשָׂר וְכָל מִינֵי מַטְעַמִּים. וּכְשֶׁמּוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל בָּא אֶל אוּמַן, נִכְנְסָה וְסִפְּרָה לוֹ, שֶׁבַּעְלָהּ אָמַר, שֶׁמְּקַבֵּל עַל עַצְמוֹ בְּכָל שָׁנָה לְאָרֵחַ מִנְיַן אֲנָשִׁים בְּבֵיתוֹ, וְלָתֵת לָהֶם דָּגִים וּבָשָׂר וְכָל מִינֵי מַטְעַמִּים, עָנָה עַל זֶה מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל: אִם־כֵּן בַּשָּׁנָה הַבָּאָה תֵּלְדִי בֵּן, וְתִקְרְאִי אוֹתוֹ עַל שֵׁם הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִבַּרְדִּיטְשׁוֹב זַ״ל, וְכֵן הָיָה, שֶׁבַּשָּׁנָה הַבָּאָה נִפְקְדָה בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְקָרְאָה אֶת שְׁמוֹ לֵוִי יִצְחָק. וְאַחַר־כָּךְ נוֹלַד לָהֶם עוֹד בֵּן, וְקָרְאוּ אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל, עַל שֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, וְכֵן נוֹלְדָה לָהֶם גַּם בַּת, וְהָיוּ לָהֶם שְׁלֹשָׁה יְלָדִים. רוֹאִים מִזֶּה, אֵיךְ שֶׁעַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יְכוֹלִים לְהַפְקִד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

רְאֵה לֹא לִהְיוֹת שָׁבוּר, עַל אַף שֶׁנִּגְרְמוּ לְךָ בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים בְּחַיֶּיךָ, וְגַם עַכְשָׁו אַתָּה סוֹבֵל כָּל־כָּךְ, סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, שֶׁתִּזְכֶּה לִרְאוֹת יְשׁוּעוֹת בְּחַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ב שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּגַשְׁמִיּוּת שֶׁאֵין לְךָ פַּרְנָסָה.

לְדַעְתִּי, רְאֵה לָקַחַת קוּנְטְרֵסִים, וְאַתָּה תְּשַׁלֵּם רַק כַּמָּה שֶׁעוֹלֶה קוּנְטְרֵס, וְתֵלֵךְ וּתְפִיצֵם, וְאֶת יֶתֶר הַכֶּסֶף שֶׁיִּכָּנֵס לְךָ תִּקַּח לְפַרְנָסַת אַנְשֵׁי בֵּיתְךָ. וּמֻתָּר לְךָ עַל־פִּי דִּין וְכוּ׳.

נָא וְנָא רְאֵה לִקְנוֹת מְכוֹנַת כְּבִיסָה חֲדָשָׁה, וְכֵן רְאֵה לְצַבַּע אֶת כָּל הַדִּירָה שֶׁלְּךָ, וּלְתַקֵּן מַה שֶּׁצְּרִיכִים לְתַקֵּן: הֵן אֶת הָאֲרוֹנוֹת וְהֵן אֶת הַדְּלָתוֹת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַמְשִׁיךְ לְךָ שֶׁפַע.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, אַתָּה תְּשַׁלֵּם רַק כַּמָּה שֶׁעוֹלִים הַקּוּנְטְרֵסִים לַמַּדְפִּיסִים, וְאֶת יֶתֶר הַמָּעוֹת תִּקַּח לְפַרְנָסַת אַנְשֵׁי בֵּיתְךָ, וְאִם תָּפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, תִּרְאֶה נִפְלָאוֹת רַבּוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא אַל תְּקַמֵּץ לְאִשְׁתְּךָ כְּלָל, רַק תִּתֵּן לָהּ בְּיָד רְחָבָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם שֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, וְלֹא תִּצְטָרְכוּ לַבְּרִיּוֹת כְּלָל.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בָּזֶה שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, וּמַכְנִיס הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה בָּעוֹלָם, בָּזֶה אַתָּה מְשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ בְּפֵרוּשׁ (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן לג): בִּזְכוּת הַצַּדִּיק — תַּלְמִידָיו מִתְפַּרְנְסִין. וּבְיוֹתֵר סוֹבֵב דָּבָר זֶה כְּהַיּוֹם עַל הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים, כִּי עַד עַכְשָׁו מִי שֶׁהֵפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זִמֵּן לוֹ שֶׁפַע גָּדוֹל.

עַל־כֵּן רְאֵה לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים בַּמּוֹשָׁבִים, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, וְאַתָּה רַק תְּשַׁלֵּם כַּמָּה שֶׁעוֹלֶה מְחִיר הַקֶּרֶן, וְאֶת הָרֶוַח תִּקַּח לְפַרְנָסָתְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ גַּדְלוּת הַמֹּחִין, שֶׁלֹּא תִּתְעַצְּבֵן עַל אִשְׁתְּךָ וְעַל יְלָדֶיךָ, וּבִזְכוּת זֶה יִשְׁפַּע עָלֶיךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רלט.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדֶּר בְּשַׁלַּח, י״ב שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

וְהָעוֹלֶה עַל כָּל הַשְּׂמָחוֹת הוּא, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, וְאַתָּה לוֹמֵד בָּרַבִּים דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל עַל־פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁקִּבַּלְתָּ בְּ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, כֵּן הוּא רְצוֹנִי, שֶׁכָּל תַּלְמִיד וְתַלְמִיד שֶׁלָּמַד אֶצְלֵנוּ, שֶׁיַּתְחִיל בְּעַצְמוֹ לִלְמֹד עִם אֲחֵרִים, וְזֶה עִקַּר חִיּוּתִי. וּבְחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּבָר עוֹרַרְתִּי בִּירוּשָׁלַיִם, וְכֵן תִּקְנוּ שָׁם ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וְלוֹמְדִים בְּכָל שָׁבוּעַ בָּרַבִּים דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן בִּבְנֵי־בְּרַק וְכֵן בִּצְפַת, וְעַל־כֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה שֶׁגַּם בְּאַשְׁדּוֹד יַמְשִׁיכוּ לִלְמֹד בָּרַבִּים, וְזוֹ כָּל שִׂמְחָתִי.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֻמָּנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית. וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים רְגִילִים לוֹמַר: אִלְמָלֵא לֹא זָכִינוּ לְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ״ל, אֶלָּא לְהִתְוַדַּע מֵהָעֲצָה הַזֹּאת שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת — גַּם־כֵּן כְּדַאי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁקִּבַּלְנוּ עוֹד וָעוֹד עֵצוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ.

וּבֶאֱמֶת כָּל הַמַּעֲלָה שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, עַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיא מֵעַצְמוֹ אֶת כָּל הַשְּׁקָרִים שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ, כִּי הָאָדָם יָכוֹל לִחְיוֹת עִם דְּמְיוֹנוֹת וּשְׁקָרִים, וְעַל־יְדֵי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד, עַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לָצֵאת מִכָּל מִינֵי חֶזְיוֹנוֹת

וּשְׁטֵיוֹת וַהֲבָלִים, עַל־כֵּן רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְזֶה יְטַהֵר אוֹתְךָ מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ.

הֵכְפֵּל הַדָּבָר, רְאֵה לִלְמֹד בָּרַבִּים כַּאֲשֶׁר כְּבָר הִנְהַגְתִּי, שֶׁתַּלְמִידֵי הַיָּקָר ... יִלְמַד בִּירוּשָׁלַיִם בָּרַבִּים, וְכֵן הִנְהַגְתִּי בִּבְנֵי בְּרַק, שֶׁתַּלְמִידֵי הַיָּקָר ... יִלְמַד שָׁם בָּרַבִּים, כֵּן אֲנִי רוֹצֶה שֶׁאַתָּה תִּלְמַד בְּאַשְׁדּוֹד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְזַכֶּה אוֹתְךָ לִהְיוֹת מְמֻזָּכֵי הָרַבִּים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רמ.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֶּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִשְׁתּוֹקֵק, שֶׁתִּלְמַד בָּרַבִּים עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְתַכְנִיס בָּהֶם יִרְאַת שָׁמַיִם, עַל־פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה קָטָן בְּעֵינֶיךָ, כִּי לִגְדוֹלוֹת נוֹצַרְתָּ.

רְאֵה לִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל לְדַבֵּר עִם כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּלְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם, כִּי בָּעִתִּים הַלָּלוּ צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, וּבִפְרָטִיּוּת בְּחַדְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, שָׁם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לְהִשָּׁאֵר וְלֹא לְהִדָּחוֹת, חַס וְחָלִילָה, מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַרְוָחָה בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וְתִזְכֶּה לְהָפִיץ אֶת אוֹרוֹ וְדַעְתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת, הַשִּׁקּוּץ וְהַתִּעוּב וְכוּ׳ וְכוּ׳, מִתְרַבִּים מִיּוֹם לְיוֹם עַל־יְדֵי הָעֵרֶב־רַב, וְאִי אֶפְשָׁר לְבַטְּלָם, כִּי אִם עַל־יְדֵי אוֹר וְדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, עַל־כֵּן אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּתֵּן יָד וְכָתֵף לָזֶה — לַעֲזֹר לְהָפִיץ אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְזַכֵּנוּ לִרְאוֹת בְּנֶחָמַת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם וּבְבִנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, עַל־יְדֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרָךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

רְאֵה לְהִזָּהֵר לָלֶכֶת בְּכָל יוֹם לַמִּקְוֶה, כִּי הַמִּקְוֶה הוּא רְפוּאָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת. וְאַף שֶׁקָּשֶׁה לְךָ אַף־עַל־פִּי־כֵן תִּתְאַמֵּץ בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים לָלֶכֶת לַמִּקְוֶה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר הַמִּקְוֶה הוּא רְפוּאָה גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת, וְכָל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוּת.

רְאֵה לִשְׂמֹחַ בְּכָל מִינֵי אֻפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לָאָדָם, וְחַכְמֵי הָרוֹפְאִים אוֹמְרִים, שֶׁרֹב הַמַּחֲלוֹת שֶׁאָדָם סוֹבֵל הֵן מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַשִּׂמְחָה.

רְאֵה לִהְיוֹת קָבוּעַ בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת אֲפִלּוּ בְּגִרְסָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתּוּכֶה לְהַתְחִיל שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה וּלְסַיְּמָם הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּחַיֶּיךָ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רמב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אָנוּ צְרִיכִים לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִי יִתֵּן, שֶׁגַּם אַתָּה תִּזְכֶּה לְזַכּוֹת אֶת אֲחֵרִים בַּהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הֵן לָתֵת לַשְּׂכֵנִים שֶׁלְּךָ וְלַחֲבֵרֶיךָ, וּבְזְכוּת זֶה יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל הַכֹּל, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים, וְאָמַר שֶׁהוּא תִּקּוּן גָּדוֹל לְפֻגַּם הַבְּרִית, כִּי כְּנֶגֶד שֶׁקִּלְקֵל, כְּנֶגֶד זֶה יְקָרֵב רְחוֹקִים, וְאֵין לְךָ עוֹד קֵרוּב רְחוֹקִים יוֹתֵר מֵהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל; אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק לְהָפִיץ בְּכָל יוֹם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז טוֹב לְךָ בָּזֶה וּבַבָּא לִנְצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א רמג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ יְסוּרִים.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל יוֹם לְהִתְפַּלֵּל עֶרֶב וָבֹקֶר בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, כִּי אֵין לְךָ טוֹב מִזֶּה, וְזֶה מַאֲרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (מִדְרָשׁ אַגָּדָה): מִי שֶׁנִּזְהָר לְהִתְפַּלֵּל עֶרֶב וָבֹקֶר בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, הֲרֵי זֶה מַאֲרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתֵּלֵךְ אֶל רוֹפֵא, וְיִתֵּן לְךָ כַּדּוּרֵי הַרְגָּעָה, כִּי לְדַעְתִּי, זֶה רַק מְתָחִים וַעֲצַבִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף בִּרְמַ״ח אֵיבָרֶיךָ וּבְשָׂ״ה גִּידֶיךָ וּבְכָל טִפֵּי דָּמֶיךָ, וְתִהְיֶה לְךָ אַחְדּוּת בְּחַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ.

רְאִי לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְתַדְלִיקִי שִׁבְעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגַשְׁמִי וְעַל הַצְלָחַת הַיְלָדִים, וְכֵן שֶׁיִּהְיֶה לָךְ שְׁלוֹם־בַּיִת וַהֲבָנָה הֲדָדִית בֵּינְךָ לְבֵין בַּעְלֵךְ.

נָא וְנָא אַל תִּתְגָּרְשִׁי, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לִשְׁנֵיכֶם אֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים, וְתִזְכּוּ לִרְוֹוֹת רֹב נַחַת מִיַּלְדֵיכֶם.

רְאוּ לִשְׁמֹר מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים מַה שֶּׁאַתֶּם אוֹכְלִים, וְשֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהֶם שׁוּם פְּגָם וּפִקָּפוּק, וּבִזְכוּת זֶה תִּהְיוּ בְּרִיאִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ עַל שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, כִּי כֵן גָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הִתְחַזְּקוּת — לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד. וְהָעִקָּר הוּא — עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁתִּהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוּת בְּשָׂעָה שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ לְבַד בַּדֶּרֶךְ רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז אַף פַּעַם לֹא תִּהְיֶה לְבַד, כִּי תָּמִיד תִּהְיֶה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא אַף פַּעַם אֵינוֹ לְבַד, רַק בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא בָּא, הוּא מוֹצֵא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה סוֹד אֶמְצָעוּתָא דְּעָלְמָא, שֶׁתָּמִיד הֵיכָן שֶׁהוֹלֵךְ מוֹצֵא אֶת הָאֶמְצַע שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁהוּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבִתְּךָ, וְעוֹד תִּרְוֶה מִמֶּנָּה רֹב נַחַת. נָא וְנָא לֹא לְהִתְיָאֵשׁ וְלֹא לִפֹּל בְּעַצְבוּת, חַס וְשָׁלוֹם.

אוֹדוֹת אִשְׁתְּךָ וְכוּ׳, תַּאֲמִין לִי שֶׁעַכְשָׁו בְּעֵת הַהֶרָיוֹן וְכוּ׳, שֶׁעוֹבֵר עָלֶיהָ מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, לֹא כְּדַאי שֶׁיִּהְיֶה עָלֶיהָ מֻתָּח וְכוּ׳, וְאִם עוֹשִׂים לָהּ בְּעָיוֹת בַּעֲבוֹדָה, שֶׁתַּנִּיחַ אֶת הָעֲבוֹדָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַזְמִין מִשָּׂרָה אַחֶרֶת, וְאִם לֹא, עַל־כָּל־פָּנִים יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּאֵיזֶה שֶׁפַע יוֹתֵר גָּדוֹל, בְּאֹפֶן שֶׁהִיא לֹא תִּצְטָרֵךְ לַעֲבֹד.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַחֲזִיק בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, י״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים; מִצַּד אֶחָד הָרְדִיפָה רוֹדֶפֶת לְהַשִּׂיג אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, בִּבְחִינַת מָטֵי וְלֹא מָטֵי, וּמִצַּד שֵׁנִי הָאָדָם נוֹפֵל לְעֹמֶק בּוֹר וְדוּת וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְסַדֵּר אֶת הַמְיַשֵּׁב וְהַמְסַדֵּר וְהַמְעַכֵּב אֶת הַמֹּחִין וְכוּ׳, אֲשֶׁר בָּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַשָּׂגַת הַהֵיכָלִין עִלָּאִין (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כד).

רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מֵהָעָבָר כְּלָל, וְאַל תַּכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בְּדִקְדּוּקֵי עֲנִיּוּת וּבְקַטְנוּת הַמֹּחִין, הָעִקָּר רְאֵה לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים בֵּין אָחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרַדִּים הָעֲנִיִּים, שֶׁצְּרִיכִים לְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם, וּלְהָאִיר בָּהֶם אוֹרוֹ הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתְּךָ, וַעֲשֵׂה כָּל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עִמָּהּ, וְתַרְחִיב אֶת מִחָהּ וְדַעְתָּהּ וְאַל תִּהְיֶה פָּרוּשׁ כְּלָל וְכוּ׳, כִּי זוֹהִי רַק עֲצַת הַיֵּצֶר הָרָע לִפֹּל בְּפַח נִשְׁבָּר.

וְזוֹ שְׁלֵמוּת הָאָדָם, שֶׁיְּבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּלְיַחֵד תָּמִיד יִחוּדִים קְדוֹשִׁים מֵעֵילָא לְתַתָּא וּמִתַּתָּא לְעֵילָא, בְּסוֹד: ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי שֶׁיִּהְיֶה קָשׁוּר וְדָבוּק עִם כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת. וּבִפְרָטִיּוּת בֵּין אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו, שֶׁיְּחַזְּקֵם תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְיִהְיֶה סַבְלָן גָּדוֹל עֲלֵיהֶם, וְיַדְרִיכֵם בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְתִסְתַּכֵּל עַל כָּל אֶחָד בְּעֵין שֶׁל אֱמֶת.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ בְּכָל יוֹם וָיוֹם עַל נֵעֶם חֶלְקֵנוּ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם גּוֹרָלֵנוּ.

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַשִּׂמְחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שֶׁזָּכִיתָ

לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי מוֹהַרַנַ״תְּ זַ״ל וְדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּאֹפֶן הֲכִי פָּשׁוּט, אֲשֶׁר בָּזֶה נִזְכֶּה לָלֶכֶת עִם מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ עַל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלֵךְ בָּהּ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹזֵר לְבִיאָתוֹ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּדְפִּיס וּמַפִּיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים בְּכָל שִׂכְבוֹת הָעָם, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וְאַשְׁרֵי לוֹ בַּבָּא, וְיִהְיֶה חֶלְקוֹ בְּחֵלֶק הַגְּאֻלָּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֲנִי תָּמִיד מִשְׁתּוֹקֵק אַחֲרֶיךָ וְאֵינִי שׁוֹכֵחַ אוֹתְךָ, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּנֵס לָגוּר בִּיבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְתִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל עִנְיָנֶיךָ שֶׁבָּאתָ אֲלֵיהֶם בָּזֶה הָעוֹלָם.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּתְקַיֵּם כָּל הַמִּצְווֹת מַעֲשִׂיּוֹת דַּיְקָא בְּכָל יוֹם: צִיצִית וּתְפִלִּין, צְדָקָה וְכַשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים, וּשְׁמִירַת זְמַנֵּי הַתְּפִלָּה, וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְכוּ׳ וְכוּ׳.

וְכֵן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד הֲלָכוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, כְּדֵי שֶׁתִּזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְווֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּכְבָר אָמַר הֶחָכָם: ״מַהוּ גֶּדֶר הַבִּטָּחוֹן?״ עָנָה וְאָמַר: ״הָאֱמוּנָה״. אָמְרוּ לוֹ: ״וּמַהוּ גֶּדֶר הָאֱמוּנָה?״ עָנָה וְאָמַר: ״שֶׁלֹּא תִּרְאֶה דָּבָר״, הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְציאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, אָז אֵינוֹ מִתְפַּחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְיֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה וּבִטָּחוֹן רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

עַל־כֵּן רְאֵה לְהַכְנִיס בְּעַצְמְךָ הָאֱמוּנָה, וְאָז תִּחְיֶה חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים עֲרֵבִים בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֹל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל שָׂמַחְתִּי, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בַּהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וּמִי יוֹדֵעַ מָתַי נִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת פְּגָמֵינוּ וַחֲטָאֵינוּ וַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַמְרֻבִּים וְכוּ׳ וְכוּ׳. אַךְ בָּזֶה שֶׁאָנוּ זוֹכִים לְקָרֵב עוֹד יְהוּדִי, וּלְהַכְנִיס בּוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם, בִּזְכוּת זֶה יִמְחֹל לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל חֲטָאֵינוּ הַמְרֻבִּים, כַּאֲשֶׁר גִּלָּה לָנוּ בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל.

עַל־כֵּן אֵין לָנוּ לִהְיוֹת בַּטְלָנִים, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם לֵץ וּמוֹנֵעַ, רַק נְזָרֵז אֶת עַצְמֵנוּ לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז בֵּין כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִזְכוּת זֶה נִזְכֶּה לְתִקּוּן נַפְשׁוֹתֵינוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגִדֵּל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, מֵרַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, הַמְחַיֶּה וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ, וּמְקָרֵב אוֹתָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר בָּזֶה רָאוּי לָנוּ לִשְׁמֹחַ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, כִּי מֶה הָיֵינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל.

וּבֶאֱמֶת הַבַּעַל־דָּבָר יוֹדֵעַ, שֶׁאִם הָיֵינוּ מְצַיְּתִים אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָיֵינוּ שְׂמֵחִים בְּהִתְקָרְבוּתֵנוּ אֵלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא הָיְתָה לוֹ כְּבָר שׁוּם שְׁלִיטָה עָלֵינוּ, וְעַל־כֵּן מַפִּיל אֶת כָּל אֶחָד בְּקַטְנוּת הַדַּעַת וּבַחֲלִישׁוּת הַלֵּב, עַד שֶׁאֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת, וּמִתְפַּחֵד תָּמִיד לָצֵאת לַמִּלְחָמָה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ בְּפֵרוּשׁ, אֲשֶׁר עִקַּר נִצָּחוֹן הַמִּלְחָמָה הוּא — כְּשֶׁאָדָם מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּלֵב חָזָק וְאַמִּיץ, כִּי בָּזֶה תִּלְוִיָּה עִקַּר גְּבוּרַת הַגִּבּוֹר, שֶׁלּוֹקֵחַ לְעַצְמוֹ לֵב חָזָק, וְאֵינוֹ מִתְפַּחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה כְּלָל, אֲשֶׁר זֶה סוֹד גְּבוּרַת שִׁמְשׁוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שופטים יג, כה): ״וַתָּחֶל רוּחַ ה׳ לְפַעֲמוֹ בְּמַחֲנֵה דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֹל״, שֶׁבְּאוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת צָלְחָה עָלָיו רוּחַ ה׳ וְלָבַשׁ גְּבוּרָה, הַיְנוּ שֶׁבָּא לוֹ חִזּוּק וְתֹקֶף וּגְבוּרַת הַלֵּב, וְעַל־יְדֵי־זֶה עָשָׂה גְּבוּרוֹת נוֹרָאוֹת, כִּי עִקַּר הַגְּבוּרָה הִיא בַּלֵּב, כִּי מִי שֶׁלִּבּוֹ חָזָק, וְאֵינוֹ מְפַחֵד מִשּׁוּם אָדָם וּמִשּׁוּם דָּבָר, דַּיְקָא הוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרָאוֹת, לִכְבֹּשׁ הַמִּלְחָמוֹת עַל־יְדֵי חִזּוּק וְתֹקֶף לִבּוֹ, שֶׁאֵינוֹ מִתְיָרֵא כְּלָל, וְרָץ לְתוֹךְ תֹּקֶף הַמִּלְחָמָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רמט); וְזֶה אַתָּה צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּעַצְמְךָ תָּמִיד, וְעַל־יְדֵי־זֶה תְּנַצַּח אֶת הַמִּלְחָמָה.

הָעִקָּר רְאֵה לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת עִם אִשְׁתְּךָ, וְאָז תַּצְלִיחַ, כִּי זֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּתְיַחֵד זְעֵיר אַנְפִּין עִם הַמַּלְכוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רנ.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, שֶׁזָּכִיתָ לְקַבֵּל אֵיזוֹ מִשְׂרָה וּפַרְנָסָה, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי — אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל בְּרוּחֲךָ כְּלָל, כִּי כֵן עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד. וְזֶה הַלִּמּוּד שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

בְּוַדַּאי עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֵין בְּרִיָּה בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו בְּכָל יוֹם וָיוֹם מַה שֶּׁיַּעֲבֹר, וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, אֲבָל אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְקוֹבֵעַ עִתִּים לַתּוֹרָה, וּבְתוֹךְ תַּקֵּף קַטְנוּתוֹ וְדַחֲקוּתוֹ, הוּא בּוֹרֵחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

תֵּדַע, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁאֲנִי מַרְגִּישׁ אֶת כְּאֵבְךָ הֵיטֵב הֵיטֵב, אַךְ מַה לַּעֲשׂוֹת?! הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד הוּא מַנְהִיג לְפִי שָׂרְשׁוֹ, שֹׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד.

יְדִידִי הַיָּקָר! יֵשׁ מַאֲמַר הֶחָכָם: ״הַמְתֵּן — וְתִנָּצֵל, מַהֵר — וְתִתְחָרֵט״; וְאָמַר: ״הַמָּתוֹן — אַחֲרִיתוֹ טוֹבָה, וְהַמְּהִירוּת — אַחֲרִיתוֹ רָעָה״; וְאָמַר: ״מִי שֶׁרוֹכֵב בִּמְהִירוּת, אֵינוֹ בָּטוּחַ מִן הַמִּכְשׁוֹל״; וְאָמַר: ״יֵשׁ מַמְתִּין וּמַגִּיעַ לְחֶפְצוֹ, וּמְמַהֵר וְנִכְשָׁל״. מִכָּל זֶה רוֹאִים אֶת מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לֵילֵךְ בְּיִשּׁוּב הַדַּעַת, וּמַמְתִּין וּמְצַפֶּה וְאֵינוֹ מְמַהֵר בִּמְהִירוּת, כִּי מִי שֶׁהוֹלֵךְ לְאַט, וְיֵשׁ לוֹ סַבְלָנוּת, וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, אַזַי סוֹף כָּל סוֹף מַגִּיעַ לִמְקוֹם

חֻפְצוֹ וְנִצּוֹל מִכָּל רָע, וּלְהִפּוֹךְ מִי שֶׁרָץ וְרוֹצֶה לִתְפֹּס הַרְבֵּה בְּפַעַם אַחַת, לְבַסּוֹף נוֹפֵל וְנִכְשָׁל וְנִשְׁבָּר לְגַמְרֵי.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מְצַמְצֶמֶת אֶת מֹחַ הָאָדָם, וְכָל מַה שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת יוֹתֵר בְּשִׂמְחָה, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְיַשְׁרוּת לֵב, וְאֵין לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וּמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֶּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂה בִּתֶּךָ וַחֲתָנֶךָ, וְיִזְכּוּ לְהִתְעַלּוֹת בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וְיִרְאוּ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וְתִרְוֵי רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים וּמֵהַנְּכָדִים.

נָא וְנָא רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, אוֹ אִם לֹא פְּסוּלָה אֵיזוֹ מְזוּזָה, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בַּבַּיִת הֵן עַל־יְדֵי מְזוּזוֹת פְּסוּלוֹת.

רְאוּ לִשְׁמֹר אֶת הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּשֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּבֵיתְכֶם, וְתִזְכּוּ לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה מֵעַכְשָׁו.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁבְּנֵךְ יַחֲזֹר אֵלַיִךְ, וְעוֹד תִּרְוִי מִמֶּנּוּ רֹב נַחַת.

הָעִקָּר אַל תִּשְׁבְּרִי מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, הַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה אִם שֶׁלָּךְ, וּתְבַקְּשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

רְאוּ לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה בְּאֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בַּבַּיִת הֵן כְּשֶׁאֵין מְזוּזוֹת בַּבַּיִת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת עֶרֶב וָבֹקֶר, עַל־כָּל־פָּנִים בְּיוֹם הַשַּׁבַּת־קֹדֶשׁ, לְבַל יֶחְסַר לְךָ לָלֶכֶת לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְתִתְפַּלֵּל שָׁם מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר הַיָּקָא, וְתַעֲנֶה "אָמֵן יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא", וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ בִּזְכוּת

זֶה, שֶׁיְּמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לִבְּךָ לְטוֹבָה, וְתִזְכֶּה לָצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת שֶׁפְּקָדוּךָ, וְלֹא תֵדַע כְּבָר מִשּׁוּם צָרָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד וְעִקָּר גָּדוֹל בְּדַעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל, הֵן מִפְּאַת הָעַצְבוּת וְהַמְּרִירוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה שֶׁתּוֹקֶפֶת אוֹתוֹ, עַל־כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאָז תִּרְאֶה הַצְלָחָה נִצְחִית.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד נִשְׂבָּר לִבִּי בְּקוֹרְאִי אֶת צָרוֹתֶיךָ אֲשֶׁר פָּגְעוּ בְּךָ וְכוּ׳.

לְדַעְתִּי, רְאֵה לְקַיֵּם מִצְוָה לְהַחֲזִיר אֶת גְּרוּשָׁתְךָ, שֶׁתֵּכֶף־וּמִיָּד תִּתְחַתֵּן עִמָּהּ שֵׁנִית, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּכֶם.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּרוּחֲךָ כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַכֹּל יָכוֹל לְהִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הָעִקָּר רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה.

וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין

וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ.

רְאֵה לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתְּךָ, כִּי כָּל הַהַצְלָחָה בְּחַיָּיו שֶׁל הָאָדָם, כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׁלוֹם וַהֲבָנָה הֲדָדִית בֵּינוֹ לְבֵין אִשְׁתּוֹ, וְאַף שֶׁלִּפְעָמִים נִדְמֶה לוֹ, שֶׁהָאִשָּׁה הִיא קְשׁוּחָה, עִם כָּל זֹאת עָלָיו לָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, כִּי אִם יִתְבּוֹנֵן בָּרְאִי, יִרְאֶה שֶׁגַּם הוּא קָשׁוּחַ וְכוּ׳ וְכוּ׳.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתְּצַיֵּת אוֹתִי, וְאָז תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֶׂה יָדֶיךָ.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם יַחַד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַאֲרִיךְ יְמֵיכֶם וּשְׁנוֹתֵיכֶם בַּטּוֹב וּבַנְּעִימִים, וְתִזְכּוּ לִרְאוֹת בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֶׂה יְדֵיכֶם, וְתִהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

נָא וְנָא רְאוּ לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁאַתֶּם צְרִיכִים, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב תְּפִלָּה, וּמִי שֶׁמַּרְבֶּה בִּתְפִלָּה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לוֹ בַּמֶּה שֶׁצָּרִיךְ.

נָא וְנָא רְאוּ שֶׁתִּ[illegible] הַבָּנָה הֲדָדִית בֵּינֵיכֶם, וּתְכַבְּדוּ אִישׁ אֶת

רֵעֵהוּ, וְתִזְכּוּ עַל־יְדֵי־זֶה לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּאֵיבָרֵיכֶם וּבְגִידֵיכֶם וּבְכָל טִפֵּי דָּמֵיכֶם.

נָא וְנָא לִשְׁמֹר מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, וְכֵן לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בַּבַּיִת הֵן כְּשֶׁאֵין הַמְּזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְתִרְאוּ אִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לִבְּכֶם לְטוֹבָה, וְתִתְבָּרְכוּ בִּבְרָכָה וְהַצְלָחָה מִן שְׁמַיָּא.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לָנֶכוֹן קִבַּלְתִּי.

הִנְנִי מוֹדֶה לָכֶם עַל הַבְּרָכוֹת וְכוּ׳, וְהַמְבָרֵךְ יִתְבָּרַךְ בְּשֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

אוֹדוֹת הַשִּׁדּוּךְ, יֵשׁ אֶצְלִי כְּלָל, שֶׁאֲנִי מְלַמֵּד אֶת בְּנֵי־אָדָם שֶׁיִּדְעוּ: ״מִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה בִּי, אֲזַי אֵינִי צָרִיךְ אוֹתוֹ פִּי כַּמָּה וְכַמָּה״, וְעַל־כֵּן אִם הוּא סוֹחֵב וְאֵינוֹ רוֹצֶה אוֹתָךְ, מַה לָּךְ לָרוּץ אַחֲרָיו וְכוּ׳, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁיִּהְיֶה לָךְ קָשֶׁה מְאֹד, אַךְ כְּשֶׁהַהוּא אֵינוֹ רוֹצֶה, מָה אַתְּ יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת?!

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּמְצְאִי אֶת בֶּן זוּגֵךְ בְּקָרוֹב, וְתִתְחַתְּנִי מַה שֶּׁיּוֹתֵר מַהֵר.

נָא וְנָא רְאִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר זֶה יַרְחִיב אֶת דַּעְתֵּךְ וְלִבֵּךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א רנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדַיִךְ, וְתִזְכִּי לִרְווֹת רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים, שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם שָׁלוֹם־בַּיִת וּפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

נָא וְנָא רְאִי שֶׁתִּהְיֶינָה מְזוּזוֹת עַל פֶּתַח דַּלְתוֹת הַיְלָדִים, וְלִבְדֹּק אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בַּבַּיִת הֵן רַק כְּשֶׁאֵין לָאָדָם מְזוּזוֹת, וְאַף שֶׁבַּעֲווֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, צוֹחֲקִים מִזֶּה, אַךְ עָלַיִךְ לָדַעַת, שֶׁזּוֹ עֲצַת הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם וְהַשָּׂטָן, לְהַכְשִׁיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינֵי צָרוֹת וּבְעָיוֹת, וְהַכֹּל בָּא מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהֶם מְזוּזוֹת. עַל־כֵּן רְאִי שֶׁתִּהְיֶינָה לַיְלָדִים מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת עַל פֶּתַח בֵּיתָם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָהֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וְתִרְוִי רֹב נַחַת מֵהֶם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א רנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ, שֶׁאַתְּ הוֹלֶכֶת אֶל רוֹפֵא, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח אֶת מַלְאָךְ רְפָאֵל שֶׁיַּעֲמֹד לִימִין הָרוֹפֵא וְתִתְרַפְּאִי לְגַמְרֵי.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ מְאֹד מְאֹד בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה לַכֹּל, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַמַּחֲלוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל, הֵן רַק מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַשִּׂמְחָה (עַיֵּן

לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד); עַל־כֵּן רְאִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּבָזֶה תִּזְכִּי לָשֵׂאת חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאַיִךְ.

נָא וְנָא רְאִי לְהַרְחִיק מִמֵּךְ אֶת הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת, אֲשֶׁר הוּא נְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף, וְתִזְכִּי לְהִתְחַתֵּן וּלְהָקִים בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א רנט.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמֵּךְ, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ דַּרְכֵּךְ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

אוֹדוֹת אֲחוֹתֵךְ, לְדַעְתִּי תִּרְאֶה שֶׁתּוּכַל לְהִתְחַתֵּן כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה יִּוָּלֵד יוֹם, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁהִיא סוֹבֶלֶת וְכוּ׳, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה. הֵן אֱמֶת שֶׁמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ הָרַמְ״א (אֶבֶן הָעֵזֶר, סִימָן ב׳, סָעִיף א׳): מִי שֶׁרוֹצֶה אִשָּׁה פְּסוּלָה, בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ יְכוֹלִים לְמָחוֹת בּוֹ, אַךְ כָּאן אַתֶּם צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא תֵּצֵא לְתַרְבּוּת רָעָה, וְגַם מִי יוֹדֵעַ אִם בֶּאֱמֶת הוּא מִמִּשְׁפָּחָה פְּסוּלָה, אֲשֶׁר זֶה לֹא בָּרוּר.

עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא רְאוּ לְהַצְלִיחַ דַּרְכְּכֶם תָּמִיד.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמֵךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד

הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל דָּבָר זֶה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר יִתְרוֹ, י״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים חִזּוּק גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, עַל אַף שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּהִתְעוֹרְרוּת רַבָּה, וְלָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה עַל עֲוֹנוֹתָיו, כְּנֶגֶד זֶה צְרִיכִים לְהַרְבּוֹת גַּם בְּהִתְחַזְּקוּת, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְאִם לֹא יְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, יוּכַל לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁרַחֲמָנָא לִצְלָן, יָכוֹל לְאַבֵּד אֶת עַצְמוֹ לָדַעַת, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר.

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים בְּשֵׁם מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, שֶׁהִתְבַּטֵּא פַּעַם, שֶׁעַל כָּל כַּפִּית הִתְעוֹרְרוּת, צְרִיכִים צַלַּחַת מְלֵאָה הִתְחַזְּקוּת; כִּי תָּמִיד צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת יוֹתֵר מֵהִתְעוֹרְרוּת, עַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם. וְהָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּלְמַד וּתְעַיֵּן תָּמִיד בַּסֵּפֶר ״מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ״, שֶׁהוּא הִתְחַזְּקוּת, וּבַסֵּפֶר ״הִשְׁתַּפְּכוּת הַנֶּפֶשׁ״, שֶׁהוּא הִתְעוֹרְרוּת.

הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, כִּי אֵין לְךָ טוֹב מִזֶּה, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לוֹמַר בְּכָל יוֹם ׳יוֹם שֶׁל תְּהִלִּים׳, בְּאֹפֶן שֶׁתְּסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בִּתְקוּנֵי הַתְּשׁוּבָה.

גַּם מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, שֶׁתַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ סֵדֶר לִלְמֹד בְּכָל יוֹם

כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְאִם אֶפְשָׁר לִגְמֹר בְּכָל חֹדֶשׁ מִשְׁנָיוֹת — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַבְּרִית.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר יִתְרוֹ, ט״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עִקַּר תִּקּוּן כָּל הָעַוְונוֹת הוּא לְקָרֵב רְחוֹקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּנֶגֶד שֶׁפָּגַם וְקִלְקֵל בִּרְמַ״ח אֵיבָרָיו וּבְשָׁסָ״ה גִּידָיו וּבְכָל טִפֵּי דָּמָיו, כְּנֶגֶד זֶה יִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְקָרֵב רְחוֹקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לִתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נָשׂא קכח.): אַשְׁרֵי מִי שֶׁרוֹדֵף אַחַר הַחוֹטְאִים וּמְקָרְבָם לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְגוֹרֵם שַׁעֲשׁוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, אַשְׁרֵי לוֹ!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי עִם הַמָּעוֹת לְפִדְיוֹן, וְהִזְכַּרְתִּי אוֹתְךָ וְאֶת בְּנֵי מִשְׁפַּחְתְּךָ לְטוֹבָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ בְּשֶׁפַע

בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, וְשֶׁתָּמִיד תִּהְיֶינָה שְׂמָחוֹת בְּבֵיתְכֶם וְהַרְחָבָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהוֹצִיא אֶת כָּל הַפְּחָדִים מִלִּבְּךָ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל יוֹם, וְשׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה יוֹרְדִים מִמֶּנּוּ הַפְּחָדִים, וְאֵינוֹ מִתְיָרֵא וּמִתְפַּחֵד מִשּׁוּם דָּבָר וּמִשּׁוּם בְּרִיָה, רַק קוֹפֵץ לְתוֹךְ הָעֵסֶק הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לוֹ, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹדֵד אֶלָיו יִתְבָּרַךְ, נִכְנָס בּוֹ בִּטָּחוֹן כָּל־כָּךְ חָזָק, שֶׁכְּבָר אֵינוֹ מִתְפַּחֵד מִשּׁוּם דָּבָר. לָכֵן רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בָּזֶה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

אוֹדוֹת עִנְיַן עֵסֶק הַהַדְפָּסָה, עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי בְּכָל יוֹם אֲנִי מְקַבֵּל חֲבִילָה שֶׁל מִכְתָּבִים מֵאֲנָשִׁים מִכָּל חֶלְקֵי הָאָרֶץ, וְכָל אֶחָד בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל כּוֹתֵב לִי שֶׁקִּבֵּל אֶת הַסְּפָרִים, זֶה מִפֹּה וְזֶה מִשָּׁם, וְהַכֹּל בִּזְכוּתְךָ. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הָיָה טוֹב מְאֹד, אִם הֱיִיתֶם יְכוֹלִים לַחֲזֹר לְהַדְפִּיס אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים שֶׁכְּבָר נִגְמְרוּ זֶה יוֹתֵר מִשָּׁנָה, כְּגוֹן: ״יֵשׁ תִּקְוָה״, ״הִזָּהֲרוּ מֵהַצְּבוּעִין״, ״אַל תִּתְיָאֵשׁ״, ״שׁוֹמֵר הַבְּרִית״ וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי הַבִּקּוּשׁ עַל זֶה מְאֹד גָּדוֹל, וַחֲבָל עַל הַהוֹצָאוֹת לִשְׁלֹחַ מִפֹּה לְשָׁם, כִּי בַּכֶּסֶף שֶׁשּׁוֹלְחִים מִפֹּה לְשָׁם אַתָּה יָכוֹל לְהַדְפִּיס כְּבָר שָׁם.

רְאֵה לִהְיוֹת קָבוּעַ בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הָעִקָּר תַּכְנִיס שִׂמְחָה בְּעַצְמְךָ, וְתַעֲבֹד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ בְּכָל הָעִנְיָנִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהַגִּיעַ בְּיוֹם שֵׁנִי הַבָּא בְּשָׁעָה אַרְבַּע לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה לְכַמָּה יָמִים, וַאֲקַוֶּה לְהִשְׁתַּתֵּף בְּשָׁלֹשׁ שְׂמָחוֹת שֶׁתִּתְקַיְּמְנָה אָז, וַאֲקַוֶּה לִרְאוֹתְךָ שָׁם בְּשִׂמְחָה וּבִבְרִיאוּת הַשְּׁלֵמָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהוֹצִיא מִמְּךָ אֶת הַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָלֶכֶת תָּמִיד עִם פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת וּשְׂמֵחוֹת, וְתוֹצִיא אֶת עַצְמְךָ מִקַּטְנוּת הַמֹּחִין, אֲשֶׁר רַק הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (תַּעֲנִית ב.): מַפְתְּחֵי שֶׁל חַיִּים — בְּיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־כֵּן אַל יְבַלְבְּלוּ לְךָ אֶת דַּעְתְּךָ, כְּאִלּוּ זֶה תָּלוּי בִּידֵי בָּשָׂר וָדָם, אוֹ שֶׁתִּקַּח תְּרוּפוֹת, כִּי הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ, וְלֹא כְּדַאי לְהַכְנֵס בָּעִנְיָנִים הָאֵלּוּ, אֲשֶׁר זֶה רַק מְעַצְבֵּן וְשׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם, וּמֵבִיא אוֹתוֹ לִידֵי אַכְזָבוֹת.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּקַיֵּם אֶצְלְךָ (תְּהִלִּים צ, טו): ״שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאינוּ רָעָה״, כִּי עוֹד יִהְיֶה לְךָ אוֹר וְשִׂמְחָה תְּמוּרַת הַחַיִּים הַמָּרִים שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ, וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. רַק תִּרְאֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי כָּל אֶחָד מְנַסִּים אוֹתוֹ בְּנִסָּיוֹן אַחֵר.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בִּזְכוּת הָרַבִּים, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּקָרְבִים עוֹד יְהוּדִי אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמַכְנִיסִים בּוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, זֶה מְאֹד חָשׁוּב בַּשָּׁמַיִם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁמְּקָרְבִים עוֹד יְהוּדִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּבָר לֹא צְרִיכִים לְהִתְעַנּוֹת עַל הָעֲוונוֹת, כִּי הַזְּכוּת שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שֶׁהַהוּא לוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל וּמְקַיֵּם אֶת הַמִּצְווֹת עוֹבֶרֶת גַּם אֵלָיו, וְנִמְחָל

גַּם לוֹ, עַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם יוֹתֵר, תִּקּוּנוֹ — שֶׁיִּקָּרֵב יוֹתֵר אֲנָשִׁים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל הֶעָבָר שֶׁלּוֹ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהִתְרָאוֹת עִמְּךָ בְּקָרוֹב, וְלִשְׂמֹחַ בְּשִׂמְחָתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ג שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מֵימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת וְכוּ׳. אֲבָל, לְדַעְתִּי, לֹא כְּדַאי לְךָ לְהָגִיב עַל כָּל דָּבָר שֶׁהִיא אוֹמֶרֶת לְךָ, כִּי זֶה טֶבַע שֶׁל נָשִׁים, שֶׁעוֹשׂוֹת בִּקֹּרֶת וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן אַל תִּהְיֶה כָּל־כָּךְ רָגִישׁ, כִּי רֹב הַפְּעָמִים הִיא אֲפִילּוּ אֵינָהּ חוֹשֶׁבֶת מַה שֶּׁהִיא אוֹמֶרֶת לְךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינָהּ רוֹצָה לְצַעֵר אוֹתְךָ, רַק זֶה הַטֶּבַע שֶׁלָּהּ, שֶׁהִיא קַפְּדָנִית וַעֲצַבָנִית וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן לֹא כְּדַאי לְךָ לִשְׁבֹּר אֶת בֵּיתְךָ, וּבִפְרָט שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נָתַן לָכֶם מַתָּנָה יְקָרָה כָּזוֹ — בֵּן נֶחְמָד, אֲשֶׁר בְּוַדַּאי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁיִּהְיֶה בֵּן צַדִּיק וְקָדוֹשׁ, כִּי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה יְכוֹלִים לִפְעֹל הַכֹּל.

וְעַל־כֵּן תּוֹצִיא מֵרֹאשְׁךָ כָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְכוּ׳, כְּגוֹן: לְהִתְגָּרֵשׁ, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי עוֹד תִּרְאֶה אֵיךְ אִשְׁתְּךָ תִּתְהַפֵּךְ אֵלֶיךָ, אִם תֵּלֵךְ עִמָּהּ בְּצוּרָה יָפָה וּבְדַרְכֵי נֹעַם, וְלָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת; כִּי יֵשׁ נָשִׁים אֲשֶׁר הַטֶּבַע שֶׁלָּהֶן שֶׁהֵן מְאֹד קַפְּדָנִיּוֹת וְכוֹעֲסוֹת עַל כָּל דָּבָר, וְעַל־כֵּן רְאֵה לָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת.

וְהִנֵּה רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ לָדוּן אֶת כָּל יְהוּדִי לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי שֶׁדָּנִים אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לַהַפֵּךְ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי לְטוֹבָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב); וְאִם רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר אֶת זֶה עַל כָּל יְהוּדִי, שֶׁיְּכוֹלִים לַהַפֵּךְ אוֹתוֹ לְטוֹבָה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אִם הוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּעֵצָה זוֹ בַּבַּיִת עִם אִשְׁתּוֹ.

הֵן אֱמֶת, שֶׁמֵּרֹב צַעַרְךָ אַתָּה מַרְגִּישׁ שֶׁאַתָּה יוֹצֵא מִכֵּלֶיךָ וְכוּ׳, מִכָּל מַה שֶּׁהִיא צוֹעֶקֶת וּמְקַלֶּלֶת וְחוֹשֶׁדֶת בְּךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת, לְדַעְתִּי, זֶה דָּבָר שֶׁיַּחֲלֹף, אִם אַתָּה תִּשְׁתֹּק וְלֹא תַּעֲנֶה, וְרַק תַּמְשִׁיךְ לַעֲשׂוֹת לָהּ טוֹבוֹת, תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ. וְעָלֶיךָ לִזְכֹּר, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ רוֹאֶה פְּנֵי גֵּיהִנּוֹם. אִם־כֵּן תִּתְאַר לְעַצְמְךָ, כִּי עַל יָדָהּ תִּפָּטֵר מִכָּל הֶעָנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים שֶׁמַּגִּיעִים, חַס וְחָלִילָה, לְאָדָם שֶׁחָטָא, בְּכֵן אִם הָיָה בָּא אֵיזֶה חָכָם וְנוֹתֵן לְךָ תִּקּוּן, שֶׁתָּצוּם כָּךְ וְכָךְ תַּעֲנִיּוֹת בִּשְׁבִיל תִּקּוּן נַפְשְׁךָ, וְכֵן תַּעֲשֶׂה כָּךְ וְכָךְ סִגּוּפִים בִּשְׁבִיל תִּקּוּן נַפְשְׁךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהָיָה מַבְטִיחַ לְךָ, שֶׁבָּזֶה — הַכֹּל מִתְקַן, אֵיזוֹ שִׂמְחָה וְחֶדְוָה הָיְתָה לְךָ, וְהָיִיתָ עוֹשֶׂה אֶת זֹאת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְהִנֵּה בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וְאוֹמְרִים: מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה רָעָה — אֵינוֹ רוֹאֶה פְּנֵי גֵּיהִנּוֹם (עֲרוּבִין מא:), וּמְסַיְּמִים שָׁם: לְמַאי נַפְקָא מִינַּהּ לְקַבּוּלֵי בְּאַהֲבָה; אֲזַי אֵיזוֹ שִׂמְחָה צְרִיכָה לִהְיוֹת לְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה נִפְטָר מִכָּל מִינֵי עֳנָשִׁים שֶׁל גֵּיהִנּוֹם.

וּבִפְרָט שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁאִשְׁתְּךָ הִיא אִשָּׁה טוֹבָה, אַךְ מֵרֹב הַהַרְפַּתְקָאוֹת וְהַצָּרוֹת שֶׁעָבְרוּ בְּבֵיתָם, עַל־יְדֵי הָאָח הַחוֹלֶה וְכוּ׳, וְהָיוּ בַּבַּיִת מְתָחִים בֵּין הַהוֹרִים, לָכֵן הִיא כָּל־כָּךְ מִתּוּחָה וְכוּ׳, אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵינֶנָּהּ אִשָּׁה רָעָה כְּלָל, אַדְרַבָּה הִיא רוֹצָה לַעֲזֹר לְךָ וְכוּ׳, וְעַל־כֵּן רְאֵה לָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, וּבִזְכוּת זֶה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָדוּן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֲשֶׁר שְׁמוֹ שָׁלוֹם (שַׁבָּת י.) יְבָרֵךְ אוֹתְךָ בַּשָּׁלוֹם, וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם, וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שָׁלוֹם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי בְּכָל יוֹם אֲנִי מִתְפַּלֵּל עָלֶיךָ, שֶׁיְּעָזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּצְלִיחַ דַּרְכְּךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בַּצֵּל הָעוֹבֵר הַזֶּה.

הָעִקָּר אַתָּה צָרִיךְ לַעֲבֹד עַל נְקֻדָּה אַחַת — לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לְהַגִּיעַ לָזֶה יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבוֹדוֹת, כִּי כְּשֶׁאָדָם בְּשִׂמְחָה, אֲזַי מְגַלֶּה אֶת טַהַר לִבּוֹ, אֵיךְ שֶׁהוּא דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַדְּבֵקוּת וְהַשִּׂמְחָה תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ, עַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁהוּא שָׂמֵחַ תָּמִיד.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְכָל מַה שֶּׁתּוְכֶּה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם, תִּהְיֶה שָׂמֵחַ בָּזֶה, כִּי לְמַעְלָה מְאֹד מְאֹד מִתְחַשְּׁבִים בְּאָדָם שֶׁגּוֹנֵב זְמַן, וְלוֹמֵד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶת חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ מְעַט דִּמְעַט, גַּם־כֵּן יָקָר לְמַעְלָה.

גַּם רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, אֲפִלּוּ כַּמָּה דִּבּוּרִים, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, וְאִם הָיוּ יוֹדְעִים בְּנֵי הָעוֹלָם מַעֲלַת הָאָדָם הַמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הָיוּ מְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ. עַל־כָּל־פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא רְאֵה לְדַבֵּר רַק קְצָת עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ הַכֹּל, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁיִּתְהַפֵּךְ לְךָ הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לִי, שֶׁאֶזְכֶּה כְּבָר לְהִתְיַשֵּׁב בְּיַבְנְאֵל עִיר בִּרְסְלֶב.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיֶּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ אֶת הַבְּשׂוֹרָה הַמְשַׂמַּחַת שֶׁמָּצְאת אֶת בֶּן זוּגֶךָ, וַאֲשֶׁר הוּא בֶּן תּוֹרָה, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי זוֹ שִׂמְחָתִי הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכּוּ לְהָקִים בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתוֹרָה וּגְדֻלָּה יִהְיוּ צְמוּדִים אֲצְלְכֶם.

נָא וְנָא אַחַר הַחֲתֻנָּה תִּרְאִי לְהַתְחִיל לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה גֵּרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, כִּי הָאַרְבָּעָה גֵּרוֹת הֵם כְּנֶגֶד הַד׳ אוֹתִיּוֹת הַוָּיָ״ה, וְהַשְּׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, הֵם כְּנֶגֶד זָכוֹר וְשָׁמוֹר, וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכִּי לִילָדִים בְּרִיאִים וְצַדִּיקִים.

רְאִי לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, וְתַעֲזְרִי לוֹ שֶׁיּוּכַל לִלְמֹד, וְיִשָּׁמַע קוֹל תּוֹרָה בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לִקְנוֹת חֶלְקַת אֲדָמָה בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְלִבְנוֹת שָׁם בֵּיתְךָ, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתּוּזְכֶּה לְהוֹצִיא מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל וְתִבְנֶה בֵּיתְךָ בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ אֶצְלְךָ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וּמַה שֶּׁאַתָּה סוֹבֵל בְּעִנְיַן אִשְׁתְּךָ בְּכָל פַּעַם — זֶה לְטוֹבָה וְכוּ׳, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יִתְמָרְקוּ חַטָּאֶיךָ וַעֲוֹנוֹתֶיךָ.

הָעִקָּר רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יִתְהַפֵּךְ, וְיִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב.

פַּעַם אַחַת סִפֵּר לִי אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִפּוֹלַנְיָה, בְּשָׁעָה שֶׁהִתְחַתֵּן תֵּכֶף־וּמִיָּד אַחַר הַחֻתָּנָה הִתְחִילָה אִשְׁתּוֹ לְהַצִּיקָתוֹ בְּכָל מִינֵי יִסּוּרִים וּבְזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וְזֶה אָרַךְ בְּדִיּוּק שְׁתֵּי שָׁנִים, שֶׁבְּכָל יוֹם הָיְתָה מְקַלֶּלֶת אוֹתוֹ וּמְזַלְזֶלֶת בּוֹ בְּכָל מִינֵי בְּזִיּוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וּלְתֹם שְׁנָתַיִם בְּדִיּוּק, פִּתְאֹם נִתְהַפְּכָה וְנֶעֶשְׂתָה לְאִשָּׁה טוֹבָה וְכוּ׳, וְהַנִּרְאֶה שֶׁזֶּה הַכֹּל כְּפִי תְּשׁוּבַת הַבַּעַל, אִם הַבַּעַל עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה בֶּאֱמֶת, אֲזַי אִשְׁתּוֹ מִתְהַפֶּכֶת אֵלָיו לְגַמְרֵי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתּוּזְכֶּה לִשְׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגַם עַכְשָׁו שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה טוֹבָה וּמְשַׂמַּחַת, שֶׁיָּלַדְתְּ בֵּן לְמַזָּל טוֹב, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא,

שֶׁתִּזְכּוּ לְהַכְנִיסוֹ בִּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, וּמִי יִתֵּן שֶׁאֶזְכֶּה גַּם־כֵּן לִהְיוֹת שָׁם.

רְאִי לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת עִם הַיְלָדִים וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכּוּ לְגַדְּלָם בְּנָקֵל, כִּי הָעִקָּר תָּלוּי בְּסַבְלָנוּת, כְּפִי שֶׁהָאִשָּׁה סַבְלָנִית, כֵּן מִתְפַּתְּחִים הַיְלָדִים לְטוֹבָה, וְאִם הָאִמָּא עַצְבָּנִית וְתָמִיד צוֹעֶקֶת עַל הַיְלָדִים, אֲזַי הֵם גְּדֵלִים שׁוֹטִים, חַס וְשָׁלוֹם.

הָעִקָּר אַל תִּהְיִי כָּל־כָּךְ רְגִישָׁה לָהֶם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּרַחֲמָיו לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף, וְתִזְכִּי לְגַדֵּל אֶת הַיְלָדִים בְּנָקֵל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א רסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקִיר וְחָבִיב ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךְ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךְ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה עֲדַיִן מַחֲזִיק בְּתֹקֶף בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד תִּזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר אֲצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לְבַטֵּל אוֹתְךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בַּאֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, כִּי זֶה מְזַכֵּךְ וּמְטַהֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּדָבָר זֶה.

רְאֵה לְהַכְנִיס מֹחֲךְ בְּתוֹךְ הַלִּמּוּד, כִּי אֵין לְךָ טוֹב מִלִּמּוּד הַתּוֹרָה

הַקְּדוֹשָׁה, וּבִפְרָטִיּוּת עַכְשָׁו בִּימֵי הַנְּעוּרִים, צְרִיכִים לְמַלֵּא אֶת הַגּוּף עִם תּוֹרָה, כִּי אַחַר־כָּךְ מִי יוֹדֵעַ מַה יֵּעָבֵר.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ער.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, יָנִיק וְחַכִּים ... גֶּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה עֲדַיִן מַחֲזִיק בְּחֻמְךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים עַל כָּל יוֹם וָיוֹם, שֶׁלֹּא יִפֹּל וְלֹא יִתְרַחֵק מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי הַהֶסְתָּה וְכוּ׳ נֶגֶד רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידָיו הָאֲמִתִּיִּים, הוּא אָיֹם וְנוֹרָא, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק בַּאֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר הִיא מְזַכֶּכֶת וּמְטַהֶרֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמַכְנִיסָה בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לִלְמֹד.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם גּוֹרָלֵנוּ וְחֶלְקֵנוּ, וּמֶה הָיֵינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת כָּל מֹחֲךָ בְּתוֹךְ הַלִּמּוּד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּלְמַד הַרְבֵּה בְּסֵפֶר־הַמִּדּוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לִשְׁקֹד בְּסֵפֶר זֶה, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוֹד הָאָדָם.

וְיָדוּעַ בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁתָּמִיד הִתְמִידוּ בְּסֵפֶר זֶה, וְהָיוּ גַּם מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיוּ בְּקִיאִים בָּזֶה בְּעַל־פֶּה מַמָּשׁ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״ הוּא שֻׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁל מִדּוֹת, וְכָל

סָעִיף קָטָן הוּא פְּסַק הֲלָכָה אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי כָּךְ הוּא וְזֶהוּ זֶה, אַשְׁרֵי הַשּׁוֹקֵד עַל ״סֵפֶר־הַמִּדּוֹת״ בְּכָל יוֹם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ערא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָךְ בְּרִיאוּת הַשְׁלֵמָה וַאֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, וְתִזְכֵּי לַעֲשׂוֹת מִצְווֹת רַבּוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת לְהָפִיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְזְכוּת זֶה יֵשְׁפַּע עָלַיִךְ כָּל מִינֵי שֶׁפַע בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

נָא וְנָא רְאִי לְחַזֵּק אֲחֵרִים וּלְעוֹרְדָם, וּבְזְכוּת זֶה תִּזְכִּי לַאֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א ערב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה לוֹמֵד בָּרַבִּים דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי הִיא זְכוּת הָרַבִּים גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּזַכֶּה אֶת הָרַבִּים אֲשֶׁר אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ (יוֹמָא פז.).

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּעַזּוּת וּבְעַקְשָׁנוּת דִּקְדֻשָּׁה, וְגַם תִּתְבּוֹדֵד

הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יִדְבַּק בְּךָ הָרָע שֶׁל אֵלּוּ הַמְקָרְבִים הַחֲדָשִׁים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט), עַיֵּן שָׁם.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא יִלְמַד אֶת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיק יִלְמַד בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, כְּפִי שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא רוֹצֶה לָדַעַת אֶת דַּעְתּוֹ, וְהַתּוֹרָה הִיא דַּעְתּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן הוּא בַּהִתְקָרְבוּת לַצַּדִּיק, מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיק, הוּא יִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לִלְמֹד בְּסִפְרֵי הַצַּדִּיק.

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְאֶת הַצַּדִּיק, הוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לִלְמֹד עִם אֲחֵרִים אֶת תּוֹרָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְתוֹרַת הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְזֶה מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוּת תְּשׁוּקַת לִבּוֹ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְאֶל הַצַּדִּיק, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל!

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְאָז יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעִנְיַן אָבִיךָ.

לְדַעְתִּי, הֱיִיתֶם צְרִיכִים תֵּכֶף־וּמִיָּד לִרְאוֹת שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לְגִיסְךָ שְׁלִיטָה עַל הַכְּסָפִים שֶׁנִּכְנָסִים לְחֶשְׁבּוֹן אָבִיךָ, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהוּא יַרְוִיחַ

כֶּסֶף, הוּא יַעֲשֶׂה לָכֶם צָרוֹת וּבְעָיוֹת וְכוּ׳, עַל־כֵּן אַתֶּם צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִזְרְמוּ אֶצְלוֹ הַכְּסָפִים שֶׁל הָאַבָּא וְכוּ׳, וְאַחַר־כָּךְ לְהַזְהִירוֹ בְּאַזְהָרוֹת עִם מִשְׁטָרָה וְכוּ׳ אִם יָהִין עוֹד פַּעַם לְהַכּוֹת אֶת אָבִיךָ, שֶׁתַּכְנִיסוּ אוֹתוֹ בְּבֵית הָאֲסוּרִים בְּלִי רַחֲמָנוּת, כִּי הַמַּגְבִּיהַּ יָדוֹ עַל חֲבֵרוֹ נִקְרָא רָשָׁע (סַנְהֶדְרִין נח:), וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמַּגְבִּיהַּ יָדוֹ עַל אָבִיו אוֹ עַל חָמִיו מוֹת יוּמַת, כִּי הוּא בִּכְלַל הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ, שֶׁמּוֹת יוּמַת, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

נָא וְנָא אַל תִּפְחַד מִמֶּנּוּ כְּלָל, וְכֵן תְּדַבֵּר עִם הַדּוֹדָה שֶׁלְּךָ בְּעִנְיָן זֶה. עִם כָּל זֹאת אִם אֶפְשָׁר לְהַכְנִיס אֶת הָאַבָּא לְבֵית־אָבוֹת — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי כָּךְ הוּא סוֹבֵל תַּרְתֵּי גֵּיהִנּוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הֵן שֶׁאֵין לוֹ הֵיכָן לִהְיוֹת, וְהֵן מִגִּיסְךָ שֶׁמַּכֶּה אוֹתוֹ, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, אִם תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ בִּתְפִלָּה וּבְהִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר זֶה מְטַהֵר אֶת הָאָדָם וּמְזַכֶּכוּ מִבַּיִת וּמִחוּץ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד טוֹב מִמִּי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שִׂיחִיו.

אֶת מִכְתַּבְכֶם לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם, שֶׁזְּכִיתֶם לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לד:): בְּמָקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוֹלִים לַעֲמֹד, וְיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פְּרוּשָׂה תַּחַת כַּנְפֵי הַחַיּוֹת לְקַבֵּל אֶת כָּל מִי שֶׁשָּׁב בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ (פְּסָחִים קיט.).

נָא וְנָא רְאוּ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתִזְכּוּ לַעֲבֹר דִּירָה לִשְׁכוּנָה דָּתִית, וְתִרְווּ רֹב נַחַת מִבְּנֵיכֶם, וְכֵן יַעֲבֹר הַהֶרָיוֹן בְּשָׁלוֹם, וְתוֹלִידִי לְמַזָּל טוֹב.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּבַהֲבָנָה הֲדָדִית, וּלְכַבֵּד אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, הַבַּעַל אֶת אִשְׁתּוֹ וְהָאִשָּׁה אֶת בַּעְלָהּ, כִּי בְּבַיִת שֶׁיֵּשׁ שָׁם הֲבָנָה הֲדָדִית וּשְׁלוֹם־בַּיִת, הַשְׁכִינָה שְׁרוּיָה שָׁם, וּכְשֶׁהַשְׁכִינָה שְׁרוּיָה, אֲזַי כָּל מִינֵי הַשְׁפָּעוֹת בַּבַּיִת.

רְאוּ לְהַדְלִיק חֲמִשָּׁה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַמְשִׁיךְ אוֹר בְּבֵיתְכֶם, וְתִהְיֶה לָכֶם הַצְלָחָה בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ערה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ה שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּווּג.

רְאֵה לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לָקַחַת אֶת הַבַּת זוּג הָרִאשׁוֹנָה שֶׁיַּצִּיעוּ לְךָ, וְאָז תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִזָּהֵר לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן עֶרֶב וָבֹקֶר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתְךָ, וְתִוָּשַׁע בִּישׁוּעָה שְׁלֵמָה.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה שָׁבוּר, הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ

כָּל עָלְמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, עַל־כֵּן כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרָךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ בַּבַּיִת וְכוּ׳.

רְאִי לָדוּן אֶת בַּעְלֵךְ לְכַף זְכוּת, כִּי לֹא נִשְׁאָר לוֹ רַק אֶת אָבִיו, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאַתְּ מְזַלְזֶלֶת בְּאָבִיו, דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב לוֹ, וּמֵגִיב נֶגְדֵּךְ בְּצוּרָה כָּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא אִכְפַּת לוֹ כְּבָר הַבַּיִת.

לָכֵן אַתְּ צְרִיכָה לְהָבִין אוֹתוֹ וְלָדוּנוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי סוֹף כָּל סוֹף זֶה אַבָּא, וְאַבָּא לֹא יְכוֹלִים לָקַחַת מֵהַבֵּן, וּבְשָׁעָה שֶׁתְּכַבְּדִי אֶת אָבִיו, הוּא יְכַבֵּד אוֹתָךְ, וְאַף שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לָךְ לְכַבֵּד אֶת אָבִיו, עִם כָּל זֹאת אִם אַתְּ רוֹצָה שֶׁיִּהְיֶה לָךְ בַּיִת חַם וּבַיִת טוֹב, רְאִי לְכַבֵּד אֶת אָבִיו. וּבֶאֱמֶת מִצְוָה רַבָּה הִיא כִּבּוּד חָמִיו וַחֲמוֹתוֹ, וְהִיא בְּדִיּוּק כִּכְבוֹד אָב וָאֵם.

רְאִי לְהַדְלִיק חֲמִשָּׁה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְזֶה יַכְנִיס אוֹר בְּבֵיתְכֶם.

גַּם רְאִי מְאֹד לְהִזָּהֵר לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם וַהֲבָנָה הֲדָדִית.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה שֶׁבַּעְלֵךְ עָזַב אוֹתָךְ וְכוּ׳.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁיּוֹצְאִים לָרִיב, צְרִיכִים לָדַעַת שֶׁזּוֹהִי מִלְחָמָה, וּבְמִלְחָמָה אֶחָד צָרִיךְ לְהַפְסִיד וְכוּ׳, וְכַנִּרְאֶה זֶה קָרָה אֶצְלֵךְ, שֶׁאַתְּ הִפְסַדְתְּ אֶת בַּעְלֵךְ.

לְדַעְתִּי, אִם תְּקַבְּלִי עָלַיִךְ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַדְלִיקִי לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שְׁלֹשָׁה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתְּ רְגִילָה, שֶׁאַתְּ חוֹזֶרֶת בִּתְשׁוּבָה וְאַתְּ רוֹצָה אֶת בַּעְלֵךְ חֲזָרָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה עִמָּךְ נֵס, וּבַעְלֵךְ יַחֲזֹר אֵלַיִךְ.

נָא וְנָא רְאִי לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳): אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ, וְעָלַיִךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמֵךְ לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת. הֵן אֱמֶת שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֶסְרוֹנוֹת, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ שֶׁל לְמוּד זְכוּת, וּבְדֶרֶךְ שֶׁל לְמוּד זְכוּת רַק מַצְלִיחִים בַּחַיִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, וְיַעֲשֶׂה לָךְ נֵס שֶׁבַּעְלֵךְ יַחֲזֹר לְבֵיתֵךְ, וּתְבַשְּׂרִי לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה.

אוֹדוֹת פַּרְנָסַת הָאַבָּא וְכוּ׳, הָיָה רָאוּי שֶׁתַּחֲלִיפוּ אֶת הַמְּזוּזוֹת, וְגַם לִבְדֹּק אִם אֵין אֵיזוֹ דֶּלֶת שֶׁאֵין בָּהּ מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין הַמְּזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, עַל־כֵּן תִּבְדְּקוּ אֶת הַמְּזוּזוֹת אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא תִּרְאוּ לְהַחֲלִיפָן תֵּכֶף־וּמִיָּד.

אוֹדוֹת הַבָּחוּר שֶׁאַתְּ כּוֹתֶבֶת, לְדַעְתִּי, תִּרְאִי לְדַבֵּר אִתּוֹ גְּלֻיּוֹת וְאַל תִּתְבַּיְשִׁי וְכוּ׳, וְאִם לֹא יִרְצֶה, תִּשְׁכְּחִי לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ.

רְאִי לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי הַשִּׂמְחָה מְבִיאָה הַצְלָחָה לָאָדָם, וְרֹב הַדְּכָאוֹנוֹת בָּאִים לָאָדָם רַק כְּשֶׁאֵינוֹ מִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹבֵד עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה. וּלְהַגִּיעַ אֶל שִׂמְחָה הוּא עַל־יְדֵי כְּלֵי זֶמֶר, שֶׁתַּרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לִשְׁמֹעַ בְּכָל יוֹם כְּלֵי זֶמֶר, וְזֶה יַכְנִיס בָּךְ שִׂמְחָה, וְהַשִּׂמְחָה תָּבִיא לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּבֵיתֵךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א רעט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְעַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד.

וְהִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁלַח לָנוּ בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל הַמְגַלֶּה לָנוּ אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם, אֲשֶׁר הוּא כְּיָם שׁוֹטֵף וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר לְדַעְתִּי, הַדּוֹר הַזֶּה הוּא הַדּוֹר הַקָּשֶׁה

בְּיוֹתֵר מִכָּל הַדּוֹרוֹת כֻּלָּם, וּבַדּוֹר הַזֶּה דַּיְקָא יִתְגַּלֶּה אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא, אוֹרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ, לָכֵן חֹשֶׁךְ גָּדוֹל קוֹדֶם לָאוֹר הַגָּדוֹל וְכוּ׳, עַד אֲשֶׁר אֵין בַּיִת שֶׁלֹּא תִּהְיֶה בּוֹ אֵיזוֹ בְּעָיָה אוֹ צָרָה, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד.

הִנֵּה אוֹדוֹת בַּעְלֵךְ, עָלַיִךְ לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי הוּא עוֹבֵר עַכְשָׁו הַרְבֵּה שְׁלַבִּים, וְאִם תַּרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וּתְכַבְּדִי אוֹתוֹ בְּאֹפֶן יוֹצֵא מִן הַכְּלָל, אֲזַי יְכַבֵּד גַּם הוּא אוֹתָךְ, וְיִהְיֶה הַשָּׁלוֹם שָׁרוּי בְּבֵיתְכֶם. וְהָעִקָּר תִּשְׁתַּדְּלִי שֶׁתִּהְיֶה הַבָּנָה הֲדָדִית בֵּינֵיכֶם.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שִׁבְעָה נֵרוֹת: שְׁנֵי נֵרוֹת בִּשְׁבִילֵךְ וּבִשְׁבִיל בַּעְלֵךְ, וַחֲמִשָּׁה נֵרוֹת בִּשְׁבִיל הַיְלָדִים, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת עַל שֵׁם ״זָכוֹר וְשָׁמוֹר״, וּבִזְכוּת זֶה יִכָּנֵס אוֹר בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם. וּבִפְרָטִיּוּת בְּשָׁעָה שֶׁאַתְּ מַדְלִיקָה אֶת הַנֵּרוֹת תְּבַקְּשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, שֶׁיִּהְיֶה הַשָּׁלוֹם וְהַבָּנָה הֲדָדִית בֵּינֵיכֶם, שֶׁאָז הַתְּפִלָּה שֶׁלָּךְ תִּתְקַבֵּל בַּשָּׁמַיִם, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת שְׂמֵחָה וְעַלִּיזָה, וּתְשַׂמְּחִי אֶת הַיְלָדִים וְכוּ׳. וּבִכְלָל טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּהְיֶה הָאֲוִירָה בְּבֵיתְכֶם רַק אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה, וְאִם אֶפְשָׁר לְהַשְׁמִיעַ קוֹל כְּלֵי זֶמֶר בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכִּי לְשָׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי וְלִבְרִיאוּת הַשְּׁלֵמָה, וְשֶׁתִּהְיֶה הַבָּנָה בֵּינֵךְ לְבֵין בַּעְלֵךְ וּבֵין הַיְלָדִים, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם דֻּגְמָא לַאֲחֵרִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רפ.

בְּעֻזֶּרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגִדֵּל צַעֲרִי לִשְׁמֹעַ בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה, שֶׁנָּפַלְתָּ בְּפַח יָקוּשׁ וְכוּ׳ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. עִם כָּל זֹאת רְאֵה, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַחֲזִיק בְּחֶרֶב הַתְּפִלָּה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם עֵצָה אַחֶרֶת לָצֵאת מֵהַפַּח שֶׁנָּפַל לְשָׁם, רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּכְפִי שֶׁהָאָדָם מַכְנִיס דָּבָר זֶה בְּדַעְתּוֹ, כְּמוֹ־כֵן יִזְכֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוּת אַתָּה שֶׁנָּפַלְתָּ בְּפַח כָּזֶה וְכוּ׳, שֶׁמְּצַעֲרִים וּמְעַנִּים אוֹתְךָ וְכוּ׳, וְיֵשׁ לְךָ נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, אֵין לְךָ עֵצָה אַחֶרֶת, רַק מִצַּד אֶחָד לָדוּן אֶת עַצְמְךָ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, וְלִמְצֹא בְּךָ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְלֵידַע אֲשֶׁר בְּוַדַּאי אַתָּה שָׁם כְּדֵי לְחַזֵּק וּלְעוֹרֵר אֲחֵרִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם, וּמִצַּד שֵׁנִי רְאֵה לְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה כְּלָל, וְתִצְעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּקוֹל גָּדוֹל.

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְסַפְּרִים, שֶׁהָיְתָה תְּקוּפָה בְּרוּסְיָה, שֶׁנִּלְכְּדוּ כַּמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֶל הַצָּבָא, וּבַלַּיְלָה הִנִּיחוּ אוֹתָם עַל הַמִּשְׁמָר, וְהֵם הִתְבּוֹדְדוּ אָז בְּקוֹל גָּדוֹל, וּכְשֶׁאֶחָד הָיָה צָרִיךְ לַעֲנוֹת לַמְפַקֵּד בְּשָׁעָה שֶׁהִכְרִיז אֶת שְׁמוֹ, וְרָצָה לִבְדֹּק אִם הוּא עֵר אוֹ לֹא, אֲזַי צָעַק בְּקוֹל רָם: ״שְׁכִינְתָּא בְּגָלוּתָא״.

וּבֶאֱמֶת בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הַשְׁכִּינָה עַכְשָׁו בְּגָלוּת, וְעָלֵינוּ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עַל נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֻּלָּם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְיֵצְאוּ מֵהַפַּח הַנִּשְׁבָּר, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, יִצְרָא דַּעֲרָיוֹת וְיִצְרָא דִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת מְאֹד מְאֹד חֲזָקִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי

הָאֲרִיזַ״ל, אֲשֶׁר קֹדֶם הִתְגַּלּוּת מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, יִתְפַּשֵּׁט דּוֹר הַמַּבּוּל שֶׁהוּא נְאוּף, וְדוֹר הַהַפְלָגָה שֶׁהוּא כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת בָּעוֹלָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיַּחֲזִיק מַעֲמָד.

עַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ אֶת מְקוֹמְךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִרְקֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְאַף שֶׁיַּחְשְׁבוּ שֶׁאַתָּה מְשֻׁגָּע וְכוּ׳, מָה אִכְפַּת לְךָ?! אַתָּה רְאֵה רַק לִרְקֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. וְאִם תַּרְבֶּה בְּשִׂמְחָה וּבְרִקּוּדִים, יְזָרְקוּ אוֹתְךָ מִשָּׁם וְכוּ׳... רְאֵה לְדַבֵּר עִם כֻּלָּם מֵאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוּם בְּרִיָּה, וּתְגַלֶּה לָהֶם: ״תֵּדְעוּ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ״, וְקֹדֶם בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ יִתְגַּלֶּה וְיִתְפַּשֵּׁט הַסִּטְרָא אָחֳרָא בָּעוֹלָם, וּבִפְרָטִיּוּת הָעֲרֶב־רַב יִמְשְׁלוּ עַל עַם יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְכֵן תַּרְבֶּה בְּדִבּוּרִים עִמָּהֶם. וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּקוֹל גָּדוֹל, וְעַל־יְדֵי־זֶה תָּבוֹא לְךָ יְשׁוּעָה, כִּי מַה יִּהְיֶה? יְזָרְקוּ אוֹתְךָ מִשָּׁם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתּוּכֶה לָצֵאת מֵהַפַּח שֶׁנָּפַלְתָּ בּוֹ, וְתַחֲזֹר אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לְךָ טוֹב מִתּוֹרָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי קְרוֹבָה יְשׁוּעָתְךָ לָבוֹא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ו שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד גָּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְתִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עִקַּר הַנִּסָּיוֹן לָאָדָם הוּא לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי

כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ מְרִירוּת וּמְתָחִים וְדִכְאוֹנוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, מֵרֹב הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, וְזֶה שׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וּמַפִּיל אֶת רוּחוֹ, וּמַכְנִיס בּוֹ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת וְכוּ׳ וְכוּ׳.

וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, אֲפִלּוּ בִּמְלֵי דִּשְׁטוּתָא, הָעִקָּר שֶׁיִּהְיֶה שָׂמֵחַ, כָּךְ הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל. וּמָשִׁיחַ יִגְלֶה אֶת הַשִּׂמְחָה בָּעוֹלָם, וְעַל־כֵּן מָ״שִׁ״יחַ׳ אוֹתִיּוֹת י׳שַׂ׳מֵ׳ח׳, כִּי הוּא יְחַזֵּק וישַׂמֵּח אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵרֹב הָאוֹר הָאֱלֹקִי שֶׁמַּכְנִיס בָּעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִסְתַּכֵּל עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיֵדַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּכְפִי שֶׁהָאָדָם מַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, כֵּן נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר הַשִּׂמְחָה, כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, כִּי אֱמוּנָה וְשִׂמְחָה תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ, מִי שֶׁשָּׂמֵחַ, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא בַּעַל אֱמוּנָה, וּמִי שֶׁהוּא בַּעַל אֱמוּנָה, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, רַק שָׂמֵחַ תָּמִיד, וְזֶה עִקַּר גְּדֻלַּת הָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק וּלְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

הַדְּבֵק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוּב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ

שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְתָאֵר כְּלָל.

עָלֶיךָ לְהַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלקוּת גָּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְהוֹרִיד אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל תַּעֲלוּמוֹת סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, אֲשֶׁר לֹא יְכִילֵהוּ הָרַעְיוֹן, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמֵּשִׂים לִבּוֹ אֶל זֶה, וְאָז לְעוֹלָם לֹא יִשָּׁבֵר, כִּי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר הוּא בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לִזְמַן קָצָר, וִימֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְגוֹ׳ (תְּהִלִּים צ, י), וְעַל־כֵּן בְּאֵלּוּ הַשִּׁבְעִים שָׁנָה הָאָדָם צָרִיךְ לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל שְׁלִיחוּתוֹ, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּדַבֵּק עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשּׁוּם מִקְרֵי וּפִגְעֵי הַזְּמַן מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, רַק הוּא שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וּמְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אֲחֵרִים בֶּאֱמוּנַת אֹמֶן אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל, כִּי הַסַּבְלָנוּת הִיא הָעִקָּר וְהַיְסוֹד בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁסַּבְלָן גָּדוֹל, וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ״ז שְׁבָט ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ, שֶׁתִּשְׁתַּדְּלִי שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם בֵּינֵךְ לְבֵין בַּעְלֵךְ, כִּי לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי הַמַּחֲזִיק אֶת הַבְּרָכָה אֶלָּא הַשָּׁלוֹם (עֻקְצִין ג, יב), וְשָׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (שַׁבָּת י׳.), וּבְבֵית שֶׁיֵּשׁ שָׁלוֹם — הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה שָׁם.

וּלְדַעְתִּי, אַתֶּם יְכוֹלִים שֶׁיִּהְיֶה אֶצְלְכֶם מַמָּשׁ גַּן־עֵדֶן, שֶׁבָּרוּךְ הַשֵּׁם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַר לָכֶם, שֶׁיֵּשׁ לָכֶם בֵּן כָּל־כָּךְ נֶחְמָד, כֵּן יַעֲזֹר הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּגְדַּל צַדִּיק. וְהָעִקָּר הוּא לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּינֵיכֶם, וְשֶׁתִּהְיֶה הֶבְנָה בֵּין אֶחָד לַשֵּׁנִי, וְאֶחָד יִהְיֶה רַק לְעֵזֶר לְזוּלָתוֹ, אָז בֵּיתְכֶם יִהְיֶה מַמָּשׁ גַּן־עֵדֶן, וְכָל אֶחָד יִקְנֶא בָּכֶם. אֲבָל עַל־יְדֵי הַמְּרִיבוֹת שֶׁאַתֶּם רָבִים בֵּינֵיכֶם, זֶה רַק הוֹרֵס אֶת הַבַּיִת, וְאַחַר־כָּךְ, חַס וְשָׁלוֹם, הַיֶּלֶד יִגְדַּל בִּמְתָחִים וְיִהְיֶה עַצְבָנִי וְכוּ׳ וְכוּ׳, אָז לָמָּה אַתְּ צְרִיכָה אֶת כָּל הַמְּרִיבוֹת? ! רְאִי לָדוּן אֶת בַּעְלֵךְ לְכַף זְכוּת, וְאָז הוּא גַּם־כֵּן יָדוּן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת, וְכָל הַבַּיִת שֶׁלָּכֶם יִהְיֶה [חָסֵר].

י״א רפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, י׳ אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... תִּחְיֶה.

יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּהְיוּ אֶצְלְכֶם תָּמִיד שְׂמָחוֹת וּבְשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא הֲעֲבוֹדָה הֲכִי קְדוֹשָׁה שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, וּבִפְרָטִיּוּת אִשָּׁה צְרִיכָה לִהְיוֹת בִּיּוֹתֵר בְּשִׂמְחָה, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה לָהּ סַבְלָנוּת לְבַעְלָהּ וְלַיְלָדִים, וְהַשִּׂמְחָה מַכְנֶסֶת יְשׁוּב הַדַּעַת וְסַבְלָנוּת גְּדוֹלָה.

עָלַיִךְ לִזְכֹּר, כִּי יֵשׁ מַאֲמַר הֶחָכָם: ״הַטּוֹב שֶׁבָּעוֹזְרִים לְקַיֵּם אֶת הַדַּעַת הוּא הָאִשָּׁה הַטּוֹבָה״, וְעַל־כֵּן רְאִי לַעֲזֹר הַרְבֵּה לְבַעְלֵךְ, כִּי הוּא עוֹבֵר עַכְשָׁו הַרְבֵּה מַשְׁבְּרִים, וּבִפְרָטִיּוּת בְּקִשְׁיֵי הַפַּרְנָסָה, וְעַל־יְדֵי שֶׁתְּדַבְּרִי עִמּוֹ בְּצוּרָה יָפָה וּבְמִלָּה טוֹבָה אַחַת, זֶה כְּבָר שָׁוֶה יוֹתֵר מֵהַכֹּל, וְאָז יִהְיֶה גַּם לָךְ טוֹב.

נָא וְנָא לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וָיוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתְּ רְגִילָה בָּהּ, וְלַעֲשׂוֹת תְּפִלּוֹת מִדַּעְתֵּךְ, אֲשֶׁר זוֹ נִקְרֵאת הִתְבּוֹדְדוּת, וְרַבֵּנוּ זַ״ל

הִפְלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת זֹאת הַתְּפִלָּה הָעוֹלָה לְמָקוֹם שֶׁעוֹלָה וְכוּ׳, וְעוֹשָׂה דֶּרֶךְ וְנָתִיב חָדָשׁ.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם וָיוֹם אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּמְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ רַק אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א רפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְאִם מִצַּד אֶחָד אֲנִי מְאֹד מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁקָּרָה לְךָ בְּחַיֶּיךָ, שֶׁכֻּלָּם עָזְבוּ אוֹתְךָ — אִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ וַחֲבֵרֶיךָ וּשְׁכֵנֶיךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַךְ מִצַּד שֵׁנִי אֲנִי מְאֹד שָׂמֵחַ, שֶׁתִּהְלָה לָאֵל, אֲנִי פּוֹגֵשׁ אָדָם שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בַּחַיִּים מַה שֶּׁעוֹבֵר — מְרִירוּת דִּמְרִירוּת עַד אֵין סוֹף וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעִם כָּל זֹאת מְחַיֶּה וּמְחַזֵּק עַצְמוֹ בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר כָּל מַה שֶּׁנֶּאֱרָע עִמּוֹ — הַכֹּל לְטוֹבָה.

חֶמְדַּת לִבָּבִי ! אֲנִי מְקַנֵּא בְךָ שֶׁבְּמַצָּב כֹּה קָשֶׁה כָּזֶה אַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וְאֵינְךָ מַנִּיחַ אֶת עַצְמְךָ לִפֹּל, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר מַעֲלָתְךָ בַּשָּׁמַיִם.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הָאָדָם בָּא לָזֶה הָעוֹלָם לִתְקוּפָה שֶׁל כַּמָּה שָׁנִים וְכוּ׳, וְאִם זוֹכֶה וְכוּ׳, ״יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה״ וְכוּ׳ (תְּהִלִּים צ, י), וְיֵשׁ לוֹ שְׁלִיחוּת לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְנַסִּים אוֹתוֹ בְּכַמָּה נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאִם הוּא חָזָק וְאַמִּיץ וּמְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ׳, וְכָל מַה שֶּׁמַּכִּים בּוֹ וְכוּ׳, הוּא בּוֹרֵחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַשַּׁעֲשׁוּעִים שֶׁגּוֹרְמִים לְמַעְלָה, אֲשֶׁר מַלְאָכִים וּשְׂרָפִים וְכוּ׳ וְכוּ׳ לֹא

יְכוֹלִים לַעֲמֹד בָּזֶה, כִּי מָצִינוּ בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁאֲפִלּוּ מַלְאָכִים כְּשֶׁיָּרְדוּ לְזֶה הָעוֹלָם עָבַר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁעָבַר וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלֹא הֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד, וְנָפְלוּ לְמָקוֹם שֶׁנָּפְלוּ וְכוּ׳, וְאָדָם קָרוֹץ מֵחֹמֶר שֶׁהוּא בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּשֶׁזּוֹכֶה לַעֲבֹר עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וּבוֹרֵחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה הוּא גּוֹרֵם שַׁעֲשׁוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעְלָה.

עַל־כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאָז תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם בַּמֶּה שֶׁתּוּכַל, וּבִפְרָטִיּוּת בִּשְׁמִיעַת כְּלֵי זֶמֶר. וְכֵן רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְכָל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בָּזֶה לִשְׂמֹחַ תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ — מִצַּד אֶחָד, וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — מִצַּד שֵׁנִי, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי, כִּי נַפְשִׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשְׁךָ.

י״א רפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב

מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. וְכֵן אֲנִי מְבָרֵךְ אוֹתְךָ בִּבְרָכַת ״מַזָּל טוֹב״ וּבִבְרָכָה וְהַצְלָחָה, שֶׁאַתָּה מַכְנִיס אֶת בִּנְךָ לְעֹל הַמִּצְוֹות, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּרְוֶה רֹב נַחַת מִמֶּנּוּ, שֶׁיִּזְכֶּה לְהִתְגַּדֵּל בְּתוֹרָה וְיִרְאָה וּבַחֲסִידוּת, וְכֵן תִּרְוֶה נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֶיךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, וְתָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה לְךָ תָּמִיד שָׁלוֹם־בַּיִת, כִּי הַשָּׁלוֹם־בַּיִת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הוּא יְסוֹד גָּדוֹל, כִּי נִתְאַוָּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיִּהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים (תַּנְחוּמָא נָשׂא טז), וּבָזֶה שֶׁהָאָדָם יְשַׁתֵּדֵל שֶׁיִּהְיֶה לוֹ שָׁלוֹם־בַּיִת, בָּזֶה הוּא מַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְיֵשׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ דִּירָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. וּלְהִפּוּךְ — כְּשֶׁמִּתְקוֹטְטִים וּמִתְנַכְּחִים בַּבַּיִת, אָז מְגָרְשִׁים אֶת הַשְּׁכִינָה. עַל־כֵּן נָא וְנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁיִּהְיֶה אֶצְלְךָ שָׁלוֹם־בַּיִת, וְהָעִקָּר — עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, שֶׁתִּרְאֶה לְשַׂמֵּחַ מְאֹד מְאֹד בְּבֵיתְךָ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ וִילָדֶיךָ.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַמְשִׁיךְ בִּדְרָכְךָ הַתּוֹרָה, וְתִלְמַד הַרְבֵּה תּוֹרָה בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְאָז תִּרְאֶה נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבְבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֹל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלֵידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ

מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְכָל מַה שֶּׁתַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ יְדִיעָה זוֹ, כְּמוֹ־כֵן יָאִיר עָלֶיךָ אוֹר וְחִיּוּת חֲדָשָׁה בְּכָל פַּעַם.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לִידַע מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי תָּמִים כָּזֶה, הַמְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ לְקָרֵב אוֹתָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בִּלְעָדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל?! וְלָכֵן עָלֵינוּ לִשְׁמֹחַ בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְכָל מַה שֶּׁנִּהְיֶה שְׂמֵחִים בָּזֶה יוֹתֵר, יָאִיר בָּנוּ אוֹרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי כְּפִי שֶׁהָאָדָם שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ בְּאֵיזֶה דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, כֵּן נִמְשֶׁכֶת עָלָיו הַקְּדֻשָּׁה מִלְמַעְלָה, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חֵלֶק ב׳ קפד:).

אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם עָלַי, שֶׁאֶזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל חֶשְׁקִי וּרְצוֹנִי, וְלָבוֹא לְהִתְיַשֵּׁב בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז טוֹב לִי כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

וְהִנֵּה בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁאֲנִי מְקַבֵּל מִכְתָּב מִמִּישֶׁהוּ, אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לַעֲנוֹת לוֹ תֵּכֶף־וּמִיָּד, אֲבָל עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי רִבּוּי הַמִּכְתָּבִים שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֵינוֹ מַנִּיחַ אוֹתִי לָרֻגַע, וְעַל־כֵּן רְאֵה לָדוּן אוֹתִי לְכַף זְכוּת, אִם לֹא תְּקַבֵּל תֵּכֶף־וּמִיָּד תְּשׁוּבָה עַל מִכְתָּבְךָ, כִּי אֲנִי עָמוּס הַתְּלָאָה.

וּבֶאֱמֶת כָּל הַמִּכְתָּבִים שֶׁלִּי, שֶׁכְּבָר נִדְפְּסוּ עַד עַכְשָׁו בְּכָל חֶלְקֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, רָאוּי לְךָ לְעַיֵּן בָּהֶם, וְתָמִיד תַּחֲשֹׁב כְּאִלּוּ כָּתַבְתִּי אֶת

זֶה בִּשְׁבִילְךָ, וּבֶאֱמֶת כָּל הַמִּכְתָּבִים כָּתַבְתִּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, בְּאֹפֶן שֶׁיִּשָּׁאֵר לְדוֹרוֹת.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּלִמּוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וְאָז טוֹב לְךָ בָּזֶה וּבַבָּא לְגַצַּח נְצָחִים, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא נִשְׁאָר לָאָדָם רַק מַה שֶּׁחוֹטֵף בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, וּמִי יִתֵּן, שֶׁנְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד בִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁצְּרִיכִים בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְאִם הָיִינוּ מְצַיְּתִים אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, הָיוּ לָנוּ כְּבָר פָּנִים אֲחֵרוֹת לְגַמְרֵי.

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא יְסוֹד וְעִקָּר גָּדוֹל בְּקִיּוּם דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּנָּפַח בִּי.

י״א רפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

לְדַעְתִּי, אַל תִּתְגָּרְשִׁי מִבַּעְלֵךְ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא

הַטּוֹב, וְעַכְשָׁו מְנַסִּים אֶתְכֶם מִן הַשָּׁמַיִם לִרְאוֹת אֵיךְ תְּחַזְּקוּ אֶת עַצְמְכֶם בֶּאֱמוּנָה.

כִּי עָלַיִךְ לָדַעַת, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה מָלֵא נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים וְכוּ׳, וּמַה שֶּׁאַתְּ כּוֹתֶבֶת, שֶׁאֵלּוּ אֲשֶׁר מְחַלְּלִים שַׁבָּת, בַּעֲוֹונוֹתֵינוּ הָרַבִּים, מַצְלִיחִים, וְאַתֶּם מִשְׁתַּדְּלִים לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְאֵינְכֶם מַצְלִיחִים, תֵּדְעוּ שֶׁהַכֹּל נִסְיוֹנוֹת מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁרוֹצִים לְנַסּוֹת אֶתְכֶם, אִם בֶּאֱמֶת אַתֶּם חֲפֵצִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּבֶאֱמֶת אִם תַּעַמְדוּ בַּנִּסָּיוֹן הַזֶּה, וּתְחַזְּקוּ אֶת עַצְמְכֶם בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם סְפֵקוֹת וּסְפֵק סְפֵקוֹת, אָז תִּרְאוּ בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

הֵכֵפַל הַדָּבָר, נָא וְנָא לֹא לְהִתְגָּרֵשׁ מִבַּעְלֵךְ, רַק רְאִי לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּשִׁיב אֶת בַּעְלֵךְ בִּתְשׁוּבָה, וּבִזְכוּת הַתְּפִלָּה שֶׁתִּתְפַּלְּלִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, תִּרְאִי נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רְאִי לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ חֲמִשָּׁה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְשַׁעַת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְהוֹרִיד דְּמָעוֹת חַמּוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְבַקֵּשׁ עַל טוֹבַת בַּעְלֵךְ שֶׁיַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְשֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּינֵיכֶם.

נָא וְנָא אַל תִּתְגָּרְשִׁי, כִּי חֲבָל לָכֶם לִשְׁבֹּר בַּיִת כֹּה נֶחְמָד, כִּי סוֹף כָּל סוֹף מִי יִסְבֹּל? רַק הַיְלָדִים הַקְּטַנִּים, אָנָּא חוּסוּ עַל הַיְלָדִים וְאַל תִּתְגָּרְשׁוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכִּי לְצַיֵּת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הַנֶּאֱמָר פֹּה, וְאָז תִּרְאִי בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂה יָדַיִךְ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רצ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְרַ תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְתִזְכּוּ לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת בָּאוֹת לָאָדָם רַק בִּזְכוּת שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

רְאֵה לְבָדֹק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

חֲזַק וֶאֱמַץ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְהַשִּׂמְחָה תָּבִיא בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי עִקַּר הַיַּהֲדוּת תָּלוּי רַק בְּשִׂמְחָה, וְכֵן תְּחַזְּקִי אֶת בַּעְלֵךְ שֶׁיִּהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׁתַּדְּלִי שֶׁהַבַּיִת שֶׁלָּכֶם יִהְיֶה בַּאֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה, כִּי בִּמְקוֹם שִׂמְחָה — שָׁם הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה.

רְאִי לֹא לְדַחֵק הַרְבֵּה אֶת בַּעְלֵךְ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, וְהוּא יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

נָא וְנָא רְאִי לְקַבֵּעַ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת עַל בֵּיתְכֶם, וְזֶה יִשְׁמֹר אֶתְכֶם מִכָּל רָע, וְכֵן תַּדְלִיקִי לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ שְׁנֵי נֵרוֹת בַּעֲבוּרְכֶם וּשְׁנֵי נֵרוֹת בַּעֲבוּר הַיְלָדִים, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְסַךְ הַכֹּל — שִׁשָּׁה נֵרוֹת, וּבְשָׁעַת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,

כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, לֵידַע אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא זוּלָתוֹ, וְהַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכָל מַה שֶּׁתַּכְנִיסִי בְּדַעְתֵּךְ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן יֵקַל לָךְ הַכֹּל.

נָא וְנָא רְאִי לְבַטֵּל מִמֵּךְ כָּל מִינֵי עַצְבָנוּת וּמְתָחִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲשֶׁר עַל־פִּי־רֹב בָּאִים מֵחֲמַת כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי בֶּאֱמֶת כְּשֶׁהָאָדָם מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אָז לֹא שַׁיָּךְ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ אֵיזוֹ עַצְבָנוּת וּמְתָחִים, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

עַל־כֵּן רְאִי לְצַיֵּת אוֹתִי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, וְתִזְכִּי לִבְרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א רצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי לִפְעָמִים כְּשֶׁהָאָדָם עוֹבֵר נִתּוּחַ, וּבִפְרָטִיּוּת נִתּוּחַ כָּזֶה כְּמוֹ שֶׁעָבַר עַל הָאַבָּא וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֲזַי נוֹפְלִים בִּמְרִירוּת וּבְדִכָּאוֹן וְכוּ׳. וְעִקַּר הָעֵצָה לְשַׂמֵּחַ אוֹתוֹ וּלְדַבֵּר עִמּוֹ, וּלְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הַצַּעַר, וּלְהַסְבִּירוֹ שֶׁכֻּלָּם אוֹהֲבִים אוֹתוֹ וְכוּ׳, כִּי נִדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא כְּבָר אֵינוֹ שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר, וְזֶה מְצַעֲרוֹ וּמְדַכְּאוֹ וְכוּ׳, וְלָכֵן הֵן אַתְּ וְהֵן הָאִמָּא צְרִיכִים לְחַזְּקוֹ וּלְאַמְּצוֹ, וְחַס וְשָׁלוֹם, לֹא לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה צְחוֹק עַל חֶשְׁבּוֹנוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרֹמַ״ח אֵיבָרָיו וּבְשָׂסָ״ה גִּידָיו וּבְכָל טִפֵּי דָּמָיו, וְיֵצֵא מִצָּרָתוֹ.

גַּם יִשְׁלַח הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רְפוּאָה שְׁלֵמָה לָאִמָּא, שֶׁלֹּא תִּצְטָרֵךְ לַעֲבֹר שׁוּם נִתּוּחַ.

רְאִי לְבָרֵךְ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בִּבְרָכָה וּבְהַצְלָחָה.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רצג.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֶּה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה.

עָלַיִךְ לָדוּן אֶת בַּעְלֵךְ לְכַף זְכוּת, כִּי הוּא בֶּאֱמֶת אֵינוֹ אָשֵׁם כְּלָל, וְאַדְרַבָּה הוּא מֵגֵן עָלַיִךְ, אַךְ לִפְעָמִים עָלָיו לִנְזֹף בָּךְ, שֶׁלֹּא תְּבַיְּשִׁי אֶת אִמּוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף זוֹ אִמּוֹ.

יֵשׁ מַאֲמַר חֶזְקָם: ״אִם יָדוֹר גְּדִי עִם נָמֵר תָּדוּר כַּלָּה עִם חֲמוֹתָהּ״... וְעַל־כֵּן עָלַיִךְ לִזְכֹּר אֶת זֹאת תָּמִיד, וְלֹא לְהָגִיב וּלְהִתְיַחֵס כְּלָל לָזֶה שֶׁחֲמוֹתֵךְ פּוֹגַעַת בָּךְ.

אַתְּ רְאִי לְכַבֵּד אֶת בַּעְלֵךְ, וּשְׁנֵיכֶם תָּדוּרוּ יַחַד בְּאַהֲבָה וּבַהֲבָנָה הֲדָדִית, וּתְחַזְּקוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁיִּהְיֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאִי לְהַדְלִיק שְׁנֵי נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי

נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת עַל הַצְלָחַת הַבַּעַל, וְשֶׁיִּהְיֶה לָכֶם שְׁלוֹם־בַּיִת תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רצד.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוּב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁדָּבָר זֶה בָּא לָאָדָם מְאֹד קָשֶׁה, כִּי אֵין לְךָ עוֹד עֲבוֹדָה קָשָׁה כַּעֲבוֹדַת הַשִּׂמְחָה, כִּי טֶבַע הָאָדָם, שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר עַצְבוּת וַעֲצָלוּת וּמְרִירוּת, מֻחֲמַת פְּגָעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, וְצָרִיךְ לַעֲבֹד עַל עַצְמוֹ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּלְהִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּמַצָּב רוּחַ טוֹב.

רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְכָל מַה שֶׁתַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן תִּזְכֶּה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְיַחֵד יִחוּדִים קְדוֹשִׁים, הַיְנוּ בְּעֵת הַהִתְבּוֹדְדוּת תְּצַיֵּר לְפָנֶיךָ עֵינֶיךָ שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ הֲוָי״ה בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּמִלּוּי: ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן, כְּנֶגֶד הָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת, וּבִרְבוֹת הַזְּמַן יְזַדְּכֵּךְ מֹחֲךָ, עַד שֶׁיָּאִירוּ לְפָנֶיךָ עֵינֶיךָ הַשֵּׁמוֹת הָאֵלּוּ תָּמִיד.

עַכְשָׁו הוּא הַזְּמַן שֶׁל מְחִיַּת עֲמָלֵק, שֶׁהֵם כְּלַל הַסְּפֵקוֹת

וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִמְחוֹת אֶת עֲמָלֵק מִתּוֹךְ לִבּוֹ, וְזוֹכֶה לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, אֲשֶׁר זֶה יָבִיא לוֹ אֶת הַשִּׂמְחָה הָאֲמִתִּית, שֶׁזֶּה כְּלַל שִׂמְחַת פּוּרִים, שֶׁמַּרְגִּישִׁים אֶת עֲרֵבוּת נַעַם זִיו חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֶחָד עוֹזֵר לַשֵּׁנִי, שֶׁזֶּה בִּכְלַל מְשֻׁלּוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְצַיֵּת אֶת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְגַנַּח נְצָחִים!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לַעֲסֹק בְּעֵסֶק קָדוֹשׁ וְנוֹרָא לְהַחֲזִיר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּתְשׁוּבָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נשא קכח.): זַכָּאָה מָאן דְּאָחִיד בְּיָדוֹהִי דְּחַיָּבָא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאוֹחֵז בִּידֵיהֶם שֶׁל הַחוֹטְאִים לְהַחֲזִירָם בִּתְשׁוּבָה. וּבִפְרָטִיּוּת בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הָעֵרֶב־רַב מִתְפַּשְׁטִים מְאֹד בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְהֶעֱבִירוּ עַל הַדָּת אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבּ רִבְבוֹת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַחֲזִיר אֶת נַפְשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַמְקַיֵּם נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל כְּאִלּוּ קִיֵּם עוֹלָם מָלֵא, וְהוּא חָקוּק לְמַעְלָה.

אוֹדוֹת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, עָלֶיךָ לִפְנוֹת לִנְקֻדַּת הַמְּכִירָה שֶׁלָּנוּ בִּבְנֵי בְּרַק, וְשָׁם תְּקַבֵּל אֶת כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל הַמֻּדְפָּסִים מֻחְדָּשׁ עַכְשָׁו.

רְאֵה לְהַכְנִיס בְּעַצְמְךָ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל מַה שֶּׁמַּכְנִיסִים בְּדַעְתּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן מְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,

עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַחֵב לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ לְהָבִין וּלְהַשִּׂיג סוֹדוֹת הַתּוֹרָה. וְעַל קִטֵּב זֶה סוֹבֶבֶת כָּל הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל — לַעֲשׂוֹת מִלֵּב הָאֶבֶן לֵב בָּשָׂר, שֶׁיַּרְגִּישׁ הָאָדָם אֶת חֲבֵרוֹ. וּבְיוֹתֵר זוֹכִים לָזֶה עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, תַּעֲנִית אֶסְתֵּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה.

אוֹדוֹת הַחוֹבוֹת שֶׁאַתָּה חַיָּב, עָלֶיךָ לִנְסֹעַ לִטְבֶרְיָה, וּלְבַקֵּר בְּצִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וְלִגְמֹר שָׁם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְאַחַר־כָּךְ תִּתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ בִּלְשׁוֹן עַצְמְךָ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ, וְיוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַפַּח הַנִּשְׁבָּר שֶׁנָּפַלְתָּ בּוֹ, וְתֹאמַר: אֱלָהָא דְּמֵאִיר עֲנֵנִי, וּתְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בִּלְשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ וְעַל יְלָדֶיךָ, וְאָז תִּרְאֶה אֶת גֹּדֶל הַנִּסִּים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רְאֵה שֶׁאִשְׁתְּךָ תַּדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ חֲמִשָּׁה גֵּרוֹת, וּלְהוֹסִיף שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַגֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתֶּם צְרִיכִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, שַׁבָּת זָכוֹר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם בִּדְמוּת כֶּלֶב, שֶׁהוּא קְלִפַּת עֲמָלֵק, מְאֹד מְאֹד אוֹרֵב עַל הָאָדָם, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא סוֹד הַפּוּרִים, שֶׁצְּרִיכִים לִזְכֹּר אֶת מַעֲשֵׂי עֲמָלֵק, שֶׁרָצָה לְקַרֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְעָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ וּלְחַמֵּם אֶת עַצְמֵנוּ בְּאוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה יָדוּעַ, שֶׁעֲמָלֵק קְלִפַּת כֶּלֶב, הוּא הַפְּנִימִיּוּת שֶׁל שׁוֹר וַחֲמוֹר, שֶׁהֵם קְלִפַּת עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל, הַיְנוּ הַפְּנִימִי שֶׁל שׁוֹר הוּא ו׳ וְהַפְּנִימִי שֶׁל חֲמוֹר הוּא מ״ו, וּבְיַחַד עוֹלֶה כֶּלֶ״ב, זוֹ קְלִפַּת עֲמָלֵק, שֶׁיּוֹנֵק מֵעֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל, וְרוֹקֵד תָּמִיד לְעוֹרֵר קִטְרוּגִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל. וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: לֵיכָּא דְּיָדַע לִישָׁנָא בִּישָׁא כְּהָמָן (מְגִלָּה יג:); כִּי הוּא הַלְּשִׁין וְקִטְרֵג תָּמִיד נֶגֶד עַם יִשְׂרָאֵל, וְהוּא בְּדֶגְמַת הַכֶּלֶב הַנּוֹבֵחַ תָּמִיד. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁנִּזְכֶּה שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ אַהֲבָה, אַחֲוָה וְרֵעוּת אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ, הֵפֶךְ קְלִפַּת הַכֶּלֶב שֶׁהוּא נוֹבֵחַ עַל כָּל אֶחָד, וְהִיא קְלִפַּת עֲמָלֵק הַמְקָרֵר אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַחֲבֵרוֹ, וּמַכְנִיס בּוֹ לְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת. וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ג.): אַשְׁמוּרָה שְׁנִיָּה כְּלָבִים צוֹעֲקִים, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד תִּקּוּן חֲצוֹת; הַיְנוּ עַל־יְדֵי אֲמִירַת חֲצוֹת בְּכָל לַיְלָה, מַכְנִיעִים אֶת קְלִפַּת עֲמָלֵק, שֶׁהוּא הָמָן הָרָשָׁע; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לוֹמַר בְּכָל לַיְלָה תִּקּוּן חֲצוֹת, וּבָזֶה יַכְנִיעַ אֶת קְלִפַּת הַכֶּלֶב שֶׁהוּא עֲמָלֵק, וַיִּמְשִׁיךְ עָלָיו הֶאָרַת מָרְדֳּכַי, וְיִפְתַּח אֶצְלוֹ יְסוֹד אַבָּא (פְּרִי עֵץ חַיִּים פּוּרִים, פֶּרֶק ה׳).

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רחצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, שַׁבָּת זָכוֹר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, מֵרַבִּי נָעִים כָּזֶה, הַמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אוֹתָנוּ כָּל־כָּךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּזֶה הָעוֹלָם.

אוֹדוֹת שֶׁכָּתַבְתָּ, שֶׁמְּאֹד אַתָּה מִתְפַּלֵּא אֵיךְ גַּם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נִכְנָס הַלָּשׁוֹן־הָרָע וְכוּ׳ וְכוּ׳, הַפֵּרוּדִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! זֶה חֵלֶק מֵהַגָּלוּת שֶׁאָנוּ סוֹבְלִים כָּל־כָּךְ, כַּיָּדוּעַ, אֲשֶׁר הָמָן עֲמָלֵק קִטְרֵג וְהִלְשִׁין עַל עַם יִשְׂרָאֵל, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (מְגִלָּה יג:): לֵיכָא דְּיָדַע לִישָׁנָא בִּישָׁא כְּהָמָן, כִּי הוּא תָּמִיד דִּבֵּר לָשׁוֹן־הָרָע עַל עַם יִשְׂרָאֵל וְקִטְרֵג עֲלֵיהֶם, וְעַל־כֵּן קְלִפַּת עֲמָלֵק הוּא כֶּלֶב, וְדֶרֶךְ הַכֶּלֶב שֶׁנּוֹבֵחַ תָּמִיד, עַל־כֵּן מִי שֶׁמְּדַבֵּר לָשׁוֹן־הָרָע עַל חֲבֵרוֹ — יִתְגַּלְגֵּל בְּכֶלֶב כַּיָּדוּעַ.

וּבֶאֱמֶת זוֹ עֲבוֹדַת עֲמָלֵק — לַעֲשׂוֹת פֵּרוּדִין בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל וּלְקָרֵר אוֹתָם. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קיג:): הַכְּלָבִים שׁוֹנְאִים זֶה אֶת זֶה וְכוּ׳, עַיִן שָׁם. כִּי זוֹ עֲבוֹדַת הַכְּלָבִים — לְהַכְנִיס שִׂנְאָה; וְכֵן מוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נ׳), אֲשֶׁר הָעַזֵּי פָּנִים הֵם הַכְּלָבִים, עַיִן שָׁם; וּבֶאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת סג:): בְּלָשׁוֹן יְוָנִית קוֹרִין לְכֶלֶב לַמָּס, וְזֶה אוֹתִיּוֹת סמ״ל, וַחֲסֵרָה הָאָל״ף — אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁהוּא הַס״מ בְּעַצְמוֹ. וְעָלֵינוּ לִזְכֹּר זֹאת בְּכָל יוֹם וָיוֹם אֶת מַעֲשֵׂי עֲמָלֵק, הַמְקָרֵר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְגוֹרֵם פֵּרוּדִים בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְדַלֵּג עַל הַכֹּל, וְאַתָּה תִּרְאֶה לְהַכְנִיס אַהֲבָה בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וְתָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלָשׁוֹן קַלָּה, הַמַּגְלִים

וּמְפַרְסְמִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם זֹאת בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי הַקּוּנְטְרֵסִים עוֹשִׂים שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּבֵין אָדָם לַמָּקוֹם, וְזֶה יִהְיֶה הַתִּקּוּן שֶׁל מְחִיַּת עֲמָלֵק, שֶׁמַּכְנִיס סְפֵקוֹת. וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם שֶׁהַכְּלָבִים נוֹבְחִים עָלַי, כִּי כָּל כַּוָּנָתִי לִמְחֹק אוֹתָם וּלְבַטְּלָם.

נָא וְנָא אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עַצְמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א רצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תְּצַוֶּה, שַׁבָּת זָכוֹר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בִּנְךָ נוֹשֵׂא חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוֹאָיו, וְכֻלָּם אוֹהֲבִים אוֹתוֹ וּמְשְׁתַּדְּלִים לַעֲזֹר לוֹ, וְכֵן הוּא לוֹמֵד טוֹב מְאֹד, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ הַרְבֵּה נַחַת מִמֶּנּוּ וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֶיךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיֶה רַק שָׁלוֹם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּנֵס לָגוּר בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב.

רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי עַל־יְדֵי שִׂמְחָה זוֹכִים לְהַכְנִיעַ אֶת קְלִפַּת הָמָן־עֲמָלֵק, הַמַּכְנִיס מְרִירוּת וּסְפֵקוֹת בָּאָדָם.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, הַמְגַלֶּה לָנוּ נִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א ש.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרָה תְּצַוֶּה, שַׁבָּת זָכוֹר ה׳תשמ״ו.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ.

אוֹדוֹת שֶׁבִּקַּשְׁתָּ שֶׁאֶרְשֹׁם קוּנְטְרֵס אוֹדוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי כָּל כַּוָּנָתֵנוּ לְהַחְדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשֶׁיִּפְתְּחוּ אֶת פִּיהֶם וְלִבָּם לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַבְּעָיוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם יְסַפְּרוּ אֶת זֶה רַק לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־יְדֵי שֶׁיַּכְנִיסוּ בְּדַעְתָּם יְדִיעוֹת אֵלּוּ, מִמֵּילָא יוֹצִיאוּ מִלִּבָּם כָּל מַה שֶּׁמֵּעִיק לָהֶם, אֲשֶׁר אֵלּוּ יְסוֹדוֹת עֲצוּמוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל — רַק לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר אֶת כָּל הַלֵּב וְכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לִשְׁמֹחַ מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקְךָ, שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּבְוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאֶה נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. הָעִקָּר הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית.

נָא וְנָא אַל תִּתְעַצְּבֵן מִשּׁוּם דָּבָר, רַק תִּהְיֶה סַבְלָן גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר בָּזֶה תְּלוּיָה עִקַּר הַצְלָחַת הָאָדָם. וְכָל מַה שֶּׁהָאָדָם יוֹתֵר סַבְלָן, וְאֵינוֹ מֵגִיב עַל מַה שֶּׁמְּצַעֲרִים אוֹתוֹ וּמְדַבְּרִים עָלָיו, יוֹתֵר קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה יֵשׁ בּוֹ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזוֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּנֵס לָגוּר בַּעֲיָרַת יַבְנְאֵל, שֶׁתִּתְהַפֵּךְ לְבַסּוֹף אֶל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹזֵר לְהִתְפַּתְּחוּת הָעֲיָרָה עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שא.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל־פְּקוּדֵי, כ״א אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר וְיִזְרַח.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי זֶה כַּמָּה רָצִיתִי לִשְׁמֹעַ אֶת הַטּוֹב מִמְּךָ וְאֵיךְ אַתָּה מִסְתַּדֵּר, וּמַה וְאֵיךְ עוֹבֵר עָלֶיךָ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם חֶלְקֵנוּ וְגוֹרָלֵנוּ, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בִּלְעָדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל? טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל גֹּדֶל הַחֶסֶד הַנִּפְלָא הַזֶּה. וּמִי יִתֵּן, שֶׁנִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְהַתְחִיל לְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְחַזֵּק אֶת עַצְמֵנוּ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, אֲשֶׁר זֶה הָיָה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּכְפִי שֶׁנִּזְכֶּה לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵנוּ, כְּמוֹ־כֵן נִזְכֶּה שֶׁיִּפָּתַח לִבֵּנוּ וּפִינוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר בָּזֶה תִּלּוּיָה גְּאֻלַּת נַפְשֵׁנוּ.

מַה מְּאֹד גָּדְלָה שִׂמְחָתִי, שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים בַּהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים, שֶׁהֵם סֹלֶת בְּרוּרָה מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַחְדִּירִים אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּתוֹךְ לִבּוֹת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אָנוּ עֵדִים עַל גֹּדֶל הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים

שֶׁעוֹבְרִים עַכְשָׁו עַל כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵהָעֶרֶב־רַב שֶׁהִשְׁתַּלֵּט עַל אַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּמְמַלְּאִים אֶת כָּל הָאָרֶץ עִם גּוֹיִים וְגוֹיוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּמְעָרְבִים אוֹתָם בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳, וְעוֹקְרִים אֶת הָעִנְיָן שֶׁל ״אַתָּה בְחַרְתָּנוּ״ לְגַמְרֵי מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

לָכֵן עָלֵינוּ נָפַל חוֹבַת הַיּוֹם לְמַלֵּא אֶת כָּל הָאָרֶץ עִם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵין לָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם — לֹא מִבַּיִת וְלֹא מִבַּחוּץ, וּבָזֶה נִקְרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל פְּקוּדֵי, כ״א אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי. וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִכֶּם וְאֵיךְ שֶׁאַתֶּם מִסְתַּדְּרִים, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכּוּ לַעֲבֹר דִּירָה לְיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְלִהְיוֹת חֶלְיָה מִשַּׁרְשֶׁרֶת הַזָּהָב שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְהָקִים שָׁם עִיר תּוֹרָה וְיִרְאָה עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתָמִיד תִּשְׁתַּדְּלוּ שֶׁתִּהְיֶה הַבָּנָה הֲדָדִית בֵּינֵכֶם, כִּי בְּבַיִת שֶׁיֵּשׁ הַבָּנָה וְאַהֲבָה, אֲזַי הַשְּׁכִינָה שְׁרוּיָה שָׁם, וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְּׁכִינָה שְׁרוּיָה — שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם לִרְווֹת רֹב נַחַת מִבְּנֵכֶם יְחִידְכֶם, וְיִגְדַּל בְּנָקֵל, וְיִהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר וְיִרֵא אֱלֹקִים וְצַדִּיק.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שג.

בְּעֻזַּרת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל־פְּקוּדֵי, כ״א אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי בְּצֵרוּף הַמָּעוֹת, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְחַיֶּה אוֹתְךָ כְּמוֹ שֶׁהֶחֱיֵיתָ אוֹתִי.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ אֶת הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת שֶׁתַּפִּיל אוֹתְךָ, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר עִקַּר נְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ הוּא עַצְבוּת וְעַצְלוּת (עֵץ לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קפט), וְעַל זֶה צְרִיכִים לַעֲבֹד הַרְבֵּה בְּחַיָּיו — לְגָרֵשׁ מִמֶּנּוּ הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת, שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה.

נָא וְנָא רְאֵה לֹא לְדַקְדֵּק בְּבֵיתְךָ הַרְבֵּה עַל אִשְׁתְּךָ, רַק תִּתֵּן לָהּ כָּל מַחְסוֹרָהּ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַשְׁפִּיעַ לְךָ שֶׁפַע גָּדוֹל בִּזְכוּת הַצְּדָקָה שֶׁאַתָּה נוֹתֵן, וְיִהְיֶה לְךָ לְתֵן לָהּ תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְאַחֵד עִם אִשְׁתְּךָ לְבַל תָּרִיב וְתִתְקוֹטֵט עִמָּהּ, כִּי חָבָל לְבַלּוֹת אֶת הַיָּמִים הַיְקָרִים בְּמַחֲלֹקֶת וּבְמְרִיבוֹת; כִּי בֶּאֱמֶת הָאָדָם יָכוֹל לְהִכָּלֵל בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּחַי הַחַיִּים מַמָּשׁ, אִם יֵשׁ לוֹ רַק אֵיזוֹ דַּעַת וְאֵיזֶה שֵׂכֶל וְכוּ׳ וְכוּ׳. וּלְהִפּוּךְ כְּשֶׁאָדָם מְאַבֵּד אֶת דַּעְתּוֹ וְשִׂכְלוֹ, אֲזַי גּוֹרֵם מְרִיבוֹת, וּמִזֶּה בָּא לוֹ גֵּיהִנּוֹם מַמָּשׁ עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ׳.

עַל־כֵּן רְאֵה לְהִשָּׁלִים עִם אִשְׁתְּךָ וְתַעֲזֹר לָהּ, וְאַל תִּדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א דש.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל־פְּקוּדֵי, כ״ב אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנְכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁעֲדַיִן אַתָּה מַחֲזִיק בְּחֻמְּךָ, וְאַתָּה לוֹמֵד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. וְכֵן אֲנִי רוֹאֶה, שֶׁאַתָּה, תְּהִלָּה לָאֵל, בָּקִי בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר זוֹ שִׂמְחָתִי, כִּי אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶת מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הוּא אוֹר נוֹרָא וְנִשְׂגָּב מְאֹד, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לַחֲשֹׁב תָּמִיד מִתּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, מְזַכֵּךְ אֶת מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ וְאֶת נַפְשׁוֹ, וְנַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַשְׁרָאַת הַשְּׁכִינָה.

רְאֵה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וּמִי יִתֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַנֶּפֶשׁ.

וְכֵן תַּרְבֶּה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ שִׂיחָתְךָ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, רַק תְּנַצֵּל אֶת יְמֵי נְעוּרֶיךָ בְּטוּב וּבְנְעִימִים, וְהַדְבֵּק עַצְמְךָ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְשָׁם תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שה.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל־פְּקוּדֵי, כ״ג אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עֲזָרָנִי לִהְיוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה כַּמָּה יָמִים, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִרְאוֹתְךָ שָׁם, וּמִי יִתֵּן שֶׁאֶזְכֶּה כְּבָר לָגוּר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה בְּקִבִּיעוּת, וְנִתְרָאֶה פָּנִים אֶל פָּנִים בְּכָל יוֹם וָיוֹם.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ מְאֹד, וְאַל תַּנִּיחַ אֶת הָעֲצָבוּת וְהָעַצְלוּת אֶצְלְךָ כְּרֶגַע, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׂוֹנֵא אֶת הָעֲצָבוּת, כִּי תֵּכֶף כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי תֵּכֶף הִיא עֲבֵרָה גְּדוֹלָה כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ עַצְבוּת, חַס וְשָׁלוֹם, וְעַצְבוּת הִיא הַסִּטְרָא אָחֳרָא וְכוּ׳ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מח).

אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹבֵד עַל עַצְמוֹ לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד מִדָּה טוֹבָה וְיָקָרָה כְּמוֹ מִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם שָׂמֵחַ, הוּא גָּר בְּעוֹלָם אַחֵר, וְאַף פַּעַם לֹא חָסֵר לוֹ שׁוּם דָּבָר, וְהוּא תָּמִיד מְרֻצֶּה מִכָּל דָּבָר שֶׁבָּא עָלָיו, וְהוּא חַי בָּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֶגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, אַשְׁרֵי הַשָּׂמֵחַ תָּמִיד!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, כ״ח אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִשְׁתּוֹקֵק לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַבַּעַל־דָּבָר עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהַחֲלִישׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד וּלְקָרְרוֹ שֶׁלֹּא יִבְעַר לְבָבוֹ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ. וְזֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל כְּלָלִיּוּת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר

הַסָּמֶ״ךְ־מ״ם וְכַת דִּלֵּיהּ מַכְנִיסִים קְרִירוּת וּסְפֵקוֹת עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְנַתְּקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמְעַקְּמִים אֶת דַּעְתּוֹ בְּקֻשְׁיוֹת וּבִסְפֵקוֹת וּבִלְבּוּלִים עָלָיו יִתְבָּרַךְ. אֲבָל בְּיוֹתֵר הוּא לוֹקֵחַ אֶת עַצְמוֹ עַל אֵלּוּ אֲשֶׁר זָכוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ אוֹר הָאוֹרוֹת, הַמֵּאִיר אוֹרוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ, מִסּוֹד ג׳ רֹאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ׳, עֲלֵיהֶם הוּא לוֹקֵחַ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל כֹּחוֹתָיו, וּמַכְנִיס בָּהֶם קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת וְהֶרְהוּרִים וּבִלְבּוּלִים וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְיֵשׁ שֶׁגַּם נוֹתֵן לָהֶם כָּבוֹד, וְיֵשׁ שֶׁגַּם נוֹתֵן לָהֶם מָמוֹן, וְיֵשׁ שֶׁגַּם נוֹתֵן לָהֶם תַּאֲוֹת, הַכֹּל כְּדֵי שֶׁיַּנִּיחוּ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה אֵצֶל הַסָּמֶ״ךְ־מ״ם וְכַת דִּלֵּיהּ כְּקוֹצִים וְדַרְדָּרִים בְּעֵינָיו, וְעַל־כֵּן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים לוֹקֵחַ אֶת עַצְמוֹ הַסָּמֶ״ךְ־מ״ם וְכַת דִּלֵּיהּ לְנַתְּקוֹ וּלְרַחֲקוֹ וּלְגָרְשׁוֹ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל. וְלָכֵן מִי שֶׁכְּבָר זָכָה לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל וּמִתַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, הוּא צָרִיךְ הִתְחַזְּקוּת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וָיוֹם לַעֲמֹד עַל עָמְדּוֹ, וְשׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְנַתְּקוֹ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! כְּפִי שֶׁרוֹאִים וְשׁוֹמְעִים מַה שֶּׁעוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עָלֵינוּ לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׂם גּוֹרָלֵנוּ, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הוּא מְחַיֶּה וּמְחַזֵּק וּמְקַיֵּם אוֹתָנוּ, עַל־יְדֵי דִּבּוּרָיו וַעֲצוֹתָיו וְסִפּוּרָיו הַקְּדוֹשִׁים. אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחַז בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

נָא וְנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְתִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם וָיוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְדַבֵּר וְתָשִׂיחַ אֶת כָּל לִבְּךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִפְלִיג מְאֹד מְאֹד בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת — לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר וְלָשִׂיחַ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבּוֹ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת.

כִּי בֶּאֱמֶת עָלֶיךָ לְהַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו

יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוּשִׁים לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהָאָדָם צָרִיךְ לַחֲקֹר וּלְחַפֵּשׂ בְּכָל פְּרָט וּפְרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, בְּאֹפֶן שֶׁיִּזְכֶּה לְהַכִּירוֹ פָּנִים אֶל פָּנִים. וְאֶל כָּל זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת דַּיְקָא עַל־יְדֵי רִבּוּי דִּבּוּרִים שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל אֶת הָאָרַת זִיו נֹעַם שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיָקָר אֵצְלוֹ כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר, שֶׁאָז אֶל רַב טוּב הַגָּנוּז יִזְכֶּה.

נָא וְנָא רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְבַלּוֹת אֶת יָמֶיךָ עִם שִׂמְחָה, שֶׁתִּרְאֶה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, כִּי מִדַּת הַשִּׂמְחָה פּוֹרֶצֶת גְּדָרִים, וּמוֹצִיאָה אֶת הָאָדָם מֵהַבֵּץ וְהַלְכְלוּךְ וְהַחשֶׁךְ שֶׁלּוֹ. אַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וְאַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים, כִּי ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״ (דִּבְרֵי הַיָּמִים־א׳ טז, כז), וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ שׁוֹרֶה רַק הַשָּׂשׂוֹן וְהַשִּׂמְחָה, כִּי שִׂמְחָה וֶאֱמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֹקוּת תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, כִּי כָּל מַה שֶּׁהָאָדָם מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין שׂוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל מַה שֶּׁצָּרִיךְ הוּא רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׂוּם בְּרִיָּה לֹא יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת לוֹ הָרָע וְהַטּוֹב, כְּמוֹ־כֵן הוּא שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ, וּבוֹטֵחַ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לוֹ שׂוּם פְּחָדִים מִשּׂוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֵינוֹ חוֹנֵף אֶת שׂוּם בְּרִיָּה.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וּלְהִשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲפִלּוּ שֶׁיִּרְצֶה הַבַּעַל־דָּבָר לָתֵת לְךָ כָּבוֹד וָכֶסֶף וְתַאֲוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, תְּמוֹרַת הַהִתְקָרְבוּת אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, אַתָּה תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִשָּׁאֵר רַק אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל וְאֵצֶל תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, הַמְלַמְּדִים אֶת דַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה.

נָא וְנָא רְאֵה לִקְבֹּעַ אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ״מִקְרָא״ (חֲמֵשׁ רַשׁ״י מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ). ״מִשְׁנָה״ (אִם אֶפְשָׁר לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים, אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַבְּרִית, וְעַל כָּל פָּנִים לִלְמֹד פֶּרֶק

אֶחָד לְיוֹם), ״גְּמָרָא״ (אַשְׁרֵי מִי שֶׁלּוֹמֵד כַּמָּה דַּפִּים בְּכָל יוֹם, וְעַל־כָּל־פָּנִים יְהֶיֶה חָזָק בִּלְמוּד הַדַּף הַיּוֹמִי), ״מִדְרָשׁ״ (אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם אֶת הַמִּדְרָשׁ רַבָּה וְהַתַּנְחוּמָא מִפָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ), אֲשֶׁר הָאַרְבָּעָה לְמוּדִים אֵלּוּ, הֵם כְּנֶגֶד הָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת: ״אֲצִילוּת״, ״בְּרִיאָה״, ״יְצִירָה״, ״עֲשִׂיָּה״, וּבִלְמוּדִים אֵלּוּ הוּא מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת מֵהָאַרְבָּעָה עוֹלָמוֹת. אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בָּזֶה בְּכָל יוֹם וָיוֹם.

וְכֵן רָאוּי לְקַבֵּעַ לְעַצְמוֹ שִׁעוּרִים בַּהֲלָכָה בְּכָל יוֹם וָיוֹם: ״רַמְבַּ״ם״, ״טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ״, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בָּקִי בַּהֲלָכָה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִיר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְאֹד מְאֹד, שֶׁילְמְדוּ בְּכָל יוֹם וָיוֹם הֲלָכָה, וְגָזַר וְאָמַר בְּחֹק בַּל יַעֲבֹר עַל כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עֲלֵיהֶם יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לִמּוּד הֲלָכָה (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן כט).

אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לֵידַע מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, מֵרַבִּי נִפְלָא כָּזֶה, מֵרַבִּי הַמְחַיֶּה וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ כָּל־כָּךְ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְהִשָּׁאֵר אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל מְחִיר, וְשׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְרַחֲקֵנוּ וּלְגָרְשֵׁנוּ מִמֶּנּוּ זַ״ל, אַדְרַבָּה נַדְפִּיס וְנָפִיץ אֶת אוֹרוֹ הַגָּדוֹל הַגָּנוּז בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

י״א שז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל־פְּקוּדֵי, כ״ה אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג וְכוּ׳.

לְדַעְתִּי, רְאֵה לָקַחַת חֹפֶשׁ, וְתִסַּע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בָּבָא מְצִיעָא עה:): מָאן דְּבִישׁ לֵיהּ בְּמָתָא דָּא יֵלֵךְ לְמָתָא אַחֲרִיתָא, וּמִי יוֹדֵעַ אִם זִוּוּגְךָ אֵינוֹ נִמְצָא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הָעִקָּר הוּא שִׂמְחָה, וּכְשֶׁאָדָם בְּשִׂמְחָה — יֵשׁ לוֹ כְּבָר הַכֹּל, וְדֶרֶךְ הָאָדָם לְהִמָּשֵׁךְ תָּמִיד אַחַר הַמְּרִירוּת וְהָעַצְבוּן וְהַדְּכָאוֹן, עַל־כֵּן צְרִיכִים לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה, וְכָל מַה שֶּׁהָאָדָם יוֹתֵר בְּשִׂמְחָה, יוֹתֵר מֵאִיר לוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א׳ טז, כז). וְרַבֵּנוּ ז״ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה; אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְהוּא שָׂמֵחַ תָּמִיד, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שח.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְקַהֵל־פְּקוּדֵי, כ״ה אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁקָּרָה לַאֲבִיכֶם.

לְדַעְתִּי, רְאִי לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה. וְכֵן לִבְדֹּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל הָאַבָּא, וּלְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיְּנִיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם.

רְאִי לִשְׁמֹר מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים. גַּם רְאִי לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

אֲנִי מִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם לְאָבִיךְ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל־פְּקוּדֵי, כ״ו אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה.

לְדַעְתִּי, רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַאֲמִין אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְסַפְּרִים (סַנְהֶדְרִין סז:), שֶׁרַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא הָיָה רָגִיל לוֹמַר: אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה שׁוּם מְכַשֵּׁף לֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם כִּשּׁוּף וְכוּ׳. עַל־כֵּן רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר תָּמִיד: מִלְּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְאֵין שׁוּם רָע יָכוֹל לִנְגֹּעַ בִּי, וְתַחֲזֹר עַל זֶה תָּמִיד.

אוֹדוֹת הַשִּׁדּוּךְ וְכוּ׳, רְאֵה לִגְמֹר תֵּכֶף־וּמִיָּד וְכוּ׳, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין כָּל יוֹם, כִּי הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, מַמְשִׁיךְ עָלָיו חַיִּים מֵחַי הַחַיִּים (עֵץ מְנָחוֹת מד:), וְזוֹכֶה לְאֲשֶׁר נִצְחִי. גַּם תִּשְׁתַּדֵּל לָלֶכֶת לְבֵית־הַכְּנֶסֶת עֶרֶב וָבֹקֶר, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ: מִי שֶׁרָגִיל לָלֶכֶת לְבֵית־הַכְּנֶסֶת בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוּם שׁוֹנֵא לֹא יָכוֹל לְהַפִּילוֹ (עֵץ חַיִּים שַׁעַר מִצְוַת צְלוֹתָא כח:): הַשְׁכֵּם וְהַעֲרֵב לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וְהֵם כְּלִין מֵאֲלֵיהֶם, עַיֵּן שָׁם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תּוּכַל לַעֲשׂוֹת לְךָ הָרָע, אַדְרַבָּה תַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ.

אֲנִי שׁוֹלֵחַ לְךָ כַּמָּה קוּנְטְרֵסִים, שֶׁהֵם סֹלֶת מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְעַיֵּן וְתִלְמַד בָּהֶם, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי — עֶרֶב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיַּקְהֵל־פְּקוּדֵי, כ״ו אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה.

לְדַעְתִּי, רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזָה כְּשֵׁרָה עַל דַּלְתוֹת בֵּיתוֹ.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, כִּי הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין מַמְשִׁיךְ עָלָיו חַיִּים מֵחַי הַחַיִּים (מְנָחוֹת מד.).

נָא וְנָא רְאֵה לְהִזָּהֵר מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תֵּצֵא מִכָּל הַפְּחָדִים שֶׁנִּכְנְסוּ בְּךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם מִזְמוֹר צ״א ״יוֹשֵׁב בְּסֵתֶר״, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ לָצֵאת מֵהַכֹּל, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תּוּכַל לַעֲשׂוֹת לְךָ רָעָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, כ״ח אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל מִשְׁפַּחַת ... שֶׁיִּחְיוּ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּבֵיתְכֶם. רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת וְאִם לֹא חָסֵר עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי עִקַּר הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֶׁאֵין לוֹ

מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְעַל־כֵּן רְאוּ לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם וְאִם חֲסֵרָה אֵיזוֹ מְזוּזָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת — תִּקְבְּעוּ מְזוּזָה חֲדָשָׁה.

רְאוּ לְהַדְלִיק לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ חֲמִשָּׁה נֵרוֹת, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת כָּל מַה שֶּׁצְּרִיכִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת וּמִתְפַּלֶּלֶת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְרֻצֶּה וּמְקֻבֶּלֶת בַּשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא לְדַקְדֵּק בְּכַשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים, לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף, וְתִרְווּ רֹב נַחַת.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, כ״ח אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְאִם מִצַּד אֶחָד אֲנִי מְאֹד מְאֹד שָׂמֵחַ שֶׁאַתֶּם גָּרִים בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וּבַהֲבָנָה הֲדָדִית, אֲשֶׁר כָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת בֵּין זוּג צָעִיר, אַךְ מִצַּד הַשֵּׁנִי מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר אֵיךְ יְכוֹלִים לְבַלְבֵּל לָכֶם אֶת הַדַּעַת וְהַמֹּחַ, וְלוֹמַר לָכֶם עֲתִידוֹת שֶׁל הֶבֶל, כִּי בְּפֵרוּשׁ כְּתִיב: ״תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה׳ אֱלֹקֶיךָ״ (דְּבָרִים יח, יג): וּפֵרֵשׁ רַשְׁ״י — הִתְהַלֵּךְ עִמּוֹ בְּתֻמִּימוּת וְתִצָּפֶה לוֹ, וְלֹא תְּחַקֹּר אַחַר הָעֲתִידוֹת, אֶלָּא כָּל מַה שֶּׁיָּבוֹא עָלֶיךָ — קַבֵּל בְּתֻמִּימוּת, וְאָז תִּהְיֶה עִמּוֹ וְלֶחְלְקוֹ, עַיֵּן שָׁם.

אָנוּ יוֹדְעִים, כִּי עַם יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר גָּדוֹל מִמַּזָּל וְטָבַע, וְעַל־יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְווֹת וּתְפִלָּה בְּכַוָּנָה יְכוֹלִים לְבַטֵּל כָּל גְּזֵרֵי דִינִים שֶׁנִּגְזְרוּ עַל הָאָדָם, וְעַל־כֵּן רְאוּ לְהִתְחַזֵּק לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְווֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁצִּוָּנוּ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּרְאוּ שֶׁתִּשְׂרֶה בֵּינֵיכֶם תָּמִיד רַק אַהֲבָה, אַחֲוָה

וְרֵעוּת, וְאָז אַף פַּעַם לֹא תִּצְטָרְכוּ לְהִתְגָּרֵשׁ, חַס וְשָׁלוֹם.

רְאוּ לְקַבֵּעַ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת עַל כָּל דֶּלֶת מִפֶּתַח בֵּיתְכֶם. וְכֵן הַקְפִּידוּ לְדַקְדֵּק מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים עִם הֶכְשֵׁר הָגוּן. גַּם רְאוּ לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכּוּ לִפְרִי בֶּטֶן וּלְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא אַל תִּרְחֲקִי אֶת הַשָּׁעָה, כִּי בְּוַדַּאי יַעֲזֹר לָךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעוֹד תִּזְכּוּ לְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים. הָעִקָּר רְאוּ לְהַקְפִּיד עַל טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם לְגַדְּלָם בְּנָקֵל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שיג.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, כ״ח אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחַיֵּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ מֵעַרְכָּאוֹת הָעַכּוּ״ם וְכוּ׳, מַה לַּעֲשׂוֹת?! זֶה חֵלֶק מֵהַגָּלוּת, שֶׁאָנוּ סוֹבְלִים מֵהָעֵרֶב־רַב, כִּי בֶּאֱמֶת לְעַם יִשְׂרָאֵל אֵין אֶלָּא מַה שֶּׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה פָּסְקָה וְצִוְּתָה לָנוּ, וְאָנוּ נֶאֱמָנִים רַק לְהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאֵין אָנוּ מַכִּירִים בְּחֻקֵּי עַכּוּ״ם כְּלָל. וּבְכְלָל — בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לֹא שַׁיָּךְ עִנְיַן דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא, כִּי הֵם עֵרֶב־רַב עַזֵּי פָּנִים, שֶׁהִשְׁתַּלְּטוּ עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּחִנָּם, וְעָלֵינוּ לְצַיֵּת רַק אֶת הָרַבָּנִים הָאֲמִתִּיִּים, אָנוּ נֶאֱמָנִים רַק לְהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁקִּבֵּל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מֵהַר סִינַי, וְאָנוּ מַאֲמִינִים בְּכָל תִּקֵּף רַק בְּדִבְרֵי חַכָּמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הַמְסוּרִים לָנוּ מִדּוֹר דּוֹר.

נָא וְנָא אַל תִּפְלִי בְּדַעְתֵּךְ, הַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, שֶׁיַּעְזֹר לָךְ לְנַצֵּחַ אֶת הַמִּלְחָמָה, וּבְתֵךְ תִּשָּׁאֵר אֲצָלֵךְ כְּדַעַת הַתּוֹרָה, שֶׁהַבַּת הוֹלֶכֶת עִם הָאִמָּא, וּבְפָרָטִיּוּת כָּאן, שֶׁהַבַּעַל הוּא אַכְזָרִי, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהַחֲזִיק אֶת בִּתּוֹ, רַק רוֹצֶה לְהַכְנִיסָהּ לְמוֹסָד וְכוּ׳, אֲשֶׁר זוֹ סְתָם אַכְזָרִיּוּת וְרִשְׁעוּת גְּדוֹלָה מִצִּדּוֹ.

רְאִי לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וּתְשַׂמְּחִי אֶת עַצְמֵךְ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאִי נִסִּים גְּדוֹלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד לְחַזֵּק אֶת הוֹרַיִךְ הַקְּשִׁישִׁים, כִּי לָמָּה הֵם צְרִיכִים לִסְבֹּל, הֲלֹא כְּבָר סָבְלוּ הַרְבֵּה.

נָא וְנָא הַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתְּ רְגִילָה בָּהּ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאָדָם מְחַדֵּשׁ מִדַּעְתּוֹ מְאֹד מְרֻצֶּה וּמְקֻבֶּלֶת בַּשָּׁמַיִם, וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר כָּל הַצַּדִּיקִים פָּעֲלוּ מַה שֶּׁרָצוּ אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף יִתְהַפֵּךְ אֶצְלֵךְ הַכֹּל לְטוֹבָה, וְלֹא תִּצְטָרְכִי לַבְּרִיּוֹת, וְעוֹד תִּזְכִּי לִבְנוֹת בַּיִת חָדָשׁ בְּיִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא לֹא לְהִתְיָאֵשׁ כְּלָל, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, כ״ח אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךְ —

אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּמִי יִתֵּן שֶׁאֶזְכֶּה לִשְׁמֹעַ מִמְּךָ תָּמִיד בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

כְּבָר שָׁמַעְתִּי אֶת הַצַּעַר הַגָּדוֹל שֶׁעָבַר עַל אֲחוֹתְךָ, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁבְּקָרוֹב תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפְלָה בּוֹ.

מַה לַּעֲשׂוֹת?! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַף פַּעַם לֹא יוֹדְעִים בִּתְחִלָּה מַה יִּהְיֶה לְבַסּוֹף. הָעִקָּר קַבְּלוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּעֵת שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם אֵיזֶה נִסָּיוֹן, וּבְפָרָט נִסָּיוֹן קָשֶׁה וָמָר כָּזֶה וְכוּ׳.

רְאֵה לִשְׁמֹחַ מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקְךָ, שֶׁזָּכִיתָ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ, וְתֵדַע אֲשֶׁר אֵין לָנוּ אֶלָּא פִּינוּ, כִּי פִּיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא חַרְבָּם (מִדְרָשׁ שׁוֹחֵר טוֹב, מִזְמוֹר קמט); אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֶרֶב הַתְּפִלָּה, וְאָז בְּוַדַּאי יִזְכֶּה לְכָל מַה שֶּׁצָּרִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְאוֹדוֹת שֶׁכָּתַבְתָּ, שֶׁהִתְחַלְתָּ לוֹמַר בְּכָל לַיְלָה תִּקּוּן חֲצוֹת, מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲנִי רוֹקֵד מֵרֹב שִׂמְחָה, כִּי זֶה אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל עִקָּר וְיסוֹד גָּדוֹל, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים אוֹמְרִים בְּכָל לַיְלָה תִּקּוּן חֲצוֹת, וּמְבַקְּשִׁים עַל צָרוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתְךָ, וּכְבָר נִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה, וְאֶזְכֶּה לָבוֹא וְלָגוּר בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדִי, וְאֶהְיֶה לְךָ אָסִיר תּוֹדָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, כ״ח אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגִדֵּל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְחַזֵּק בְּקָרוֹב — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל בְּרִיאוּת גּוּפְךָ, כִּי מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל דָּבָר זֶה, וְאָסוּר לִהְיוֹת חָכָם כְּלָל בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ, רַק אִם אָדָם מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ עָיֵף — צָרִיךְ לָנוּחַ, כִּי עַל־יְדֵי רִבּוּי הַיְגִיעָה אַחַר־כָּךְ לֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם דָּבָר, עַל־כֵּן רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל הַבְּרִיאוּת, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת תָּמִיד שָׂמֵחַ, וְתִהְיֶה אִישׁ טוֹב עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם כֻּלָּם.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, כ״ח אֲדָר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגִדֵּל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי בְּחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁנֵי אָחֶיךָ כְּבָר מְקֻרָבִים אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלֵב וָנֶפֶשׁ, וְעַכְשָׁו גַּם אַתָּה מִתְעַנְיֵן בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — זוֹ עִקַּר שִׂמְחָתִי; כִּי סוֹף כָּל סוֹף מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּעֵין הָאֱמֶת, רוֹאֶה מָה רוֹצֶה מֵאִתָּנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמַה שְׁאִיפָתוֹ מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, הָעִקָּר הוּא רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה. ״תּוֹרָה״ — מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָלֶכֶת וְלִלְמֹד בְּסֵדֶר־הֶדֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲזַי יָכוֹל לְהַצְלִיחַ הַרְבֵּה מְאֹד כִּי עַל־יְדֵי סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל יְכוֹלִים לַעֲבֹר וּלְטַיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. ו״תְּפִלָּה״ — מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְדַבֵּר

עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְהָר מֹחוֹ וְנֶחְקָק בּוֹ אוֹר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וֶאֱמוּנָתוֹ נַעֲשֵׂית מְזֻכֶּכֶת, אָז הַג׳ תְּפִלּוֹת שֶׁלּוֹ: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב, מְאִירוֹת בְּלִי מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ מְזַכֶּכֶת אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, עַד בְּשָׁעָה שֶׁמִּתְפַּלֵּל הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת, מִתְפַּלֵּל אוֹתָם בְּלִי שׁוּם מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, רַק מְכַוֵּן פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָזֶה!

נָא וְנָא רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בְּחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בֶּאֱמֶת, הוּא תָּמִיד שָׂמֵחַ, וְאֵין לוֹ שׁוּם דְּאָגוֹת כְּלָל.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁתִּכְתֹּב לִי עוֹד, וְאָז אָשִׁיב לְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחְבִּיא אֶת הִתְקָרְבוּתְךָ, בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ עָלֶיךָ הַמְנִיעוֹת וְהָעִכּוּבִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה בַּאֲשֶׁר אַתָּה רָב עִם אִשְׁתְּךָ בְּכָל פַּעַם וְכוּ׳. עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מַעֲמָד.

וְזֹאת תֵּדַע, כִּי לֶאֱחֹז בִּשְׁלוֹם־בַּיִת זוֹ חָכְמָה עֲמֻקָּה עַד מְאֹד, ״עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ״ (קֹהֶלֶת ז, כד), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כד, ג): ״בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בַּיִת״. זֶה עִקַּר מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לַהֲפֹךְ אֶת הַחֹשֶׁךְ

לְאוֹר, אֶת הַמַּחֲלֹקֶת וְהַמְּרִיבוֹת אֶל הַשָּׁלוֹם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לָדוּן אֶת אִשְׁתְּךָ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, אִם רַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ כָּל־כָּךְ לָדוּן אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, צְרִיכִים בְּוַדַּאי לְהַתְחִיל בְּבֵיתוֹ, וּכְשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וּבִפְרָטִיּוּת אֶת אִשְׁתּוֹ, עוֹבֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּשָׁלוֹם.

נָא וְנָא רְאֵה שֶׁתִּהְיֶה בְּבֵיתְךָ אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה, כִּי בְּבַיִת שֶׁיֵּשׁ שָׁם שִׂמְחָה הַשְׁכִינָה מְצוּיָה, וּכְשֶׁהַשְׁכִינָה מְצוּיָה בַּבַּיִת, אֲזַי כָּל הַבְּרָכוֹת מְצוּיוֹת בַּבַּיִת.

רְאֵה לְכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ג׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁהַשָּׁלוֹם־בַּיִת אֶצְלְךָ הִשְׁתַּפֵּר, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד תִּזְכֶּה לְבַשֵּׂרֵנִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׂמֹחַ מְאֹד וְאַל תִּדְאַג, כִּי הַדְּאָגוֹת וְהָעַצְבוּת מְכַלּוֹת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, הֵן אֱמֶת שֶׁלִּהְיוֹת בְּשִׂמְחָה הִיא הָעֲבוֹדָה הֲכִי קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת אַשְׁרֵי וַאֲשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

עָלֵינוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד עַל נֵעֶם חֶלְקֵנוּ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם גּוֹרָלֵנוּ, וְאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, וּמֶה הָיִינוּ

עוֹשִׂים בִּלְעֲדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל?! וְזוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת אֶצְלֵנוּ הַשִּׂמְחָה הֲכִי גְּדוֹלָה.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמֵשִׂיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לִבּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לִישׁוּב הַדַּעַת נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד. וְרָאוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, כָּל אֵלּוּ מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידֵי תַּלְמִידָיו, שֶׁעָסְקוּ בִּשְׁלֵמוּת בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה זָכוּ לִישׁוּב הַדַּעַת נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד. אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם, הֵן כְּשֶׁהוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ לְבַד, אוֹ כְּשֶׁהוּא בַּבַּיִת לְבַד וְכוּ׳, תָּמִיד מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז יִזְכֶּה לִישׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ג׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבְבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שָׂמֵחַ לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עִקַּר הַנִּסָּיוֹן הוּא לַחֲשֹׁב תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל זֶה אוֹרֵב הַבַּעַל־דָּבָר מְאֹד מְאֹד לְנַתֵּק אֶת כָּל אָדָם, שֶׁלֹּא יַחֲשֹׁב מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמַכְנִיס בּוֹ כָּל מִינֵי חָכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת.

וּבֶאֱמֶת מַה נִּקְרֵאת חָכְמָה חִיצוֹנִית? תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרַק מַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, זוֹ כְּבָר מַחֲשֶׁבֶת חוּץ, חָכְמָה חִיצוֹנָה, מַחֲשָׁבָה רָעָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁאֵינוֹ מְהַרְהֵר, חַס וְשָׁלוֹם, בַּעֲבֵרָה, רַק אֵינוֹ חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֵלּוּ כְּבָר מַחֲשָׁבוֹת חוּץ, מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, חָכְמוֹת

חִיצוֹנִיּוֹת. וְרַבֵּנוּ זַ״ל רוֹצֶה לְהַכְנִיס בָּנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה תָּמִיד לְמַחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת, וְשֶׁנִּזְכֶּה לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנִּשְׁתּוֹקֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַד כְּלוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְזֶה עִקַּר הַמַּעֲלָה שֶׁהָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לִזְכּוֹת אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם. אַשְׁרֵי מִי שֶׁרוֹדֵף לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֵלּוּ, שֶׁהִיא הַשָּׂגָה פְּשׁוּטָה — לַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי לִזְכּוֹת לָזֶה, הוּא רַק עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְהָר מֵחַ־מַחֲשַׁבְתּוֹ וְלִבּוֹ.

אוּדוֹת הַדְּפָסָה, תַּעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ וְכוּ׳, אֲבָל לְדַעְתִּי, אִם תָּפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, תִּהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, כִּי בְּחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל אֵלּוּ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים שֶׁמְּפִיצִים אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לָהֶם, וְנִתְקַיֵּם אֶצְלָם דִּבּוּרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אות צַדִּיק, סִימָן לג): בִּזְכוּת הַצַּדִּיק תַּלְמִידָיו מִתְפַּרְנְסִין. וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, מִי שֶׁמְּשַׁמֵּשׁ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בַּהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵינוֹ מַפְסִיד כְּלָל. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: מִמִּי שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל — אֲנִי נוֹתֵן. וְאֵין לְךָ עוֹד נְתִינָה לְרַבֵּנוּ זַ״ל מִזֶּה שֶׁמְּקָרְבִים נְפָשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי דַּעְתּוֹ, וּבְוַדַּאי בִּזְכוּת זֶה יַשְׁפִּיעַ לוֹ רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁפַע רוּחָנִי וְשֶׁפַע גַּשְׁמִי.

נָא וְנָא רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, כִּי סוֹף הַכָּבוֹד לָבוֹא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ג׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַרְחָבָה בִּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֵידַע אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְכָל מַה שֶׁתַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ־כֵן תִּזְכֶּה שֶׁיִּמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוונוֹתֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִסְלַח לְךָ עַל כָּל עֲוונוֹתֶיךָ; כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אֱמוּנָה, אָז נִשְׁפַּעַת עָלָיו רְפוּאָה בִּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְלֹא חָסֵר לוֹ שׁוּם דָּבָר.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שכא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ג׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אוֹדוֹת צַעֲרָתְךָ שֶׁסִּפַּרְתָּ לִי, רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, וְכֵן רְאֵה שֶׁאִשְׁתְּךָ תְּבַקֵּשׁ הַרְבֵּה בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁכּוֹאֵב לְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם אֵיזֶה מַשְׁבֵּר, אֲזַי הוּא נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי, אַךְ בֶּאֱמֶת עִקַּר הַצְלָחַת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם —

כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם. כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְקָשֶׁה לוֹ לְהִתְמוֹדֵד עִם בְּעָיָתוֹ, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לַעֲבֹד הַרְבֵּה הַרְבֵּה עַל נְקֻדָּה זוֹ — לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק, וְתִהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְסוֹף הַכָּבוֹד לָבוֹא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בִּכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה לְךָ שֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה וּרְפוּאוֹת וִישׁוּעוֹת בְּבֵיתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, **יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא,** ג׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ אֶת הַבְּשׂוֹרָה טוֹבָה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לִפְתֹּחַ חֲנוּת שֶׁל סִפְרֵי קֹדֶשׁ בִּיבְנְאֵל, עִיר בְּרֶסְלֶב, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוּא קִדּוּשׁ הַשֵּׁם גָּדוֹל מְאֹד, כִּי בַּעֲיָרָה זוֹ עֲדַיִן אֵין עוֹד שׁוּם חֲנוּת שֶׁל שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת, וְאַתָּה תִּפְתַּח פֶּתַח אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִפְתַּח שָׁם בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ חֲנוּת, וְתִהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, עַל־כֵּן אֲנִי מְצָרֵף אֶת בִּרְכָתִי, שֶׁיַּעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ פַּרְנָסָה טוֹבָה וְתִזְכֶּה לְהִכָּנֵס לָגוּר שָׁם כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי גָּדוֹל אַדְוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הָעִקָּר הוּא לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִזְהִירָנוּ עַל

זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַהִתְחַזְּקוּת הִיא יְסוֹד גָּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְלוּלֵא הָעֲצוֹת הַיְקָרוֹת שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל — הָיִינוּ נֶאֱבָדִים לְגַמְרֵי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל לִבְּךָ, וְתַאֲמִין אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שכג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּקְרָא, ג׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִקְרַאת הַבְּשׂוֹרָה טוֹבָה. הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּזְכֵּי לַעֲבֹר אֶת הַכֹּל וּלְהוֹלִיד בָּנָקֵל, וְיִתְרַבּוּ בְּבֵיתְכֶם הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת, וְתִזְכּוּ לְגַדְּלָם וּלְחַנְּכָם עַל־פִּי תּוֹרָה וְיִרְאָה.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׁמֹחַ מְאֹד עַל נֹעַם חֶלְקֵךְ, שֶׁאַתְּ זוֹכָה לְהִכָּנֵס לָגוּר בְּיַבְנְאֵל עִיר בִּרְסֶלֶב, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ שָׁם פַּרְנָסָה בְּהַרְחָבָה.

רְאִי לַעֲזֹר לְבַעְלֵךְ, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ נַיְחָא.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצָּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר צַו, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ אֶת הָעֲצָבוּת וְהָעַצְלוּת אֶצְלְךָ כְּרֶגַע, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

זְכֹר מַה שֶּׁאָמַר הֶחָסִיד בְּחוֹבַת הַלְּבָבוֹת (הַשַּׁעַר הַשְּׁמִינִי, שַׁעַר חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ, פֶּרֶק ג׳): ״כַּאֲשֶׁר לֹא יִתְחַבְּרוּ בִּכְלִי אֶחָד הַמַּיִם וְהָאֵשׁ, כֵּן לֹא תִּתְחַבֵּר בְּלֵב הַמַּאֲמִין אַהֲבַת עוֹלָם הַזֶּה וְאַהֲבַת עוֹלָם הַבָּא, וְהֵם זֶה לָזֶה כִּשְׁתֵּי צָרוֹת, כַּאֲשֶׁר תִּרְצֶה אַחַת מֵהֶן, תִּקְצֹף הַשֵּׁנִית״ וְכוּ׳, וּבֶאֱמֶת רַבֵּנוּ זַ״ל לִמֵּד אוֹתָנוּ לִמּוּד עָמֹק עַד מְאֹד, שֶׁהָאָדָם כְּשֶׁהוּא עֲדַיִן בְּזֶה הָעוֹלָם, יַחְשֹׁב תָּמִיד בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וְיִקְשֹׁר אֶת הָעוֹלָם הַבָּא לָעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁיִּתְנַהֵג בָּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֶרֶךְ הָעוֹלָם הַבָּא, אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לָזֶה! כִּי אֵין לְךָ עוֹד תַּעֲנוּג וְנֹעַם יוֹתֵר מֵאָדָם הַמִּסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, וְחוֹשֵׁב בְּעָלְמָא דְּאָתֵי.

וְאֶל כָּל זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְיָפֵרֵשׁ לְפָנָיו אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וּבָזֶה יִקְשֹׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לָעוֹלָם הַבָּא.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת חָזָק בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת, לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְאָז תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שכה.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבָּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמָּעוֹת לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת, שֶׁהָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ, הֵינוּ תָּמִיד לַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עֲרוֹךְ אֵלֶיהָ.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אֵיךְ יָמֵינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ עוֹבְרִים בְּהֶבֶל רָיק, וְאִי אֶפְשָׁר לִתְפֹּס אֶת הַיּוֹם, רַק עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָעֵצָה הַזֹּאת קִבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיְּצַיֵּת אוֹתוֹ בָּזֶה.

כִּי עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא יַחְדָּו, וְזֶה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת, כִּי כְתִיב (בְּרֵאשִׁית א, א): ״בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ״, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כְּדֵי שֶׁיִּתְקַשְּׁרוּ יַחַד שֶׁזֶּה סוֹד הַיָּ״ה אֲדָנָ״י הָעוֹלֶה צ״א, וּכְשֶׁאָדָם מְסִתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה מַלְאָךְ, כִּי הַצַּדִּיקִים נִקְרָאִים מַלְאָכִים כַּמּוּבָא בַּמִּדְרָשׁ (עַיֵּן זֹהַר לֶךְ־לְךָ צ.). וְעַל־כֵּן מַלְאָךְ בְּגִימַטְרִיָּה צ״א, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מְסִתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וּמְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לָעוֹלָם הַבָּא עַל־יְדֵי־זֶה הוּא בְּדֶרֶגַת מַלְאָךְ. וְזֶה שֶׁאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי: בְּיוֹתֵר צָרִיךְ לְזָרֵז בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֻסְרוֹן כִּיס (יַלְקוּט דְּבָרִים תחצח), כִּי הָעִנְיָן שֶׁל כִּיס הוּא בְּחִינַת נַרְתִּיק, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַבָּא לָעוֹלָם הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ

נַרְתִּיק וּמְכֻסֶּה מֵהַסְּטָרָא אָחֳרָא בְּדֶרֶגְמַת סֻכָּה, שֶׁהָאָדָם מְסֻבָּב עִם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן סֻכָּה בְּגִימַטְרִיָּה צ״א, וְכִיס בְּגִימַטְרִיָּה צ״א, וְזֶה בְּיוֹתֵר צָרִיךְ לְזָרֵז בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֶסְרוֹן כִּיס, הַיְנוּ כְּשֶׁיֵּשׁ כִּיס וְנַרְתִּיק שֶׁהוּא סוֹד הַסֻּכָּה, וְהָאָדָם מִתְחַבֵּא בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא כָּאן, עַל־יְדֵי־זֶה יִשָּׁמֵר מִכָּל מִינֵי מַזִּיקִים, כִּי אֵין לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה עָלָיו, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאֵין כִּיס וְנַרְתִּיק, אָז צְרִיכִים לְזָרֵז עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד, לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יִתְאַחֲזוּ בּוֹ הַסִּטְרָא אָחֳרָא, חַס וְשָׁלוֹם, וְשֶׁלֹּא יְנַתְּקוּ אוֹתוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת שָׁמֵחַ שֶׁזָּכִינוּ לֵידַע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין עֵרֶךְ אֵלָיו, וּמָה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל?! וְרָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ בְּכָל יוֹם וָיוֹם עַל נֹעַם חֶלְקֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל.

רְאֵה לִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמַמָּשׁ תְּחַיֵּינִי וּתְחַזְּקֵנִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר צַו, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֹל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ גַּם בְּתוֹךְ דַּחֲקוּתְךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֱצְלוֹ יִתְבָּרַךְ זֶה יָקָר מְאֹד מְאֹד, כְּשֶׁאָדָם הַמִּסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת הוּא מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ לִפֹּל בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת ד, א): אֵיזֶהוּ עָשִׁיר הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ; וּבֶאֱמֶת אֵין לְךָ עוֹד עֲשִׁירוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ שֶׁאָדָם תָּמִיד

שָׁשׁ וְשָׂמֵחַ, וּמִסְתַּכֵּל רַק עַל חֶלְקוֹ וְעַל נְקֻדָּתוֹ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר מִלְּבַד רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ הֶעָשִׁיר הַכִּי גָּדוֹל.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בִּנְקֻדָּתְךָ, וְתֵדַע שֶׁעַכְשָׁו הוּא הַזְּמַן שֶׁמְּנַסִּים אוֹתְךָ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת מִן הַשָּׁמַיִם, לִרְאוֹת הֲיַעֲמֹד לִבְךָ נֶאֱמָן עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא תִּתְרַחֵק, חַס וְשָׁלוֹם, מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִם תַּחֲזִיק מַעֲמָד, תִּרְאֶה אֵיךְ תַּחֲזֹר חֲזָרָה אֶל הָעֲשִׁירוּת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְלֹא יֶחְסַר לְךָ דָּבָר. רַק חֲזַק וֶאֱמַץ, וְתַחֲזִיק מַעֲמָד בַּנִּסָּיוֹן הַקָּשֶׁה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ עַכְשָׁו.

אִם אֶפְשָׁר לְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דִּבּוּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֵין לְתָאֵר אֶת גֹּדֶל הַתַּעֲנוּגִים וְהַשַּׁעֲשׁוּעִים שֶׁגּוֹרְמִים לְמַעְלָה, כִּי אָדָם הֶעָשׁוּי מֵחֹמֶר גַּס בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִסְתּוֹבֵב וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה עוֹשֶׂה רַעַשׁ וַהֲמוּלָה גְּדוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר צַו, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים, וְלֹא הָיָה הַפְּנַאי לַעֲנוֹת לְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת וְאֶת הַלֵּב, וּפוֹתַחַת לוֹ שְׁעָרִים חֲדָשִׁים בְּגִלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם שָׂמֵחַ, בָּזֶה מַרְאֶה כִּי לִבּוֹ נָכוֹן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְאַף שֶׁבְּאֶמֶת הַלֵּב שָׁבוּר בְּתַכְלִית הַשְּׁבִירָה, מֵאַחַר שֶׁקִּלְקֵל וּפָגַם כָּל־כָּךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת כְּבָר

אָמַר הֶחָכָם (חוֹבַת הַלְּבָבוֹת, הַשַּׁעַר הַתְּשִׁיעִי, שַׁעַר הַפְּרִישׁוּת, פֶּרֶק ד׳): ״לִהְיוֹת תָּמִיד צָהֳלָתוֹ בְּפָנָיו וְאֶבְלוֹ בְּלִבּוֹ, לִבּוֹ רָחָב מְאֹד, וְנַפְשׁוֹ שְׁפֵלָה מְאֹד״ וְכוּ׳; וְזוֹהִי מַדְרֵגַת הֶחָסִיד הָאֲמִתִּי.

רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ דֶּרֶךְ נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד מְאֹד, וְהִיא דֶּרֶךְ הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתָמִיד יְחַפֵּשׂ לְעַצְמוֹ מָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְיִפָּרֵשׂ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו. וְאַף שֶׁבְּתְחִלָּה יִהְיֶה קָשֶׁה מְאֹד לְקַיֵּם דָּבָר זֶה, כִּי יִדְמֶה לוֹ בְּכָל פַּעַם, כְּאִלּוּ אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, וּכְאִלּוּ שֶׁאֵין צְרִיכִים אוֹתוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳, כָּל זֶה בָּא רַק מִסִּבַּת הָעֲוֹנוֹת וְכוּ׳, הָעוֹשִׂים הַסְתָּרָה וּמְחִצָּה הַמַּבְדֶּלֶת בֵּינוֹ לְבֵינוֹ יִתְבָּרַךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר — הֵם אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּמַה שֶּׁהָאָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לִתְפֹּס אֶת זֶה וְכוּ׳, הַכֹּל מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ כֵּלִים לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר הַזֶּה וְכוּ׳, כִּי כֻּלָּיו כְּלֵי הַמֹּחִין פְּגוּמִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן וְכוּ׳. וּבָזֶה שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ בְּעַקְשָׁנוּת גְּדוֹלָה, עַל־יְדֵי־זֶה לְאַט לְאַט הוּא בּוֹנֶה לְעַצְמוֹ כְּלֵי לְהַמְשָׁכַת הַשָּׂגַת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁגַּם הוּא יִהְיֶה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ וּלְהָבִין אֶת נֹעַם זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַדִּבּוּר הוּא כְּלִי הַשֶּׁפַע, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד) בְּסוֹד (דְּבָרִים א, יא): ״וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם״; הַיְנוּ לְפִי הַדִּבּוּר כֵּן הַשֶּׁפַע, אִם הַדִּבּוּר הַיְנוּ כְּלִי הַשֶּׁפַע הוּא בִּשְׁלֵמוּת וּבִמְלוֹאוֹ, אֲזַי יְכוֹלִים לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ רֹב שֶׁפַע, עַיֵּן שָׁם.

עַל־כֵּן תִּקַּח לְעַצְמְךָ זֹאת לְחוֹב קָדוֹשׁ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְטַיֵּל בֵּין הָאִילָנוֹת, וּבִפְרָטִיּוּת עַכְשָׁו שֶׁנִּכְנְסוּ יְמֵי נִיסָן הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁבָּהֶם מַתְחִיל הַקַּיִץ, וְאָז הָאִילָנוֹת מְלַבְלְבִין, וְהָאָרֶץ מִתְכַּסִּית עִם עֲשָׂבִים וּדְשָׁאִים וְכוּ׳, וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: ״עֶס אִיז זֵייעֶר גִּיט פְּרוּם צוּ זַיין צִיווִישֶׁען זַיי״ (טוֹב מְאֹד לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר

בֵּינֵיהֶם), הֵינוּ כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא לְהִתְבּוֹדֵד בֵּין הָאִילָנוֹת וְהָעֲשָׂבִים, אֲזַי כָּל הָאִילָנוֹת וְהָעֲשָׂבִים רוֹצִים לְהִכָּלֵל בִּתְפִלָּתוֹ, כִּי זוֹכֶה לְהִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי בֵּינֵיהֶם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּזֶה!

נָא וְנָא רְאֵה לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם אֵיזֶה חִדּוּשׁ — בֵּין בְּתוֹרָה וּבֵין בֶּאֱמוּנָה, וּתְדַבֵּר אֶת הַחִדּוּשׁ שֶׁחִדַּשְׁתָּ עִם חֲבֵרֶיךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם תּוּכַל לִרְשֹׁם אֶת זֶה בִּכְתָב, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ בְּפֵרוּשׁ, אֲשֶׁר הַחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁהָאָדָם מְחַדֵּשׁ, הֵם תִּקּוּן לְפֶגַם הַבְּרִית, כִּי בָּזֶה שֶׁחָשַׁב עַד עַכְשָׁו בַּמֶּה שֶׁחָשַׁב וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְהִרְהֵר בַּמֶּה שֶׁהִרְהֵר וְכוּ׳ וְכוּ׳, כְּנֶגֶד זֶה אִם יְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה וְיַחֲשֹׁב בַּתּוֹרָה, יִזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קה); אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם אֵיזֶה חִדּוּשׁ בֵּין בְּתוֹרָה וּבֵין בֶּאֱמוּנָה, כִּי אֲרֻכָּה מֵאֶרֶץ מִדָּה (אִיּוֹב יא, ט), וְעָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ (קֹהֶלֶת ז, כד), וְכָל מִי שֶׁמְּחַדֵּשׁ חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא עַל־פִּי הַקְּדָמוֹת אֲמִתִּיּוֹת, מוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חֵלֶק א׳, דַּף ה.) שֶׁהוּא בּוֹרֵא עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּאַמֵּץ אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים!

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לִהְיוֹת חָזָק בְּכָל יוֹם בַּאֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְתַתְחִיל מֵהַתְחָלַת הַמִּשְׁנָיוֹת, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת חַ״י פְּרָקִים, וְאַף שֶׁבִּתְחִלָּה נִרְאֶה הַדָּבָר קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, וְכֵן נִרְאֶה כְּאִלּוּ לַשָּׁוְא עָמָלְךָ, כִּי יִהְיוּ הַרְבֵּה מְקוֹמוֹת שֶׁלֹּא תָּבִין כְּלָל, וְיִדְמֶה לְךָ כְּאִלּוּ אַתָּה אוֹמֵר תְּהִלִּים, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל מִשְׁנָה וּמִשְׁנָה מְזַכֶּכֶת וּמְצַחְצַחַת אֶת הַנְּשָׁמָה, כִּי מִשְׁנָ״ה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָה, וְדָוִד הַמֶּלֶךְ צוֹעֵק (תְּהִלִּים ל, ד): ״הֶעֱלִיתָ מִן שְׁאוֹל נַפְשִׁי״ וְגוֹ׳, אֲשֶׁר הוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: מִשְׁנָ״ה, כִּי עַל־יְדֵי לִמּוּד מִשְׁנָה, מַעֲלִים אֶת נַפְשׁוֹ מִן שְׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ הָאִישׁ הָאֱלֹקִי הַחֲיָד״א זַ״ל, כִּי אָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פִּתְחוֹ שֶׁל גֵּיהִנּוֹם, וּמִי שֶׁלָּמַד מִשְׁנָה — הוּא מוֹצִיאוֹ מִשָּׁם, וּמַמְתִּיקוֹ בְּסוֹד (בְּרֵאשִׁית מט, כ): ״מֵאָשֵׁר שְׁמֶנָה לַחְמוֹ״ וְגוֹ׳, שְׁמֶנ״ה אוֹתִיּוֹת מִשְׁנ״ה, כִּי מַעֲלַת אֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר. וּמוּבָא בַּמִּדְרָשׁ פָּרָשָׁה זוֹ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ז׳, סִימָן ג׳): אֵין הַגָּלֻיּוֹת מִתְקַבְּצוֹת, אֶלָּא בִּזְכוּת הַמִּשְׁנָיוֹת; וְעַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת חָזָק

בָּזֶה מְאֹד מְאֹד בְּעַקְשָׁנוּת גְּדוֹלָה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאֲפִלּוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים, שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה, וְנִתְלַכְלְכוּ בַּמֶּה שֶׁנִּתְלַכְלְכוּ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וַעֲדַיִן מִתְלַכְלְכִין בַּמֶּה שֶׁמִּתְלַכְלְכִין וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִם יִקְבְּעוּ לְעַצְמָם חֹק קָבוּעַ, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר לִלְמֹד כָּךְ וְכָךְ, הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ תּוֹצִיאֵם מֵהַבֹּץ וְהַלְכְלוּךְ שֶׁנָּפְלוּ בּוֹ וְכוּ׳ (עֵין שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן יט), וּמְקֻבָּל בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁכַּוָּנַת רַבֵּנוּ זַ״ל בַּמֶּה שֶׁאָמַר ׳כָּךְ וְכָךְ׳ הָיָה לְמוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת. וּבֶאֱמֶת ׳כָּךְ וְכָךְ׳ עוֹלֶה מִסְפַּר אֱלֹקִים, שֶׁהוּא פ״ו, הַיְנוּ סוֹד הַדִּין וְהַטֶּבַע וְכוּ׳, זֹאת אוֹמֶרֶת מִי שֶׁנָּפַל בְּתוֹךְ הַדִּינִים וְהַקְּטָנוּת, שֶׁהוּא הַטֶּבַ״ע — גִּימַטְרִיָּה אֱלֹקִי״ם, אִם יַקַּח אֶת עַצְמוֹ בְּיָדָיו, וְיֹאמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, יַמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים מִמֶּנּוּ, וְיִזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

וּכְבָר יָדוּעַ, שֶׁרַבֵּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִי הַבַּיִת יוֹסֵף זַ״ל זָכָה לְמַגִּיד מִן הַשָּׁמַיִם, רַק בִּזְכוּת שְׁקִידָתוֹ בְּלִמּוּד מִשְׁנָה, כַּמּוּבָא הַרְבֵּה בְּסִפְרוֹ ״מַגִּיד מֵישָׁרִים״, אֲשֶׁר הוּא כְּטִפָּה מִן הַיָּם מִמַּה שֶׁהָיָה אָצְלוֹ בִּכְתָב, מֵהַסּוֹדוֹת וְהַגִּלּוּיִים שֶׁגִּלָּה לוֹ הַמַּגִּיד. וְשָׁם מְבֹאָר הַרְבֵּה מְאֹד מַעֲלַת הָאֲמִירָה וְהַלִּמּוּד בְּמִשְׁנָיוֹת, וְאֶל מַה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת עַל־יְדֵי־זֶה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בְּסֵפֶר זֶה, וְאָז יִרְאֶה עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, חִיּוּת אֱלֹקוּת בְּגִלּוּי רַב מְאֹד מְאֹד.

רְאֵה לִשְׁמֹחַ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּתְשַׂמַּח גַּם אֲחֵרִים, וּתְדַבֵּר עַל לִבָּם, כִּי אֵצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד יָקָר מִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁזּוֹכִים לְקָרֵב אֲפִלּוּ רַק יְהוּדִי אֶחָד אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהַחְדִּיר בּוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר מַעֲלָתוֹ בַּשָּׁמַיִם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁזּוֹכִים לְהַחְדִּיר אֱמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם בְּעוֹד הַרְבֵּה יְהוּדִים, אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַיִל בְּלֹא בַר, הַיְנוּ שֶׁנּוֹתְנִים לוֹ רְשׁוּת לְהִכָּנֵס בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיךְ לְהִכָּנֵס אֵימָתַי שֶׁיִּרְצֶה, הַיְנוּ שֶׁיָּכוֹל לְטַיֵּל בְּרָזֵי וְסִתְרֵי תּוֹרָה. וְאִם בְּנֵי אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַעֲלַת הַמְקָרֵב יְהוּדִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הָיוּ עוֹסְקִים בָּזֶה בְּהַתְמָדָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, וְהָיוּ מְדַבְּרִים תָּמִיד עִם אֲחֵרִים דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית. וּבִפְרָטִיּוּת בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הַמִּינוּת וְהַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת מִתְפַּשְׁטוֹת מְאֹד מְאֹד בָּעוֹלָם, וְהָעֵרֶב־רַב כָּבַשׁ אֶת אַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּמְמַלְאִים אוֹתָהּ

בְּטֻמְאוֹת וּבְזִוּהֲמוֹת זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה, בַּעֲוונוֹתֵינוּ הָרַבִּים, וְכָבְשׁוּ וְלָכְדוּ בִּמְצוּדָתָן אֶת כָּל אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרַדִּים, עַל־כֵּן הַחוֹב מֻנָּח עָלֵינוּ לְהַצִּילָם בְּכָל מְחִיר. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּדַבֵּר עִמָּהֶם בְּכָל יוֹם דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְיַחְדִּיר בָּם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְיָפִיץ בֵּינֵיהֶם אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הֵן עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת, עֵצוֹת קַלּוֹת יְקָרוֹת וְנֶחְמָדוֹת, וּמִי שֶׁעוֹסֵק בָּהֶם, יַרְגִּישׁ בָּם כָּל מִינֵי טְעָמִים, וּבְוַדַּאי יִתְקָרֵב עַל יָדָן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּקַיֵּם כָּל מַה שֶּׁכָּתוּב כָּאן, וְאָז תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵיךְ שֶׁתִּתְעַלֶּה מַעְלָה מַעְלָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

אֲבָל נָא וְנָא רְאֵה לִקְרֹא אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה בְּכָל יוֹם וּתְקַיְּמוֹ בְּתִמִּימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְאָז אֶל רַב טוּב הַצָּפוּן תִּזְכֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר צַו, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ בְּתוֹךְ מִכְתָּב בַּעְלֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְאִם מִצַּד אֶחָד אֲנִי מְאֹד שָׂמֵחַ עַל אֲשֶׁר אַתֶּם מְחַזְּקִים אֶת עַצְמְכֶם, אֲבָל מִצַּד שֵׁנִי אֲנִי בְּצַעַר, שֶׁעַדַיִן אַתְּ חוֹשֶׁדֶת בְּבַעְלֵךְ כְּאִלּוּ הוּא מְבַלֶּה אֶת זְמַנּוֹ הַיָּקָר וְכוּ׳.

מַדּוּעַ לֹא תָּשִׂימִי לֵב, כִּי בָּזֶה שֶׁהוּא מִתְחַבֵּר עִמָּנוּ, הוּא מְקַבֵּל חִיּוּת לְתְקוּפָה אֲרֻכָּה. הַאִם אֵינֵךְ יוֹדַעַת מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו כְּבָר בַּחַיִּים — מַשְׁבְּרִים וְגַלִּים, וְנָפַל מֵאִיגְּרָא רָמָא לְבִירָא עֲמִיקְתָא וְכוּ׳, הָיוּ לוֹ עֲסָקִים גְּדוֹלִים בַּאֲלָפִים וְרִבְבוֹת דּוֹלָרִים וְכוּ׳, וּלְבַסּוֹף הֻצְרַךְ לְהַגִּיעַ לְמַצָּב כָּזֶה לְחַכּוֹת לְטוֹבוֹת מִבְּנֵי אָדָם וְכוּ׳, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בֵּיצָה לב:): כָּל הַמְצַפֶּה לְשֻׁלְחָן אֲחֵרִים — חַיָּיו אֵינָם חַיִּים, וְעוֹלָם חָשׁוּף בַּעֲדוֹ וְכוּ׳.

עַל־כֵּן לָמָּה לָךְ לַעֲשׂוֹת לוֹ מְנִיעוֹת כְּשֶׁהוּא מִתְחַבֵּר עִמִּי?! תַּאֲמִינִי לִי, שֶׁלִּי יֵשׁ, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַרְבֵּה דְּרָכִים אֵיךְ לִנְסֹעַ וְאֵיךְ לְהַגִּיעַ אֶל מְחוֹז חֶפְצִי וְכוּ׳, וַאֲנִי בּוֹחֵר רַק בְּבַעְלֵךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁזֶּה עִקַּר חִיּוּתוֹ וְהִתְחַזְּקוּתוֹ לִתְקוּפָה אֲרֻכָּה.

עָלַיִךְ לָדַעַת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ: אֵיזוֹהִי אִשָּׁה כְּשֵׁרָה? הָעוֹשָׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ט׳); הֲלֹא עָלַיִךְ לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת בַּעְלֵךְ וְלֹא לְהַשְׁפִּילוֹ, כִּי אַתְּ צְרִיכָה לָדַעַת, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם הוּא כְּמַרְאָה מְלֻטָּשֶׁת כְּפִי, שֶׁמִּתְנַהֲגִים עִם אַחֵר כָּךְ מְקַבְּלִים חֲזָרָה, וּבְפָרָט אִשָּׁה לְבַעְלָהּ וּבַעַל לְאִשָּׁה, כְּפִי שֶׁאֶחָד מִתְנַהֵג עִם חֲבֵרוֹ, כֵּן מְקַבֵּל חֲזָרָה, וְעַל־כֵּן אִם הָאִשָּׁה מְחַזֶּקֶת וּמְעוֹדֶדֶת וּמְכַבֶּדֶת וּמַעֲרִיכָה אֶת בַּעְלָהּ, תְּקַבֵּל חֲזָרָה בְּדִיּוּק אוֹתוֹ דָּבָר, וְכֵן הַבַּעַל — אִם יְכַבֵּד וְיֹאהַב וְיַעֲרִיךְ וִישַׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ, יְקַבֵּל חֲזָרָה בְּדִיּוּק כָּךְ.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּבִינִי הַרְבֵּה מִמִּכְתָּבִי הַקָּצָר הַזֶּה, כִּי יֵשׁ לִי לְהַאֲרִיךְ בִּנְקֻדָּה זוֹ, כִּי בְּרוּחָנִיּוּת הָאִשָּׁה צְרִיכָה תָּמִיד לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל בַּעְלָהּ, וְאָז בְּגַשְׁמִיּוּת יִשְׁמַע הַבַּעַל לְאִשְׁתּוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמְּעָרְבִים אֶת הַיּוֹצְרוֹת, הָאִשָּׁה מִתְעָרֶבֶת בְּרוּחָנִיּוּת בַּעְלָהּ, אָז הַבַּעַל מִתְעָרֵב בְּגַשְׁמִיּוּת הָאִשָּׁה.

וּבֶאֱמֶת צָרִיךְ לִהְיוֹת אַחֶרֶת, שֶׁהַבַּעַל יַנְהִיג אֶת הָרוּחָנִיּוּת, וְהָאִשָּׁה תַּנְהִיג אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת; כִּי עִקַּר הַשְׁלֵמוּת שֶׁשְּׁנֵיהֶם יִתְאַחֲדוּ יַחַד, וְשֶׁיִּהְיוּ רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת גַּשְׁמִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת מְקֻשָּׁרִים עַל־פִּי הַתּוֹרָה.

נָא וְנָא רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ וּלְקַיֵּם אֶת כָּל זֶה. וְהָעוֹלֶה עַל הַכֹּל — הַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר צַו, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

לְדַעְתִּי, אַתֶּם זוּג מַתְאִים, וְרָאוּי וְנָכוֹן לָכֶם לְהִתְחַתֵּן כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּכֶם.

הָעִקָּר לִבְנוֹת אֶת בֵּיתְכֶם עַל־פִּי הַתּוֹרָה וְהַיִּרְאָה, וְלֹא תָּזוּזוּ מִדַּרְכֵי הַתּוֹרָה הַמְּסוּרוֹת מִדּוֹר דּוֹר, וְאָז תַּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א של.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר צַו, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי עִם הַמָּעוֹת לִצְדָקָה, יַעֲזֹר לְךְ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לַעֲשׂוֹת תָּמִיד צְדָקָה וָחֶסֶד, וּבִזְכוּת זֶה יִתְרַחֲבוּ לְךְ כָּל הַפְּתָחִים.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת אִשְׁתְּךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו׃): אִשָּׁה — בַּעְלָהּ מְשַׂמְּחָהּ; כִּי זֶה יָקָר מְאֹד מְאֹד אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ — כְּשֶׁיֵּשׁ שִׂמְחָה בַּבַּיִת, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק ט׳): אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לִשְׁנֵיהֶם בְּלֹא שְׁכִינָה; כִּי כְּשֶׁהֵם מִתְאַחֲדִים יַחַד בְּאַהֲבָה, אָז הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בֵּינֵיהֶם,

וּכְשֶׁהַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בֵּינֵיהֶם, אֲזַי הַשֶּׂפַע וְהַפַּרְנָסָה מְצוּיִים, כִּי בְּמָקוֹם שֶׁהַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה — שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה.

נָא וְנָא רְאֵה לָלֶכֶת בְּגַדְלוּת הַמֹּחִין, וְאַל תְּדַקְדֵּק עַל אִשְׁתְּךָ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר, רַק תִּתֵּן לָהּ הַכֹּל, וְאָז תִּרְאֶה חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים בְּרוּכִים.

אוֹדוֹת צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אַתָּה צָרִיךְ לְהַסְבִּירָהּ שֶׁזֶּה עִנְיָן חַד פַּעֲמִי, שֶׁאַתָּה לוֹקֵחַ אֶת בִּנְךָ, וְרַבֵּנוּ זַ״ל הִבְטִיחַ לָנוּ הַבְטָחָה כָּזוֹ, שֶׁאִם מְבִיאִים אֶצְלוֹ תִּינוֹק קָדֵם הֱיוֹתוֹ בֶּן שֶׁבַע שָׁנִים — יִשָּׁמֵר בִּבְרִיתוֹ. וְעַל־כֵּן מַדּוּעַ וְלָמָּה תִּמְנַע זְכוּת גְּדוֹלָה כָּזוֹ מִבִּנְךָ?!

רְאֵה לְזָרֵז אֶת כָּל הָעִנְיָן, וְתִסַּע אַתָּה וּבִנְךָ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיךְ לִשְׁבֹּר אֶת הַמְּנִיעוֹת, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּכַוֵּן לְהַמְתִּיק אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת, וּלְהוֹצִיא מֵהַכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל לִנְסֹעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר אֵין לְךָ טוֹב מִזֶּה, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הֲרֵי הוּא חַי חַיִּים נִצְחִיִּים, חַיִּים נְעִימִים, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר צַו, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגוֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר

כְּלָל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף לֹא יִשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ כְּלוּם בְּחַיֵּינוּ, רַק זֶה שֶׁאָנוּ זוֹכִים לְחַזֵּק אֲחֵרִים.

הֲלֹא תֵּדַע, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יַעַבְרוּ הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת, הַשָּׁבוּעוֹת, הַחֳדָשִׁים וְהַשָּׁנִים, וְנִצְטָרֵךְ לְהַפְשִׁיט אֶת גּוּפֵנוּ, וְהַנְּשָׁמָה תַּעֲלֶה לְמַעְלָה וְכוּ׳, וּבְאֵיזֶה אֲנִפִּין נֵעוֹל קֶדֶם מַלְכָּא, כִּי כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֵיךְ אָנוּ מְלֻכְלָכִים מִכַּף רֶגֶל וְעַד רֹאשׁ וְכוּ׳; אֲבָל רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ עֵצָה נִפְלָאָה בִּשְׁבִיל תִּקּוּן נַפְשֵׁנוּ, וְהִיא — שֶׁנְּקָרֵב אֶת אֲחֵרִים, וּבָזֶה תִּהְיֶה טוֹבָה גַּם לָנוּ, וְכָל מַה שֶּׁזּוֹכִים לְהַחְדִּיר אֱמוּנָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה הִיא טוֹבָה גַּם לָאָדָם הַזּוֹכֶה לְקָרֵב אֶת אֲחֵרִים, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּקָרְבִים אֶת אֲחֵרִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא סוֹלֵחַ לוֹ.

עַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בֶּאֱמֶת, שֶׁחָטָא וּפָגַם הַרְבֵּה מְאֹד, עָלָיו לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ, וְלֵילֵךְ לְהָפִיץ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם סֹלֶת בְּרוּרָה מִסִּפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה וְהַשְׂגָּחָה פְּרָטִית, וּבָזֶה יִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל הֶעָבָר שֶׁלּוֹ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר צַו, ו׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְשְׁתּוֹקֵק אַחֲרֶיךָ וְכוּ׳, וְכָל שֶׁכֵּן אַחַר מִכְתָּב מִמְּךָ, אֲשֶׁר בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַכְּתָב, שָׁם מֻנַּחַת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ וְכוּ׳ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קעג); וְעַל־כֵּן מִי יִתֵּן שֶׁאֶזְכֶּה לִרְאוֹתְךָ עַל־כָּל־פָּנִים עַל־יְדֵי מִכְתָּב, כִּי אַתָּה חָקוּק בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֲנִי מַרְגִּישׁ אֶת כְּאֵבְךָ הַגָּדוֹל וּמַה

שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, הַשְׁלָכוֹת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת וּבִלְבּוּלִים וְכוּ׳ בְּכָל יוֹם וָיוֹם מֵחָדָשׁ וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְתַאֲמִין לִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, שֶׁיַּזְמִין לְךָ אֶת בַּת זוּגְךָ הָאֲמִתִּית, וְשֶׁיָּשִׂים סוֹף וָקֵץ לְצָרוֹתֶיךָ, וּכְבָר לֹא תֵּדַע מִשּׁוּם צָרוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, אַךְ מִי יוֹדֵעַ דַּרְכֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְכוּ׳ וְכוּ׳?! וּמִי יוֹדֵעַ סִתְרֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳ וְכוּ׳?! וְהַכֹּל מְסוּד הַגִּלְגּוּל וְכוּ׳ וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת תִּהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְתִזְכֶּה לְהִתְחַתֵּן בְּקָרוֹב, וְתִבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לְחַזֵּק עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל שֶׁזָּכִיתָ כְּבָר בְּחַיֶּיךָ לְמַה שֶׁזָּכִיתָ — לְהַדְפִּיס כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְלַהֲפִיצָם, וְלוּלֵא אַתָּה, לֹא הָיָה נִדְפָּס אֲפִלּוּ קֶנְטֶרֶס אֶחָד, וְכָל מַה שֶּׁמַּדְפִּיסִים עַכְשָׁו — הַכֹּל עוֹלֶה לִזְכוּתְךָ.

אַתָּה צָרִיךְ לְהָבִין, כִּי הַמְּסִיּוֹן, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, עוֹבְדִים מְאֹד מְאֹד חָזָק בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, כִּי זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה, שֶׁכָּבְשׁוּ הָעֵרֶב־רַב אֶת אַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּמְעָרְבִים בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל גּוֹיִים וְגוֹיוֹת, וּמוֹרִידִים אֶת עֹל הָאֱמוּנָה וְהַצְּנִיעוּת, עַד שֶׁרַחֲמָנָא לִצְלָן, רֹב מִנְיָן וּבִנְיָן פָּרְקוּ עֹל לְגַמְרֵי, וְעָלֵינוּ לִזְרֹעַ אֱמוּנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּצְמַח הַגְּאֻלָּה. וּבְעֵת כָּזֹאת אִי אֶפְשָׁר לְצַמְצֵם שֶׁיִּהְיֶה בְּיַד אֶחָד, אַדְרַבָּה יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר, מִי שֶׁיִּרְצֶה לְהָפִיץ, שֶׁיָּבוֹא וְיָפִיץ, וּצְרִיכִים לַעֲזֹר לוֹ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אַף אֶחָד אֵינוֹ חוֹשֵׁב לְהָרַע לְךָ, כִּי לְכָל אֶחָד בּוֹעֵר עַכְשָׁו מְאֹד מְאֹד לֵילֵךְ וּלְקָרֵב אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁעוֹזֵר לְהַדְפִּיס אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תַּמְצִית דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִסְתַּכֵּל בְּעַיִן טוֹבָה וּבְעַיִן יָפָה, וְתָדוּן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְאַל תַּחְשֹׁב שֶׁרוֹצִים לְהַכְאִיב לְךָ, אַדְרַבָּה, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ בְּתַכְלִית הָאַהֲבָה, כַּאֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יָעִיד, כְּפִי שֶׁמָּסַרְתָּ אֶת נַפְשְׁךָ בַּעֲדִי וּבְעַד הַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל זֶה יָמִים וְשָׁנִים, אֲנִי

מַעֲרִיךְ אֶת זֶה בִּמְאֹד מְאֹד, וְגַם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְדַבְּרִים תָּמִיד בְּשִׁבְחֲךָ, וְלָכֵן רְאֵה לָדוּן אֶת כֻּלָּם לְכַף זְכוּת, וְאָז יָדוּנוּ אוֹתְךָ מֵהַשָּׁמַיִם לְכַף זְכוּת.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תַּנִּיחַ אֶת הָעַצְבוּת וְהָעַצְלוּת אֶצְלְךָ כְּרֶגַע, הֵן אֱמֶת כִּי מָר וּמָרוֹר לְךָ מְאֹד מְאֹד הַחַיִּים, וּבְכָל פַּעַם נִדְמֶה לְךָ כִּי זֶה הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, וּכְבָר אַף פַּעַם לֹא תִּרְאֶה אוֹר וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת זְכֹר דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל: יֵשׁ עִנְיָן שֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה וְכוּ׳, וּמָה אַתָּה יוֹדֵעַ מָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת מִמְּךָ?! כִּי מִי יוֹדֵעַ לְאֵיזֶה זִוּוּג מְצֻיָּן תִּזְכֶּה?!

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁיִּהְיֶה כְּבָר בְּקָרוֹב מַמָּשׁ, וְנִזְכֶּה לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת מִמְּךָ תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר צַו, ז׳ נִיסָן ה׳תשמ״ו.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יָאִיר.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד טוֹב וַעֲרֵבוּת יוֹתֵר מִזֶּה, כִּי כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָזַי כָּל חַיָּיו מְשֻׁתָּפִים לְגַמְרֵי לְטוֹבָה.

כִּי בֶּאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוּשִׁים לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְאִם הָיָה הָאָדָם זוֹכֶה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בִּידִיעוֹת אֵלּוּ, אָז הָיָה מֵאִיר לוֹ מֹחוֹ תָּמִיד, וְהָיָה תָּמִיד מְיֻשָּׁב, וְהָיָה תָּמִיד שָׁר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא הָיוּ לוֹ שׁוּם טְעָנוֹת

עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאֵין אָדָם זוֹכֶה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה, אֲזַי כָּל חַיָּיו מְלֵאֵי מְרִירוּת, וְיֵשׁ לוֹ תָּמִיד טְעָנוֹת עַל אֲחֵרִים.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בִּידִיעוֹת אֵלּוּ, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַכְלִית הַדְּבֵקוּת, וְתָמִיד תִּיַּחֵד יִחוּדִים קְדוֹשִׁים מֵעֵילָא לְתַתָּא וּמִתַּתָּא לְעֵילָא, בְּסוֹד ע״ב, ס״ג, מ״ה, ב״ן, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְיַחֵד יִחוּדִים אֵלּוּ בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם, וְאָז יִמְשַׁךְ עָלָיו רוּחַ דִּקְדֻשָּׁה.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּזְכֶּה לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם נִגּוּנִים חֲדָשִׁים עַל דֶּרֶךְ ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, הַיְנוּ שֶׁתָּמִיד תַּזְכִּיר אֶת ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, קֹדֶשׁ קָדָשִׁים, וּבְגִלּוּי אֱמוּנָה שֶׁל מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, בְּסוֹד עִגּוּלָא בְּרִבּוּעָא הַלּוֹמְדִים אֶצְלֵנוּ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נט): רִבּוּעָא הוּא שֵׁם הַד׳ אוֹתִיּוֹת מֵהַד׳ עוֹלָמוֹת, וְעִגּוּלָא הוּא סוֹד הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עִגּוּל: ״וֶאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ״ (תְּהִלִּים פט, ט); כִּי הַנִּגּוּנִים שֶׁלְּךָ מְאֹד מְעוֹרְרִים אֲנָשִׁים.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לְהוֹצִיא מִפַּעַם לְפַעַם קַסֶּטָה חֲדָשָׁה עִם נִגּוּנֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ עַל קֹטֶב דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם דִּבְרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׂגָּחָה פְּרָטִית, כִּי אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל מַעֲלָתְךָ בַּשָּׁמַיִם עִם הַנִּגּוּנִים שֶׁלְּךָ, וּפֹה בְּאַרְצוֹת־הַבְּרִית עָשׂוּ הַנִּגּוּנִים שֶׁלְּךָ הִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹלָה מְאֹד.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַזְכִּיר אֶת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַכְּלוּלִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ הַשִּׁירִים שֶׁלְּךָ, וְהוּא בִּכְלַל הַזְכָּרַת שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת שָׂמֵחַ תָּמִיד, וְאַל תִּהְיֶה שָׁבוּר כָּל־כָּךְ, וְאַף שֶׁלֵּב נִשְׁבָּר מְאֹד גָּדוֹל, עִם כָּל זֹאת לִמֵּד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא רַק בְּשָׁעָה אַחַת בַּיּוֹם (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כה), וְאָמְרוּ עַל זֶה אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהוּא בִּנְקֻדַּת חֲצוֹת, שֶׁאָז צָרִיךְ הָאָדָם לִהְיוֹת שָׁבוּר כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם

רֵעֵהוּ, כַּמּוּבָא (בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), אֲשֶׁר הוּא הַזְּמַן הָאֲמִתִּי לִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר צַו, ז׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נז): אֲכִילַת שַׁבָּת כֻּלּוֹ קֹדֶשׁ, כֻּלּוֹ אֱלֹקוּת. וְאָמַר: שֶׁאֲכִילַת שַׁבָּת הִיא כְּמוֹ צוֹם, וְלָכֵן מִי שֶׁצָּרִיךְ לָצוּם, שֶׁיֶּהֱנֶה מִסְּעֻדַּת שַׁבָּת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּרֵאשִׁית): עֹנֶג שַׁבָּת זֶה כְּמוֹ אֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת. שִׁמּוּ שָׁמַיִם, אָדָם צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת עַל שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, אֲשֶׁר עַל כָּל פְּגַם הַבְּרִית הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, צְרִיכִים לָצוּם פ״ד תַּעֲנִיּוֹת — רַק עַל פַּעַם אַחַת (מִשְׁנַת חֲסִידִים, מַסֶּכֶת הַתְּשׁוּבָה, פֶּרֶק י׳), וּמִכָּל שֶׁכֵּן, חַס וְשָׁלוֹם, מִי שֶׁפָּגַם עֶשֶׂר פְּעָמִים, צָרִיךְ לָצוּם שְׁמוֹנֶה־מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים תַּעֲנִיּוֹת. וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, פָּגַם מֵאָה פְּעָמִים, צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת שְׁמוֹנַת אֲלָפִים וְאַרְבַּע־מֵאוֹת תַּעֲנִיּוֹת, וְכֵן הָלְאָה. וְכָךְ עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת, וְשָׂמֵחַ כָּל הַשַּׁבָּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁמְּשַׂמֵּחַ עוֹד אֲנָשִׁים בְּשַׁבָּת, עַל־יְדֵי־זֶה נֶחֱשָׁב לוֹ כְּאֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת. הַאִם לֹא כְּדַאי לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה כָּל הַשַּׁבָּת וּלְשַׂמֵּחַ אֲחֵרִים, וְכָךְ יִזְכֶּה לַחֲטֹף אֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת?!

וְכֵן בְּכָל פַּעַם רָאוּי לַחֲטֹף כָּל שַׁבָּת מֻחְדָּשׁ עִם שִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלֹא לְהַרְבּוֹת בְּדִבּוּרִים יְתֵרִים בְּשַׁבָּת, רַק לְשַׂמֵּחַ מְאֹד מְאֹד כָּל הַשַּׁבָּת. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יז), שֶׁרָאוּי לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, וּלְקַבֵּל אֶת הַשַּׁבָּת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר שַׁבָּת כְּהִלְכָתָהּ, אֲפִלּוּ הָיָה עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, חַס וְשָׁלוֹם, מוֹחֲלִים לוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל לֹא

נֶחְשְׁדוּ, חַס וְשָׁלוֹם, לַעֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה, אֶלָּא נִכְשְׁלוּ בְּמֶה שֶׁנִּכְשְׁלוּ וְכוּ׳, בְּחַטֹּאוֹת נְעוּרִים וְכוּ׳, וּלְפִי דִּבְרֵי הָאֲרִיזַ״ל צְרִיכִים לָצוּם כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה תַּעֲנִיּוֹת.

וְלָכֵן לָמָּה שֶׁלֹּא תְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה בְּשַׁבָּת, וְלֶאֱכֹל אֶת הַשָּׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵן לְאָרֵחַ אוֹרְחִים, וְכֵן לְשַׂמֵּחַ מְאֹד מְאֹד כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁתִּהְלָה לָאֵל, הוּא שׂוֹמֵר שַׁבָּת, וּבִזְכוּת זֶה יִהְיֶה חָשׁוּב מַמָּשׁ כְּאִלּוּ הִתְעַנָּה אֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת. וְזֶה מַאֲמַר חַכָּמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וְכָךְ הוּא בְּלִי שׁוּם הַגְזָמָה כְּלָל.

וְלָכֵן מַה לְּךָ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ שָׁבוּר וּמְדֻכָּא בְּדִכָּאוֹן פְּנִימִי, הֵן אֱמֶת עָשִׂיתָ מַה שֶּׁעָשִׂיתָ וְכוּ׳, אֲבָל לְפִי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲכִילַת שַׁבָּת חֲשׁוּבָה כְּצוֹם, וּלְפִי דִּבְרֵי חַכָּמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים חָשׁוּב כְּאִלּוּ הִתְעַנָּה אֶלֶף תַּעֲנִיּוֹת. וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, לְמַעַן טוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, רְאֵה לְהַתְחִיל מֵהַשַּׁבָּת הַזּוֹ: א. לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחֲךָ כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שַׁבָּת קיג:): ״וְדַבֵּר דָּבָר״ (יְשַׁעְיָה נח, יג) — שֶׁלֹּא יִהְיֶה דִּבּוּרְךָ שֶׁל שַׁבָּת כְּדִבּוּרְךָ שֶׁל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל. ב. לִהְיוֹת כָּל הַשַּׁבָּת רַק בְּשִׂמְחָה, וְלִרְקֹד הַרְבֵּה אֲפִלּוּ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, וְלָשִׁיר הַרְבֵּה שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. ג. לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד לֶאֱכֹל אֶת הַשָּׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת, וְאַל יֶקֶל בְּאַחַת מֵהֶן, וְאָז אִם שָׁלֹשׁ אֵלֶּה תַּעֲשֶׂה, וְשָׁב וְרָפָא לְךָ בְּוַדַּאי בְּלִי שׁוּם סָפֵק וּסְפֵק סְפֵקָא.

וְלָכֵן רְאֵה, יְדִידִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ! לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לִכְתֹּב לִי שֶׁאָבַד מָנוֹס מִמְּךָ וְכוּ׳, וּכְאִלּוּ אֵין לְךָ כְּבָר שׁוּם תִּקְוָה וְתַקָּנָה וְכוּ׳, כַּלֵּךְ מִמַּחֲשָׁבוֹת כְּאִלּוּ שֶׁבָּאוֹת מֵהַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם הָרָשָׁע, הָרוֹצֶה לְכַלּוֹת אוֹתְךָ לְגַמְרֵי, עַל־יְדֵי הַיֵּאוּשׁ וְהַדִּכָּאוֹן וְכוּ׳, תְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז וְשָׁב וְרָפָא לְךָ.

אַשְׁרֵנוּ, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ רַבִּי כָּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְהָעִקָּר — שֶׁאָנוּ מַאֲמִינִים בִּגְדֻלָּתוֹ שֶׁל

רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלוֹמְדִים אֶת סִפְרוֹ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁאָמַר שֶׁזֶּה אַתְחַלְתָּא דִּגְאֻלָּה (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן שמו).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ תָּמִיד...

י״א שלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר צַו, ז׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! בָּעִתִּים הַלָּלוּ שֶׁהַכֹּל פָּרוּץ וְכוּ׳, צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל הָעֵינַיִם, וּלְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, הַמְחַיָּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, הַיְנוּ עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיָּה וּמְהַוֶּה אֶת זֶה הַדָּבָר, וְאָז יָאִיר לוֹ אוֹר הַשֵּׂכֶל כַּשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם, וּבוֹ בָּרֶגַע שֶׁיַּרְגִּיל עַצְמוֹ רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּלְשׁוֹן שֶׁרָגִיל בָּהּ, וְתָמִיד רַק יִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יָנָּצֵל מִכָּל מִינֵי רְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת וְהִסְתַּכְּלֻיּוֹת מְגֻנּוֹת וְכוּ׳ וְכוּ׳, כִּי בָּרֶגַע שֶׁכָּל רֹאשׁוֹ וּמֹחוֹ דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי שׁוּם דָּבָר לֹא יַזִּיק לוֹ.

וּבִלְבָד אֲהוּבִי, אָחִי! שֶׁיִּהְיֶה בְּלֵב אֱמֶת, וְאַל תַּטְעֶה אֶת עַצְמְךָ כְּלָל. אַשְׁרֵנוּ שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵעֲצוֹת כָּאֵלּוּ!

רַק תִּמְסֹר אֶת כָּל כֹּחֲךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שלו.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר צַו, ז׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תַּאֲמִין לִי אַתָּה לֹא לְבַד כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ, אִם תְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, אָז אַף פַּעַם לֹא תִּהְיֶה לְבַד, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין מִלְּבַדּוֹ נִמְצָא, ״מִמֶּנּוּ אַתָּה בָּא וְעִמּוֹ אַתָּה הוֹלֵךְ, וְאֵלָיו אַתָּה חוֹזֵר״, וְאִם כֵּן מַה שַּׁיָּךְ שֶׁאַתָּה לְבַד?! וּבֶאֱמֶת הִפְלִיג רַבֵּנוּ זַ״ל מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת. וְאָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כה): הַהִתְבּוֹדְדוּת הִיא מַעֲלָה עֶלְיוֹנָה מֵהַכֹּל, הַיְנוּ שֶׁצָּרִיךְ לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לֵילֵךְ לְמָקוֹם פָּנוּי, שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּלְהַתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, בְּתָמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וּבָזֶה יִזְכֶּה לְדַבֵּק עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּכְבָר לֹא יִהְיֶה לְבַד כְּלָל, כִּי תָּמִיד יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ עַד הָרֶגַע הָאַחֲרוֹן שֶׁל יְמֵי חַיָּיו, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַיֵּם אֶת זֹאת בְּתָמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, וְאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שלז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר צַו, ז׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לָדוּן אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, וּבִפְרָטִיּוּת בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁעָבַר עַל כְּלַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מַה שֶּׁעָבַר, מִצַּד אֶחָד הָיְתָה שׁוֹאָה אֵיְמָה, אֲשֶׁר מֵאָז בְּרִיאַת הָעוֹלָם לֹא הָיָה דָּבָר כָּזֶה, שֶׁהֵמִיתוּ שְׁלִישׁ מֵעַם יִשְׂרָאֵל בְּמִיתוֹת מְשֻׁנּוֹת, מִיתוֹת

אַכְזָרִיּוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְכָל אֻמּוֹת הָעוֹלָם צָחֲקוּ, וְרַבָּם גַּם עָזְרוּ בְּחִסּוּל עַם יִשְׂרָאֵל, וְרֹב רַבָּן שֶׁנִּצְלוּ הָלְכוּ בְּגוֹלָה אַחַר גּוֹלָה, וְנֶעֱקְרוּ מִמְּקוֹמָם, וְהָלְכוּ לְמָקוֹם שֶׁהָלְכוּ.

וְאִם זֶה לֹא הָיָה מַסְפִּיק, קָמָה שׂוֹאָה רוּחָנִית, אֲשֶׁר מֵאָז קַבָּלַת הַתּוֹרָה וְעַם יִשְׂרָאֵל נַעֲשׂוּ עַם סְגֻלָּה, עוֹד לֹא הָיָה דּוֹר שֶׁל שְׁמַד הֲמוֹנִי כְּמוֹ בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁרֻבָּם כְּכֻלָּם נִתְפַּסּוּ בְּדֵעוֹת נִפְסָדוֹת שֶׁל (דִּבְרִים ח, יז): ״כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה״, וּכְאִלּוּ עַם יִשְׂרָאֵל הֵם, חַס וְשָׁלוֹם, עַם כְּכָל הָאֻמּוֹת, בְּשָׁעָה שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְעִידָה, שֶׁאֲנַחְנוּ עַם סְגֻלָּה מִכָּל הָעַמִּים (שְׁמוֹת יט, ה), וַאֲפִלּוּ בִּלְעָם הָרָשָׁע הֵצַרְנִי לְהוֹדוֹת, אֲשֶׁר ״הֵן עַם לְבָדָד יִשְׁכֹּן וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב״ (בַּמִּדְבָּר כג, ט), וְטֻמְאַת הַכְּפִירוֹת וְהַמִּינוּת הָאֵלּוּ גָּרְמוּ, שֶׁהוֹרִידוּ מֵעַצְמָם אֶת עֹל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹות, וְרֻבָּם כְּכֻלָּם נִתְפְּסוּ בְּמִינוּת, וְהוֹלְכִים אַחֲרֵי הַהֶבֶל הַזֶּה.

וְאִם זֶה לֹא מַסְפִּיק בָּאָה לָנוּ צָרָה עַל כָּל צָרָה, אֲשֶׁר מִימוֹת הַמַּבּוּל לֹא הָיְתָה צָרָה כָּזוֹ, שֶׁהַנְּאוּף וְהַפְּרִיצוּת וְהַהֶפְקֵרוּת חוֹגְגִים, וּמִסְתּוֹבְבוֹת קְלִפּוֹת בְּרֵישׁ גְּלֵי עֲרָמוֹת מַמָּשׁ, וּבְנֵי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל נִכְשָׁלִים בְּנִאוּף, וְהַמַּצָּב הוּא אַיְמִים וְנוֹרָא, וְאֵין מִי שֶׁיִּדְאַג בַּעֲבוּר בְּנֵי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל לְחַתְּנָם, שֶׁלֹּא יֵדְעוּ מַה זֶּה חֵטְא, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, הַהוֹרִים אֵינָם יוֹדְעִים אֵיךְ לְחַנֵּךְ אֶת בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם, וּבִמְקוֹם לְחַתְּנָם סָמוּךְ לְפִרְקָם, כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ נְצוֹלִים מִנִּאוּף, מְעַכְּבִים אוֹתָם עִם כָּל מִינֵי תֵּרוּצִים עַד גִּיל מְאֻחָר וְכוּ׳, וְאָז כְּבָר קִלְקְלוּ אֶת מֹחָם, וְגַם בָּהֶם נִתְפְּסָה וְנִכְנְסָה כְּפִירוֹת, כִּי נִאוּף וּכְפִירוֹת הוֹלְכִים בְּיַחַד.

וְלָכֵן דַּיְקָא בַּדּוֹר הַזֶּה כְּשֶׁרוֹאִים בַּר יִשְׂרָאֵל שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹות, מַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁהוֹלֵךְ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל וּלְבֵית־הַמִּדְרָשׁ לִלְמֹד, צְרִיכִים לְכַבְּדוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא חִדּוּשׁ נִפְלָא. וּכְבָר הִתְבַּטֵּא רַבֵּנוּ זַ״ל וְאָמַר פַּעַם: כְּשֶׁיְּהוּדִי יִהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר, וְיִטֹּל יָדָיו לַאֲכִילָה, וְיָנִיחַ תְּפִלִּין, יִהְיֶה חִדּוּשׁ כְּמוֹ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב

הַקָּדוֹשׁ זי״ע (עֵין שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן לו), וְזוֹ לֹא הִתְפָּאֲרוּת, אֶלָּא מְצִיאוּת אֲמִתִּית, מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל מַה שֶּׁקָּרָה בְּמֵאָה הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ בָּעִתִּים הַלָּלוּ — לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, שֶׁהִיא אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת כְּלָל, רַק לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו בְּשִׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה בְּעַצְמוֹ נִבְנֵית אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי לֹא יְדַבֵּר אָדָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אִם לֹא יַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְכָל שֶׁיְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, יוֹתֵר תִּבָּנֶה אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁיַּרְגִּישׁ אֶת אֲמִתָּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל פָּנָיו, וְיַרְגִּישׁ אֶת הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית; כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְעִקַּר הַתַּכְלִית הִיא רַק לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל דָּבָר מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס יְדִיעוֹת אֵלּוּ בְּלִבּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הָעִקָּר הוּא לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְכָל שֶׁאָדָם נִכְנָס יוֹתֵר בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, יוֹתֵר נִכְנָס בְּחָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִטְהָר מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, וּמְצַחְצֵחַ אֶת נִשְׁמָתוֹ שֶׁהִיא חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּעַל. אֲבָל גַּם עַל זֶה מָצָא הַסָּמ״ךְ־מ״ם הָרָשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ, עֵצָה לִמְנֹעַ וּלְעַכֵּב, שֶׁהִמְצִיא עִתּוֹנִים, וּכְבָר אֵין מְדַבְּרִים מֵעִתּוֹנִים חוֹלְנִיִּים, אֲשֶׁר הֵם מְלֵאִים כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, הַמְדַבְּרִים פָּתוּחַ נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ וְנֶגֶד כָּל הַקָּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְהֵם מְלֵאִים תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה — שִׁקּוּץ, עֶרֶם, תְּעוּב וְזִהוּם, מְלֵאֵי שַׁחַץ וְנִבּוּל פֶּה מֵהַסּוּג הֲכִי גָּרוּעַ, אֶלָּא גַּם הָעִתּוֹנִים הַחֲרֵדִיִּים, לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, מְלֵאִים לְשׁוֹן־הָרַע וּרְכִילוּת וְלֵיצָנוּת וְכוּ׳, שֶׁמִּתְלוֹצְצִים מִירֵאִים וּשְׁלֵמִים וְצַדִּיקֵי אֱמֶת, וְהֵם בּוֹנִים שַׁ׳קְרָנִים רַ׳מָאִים צִ׳בּוּעִים שֶׁ׳רֵ׳ץ׳ הַשּׁוֹרְצִים עַל הָאָרֶץ, וּמַשְׁפִּילִים עוֹבְדֵי הַשֵּׁם אֲמִתִּיִּים, הַדְּבֵקִים בְּתוֹרָה וּבְיִרְאָה שְׁלֵמָה.

וְלָכֵן הָעִקָּר הוּא רַק לְהַתְמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: מִקְרָא — חֻמָּשׁ וְרַשׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, וּקְצָת רַמְבַּ״ן הַקָּדוֹשׁ, וּקְצָת אוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ, אֲשֶׁר זֶה אוֹר וְחִיּוּת לַנְּשָׁמָה, וְכֵן לִלְמֹד בְּכָל יוֹם פֶּרֶק

מִשְׁנָיוֹת בְּעִיּוּן עִם רַבֵּנוּ עוֹבַדְיָה מִבַּרְטְנוּרָא וְהַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב, מִלְּבַד לַחֲזֹר הַרְבֵּה פְּרָקִים לְבְקִיאוּת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וּבִפְרָטִיּוּת אִם יִזְכֶּה לְהַתְמִיד בְּכָל יוֹם לוֹמַר חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, שֶׁזֶּה יַהֲרֹג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי. וְעַל כֻּלָּם — דַּף גְּמָרָא בַּיּוֹם עִם רַשׁ״י וְתוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים, וְלַחֲזֹר עַל זֶה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי זוֹהִי חִיּוּת הַנֶּפֶשׁ מַמָּשׁ, וְאִם יִזְכֶּה לְחַדֵּשׁ מַשֶּׁהוּ בַּדַּף — אַשְׁרֵי לוֹ!

וְכֵן כְּדַאי לַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ עוֹד שְׁעוּרִים כְּמוֹ דַּף יְרוּשַׁלְמִי, פֶּרֶק תּוֹסֶפְתָּא, פֶּרֶק רַמְבַּ״ן, סִימָן טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ עִם הַבֵּית־יוֹסֵף וְהַבַּ״ח עִם הַמָּגִנֵּי אָרֶץ, טוּרֵי זָהָב וּמָגֵן אַבְרָהָם, זֶהוּ הַחִיּוּת שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ הַגַּן־עֵדֶן שֶׁל יְהוּדִי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיִּכָּנֵס גַּם בְּפַרְדֵּס, וְיֶהְגֶּה בַּזֹּהַר וּבַתִּקּוּנִים וּבְכִתְבֵי הָאַרִיזַ״ל, בְּסִפְרֵי חֲסִידוּת וּמוּסָר, אָז עוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיָּיו, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שלח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר לִהְיוֹת עָסוּק בְּמַשֶּׁהוּ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (כְּתֻבּוֹת נט.): הַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי זִמָּה וְשִׁעֲמוּם; וְכֵן הִתְאַבְּדוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בָּאָה מֵרֵיקָנוּת, שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ רֵיק מִכֹּל, וּכְאִלּוּ הוּא כְּבָר אֵינוֹ שָׁוֶה שׁוּם דָּבָר. וּבֶאֱמֶת זֶה לֹא כָּךְ, בַּר יִשְׂרָאֵל יָכוֹל לִשְׁמֹחַ בְּכָל יוֹם מֵהַמִּצְווֹת שֶׁזּוֹכֶה לְקַיֵּם: צִיצִית, תְּפִלִּין, מְזוּזָה, פֵּאוֹת, כַּשְׁרוּת, שַׁבָּת וְכוּ׳ וְכוּ׳, וּרְאוּ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, וְלִשְׁמֹעַ כְּלֵי זֶמֶר,

כְּדֵי לְהַרְחִיב אֶת הַדַּעַת וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ שִׂמְחָה עֲצוּמָה וַאֲמִתִּית.

י״א שלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהוֹצִיא אֶת הַמְּרִירוּת מִלִּבְּךָ, מַה כְּבָר תִּפְעַל בָּזֶה שֶׁתִּהְיֶה כָּל־כָּךְ מְמֹרָמָר? ! הֲלֹא רַק תְּסַבֵּךְ עַצְמְךָ לְגַמְרֵי, כִּי הָעַצְבוּת וְהַדְּכָאוֹן זוֹהִי סַכָּנַת הִתְאַבְּדוּת, וְסִימָן שֶׁרוּחַ רָעָה שׁוֹרָה, כִּי זֶה שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל בְּנֵי־אָדָם, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְאַחֵד עִמָּהֶם, וְיוֹשֵׁב רַק בִּבְדִידוּת וּבְחֹשֶׁךְ וְכוּ׳, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר עִם אַף אֶחָד, זֶה מַרְאֶה שֶׁשּׁוֹרָה בּוֹ רוּחַ רָעָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְעַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁמֻּתָּר לְהִתְעַנּוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל גַּם בְּשַׁבָּת, כִּי זוֹ סַכָּנָה גְּדוֹלָה שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי הִתְאַבְּדוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְלָכֵן כַּלֵּךְ מִדַּרְכְּךָ זוֹ, וּכְדַאי לְךָ לִשְׁמֹעַ כְּלִי זֶמֶר בֵּינְךָ לְבֵין עַצְמְךָ, כְּדֵי לְהוֹצִיא אֶת הָרוּחַ שְׁטוּת מִמְּךָ, וּבְפָרָט שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב בְּדַרְכְּךָ יֵאוּשׁ, שֶׁאֵין אַתָּה רוֹאֶה סוֹף וָקֵץ לְצָרוֹתֶיךָ, וְאַתָּה רוֹצֶה לְהִתְאַבֵּד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְכוּ׳ וְכוּ׳, תַּאֲמִין לִי שֶׁעָצָם הַמַּחֲשָׁבָה בָּזֶה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן הַכְּתִיבָה בָּזֶה מְסֻכֶּנֶת מְאֹד מְאֹד, וְלָכֵן כַּלֵּךְ מִמַּחֲשָׁבוֹת כָּאֵלּוּ, וְתַתְחִיל לִשְׁמֹעַ כְּלִי זֶמֶר, וְתֵצֵא מִמְּךָ הָרוּחַ שְׁטוּת.

וּבִכְלָל טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּהְיֶה עָסוּק בְּמַשֶּׂהוּ, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתֻבוֹת נט.): הַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי זִמָּה וְלִידֵי שְׁעָמוּם (שְׁגָעוֹן).

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל נִשְׁלַח בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן רַק הוּא יָדַע וְהֵבִין אֶת נִבְכֵי הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁעוֹבְרִים בָּעִתִּים הַלָּלוּ נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים

וּמָרִים מְאֹד, וּבִפְרָט בְּתַאֲוַת נְאוּף, שֶׁהָרְחוֹבוֹת מְאֹד פְּרוּצִים, וְעוֹשִׂים פְּרָצוֹת בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא הָיוּ כְּמוֹתָם מִימוֹת הַמַּבּוּל, וְכֵן הַכְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת מִתְפַּשְׁטוֹת מְאֹד בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר כְּמוֹתָם לֹא הָיוּ מִימוֹת דּוֹר הַהַפְלָגָה. וְלָכֵן הִגִּיעַ הַזְּמַן לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר זֶה פָּשׁוּט הַצָּלַת נְפָשׁוֹת, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשּׁוּם בְּרִיָה. וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, כִּי הַסָּמ״ךְ־מ״ם שׁוֹנֵא מְאֹד אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁחוֹגֵר מָתְנָיו לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲזַי הַסָּמ״ךְ־מ״ם מוֹצִיא עָלָיו אֶת כָּל חִצָּיו, וְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וּצְרִיכִים הַרְבֵּה הִתְחַזְּקוּת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ לְטוֹב כָּל הַיָּמִים...

י״א שמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי, כַּלֵּךְ מֵהַדְּאָגוֹת שֶׁמְּכַלּוֹת אוֹתְךָ לְגַמְרֵי וְכוּ׳, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין ק׃): לָא תְּעַיֵּל דַּוְיָא בְּלִבָּךְ [אַל תַּכְנִיס דְּאָגָה בְּלִבְּךָ], כִּי אֲנָשִׁים גִּבּוֹרִים נֶהֱרְגוּ וְנִתְבַּטְּלוּ מֵחֲמַת הַדְּאָגָה; וְהִנֵּה כְּתִיב (מִשְׁלֵי יב, כה): ״דְּאָגָה בְּלֵב אִישׁ יַשְׁחֶנָּה״, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עה.): רַב אַמִּי וְרַב אַסִּי, חַד אָמַר — מִדַּעְתֵּיהּ, וְחַד אָמַר — לַחֲבֵרוֹ; וְיֵשׁ לוֹמַר עַל־פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד), שֶׁיֵּשׁ נְקֻדַּת חֲבֵרוֹ, וְיֵשׁ נְקֻדַּת עַצְמוֹ, הַיְנוּ אֶחָד אוֹמֵר שֶׁתְּדַבֵּר עִם חֲבֵרְךָ כְּשֶׁיֵּשׁ לְךָ דְּאָגָה, וְאָז הוּא יְחַזֵּק אוֹתְךָ, וְאֶחָד יַסְחֶנָּה מִדַּעְתּוֹ, שֶׁזּוֹ הִתְבּוֹדְדוּת לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־כָּל־פָּנִים הַדְּאָגָה שֶׁנִּשְׁאֶרֶת בַּלֵּב, זֶה יָכוֹל לַהֲרֹג אֶת הָאָדָם, כִּי אוֹכֵל אֶת הַלֵּב שֶׁלּוֹ, עַד שֶׁמְּקַבֵּל, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הַתְקָפַת לֵב, וְהוּא מֵת בְּקִצּוּר יָמִים.

וְלָכֵן כַּלֵּךְ, אֲהוּבִי, יְדִידִי, מֵהַדְּאָגוֹת הַמְכַלּוֹת אֶת הַבְּרִיאוּת שֶׁלְּךָ

לְגַמְרֵי, וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר מִמְּךָ כְּלוּם.

מָה אֹמַר לְךָ! כָּל הַחַיִּים הֵם נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים עַד מְאֹד, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁבּוֹרֵחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי אֶל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁמַּאִיר אֶת גּוּפוֹ הַגַּשְׁמִי עִם אֱלֹקוּת, אֲשֶׁר זוֹהִי הַשְׁלֵמוּת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כב), שֶׁצְּרִיכִים לְהָאִיר גַּם לִבְשַׂר הַגּוּף הַגַּשְׁמִי אֱלֹקוּת, וְזֶה (יְשַׁעְיָה נח, ז): ״וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלָּם״, שֶׁגַּם בְּשַׂר הַגּוּף הַגַּשְׁמִי יַרְגִּישׁ אֱלֹקוּת, בְּסוֹד (אִיּוֹב יט, כו): ״וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ״, וּכְדַאי תָּמִיד רַק לַחְשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי מַחֲשָׁבָה, דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה שֶׁל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת שֶׁלּוֹמֵד וּמְקַיֵּם, זֶה לְבוּשֵׁי הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִי, וּמַדְבִּיקוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, וְזֶהוּ כִּסֵּא לֵאלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא אֲשֶׁר תֵּבַת כִּסֵּ״א זֶה כ״ס א׳, אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁמִּתְכַּסֶּה בְּתוֹךְ הַכִּסֵּא, הָעִקָּר לִהְיוֹת אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכִּסֵּא, לְהַכְנִיעַ אֶת כָּל הָעֲלָמוֹת וְהַהַסְתָּרוֹת, וּלְהָאִיר עַל נַפְשׁוֹ אוֹר הָאֱלֹקִי, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָזֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ לְטוֹב כָּל הַיָּמִים...

שמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְאָחֳרוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַפִּדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים עַל־יְדֵי פֶּלֶא עֶלְיוֹן.

צְרִיכִים לִחְיוֹת תָּמִיד רַק עִם הַמְצִיאוּת, שֶׁזֶּה גִּלּוּי אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם חַיִּים בִּדְמְיוֹנוֹת וְחֶזְיוֹנוֹת הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ, וּמַטְעִים אֶת עַצְמוֹ, וּמִשָּׁם בָּאָה מַחֲלַת הָעַצְבִּים שֶׁאָדָם סוֹבֵל מֵעַצְבָּיו, וּמַה גַּם שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַרְבֵּה צַעַר וְעָגְמַת נֶפֶשׁ וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, **כִּי מְדֻמֶּה בְּדַעְתּוֹ כְּאִלּוּ זֶה רוֹעֶה לְהָרַע לוֹ, אוֹ זֶה רוֹעֶה לְחַתֵּסְדוֹ**

וְכוּ׳, אֲבָל אִם הָאָדָם בָּא אֶל בִּטּוּל אֱמֶת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּבָר לֹא חָסֵר לוֹ שׁוּם דָּבָר. כִּי מִי שֶׁדָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְחוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הוּא כְּבָר אֵינוֹ מִתְפַּחֵד מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי נִדְבָּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה, כִּי נֶגֶד דְּבֵקוּת אַחַת בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ לֹא כְּדַאי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שמב.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ו.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! פַּעַם בָּא יְהוּדִי אֶל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי בֶּנְצִיּוֹן מִבָּאבּוֹב זי״ע (בַּעַל הַמְחַבֵּר ״קְדֻשַּׁת צִיּוֹן״), וְשָׁאַל אוֹתוֹ: לָמָּה הָיוּ צַדִּיקִים, שֶׁהָיוּ יְכוֹלִים לִפְקֹד עֲקָרוֹת, וְעַכְשָׁו אֵין דָּבָר כָּזֶה? עָנָה וְאָמַר לוֹ הַצַּדִּיק: תַּאֲמִין לִי, לְהַחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה, זוֹ עֲבוֹדָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלִּפְקֹד עֲקָרוֹת (כַּיָּדוּעַ שֶׁהַצַּדִּיק הַזֶּה בָּנָה יְשִׁיבוֹת בְּכָל רַחֲבֵי עָרֵי גַּאלִיצְיָה, וְהִצִּיל בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִלִּפֹּל שַׁחַת עַל־יְדֵי הַמִּינִים וְהָאֶפִּיקוֹרְסִים, שֶׁשָּׁמוּ מַלְכֹּדֶת וָרֶשֶׁת לְהַכְנִיסָם בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית).

וְלָכֵן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לִפֹּל כָּל־כָּךְ בְּדַעְתְּךָ?! אֲנִי מְקַנֵּא בַּעֲבוֹדָתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְקָרֵב בְּנֵי הַנְּעוּרִים אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, אַשְׁרֶיךָ וְאַשְׁרֵי חֶלְקְךָ שֶׁזָּכִיתָ לָזֶה! כִּי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא בַּתְרָא יא.): כָּל הַמְקַיֵּם נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, כְּאִלּוּ קִיֵּם עוֹלָם מָלֵא; וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה שָׁבוּר, וְשֶׁלֹּא תִּהְיֶה לְךָ שׁוּם חֲלִישׁוּת הַדַּעַת מִשּׁוּם דָּשָׁע הַלּוֹעֵג לְךָ, וּמוֹצִיא שֵׁם רַע עָלֶיךָ, כִּי שֶׁלְּךָ יִתְקַיְּמוּ וְשֶׁלָּהֶם יִתְבַּטֵּל, וְיִשָּׁכַח שְׁמָם וְזִכְרָם מִן הָעוֹלָם.

אוֹדוֹת וְכוּ׳, אַתָּה צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁכָּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה בְּזֶה הָעוֹלָם

— הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן. וְאִם בָּא לְפָנֶיךָ סִפּוּר, אַתָּה צָרִיךְ לִלְמֹד מִמֶּנּוּ הַנְהָגָה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם עַצְמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תַּכְלִית, כְּדֵי לְרַמֵּז לָאָדָם רְמָזִים אֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל דָּבָר יְכוֹלִים לִלְמֹד מַשֶּׁהוּ. וְלָכֵן אִם רָאִיתָ אֶת הַסִּפּוּר הַזֶּה עַכְשָׁו, בְּוַדַּאי זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לְהוֹרוֹת לְךָ אֶת הַדֶּרֶךְ לֵילֵךְ בָּהּ.

חֲזַק וֶאֱמַץ, וְתִהְיֶה סַבְלָן גָּדוֹל בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הַסַּבְלָנוּת תְּלוּיָה רַק בֶּאֱמוּנָה, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה זוֹכִים לַאֲרִיכַת אַפַּיִם, וְיֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְהַצּוֹמֵחַ, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲקֹר אוֹתוֹ וְכוּ׳.

אֲקַוֶּה שֶׁתָּבִין מַה לְּפָנֶיךָ.

הַהֶכְרֵחַ לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

י״א שמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לְתֵת תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ב׳), שֶׁתּוֹדָה וְהוֹדָאָה זֶה שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא; הַיְנוּ כִּי לְמַעְלָה אֵין שׁוּם הֶעְלֵם וְהֶסְתֵּר כְּלָל, רַק הַכֹּל גִּלּוּי עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן שָׁם רוֹאִים רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָכֵן שָׁם עוֹסְקִים רַק בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה, לֹא־כֵן כָּאן בְּעוֹלַם הָעֲשִׂיָּה, הַכֹּל נֶעֱלָם וְנִסְתָּר בְּהַעֲלָמָה וּבְהַסְתָּרָה, וְיכוֹלִים בְּנֵי־אָדָם לִטְעוֹת כְּאִלּוּ עוֹשִׂים לָהֶם רַע, וּכְאִלּוּ הָרַע

שֶׁמַּרְגִּישִׁים הוּא רַע גָּמוּר, וְתָמִיד שְׁרוּיִים בְּעַצְבוּת וּבְדָכָאוֹן, וַעֲצוּבִים עַל רֹעַ גּוֹרָלָם, וְנִדְמֶה לָהֶם כְּאִלּוּ הַכֹּל חֹשֶׁךְ וְכוּ׳, אֲבָל בֶּאֱמֶת בְּכָל פְּרָט מִפְּרָטֵי הָעֲשִׂיָּה, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהַכֹּל טוֹב וְיָפֶה וְאֵין שׁוּם דִּין כְּלָל, כִּי כֻּלּוֹ חֶסֶד וָאוֹר, רַק מֵחֲמַת הַהִסְתָּרָה שֶׁיֵּשׁ בַּעֲשִׂיָּה, נִדְמֶה כְּאִלּוּ הַכֹּל דִּין, וְעַל־כֵּן אֵין הָאָדָם נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי נִדְמֶה לוֹ, אֲשֶׁר הַכֹּל רַע, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּעוֹלָם הַבָּא, עוֹלַם הָאֲצִילוּת, שָׁם רוֹאִים שֶׁהַכֹּל טוֹב, וְלָכֵן נוֹתְנִים תָּמִיד רַק תּוֹדָה וְהוֹדָאָה. וְעַל־כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל: עַל־יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה מַמְשִׁיכִים הֶאָרַת עוֹלָם הַבָּא בָּעוֹלָם הַזֶּה.

וְלָכֵן הַרְגֵּל עַצְמְךָ לְתֵּן תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וּבָזֶה אַתָּה מַרְאֶה שֶׁאַתָּה אוֹהֵב אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְקַבֵּל אֶת גְּזֵרוֹתָיו, וּמַה גַּם שֶׁעַל־יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה — הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְתִרְאֶה שֶׁהַכֹּל טוֹב. וְזֶה שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ מְבַקֵּשׁ אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל (תְּהִלִּים לד, ט): ״טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב הַוָ״ה״, צְרִיכִים רַק לִטְעֹם אֱלֹקוּת, וְזֶה תִּרְאֶה בְּעֵינֵי בָּשָׂר, אֵיךְ שֶׁטּוֹב הַוָ״ה בָּרוּךְ הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שדם.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), אֲשֶׁר צָרִיךְ כָּל אָדָם לִשְׁמֹר עַל הַזִּכָּרוֹן, וְעִקַּר שְׁמִירַת הַזִּכָּרוֹן הוּא לִשְׁמֹר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, צוּ וויסֶען אַז עֶס אִיז דָּא נָאךְ אַ וועלְט (לֵידַע שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָם), הַיְנוּ כִּי כָּאן בָּזֶה הָעוֹלָם זֶה רַק מַעֲבָר, וְהַהֶכְרֵחַ לָצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם. וְרוֹאִים דְּבַר פֶּלֶא, שֶׁאֵין לְךָ עוֹד דָּבָר גָּלוּי וּבָרוּר לָאָדָם כְּיוֹם הַמִּיתָה, כִּי הַכֹּל רוֹעִים שֶׁצְּרִיכִים לָמוּת, וְאֵין לְךָ עוֹד דָּבָר

נֶעֱלָם וְנִסְתָּר כְּמוֹ יוֹם הַמִּיתָה, כִּי כָל אֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁפִּלּוּנִי מֵת וְאַלְמוֹנִי מֵת, אֲבָל לִי זֶה לֹא שַׁיָּךְ. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שְׁצָרִיכִין לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָם, וְהַהֶכְרֵחַ בְּיוֹם מֵהַיָּמִים לַעֲזֹב אֶת הָעוֹלָם, וּמַה לוֹקֵחַ הָאָדָם עִמּוֹ לָעוֹלָם הַבָּא צֵידָה לַדֶּרֶךְ? רַק תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

תּוֹרָה הִיא חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ רַק אֶת חָכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, בַּבְלִי, יְרוּשַׁלְמִי, תּוֹסֶפְתָּא, וְכָל הַמִּדְרָשִׁים וְסִפְרֵי הֲלָכָה, רַמְבַּ״ם, טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, סִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתִּקּוּנִים, וְסִפְרֵי קַבָּלָה שֶׁל הָרַמַּ״ק וְשֶׁל הָאֲרִיזַ״ל וְקַבָּלַת הַקְּדָמוֹנִים, וְסִפְרֵי חֲסִידוּת שֶׁל תַּלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, וְסִפְרֵי מוּסָר, שֶׁכָּל זֶה הוּא בִּכְלַל לִמּוּד תּוֹרָה, שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפֶּר־הַמִּדּוֹת, אוֹת לִמּוּד, סִימָן י׳): כָּל יְדִיעָה וִידִיעָה בְּמִשְׁפְּטֵי הַתּוֹרָה, הֵן מִצְוֹות שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, הֵן מִצְוֹות שֶׁבֵּין אָדָם לְקוֹנוֹ, הַיְדִיעָה הַזֹּאת בְּעַצְמָהּ הִיא הַצָּלַחַת הַנֶּפֶשׁ; וְכֵן מִצְוֹות, לְהִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם אֶת כָּל מִצְוֹותָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, כִּי יֵשׁ תַּרְיַ״ג מִצְוֹות, וּצְרִיכִים לְקַיֵּם אֶת כֻּלָּן, אֲבָל יֵשׁ מִצְוֹות שֶׁשַּׁיָּכוֹת רַק בִּזְמַן הַבַּיִת וְיֵשׁ מִצְוֹות שֶׁשַּׁיָּכוֹת רַק לַכֹּהֲן וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת הַלִּמּוּד בָּהֶן, זֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ קִיְּמָם, וּמַעֲשִׂים טוֹבִים זֶה בִּכְלַל מִדּוֹת טוֹבוֹת עִם הַזּוּלַת, לַעֲזֹר לַעֲנִיִּים וְלִשְׁבוּרֵי לֵב, לְקָרֵב אֶת הָרְחוֹקִים, וּלְקַבֵּל אֶת אָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, שֶׁאָמְרוּ עַל רַבִּי יוֹחָנָן, שֶׁמֵּעוֹלָם לֹא הִקְדִּימוֹ אָדָם שָׁלוֹם אֲפִלּוּ גּוֹי בַּשּׁוּק (בְּרָכוֹת יז.), כִּי הַמִּדָּה הַזּוֹ לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת לַזּוּלַת וּלְחַזֵּק נִשְׁבְּרֵי לֵב, זֶה בִּכְלַל מַעֲשִׂים טוֹבִים. וְלָכֵן רַק זֶה מַה שֶּׁמְּלַוֶּה אֶת הָאָדָם — תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן קִסְמָא: אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם, לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְכוּ׳, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים (אָבוֹת פֶּרֶק ו׳), וְאִם זוֹכִים בְּעַצְמוֹ לִכְתֹּב סֵפֶר, לְחַדֵּשׁ סֵפֶר בַּנּגְלֶה אוֹ בַּנִּסְתָּר — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אֲפִלּוּ רַק לִקּוּט מִסְפָּרִים גַּם־כֵּן, כִּי זֶה תִּקּוּן הַמֹּחִין, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קה): כְּנֶגֶד זֶה שֶׁקִּלְקֵל בַּמַּח בְּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וּבְהִרְהוּרִים רָעִים, שֶׁיִּתַּקֵּן עַל־יְדֵי חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, שֶׁיַּכְנִיס בְּדַעְתּוֹ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה, וְזֶה הַלְּבוּשׁ שֶׁאָדָם לוֹקֵחַ לְעַצְמוֹ בָּעוֹלָם הַבָּא, כִּי

הַחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְחַדֵּשׁ, זֶה לְבוּשׁ לַנְּשָׁמָה, מִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁזּוֹכֶה לְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תּוֹרָה כָּאֵלּוּ, שֶׁמְּעוֹרְרִין בְּנֵי־אָדָם מֵהַשֵּׁנָה, וּמְחַזְּקִים אוֹתָם גַּם־כֵּן לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֵין לְמַעְלָה מֵחִדּוּשִׁין כָּאֵלּוּ.

אֲבָל רַבֵּנוּ זַ״ל מְגַלֶּה לָנוּ, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לִשְׁמֹר עַל הַזִּכָּרוֹן, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁנִּזְהָר מִכֹּחַ הַמַּדְמֶה, שֶׁזֶּה כְּלַל הַדְּמְיוֹנוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם, שֶׁכָּל אֶחָד מְדַמֶּה לְעַצְמוֹ כָּל מִינֵי דְּמְיוֹנוֹת — זֶה בְּנַאוּף מַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ כָּל מִינֵי זֶבֶל וְלִכְלוּךְ שֶׁל תַּאֲוַת נַאוּף, שֶׁזֶּה הָעִקָּר מַה שֶּׁעוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה בְּתַאֲוַת מָמוֹן, שֶׁזֶּה אֲפִלּוּ עוֹד יוֹתֵר גָּרוּעַ. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל: עַל־יְדֵי תַּאֲוַת נַאוּף, נוֹפְלִים לְתַאֲוַת מָמוֹן, וּמִזֶּה כְּבָר קָשֶׁה לָצֵאת, וְזֶה מְדַמְיֵן תַּאֲוַת כָּבוֹד וְיֵשׁוּת וּשְׁאָר כָּל מִינֵי דְּמְיוֹנוֹת שֶׁהָאָדָם יָכוֹל לְדַמּוֹת לְעַצְמוֹ, וְזֶה מַה שֶּׁמּוֹנֵעַ לִזְכּוֹר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, שֶׁיֵּשׁ עוֹד עוֹלָם, כִּי כְּשֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת עַל הָאָדָם תַּאֲוַת הַדְּמְיוֹן, אֲזַי כָּל הַמֹּחַ שָׁלוּ מְשֻׁקָּע בִּשְׁטְיוֹת, וּכְבָר אֵינוֹ זוֹכֶה לַחֲשֹׁב עַל תַּכְלִיתוֹ הַנִּצְחִית.

וְיֵשׁ מִדָּה רָעָה אַחַת, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁמַּכְנִיס אֶת הָאָדָם בְּדִמְיוֹן, הַיְנוּ כֹּחַ הַמַּדְמֶה, וְזֶהוּ: לְשׁוֹן־הָרָע, שֶׁזּוֹ קְלִפָּה וְתַאֲוָה כָּזוֹ, שֶׁאֵין הָאָדָם מְסֻגָּל לָצֵאת מִזֶּה, כִּי הַהֶכְרֵחַ לוֹ לָאָדָם לְדַבֵּר מֵהַזּוּלַת יִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה, וְזֶה כְּבָר לְשׁוֹן־הָרָע, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (עֲרָכִין טו:): נוֹרָא בֵּי פְּלַגְיָא, אֶחָד שׁוֹאֵל: הֵיכָן יֵשׁ אֵשׁ? וְהוּא אוֹמֵר לוֹ: אֵצֶל הַזּוּלַת שֶׁתָּמִיד מְבַשֵּׁל וְכוּ׳, זֶה כְּבָר לְשׁוֹן הָרָע, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עַל הַזּוּלַת עַל לֹא דָּבָר, אַתָּה אֵינְךָ מַכִּיר אוֹתוֹ, וַאֲפִלּוּ לֹא רָאִיתָ אוֹתוֹ, וּמָה אַתָּה מְדַבֵּר עָלָיו?! מַה יֵּשׁ לְךָ עִם הַזּוּלַת?! וּבְפֶרֶט כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם עַיִן רָעָה, זֶה מוֹלִיד אֶצְלוֹ כֹּחַ הַמַּדְמֶה, כָּל מִינֵי דְּמְיוֹנוֹת הֶבֶל, לֹא לַחֲשֹׁב עַל תַּכְלִיתוֹ הַנִּצְחִית, שֶׁיָּבוֹא הַיּוֹם וְיִצְטָרֵךְ לָצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁב מִזֶּה כְּלָל, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהַכְנִיס מַחֲשָׁבָה זוֹ בְּמֹחַ־מַחֲשַׁבְתּוֹ, כִּי זֶה מַפְחִיד אוֹתוֹ... אֲבָל כָּךְ הִיא הַמְצִיאוּת... שֶׁיָּבוֹא יוֹם וּפִתְאֹם יָמוּת, וְלֹא יוֹעִיל הוֹן בְּיוֹם עֶבְרָה וְזַעַם, שׁוּם דָּבָר לֹא יי״ל לְמָנַע מִמֶּנּוּ דָּבָר זֶה.

וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהַתִּקּוּן לְכָל זֶה הוּא טוֹב עַיִן, לְהִסְתַּכֵּל בְּעַיִן טוֹבָה בַּזּוּלַת, שֶׁזּוֹ נְקֻדַּת הַמָּשִׁיחַ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁנֶּאֱמַר עַל דָּוִד, שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא מָשִׁיחַ (שְׁמוּאֵל־א׳ טז, יב): ״טוֹב רְאִי״, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל בַּזּוּלַת רַק בְּעַיִן טוֹבָה, וְאָז יִתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי דִּמְיוֹנוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל וְהִרְהוּרִים רָעִים, רַק יַחֲשֹׁב תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַיַּמְשִׁיךְ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיִחְיֶה עִם הַמְּצִיאוּת, וְיִהְיֶה מוּכָן וּמְזֻמָּן לִמְסֹר נַפְשׁוֹ אֲלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת וָרֶגַע.

מָה אֹמַר לְךָ! אַל תַּחֲשֹׁב, כִּי כָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים, הֵם עַל מְנַת שֶׁתַּעֲלֶה לָרָקִיעַ, כָּל אֶחָד יָכוֹל לִזְכּוֹת לָזֶה, אִם רַק מַרְבֶּה בִּתְפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, הַיְנוּ שֶׁיַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְיַזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת תַּכְלִיתוֹ, וְהָעִקָּר לִמְנֹעַ עַצְמוֹ מִלְּדַבֵּר לָשׁוֹן־הָרָע, זֶהוּ עָוֹן חָמוּר עַד מְאֹד, כַּמּוּבָא בַּאֲרִיכוּת בְּסִפְרֵי הַכֹּהֵן גָּדוֹל הֶ׳חָפֵץ חַיִּים׳, שֶׁלִּקֵּט וְחִדֵּשׁ בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִמַּעֲלַת קְדֻשַּׁת הַדִּבּוּר, וּכְלָל זֶה תַּכְנִיס בְּעַצְמְךָ — לֹא לְדַבֵּר מֵאָדָם אַחֵר כְּלָל, וְזֶה יְסוֹד בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵין עוֹד אָדָם אַחֵר, אָסוּר לְדַבֵּר מֵאַחֵר מִטּוֹב וְעַד רַע, אִם תּוּכַל לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ דָּבָר זֶה, נָכוֹן יִהְיֶה לִבְךָ בָּטוּחַ, שֶׁתִּהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר.

כִּי עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר כָּל הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם, הֵן רַק מֵחֲמַת שֶׁהוּא מְדַבֵּר מֵהַזּוּלַת, וְזֶה מְבִיאוֹ לִידֵי מַחֲלֹקֶת וְשִׂנְאָה וְקִנְאָה וְכָל הַצָּרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְלָכֵן הַרְגֵּל עַצְמְךָ לֹא לְהַתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, רַק הֶכְרֵחַ גַּם אָז לְקַצֵּר, וְתָמִיד תִּתֵּן לַזּוּלַת לְדַבֵּר, וְאַתָּה תִּשְׁמַע, וּבָזֶה אַתָּה עוֹשֶׂה גְּמִילוּת חֶסֶד עִם הַזּוּלַת, הוּא מְדַבֵּר וּמְדַבֵּר וְאַתָּה שׁוֹמֵעַ וְשׁוֹמֵעַ, וְזֶה שֶׁאָמַר הֶחָכָם: לִפְיכָךְ יֵשׁ לָאָדָם שְׁתֵּי אָזְנַיִם וּפֶה אֶחָד, שֶׁיִּהְיֶה שׁוֹמֵעַ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר מְדַבֵּר, וְזֶה יְסוֹד גָּדוֹל. וְכָל זֶה נֶאֱמַר אֲפִלּוּ בִּדְבָרִים שֶׁל מַה בְּכָךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דִּבּוּרִים אֲסוּרִים לְדַבֵּר עַל הַזּוּלַת עַל לֹא דָּבָר, רַק לְהַגְבִּיר שִׂנְאָה וְקִנְאָה.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ אֶל תּוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז יִהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת.

אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה תַּעְתִּיק לְכָל הַחֲבֵרִים שֶׁלּוֹמְדִים בַּיְשִׁיבָה, הָרוֹצִים לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו הַקְּדוֹשׁוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֹךְ.

רְאֵה לְהַדְבִּיק עַצְמְךָ רַק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כָּל הַחַיִּים מִשְׁתַּנִּים לְגַמְרֵי, כִּי בְּלִי הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הָאָדָם נִמְצָא בְּקַטְנוּת הַמֹּחִין, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מַדְבִּיק עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הוּא מַגִּיעַ לְגַדְלוּת הַמֹּחִין, וּכְבָר לֹא חָסֵר לוֹ שׁוּם דָּבָר, כִּי הָעֲנִיּוּת בָּאָה מִקַּטְנוּת הַמֹּחִין, וְהָעֲשִׁירוּת בָּאָה מִגַּדְלוּת הַמֹּחִין, וְזוֹ הַבְּחִירָה שֶׁנּוֹתָנִים לָאָדָם. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִבְחֹר תָּמִיד רַק בַּטּוֹב, שֶׁהִיא הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין טוֹב וְנָעִים מֵהַדְּבֵקוּת שֶׁאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְהָעִקָּר תָּלוּי כְּפִי שֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת פִּיו לֹא לְדַבֵּר אֶת כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחוֹ, וְכֵן לִשְׁמֹר מִכַּעַס וּקְפֵדוּת, וְלִהְיוֹת סַבְלָן וּמַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְכֵן שֶׁלֹּא יִהְיֶה סַקְרָן, וְלֹא יְעַנְיֵן אוֹתוֹ שׁוּם דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שַׁיָּךְ אֵלָיו. וְעַל כֻּלָּם — שֶׁיִּשְׁמֹר עַל עֵינָיו לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר גַּשְׁמִי, רַק בְּכָל דָּבָר יִרְאֶה תֵּכֶף־וּמִיָּד אֶת הָאֱלֹקוּת שֶׁבַּדָּבָר, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳): שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁבְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כִּי בֶּאֱמֶת אַחַר הִתְבּוֹנְנוּת אֲמִתִּית, יְכוֹלִים תֵּכֶף־וּמִיָּד לָבוֹא לִידֵי הַכָּרָה, שֶׁדּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה כִּסֵּא וּלְבוּשׁ לְגַבֵּי עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּמַה שֶּׁרַק הָאָדָם שׁוֹמֵעַ אוֹ רוֹאֶה — הַכֹּל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִם אָדָם שׁוֹמֵר עַל הַשִּׁבְעָה נֵרוֹת, שֶׁהֵם: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֹטֶם וְהַפֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְמֹחַ נָקִי, עַד רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, כַּמּוּבָא בִּדְבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא), וְכָל זֶה הוּא הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּפִי שֶׁהָאָדָם מְנַתֵּק אֶת מֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ לְגַמְרֵי מֵהֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמַדְבִּיק עַצְמוֹ בְּעֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז נִשְׁפָּע עָלָיו רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ וּנְבוּאָה כָּל אֶחָד כְּפִי חֶלְקוֹ בַּדְּבֵקוּת, וּכְפִי רְצוֹנוֹתָיו לְהִכָּלֵל בֶּאֱמֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַהֶכְרֵחַ לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוּדוֹת שֶׁשָּׁאַלְתָּ, אִם זֶה מִנְהָג שֶׁלֹּא לִישֹׁן בִּנְעָלַיִם? לֹא, זוֹהִי גְּמָרָא מְפֹרֶשֶׁת (יוֹמָא עח:), הַאי מַאן דְּבָעֵי לְמִטְעַם טַעֲמָא דְּמִיתוּתָא לִסַּיֵּם מְסָאנֵי וְלִגְנֵי (מִי שֶׁרוֹצֶה לִטְעֹם טַעַם שֶׁל מָוֶת שֶׁיִּישַׁן עִם נְעָלָיו), עַיֵּן שָׁם.

בְּעִנְיַן שֶׁכָּתַבְתָּ מַה זֶּה שֶׁאַבָּיֵי רָגִיל לוֹמַר: אָמְרָה לִי אֵם? מְבֹאָר בַּגְּמָרָא (קִדּוּשִׁין לא.), שֶׁאִמּוֹ שֶׁל אַבָּיֵי מֵתָה בִּלְדָתָהּ אוֹתוֹ, וְהָיְתָה לוֹ אוֹמֶנֶת שֶׁגִּדְּלָה אוֹתוֹ, וְלָכֵן קוֹרֵא אוֹתָהּ אֵם בִּלְשׁוֹן אוֹמֶנֶת.

אֲנִי מְאֹד נֶהֱנֶה מִכָּל דַּפֵּי הַדִּיּוּקִים שֶׁשָּׁלַחְתָּ לִי, רַק זֶה מַה שֶּׁיִּשָּׁאֵר מִמְּךָ, כְּכָל שֶׁתַּכְנִיס אֶת רֹאשְׁךָ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שמז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חָזָק בְּעִנְיַן עַל שְׁמִירַת הַדִּבּוּר, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כט), אֲשֶׁר חֲלִי נוֹפֵל, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בָּא עַל־יְדֵי שֶׁהַדָּמִים לוֹחֲצִים אֶת הַמֹּחַ, וְזֶה בָּא עַל־יְדֵי שֶׁמַּפְקִירִים אֶת הַדִּבּוּר, אֲשֶׁר זֶה מַה שֶּׁמַּלְחִיץ אֶת הַמֹּחִין עַד שֶׁהֵם נִלְחָצִים, וְהָאָדָם נוֹפֵל. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵר עַל דִּבּוּרוֹ. וְזֶה שַׁיָּךְ גַּם בִּרוּחָנִיּוּת, הַיְנוּ עַל־יְדֵי שֶׁמַּפְקִיר אֶת דִּבּוּרוֹ הוּא נוֹפֵל. וְלָכֵן צְרִיכִים לִשְׁמֹר אֶת הַדִּבּוּר מְאֹד, וְלַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ גֶּדֶר לֹא לְהַתְחִיל לְדַבֵּר עִם הַזּוּלַת, רַק אִם מַתְחִיל לְדַבֵּר עִמְּךָ וְשׁוֹאֵל אוֹתְךָ — תַּעֲנֶה לוֹ, וְכָל זֶה אֲנִי מְיַעֵץ לְךָ, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב לִי וְכוּ׳ וְכוּ׳. לְדַעְתִּי עֵצָה זוֹ תּוֹעִיל לְךָ הַרְבֵּה מְאֹד וְתִנָּצֵל וְכוּ׳. הָעִקָּר שִׂמְחָה וְחִיּוּךְ תָּמִידִי עַל פָּנֶיךָ, וְאָז תַּעֲבֹר עַל הַכֹּל וְכוּ׳. אַל תִּסְתַּכֵּל מַה שֶּׁאַחֵרִים מְדַבְּרִים עָלֶיךָ, מַה לְּךָ וְלָהֶם, אַל תַּעֲשֶׂה עֵסֶק מֵהֶם כְּלָל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שמח.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צַו, ח׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתָמִיד שֶׁיִּהְיֶה חִיּוּךְ עַל פָּנֶיךָ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנג), כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם אַנְפִּין נְהוֹרִין יְכוֹלִים לִרְאוֹת בְּפָנָיו אֶת פְּנֵי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא מְקֹרָב אֵלָיו, וְלָכֵן רָאוּי לְכָל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים לָלֶכֶת עִם פָּנִים צוֹחֲקוֹת וְחִיּוּךְ

וְכוּ׳, בְּאֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אַנְפִּין נְהוֹרִין, וְזוֹ סְגֻלָּה לְשִׂמְחָה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן עד): צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא שָׂמֵחַ, אֲזַי הוּא יִהְיֶה בֶּאֱמֶת שָׂמֵחַ, ״רַק שִׂמְחָה זוֹ הָעֲצָה לְהַכֹּל״, כִּי שִׂמְחָה זוֹהִי הַגְּאֻלָּה, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר (דִּבְרֵי־הַיָּמִים־א׳ טז, כז): ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״, שָׁם לְמַעְלָה שְׁרוּיָה רַק שִׂמְחָה, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁתָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּמְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים, וְיִהְיֶה תָּמִיד בְּאַנְפִּין נְהוֹרִין.

הַמְאַחֵל לְךָ שִׂמְחָה תְּמִידִית...

י״א שמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הִתְחַזְּקוּת בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, לֵידַע שֶׁהַכֹּל מֻשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְדָבָר זֶה צְרִיכִים לַחֲזֹר פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר בְּכָל יוֹם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן לג): אֵצֶל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דָּבָר קָטָן, הַיְנוּ כְּמוֹ עִנְיַן זִלְזוּל, אֲבָל אֶצְלִי הָעִקָּר הוּא הָאֱמוּנָה, וּצְרִיכִים לַחֲזֹר עַל זֶה בְּכָל פַּעַם מֵחָדָשׁ, כִּי מֵחֲמַת הָרָע שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה, שֶׁהוּא פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִפְגָּם לוֹ הַדַּעַת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּמִמֵּילָא נִפְגָּמָה אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, עָלָיו לַחֲזֹר הַרְבֵּה עַל אֱמוּנָה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אות אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה, יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְלָכֵן חֲזַק וֶאֱמַץ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָעִקָּר לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַמְאַחֵל לְךָ הַצְלָחָה מְרֻבָּה...

י״א שנ.

בְּעֻזַּרת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כָּל כַּוָּנַת הַבְּרִיאָה הָיְתָה רַק שֶׁאָדָם יִסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם וְיַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִמָּשֵׁךְ אֵלָיו, וְיִהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר אֵלָיו, וְיַחֲזֵק עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְיַתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כְּסִדְרָן: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא (בַּ׳בְלִי, יְ׳רוּשַׁלְמִי, תּ׳וֹסֶפְתָּא), רַמְבַּ״ם טוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְכָךְ יִהְיֶה לְךָ בַּמֶּה לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן, וְלֹא תִּצְטָרֵךְ לְהִסְתּוֹבֵב בָּטֵל, שֶׁזֶּה הֲכִי גָּרוּעַ, כִּי הַבְּטוּל זְמַן, זֶה מֵבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי שְׁעָמוּם (שְׁגָעוֹן מַמָּשׁ), לִידֵי זְמָה וְנַאוּף, כִּי אֵין הַתַּאֲוָה הַזּוֹ נִכְנֶסֶת בָּאָדָם אֶלָּא בְּרֹאשׁ שֶׁל נַאוּף, שֶׁאֵין לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת עִם הַזְּמַן שֶׁלּוֹ, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלוּם, מְמֵילָא מִשְׁתַּגֵּעַ, וּלְאַט לְאַט מְנַתֵּק אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה מב, סִימָן ג׳): כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי, אֵינוֹ אֶלָּא צָרָה, וְעֵקֶר הַצָּרָה שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה יִּהְיֶה. וְרָאִיתִי בַּסֵּפֶר ״כַּנְפֵי יוֹנָה״, מֵהָרַמַ״ע מִפָּאנוֹ זַ״ל (פֶּרֶק א׳), שֶׁכָּתַב רַ׳יְ׳הַ׳יְ׳, הוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת (קֹהֶלֶת ב, יט): וּ׳מִי י׳וֹדֵעַ הֵ׳חָכָם יִ׳הְיֶה, וְיֵשׁ לוֹמַר שֶׁהַפֵּרוּשׁ הוּא, שְׁרוֹאִים בְּנֵי־אָדָם יְגֵעִים וְטוֹרְחִים, וְלֹא יוֹדְעִים בִּשְׁבִיל מִי וּבִשְׁבִיל מַה הֵם יְגֵעִים וְטוֹרְחִים, הֲלֹא וּמִי יוֹדֵעַ הֶחָכָם יִהְיֶה אוֹ טִפֵּשׁ יִהְיֶה, וִיבַזְבֵּז לִי אֶת כָּל מַה שֶּׁיָּגַעְתִּי יָמִים וְשָׁנִים.

וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁבּוֹרֵחַ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ נִשְׁבָּר מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֵין לוֹ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת מֵהַזּוֹלַת כְּלָל.

רַק חֲזַק וֶאֱמַץ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שנא.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה, חָכָם וְסוֹפֵר ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וְאַעַן חֶלְקִי עַל כָּל הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁהִקְשִׁיתָ וְכוּ׳, אֲבָל רַק עַל כַּמָּה מֵהֶם, כִּי הַזְּמַן אֵינוֹ בְּיָדִי.

מוּבָא בְּשׁוּ״ת הָרַא״שׁ (כְּלָל כ׳): וְקַבָּלַת אֲבוֹתֵינוּ זַ״ל חַכְמֵי אַשְׁכְּנַז, שֶׁהָיְתָה הַתּוֹרָה יְרֵשָׁה מֵאֲבוֹתֵיהֶם מִימוֹת הַחֻרְבָּן וְכוּ׳, רוֹאִים מִזֶּה שֶׁקְּהִלוֹת אַשְׁכְּנַז כְּבָר הָיוּ עוֹד מִזְּמַן הָרוֹמָאִים, יִמַּח שְׁמָם.

תַּקָּנַת שׁוּ״ם זֶה רָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל שְׁלֹשׁ הַקְּהִלוֹת שֶׁבְּחֶבֶל נָהָר הָרַיִן, וְהֵם: שְׁפִּירָא וְוֹרְמַיְזָא מַ׳גֶּנְצָא, אֵלּוּ הַקְּהִלוֹת הָיוּ כַּמָּה מֵאוֹת שָׁנִים אַחַר הַחֻרְבָּן, וְהֵם בִּסְּסוּ אֶת הַקְּהִלוֹת שֶׁבְּאַשְׁכְּנַז, וְהֵקִימוּ יְשִׁיבוֹת גְּדוֹלוֹת עִם הֲמוֹן תַּלְמִידִים, שֶׁכָּל הַשַּׁ״ס הָיָה שָׁגוּר עַל פִּיהֶם. וְלָכֵן הָרִאשׁוֹנִים לֹא עָשׂוּ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה פֵּרוּשִׁים, כִּי לֹא הָיָה נִצְרָךְ, כִּי לָמְדוּ אָז שַׁ״ס בְּעַל־פֶּה, כְּפִי הַבֵּאוּרִים שֶׁבֵּאֲרוּ הָרִאשׁוֹנִים.

רַבֵּנוּ גֵּרְשׁוֹם מְאוֹר הַגּוֹלָה זָכָה לִהְיוֹת זֶה שֶׁהִרְבִּיץ תּוֹרָה בִּקְהִלַּת מַגֶּנְצָא, וְתַקָּנוֹת גְּדוֹלוֹת תִּקֵּן שֶׁנִּתְקַבְּלוּ בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל (מוּבָא בְּשׁוּ״ת מַהֲרַשַׁ״ל, סִימָן כ״ט, שֶׁרַבֵּנוּ גֵּרְשׁוֹם מְאוֹר הַגּוֹלָה הָיָה תַּלְמִידוֹ שֶׁל רַב הַאי גָּאוֹן).

וְהִנֵּה בְּיָמָיו הָיָה אָסוֹן גָּדוֹל לְעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי כְּמַר קַתּוֹלִי הִתְגַּיֵּר, וּבְשִׁנְאָתוֹ אֶת דָּתוֹ חִבֵּר סֵפֶר, וְהוֹכִיחַ אֶת הַשְּׁקָרִים שֶׁלָּהֶם וְאֵיךְ שֶׁהֵם סוֹתְרִים וְכוּ׳, וְאָז הַקֵּיסָר נִכְנַס בִּרְצִיחָה, וְאִלֵּץ אֶת הַיְּהוּדִים לְהִתְנַצֵּר, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְרַבִּים וְטוֹבִים נֶהֶרְגוּ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם וַאֲחֵרִים בָּרְחוּ, וְאִלּוּ שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוֹלִים לַעֲמֹד בַּנִּסָּיוֹן, הֵמִירוּ אֶת דָּתָם, אֲבָל אַחַר שָׁנִים כְּשֶׁנִּשְׁקַט, חָזְרוּ לִמְקוֹר מַחְצַבְתָּם, אֲבָל הָיוּ הַרְבֵּה, שֶׁבִּזּוּ

וְהִשְׁפִּילוּ אוֹתָם עַל שֶׁלֹּא עָמְדוּ בַּנִּסָּיוֹן, וְאָז קָם רַבֵּנוּ גֵּרְשׁוֹם מְאוֹר הַגּוֹלָה, וְתִקֵּן תַּקָּנָה וְעָשָׂה חֵרֶם עַל אֵלּוּ שֶׁיִּבָּזּוּ בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה, וּמֵאָז נִשְׁקְטוּ הָעֲלִבּוֹנוֹת וְהַחֵרוּפִין וְהַגִּדּוּפִין שֶׁהָיוּ מְנַת חֶלְקָם שֶׁל אֵלּוּ הָאֲנוּסִים שֶׁחָזְרוּ אֶל הַיַּהֲדוּת.

גַּם לְרַבֵּנוּ גֵּרְשׁוֹם מְאוֹר הַגּוֹלָה קָרָה אָסוֹן נוֹרָא, אֲשֶׁר תָּפְסוּ אֶת בְּנוֹ יְחִידוֹ, וְעִנּוּהוּ בְּעִנּוּיִים קָשִׁים וּמָרִים עַד שֶׁהִתְנַצֵּר, וְזֶה מוּבָא בַּסֵּפֶר אוֹר זָרוּעַ (חֵלֶק ב׳, סִימָן תכח), שֶׁיָּשַׁב עָלָיו שִׁבְעָה, וְהַסִּבָּה — כִּי לֹא עָמַד בַּנִּסָּיוֹן, וָמֵת בְּלֹא שֶׁחָזַר בִּתְשׁוּבָה, אֲבָל זֶה הָיָה נִסָּיוֹן קָשֶׁה, כִּי לֹא עָשָׂה אֶת זֶה בִּרְצוֹן אֶלָּא בְּאֹנֶס, אֲבָל אָבִיו סָבַר, שֶׁהָיָה צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ וְלָמוּת עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, אֲבָל לְבַסּוֹף מֵת מֵרֹב הָעִנּוּיִים (וְלָכֵן אֵין לְדַבֵּר בִּגְנוּתוֹ, כִּי הָיָה אָנוּס, כִּי מִי יָכוֹל לַעֲמֹד בְּנִסָּיוֹן שֶׁל עִנּוּיִים קָשִׁים וּמָרִים שֶׁעָשׂוּ הַגּוֹיִים, יִמַּח שְׁמָם, לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּמֶשֶׁךְ הַדּוֹרוֹת), אַךְ אָבִיו יָשַׁב עָלָיו שִׁבְעָה, עַל שֶׁלֹּא מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ עַל כָּךְ. מָה אֹמַר עַל זֶה? קָטַנְתִּי וְכוּ׳, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ (כְּתֻבּוֹת לג:): אִלְמָלֵא נַגְדּוּהּ לַחֲנַנְיָא מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה פָּלְחוּ לְצַלְמָא.

אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁכָּל אֵלּוּ הַיְדִיעוֹת יְסַפְּקוּ אֶת כָּל שְׁאֵלוֹתַיִךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֵךְ וְטוֹבָתֵךְ תָּמִיד...

י״א שנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבֵךְ.

בְּעִנְיַן לִלְמֹד אֲמָנוּת שְׁחִיטָה וְכוּ׳, עָלַיִךְ לִלְמֹד הַרְבֵּה אֶת הַמִּקְצוֹעַ, כִּי הִיא אַחֲרָיוּת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ לוֹמֵד — אֵינוֹ יוֹדֵעַ הִלְכוֹת שְׁחִיטָה, וּכְשֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ, אֲזַי מַאֲכִיל טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, וְאוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ מַה הוּא גּוֹרֵם, וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר

(לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לז): מַה שֶּׁחָסֵר לְעַם יִשְׂרָאֵל פַּרְנָסָה, זֶהוּ רַק מֵחֲמַת הַשּׁוֹחֲטִים שֶׁאֵינָם הֲגוּנִים — אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם, עָדִיף לֹא לִהְיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם מֵאֲשֶׁר לְהַאֲכִיל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת.

קַבָּלָה אֵצֶל צַדִּיקִים, שֶׁמִּי שֶׁזּוֹכֶה לְסַיֵּם בְּכָל חֹדֶשׁ אֶת סֵפֶר ״שִׁמְלָה חֲדָשָׁה״, אַף פַּעַם לֹא יֵצֵא שׁוּם מִכְשׁוֹל מִתַּחַת יָדוֹ, וְלָכֵן כָּל שׁוֹחֵט צָרִיךְ לְהַתְמִיד בַּסֵּפֶר ״שִׁמְלָה חֲדָשָׁה״, כַּמּוּבָן שֶׁקֹּדֶם צָרִיךְ לִלְמֹד אֶת כָּל הַהֲלָכוֹת בַּטּוּר בֵּית יוֹסֵף וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, כִּי אֵין זֶה פָּשׁוּט, זוֹ אַחֲרָיוּת גְּדוֹלָה לִהְיוֹת שׁוֹחֵט, כִּי אַחֶרֶת אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, אֵילּוּ עֲנָשִׁים מְחַכִּים עָלָיו, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהַנִּרְאֶה לִי כָּתַבְתִּי.

הַמְאַחֵל לְךָ הַצְלָחָה רַבָּה...

י״א שנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה אֶל הָאַבְרֵךְ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי, אִם אַתָּה רוֹצֶה לְהַצְלִיחַ בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, שְׁמֹר עַל הַדִּבּוּר שֶׁלְּךָ, וְאַל תְּדַבֵּר כָּל הָעוֹלֶה עַל רוּחֲךָ, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר הָעוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ הַדְּבָרִים בְּטֵלִים וּדְבָרִים שֶׁל מַה בְּכָךְ, כִּי בֶּאֱמֶת עִקַּר הַתַּכְלִית, שֶׁיִּהְיֶה הָאָדָם רַק דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וְיַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֶל זֶה אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהַגִּיעַ, אִם מַפְקִיר אֶת דִּבּוּרֵי פִּיו, וְלָכֵן תִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה, וְאָז טוֹב לְךָ לָנֶצַח.

הָעִקָּר הַרְגֵּל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲפִלּוּ רַק חָמֵשׁ דַּקּוֹת, שֶׁזֶּה בְּוַדַּאי אַתָּה יָכוֹל לְהַרְאוֹת, חָמֵשׁ דַּקּוֹת כָּאן לְמַטָּה זֶה כְּלוּם,

אֲבָל לְמַעְלָה זֶה דָּבָר גָּדוֹל, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: ״גְּרוֹיסֶע פִּינְף מִינוּט״ (חָמֵשׁ דַּקּוֹת גְּדוֹלִים).

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וִישׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֶרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מֻכְרָח לוֹמַר לְךָ כְּלָל בַּחַיִּים, כְּדֵי שֶׁתִּזְכֹּר אֶת זֹאת: ״אָסוּר לְהִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה בָּעוֹלָם, בָּרֵגַע שֶׁאַתָּה מִתְוַכֵּחַ, אַתָּה כְּבָר הִפְסַדְתָּ״, וְזֶה מוּבָן מֵאֵלָיו בְּהֶגְיוֹן פָּשׁוּט; כִּי טֶבַע שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא מֻכְרָח לִהְיוֹת צוֹדֵק, וְאַף פַּעַם לֹא יוֹדֶה לְךָ, וְלָכֵן כְּשֶׁאַתָּה נִכָּנָס עִמּוֹ בְּוִכּוּחִים, הֲרֵי אַתָּה רוֹצֶה לְהַרְאוֹת לוֹ שֶׁהוּא אֵינוֹ צוֹדֵק, וְזֶה הוּא לֹא יִתֵּן לְךָ, שֶׁהוּא יִהְיֶה הַמְנֻצָּח, וְאַתָּה תִּהְיֶה הַמְנֻצָּח, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַתְחִיל לְהִכָּנֵס בְּוִכּוּחִים עִם אַף אֶחָד, ״אֲנִי אֶת שֶׁלִּי אָמַרְתִּי, וּמַה שֶּׁלְּךָ יֵשׁ לוֹמַר לֹא אִכְפַּת לִי״ — כָּךְ תִּנָּצֵח. וְזֶהוּ הַסִּפּוּר שֶׁמְּסַפְּרִים מֵהַבַּעַל הַתַּנְיָא זי״ע, שֶׁלִּעֵת זִקְנָתוֹ אִבֵּד אֶת הַשְׁמִיעָה, וּבִקְּשׁוּ תַּלְמִידָיו שֶׁיִּתְפַּלֵּל עַל עַצְמוֹ שֶׁיּוּכַל לִשְׁמֹעַ, עָנָה וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: ״מָה אֲנִי צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ? מַה שֶּׁיֵּשׁ לִי לוֹמַר, הֲרֵי אֲנִי אוֹמֵר, וּמַה שֶּׁאַתֶּם אוֹמְרִים — לֹא אִכְפַּת לִי, וְאִם־כֵּן מָה אֲנִי צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ״?! וְזֶה יְסוֹד גָּדוֹל בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם. וְכָךְ אָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁרָצוּ לְהִתְוַכֵּחַ עִם הַמִּתְנַגְּדִים, וּלְהַרְאוֹת שֶׁהַצֶּדֶק עִמָּנוּ וְכוּ׳ וְכוּ׳, דִּי אַלְע וָואס הָאבֶּן גִּירֶעדְט הָאבֶּן זִיךְ נִישְׁט דֶּער הַאלְטֶן (כָּל אֵלּוּ שֶׁדִּבְּרוּ לֹא הֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד, הַיְנוּ כָּל אֵלּוּ שֶׁנִּכְנְסוּ בְּטוֹעֶן וְנִטְעָן עִם הַמִּתְנַגְּדִים לֹא הֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד, וּלְבַסּוֹף הִתְרַחֲקוּ). וְלָכֵן קַח אֶת הַכְּלָל הַזֶּה, וְאָז דַּיְקָא תַּצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ. לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְוַכֵּחַ עִם הַזּוּלַת?! תֵּן לוֹ הַרְגָּשָׁה שֶׁאַתָּה מַחֲזִיק עִמּוֹ, וּבֵין כָּךְ אַתָּה עוֹשֶׂה מַה שֶּׁאַתָּה אוֹחֵז. וְאַל יִהְיוּ דְּבָרִים אֵלּוּ קַלִּים

בְּעֵינֶיךָ, כִּי זֶה כְּלָל גָּדוֹל בַּחַיִּים, אִם רוֹצִים לְנַצֵּחַ אֶת הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם הָאוֹרֵב עַל הָאָדָם, וּלְהַפִּילוֹ בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית, כִּי לַפֶּתַח חַטָּאת רוֹבֵץ, וַחֲבָל לָתֵת לוֹ אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת.

הַמְאַחֵל לְךָ הַצְלָחָה מְרֻבָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שנה.

בְּעֻזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי מִכְתָּבְךָ.

הָעִקָּר לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לִתֵּן שֶׁהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם יִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, כִּי זֶה דַּרְכּוֹ שֶׁל הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם — לִשְׁבֹּר אֶת הָאָדָם, וּלְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִכְנָס בְּדַכָּאוֹן וּבְיֵאוּשׁ, וְעוֹזֵב אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנִּכְנָסוֹת בּוֹ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הִתְאַבְּדוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לִחְיוֹת. וְכָל זֶה בָּא, כְּשֶׁנּוֹתְנִים פֶּתַח לְהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם לְהִכָּנֵס אֶצְלוֹ, עַל־יְדֵי פְּגַם הָעֵינַיִם אוֹ פְּגַם הָאָזְנַיִם אוֹ פְּגַם הָאַף, אוֹ פְּגַם הַפֶּה, כִּי אִלּוּ הַפְּתָחִים שֶׁנּוֹתְנִים דֶּרֶךְ שָׁם לְהִכָּנֵס לְהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם, כִּי אִם אָדָם שׁוֹמֵר עַל הַשִּׁבְעָה נֵרוֹת הָאֵלּוּ, שִׁבְעָה פְּתָחִים, עַל־יְדֵי־זֶה אַף פַּעַם לֹא יִהְיֶה פֶּתַח לְהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם לְהִכָּנֵס אֵלָיו, כִּי רַק דֶּרֶךְ הַפְּתָחִים הַלָּלוּ הוּא יָכוֹל לְהִכָּנֵס בָּאָדָם, אִם אֵינוֹ שׁוֹמְרָם כָּרָאוּי.

וְזֶה שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם (תְּהִלִּים קמז, יג): ״כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ, בֵּרַךְ בָּנֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ״, אִם אָדָם מְחַזֵּק אֶת בְּרִיחֵי שַׁעֲרֵי הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ, שֶׁהֵם: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֹטֶם וְהַפֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה ״בֵּרַךְ בָּנֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ״, עִקַּר תּוֹלְדוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים — מַעֲשִׂים טוֹבִים, אִם הוּא עוֹשֶׂה בְּרִיחִים חֲזָקִים וְטוֹבִים עַל שַׁעֲרֵי הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לוֹ מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם אֵינוֹ יָכוֹל לְהִכָּנֵס בּוֹ, וְאָז דַּיְקָא זוֹכֶה לְיַחֵד יִחוּדִים קְדוֹשִׁים שֶׁל ע״ב, ס״ג, מ״ה, ב״ן, בִּכְלָלִיּוּת

וּבִפְרָטִיּוּת וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וּמְטַיֵּל בָּעוֹלָמוֹת כְּמוֹ שֶׁמְּטַיְּלִים בְּגַן נִפְלָא וְנֶהְדָּר מְאֹד.

וְכָל זֶה מְלַמְּדֵנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳, שֶׁהַמֹּחִין קְשׁוּרִים לְשִׁבְעָה שְׁעָרִים: הָאָזְנַיִם וְהָעֵינַיִם, הַחֹטֶם וְהַפֶּה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד ע״ב, ס״ג, מ״ה, ב״ן. וְזֶהוּ נוּקְבָא דְּפַרְדֵּשְׁקָא, חֲלוֹנוֹת לְהַשִּׂיג רוּחוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ הַמּוּבָא בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ב׳; אֲבָל צְרִיכִים לְהִשָּׁמֵר מִפְּגַם הַבְּרִית, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בָּא לָאָדָם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עֲנָנִין דִּמְכַסִּין עַל עֵינָא, שֶׁמַּעֲלִימִין אֶת נֹעַם אֱלֹקוּתוֹ.

אֲקַוֶּה שֶׁתּוֹצִיא לְעַצְמְךָ רְמָזִים מִדְּבָרַי אֵלּוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ תָּמִיד...

י״א שנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְאָחוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם כֶּסֶף הַפִּדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים עַל־יְדֵי פֶּלֶא עֶלְיוֹן, וְלֹא יֶחְסַר לְךָ שׁוּם דָּבָר.

עָלַי לוֹמַר לְךָ, אִם תַּמְשִׁיךְ בְּצוּרָה כָּזוֹ לִדְאֹג וְלִדְאֹג וְכוּ׳, וְלִפֹּל בְּעַצְבוּת וּבְמְרִירוּת, אֲזַי תִּפֹּל נְפִילָה אַחַר נְפִילָה, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין ק.): לָא תֵּעֵיל דַּוְיָא (דְּאָגָה) בְּלִבָּךְ, דְּגַבְרֵי גִּיבְרִין קָטַל דַּוְיָא, הַיְנוּ לֹא תַּכְנִיס דְּאָגָה בְּלִבְּךָ, כִּי הַרְבֵּה אֲנָשִׁים גִּבּוֹרִים הָרְגָה הַדְּאָגָה, וְלָכֵן דַּיְקָא בְּדוֹר כָּזֶה שֶׁהוּא הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן לַגָּלוּת, וְהַדּוֹר הָרִאשׁוֹן לַגְּאֻלָּה, שָׁלַח הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, שֶׁיָּצָא עִם כְּרוּזוֹ הַמְפֻרְסָם: ״גְיַוואלְד זַייט אַייךְ נִישְׁט מְיָאֵשׁ עֶס גָאר קַיין יְאוּשׁ נִישְׁט פַאר הָאנְדִין, אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח), וַעֲדַיִן שׁוֹמְעִים אֶת הַכְּרוּז הַזֶּה.

וְיָדוּעַ מַה שֶּׁאָמַר פַּעַם הָרַב הֶחָסִיד הַמְפֹאָר מֹאנְשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ רַבִּי יִשְׂרָאֵל קַארְדוּנֶער זַ״ל לְתַלְמִידוֹ, בְּשָׁעָה שֶׁהִתְאוֹנֵן עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ׳: תַּאֲמִין לִי, שֶׁעָלַי עוֹבֵר הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אַךְ הַהֶפְרֵשׁ בֵּינִי לְבֵינְךָ, כִּי אֲנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הָעֵצוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל וְאַתָּה לֹא, וְזֶה סוֹבֵב עַל כֻּלָּנוּ, מִי שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ יוֹתֵר בַּעֲצוֹתָיו שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, הוּא מִתְחַזֵּק יוֹתֵר, עֵר דֶּער הַאלְט זִיךְ שֶׁענֶער, הוּא מַחֲזִיק מַעֲמָד יוֹתֵר. וְלָכֵן רַק הִתְחַזְּקוּת. וְשָׁמַעְתִּי פַּעַם אַחַת מֵאֶחָד, אֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁבְּתֹכֶת דְּאָגָה, אִם מְהַפְּכִים אוֹתָהּ נַעֲשֶׂה אַגָּדָה, וַחֲסֵרָה אוֹת ב׳, שֶׁתִּהְיֶה כְּסֵדֶר אָלֶף־בֵּית, וּמַה זּוֹ ב׳? בְּ׳טָחוֹן, כִּי הֲרֵי כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בְּטָחוֹן, כְּבָר אֵין לוֹ דְּאָגָה, וְלָכֵן אַתָּה מֻכְרָח לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לְהוֹצִיא מִפִּיךָ מִלִּים שֶׁל יֵאוּשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי הַדִּבּוּר יֵשׁ לוֹ כֹּחַ גָּדוֹל לְטוֹב אוֹ לְהַפּוּךְ, וְלִי נִרְאֶה, אֲשֶׁר דְּאָגַ״ה הֵם אוֹתִיּוֹת אַגָּדַ״ה, כִּי אִם אָדָם לוֹמֵד הַרְבֵּה אַגָּדַ״ה, יְבַטֵּל אֶת הַדְּאָגָה, כִּי אַגָּדוֹת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מַחְדִּירִים אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בָּאָדָם, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ (סִפְרֵי עֵקֶב): רְצוֹנְךָ לְהַכִּיר אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, לְמַד אַגָּדַ״ה.

נָא וָנָא אַל תַּכְנִיס אֶת הָעַצְבוּת וְהַדְּאָגוֹת בְּלִבְּךָ, כִּי תִּתְמוֹטֵט לְגַמְרֵי. עָלֶיךָ לִזְכֹּר, אֲשֶׁר חַיִּים מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְלֹא כְּדַאי לְהַמָּשֵׁךְ אַחֲרֵיהֶם, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת סג.): כָּל הַנִּמְשָׁךְ אַחַר הַצַּעַר, הַצַּעַר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו.

הָעִקָּר תַּפְסִיק כְּבָר לְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע עַל כָּל אֶחָד, וְתַחְדֵּל לְהִתְלוֹצֵץ מִכָּל אֶחָד, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָא דְּרַב כַּהֲנָא יג, ב): קָשָׁה הִיא הַלֵּיצָנוּת, שֶׁתְּחִלָּתָהּ יִסּוּרִין וְסוֹפָהּ כְּלָיָה; וְכֵן אָמְרוּ (עֲבוֹדָה זָרָה יח:): כָּל הַמִּתְלוֹצֵץ — יִסּוּרִין בָּאִין עָלָיו; וְלָכֵן מַה לְּךָ עִם אֲחֵרִים?! אַתָּה רְאֵה לְחַיּוֹת אֶת הַחַיִּים שֶׁלְּךָ עִם הַחֲמָשׁ שֶׁלְּךָ, עִם הַמִּשְׁנָיוֹת שֶׁלְּךָ, עִם הַגְּמָרָא שֶׁלְּךָ, עִם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁלְּךָ וְכוּ׳, וּמַה יֵּשׁ בַּחַיִּים יוֹתֵר טוֹב מִזֶּה, שֶׁהָאָדָם יוֹשֵׁב בַּפִּנָּה וְלוֹמֵד תּוֹרָה, וּמִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ יוֹצֵא מֵעוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי, הֲרֵי זֶה חַיֵּי גַּן־עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם מַמָּשׁ. אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחַז בְּדֶרֶךְ זוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שנז.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן שֶׁאֵין לְךָ חֵשֶׁק לְהִתְפַּלֵּל וְכוּ׳, עָלֶיךָ לִזְכֹּר מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רלט): עִקַּר הַדִּבּוּר הוּא מִשָּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכב, ח): ״אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם״, עִקַּר הַדִּבּוּר בָּא רַק מִשָּׁלוֹם. וְלָכֵן תִּקֵּן הָאֲרִיזַ״ל, שֶׁיְּקַבֵּל אָדָם עַל עַצְמוֹ קֹדֶם הַתְּפִלָּה מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל ״וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ״, וְעַל־יְדֵי אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה לְךָ רָצוֹן לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמוּבָא בַּסֵּפֶר ״אוֹר לַשָּׁמַיִם״ עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית יט, ז): ״אַל נָא אַחַי תָּרֵעוּ״, ׳נָא׳ הוּא לְשׁוֹן בַּקָּשָׁה, ״אַל נָא״ — כְּשֶׁאֵין אַתָּה יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ תְּפִלָּתְךָ וּבַקָּשָׁתְךָ, זֶה סִימָן ״אַחַי תָּרֵעוּ״, שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה רָעוֹת עִם חֲבֵרֶיךָ, שֶׁאַתָּה מְצַעֵר אֲנָשִׁים, וְתָמִיד אַתָּה שָׂרוּי בְּמַחֲלֹקֶת עִם הַזּוּלַת. וְלָכֵן רְאֵה לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לֹא לָרִיב עִם שׁוּם בְּרִיָּה, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְדַבֵּר וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ. וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת זֹאת, כִּי יֵשׁ בָּאָדָם תַּאֲוָה גְּדוֹלָה לְהַתְחִיל עִם בְּנֵי אָדָם, וְתָמִיד הוּא צָרִיךְ לְהָעִיר הֶעָרוֹת לַאֲחֵרִים, וּמִזֶּה נוֹבֵעַ שֶׁמִּסְתַּכְסֵךְ עִם הַבְּרִיּוֹת. אֲבָל אִם אָדָם הוֹלֵךְ רַק לְדַרְכּוֹ, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מֵאֲחֵרִים, אֲזַי דַּיְקָא חַי חַיִּים נְעִימִים וּשְׁלֵמִים.

אַתָּה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה עַל כָּךְ, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ שָׁלוֹם עִם הַזּוּלַת, כִּי אֵין עוֹד מִדָּה יְקָרָה כְּמוֹ מִדַּת הַשָּׁלוֹם, וְזֶה מֵבִיא פַּרְנָסָה לָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמז, יד): ״הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם״, אֲזַי ״חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ״, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֻקְצִין, פֶּרֶק ג׳): לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם; וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה שֶׁיִּהְיֶה לְךָ כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַבְּרָכָה, תְּקַנֶּה לְעַצְמְךָ אֶת הַכְּלִי הַנִּקְרָא שָׁלוֹם. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שַׁבָּת י׳): שְׁמוֹ שֶׁל

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁלוֹם; וְלָכֵן בָּזֶה שֶׁיִּהְיֶה לְךָ שָׁלוֹם עִם כֻּלָּם, יִהְיֶה לְךָ חֵשֶׁק וְרָצוֹן לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ טוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, ״חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב״, תַּלְמִידֵי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, הֲוָיָ״ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! הִנֵּה אָנוּ עוֹמְדִים סָמוּךְ מְאֹד לְחַג הַפֶּסַח, חַג הַגְּאֻלָּה. וּקְרוֹבָה וּבָאָה שַׁבָּת הַגָּדוֹל, וְיֵשׁ לְהָבִין מַדּוּעַ נִקְרֵאת שַׁבָּת הַגָּדוֹל בְּשֵׁם זֶה? כִּי בְּשַׁבָּת זוֹ נַעֲשָׂה הַנֵּס, שֶׁהַבְּכוֹרִים הָרְגוּ מֵהַמִּצְרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קלו, י): ״לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם״; הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל הַמִּצְרִים הָיְתָה טָלֶה, וְחֹדֶשׁ נִיסָן — מַזָּלוֹ טָלֶה. הַיְנוּ יֶשְׁנָם שְׁנֵים־עָשָׂר מַזָּלוֹת, כָּל חֹדֶשׁ יֵשׁ לוֹ מַזָּל אַחֵר. וּמַה מַּשְׁמָעוּתָם? אֶלָּא כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הָעוֹלָם, בְּרָאוֹ בְּצוּרָה מֻפְלָאָה עַד לְמְאֹד; הַשֶּׁמֶשׁ, הַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים, כָּל חֹדֶשׁ כְּשֶׁמְּהַלֵּךְ הַלּוּחַ הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ, גַּם הַכּוֹכָבִים מִסְתּוֹבְבִים, וְיכוֹלִים אָז לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם מַזָּל אַחֵר, כְּגוֹן: חֹדֶשׁ נִיסָן הוּא מַזָּל טָלֶה, שֶׁהַכּוֹכָבִים מְהַלְּכִים בְּצוּרַת טָלֶה. וּבְוַדַּאי אֲנַחְנוּ עַם יִשְׂרָאֵל יוֹדְעִים, שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ, הַכּוֹכָבִים וְהַמַּזָּלוֹת, הַכֹּל תַּחַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שַׁבָּת קנו.): אֵין מַזָּל לְיִשְׂרָאֵל; וְאָמַר עַל זֶה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע: הָאֵין סוֹף הוּא מַזָּלָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֵין מֻשָּׂג שֶׁל טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל. לְעֻמַּת זֹאת הַגּוֹיִים עוֹשִׂים מְצִיאוּת מִכָּל הַמַּזָּלוֹת, וְהֵם חוֹשְׁבִים שֶׁיֵּשׁ מִקְרֶה וּמַזָּל. אַךְ עַם יִשְׂרָאֵל מַאֲמִינִים, שֶׁכָּל הַמַּזָּלוֹת וְהַגַּלְגַּלִּים, שֶׁבָּעַיִן הַגַּשְׁמִית אֵין יְכוֹלִים לִרְאוֹתָם, כִּי יֵשׁ בָּהֶם רִבּוּי עָצוּם, אָנוּ יוֹדְעִים, שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת וֶאֱלֹקוּת זֶה הַכֹּל, וְאֵין בִּלְעֲדֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלָל. וְהַמִּצְרִים עָשׂוּ מִמַּזָּל טָלֶה שֶׁהוּא בְּחֹדֶשׁ נִיסָן, הָפְכוּ אוֹתוֹ לֶאֱלִילָם.

וְהִנֵּה הִגִּיעַ הַזְּמַן, שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל הֵצְרְכוּ לְהִגָּאֵל מִמִּצְרַיִם, וְשָׁלַח אֲלֵיהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא הָיָה הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, לְהוֹצִיא אוֹתָם מִמִּצְרַיִם. כִּי אָכֵן בְּמִצְרַיִם הָיָה סִבְלָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל גָּדוֹל מְאֹד, כִּי הָיוּ בֵּין הַגּוֹיִים, וּגְדוֹלָה הָיְתָה הַסַּכָּנָה שֶׁיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם, אַךְ הִשְׁתַּדְּלוּ בְּכָל מִינֵי אֻמָּנִים לִשְׁמֹר מֵרְחַק מִן הַמִּצְרִים. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עַיֵּן בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יג, סִימָן יט): בִּזְכוּת שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים נִגְאֲלוּ מִמִּצְרַיִם: שֶׁלֹּא שִׁנּוּ שְׁמָם, לְשׁוֹנָם וּמַלְבּוּשָׁם; עַם יִשְׂרָאֵל הָיָה לָהֶם שָׁם יְהוּדִי תָּמִיד, שֶׁם שֶׁקִּבְּלוּ מֵאֲבוֹתֵיהֶם וַאֲבוֹת אֲבוֹתֵיהֶם, וְכֵן תָּמִיד דִּבְּרוּ לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, וְתָמִיד הָלְכוּ בִּלְבוּשׁ יְהוּדִי: בְּצִיצִית, עֲטוּרֵי זָקָן וּפֵאוֹת, אֲפִלּוּ קִדֵּם־קַבָּלַת הַתּוֹרָה, כִּי כָּךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה א׳, סִימָן כח): בְּשָׁעָה שֶׁהַמִּצְרִים שִׁעְבְּדוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָלַךְ אֶל פַּרְעֹה וְאָמַר לוֹ: אִם רְצוֹנְךָ שֶׁהָעֲבָדִים הַלָּלוּ שֶׁאַתָּה עוֹבֵד עִמָּהֶם יַמְשִׁיכוּ לַעֲבֹד, עָלֶיךָ לִתֵּן לָהֶם יוֹם אֶחָד מְנוּחָה. וְהִסְבִּיר לוֹ, אִם לֹא תַּעֲשֶׂה כֵּן, וַיַּעַבְדוּ שִׁבְעָה יָמִים — לֹא יִתְקַיְּמוּ. וְהִתְיַעֵץ עִמּוֹ פַּרְעֹה — אֵיזֶה יוֹם? וְעָנָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָרַחֲמָן הָאֱמִתִּי: יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא הָיָה יוֹם הַמְּנוּחָה לְיִשְׂרָאֵל. נִמְצָא, שֶׁעוֹד קֹדֶם קַבָּלַת הַתּוֹרָה קִיְּמוּ שַׁבָּת. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ה׳, סִימָן יח), שֶׁלְּעַם יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְגִלּוֹת מְגִלּוֹת, שֶׁבָּהֶם הִתְחַזְּקוּ בְּשַׁבָּת. אַף כִּי בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל עָבְדוּ קָשֶׁה מְאֹד, אֲבָל בְּיוֹם הַשַּׁבָּת חָזְרוּ עַל הַמְּגִלּוֹת, אֲשֶׁר הָיוּ כְּתוּבִים בָּהֶן דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, שֶׁקִּבְּלוּ מֵאֲבוֹתֵיהֶם: אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב. הָרַמְבַּ״ם מֵבִיא בְּהִלְכוֹת עַכּוּ״ם, שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ חִבֵּר הַרְבֵּה מְאֹד סְפָרִים בֶּאֱמוּנָה, וְכֵן יִצְחָק וְכֵן יַעֲקֹב. וְרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר, שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ חִבֵּר הֲמוֹן סְפָרִים בְּגִלּוּי אֱמוּנָה, וְיִצְחָק חִבֵּר הֲמוֹן סְפָרִים בְּגִלּוּי אֱמוּנָה, וְיַעֲקֹב עָלָה עַל כֻּלָּם, כִּי חִבֵּר רִבְבוֹת סְפָרִים בְּגִלּוּי אֱמוּנָה, בְּגִלּוּי אֱלֹקוּת.

וְאָמַרְתִּי פַּעַם בְּדַרְךְ צַחוּת: מַדּוּעַ יַעֲקֹב חִבֵּר יוֹתֵר מֵאֲבוֹתָיו יִצְחָק וְאַבְרָהָם? כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיוּ לוֹ הַרְבֵּה מְפִיצִים — שְׁנֵים־עָשָׂר שִׁבְטֵי יָ״ה, וְאֶחָד מֵהֶם הָיָה נַפְתָּלִי, שֶׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהָיָה אַיָּלָה שְׁלוּחָה, זָרִיז בְּיוֹתֵר. וְאִם יֵשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר

מִפִּיצִים, אָז יְכוֹלִים לְחַבֵּר הַרְבֵּה סְפָרִים, וְכָךְ גִּלּוּ אֶת הָאֱמוּנָה. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עֲבוֹדָה זָרָה יד:): מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, הָיוּ בָהּ אַרְבַּע־מֵאוֹת פְּרָקִים, כִּי לְאֻמּוֹת הָעוֹלָם הָיוּ כָּל מִינֵי שְׁגִיּוֹנוֹת, וְאַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה צָרִיךְ לְעָקְרָם, וְלָכֵן חִבֵּר סְפָרִים נֶגֶד זֶה, וְאֵלּוּ הֵן הַמְּגִלּוֹת שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל חָזְרוּ עֲלֵיהֶן בְּמִצְרַיִם, וְזֶה הֶחֱיָה אוֹתָם.

וְהִנֵּה הִגִּיעַ הַזְּמַן, שֶׁהֶצְרִכוּ עַם יִשְׂרָאֵל לְהִגָּאֵל. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ב, כג): ״וַיֶּאֱנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה״, הֵחֵלּוּ לִבְכּוֹת וּלְהִתְאַנֵּחַ, הָיָה לָהֶם מָר מְאֹד הַחַיִּים, ״וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים, וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹקִים״ (שָׁם א, יד), כְּשֶׁיְּהוּדִי צוֹעֵק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַתְּפִלָּה שֶׁלּוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה. וְהִנֵּה שָׁלַח לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁגִּלָּה לָהֶם (דְּבָרִים ד, לה): ״אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת, כִּי יְיָ״ה אֱלֹקִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ״. וְכָךְ נִגְאֲלוּ מִן הַגָּלוּת, וּפַרְעֹה וְכָל הַמִּצְרִים קִבְּלוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת, וְהַמַּכָּה הָאַחֲרוֹנָה הָיְתָה: מַכַּת בְּכוֹרוֹת. מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הִזְהִיר אֶת פַּרְעֹה קֹדֶם כָּל מַכָּה — אִם לֹא תוֹצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, תִּקַּבֵּל מַכָּה, וּבְתִחְלָה פָּחַד, וּכְשֶׁקִּבֵּל אֶת הַמַּכָּה, הֵחֵל לִצְעֹק וְאָמַר, שֶׁיְּשַׁחְרֵר אֶת יִשְׂרָאֵל, אַךְ לְבַסּוֹף: ״וַיִּכְבַּד לֵב פַּרְעֹה״, עַד שֶׁהִגִּיעָה שַׁבָּת הַגָּדוֹל, שֶׁיָּדְעוּ הַמִּצְרִים, כִּי עַכְשָׁו הוֹלְכִים כָּל הַבְּכוֹרִים לָמוּת, וְהַבְּכוֹרִים בְּעַצְמָם עָשׂוּ הֶרֶג רַב בְּתוֹךְ הַמִּצְרִים, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁאוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קלו, י): ״לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם״, וְזֶה הָיָה בְּשַׁבָּת, אַרְבָּעָה יָמִים קֹדֶם הַפֶּסַח. בַּחֲצִי הַלַּיְלָה לֵיל פֶּסַח, כָּל הַבְּכוֹרִים מֵתוּ, וְלָכֵן הֵחֵלּוּ הֵם לַהֲרֹג בַּמִּצְרִים; כִּי כֵן הָיָה, שֶׁהֶצְרִכוּ עַם יִשְׂרָאֵל לְהָכִין אֶת קָרְבַּן פֶּסַח אַרְבָּעָה יָמִים קֹדֶם, וְתִכְנְנוּ מִי יֹאכַל אֶת הַקָּרְבָּן וְכוּ׳, כַּמָּה מִשְׁפָּחוֹת וְכוּ׳, וְהַמִּצְרִים רָאוּ זֹאת וְחָרְקוּ שִׁנֵּיהֶם — ״מַה מַּעֲשֶׂיכֶם כָּאן?!״ וְעָנוּ וְהוֹדִיעוּ לָהֶם יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּעוֹד אַרְבָּעָה יָמִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם, וְכָל הַבְּכוֹרִים יָמוּתוּ, אֲזַי הַבְּכוֹרִים בְּעַצְמָם הָרְגוּ הַרְבֵּה מֵהַמִּצְרִים — אֲלָפִים וּרְבָבוֹת, וְלָכֵן נִקְרֵאת הַשַּׁבָּת: ״שַׁבָּת הַגָּדוֹל״, עַל שֵׁם הַנֵּס הַגָּדוֹל שֶׁאֵרַע בַּשַּׁבָּת הַזּוֹ.

וְעוֹד לָמָּה נִקְרֵאת שַׁבָּת הַגָּדוֹל? כִּי עַם יִשְׂרָאֵל קָשְׁרוּ אֶת הַקָּרְבָּן פֶּסַח לְמִטָּתָם, וְהַמִּצְרִים חָרְקוּ בְּשִׁנֵּיהֶם, שֶׁהֲרֵי זוֹ הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלָּהֶם. וּמַדּוּעַ קָשְׁרוּ אוֹתוֹ לַמִּטָּה? אֶלָּא כָּל יְהוּדִי צָרִיךְ לִדְאֹג שֶׁהַמִּטָּה שֶׁלּוֹ תִּהְיֶה נְקִיָּה, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּזֶה פְּגָם שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה, גִּלּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים. כְּשֶׁיְּהוּדִי הוֹלֵךְ לִישֹׁן עָלָיו לֵילֵךְ לִישֹׁן כְּמוֹ יְהוּדִי, וּלְהָכִין לְעַצְמוֹ נָטְלָה וּקְעָרָה, וְלִקְרֹא קְרִיאַת שְׁמַע, וּכְשֶׁמִּתְעוֹרֵר מֵהַשֵּׁנָה, הוּא נוֹטֵל אֶת יָדָיו, וְאַחַר־כָּךְ קוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁבִּלְעָם הָרָשָׁע רָצָה לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל, אַךְ לֹא עָלָה בְּיָדוֹ, וּמַדּוּעַ? כִּי רָאָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל, מִטָּתָם שְׁלֵמָה, נְקִיָּה וּטְהוֹרָה. וְלָכֵן לֹא יָכוֹל הָיָה לִגַּע בָּהֶם. כְּשֶׁיְּהוּדִי שׁוֹמֵר אֶת בְּרִיתוֹ, כְּשֶׁיְּהוּדִי שׁוֹמֵר עַל הַמִּטָּה שֶׁלּוֹ, שֶׁתִּהְיֶה נְקִיָּה מִפְּגַם הַבְּרִית, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּזֶה עֲבוֹדָה זָרָה, חַס וְשָׁלוֹם, מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירָה, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּזֶה גִּלּוּי עֲרָיוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, אָז לֹא יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹתוֹ דָּבָר.

וְלָכֵן אָמַר בִּלְעָם הָרָשָׁע (בַּמִּדְבָּר כג, כד): ״הֵן עַם כְּלָבִיא יָקוּם״ וְגוֹ׳, אוֹמֵר עַל זֶה רַשִׁ״י: כְּשֶׁהֵם עוֹמְדִים מִשְּׁנָתָם שַׁחֲרִית, הֵם מִתְגַּבְּרִים כְּלָבִיא וְכַאֲרִי לַחֲטֹף אֶת הַמִּצְוֹות, לִלְבֹּשׁ צִיצִית וְלִקְרֹא אֶת שְׁמַע וּלְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, ״וְלֹא יִשְׁכַּב״ עַל מִטָּתוֹ בַּלַּיְלָה עַד שֶׁהוּא אוֹכֵל וּמְחַבֵּל כָּל מַזִּיק הַבָּא לְטָרְפוֹ, כֵּיצַד? קוֹרֵא אֶת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ, וּמַפְקִיד רוּחוֹ בְּיַד הַמָּקוֹם, בָּא מַחֲנֶה וְגַיִס לְהַזִּיקָם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמְרָם וְנִלְחָם מִלְחֲמוֹתָם וּמַפִּילָם חֲלָלִים. רוֹאִים מַה זּוֹ מִטָּה שֶׁל יְהוּדִי, שֶׁשּׁוֹמֵר בְּמְאֹד מְאֹד כְּשֶׁהוֹלֵךְ לִישֹׁן לִקְרֹא קְרִיאַת שְׁמַע, וּכְשֶׁקָּם נוֹטֵל יָדַיִם שַׁחֲרִית, וְקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע וְכוּ׳, זוֹ מִטָּתוֹ שֶׁל יְהוּדִי, שֶׁכָּל הַקְּלִפּוֹת בּוֹרְחוֹת מִמֶּנּוּ. וְלָכֵן קָשְׁרוּ עַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל הַמִּצְרִים אֶל הַמִּטָּה, שֶׁזֶּה הַמַּזָּל שֶׁל חֹדֶשׁ נִיסָן, מַזָּל טָלֶה, לְהַכְנִיעַ אֶת הָעֲבוֹדָה זָרָה וְגִלּוּי עֲרָיוֹת, שֶׁהָיוּ שְׁטוּפִים בָּזֶה בְּמִצְרַיִם, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (זֹהַר ח״א קטז.): אֵין לְךָ אֻמָּה מִזְּדַּמֶּתֶת כַּמִּצְרִים. וְהַמִּצְרִים בִּרְאוֹתָם כָּל זֹאת — חָרְקוּ שִׁנֵּיהֶם, וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת דָּבָר, וְלָכֵן נִקְרֵאת הַשַּׁבָּת שַׁבָּת הַגָּדוֹל. וְלָכֵן טָמֵא, אָסוּר הָיָה לוֹ לֶאֱכֹל מִקָּרְבַּן פֶּסַח, שֶׁכָּל מַשְׁמָעוּתוֹ הָיְתָה טָהֳרַת הַמִּטָּה.

עוֹד טַעַם לָמָּה נִקְרֵאת שַׁבָּת הַגָּדוֹל? כָּתוּב בַּזֹּהַר (ח״ב פח:), שֶׁכָּל מַה שֶּׁקּוֹרֶה בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁבוּעַ מַתְחִיל מִשַּׁבָּת, וְלָכֵן הַשַּׁבָּת קֹדֶם הַפֶּסַח נִקְרֵאת ״שַׁבָּת הַגָּדוֹל״. נוֹהֲגִים בֵּין כְּלַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּשַׁבָּת זוֹ הָרַב וְהַצַּדִּיק וְהֶחָכָם אוֹמֵר דְּרָשָׁה, וְלוֹמֵד הִלְכוֹת פֶּסַח לִפְנֵי הַצִּבּוּר, וּמַסְבִּיר לָהֶם מַה זֶּה פֶּסַח, מַה זֶּה סֵדֶר, מַה זֶּה יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְלָכֵן זֶהוּ דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, לִשְׁמֹעַ דְּרָשָׁה בְּשַׁבָּת הַגָּדוֹל.

אַחַי וְרֵעַי הַיְקָרִים! עַם יִשְׂרָאֵל לֹא נִגְאֲלוּ, אֶלָּא בִּזְכוּת הַצְּדָקָה וָחֶסֶד שֶׁעָשׂוּ זֶה עִם זֶה, וְכִימֵי צֵאתָנוּ מִמִּצְרַיִם, כָּךְ תִּהְיֶה גְּאֻלָּתֵנוּ הָעֲתִידָה. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טז, סִימָן ד׳): כָּל הַגָּלֻיּוֹת נִקְרָאוֹת עַל שֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהָיוּ מְצֵרִים לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קטז.): בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם. וְאָנוּ מְצַפִּים לְהַגָּאֵל, וְאָכֵן לְפֶתַע פִּתְאֹם תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה. יֵשׁ הַרְבֵּה דְּבָרִים שֶׁאֵין אָדָם יָכוֹל לְתָאֵר אֵיךְ יִהְיֶה וּמַה יִּהְיֶה וּבְאֵיזֶה אֹפֶן יִהְיֶה. וּבֶאֱמֶת אִם הָיְתָה לָנוּ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הָיִינוּ נִגְאָלִים בְּכָל יוֹם וָיוֹם מֻחְלָט. ״קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ״ (תְּהִלִּים סט), אָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע: כְּמוֹ שֶׁתִּהְיֶה גְּאֻלָּה כְּלָלִית, שֶׁמְּצַפִּים לְבִיאַת הַגּוֹאֵל צֶדֶק, כֵּן יֵשׁ גְּאֻלָּה פְּרָטִית שֶׁל כָּל יְהוּדִי וִיהוּדִי, אֲשֶׁר מַאֲמִין בַּבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אִם אָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כָּל חַיָּיו אֲחֵרִים לְגַמְרֵי, אַךְ מִי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה, מָרִים חַיָּיו כְּלַעֲנָה, וְהוּא חַי בְּקַטְנוּת הַמֹּחִין, תָּמִיד חוֹשֵׁב מֵהַזּוּלַת וּמְקַנֵּא בּוֹ וּבְחֶלְקוֹ, תַּחַת אֲשֶׁר לִהְיוֹת שָׂבֵע רָצוֹן מֵעַצְמוֹ. וְלָכֵן הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּגְאַל אֶת עַצְמֵנוּ, שֶׁכָּל אֶחָד יֵצֵא מֵהַמַּעֲשִׂים הָרָעִים שֶׁלּוֹ, מֵהַמִּדּוֹת הָרָעוֹת שֶׁלּוֹ, יְבַעֵר אֶת הֶחָמֵץ שֶׁלּוֹ, חָמֵץ — חֲמוּץ הַמֹּחַ. אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳), שֶׁאָסוּר לִשְׁאֹל קֻשְׁיוֹת בֶּאֱמוּנָה, אֲנוּ מַאֲמִינִים בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, הַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת וֶאֱלֹקוּת זֶה הַכֹּל, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וַחֲפָצִים בְּכָל מְאֹדֵנוּ לִחְיוֹת עִם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעָלֵינוּ לְהַרְגִּיל עַצְמֵנוּ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּמִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אוֹ אָז נִחְיֶה בְּצִלָּא דִּמְהֵימָנוּתָא, צֵל הָאֱמוּנָה.

וְלָכֵן בְּחַג הַפֶּסַח אוֹכְלִים מַצָּה, שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר (ח״ב קפג:), שֶׁזֶּהוּ מַאֲכָל שֶׁל אֱמוּנָה. אַף שֶׁכָּל הַשָּׁנָה, אִם אָדָם מִתְבּוֹנֵן, רוֹאֶה שֶׁאוֹכֵל לֹא לֶחֶם אֶלָּא אֱלִקוּת, כִּי דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר — זֶה אֱלִקוּת, אֲבָל כָּל הַשָּׁנָה אֵין מִצְוָה לֶאֱכֹל לֶחֶם, רַק בְּשַׁבָּת אוֹכְלִים לֶחֶם מִשְׁנֶה, וּמְחֻיָּבִים לֶאֱכֹל חַלָּה, וְאִם אָדָם מִתְבּוֹנֵן יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה לֶחֶם הַפָּנִים — רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ בַּלֶּחֶם הַזֶּה אֱלִקוּת. וְזֶהוּ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נז), שֶׁאֲכִילַת שַׁבָּת כֻּלָּהּ אֱלִקוּת, כֻּלָּהּ קֹדֶשׁ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צִוָּה לֶאֱכֹל שָׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת בְּשַׁבָּת, כְּדִכְתִיב (שְׁמוֹת טז, כה): ״אִכְלוּהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבָּת הַיּוֹם, הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַּשָּׂדֶה״, כָּתוּב שָׁלֹשׁ פְּעָמִים ׳הַיּוֹם׳, מִכָּאן לָמְדוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים חוֹבַת שָׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת בְּשַׁבָּת עִם לֶחֶם מִשְׁנֶה, וְזֶהוּ לֶחֶם הַפָּנִים. אֲבָל מַצָּה — זֶהוּ מַאֲכָל שֶׁל אֱמוּנָה, שֶׁצִּוָּנוּ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְאָכְלָהּ, וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל מַצָּה אוֹכֵל אֱלִקוּת, אוֹכֵל אֶת הַמִּצְוּוֹת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְנִכְנָס בְּתוֹךְ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ. וּבָרֵגַע שֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ חַיִּים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן אַל תִּהְיוּ בַּטְלָנִים! אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם מַה שֶּׁעוֹבֵר, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הַמִּצְרִים תָּפְסוּ אֶתְכֶם בַּעֲבֵרָה, אֲשֶׁר אֵין אָדָם אֶחָד שֶׁיִּהְיֶה נָקִי מִזֶּה, אֵין אָדָם אֶחָד שֶׁיִּהְיֶה נָקִי מִפְּגַם הַבְּרִית, שֶׁזֶּהוּ חִמּוּץ הַמֹּחִין, שֶׁיֵּשׁ לוֹ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא — ״לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ לִסְבֹּל עֲנִיּוּת וְדַחֲקוּת״ וְכוּ׳, שֶׁכָּל זֶה בָּא מֵחֻסְרוֹן קְדֻשָּׁה, וּמִזֶּה בָּא לְכַעַס, שְׁמִבְזֶה יְהוּדִים, שֶׁזֶּה בִּכְלַל שְׁפִיכוּת דָּמִים. וְלָכֵן קֹדֶם הַפֶּסַח עָלֵינוּ לְבַעֵר אֶת הֶחָמֵץ הַזֶּה, שֶׁהוּא הַקֻּשְׁיוֹת וְהַסְּפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעָלֵינוּ לֵידַע, שֶׁזֶּה בָּא מִפְּגַם הַבְּרִית שֶׁפָּגַמְנוּ, בַּאֲשֶׁר לֹא נִשְׁמַח מֶה עָשִׂינוּ עַד עַכְשָׁו. אָדָם מִסְכֵּן, מְלֻכְלָךְ בְּטִנּוּף מַעֲשָׂיו, וְהַיּוֹם הוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת מַנְהִיג, אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאָדָם זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לְהַנְהִיג אֶת עַצְמוֹ, וְכֵיצַד יַנְהִיג אֶת אֲחֵרִים?! וְלָכֵן פִּקְחוּ עֵינֵיכֶם, שֶׁלֹּא יַנְהִיגוּ אֶתְכֶם מְפֻרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, אִם לֹא יָבִיאוּ אֶתְכֶם קָרוֹב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאִם לֹא יִפְתְּחוּ אֶת פִּיכֶם שֶׁתְּדַבְּרוּ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, תֵּדְעוּ שֶׁזֶּה מְפֻרְסָם שֶׁל שֶׁקֶר, ״אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים, וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם״ (וַיִּקְרָא יט, ד), הַכֹּל

זֶה מַסֵּכָה, אִם אֵינְכֶם פּוֹתְחִים פִּיכֶם בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר חָמֵשׁ דַּקּוֹת אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, תֵּדְעוּ לָכֶם שֶׁאַתֶּם נִתּוּנִים בְּמִרְמָה, וּמִי שֶׁאַתֶּם הוֹלְכִים אֵלָיו — מוֹלִיכְכֶם בְּשֶׁקֶר, וְאַל תַּעֲשׂוּ מִמֶּנּוּ אֱלִיל. הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), מְעוֹרְרֵנוּ מֵהַשֵּׁנָה, שֶׁנְּדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּפוֹתֵחַ לָנוּ אֶת הַפֶּה. וְלָכֵן אוֹמֵר הָאַר״י הַקָּדוֹשׁ: פֶּסַח — פֶּה סַח, שֶׁהַצַּדִּיק פּוֹתֵחַ פִּינוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעָלֵינוּ לְהַרְגִּיל עַצְמֵנוּ לָשׂוּב בִּתְשׁוּבָה, וְ׳לִגְנֹב׳ חָמֵשׁ דַּקּוֹת בְּכָל פַּעַם לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּלְהִתְוַדּוֹת: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חָטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי, כָּזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי״, וּלְסַפֵּר כָּל אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם, וּלְקַבֵּל עַל עַצְמְכֶם: ״מֵהַיּוֹם אֵינֶנִּי רוֹצֶה לְטַמֵּא עֵינַי, לְנַבֵּל אֶת פִּי, לִהְיוֹת כַּעֲסָן, מֵהַיּוֹם אֵינֶנִּי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת שְׁטֻיּוֹת וַהֲבָלִים״. זֶה פֶּה־סָח — פֶּה שֶׂסַח בִּגְדָלָתוֹ יִתְבָּרַךְ. פֶּה שֶׂסַח עִם זוּלָתוֹ רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה, רַק דִּבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת, פֶּה הַמְעוֹדֵד וּמְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים. זוֹ הַמְּצוָה שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל עֲרֵבִים זֶה לָזֶה.

וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל! כֻּלָּנוּ חָטָאנוּ, כֻּלָּנוּ פָּגַמְנוּ, אֶת מִי נְשַׁטֵּה וּנְרַמֶּה, אִם לֹא אֶת עַצְמֵנוּ?! בֹּאוּ בֶּאֱמֶת נְקַבֵּל עַל עַצְמֵנוּ לְתַקֵּן מַה שֶּׁעָשִׂינוּ. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן מא): תִּקּוּן לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה — לְהַחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה. מִי מֵאִתָּנוּ נָקִי מֵהַחֲטָא הַזֶּה?! וְלָכֵן אֲנַחְנוּ מְחֻיָּבִים בְּחוֹב קָדוֹשׁ לְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וְלָצֵאת לַהֲפָצָה, וּלְקָרֵב יְהוּדִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּבִפְרָט עַכְשָׁו, שֶׁיֵּשׁ קוּנְטְרֵסִים אֵין תֵּרוּץ שֶׁאֵין יוֹצְאִים לַהֲפָצָה, וְאֵין אָדָם יָכוֹל לוֹמַר שֶׁאֵין לוֹ כֶּסֶף, וְאִם אוֹמֵר כֵּן, הוּא כַּזָּבָן וְעָצֵל; כָּל אֶחָד יָכוֹל לְקַחַת קוּנְטְרֵסִים וְלַהֲפִיצָם בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְקָרֵב יְהוּדִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיִהְיֶה לוֹ שָׂפַע.

כְּמוֹ־כֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים! הִדְפַּסְנוּ הַגָּדוֹת, שֶׁכָּל אֶחָד יִקַּח חָמֵשׁ הַגָּדוֹת, וְכָךְ נוּכַל לְהָפִיץ אֶת הַכֹּל. תְּהִלָּה לָאֵל, הַהַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח עוֹשָׂה נִפְלָאוֹת, וְכָל שָׁנָה מִסְפָּר רַבָּנִים וְאַדְמוֹ״רִים, שֶׁזֶּה מְחַיֶּה אוֹתָם. וְגַם ׳עַמְּךָ׳ פְּשׁוּטֵי עַם מְחַי

עַצְמָם עִם הַהַגָּדָה שֶׁהִדְפַּסְנוּ. וְלָכֵן כָּל אֶחָד יִקַּח חָמֵשׁ הַגָּדוֹת וִיפִיצָן, וְאָז נִגְמֹר אֶת הַכֹּל.

הֶכְפֵּל הַדָּבָר, תִּהְיוּ חֲזָקִים מְאֹד בַּהֲפָצָה לְהָפִיץ אֶת הַחוֹבְרוֹת וְהַקוּנְטְרֵסִים בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ, מִמְּטוּלָה עַד אֵילַת, מִיַּם הַתִּיכוֹן וְעַד יַם הַמֶּלַח, וּבְכָל הַיְשִׁיבוֹת לְהָפִיץ, וּבִפְרָט לְבַחוּרֵי חֶמֶד: ״אוֹצַר הַקְּדֻשָּׁה״, ״קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל״ וְכוּ׳ וְכוּ׳, צְרִיכִים לְהַצִּיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִפְּגַם הַבְּרִית, וּמִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, שֶׁיִּרְאֶה לְהָפִיץ, וְזֶה הַתִּקּוּן הֲכִי גָּדוֹל שֶׁלּוֹ, וְאֵין עוֹד תִּקּוּן כְּמוֹ לְקָרֵב רְחוֹקִים. אַל נָא תִּשְׁכְּחוּ אֵיךְ אַתֶּם הִתְקָרַבְתֶּם אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל — רַק עַל־יְדֵי הַסְּפָרִים, וְלָכֵן לָמָּה שֶׁלֹּא תָּפִיצוּ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל?!

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל, הַחֲזִיקוּ עַצְמְכֶם בְּיַחַד, כִּי בָּזֶה תְּלוּיָה הַגְּאֻלָּה שֶׁלָּנוּ. הֵן אֱמֶת שֶׁפֹּה וָשָׁם נִמְצָאִים שׁוֹעֲלִים קְטַנִּים הָרוֹצִים לְחַבֵּל בְּכַרְמֵנוּ, אַךְ לֹא יַצְלִיחוּ. רַק הַחֲזִיקוּ עַצְמְכֶם בְּיַחַד, וְאֶחָד יַעֲזֹר לַשֵּׁנִי בְּקִמְחָא דְּפִסְחָא, שֶׁיִּתְּנוּ אֶחָד לַשֵּׁנִי, הֵיכָן שֶׁיּוֹדְעִים שֶׁיֵּשׁ שֶׁפַע — תִּפָּרְסְמוּ לְכֻלָּם. וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזָרֵנוּ כִּימֵי צֵאתֵנוּ מִמִּצְרַיִם שֶׁזָּכִינוּ לִרְאוֹת נִפְלָאוֹת, כֵּן נִזְכֶּה עַתָּה לִרְאוֹת נִפְלָאוֹת. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יא, סִימָן ב׳): מֹשֶׁה הָיָה הַגּוֹאֵל הָרִאשׁוֹן, וְיִהְיֶה הַגּוֹאֵל הָאַחֲרוֹן. וְעָלֵינוּ לֵידַע, שֶׁכָּל הַקּוֹרֶה עִמָּנוּ — הַכֹּל מֵאִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַף שֶׁעָבַרְנוּ וְעָשׂינוּ מַה שֶּׁעָשׂינוּ, נִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַוְדִּיעַ, שֶׁהוּא הַמְּחַיֶּה כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, כָּל רֶגַע וְדַקָּה שֶׁאַתֶּם חוֹשְׁבִים מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אַתֶּם מְקַיְּמִים מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל יִחוּד ה׳. רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; וְלָכֵן רְאוּ לָצֵאת מֵהַקַּטְנוּת וְהַמְּרִירוּת וְהַדְּכָאוֹן שֶׁלָּכֶם, וְתַתְחִילוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, תַּתְחִילוּ לַעֲזֹר לְעַם יִשְׂרָאֵל, תַּתְחִילוּ לְהָפִיץ לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּסְתַּכְּלוּ עַל אַף אֶחָד, כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ: ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, נִכְשַׁלְתִּי בְּכָל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְעַתָּה עָלַי לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְאֵיךְ אָשׁוּב?״ אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: ״מֵאַיִן אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה רוֹצֶה בֶּאֱמֶת לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה?

הֲלֹא אַתָּה צוֹעֵק: ׳חָטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי׳, וּלְבַסּוֹף אַתָּה שׁוּב חוֹטֵא, מֵאַיִן אֵדַע שֶׁכַּוָּנָתְךָ בֶּאֱמֶת?״ אֶלָּא נִקַּח לְדֻגְמָא: מַנִּיחִים לְפָנֵנוּ אֹכֶל, מֵאַיִן יוֹדְעִים שֶׁאָנוּ שְׂבֵעִים? כְּשֶׁנּוֹתָר אֹכֶל עַל הַשֻּׁלְחָן, וְאֵין בִּיכָלְתֵּנוּ לֶאֱכֹל עוֹד, וְאָנוּ הוֹלְכִים וּמְחַלְּקִים לַעֲנִיִּים. כְּמוֹ־כֵן אִם רוֹצֶה אָדָם לֵידַע אִם שָׁב בִּתְשׁוּבָה וְהִתְקַבְּלָה תְּשׁוּבָתוֹ בַּשָּׁמַיִם: אִם הוֹלֵךְ לְקָרֵב אֲחֵרִים, וּמַחֲזִיר אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה. הַיְנוּ לֹא דַּי שֶׁאֲנִי חָזַרְתִּי בִּתְשׁוּבָה, אֶלָּא עַז חֶפְצִי וּרְצוֹנִי שֶׁכָּל יְהוּדִי יִהְיֶה לוֹ סֵפֶר מִסְפְּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אָז אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁשַּׁבְתִּי בִּתְשׁוּבָה, אָז אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנִי מְקֹרָב בֶּאֱמֶת לְרַבֵּנוּ זַ״ל — אִם אֲנִי הוֹלֵךְ לְחַזֵּק עוֹד יְהוּדִי, סִימָן שֶׁחָזַרְתִּי בְּעַצְמִי בִּתְשׁוּבָה.

וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁתִּתְאַחֲדוּ יַחַד, וְתִשָּׁמְרוּ מְאֹד מִמְּרִיבוֹת, אֲשֶׁר זֶה בָּא מֵהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם, שֶׁכָּל כֹּחוֹ פְּרוּדִים. וְלָכֵן רְאוּ לְחַזֵּק זֶה אֶת זֶה, וּלְשַׂמֵּחַ וּלְאַמֵּץ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְלַעֲזֹר זֶה לָזֶה. וּבְזכוּת כָּל זֶה תִּהְיֶה לָנוּ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְנִזְכֶּה לִגְאֻלָּה כְּלָלִית וְלִגְאֻלָּה פְּרָטִית.

[לְרַאֲבוֹנִי הָרַב, אֵינֶנִּי יָכוֹל לְהִשָּׁאֵר עִמָּכֶם בְּשַׁבָּת הַגָּדוֹל מִטַּעֲמִים הַמּוּבָנִים. וְלָכֵן אֲבַקְּשָׁכֶם שֶׁתַּמְשִׁיכוּ לְהִתְפַּלֵּל בַּעֲבוּרִי, כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בַּעֲבוּרִי, וְאֶהְיֶה לָכֶם אָסִיר תּוֹדָה].

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדְרַ צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין מִלִּים בְּפִי לְהַסְבִּיר אֶת הַכְּאֵב וְהַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לִי, וַאֲנִי מִשְׁתַּתֵּף בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעָבַר עָלֶיךָ בַּשּׁוֹאָה הַנּוֹרָאָה, אֲשֶׁר מֵאָז בְּרֹא אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, לֹא הָיוּ רְצִיחוֹת אַכְזָרִיּוֹת

וּבְרָכוֹת כָּאֵלּוּ בָּעוֹלָם, וְכָל אֻמּוֹת הָעוֹלָם עָמְדוּ מֵהַצַּד וְהִסְתַּכְּלוּ, וְלֹא עָשׂוּ דָּבָר עַל הָרֵצַח וְהַטֶּבַח הָאַכְזָרִי שֶׁנַּעֲשָׂה לַאֲנָשִׁים חַפִּים מִפֶּשַׁע, טַף וְנָשִׁים וּגְבָרִים, זְקֵנִים וּנְעָרִים וְכוּ׳, נִרְצָחוּ וְנִשְׁמְדוּ בְּאַכְזָרִיּוּת כָּזוֹ, שֶׁרַק לִשְׁמֹעַ לְסַפֵּר אֶת זֶה, אוֹחֶזֶת בָּנוּ צְמַרְמֹרֶת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִלּוּ שֶׁעָבְרוּ אֶת הַגֵּיהִנּוֹם הָאַכְזָרִי הַזֶּה, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְהַסְבִּיר אֶת הַכֹּחַ הַשָּׁחוֹר שֶׁנִּשְׁאָר עֲלֵיהֶם, גְּבָרִים וְנָשִׁים שֶׁרָאוּ בְּמוֹ עֵינֵיהֶם אֵיךְ רָצְחוּ בְּאַכְזָרִיּוּת הֲכִי גְּדוֹלָה אֶת אֲבִיהֶם וְאִמָּם, אַחֵיהֶם וְאַחְיוֹתֵיהֶם, בַּעְלֵיהֶם נְשׁוֹתֵיהֶם וִילָדֵיהֶם וְכוּ׳, הַאִם יֵשׁ צַלֶּקֶת גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִזּוּ?! וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁרַק עָבַר אֶת הַשּׁוֹאָה, צְרִיכִים לָדוּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וְאָסוּר לְקַטְרֵג עָלָיו בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, יְהֶיה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה. וְהַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ מִסַּאטְמָאר זי״ע אָמַר פַּעַם לְאֶחָד: לְמִי רָאוּי הַיּוֹם לִתֵּן קְוִויטְל וּלְהִתְבָּרֵךְ מִפִּיו? תֵּלְכוּ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְתִרְאוּ מִי שֶׁמַּגְבִּיהַּ אֶת הַשַּׁרְוול מֵהַחֲלָצָה, כְּדֵי לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, וְיֵשׁ עַל זְרוֹעוֹ מִסְפָּר, שֶׁחָרְטוּ עַל יָדוֹ הָעֲמָלֵקִים הָאֲרוּרִים, לִיהוּדִי כָּזֶה רָאוּי לִתֵּן קְוִויטְל וּלְהִתְבָּרֵךְ מִפִּיו. וּפַעַם דִּבֵּר מֵהַקְּדוֹשִׁים שֶׁנִּשְׁרְפוּ וְנֶחְנְקוּ וְנֶהֶרְגוּ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: מִילָא אִלּוּ הַנְּשָׁמוֹת, אֵין מַסְפִּיק גַּן־עֵדֶן לְמַעְלָה בִּשְׁבִילָם, וּמַדְרֵגָתָם עֲצוּמָה וּגְבוֹהָה מְאֹד, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (ח״א דף לט.), שֶׁאִלּוּ שֶׁנֶּהֱרְגוּ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, אֵין שׁוּם בְּרִיָה שֶׁתּוּכַל לִהְיוֹת בִּמְחִיצָתָם, אֲבָל סִיּם: אִלּוּ שֶׁנִּשְׁאֲרוּ בַּחַיִּים אַחֲרֵי הַהֶרֶג וְהַשּׁוֹאָה הַנּוֹרָאָה, וּמְנַסִּים לִשְׁכֹּחַ, וְחוֹזְרִים וּבוֹנִים מֵחָדָשׁ בָּתִּים נֶאֱמָנִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְשׁוֹמְרִים תּוֹרָה וּמִצְווֹת, הֵם בְּמַעֲלָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה אֲפִלּוּ מֵהַנִּרְצָחִים. כָּל־כָּךְ הִפְלִיג בְּמַעֲלַת אִלּוּ שֶׁלֹּא הִתְיָאֲשׁוּ, וְלֹא זָרְקוּ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה אֲחוֹרֵי גַּוָּם, אַדְרַבָּה הֵם נִשְׁאֲרוּ לְבַדָּם אוּדִים מֻצָּלִים מֵאֵשׁ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן נִשְׁאֲרוּ שְׁלֵמִים בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְקַיְּמִים אֶת מִצְווֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וּמְחַנְּכִים אֶת יַלְדֵיהֶם עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ, הֵם אֶצְלִי בְּמַעֲלָה הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מֵאִלּוּ הַנִּרְצָחִים, שֶׁהוּמְתוּ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם (וְיֵשׁ בְּדִבּוּרִים אִלּוּ עֲמָקוּת עֲמֻקָּה עַד מְאֹד).

וְלָכֵן דְּעִי לָךְ, שֶׁאֲנִי מִשְׁתַּתֵּף בְּצַעֲרֵךְ וּבְצַעַר כָּל אִלּוּ שֶׁעָבְרוּ אֶת הַשּׁוֹאָה הַנּוֹרָאָה, אֲבָל עַכְשָׁו עֲלֵיכֶם לַעֲשׂוֹת לְמַעֲנוֹ יִתְבָּרַךְ וְלַחֲזֹר

בִּתְשׁוּבָה, וּלְהַתְחִיל לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ. וּבָזֶה תֵּעָשׂוּ נַחַת רוּחַ לְכָל הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל מִשְׁפַּחְתְּכֶם שֶׁנֶּהֱרְגוּ וְנִשְׂרְפוּ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, וְיֵשׁ עוֹד לְהַאֲרִיךְ, אַךְ קָשָׁה לִי הַכְּתִיבָה בְּעִנְיָן זֶה.

הַמְאַחֵל נֶחָמָה אֲמִתִּית...

י״א שס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר צַו, ט׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לִגְנֹב עִתִּים לַתּוֹרָה, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפד), שֶׁשּׁוֹאֲלִין אֶת הָאָדָם לְאַחַר פְּטִירָתוֹ: קָבַעְתָּ עִתִּים לַתּוֹרָה (עַיֵּן שַׁבָּת לא.), קֶבַע הוּא לְשׁוֹן גְּזֵלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי כב, כג): ״וְקָבַע אֶת קֹבְעֵיהֶם נָפֶשׁ״, הַיְנוּ שֶׁשּׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ, הַאִם גָּזַלְתָּ מֵהָעֵת הַזּוֹ שֶׁהָיִיתָ טָרוּד בַּעֲסָקֶיךָ לַתּוֹרָה, כִּי יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְהַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר (אָבוֹת ד, י): אִם בָּטַלְתָּ מִן הַתּוֹרָה, יֵשׁ לְךָ בְּטֵלִים הַרְבֵּה כְּנֶגְדֶּךָ, אֲשֶׁר כָּל יוֹם יֵשׁ לוֹ לָאָדָם טְרָדוֹת אֲחֵרוֹת, כְּדֵי לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר. וְלָכֵן צְרִיכִים לִהְיוֹת חָכָם גָּדוֹל, וְלִגְנֹב מֵהָעֵת שֶׁהוּא טָרוּד בַּתּוֹרָה, כִּי אִם אֵין הָאָדָם חָכָם לֵידַע אֵיךְ ׳לִגְנֹב׳ מֵהַזְּמַן הַיָּקָר לַחֲטֹף טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, אֲזַי יַעֲבֹר לוֹ יוֹם אַחַר יוֹם עִם בְּטוּלִים, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁהוּא חָכָם, וְיָכוֹל ׳לִגְנֹב׳ פֹּה כַּמָּה פְּסוּקִים חֻמָּשׁ, פֹּה כַּמָּה מִשְׁנָיוֹת בְּמִשְׁנָיוֹת, פֹּה כַּמָּה מֵימְרוֹת בַּגְּמָרָא. וְדָבָר זֶה אֵין יְכוֹלִים לְהַסְבִּיר, כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לִקְנוֹת לְעַצְמוֹ קִנְיַן הַתּוֹרָה, אֶלָּא כְּשֶׁגּוֹזֵל בְּכָל פַּעַם מֵהָעֵת הַיָּקָרָה שֶׁלּוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, נְקֻדּוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְקִיּוּם מִצְוֹות מַעֲשִׂיּוֹת, אֲשֶׁר אֵלּוּ הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת יִשָּׁאֲרוּ אֶצְלוֹ לְנֵצַח נְצָחִים. כִּי ״הַזְּמַן הוֹלֵךְ וְהוֹמֶה, וְהַגּוּף אֶפְשָׁר הַיּוֹם בָּא יוֹמוֹ״. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּנַצֵּל אֶת זְמַנּוֹ הַיָּקָר.

וּמוּבָא בַּהַקְדָּמָה לִ״פְּרִי מְגָדִים״, שֶׁכָּתַב: אִם לֹא כָּתַבְתִּי דִּבְרֵי

תּוֹרָה, רַק כְּדֵי לַעֲקֹר אֶת מַחֲשַׁבְתִּי מֵהֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּבָר הָיָה הַכֹּל כְּדַאי; פֶּלֶא עַל גַּבֵּי פֶּלֶא, שֶׁיִּהְיֶה אָדָם עָנָו כָּזֶה, כִּי יָדוּעַ שֶׁהַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ מִצַּאנְז זי״ע בַּעַל הַמְחַבֵּר ״דִּבְרֵי חַיִּים״ אָמַר, שֶׁהוּא הַיְנוּ ה״פְּרִי מְגָדִים״ הָיָה מֵאַחֲרוֹנֵי הַפּוֹסְקִים שֶׁדָּחֲקוּ עַצְמָם, וְהָיוּ מִבַּעֲלֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהַלָּכָה כְּמוֹתָם, וְלָכֵן זֶה פֶּלֶא, אֵיךְ כּוֹתֵב עַל עַצְמוֹ לְשׁוֹנוֹת כָּאֵלּוּ.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָנוּ שֵׂכֶל וְדַעַת אֵיךְ לִנְצֹר אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר צַו, י׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי מִכְתָּבְךָ עִם כֶּסֶף הַפִּדְיוֹן.

אֲנִי נוֹהֵג לוֹמַר תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ בְּכָל נְסִיעָה שֶׁאֲנִי נוֹסֵעַ, וְאֵינִי מְסַיֵּם בְּשֵׁם, כִּי תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ מוֹעִילָה תָּמִיד לִשְׁמִירָה, וְאֵין בָּזֶה שׁוּם חֲשָׁשׁ, כִּי עִקַּר הַחֲשָׁשׁ אִם זוֹ בְּרָכָה לְבַטָּלָה כְּשֶׁמְּסַיְּמִים עִם שֵׁם, אֲבָל אִם אוֹמְרִים סְתָם ״יְהִי רָצוֹן״, זֶה כְּמוֹ תְּפִלָּה שֶׁאָדָם אוֹמֵר מִדַּעְתּוֹ, שֶׁזֶּהוּ סוֹד גָּדוֹל עַל־פִּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל. וְלָכֵן אֵין מַה לַחֲשֹׁשׁ. וְאוֹמְרִים בְּשֵׁם הָרַבִּי ר׳ מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵרִימְנוֹב זי״ע, שֶׁעַד תְּפִלַּת שַׁחֲרִית מֵעֵת קוּמוֹ אָמַר כְּבָר עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ ״יְהִי רָצוֹנ׳ס״, הַיְנוּ שֶׁאָמַר תְּפִלּוֹת שֶׁחִבֵּר מִדַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה, הַמַּתְחִילוֹת בִּ״יְהִי רָצוֹן״.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁמֹר אוֹתְךָ עַל הַדֶּרֶךְ בְּצֵאתְךָ וּבְבוֹאֶךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שסב.

בְּעֻזֶּרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר צַו, י׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן לג): אֱצֶל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דָּבָר קָטָן, אֲבָל אֶצְלִי אֱמוּנָה הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְעִקַּר הָאֱמוּנָה לְהַאֲמִין בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת כְּמוֹ שֶׁהַנָּשִׁים וְהַיְלָדִים מַאֲמִינִים; וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי זוּשָׁא מֵאֲנִיפּוֹלִי זי״ע, הָיָה רָגִיל לְסַפֵּר, שֶׁשָּׁמַע מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי שְׁמֶעריל זי״ע, שֶׁהָיָה מִתַּלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע, שֶׁאָמַר, שֶׁקֹּדֶם בִּיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ תִּהְיֶה הַעֲלָמָה וְהַסְתָּרָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, וְלֹא יִרְאוּ שׁוּם הִתְגַּלֻּיוֹת, וְיִהְיֶה חֹשֶׁךְ גָּדוֹל. וְהָעִקָּר אֵיךְ יִזְכּוּ לְהִתְחַזֵּק? רַק עַל־יְדֵי אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁרַק זֶה יְחַיֶּה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן עָלֵינוּ עַכְשָׁו לְגַלּוֹת רַק אֶת הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה שֶׁקִּבְּלוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל. וְעִקַּר הָאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה מִתְגַּלָּה עַל־יְדֵי שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ סִימָן שֶׁמַּחֲזִיק בִּשְׁלֵמוּת בֶּאֱמוּנָה, כִּי לֹא יְדַבֵּר אָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִם אֵין לוֹ אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא. וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב): וּבֶאֱמֶת אִם הָיָה הָאָדָם מַאֲמִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא וְשׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, בְּוַדַּאי הָיָה מְדַקְדֵּק מְאֹד בְּדִבּוּרוֹ, וְהָיָה מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּמֵחֲמַת שֶׁחִסְרָה לוֹ הָאֱמוּנָה, עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. נִמְצָא, שֶׁעִקַּר שְׁלֵמוּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה נִתְגַּלָּה דַּיְקָא עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר, שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְזוֹ הַמַּתָּנָה הַיְקָרָה שֶׁקִּבְּלוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה מְטַהֵר אֶת הָאָדָם מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין דָּבָר טוֹב יוֹתֵר מִזֶּה, וּמִי שֶׁרָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ הוֹלְכִים כְּבָר בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי, כִּי הַדִּבּוּר הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם אֲפִלּוּ בַּמְּקוֹמוֹת

הַמְטַנְּפִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עח); אַשְׁרֵי שֶׁיֹּאחַז בָּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר צַו, י׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֹמַר לְךָ! אֶחָד מֵהַיְסוֹדוֹת בְּקִיּוּם הָאָדָם הוּא לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁהִיא הַמִּדָּה הֲכִי יְקָרָה לִזְכּוֹת אֵלֶיהָ, וְהִיא מִדַּת "אֶרֶךְ אַפַּיִם", לְהַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶּׁרַק עוֹבֵר עָלָיו, וּלְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לִסְבֹּל וְלֹא לְהָגִיב עַל שׁוּם דָּבָר. וְאָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לַמִּדָּה הַיְקָרָה הַזּוֹ שֶׁל סַבְלָנוּת, הוּא הֲכִי מְאֻשָּׁר בְּחַיָּיו, וְהוּא יַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם. אַךְ עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁלֹּא בְּנָקֵל מַגִּיעִים אֶל הַמִּדָּה הַיְקָרָה הַזּוֹ, כִּי טֶבַע שֶׁל הָאָדָם שֶׁהוּא נִכְנָס בַּעֲצַבִּים מִפְּגָעֵי וּמִמִּקְרֵי הַזְּמַן שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּמֶשֶׁךְ שְׁנֵי יְמֵי חַיֵּי הֶבְלוֹ. וּמְסֻפָּר, כְּשֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל עוֹד הָיָה יֶלֶד קָטָן, קֹדֶם גִּיל שָׁלֹשׁ, כְּשֶׁאִמּוֹ סֵרְקָה אֶת שַׂעֲרוֹ (אֲשֶׁר דַּרְכּוֹ שֶׁל תִּינוֹק לְצוֹחַ מֵהַכְּאֵבִים שֶׁנִּגְרָמִים לוֹ עַל־יְדֵי הַמַּסְרֵק), אֲבָל רַבֵּנוּ זַ״ל שָׁתַק, וְלֹא הֵגִיב עַל הַכְּאֵבִים, וּכְשֶׁגָּדַל סִפֵּר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "כְּבָר אָז יָדַעְתִּי וְהֵבַנְתִּי, שֶׁהַהֶכְרֵחַ בְּזֶה הָעוֹלָם לִסְבֹּל, וְלָכֵן לֹא הֵגַבְתִּי עַל הַכְּאֵב שֶׁנִּגְרַם לִי". רוֹאִים מִכָּאן, אֵיךְ אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁהִיא הַמִּדָּה הֲכִי יָפָה שֶׁרַק יְכוֹלִים לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ, כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר, אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהָגִיב בְּעֵת צָרָתוֹ, וְלָכֵן נִכְנָס בְּלַחַץ אַדִּיר בְּעֵת שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר. וְגִלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה), אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, רַק עַל־יְדֵי מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל חָזָק

בֶּאֱמוּנָה, וְיוֹדֵעַ וָעֵד, אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, כִּי הַכֹּל מֻשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כָּל פְּרָט וּפְרָט מֵחַיֵּי הָאָדָם, אֲזַי בֶּאֱמוּנָה וּבִידִיעָה זוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַכֹּל בְּנָקֵל. כִּי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נִמְצָא רַק בְּיָדָיו יִתְבָּרַךְ כִּבְיָכוֹל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֻלִּין ז׃): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; וְאָמְרוּ (בְּרָכוֹת נח.): אֲפִלּוּ רֵישׁ גַּרְגִּיתָא מִן שְׁמַיָּא מוּקְמִינָן לֵיהּ (זֶה שֶׁמְּמֻנֶּה עַל הַזְּבָלִים שֶׁהִיא מִשְׂרָה פְּחוּתָה), גַּם אוֹתוֹ מְמַנִּין רַק מִן הַשָּׁמַיִם. וְאָמְרוּ (יוֹמָא לח.): אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמֶּה שֶׁמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֲבֶרְתָּהּ אֲפִלּוּ כְּמִלְא נִימָא, וְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי״ע אָמַר, שֶׁאֲפִלּוּ קַשׁ אֵינוֹ נוֹפֵל מֵהָעֲגָלָה בְּלִי הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, וְהוּא חָזָק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי יֵשׁ לוֹ כֹּחַ לְסַבֵּל אֶת הַכֹּל, כָּל הַבָּא עָלָיו, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן מַה שַּׁיָּךְ לְהִכָּנֵס בִּלְחָצִים וְלִהְיוֹת עֲצָבָנִי וְכַעֲסָן וְכוּ׳, הֲלֹא הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ! וִידִיעוֹת אֵלּוּ מְאֹד מְאֹד נִצְרָכוֹת בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת הַיּוֹם וְהַשָּׁבוּעַ וְהַחֹדֶשׁ וְכוּ׳, כִּי אִם בְּמִדַּת אֶרֶךְ אַפַּיִם וְסַבְלָנוּת, שֶׁנּוֹבַעַת מֵאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן כָּל אֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֱמוּנָה, חַיֵּיהֶם חַיִּים נְעִימִים וּמְיֻשָּׁבִים בְּיוֹתֵר, וְשׁוּם דָּבָר אֵינוֹ עוֹשֶׂה רֹשֶׁם אֶצְלָם, כִּי מִכָּל דָּבָר הֵם בּוֹרְחִים רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לָהֶם בָּזֶה וּבַבָּא, כִּי אֱמוּנָה הִיא הַמִּדָּה הֲכִי יָפָה לִזְכוֹת אֵלֶיהָ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ תָּמִיד...

י״א שסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר צַו, י׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר!

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁאֵין הָאָדָם לוֹקֵחַ עִמּוֹ רַק מַה שֶּׁהֵכִין לְעַצְמוֹ. וּכְמוֹ בְּגַשְׁמִיּוּת, מִי שֶׁטָּרַח בְּעֶרֶב שַׁבָּת יֹאכַל בְּשַׁבָּת (עֲבוֹדָה זָרָה ג.), כְּמוֹ־כֵן מִי שֶׁמֵּכִין עַצְמוֹ בְּרוּחָנִיּוּת, זֶה יִהְיֶה לוֹ, וְדָבָר זֶה קָשֶׁה לְהַכְנִיס בְּלֵב בְּנֵי הַנְּעוּרִים. וּבִפְרָטִיּוּת מִי שֶׁכְּבָר נִכְשַׁל בְּפִגַּם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הַחֵטְא הַזֶּה מְטַמְטֵם אֶת הַלֵּב לְגַמְרֵי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמִּתְחַבֵּר אַחַר־כָּךְ עִם לֵיצָנִים — זֶה כְּבָר הֲכִי גָּרוּעַ, וְהוּא לֹא יְקַבֵּל שׁוּם דִּבְרֵי מוּסָר. וּמוּבָא מֵרַבִּי מֹשֶׁה חַיִּים לוּצָטוֹ זי״ע, אֲשֶׁר לֵיצָנוּת הִיא שִׁרְיוֹן נֶגֶד מוּסָר וְיִרְאַת שָׁמַיִם, מִי שֶׁכְּבָר נִלְכַּד בְּלֵיצָנוּת, עִמּוֹ קָשֶׁה לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, כִּי הַלֵּיצָנוּת לֹא תִּתֵּן לְקַבְּלָם, וּמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל אָמַר, אֲשֶׁר לֵיצָנוּת הִיא אֲבִי אֲבוֹת הַטֻּמְאָה, פֶּתַח לְכָל הָרַע שֶׁבָּעוֹלָם.

תָּמִיד תִּזְכֹּר, כִּי מַה שֶּׁמְּלַוֶּה אֶת הָאָדָם, זֶה רַק צְדָקָה וָחֶסֶד שֶׁעוֹשֶׂה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה נח, ח): ״וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ״, הַצְּדָקָה שֶׁנּוֹתֵן לָעָנִי זֶהוּ מַה שֶּׁמְּלַוֶּה אוֹתוֹ. וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהַצְּדָקָה הִיא בַּעֲבוּר זְכוּת הָרַבִּים, כְּמוֹ הַדְּפָסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְלַעֲסֹק בַּהֲפָצָה, רַק זֶה מְלַוֶּה אֶת הָאָדָם, וּצְרִיכִים לִזְכֹּר אֶת זֹאת הֵיטֵב הֵיטֵב. אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲבֵרִים, יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וִילָדִים וְכוּ׳, כֻּלָּם יַעַזְבוּהוּ בְּעֵת מוֹתוֹ וִילַוּוּהוּ עַד הַקֶּבֶר, וְשָׁם יַנִּיחוּ אוֹתוֹ לְבַד וְיֵלְכוּ הַבַּיְתָה, וְעוֹד יַעֲשׂוּ סְעֻדַּת הַבְרָאָה, וְזֶה (בְּרֵאשִׁית מט, יט): ״גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד עָקֵב״, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קד.): גָּ״ד רָאשֵׁי תֵּבוֹת: גּ׳וֹמֵל דַּ׳לִים, הַיְנוּ רַק זֶה יִשָּׁאֵר עִמּוֹ לְבַסּוֹף, שֶׁהוּא עָקֵב שֶׁפֵּרוּשׁוֹ לְבַסּוֹף, וְזֶה כְּלָבְי״א רָאשֵׁי תֵּבוֹת: כִּ׳י לֹ׳א בְּ׳מוֹתוֹ יִ׳קַּח אַ׳חֲרָיו, זֶה ״בָּרוּךְ מַרְחִיב גָּד״, צְרִיכִים לְהַרְחִיב אֶת הַדִּבּוּר בְּעִנְיַן צְדָקָה וָחֶסֶד, שֶׁזֶּה גָּ׳ד גּ׳וֹמֵל דַּ׳לִים, ״כִּי כְלָבְי״א יְקִימֻנּוּ״, כִּי רַק זֶה מַה שֶּׁיָּקוּם עִמּוֹ תָּמִיד, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דָּבָר זֶה הֵיטֵב בְּלִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְאֵינוֹ שׁוֹכֵחַ מִזֶּה כְּרֶגַע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שסה.

בְּעֻזַּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר צַו, י׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לִהְיוֹת חָזָק בָּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לְהַאֲמִין שֶׁכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ זֶהוּ רַק נִסְיוֹנוֹת לִרְאוֹת אֶל מִי תִּפְנֶה בְּעֵת צָרָה; וְאִם לֹא תִּתְיָאֵשׁ וְתֹאמַר שֶׁאַתָּה כְּבָר אֵינְךָ יָכוֹל לִהְיוֹת צַדִּיק קָדוֹשׁ כְּמוֹ הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי בֶּאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק כה), שֶׁרָאוּי לָאָדָם לוֹמַר ׳מָתַי יַגִּיעוּ מַעֲשַׂי לְמַעֲשֵׂה אֲבוֹתַי׳, וּפֵרְשׁוּ צַדִּיקִים, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִשְׁאֹל: מָתַי יַגִּיעוּ וְיֵאָחֲזוּ אֲפִלּוּ קְצָת כְּמַעֲשֵׂה אֲבוֹתַי, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, הֲפְרֵשׁ הוּא רַק הַצַּדִּיקִים, גַּם עֲלֵיהֶם עָבַר מַה שֶּׁעָבַר צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוּת וְהַרְפַּתְקָאוֹת, אַךְ הֵם הֶחֱזִיקוּ מַעֲמָד. מַה שֶּׁאֵין כֵּן רֹב בְּנֵי־אָדָם לֹא יוּכְלוּ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד נִשְׁבָּרִים וְנִכְנָסִים בְּדִכָּאוֹן וּבְיֵאוּשׁ, וְאוֹמְרִים שֶׁזֶּה לֹא שַׁיָּךְ אֲלֵיהֶם, וְלָכֵן חָזְרוּ אֲחוֹרֵיהֶם. מַה שֶּׁאֵין כֵּן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּא אֶל זֶה הָעוֹלָם לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי, לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמֵּחַ וּלְאַמֵּץ אֶת כָּל בְּרִיָּה, שֶׁתִּתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְלֹא תִּתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן. וְהוּא מַרְאֶה לָדַעַת, אֲשֶׁר כָּל בְּרִיָּה וְכָל אָדָם יָכוֹל לִהְיוֹת צַדִּיק, אִם רַק יִרְצֶה, כִּי הָעִקָּר הוּא עַל־יְדֵי תִּקֶּף הַיְגִיעָה וְהַטִּרְחָה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְיַגֵּעַ יָמִים וְשָׁנִים, וְינַסּוּ אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאִם לֹא יִתְיָאֵשׁ אֶלָּא יִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, לְבַסּוֹף יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

וְלָכֵן, אָהוּבִי יְדִידִי! אַל תִּהְיֶה שָׁבוּר מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר זֶהוּ הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ, שֶׁמִּתְקָף הַיְרִידוֹת עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק וְלָקוּם וְלַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְתִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל, וְתֹאמַר לְעַצְמְךָ: אֲנִי בְּוַדַּאי יָכוֹל, וְאָז תִּרְאֶה עַל־יְדֵי הָעַקְשָׁנוּת שֶׁתִּהְיֶה בְּךָ, שֶׁיִּתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן (תְּהִלִּים צב, י), וְיִתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ מֶלֶךְ הַכָּבוֹד בְּעַצְמוֹ

בְּהִתְגַּלּוּת כָּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא תִּרְצֶה כְּבָר שׁוּם דָּבָר, רַק לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, וְתִתְעַנֵּג בְּנֹעַם זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד עֲרֵבוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר צַו, י׳ נִיסָן ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גרו״ יָאִיר.

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַסְּכוּם הֶהָגוּן לְהַדְפָּסָה.

מָה אֹמַר לְךָ! אֵין מִלִּים לְהַסְבִּיר מַעֲלַת הַדְפָּסַת וְהַפָּצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, כִּי זוֹ הָיְתָה צַוָּאַת מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, שֶׁצִּוָּה אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ וְאָמַר: ״הָעֲבָדָה שֶׁלָּכֶם יִהְיֶה יָפוּצוּ מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה״, וּתְהִלָּה לָאֵל, זָכְנִי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אַחֲרֵי תְּפִלּוֹת שֶׁל יָמִים וְשָׁנִים מַמָּשׁ שֶׁהִתְפַּלַּלְתִּי עַל זֶה, שֶׁאֶזְכֶּה לִהְיוֹת שַׁמָּשׁ אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁלָּנוּ, וְלַהֲפִיצָם בְּכָל קְצְוֵי תֵּבֵל בְּזוֹל גָּדוֹל, וְכָךְ פִּרְסַמְתִּי אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל. אֲבָל אָז יָצָא נֶגְדִּי הַסָּמָ״ךְ־מֵ״ם בְּעַצְמוֹ, וְחָלַק עָלַי, וְיָצְאוּ נֶגְדִּי כֻּלָּם כְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל, וְחָתְמוּ עָלַי פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב, וְהֵסִיתוּ אֶת הַנֹּעַר נֶגְדִּי וְכוּ׳, אֲבָל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זָכָנִי בְּעַזּוּת וּבְעַקְשָׁנוּת דִּקְדֻשָּׁה, כְּכָל שֶׁיָּצְאוּ נֶגְדִּי וְחָלְקוּ עָלַי, כֵּן זָכִיתִי לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם אֶת כָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וַהֲפַצְתִּים בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זָכָנִי גַּם לְחַדֵּשׁ בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל דִּבּוּרִים פְּשׁוּטִים וַעֲמֻקִּים לְקָרֵב נֶפֶשׁ כָּל חַי אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְהִלָּה לָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשָׂה דִּבַּר רַבֵּנוּ זַ״ל נַחֲלַת הַכְּלָל, כִּי עִקַּר הַמַּחֲלֹקֶת עָלַי הָיְתָה: מִי אוֹמֵר שֶׁצְּרִיכִים לְהוֹצִיא אֶת דִּבַּר רַבֵּנוּ זַ״ל לָרְחוֹב, לִרְשׁוּת הָרַבִּים; וְכָל זֶה דִּבְּרוּ כַּמָּה זְקֵנִים וְכוּ׳, עִם דַּעַת מְצֻמְצֶמֶת וְכוּ׳, אֲבָל אֲנִי הֵבַנְתִּי אֲשֶׁר בְּגִלּוּי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, בָּזֶה תְּלוּיָה הַגְּאֻלָּה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הוּא מַתָּנָה לִכְלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְהִתְגַּלּוּתוֹ בְּכָל הָעוֹלָם, בָּזֶה יִכָּבֵשׁ

מָשִׁיחַ אֶת הָעוֹלָם, וְלֹא בְּחִנָּם שֶׁהַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם לָקַח אֶת עַצְמוֹ עָלַי כָּל־כָּךְ, וְעוֹרֵר עָלַי מְדָנִים וְשִׂנְאַת חִנָּם מַמָּשׁ מִבַּיִת וּמִבַּחוּץ, אֲבָל כְּבָר אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים צב, ט): ״וְאַתָּה מָרוֹם ה׳׳, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י: ׳לְעוֹלָם יָדְךָ עַל הָעֶלְיוֹנָה׳, וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר: ״נִצַּחְתִּי וַאֲנִצֵּחַ״, גָּמַרְתִּי וָאֶגְמֹר, וּתְהִלָּה לָאֵל, עַכְשָׁו רוֹאִים אֶת הַפֵּרוֹת, כִּי מִתְקָרְבִים אֲלָפִים וְרִבְבוֹת נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְחוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה, וּמִתְחַזְּקִים וּמַחֲזִיקִים מַעֲמָד בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם.

וְלָכֵן בָּזֶה שֶׁשָּׂלַחְתָּ לִי סְכוּם הָגוּן לְהַדְפָּסָה, תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, וְאַתָּה מְקָרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ.

אֲנִי מְצַדִּי מְקַבֵּל עָלַי לִהְיוֹת מַטָּרָה לְכָל הַחִצִּים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֵינִי מִתְפַּעֵל מֵאַף אֶחָד שֶׁיַּעֲזְבוּ אוֹתִי כֻּלָּם וְכוּ׳, אֲנִי לֹא אַפְסִיק לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁיַּחֲזִיק בְּיָדִי בְּעֵת צָרָה וּמָרָה כָּזֹאת, שֶׁחוֹלְקִים וּמְדַבְּרִים עָלַי עַכְשָׁו כָּל דָּבָר אָסוּר וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אַשְׁרֵי מִי שֶׁיִּשְׁלַח לִי כֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, וְאָז אַדְפִּיס עוֹד וָעוֹד בְּלִי לְהַפְסִיק.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

י״א שסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמַה מְּאֹד גָּדְלָה שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ, שֶׁאַתָּה מֵפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְלֹא יִשָּׁאֵר לָנוּ רַק אֶת זֹאת שֶׁאָנוּ מְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת דִּבַּר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׂמֹחַ תָּמִיד וּלְשַׂמֵּחַ אֲחֵרִים, וְכֵן לְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לַעֲבֹר וְלָגוּר בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְתִתְהַפֵּךְ הָעֲיָרָה הַזּוֹ לְמִבְצַר תּוֹרָה וְיִרְאָה עַל דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיִךְ.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עַצְמֵךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי יַעֲזֹר לָכֶם שֶׁתִּזְכּוּ לִמְצֹא דִּירָה מַתְאִימָה בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וְתִתָּנְסוּ לָגוּר שָׁם.

אוֹדוֹת פַּרְנָסַת בַּעְלֵךְ, לְדַעְתִּי, אִם יַעֲבֹר לָגוּר בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, תִּהְיֶה לוֹ פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

נָא לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת עַצְמֵךְ בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה עַל כָּךְ, וְהַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתֵךְ, וְתִזְכִּי לְכָל מַה שֶּׁאַתְּ רוֹצָה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֹל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ

— אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף רַק זֶה יִשָּׁאֵר לָנוּ, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — זוֹ הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר בְּמֹחַ הָאֱנוֹשִׁי. וְאִם הָיוּ בְּנֵי־אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הָיוּ חֲזָקִים בָּזֶה מְאֹד מְאֹד. עַל־כֵּן רְאֵה לְהַתְמִיד בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְהַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע גַּם אֶת תְּפִלָּתְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מַמְשֶׁכֶת הָרְחָבַת הַדַּעַת לָאָדָם, וּכְשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם הָרְחָבַת הַדַּעַת וְהַמֹּחַ, זוֹכֶה לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְמְצֹא דִּירָה בִּירוּשָׁלַיִם עִיר בְּרֶסְלֶב, וְתִכָּנֵס לָגוּר שָׁם, וְשָׁם תָּאִיר הַצְלָחָתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְצַמְצֵם אֶת עַצְמְךָ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה, חַס וְשָׁלוֹם, רִבּוּי אוֹר הַגּוֹרֵם לְכִבּוּי הַנֵּר. וּצְרִיכִים לְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ בְּכָל הָעִנְיָנִים, וּבִפְרָטִיּוּת בְּעִנְיַן שָׁלוֹם־בַּיִת, שֶׁאָז צְרִיכִים לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד אֶל אִשְׁתּוֹ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מְצַמְצֶמֶת אֶת מֹחַ הָאָדָם, וְזוֹכֶה עַל־יְדֵי־זֶה לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

נָא וְנָא רְאֵה לַעֲבֹד עַל שְׁלוֹם־בַּיִת וְלִהְיוֹת וַתְּרָן בְּבֵיתְךָ, אֲשֶׁר בִּזְכוּת זֶה תִּזְכֶּה לְכָל טוּב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְכֶם הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם.

רְאוּ לְבָרֵךְ אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן לְעוֹרֵר אֶת אֲחֵרִים לְבָרֵךְ אֶת הַמְּזוּזוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת שֶׁמַּגִּיעוֹת לָאָדָם, הֵן מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

נָא וְנָא לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְהַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר אֶתְכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וּבְרָכָה וְהַצְלָחָה וּפַרְנָסָה וְשִׂדּוּכִים, וְכָל מַה שֶּׁאַתֶּם צְרִיכִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים לָאָדָם (מְנָחוֹת מד.), וּמַבְרִיחִים מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי רוּחַ הַטֻּמְאָה, וְכָל הַמַּנִּיחַ

תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם — זוֹכֶה לְחַיִּים, חַיִּים בְּרוּכִים, חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים מְאֻשָּׁרִים.

נָא וְנָא רְאֵה לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, כִּי הַמַּאֲכָלִים הֵם מְיַצְּרִים אֶת הַדָּם, וּכְפִי מַה שֶּׁאוֹכֵל כֵּן הוּא דָּמוֹ, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁאֵינוֹ נִזְהָר, וְאוֹכֵל, חַס וְשָׁלוֹם, נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְעָרֵב דָּמוֹ, וְהוּא לְבַסּוֹף מִשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ. הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שעג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... שֶׁיִּחְיוּ.

לְדַעְתִּי, תִּתְחַתְּנוּ כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָכֶם מַזָּל וְחַיִּים, וְתִזְכּוּ לְפַרְנָסָה קַלָּה וּלְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

גַּם תְּדַקְדְּקוּ מְאֹד עַל הַמַּאֲכָלִים שֶׁאַתֶּם אוֹכְלִים, שֶׁיִּהְיוּ כְּשֵׁרִים בְּתַכְלִית הַכַּשְׁרוּת.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּכֶם, וְתִתְחַתְּנוּ בְּסִימָן טוֹב וּבְמַזָּל טוֹב.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגֹדֶל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת שֶׁאַתָּה זוֹכֶה לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נָשֹׂא קכח.): זַכָּאָה מָאן דְּאָחִיד בְּיָדָא דְּחַיָּבָא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁרוֹדֵף אַחַר הַחַיָּבִים וּמַחֲזִירָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, שֶׁיְּכוֹלִים לְהָאִיר אֶת הַנְּקֻדָּה שֶׁלּוֹ בְּאַחֵר, גַּם עַל־יְדֵי דִּבּוּרִים שֶׁמְּדַבְּרִים עִמָּהֶם בַּעֲסָקִים, וּבָאֶמְצַע מַכְנִיסִים לָהֶם הִתְחַזְּקוּת וְכוּ׳ וְדִבּוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם וְכוּ׳.

וְלָכֵן אַתָּה צוֹדֵק בָּזֶה שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁלֹּא בְּחִנָּם שָׁלַח אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לַעֲבוֹדָה זוֹ, אֶלָּא כְּדֵי שֶׁתִּתְוַעֵד עִם אֲנָשִׁים, כֵּן הַדָּבָר, אַתָּה רָאֵה לְדַבֵּר תָּמִיד דִּבּוּרֵי חִזּוּק וּתְחַזֵּק אֲנָשִׁים, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְשַׁלֵּם לְךָ כֶּפֶל כִּפְלַיִם, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד יָקָר דָּבָר זֶה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שֶׁיִּחְיוּ.

רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עַצְמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מְסַגֶּלֶת לְהַלֶּדֶת בָּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּלְבַקֵּשׁ אָז בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, שֶׁיַּעֲזֹר לָכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהִפָּקֵד בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה.

נָא וְנָא רְאוּ לְקַבֵּל עַל עַצְמְכֶם אִם יִוָּלֵד לָכֶם בֵּן, לִקְרֹא אוֹתוֹ עַל שְׁמִי, וְאָז תִּרְאוּ נִפְלָאוֹת, שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

רְאוּ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם. גַּם רְאוּ לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים.

הַמְאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיֶּה.

אֶת מִכְתָּבֵךְ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה.

רְאִי לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת תְּבַקְּשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתְּ רְגִילָה בָּהּ, הַיְנוּ בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלָּךְ כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתֵךְ, וְתִזְכִּי לְהִנָּצֵל מִכָּל הַבְּזָיוֹנוֹת וְהַשְׁפִּיכוּת דָּמִים שֶׁאַתְּ סוֹבֶלֶת וְכוּ׳.

נָא וְנָא רְאִי לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, כִּי סוֹף הַכָּבוֹד לָבוֹא, וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת בַּעְלֵךְ, וּלְכַבְּדוֹ וּלְיַקְּרוֹ, וְתָדוּרוּ בְּיַחַד בְּשָׁלוֹם

וּבְאַהֲבָה, כִּי בְּבֵית שֵׁישׁ אַהֲבָה וַהֲבָנָה הֲדָדִית, הַשְׁכִינָה שְׁרוּיָה שָׁם, וּכְשֶׁהַשְׁכִינָה שְׁרוּיָה שָׁם — הַהַצָּלָחָה מְצוּיָה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה.

רְאֵה לִתֵּן בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרוּטוֹת לְצְדָקָה, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גָּלָה לָנוּ: הַסְּגֻלָּה לָחֳלִי נוֹפֵל — לָתֵת צְדָקָה, בְּסוֹד (תְּהִלִּים קיב, ט): פִּזַּר נָתַן לָאֶבְיוֹנִים — רָאשֵׁי תֵּבוֹת: נֹפֶל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רא), וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף, וְלֹא תֵּדַע כְּבָר מִשּׁוּם צָרָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

רְאֵה לִבְדֹּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאָז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת נִמְשָׁכוֹת לָאָדָם רַק כְּשֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

גַּם רְאֵה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל הַמַּאֲכָלִים מַה שֶּׁאַתָּה אוֹכֵל, שֶׁיִּהְיוּ רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים בְּלִי שׁוּם פִּקְפּוּק וְאִסּוּר כְּלָל.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתֵּצֵא מִכָּל חוֹבוֹתֶיךָ, וְיַשְׁפִּיעַ לְךָ שֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ו׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגַדֶּל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כָּזֶה, שֶׁיָּכוֹל לְהָאִיר לָנוּ בְּתוֹךְ קַטְנוּתֵנוּ וְחַשְׁכוּתֵנוּ אֶת אוֹרוֹ הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

מָה אֹמַר לְךָ ! כַּמָּה פְּעָמִים בַּיּוֹם אֲנִי עוֹמֵד נִבְהָל וְנִשְׁתּוֹמֵם וְכוּ׳ וְכוּ׳, וְעוֹד נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֵיךְ שֶׁמְּגַשְּׁמִים וּרְחוֹקִים וּפְגוּמִים כָּמוֹנוּ נִזְכֶּה לֵידַע מֵרַבִּי נִפְלָא וְנוֹרָא כָּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כָּזֶה, מֶה הָיֵינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל ? ! וּבָזֶה צְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמֵנוּ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ. אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר ! לִשְׁמֹחַ מְאֹד מְאֹד וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם עִם הַיְלָדִים, וְלַעֲשׂוֹת רַק שָׂמֵחַ בַּבַּיִת.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה שָׁבוּר מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי יְמֵי שְׁנוֹתֵנוּ הֵם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סא), כִּי הַשִּׁבְעִים שָׁנָה הֵם כְּמוֹ רֶבַע שָׁעָה, עַל־כֵּן בִּשְׁבִיל רֶבַע שָׁעָה כְּדַאי לִהְיוֹת בְּעַצְבוּת וּבְעַצְלוּת, וְלִהְיוֹת שָׁבוּר אוֹ לְהִתְקוֹטֵט עִם אִשְׁתּוֹ וְכוּ׳ וְכוּ׳? ! רְאֵה לִקְפֹּץ וּלְדַלֵּג עַל הָרֶבַע שָׁעָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעְזְרֵנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת עַצְמֵנוּ בְּחַי הַחַיִּים, וְנַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ אֶת אוֹרוֹ הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ח׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֵל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשֶׁה.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם מְקַבְּלִים חֲזָרָה מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, וְעַל־כֵּן לְבַל יִהְיוּ לְךָ שׁוּם קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, רַק רְאֵה לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְחָרֵט עַל מַעֲשֶׂיךָ, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה עִמְּךָ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, וְאִם לֹא, אָז בְּוַדַּאי יַעֲבֹר מַה שֶּׁיַּעֲבֹר וְכוּ׳ וְכוּ׳, עַל־כֵּן לְדַעְתִּי, מֵאַחַר שֶׁהִזְנַחְתָּ אֶת מִשְׁפַּחְתְּךָ, רְאֵה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְקַבֵּל עָלֶיךָ לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, כִּי הַתְּפִלִּין מַמְשִׁיכִים חַיִּים, וְאִם אַתָּה רוֹצֶה חַיִּים אֲרֻכִּים, הִזָּהֵר שֶׁלְּבַל יֶחְסַר לְךָ יוֹם אֶחָד מִלְּהַנִּיחַ תְּפִלִּין.

וְכֵן רְאֵה לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, כִּי הַשַּׁבָּת מַמְשֶׁכֶת עֲשִׁירוּת בְּגַשְׁמִיּוּת לָאָדָם, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵר שַׁבָּת, שֶׁאָז יִתְבָּרַךְ מִמְּקוֹר הַבְּרָכוֹת.

רְאֵה לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה בָּרִיא.

רְאֵה לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאִם תִּתְעַקֵּשׁ, חַס וְשָׁלוֹם, תִּתְחָרֵט.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ח׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאִי לְבָדֹק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתֵכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסֵרָה עַל אֵיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי רֹב הַצָּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן, כְּשֶׁאֵין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

הַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל מַה שֶּׁאַתְּ צְרִיכָה בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתְּ רְגִילָה בָּהּ, כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עוֹשֶׂה רֹשֶׁם גָּדוֹל לְמַעְלָה.

אֲנִי מִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְכָל מִשְׁפַּחְתְּכֶם, וְהוּא יִתְבָּרַךְ הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע גַּם אֶת תְּפִלָּתִי בְּתוֹךְ שְׁאָר תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ח׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנַּעֲלֶה ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, וּבִפְרָטִיּוּת אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן אַתָּה זוֹכֶה לְחַדֵּשׁ בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר אָמַר, שֶׁזֶּה עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קה).

אוֹדוֹת שֶׁכָּתַבְתָּ מֵעִנְיַן הַמַּאֲכָלִים, בְּוַדַּאי מִי שֶׁיָּכוֹל לְהַפְרִישׁ אֶת עַצְמוֹ מִבָּשָׂר — מַה טּוֹב וְנָעִים, כִּי זֶה לֹא בָּרִיא וְכוּ׳, אַךְ לַעֲשׂוֹת אֱמוּנָה מִזֶּה, זוֹהִי שִׁטּוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, כְּדַרְכָּם שֶׁל הַשִּׁבְעוֹנִים וְהַצְּמְחוֹנִים, שֶׁהִכְנִיסוּ אֶת עַצְמָם לֶאֱכֹל רַק מַאֲכָלִים טִבְעִיִּים וְעָשׂוּ מִזֶּה אֱמוּנָה, וְזֶה כְּבָר שְׁטִיּוֹת לְגַמְרֵי, כִּי אָסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם עִקָּר מִמַּאֲכָלִים.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁתְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹהִי הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַתְמִיד בְּדָבָר זֶה, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תַּחֲזֹר הַרְבֵּה בִּלְמוּד מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר הַלִּמּוּד מִשְׁנָיוֹת מְאֹד מְסֻגָּל לְזַכֵּךְ וּלְצַחְצֵחַ אֶת הַנְּשָׁמָה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בִּלְמוּד מִשְׁנָיוֹת! וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, שֶׁאַפִלּוּ אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת, שֶׁנִּפְגְּמוּ וְנָפְלוּ בְּמָה שֶׁנָּפְלוּ, וַעֲדַיִן עוֹבֵר עֲלֵיהֶם מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִם יַעֲשׂוּ לְעַצְמָם חֹק קָבוּעַ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ, אֲזַי הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ תּוֹצִיאֵם מִשָּׁם (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן יט). וְקַבָּלָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁזֶּה סוֹבֵב עַל חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַיֵּם זֹאת!

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר אַחֲרֵי־קְדוֹשִׁים, ח׳ אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֶרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמֵחֲמַת גֹּדֶל טִרְדוֹתַי, לֹא הָיָה הַפָּנַאי לִכְתֹּב לְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְהָעִקָּר — עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּפוֹתַחַת שְׁעָרִים חֲדָשִׁים בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׂשׂ וְשָׂמֵחַ תָּמִיד.

תְּהִלָּה לָאֵל, יֵשׁ לָנוּ בַּמֶּה לִשְׂמֹחַ, שֶׁאָנוּ זוֹכִים לִידַע מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, הַמְלַמְּדֵנוּ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת כָּאֵלּוּ, וּמֶה הָיֵינוּ עוֹשִׂים בִּלְעָדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל?! וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, אֵיךְ שֶׁרֹב הָעוֹלָם רֻבָּם כְּכֻלָּם, עֲדַיִן נֶעֱלָם וְנִסְתָּר מֵהֶם אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְגַם אֵלּוּ שֶׁכְּבָר יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל — מִתְלוֹצְצִים מֵאִתָּנוּ וְכוּ׳, וְלָכֵן רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, עַל אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׂם חֶלְקֶךָ וְגוֹרָלֶךָ, וּתְהִלָּה לָאֵל, שֶׁאַתָּה אֵינְךָ מִתְלוֹצֵץ, וְאַדְרַבָּה אַתָּה מִשְׁתּוֹקֵק לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתָּם וְהַתְּמִים, שֶׁקִּבַּלְנוּ דֶּרֶךְ מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל. וְכַיָּדוּעַ שֶׁאָמַר פַּעַם תַּלְמִיד רַבֵּנוּ זַ״ל לְאֶחָד מִתַּלְמִידֵי מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל: אַתֶּם יוֹדְעִים מֵרַבֵּנוּ זַ״ל דֶּרֶךְ מוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמַּה שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים דֶּרֶךְ רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעַצְמוֹ. כִּי כְּפִי שֶׁמּוֹהַרַנ״תְּ זַ״ל הִסְבִּיר אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה לֹא הָיָה אֵצֶל שׁוּם אֶחָד מֵהַתַּלְמִידִים, וְכֵן הַדָּבָר עִמָּנוּ, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַדְפִּיס אֶת כָּל ה״שִׂפַת הַנַּחַל״ וְה״נַּהֲרֵי אֲפַרְסְמוֹן״ וּ״בְּאוּרֵי הַמִּדּוֹת״, וְעַל הָ״עֵץ חַיִּים״ וּ״פְּרִי עֵץ חַיִּים״, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ.

רְאֵה לְקַבֵּעַ שִׁעוּר בַּשְּׁכוּנָה שֶׁלָּכֶם, וּכְבָר דִּבַּרְתִּי עִם יְדִידֵנוּ ... נֶרוֹ יָאִיר, וְהוּא רוֹצֶה לוֹמַר בִּשְׁבִילְכֶם שִׁעוּר, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר

שֶׁיִּסְתּוֹפְפוּ חֲבֵרִים, כִּי זֶה דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁגַּם בְּרָמוֹת יִלְמְדוּ שִׁעוּר פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרָה מְשַׂמַּחַת, שֶׁאַתֶּם חַיִּים חַיִּים מְאֻשָּׁרִים, זוֹ כָּל חִיּוּתִי וְשִׂמְחָתִי, שֶׁאֲנִי זוֹכֶה לִשְׁמֹעַ בְּשׂוֹרוֹת מְשַׂמְּחוֹת.

לְפֶלֶא גָּדוֹל שֶׁאַתְּ כּוֹתֶבֶת, שֶׁלֹּא קִבַּלְתְּ אֶת מִכְתָּבִי, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעָנִיתִי לָךְ וְכוּ׳, וְלַאֲחֲרוֹנָה שָׁמַעְתִּי הַרְבֵּה מִתְלוֹנְנִים שֶׁלֹּא קִבְּלוּ מִמֶּנִּי מִכְתָּב, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לַּחֲשֹׁב.

אוֹדוֹת הַדֶּרֶךְ שֶׁאַתְּ נוֹהֶגֶת עִם פּוֹרְקֵי עֹל, כֵּן לִמַּדְתִּי אֶת הַתַּלְמִידִים, שֶׁחַס וְשָׁלוֹם, לֹא יְנַתְּקוּ קֶשֶׁר עִם הַמִּשְׁפָּחָה בְּשָׁעָה שֶׁחוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה, אַדְרַבָּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר יְקַשְּׁרוּ אֶת הַקֶּשֶׁר, וּבִפְרָטִיּוּת עִם הוֹרִים, כִּי אִם חוֹזְרִים בִּתְשׁוּבָה, צְרִיכִים לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת וְהַהִדּוּר, וְהַמִּצְוָה הַכִּי גְּדוֹלָה הִיא כִּבּוּד אָב וָאֵם. וְעַל־כֵּן אַף שֶׁהָאַבָּא וְאִמָּא עֲדַיִן רְחוֹקִים מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עִם כָּל זֹאת לַבֵּן אוֹ לַבַּת אָסוּר לְהִתְרַחֵק מֵהַהוֹרִים, אַדְרַבָּה צְרִיכִים לְחַזְּקָם וּלְאַמְּצָם, וּלְהִתְנַהֵג בְּצוּרָה יָפָה, בְּאֹפֶן שֶׁיִּרְאוּ אֶת הַנֹּעַם וְהַזִּיו שֶׁל הַיַּהֲדוּת. וְכֵן הוּא עִם הַשְּׁכֵנִים וְהַחֲבֵרִים וְהַיְדִידִים, צְרִיכִים לְהַרְאוֹת לָהֶם אֶת נֹעַם לְמוּד הַיַּהֲדוּת, אֲשֶׁר דְּרָכֶיהָ דַּרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם. עַל־כֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד שָׂמֵחַ בְּהִתְנַהֲגוּתְךָ עִמָּהֶם.

נָא וְנָא רְאִי לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֲזַכֶּה לְהַגִּיעַ לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהִתְיַשֵּׁב בִּיבְנְאֵל עִיר בִּרְסֶלֶב.

רְאִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁיִּתְוַסְּפוּ שְׁכֵנִים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּיבְנְאֵל עִיר בִּרְסִלֶב.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַצְלִיחַ דַּרְכֵּנוּ.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ הַמָּלֵא מַכְאוֹבִים — לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲבֹר עֲלֵיהֶם.

אֵין זוֹ עֵצָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ כָּל־כָּךְ אֶל הַצַּעַר, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מוֹעֵד קָטָן יח:): כָּל הַנִּמְשָׁךְ אַחַר הַצַּעַר, הַצַּעַר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו; עַל־כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַרְחִיב דַּעְתְּךָ, וְשֶׁלֹּא תִּהְיֶה לְךָ חֲלִישׁוּת הַדַּעַת.

לְדַעְתִּי, הָעִקָּר לִבְרֹחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לַעֲזֹר, וְלֹא בָּשָׂר וָדָם; כִּי בָּשָׂר וָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲזֹר לְעַצְמוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן אֵיךְ יָכוֹל לַעֲזֹר לַאֲחֵרִים?! עַל־כֵּן רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אֵין לָנוּ בְּחַיֵּינוּ רַק דָּבָר זֶה, וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת אִשְׁתְּךָ, שֶׁהִיא גַּם־כֵּן תִּהְיֶה רְגִילָה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מָלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֻקוּת גָּמוּר הוּא, וְסוֹף כָּל סוֹף לֹא נִשְׁאָר לָאָדָם רַק מַה שֶּׁמְּדַבֵּר אֵלָיו, וּכְשֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו וּמְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — בְּוַדַּאי עוֹזֵר.

אֲנִי מְבָרֵךְ אוֹתְךָ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ לָצֵאת מִכָּל

חוֹבוֹתֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְתִזְכֶּה לָשֶׁבֶת עַל הַתּוֹרָה וְהָעֲבוֹדָה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ בְּנַחַת וּבְשַׁלְוָה.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַיִךְ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת.

נָא וְנָא אַל תִּתְיָאֲשִׁי מֵהַחַיִּים, כִּי גָּדוֹל אֱדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וַאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַחֹשֶׁךְ וְהַדַּחֲקוּת וְהַמְרִירוּת, גַּם שָׁם יְכוֹלִים לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

נָא וְנָא הַרְגִּילִי אֶת עַצְמֵךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתְּ רְגִילָה בָּהּ, הַיְנוּ בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלָּךְ, וְתַעֲשִׂי מִדַּעְתֵּךְ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים, וּתְדַבְּרִי עִם הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, כִּי רַק הוּא יָכוֹל לַעֲזֹר לָךְ, וּתְבַקְּשִׁי בְּכָל יוֹם עַל טוֹבַת הַיְלָדִים שֶׁיַּחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתַּדְלִיקִי שִׁשָּׁה גֵּרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּלְהוֹסִיף עוֹד שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וּבְעֵת הַדְלָקַת הַגֵּרוֹת תְּבַקְּשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁהַיְלָדִים יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְפַּלֶּלֶת בְּעֵת הַדְלָקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה בַּשָּׁמַיִם, כִּי אָז הוּא עֵת רָצוֹן גָּדוֹל לָאִשָּׁה.

נָא וְנָא אַל תִּפְּלִי בְּדַעְתֵּךְ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּאֵיבָרַיִךְ וּבְגִידַיִךְ, וְכָל הַבָּנִים יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסִדֶּר אֱמוֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְגַם הַבְּרִית, וְאֵיךְ שֶׁאַתָּה מְשֻׁקָּע בְּתַאֲוָה זוֹ.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזָּכָה אוֹתָנוּ בַּדּוֹר הַזֶּה, וְהֵבִיא לָנוּ אֶת נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הוּא מְתַקֵּן אֶת כָּל אֵלּוּ הַנִּשָּׁמוֹת שֶׁנִּכְשְׁלוּ בִּפְגָם זֶה, וְהָעִקָּר לְצַיֵּת אוֹתוֹ.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּכָל יוֹם לַמְּקֻוֶה לְהַטְבִּיל אֶת עַצְמְךָ, וְכֵן שֶׁתִּהְיֶה רָגִיל לוֹמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל. וְעַל כֻּלָּם — רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֵינוֹ זָז מִשָּׁם עַד שֶׁמּוֹחֲלִים לוֹ.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, כִּי בְּוַדַּאי אִם תַּתְמִיד בָּזֶה, תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי אֵין לְךָ עוֹד תִּקּוּן לִפְגַם הַבְּרִית כְּמוֹ הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה מְטַהֵר אֶת נִשְׁמָתוֹ, עַד שֶׁזּוֹכֶה שֶׁמֵּאִיר עָלָיו אוֹר הַחָכְמָה הָעֶלְיוֹנָה.

מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, אִם תִּזְכֶּה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְךָ טוֹב מִזֶּה בְּתִקּוּן הַבְּרִית.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבְּבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעַרְךָ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת וְכוּ׳, וּבִפְרָטִיּוּת גֹּדֶל הַצַּעַר שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, שֶׁאִשְׁתְּךָ עֲזָבָה אוֹתְךָ, וְכֵן הַיְלָדִים עָזְבוּ אוֹתְךָ וְכוּ׳ וְכוּ׳.

מָה אֹמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּכָל יוֹם אֲנִי רוֹאֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵיךְ שֶׁאֵין לָאָדָם שׁוּם תִּקְוָה, רַק לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְאַף שֶׁלִּפְעָמִים מִתְפַּלְּלִים וְאֵינָם נַעֲנִים, עִם כָּל זֹאת אֵיךְ לְךָ עוֹד אִשָּׁה בַּחַיִּים כְּמִי שֶׁזּוֹכֶה לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף כְּשֶׁיַּגִּיעַ הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהָרֶגַע, שֶׁנִּצְטָרֵךְ לַעֲזֹב אֶת זֶה הָעוֹלָם, עַל־כָּל־פָּנִים נַחֲזֹר אֶל הַמָּקוֹם שֶׁחִכִּינוּ וְקִוִּינוּ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ.

עַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל עַל דָּבָר זֶה, וְאֵין לְךָ עוֹד טוֹב מִזֶּה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזָק בָּזֶה בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְיִצַּיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַרְגִּישׁ נְעִימוּת בְּחַיָּיו.

נָא וְנָא אַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ, רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה קָשֶׁה, עִם כָּל זֹאת אֵין זוֹ עֵצָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ כָּל־כָּךְ אֶל הַצַּעַר.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁעוֹד יִהְיֶה לְךָ פַּעַם אוֹר בְּחַיֶּיךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מִשְׁתּוֹקֵק לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל כָּל דָּבָר תִּסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בִּפְנִימִיּוּת לִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ — אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְהָעִקָּר —

עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, שֶׁתִּהְיֶה שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ עַל נַעַם חֶלְקְךָ, ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ שָׁם גּוֹרָלְךָ.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת אֶת הַמֹּחַ, וְעַל יָדָהּ זוֹכִים לְהִכָּנֵס אֶל הַקְּדֻשָּׁה, אַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמֵחַ תָּמִיד!

רְאֵה לִהְיוֹת בְּשָׁלוֹם עִם אִשְׁתְּךָ, וְתָדוּנָהּ תָּמִיד לְכַף זְכוּת, כִּי זֶה מַעֲשֶׂה סָמ״ךְ־מֵ״ם לִשְׁבֹּר אֶת שְׁלוֹם בֵּיתְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְצַמְּצֵם אֶת עַצְמְךָ לַיְלָדִים, וּתְחַנְּכָם וְתוֹלִיךְ אוֹתָם לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְשֶׁתִּהְיֶה לְךָ סַבְלָנוּת אֲלֵיהֶם.

מְסַפְּרִים עַל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, אַף שֶׁהָיָה עָמוּס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהָיוּ לוֹ שִׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וְסֵדֶר הַיּוֹם שֶׁלּוֹ הָיָה מָלֵא וְגָדוּשׁ, עִם כָּל זֹאת הָיָה לוֹ פְּנַאי לָשֶׁבֶת עִם הַיְלָדִים בַּשֻּׁלְחָן, וְלִרְאוֹת אֵיךְ הֵם נוֹטְלִים יְדֵיהֶם לַאֲכִילָה, וּמְבָרְכִים אֶת הַבְּרָכוֹת וּבִרְכַּת־הַמָּזוֹן וּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה וְכוּ׳. עַל־כֵּן גַּם אַתָּה רְאֵה לְהִזָּהֵר בָּזֶה, וְאָז טוֹב לְךָ בָּזֶה וּבַבָּא כָּל הַיָּמִים.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַפִּדְיוֹן נֶפֶשׁ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁיִּמְתְּקוּ מִכֶּם כָּל הַדִּינִים, וְיִמְשְׁכוּ אֶצְלְכֶם רַק רַחֲמִים וַחֲסָדִים רַבִּים תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאִי לִשְׂמֹחַ וּלְשַׂמֵּחַ אֶת בַּעְלֵךְ וְהַיְלָדִים, בְּאֹפֶן שֶׁתִּהְיֶה בְּבֵיתְכֶם אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה, וְזֶה יַצְלִיחַ אֶת דַּרְכְּכֶם.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתִּרְוִי רֹב נַחַת מֵהַיְלָדִים, וְתִהְיֶה לָכֶם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע רַב.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וְגָדֵל שִׂמְחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב מִמְּךָ, שֶׁזָּכִיתָ לִגְמֹר שִׁדּוּךְ — אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּכָּנֵס כַּמָּה שֶׁיּוֹתֵר מַהֵר אֶל הַחֻפָּה, וְתִבְנֶה בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

רְאֵה לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חִנָּם שֶׁעָשָׂה עִמְּךָ, וְתַרְבֶּה בִּתְפִלָּה עַל לְהַבָּא, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִכָּנֵס בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לְךָ דָּבָר לְמַעְלָה מִתְּפִלָּה, כָּךְ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, וְעַל־כָּל־פָּנִים אֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עָלָיו.

אוֹדוֹת אִמְּךָ וְכוּ׳, תֵּדַע שֶׁהָעִקָּר הוּא מְצַוַּת כִּבּוּד אָב, וְהָאֵם גַּם־כֵּן מְחֻיֶּבֶת בִּכְבוֹד בַּעְלָהּ, וּמֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ שָׁם פֵּרוּד וְכוּ׳, עָלֶיךָ לְצַיֵּת אֶת אָבִיךָ. וּבְעִנְיַן חֲתֻנָּה הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה, וְתָבִין מִדְּבָרַי אֵלּוּ.

נָא וְנָא אַל תְּבַלְבֵּל אֶת עַצְמְךָ, כִּי לֹא כְּדַאי לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתּוֹ מִדְּבָרִים כָּאֵלּוּ, הָעִקָּר רְאֵה שֶׁתִּהְיֶה אַהֲבָה בֵּינֵכֶם, וְתַתְמִיד בַּתּוֹרָה תָּמִיד.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמָּעוֹת לְהַדְפָּסָה לָנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִפְגֹּשׁ אוֹתְךָ, וַאֲנִי מְקַוֶּה שֶׁהִתְחַזַּקְתָּ.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תֹּאמַר נוֹאָשׁ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ אָב הָרַחֲמָן, וּבְוַדַּאי יָכוֹל לַעֲזֹר לְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁלֹּא תִּצְטָרֵךְ לִנְסֹעַ לְשׁוּם מָקוֹם, רַק זְווּגְךָ יָבוֹא אֵלֶיךָ. אֲבָל אֶל זֶה צְרִיכִים אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּתָמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת: אָנָּא הַוָיָ״ה בָּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, חוּס וְרַחֵם עָלַי, וְזַכֵּנִי לְהִתְחַתֵּן עִם בַּת זוּגִי הָאֲמִתִּית, הַשַּׁיֶּכֶת לִשְׁרֶשׁ נִשְׁמָתִי, וְאֶזְכֶּה לְהָקִים בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל.

אָחִי, אָחִי! אִם תִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה, תִּרְאֶה נִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁנִי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ב אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִרְאוֹתְךָ וּלְהַכִּירְךָ, וְהָיְתָה הַפְּגִישָׁה שֶׁלִּי עִמְּךָ מְאֹד מְשַׂמַּחַת וּמְעוֹדֶדֶת, כִּי אֲנִי רוֹאֶה אֵיךְ בַּעֲיָרָה כָּל־כָּךְ רְחוֹקָה, יִמָּצֵא אִישׁ אֶחָד שֶׁבּוֹעֵר כָּל־כָּךְ לֵילֶךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, זֶה מַכְנִיס בִּי תִּקְוָה חֲזָקָה לִרְאוֹת אֶת הָרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ, שֶׁהָאֵשׁ שֶׁלּוֹ תִּבְעַר עַד בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ (מַיין פַייערל וועט שׁוין טְלוּאין בִּיז מָשִׁיחַ וועט קוּמֶען); וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, שֶׁכָּל

יְגִיעוֹתַי וְטִרְחוֹתַי, שֶׁאֲנִי מִתְיַגֵּעַ וְטוֹרֵחַ זֶה חֲצִי יוֹבֵל שָׁנִים בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ הֲכִי עֲצוּמָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, בְּלִי שׁוּם הֶפְסֵק כְּלָל, לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת אֲמִתַּת לְמוּדוֹ הַתָּמִים שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְהִלָּה לָאֵל, זֶה עוֹשֶׂה פֵּרוֹת, וְאֵין דְּבָרֵינוּ הוֹלְכִים לָרִיק, וְאַדְרַבָּה מִתְקָרְבִים עַל יָדֵינוּ מְקֹרָבִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר מַמְשִׁיכִים אֶת הַיְרֻשָּׁה שֶׁלָּנוּ שֶׁקִּבַּלְנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ!

אֲנִי מוֹדֶה לְךָ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁיִּהְיֶה אַךְ טוֹב וָחֶסֶד בְּבֵיתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ג אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר עִקַּר הָרְפוּאָה הִיא שִׂמְחָה, וְכָל מַה שֶּׁתִּשְׂמַח יוֹתֵר, תִּזְכֶּה לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּיוֹתֵר.

נָא וְנָא אַל תְּאַבֵּד אֶת עַצְמְךָ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ג אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד שָׂמַחְתִּי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב, וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֱמֶת כָּזֶה, רַבִּי הַמְחַיֶּה וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ כָּל־כָּךְ, וּמֶה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבֵּנוּ זַ״ל? ! לָזֹאת רָאוּי לָנוּ לִשְׂמֹחַ עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ, וְהַשִּׂמְחָה בְּוַדַּאי תַּשְׁפִּיעַ בְּבֵיתְכֶם שִׂמְחָה אֲמִתִּית, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִוָּשַׁע בִּזְרֹעַ שֶׁל קַיָּמָא.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן לְגַבֵּי אִשְׁתְּךָ, וְתָדוּן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, כִּי הִיא מְאֹד סוֹבֶלֶת, כִּי אִשָּׁה יוֹתֵר סוֹבֶלֶת מֵהָאִישׁ, כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ אֵצֶל רָחֵל אִמֵּנוּ, שֶׁאָמְרָה לְיַעֲקֹב אָבִינוּ (בְּרֵאשִׁית ל, א): ״וְאִם אַיִן מֵתָה אָנֹכִי״. לָכֵן רְאֵה לְחַזֵּק וּלְשַׂמֵּחַ אֶת אִשְׁתְּךָ תָּמִיד, וּבְוַדַּאי בִּזְכוּת הַשִּׂמְחָה תִּזְכּוּ לְהוֹלָדָה בְּנָקֵל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר מְזַכֵּךְ וּמְטַהֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמְדַבְּקָהּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכֵן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוּת בְּשָׂעָה שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ לְבַד בַּדֶּרֶךְ, תִּרְאֶה לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וּמַה שֶּׁמַּעִיק לְךָ, כִּי בֶּאֱמֶת אַחַר יִשּׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי — תִּרְאֶה וְתַשְׂכִּיל, אֲשֶׁר אֵין לָאָדָם עוֹד חָבֵר טוֹב אוֹ אַבָּא טוֹב וְכוּ׳, כְּמוֹ כְּבְיָכוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר הוּא נִקְרָא רֵעַ, וְנִקְרָא אַבָּא, וְנִקְרָא אָח, וְנִקְרָא אֵם, וְנִקְרָא אָחוֹת, וְנִקְרָא בֵּן, וְנִקְרָא בַּת וְכוּ׳ כַּמּוּבָא בַּמִּדְרָשׁ וְכֵן בְּכִתְבֵי הָאֲרִיזַ״ל לְפִי סֵדֶר הַשֵּׁמוֹת בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים.

רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא הַזֶּה, וְאָז יִיטַב לוֹ כָּל הַיָּמִים. וְזֶהוּ הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, אַשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

י״א שצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ג אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחַיֶּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר בְּצַעֲרֵךְ הַקָּשֶׁה מִמַּה שֶׁאַתְּ כּוֹתֶבֶת לִי. אֲבָל אֲנִי מְקַוֶּה, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף יִשָּׁבֵר הַקֶּרַח, וְנִזְכֶּה לְהִכָּנֵס לָגוּר בַּעֲיָרַת יַבְנְאֵל, שֶׁתִּתְהַפֵּךְ לְעִיר בְּרֶסְלֶב, וּבְוַדַּאי יֵשׁ עַכְשָׁו הִתְנַגְּדוּת, אֲבָל אֲנִי מְבַקֵּשׁ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁהֵם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְלֹא יוֹעִיל לָהֶם שׁוּם דָּבָר, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִתְּנָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּרְשׁוּת הִיא לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל לָגוּר הֵיכָן שֶׁיִּרְצֶה. וּבְהִתְנַהֲגוּתָם אֵיךְ שֶׁהֵם מִתְנַהֲגִים כְּלַפֵּינוּ, אֲנִי רוֹאֶה אֶת גֹּדֶל הַשֶּׁקֶר וְהַצְּבִיעוּת וְהָ״אִידֵאוֹלוֹגְיָה״ שֶׁלָּהֶם, שֶׁכָּל־כָּךְ מְדַבְּרִים עָלֶיהָ, אֲשֶׁר הַכֹּל שֶׁקֶר וְכָזָב, כִּי יֵשׁ לָהֶם רַק אִינְטֶרֶסִים עַצְמִיִּים, אִינְטֶרֶסִים פּוֹלִיטִיִּים.

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר עָזַר לִי עַד עַכְשָׁו לַעֲבֹר וְלִשְׁבֹּר מְנִיעוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלוֹת, כֵּן יַעֲזֹר לִי לַעֲבֹר עַל הַמְּנִיעָה הַזּוֹ, וְעוֹד תִּתְיַשֵּׁב יַבְנְאֵל לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ, וְתִהְיֶה עִיר וָאֵם בְּיִשְׂרָאֵל עַל אַפָּם וַחֲמָתָם שֶׁל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ. וַאֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁכֻּלָּם יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְלֹא תִּצְטָרֵךְ שׁוּם בְּרִיָּה לְהֵעָנֵשׁ.

נָא וְנָא אַל תִּדְאֲגִי, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, כִּי סוֹף הַכָּבוֹד לָבוֹא.

הַמְאַחֵל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

י״א שצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אֱמֹר, י״ג אִיָּר ה׳תשמ״ז.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי.

רְאֵה לִנְסֹעַ לָעִיר טְבֶרְיָה, וּתְבַקֵּר בְּקֶבֶר רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס זי״ע, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּרַחֵם עָלֶיךָ וְיַעֲשֶׂה לְךָ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שֶׁזִּכָּנוּ לְסַיֵּם אֶת כָּל הַחִבּוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כֶּרֶךְ נ״ז יְזַכֵּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסַדֵּר עַכְשָׁו לְדְפוּס אֶת כֶּרֶךְ נ״ח לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאְדִּירָהּ.

אָנָּא ה׳ הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּא ה׳ הַצְלִיחָה נָא.

❖ ❖ ❖

תֹּכֶן הָעִנְיָנִים

חֵלֶק נז

פְּתַח דָּבָר . . . . . ג
הַקְדָּמָה . . . . . ה
י״א צד . . . . . יא
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁעַל יָדָהּ זוֹכִים לְחַיִּים טוֹבִים, וְיעוֹרֵר לְקִנְיוֹת מִדָּה זוֹ.

י״א צה . . . . . יב
יְגַלֶּה נְחִיצוּת הַבְּרִיחָה וְהַמָּנוֹס מִמִּדַּת הָעַצְבוּת, שֶׁהִיא הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ רַק אֶל הַשִּׂמְחָה.

י״א צו . . . . . יג
יְעוֹרֵר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל קְנִיַּת מִגְרָשִׁים בְּעִיר בְּרֶסְלֶב יַבְנְאֵל, וִידַבֵּר מֵהַשְּׁלֹשָׁה דְּבָרִים שֶׁהַלָּקוּי בָּהֶם — חַיָּיו אֵינָם חַיִּים.

י״א צז . . . . . יד
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד אֶת הַנִּמְעָן שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת לְעֶזֶר לְצַדִּקַת הַהַדְפָּסָה, וְיגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַזּוֹכֶה לַחֲשֹׁב תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

י״א צח . . . . . טו
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל קְדֵם חֻפָּתָהּ, וְיעוֹדֵד הִתְיַשְּׁבוּת בְּיַבְנְאֵל. וְיגַלֶּה שֶׁכָּל הָעֲסוּקִים בִּבְנְיַת עִיר בְּרֶסְלֶב הֵם מִצַּד הָרוּחָנִיוּת, וּכְשֶׁתִּתְבַּטֵּלְנָה הַמְנִיעוֹת נִזְכֶּה לְבָרֵךְ עַל הַמֶּגְמָר, וּמִשָּׁם יִתְגַּלֶּה אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

י״א צט . . . . . טז
יְחַזֵּק לַהֲפֹךְ אֶת הָעַצְבוּת לְשִׂמְחָה, וְיעוֹרֵר עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת.

י״א ק . . . . . טז
יִתְיַחֵס לְמִשְׁלוֹחַ הַהַזְמָנָה לְבַר־מִצְוָה שֶׁל בֶּן הַנִּמְעָן, וְיחַזְּקוֹ אוֹדוֹת הָעִנְיָן שֶׁל יַבְנְאֵל, שֶׁבְּקָרוֹב תִּתְבַּטֵּלְנָה כָּל הַמְנִיעוֹת.

י״א קא . . . . . יז
יְחַזֵּק אֶת הַנַּעַר בַּר הַמִּצְוָה לִפְנֵי יוֹמוֹ הַגָּדוֹל, וְיגַלֶּה לוֹ נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַיּוֹם וּמַעֲלַת יְמֵי הַנְּעוּרִים.

י״א קב . . . . . יח
יְחַזֵּק אֶת הָאָדָם לְהִתְעוֹדֵד בִּשְׁעַת צָרָתוֹ דַּיְקָא, כִּי אָז הַזְּמַן שֶׁמְּחַיֵּב לִבְרֹחַ מִן הַדְּאָגוֹן הַמְסֻכָּן.

י״א קג . . . . . יט
יַרְחִיק מִן הַיֵּאוּשׁ, וְיַדְרִיךְ זוּג לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה, וְשֶׁהַבַּעַל יַנִּיחַ תְּפִלִּין.

י״א קד . . . . . יט
יְחַזֵּק אֶת הָעוֹסֵק בַּהַרְפָּסָה, שֶׁזָּכָה לְהָאִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם עִם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּאֹפֶן נוֹרָא כָּזֶה, שֶׁלֹּא זָכוּ לָזֶה רַבִּים וְטוֹבִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וִיחַזְּקֵנוּ אוֹדוֹת מְצִיאַת זִוּוּגוֹ, שֶׁאַחַר הָרָע יָבוֹא הַטּוֹב, וְיִזְכֶּה לִרְאוֹת בַּטּוֹב אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו.

י״א קה . . . . . כ
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת עִנְיָנָהּ הַפְּרָטִי, וְהָעִקָּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁזֶּה סוֹד הַהַצְלָחָה בַּחַיִּים.

י״א קו . . . . . כא
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַנְּקֻדָּה שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְשֶׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, וִיחַזֵּק מְאֹד אוֹדוֹת הִתְיַשְּׁבוּת בְּעִיר בְּרֶסְלֶב וּבְשִׂמְחָה דַּיְקָא, וּמִכָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר נַעֲשֶׂה מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה, וְהוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית.

י״א קז . . . . . כב
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְהִתְחַזֵּק לְרֹדֶף אַחַר ה׳ וְצַדִּיקָיו דַּיְקָא בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה לֵיצָנוּת, וִיגַלֶּה הַסִּבָּה שֶׁכֹּה מִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ, דַּיְקָא מֵחֲמַת שֶׁמְּגַלֶּה גִּלּוּי אֱלֹקוּת.

י״א קח . . . . . כב
יְחַזֵּק הַנִּמְעָן אוֹדוֹת כִּשְׁרוֹנוֹ בִּנְגִינָה דִּקְדֻשָּׁה, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן פְּחָדִים וּדְאָגוֹת וּסְפֵקוֹת הַחַיִּים, וִיחַזֵּק וְיַאֲמֵץ מְאֹד.

י״א קט . . . . . כד
יְחַזֵּק בְּעִנְיַן סֵדֶר, אֲשֶׁר זוֹכִים לָזֶה רַק עַל־יְדֵי תְּפִלּוֹת וְהִתְבּוֹדְדוּת, וִידַבֵּר מֵהַבִּלְבּוּלִים שֶׁנִּתְהַוִּים תָּמִיד בְּעִנְיַן הַדַּפָּסָה, וְאוֹדוֹת הִתְפַּשְּׁטוּת הַמִּסְיוֹן, וְעַל־כֵּן כַּמָּה שֶׁיַּדְפִּיסוּ כְּנֶגְדָּם אֵינוֹ דַּי, וְאֵין מַה לְּהַכְנֵס בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וִיחַזֵּק אֶת הַנּוֹגְעִים בַּדָּבָר מְאֹד.

י״א קי . . . . . כו
יְעוֹרֵר עַל מְגוּרִים בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וִיחַזֵּק אוֹדוֹת פַּרְנָסָה וּשְׁלוֹם־בַּיִת.

י״א קיא . . . . . כז
יְחַזֵּק נוֹרָאוֹת בְּעִנְיַן מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְיַגֶּלֶה גֹּדֶל הַפְּלָגַת מַעֲלָתָהּ וּנְחִיצוּתָהּ, וְיִשַּׂמַּח וְיעוֹדֵד מְאֹד לְחָיוֹת חַיִּים שְׂמֵחִים בְּדִבֵּקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א קיב . . . . . כח
יְחַזֵּק לַעֲבֹד עַל נְקֻדּוֹת הַשָּׁלוֹם וְהָאַחְדּוּת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּלְהִשְׁתַּדֵּל לְקָרֵב אֶת אֵלּוּ שֶׁנֶּחֱלְשֶׁת דַּעְתָּם, וְיַגֶּלֶה מֵאַיִן נִמְשָׁךְ דָּבָר זֶה, וְיעוֹרֵר עַל חוֹבָתֵנוּ בָּעֵת הַזֹּאת — לִלְחֹם מוּל הַמְסִיוֹן הַטָּמֵא פָּנִים אֶל פָּנִים, וּבְוַדַּאי נְנַצֵּחַ אוֹתָם בְּכֹחוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״א קיג . . . . . כט
יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת לְמוּד זְכוּת, וַאֲשֶׁר הִיא עִקָּרִית וְשָׁרְשִׁית מְאֹד, וְיַגֶּלֶה לְמָה זּוֹכִים עַל יָדָהּ, וְיַרְאֶה צְרוּף נִפְלָא בְּחֻבַּת זְכוּ״ת, שֶׁהִיא לְעֶבְדָּה וּלְמַעֲשֶׂה, וְיעוֹרֵר הַנִּמְצָן לְחַזֵּק אֶת כְּלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

י״א קיד . . . . . ל
יְדַבֵּר אוֹדוֹת עִנְיַן הַוִּדּוּי דְּבָרִים שֶׁצִּוָּנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, אֵיךְ מְקַיְּמִים זֹאת בַּדּוֹר הַזֶּה, וְיעוֹרֵר עַל נְסִיעָה לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל בְּאוּמַן, וְיחַזֵּק בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג, שֶׁלֹּא לִבְחֹר כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה, רַק לְהַנְשֵׂא לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְהָעִקָּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה שֶׁמַּרְחֶבֶת הַדַּעַת.

י״א קטו . . . . . לא
יְחַזֵּק אוֹדוֹת הַסַּבְלָנוּת בַּבַּיִת, וּלְהִתְנַהֵג עִם הָאִשָּׁה בְּדֶרֶךְ שְׁלוֹם־בַּיִת.

י״א קטז . . . . . לב
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַשִּׂמְחָה בַּבַּיִת לְכָל הַמִּשְׁפָּחָה.

י״א קיז . . . . . לג
יְדַבֵּר מֵהַמְתָּקַת הַדִּינִים, וְיִתֵּן עֵצָה אוֹדוֹת לָצֵאת זַכַּאי בַּמִּשְׁפָּט.

י״א קיח . . . . . לג
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַשִּׂמְחָה, הַגּוֹרֶמֶת שִׂמְחָה לְמַעְלָה, וְעִנְיַן אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א קיט . . . . . לד
יְגַלֶּה עִנְיַן הַחַיִּים הַמֻּרְכָּבִים שֶׁאֵינָם פְּשׁוּטִים כְּלָל, וְיחַזֵּק מְאֹד.

י״א קכ . . . . . לה
יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לְהִשָּׁבֵר כְּלָל מִכָּל הַנִּסְיוֹנוֹת דְּהַאי עַלְמָא, וְהָעִקָּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִבְרֹחַ מֵהַמְּרִירוּת וְהַדְּכְדּוּךְ.

י״א קכא . . . . . לו
יִתֵּן עֻצּוֹת וְהַדְרָכוֹת לְאִשָּׁה שֶׁתֵּלֵד בְּנָקֵל.

י״א קכב . . . . . לז
יְדַבֵּר מֵהַנְהָגַת ה׳ אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וִידַבֵּר מִשִּׁמְחָתֵנוּ שֶׁאָנוּ זוֹכִים לִהְיוֹת שַׁמָּשִׁים אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַזְהִיר לִשְׁמֹר עַל הַבְּרִיאוּת.

י״א קכג . . . . . לח
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן רְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת וְהוֹצָאַת הַכְּסוּפִים בַּפֶּה, וְיגַלֶּה שֶׁהַמְדַבֵּר עַל צַדִּיקִים, זֶה סִימָן עַל פְּגַם הַבְּרִית.

י״א קכד . . . . . מ
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת בֵּיצַד לְהַמְתֵּק מִכָּל הָרָע שֶׁל הָרַעְיוֹנִים הָרָעִים, עַל־יְדֵי סְפוּק הַנֶּפֶשׁ הַבָּא מִלִּמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״א קכה . . . . . מא
יְחַזֵּק אִשָּׁה הָעוֹסֶקֶת בִּזְכוּי הָרַבִּים, שֶׁתִּלְמַד עִם כָּל אַחַת אֱמוּנָה וְטָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה, שְׁמִירַת שַׁבָּת וּצְנִיעוּת.

י״א קכו . . . . . מא
יְחַזֵּק בְּכָל הַכֹּחוֹת לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלֹא לִשְׁבֹּר אֶת עַצְמוֹ.

י״א קכז . . . . . מב
יְגַלֶּה שִׂמְחָתוֹ עַל הַשָּׁלוֹם הַשּׁוֹרֵר בְּבֵית הַנִּמְעָן, וִיחַזֵּק מְאֹד.

י״א קכח . . . . . מג
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, שֶׁאֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ, וְיעוֹרֵר עַל כָּךְ מְאֹד.

י״א קכט . . . . . מד
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִתַּפְקִיד הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק בְּמִלְחֶמֶת הַחַיִּים, וְיעוֹרֵר מְאֹד לִזְכֹּר תָּמִיד הַחֲסָדִים הַנִּגְלִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

י״א קל . . . . . מה
יְגַלֶּה וְיעוֹרֵר אוֹדוֹת מַעֲלַת עִנְיַן הֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה מִתָּכְנִיתוֹ לְהוֹצִיא סִדּוּר עִם פֵּרוּשׁ ״עֵת רָצוֹן״ עַל דֶּרֶךְ רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״א קלא . . . . . מו
יְגַלֶּה, שֶׁכָּל הָעוֹבֵר עַל הָאָדָם הוּא לְטוֹבָה, וְאָסוּר לְהִשָּׁבֵר כְּלָל.

י״א קלב . . . . . מו
יְדַבֵּר מִסְּגֻלַּת אֲמִירַת שִׁיר הַשִּׁירִים בַּעֲבוּר חוֹלֶה, וּמֵחִזּוּק הָאִשָּׁה וּשְׁמִירַת

כְּבוֹדָהּ, וְיַבְהִיר אוֹדוֹת הַהֲפָצָה, שֶׁאֵינָהּ קִבּוּץ נְדָבוֹת, אֶלָּא חֲלוּקַת יַהֲלוֹמִים כְּפִי גֹּדֶל הַפְּעֻלּוֹת שֶׁפּוֹעֲלִים הַקּוֹנְטְרֵסִים.

י״א קלג . . . . . מח

יְעוֹרֵר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִבְחֹר רַק בַּחֲבֵרִים טוֹבִים, וְלִפְלֹט הַחוּצָה רַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְכוּ׳, וּבָאנוּ לְזֶה הָעוֹלָם רַק לְגַלּוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א קלד . . . . . מט

יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ בְּקִצָּרָה עַל שֶׁמִּתְפַּלְּלִים עָלָיו.

י״א קלה . . . . . מט

יְחַזֵּק עַל הֲפָצָה, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עַל חֶלְקֵנוּ, וְאָז יִתְבַּטֵּל הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁל נְאוּף, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַגָּהַת ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״ וְתִקּוּנֵי הַטָּעֲיוֹת שֶׁבִּכְרָכִים אֵלּוּ.

י״א קלו . . . . . נ

יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַקְּשָׁיוֹת שֶׁיֵּשׁ לַנִּמְצָן עָלָיו, וְיגַלֶּה שֶׁאֵלּוּ הֵן מֵחֲמַת רִבּוּי עֲוונוֹתָיו, וְיָזֻרְזוֹ לַעֲסֹק הַרְבֵּה בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת.

י״א קלז . . . . . נא

יַבִּיעַ תּוֹדָתוֹ עַל הַתְּפִלּוֹת שֶׁמִּתְפַּלֵּל הַנִּמְצָן בַּעֲבוּרוֹ, וִידַבֵּר מֵהַמְתָּקַת הַדִּינִים, וּמֵעִנְיַן לִשְׁאֹל שְׁאֵלוֹת מְיֻתָּרוֹת.

י״א קלח . . . . . נב

יְבָאֵר עִקַּר גְּדֻלַּת הָאָדָם, שֶׁמִּתְחַזֵּק מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְיֵיעַץ כַּדַּת מַה לַּעֲשׂוֹת בְּיֶלֶד שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל.

י״א קלט . . . . . נג

יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת לְזוּג אֲשֶׁר יָצְאוּ מִתְּאֵנָה קָשָׁה לְלֹא פֶּגַע, וְיעוֹרֵר לְהִסְתַּכֵּל עַל הַחֲסָדִים הַנּוֹרָאִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיִתֵּן עֵצָה לְבַת יִשְׂרָאֵל כֵּיצַד תִּתְנַהֵג עִם בַּעְלָהּ הַפּוֹגֵעַ בָּהּ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן שֶׁיִּשְׁרֹר הַשָּׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן צְנִיעוּת וּפַרְנָסָה.

י״א קמ . . . . . נד

יְדַבֵּר מֵעִנְיַן בִּטָּחוֹן עַצְמִי, וּמֵהַסֵּבֶל שֶׁלָּנוּ שֶׁאָנוּ עוֹבְרִים, וְיַזְכִּיר עִנְיַן ״בָּוֹא הַגֵּס מִכָּל מָקוֹם״, וְיחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד.

י״א קמא . . . . . נו

יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַגְּאֻלָּה שֶׁבָּאָה רַק עַל־יְדֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָנוּ צְרִיכִים רַק לְהָפִיץ אֱמוּנָה וְכוּ׳, וְיַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַהִתְבּוֹדְדוּת וְעִנְיַן ׳מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב׳, וּבַקָּשָׁה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל שִׂמְחָה וּדְבֵקוּת, וִידַבֵּר נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן הִתְחַזְּקוּת.

י״א קמב . . . . . נז
יְדַבֵּר מֵחְפּוּשׂ וּמְצִיאַת הַזִּוּוּג, שֶׁעִקַּר מַה שֶּׁצָּרִיךְ לְבִדֹּק הוּא אֵיךְ הַמְדֻבָּר אוֹחֵז בְּמִדּוֹתָיו.

י״א קמג . . . . . נח
יְדַבֵּר מִנְּתִינַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ ״אָדָל״ לְבַת, וְיַגֶּלֶה עִנְיַן שֵׁם זֶה.

י״א קמד . . . . . נט
יְגַלֶּה מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְתֵת תָּמִיד שֶׁבַח וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל עִנְיָנָיו, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַשִּׂמְחָה שֶׁבָּאָה לָאָדָם מְאֹד קָשֶׁה.

י״א קמה . . . . . ס
יְחַזֵּק זוּג עַל שִׂמְחָה בַּמַּתָּנָה הַמְשֻׁתֶּפֶת שֶׁנָּתַן לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיעוֹרֵר לִזְכֹּר הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, וִידַבֵּר מִצְּחוֹק הַבָּא מֵהַטְּחוֹל, שֶׁהוּא סִימָן עַל תַּקִּינוּת הַגּוּף.

י״א קמו . . . . . סא
יְשַׁבַּח כְּרָכֵי ״אֲשֶׁר בַּנַּחַל״, אֲשֶׁר מְחַיִּים הַמּוֹן־רַב, וְיעוֹרֵר לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַחוּשִׁים מְשֻׁעְבָּדִים אֵלָיו, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן כְּרוּזִים הַנִּשְׁמָעִים מִן הַשָּׁמַיִם לַמְבִינִים אֶת הָרְמָזִים שֶׁמְּרַמְּזִים.

י״א קמז . . . . . סב
יְחַזֵּק אַבְרֵךְ בְּהַזְכִּירוֹ לוֹ אֶת יְמֵי בַּחֲרוּתוֹ אֶצְלוֹ, וְיעוֹרְרוֹ עַל לְמוּד הַתּוֹרָה וְעַל עֵסֶק הַהַפָּצָה.

י״א קמח . . . . . סג
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל חֲזָרָה בִּתְשׁוּבָה עַל־יְדֵי שִׂמְחָה.

י״א קמט . . . . . סג
יְעוֹרֵר הַנִּמְצָן שֶׁתִּהְיֶה לוֹ סַבְלָנוּת בְּבֵיתוֹ לְמַעַן לֹא יִצְטָרֵךְ לְהִתְגָּרֵשׁ כִּבְעָבָר, וְיגַלֶּה מַעֲלַת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וִידַבֵּר מֵאֱמוּנַת חֲכָמִים.

י״א קנ . . . . . סה
יְחַזֵּק בַּעַל לִהְיוֹת מְכַבֵּד וְעוֹזֵר לְאִשְׁתּוֹ הַמְעֻבֶּרֶת, וּמֵעִנְיַן אוֹר חוֹזֵר שֶׁל דִּבּוּרִים שֶׁמְּדַבֵּר לַזּוֹלֶת.

י״א קנא . . . . . סו
יְעוֹרֵר מְאֹד אֶת הַטָּרוּד בְּמַלַּאכְתּוֹ — ׳לְגַנֵּב׳ עִתִּים לַתּוֹרָה, וְיחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלַעֲקֹר אֶת הַדְּכָאוֹן הַפְּנִימִי הֶחָבוּי בּוֹ, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַזְכִּיר הָרַ . שֶׁרוֹדְפִים אוֹתוֹ וְעַל מָה, וּמֵעִנְיַן תַּלְמוּד תּוֹרָה

דְּרָבִים, וְיִתָּאֵר קִצָּר זְמַנּוֹ, שֶׁעַל־כֵּן אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲנוֹת אֲפִלּוּ לְאָחוּז מִן הַמִּכְתָּבִים.

י״א קנב . . . . . סח
יְחַזֵּק מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וְלִבְרֹחַ מִן הַדְּאָגָה וְהָעַצְבוּת, וְצָרִיךְ עַל זֶה מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ.

י״א קנג . . . . . סח
יְחַזֵּק לִנְסֹעַ לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלַעֲשׂוֹת שָׁם וּדּוּי דְּבָרִים כַּנָּהוּג, וִידַבֵּר מִסַּבָּלָנוּת וְעִנְיַן נִשּׂוּאִין רַק לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְהַשִּׂמְחָה מַרְחֶבֶת הַדַּעַת.

י״א קנד . . . . . סט
מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְעוֹרָם עַל עִנְיַן הָאַהֲבָה בֵּין הַחֲבֵרִים, וּגְמִילוּת חֶסֶד בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, וּלְגַלּוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בָּעוֹלָם, וְיַחֲזֵק מְאֹד עַל נְקֻדּוֹת אֵלּוּ.

י״א קנה . . . . . עב
יְגַלֶּה מַעֲלַת הַמְּפִיץ אֱמוּנָה בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הָעֶרֶב־רַב הֶעֱבִירוּ עַל הַדַּת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאֹפֶן הֲכִי טָמֵא יוֹתֵר מִדָּתוֹת הָאֻמּוֹת, וְיַחֲזֵק הַנִּמְצָן עַל הַפָּצַת הַקּוּנְטְרֵסִים, וְיגַלֶּה מַעֲלָתָם וּמַעֲלַת הֲפָצָתָם.

י״א קנו . . . . . עד
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מַעֲלַת הַתּוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּ״לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן״ הַקָּדוֹשׁ, וּלְהִתְבּוֹדֵד עַל כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה, וְיַפְלִיג בְּמַעֲלַת הָרַב מְטִשֶּׁהרִין וּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים.

י״א קנז . . . . . עו
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת שֶׁצָּרִיךְ לְהַלְבִּישׁ הַתּוֹרָה, כְּדֵי לְקָרֵב הָרְחוֹקִים אֵלֶיהָ, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, אֵיךְ שֶׁמַּעֲלִים וּמַסְתִּיר אֶת עַצְמוֹ מִן הָעוֹלָם.

י״א קנח . . . . . עז
יְחַזֵּק אֶחָד שֶׁנָּפַל לְפַח יָקוּשׁ, וְיַזְהִירוֹ לָדוּן אֶת אִשְׁתּוֹ לְכַף זְכוּת, וְיגַלֶּה לוֹ שֶׁאֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל נִמְצֵאת הַתְּרוּפָה לְכָל בְּעָיָה.

י״א קנט . . . . . עח
יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר חֲשׁוּכֵי בָּנִים, וְיִתֵּן לָהֶם שֵׁשׁ הַנְהָגוֹת לְמַעַן יִפָּקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

י״א קס . . . . . עט
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַשָּׁלוֹם בֵּין הַחֲבֵרִים, וְגֹדֶל הַנְּחִיצוּת וְהַחוֹבָה לַעֲסֹק בָּזֶה לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ.

י״א קסא . . . . . פ
יַרְגִּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א קסב . . . . . פא
יְחַזֵּק בָּחוּר בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, סוֹד הַזִּוּוּג הָעֶלְיוֹן, וְיעוֹרְרוֹ לְהִתְחַזֵּק בְּצַעֲרוֹ הַקָּשֶׁה.

י״א קסג . . . . . פב
יְחַזֵּק מְאֹד אֶת הַנִּמְצָן אוֹדוֹת הִתְוַדְּעוּתוֹ מֹרֵנוּ זַ״ל, וְיִשַּׁבַּח מְאֹד עִסְקוֹ בְּעִנְיַן יְחוּדִים קְדוֹשִׁים, שֶׁגִּדְּלָה מְאֹד מַעֲלָתָם.

י״א קסד . . . . . פג
יְעוֹרֵר מְאֹד עַל הִתְבּוֹדְדוּת כִּרְצוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיסַפֵּר מַעֲשֶׂה מֹרֵנוּ זַ״ל עִם הָרַב מִבְּרֶסְלֶב בְּעִנְיָן זֶה.

י״א קסה . . . . . פד
יִתֵּן חִזּוּק לְאִשָּׁה מְעֻבֶּרֶת כְּיצַד תִּתְנַהֵג בִּימֵי עִבּוּרָהּ.

י״א קסו . . . . . פד
יְחַזֵּק אוֹדוֹת מְזוּזָה, שַׁבָּת וְכַשְׁרוּת.

י״א קסז . . . . . פה
יַגֶּלֶה שֶׁמֵּרֹב הַדְּקְדּוּקִים יְכוֹלִים לְאַבֵּד זִוּוּגוֹ, וְיַמְלִיץ עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין, וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל אֲמִירַת ״יוֹם תְּהִלִּים״, וְיָזֵרז לְחַזֵּק אֶת הַבֵּן שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ קְרֹא וּכְתֹב.

י״א קסח . . . . . פו
יוֹכִיחַ הַנִּמְצָן שֶׁמְּבַקֵּשׁ זִוּוּג מִסּוּג מְסֻיָּם דַּיְקָא, וְיִתֵּן לוֹ כַּמָּה עֵצוֹת פְּרָטִיּוֹת בְּעִנְיָן זֶה, וְיחַזֵּק אוֹדוֹת מְצִיאַת הַזִּוּוּג שֶׁהוּא נֶעֱלָם וְנִסְתָּר מִבְּנֵי־אָדָם.

י״א קסט . . . . . פז
יְחַזֵּק אִשָּׁה אוֹדוֹת כְּבוֹד בַּעְלָהּ, וְיגַלֶּה מַעֲלַת זֶה הָעִנְיָן, וִידַבֵּר מֵהַדְלָקַת גֵּרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א קע . . . . . פח
יְדַבֵּר מִמְּצִיאַת הַזִּוּוּג וּמִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א קעא . . . . . פט
יְדַבֵּר מִצִּדְקַת הַהַדְפָּסָה, וְיגַלֶּה חוֹבַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְיעוֹרֵר עַל זֶה, וְיזָרֵז קְבִיעוּת שִׁעוּר בְּכָל יוֹם.

י״א קעב . . . . . צ
יְחַזֵּק שֶׁאֵין בּוֹכִים עַל חָלָב שֶׁנִּשְׁפַּךְ, וְיעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ
וּבְדִיקַת מְזוּזוֹת.

י״א קעג . . . . . צא
יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר הַנִּמְעֶנֶת מִילָדֶיהָ, וִידַבֵּר מִשְּׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א קעד . . . . . צא
יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּוּוּג, וְנִשּׂוּאִין לְשֵׁם שָׁמַיִם, לָקַחַת
הַשִּׁדּוּךְ הָרִאשׁוֹן שֶׁמַּצִּיעִים, וְיחַזֵּק וְיָפִיחַ תִּקְוָה טוֹבָה לַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי בּוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְעִנְיַן לְשַׂמֵּחַ אֶת אֲחֵרִים הַמְסֻגָּל מְאֹד.

י״א קעה . . . . . צג
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא תִּהְיֶה כֹּה נֶקְשָׁה עִם עַצְמָהּ, וְעִנְיַן שְׁמִירַת
שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְזִוּוּגִים, וְעַיִן הָרָע, וּמַיִם הַמְבַטְּלִים כְּשׁוּף.

י״א קעו . . . . . צד
יְדַבֵּר מִתְּפִלָּה בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, וּבְדִיקַת מְזוּזוֹת, וְיחַזֵּק לֹא לְהִתְיָאֵשׁ.

י״א קעז . . . . . צד
יְאַחֵל זֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וִידַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּשְׁלוֹם־בַּיִת
וְהַצְלָחָה.

י״א קעח . . . . . צה
יַזְהִיר לְדַבֵּר בְּהֵיכַל קָדְשֵׁנוּ אַךְ וְרַק דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית,
וְיוֹכִיחַ שֶׁלֹּא לְדַבֵּר וּלְקַבֵּל לְשׁוֹן־הָרָע, וְיגַלֶּה שֶׁמָּשִׁיחַ יִהְיֶה תִּקּוּן לַנָּחָשׁ
שֶׁדִּבֵּר לְשׁוֹן־הָרָע, וְעָלֵינוּ לְהַמְשִׁיךְ הַתִּקּוּן הַזֶּה כְּבָר מֵעַכְשָׁו.

י״א קעט . . . . . צו
יְדַבֵּר מִנְּסִיוֹנוֹת הַחַיִּים, וּמֵעִנְיַן שֶׁמַּכְנִיסִים יְדִיעַת אֱלֹקוּת בְּדַעְתּוֹ, וּמַה
זּוֹכֶה עַל־יְדֵי־זֶה, וְיגַלֶּה מַעֲלַת אָדָם הַמִּתְבּוֹדֵד וּמְדַבֵּר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
וְיעוֹרֵר לְחַדֵּשׁ נִגּוּנִים.

י״א קפ . . . . . צז
יְגַלֶּה מֵעִנְיַן אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא אוֹר הַגָּנוּז, וְיבָאֵר מִקְרָא קֹדֶשׁ בְּפָרָשַׁת
בֹּא עַל עִנְיַן תִּקּוּן הַיְסוֹד שֶׁנַּעֲשָׂה בְּמִצְרַיִם כְּנֶגֶד טֻמְאַת הַמִּצְרִים, וְיגַלֶּה
שֹׁרֶשׁ קְדֻשַּׁת הַקּוּנְטְרֵסִים מֵאַיִן נִמְשָׁכִים, וִידַבֵּק הַקּוֹרֵא בָּהֶם בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א קפא . . . . . צח
יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוּזוֹת אֵצֶל הַחוֹלֶה, וְעִנְיַן שְׁמִירַת שַׁבָּת.

י״א קפב . . . . . צט
יְדַבֵּר מֵהֲקָמַת בַּיִת וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א קפג . . . . . ק
יִתֵּן הַדְרָכָה לְזוּג עַל מְנַת שֶׁיִּפָּקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קַיְמָא, וְיַחֲזְקֵם מְאֹד שֶׁלֹּא לְהִתְגָּרֵשׁ, חַס וְשָׁלוֹם.

י״א קפד . . . . . ק
יְעוֹרֵר עַל שַׁבָּת, תְּפִלִּין וְכַשְׁרוּת.

י״א קפה . . . . . קא
יְחַזֵּק מִשְׁפָּחָה שֶׁנָּפְלָה בַּפַּח בְּעִנְיַן פַּרְנָסָה, וְיַחֲזְקֵם אוֹדוֹת יְסוֹדוֹת הַיַּהֲדוּת, וְיָפִיחַ בָּהֶם אַחֲרִית וְתִקְוָה טוֹבָה.

י״א קפו . . . . . קב
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת עֲמִקוּת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁאֵין שׂוּם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְהַכֹּל נִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וּמַה שֶּׁעָבְרוּ מַשְׁבֵּר, יְכוֹלִים לִבְנוֹת אֲחֵרִים, וְיַחֲזֵק וְיַאֲמֵץ מְאֹד בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם.

י״א קפז . . . . . קד
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל שִׂמְחָה וְדַעַת חַסְדֵי הַמָּקוֹם, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה וּבִפְרָט בְּהַדְלָקַת נֵרוֹת, וּלְשַׂמֵּחַ הַמִּשְׁפָּחָה.

י״א קפח . . . . . קה
יְאַחֵל עַל נַחַת מֵהַיְלָדִים, וְיַחֲזֵק עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת וְכַשְׁרוּת הַמְּזוּזוֹת וְהַמַּאֲכָלִים.

י״א קפט . . . . . קו
יְעוֹרֵר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִידִית וּלְדַלֵּג עַל כָּל נִסְיוֹנוֹת הַחַיִּים.

י״א קצ . . . . . קו
יְחַזֵּק מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּלְהַשְׁרוֹת אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה בַּבַּיִת, וְיעוֹרֵר עַל קִנְיָן וְנַחֲלָה בְּיִבְנְאֵל, וְיַזְהִיר עַל אַהֲבָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

י״א קצא . . . . . קז
מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְחַזְּקֵם וְיאַמְּצֵם בְּעִנְיַן הַמִּלְחָמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁבֵּין מַלְכוּת הַמִּינוּת לְאוֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיזָרֵז

לְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל כִּתְרוּפָה נֶגֶד הִתְפַּשְׁטוּת הָאֶפִּיקוּרְסוּת שֶׁל מַלְכוּת הַמִּינוּת.

י״א קצב . . . . . קיא
יְחַזֵּק מְאֹד עִנְיַן הַבְּנִיָּה שֶׁל הַנִּמְעָן בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, וּמְזַכֶּה הָרַבִּים שָׁם, וְיַבִּיעַ תִּקְוָתוֹ, שֶׁיִּהְיֶה לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁפַע גַּשְׁמִיּוּת, וְיחַזֵּק הַנִּמְעָן אוֹדוֹת פְּעִילוּתוֹ בְּעִנְיַן קֵרוּב רְחוֹקִים.

י״א קצג . . . . . קיג
יְדַבֵּר מֵהַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמְנִיעוֹת שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְדַלֵּג עַל הַכֹּל, וּלְבַסּוֹף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

י״א קצד . . . . . קיד
יְחַזֵּק מְאֹד אוֹדוֹת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וִישַׁבַּח וְיעוֹרֵר עִנְיַן לִמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְיָבֹאר נְקֻדָּה זוֹ עַל־פִּי פָּסוּק ״מֵאָשֵׁר שִׁמְנָה לַחְמוֹ״.

י״א קצה . . . . . קטו
יְעוֹרֵר לִשְׁמֹר עַל בְּרִיאוּת הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בָּרִיא לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַבִּיעַ אָשְׁרֵנוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ, שֶׁנָּפַלְנוּ בְּחֶלְקוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״א קצו . . . . . קטז
יְחַזֵּק אֶת הַמִּתְלַהֵב יֶתֶר עַל הַמִּדָּה, וְרוֹצֶה לְהָפִיץ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל רִבּוּי אוֹר וְכוּ׳, וְיוֹכִיחֵנוּ לִנְהֹג כָּרָאוּי בְּבֵיתוֹ.

י״א קצז . . . . . קיח
יַבִּיעַ סִפּוּק אוֹדוֹת הַשִּׂמְחָה הַשּׁוֹרָה בְּבֵית הַנִּמְעָן, וְיחַזְּקוֹ עַל כָּךְ מְאֹד.

י״א קצח . . . . . קיח
יְדַבֵּר מֵעֵסֶק הַתּוֹרָה וּבִפְרָט לִמּוּד הֲלָכָה, וִידַבֵּר מִפַּרְנָסָה בִּזְכוּת הַהֲפָצָה.

י״א קצט . . . . . קיט
יְחַזֵּק חָתָן קֹדֶם חֻפָּתוֹ, אֲשֶׁר מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוונוֹתָיו, וְיגַלֶּה לוֹ הַמַּעֲלָה לִשְׂכֹּחַ אֶת הֶעָבָר, וּלְהָפִיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״א ר . . . . . קכ
יְחַזֵּק אוֹדוֹת הַדִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא נִשְׁאָר לָאָדָם כְּלוּם רַק מַה שֶּׁחוֹטֵף תּוֹרָה וּמִצְווֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

י״א רא . . . . . קכא
יִשְׁתַּתֵּף בְּשִׂמְחַת הַנִּמְעָן שֶׁזָּכָה לְהִתְגּוֹרֵר בִּסְבִיבָה חֲרֵדִית, וְיעוֹרְרוֹ לְחַזֵּק אֶת אִשְׁתּוֹ, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א רב . . . . . קכב
יְחַזֵּק עַל הִתְבּוֹדְדוּת, וּשְׁלוֹם בַּיִת

י״א רג . . . . . קכג
יַרְגִּיל עַל הִתְבּוֹדְדוּת, וּלְסַפֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל עִנְיָנוֹ, וִידַבֵּר מִמַּעֲלַת מִדַּת הַשְׁתִיקָה, וְיעוֹרֵר עַל תְּהִלִּים וּמִשְׁנָיוֹת.

י״א רד . . . . . קכד
יְעוֹרֵר עַל שִׂמְחָה, הִתְבּוֹדְדוּת וְסַבְלָנוּת.

י״א רה . . . . . קכה
יִשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר חֲשׁוּבֵי בָּנִים, וְיִתֵּן כַּמָּה הַנְהָגוֹת פְּרָטִיוֹת לְמַעַן יִזְכּוּ לְהִפָּקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא.

י״א רו . . . . . קכה
יְאַחֵל מַזָּל טוֹב עַל אֵרוּסֵי הַבֵּן, וְיעוֹרֵר עַל תְּשׁוּבָה.

י״א רז . . . . . קכו
יְדַבֵּר מִמְּצִיאַת חֵן וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְכַשְׁרוּת.

י״א רח . . . . . קכו
יְגַלֶּה מַה נִּגְרָם לָאָדָם הַזּוֹכֶה לִלְמֹד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וִידַבֵּר מִמַּעֲלַת הַהִתְבּוֹדְדוּת.

י״א רט . . . . . קכז
יְגַלֶּה אֵיךְ זוֹכִים לְרָווֹת נַחַת מִילָדִים טוֹבִים.

י״א רי . . . . . קכח
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּתְפִלָּה בָּעֵת הַזֹּאת.

י״א ריא . . . . . קכח
יַזְהִיר אִשָּׁה שֶׁתִּשְׁמֹר עַצְמָהּ לֹא לְהִכָּנֵס אֶל דְּכָאוֹן, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א ריב . . . . . קכט
יְעוֹרֵר עַל תְּפִלִּין, מְזוּזָה וְשַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א ריג . . . . . קל
יְחַזֵּק מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וִיגַלֶּה שֶׁלִּפְעָמִים הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נוֹטֵעַ בָּאָדָם נְקֻדָּה מְסֻיֶּמֶת, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לַעֲזֹר לַאֲחֵרִים עִם אוֹתָהּ נְקֻדָּה, וְהָעִקָּר לַעֲשׂוֹת מְתִיקוּת מִמְּרִירוּת.

י״א ריד . . . . . קלא
יְדַבֵּר מֵאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁעַל יָדָהּ נִפְטָרִים מֵרִגְישׁוּת יֶתֶר, וְעִנְיַן שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א רטו . . . . . קלב
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מֵעִקַּר עֲבוֹדָתֵנוּ לְהָפִיץ אֶת תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וְהָעִקָּר לַחְתֹּר אֶל הַפְּנִימִיּוּת, וִידַבֵּר מִקְּיוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת בְּפֹעַל מַמָּשׁ, וְעִנְיַן בִּטּוּל הַשֵּׂכֶל הָעַצְמִי לְגַמְרֵי.

י״א רטז . . . . . קלג
יְדַבֵּר מִשְּׁמִירַת שַׁבָּת וּמְזוּזָה וְכַשְׁרוּת.

י״א ריז . . . . . קלד
יִתְנַצֵּל בְּאֵיזֶה עִנְיָן פְּרָטִי שֶׁאֵינוֹ שַׁיָּךְ לוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְיַשֵּׁר אֶת הַהֲדוּרִים.

י״א ריח . . . . . קלה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן מְצִיאַת הַזִּווּג וְגֵרוּשִׁין, וְיעוֹרֵר עַל הַנָּחַת תְּפִלִּין, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַתְּפִלִּין בְּמִנְיָן.

י״א ריט . . . . . קלה
יָשִׁיב תְּשׁוּבָה אוֹדוֹת עִנְיָן פְּרָטִי בְּעִנְיַן מִשְׁלוֹחַ יֶלֶד בְּתַחְבּוּרָה מְסֻדֶּרֶת לְתַלְמוּד תּוֹרָה חֲסִידִי.

י״א רכ . . . . . קלו
יְחַזֵּק בַּת יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת הַדִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וִיחַזֵּק שֶׁלֹּא לְהִתְיָאֵשׁ.

י״א רכא . . . . . קלז
יַבִּיעַ הִשְׁתַּתְּפוּת בְּשִׂמְחַת מְצִיאַת פַּרְנָסַת הַנִּמְצָן, וְיעוֹדֵד לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּכָל הַנְּפִילוֹת, וִידַבֵּר מִשִּׂמְחָתֵנוּ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיוֹצִיא רְמָזִים מִשִּׂיחַת מְלִיצָה שֶׁל ר׳ נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶעֶר זַ״ל לָקוּם מִכָּל הַנְּפִילוֹת, וִידַבֵּר מִסַּבְלָנוּת וְשִׂמְחָה וּפַרְנָסָה.

י״א רכב . . . . . קלח
יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ אוֹדוֹת הַהֲבָנָה הַהֲדָדִית שֶׁבְּבֵית הַנִּמְעָנֶת, וְיגַלֶּה לָהּ שִׂיחַת מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל לְבִתּוֹ צִירֶל בְּעִנְיַן אֲמִירָתָהּ בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א רכג . . . . . קלט
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִנּוֹרָאוֹת מַעֲלַת עֲצוּת רַבֵּנוּ זַ״ל וְהַמְקַיְּמָן בִּתְמִימוּת, וְעִנְיַן הָאֱמוּנַת חֲכָמִים בּוֹ זַ״ל בַּדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים לְעֲמַת דּוֹרוֹת אֵלּוּ, וְכֵיצַד צָרִיךְ

שֶׁתַּרְאֶה מַעֲלַת הַהִתְבּוֹדְדוּת, וְדִבּוּר נִפְלָא מֵהַמַּגִּיד מִמֶּעזְרִיטְשׁ זי״ע אוֹדוֹת הַדְּבֵקוּת הַקְּבוּעָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א רכד . . . . . קמא
יָעִיר עַל אֵיזוֹ טָעוּת שֶׁנָּפְלָה בַּקֻּבָּץ ״תּוֹךְ הַנַּחַל״, וִידַבֵּר הַרְבֵּה מְאַחְדוּת וְשָׁלוֹם, וְעִנְיַן הַהֲפָצָה שֶׁל סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״א רכה . . . . . קמב
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן לַהֲפֹךְ אֶת הַיְרִידוֹת לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וְיִתֵּן עֵצָה כְּנֶגֶד כָּל הַיִּסּוּרִים לְהַדְבִּיק הַנֶּפֶשׁ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִסַּפֵּר הַצָּרוֹת נוֹרָאוֹת שֶׁעָבְרוּ עַל מוֹהַרַנ״תְ זַ״ל, וְכָל עִקַּר קִיּוּם עֲמִידָתוֹ בְּתֹקֶף הַצָּרוֹת — עַל־יְדֵי שֶׁעָסַק בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ כַּעֲצַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״א רכו . . . . . קמג
יְחַזֵּק מְאֹד אֶת הָעוֹסְקִים בַּהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה נוֹרָאוֹת הַפְלָגַת מַעֲלַת הָעִנְיָן, וְיסַפֵּר מֵהַנַּעַם שֶׁהָיָה לוֹ בְּעֵת אֲשֶׁר זָכָה לְהָפִיץ.

י״א רכז . . . . . קמה
יְחַזֵּק מְאֹד אֶת הַזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֹרָב לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרֵר לָדוּן כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְיגַלֶּה נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן הַהִסְתָּרָה הַמַּסְתֶּרֶת אוֹר הַשֵּׁם, וּמִנִּפְלָאוֹת מַעֲלַת שִׁמְחַת הַמִּצְוֹות, וְיגַלֶּה מֵעִנְיַן אֱמֶת שֶׁהוּא סוֹד הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָעִקָּר לֹא לִהְיוֹת שַׁקְרָן בְּעִנְיַן שֶׁיְחַשֵּׁב שֶׁהוּא אֵינוֹ שָׁוֶה לְכֻלּוֹם, וְיגַלֶּה כֵּיצַד נִזְכֶּה לְאוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים, וְיעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ וְלֹא לְהַטְעוֹת עַצְמוֹ, וְלִקְבֹּעַ שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה.

י״א רכח . . . . . קמח
יְחַזֵּק אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַבָּקִי בַּעֲבוֹדַת הָאֲדָמָה — עַל עִנְיַן מְגוּרָיו בְּיַבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וְקֵרוּב כָּל הָאִכָּרִים שָׁם לְתוֹרָה וַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

י״א רכט . . . . . קמט
יְעוֹרֵר הַנִּמְצָן לָתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל חֶסְדָּיו הַמְרֻבִּים עִמּוֹ, וְיַחֲזֹר עַל לִמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁהוּא תְּפִלָּה, וְלֹא לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים.

י״א רל . . . . . קנ
יַדְרִיךְ חָתָן קֹדֶם חֻפָּתוֹ לְהָכִין אֶת עַצְמוֹ בַּהֲכָנָה, וּלְהִתְוַדּוֹת הַרְבֵּה עַל הֶעָבָר, וְיַעְתִּיק קֶטַע נִפְלָא מִסֵּפֶר חֲסִידִים וְיעוֹרֵר מְאֹד.

י״א רלא . . . . . קנא
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת זְכוּי הָרַבִּים עַל־פִּי סֵדֶר חֲסִידִים, וְיַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ עַל שֶׁהַנִּמְצָן דָּר בִּיבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״.

י״א רלב . . . . . קנב
מְכַתֵּב כְּלָלִי לְכָלְלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד בְּעִנְיַן הָאַהֲבָה הָעֲצוּמָה בֵּין כֻּלָּם, וְיגַלֶּה עִנְיַן הִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר שְׁתֵּי תּוֹעֲלוֹת יוֹצְאוֹת מִמֶּנָּה, וְיַדַּבֵּר מִסֵּדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל וּמֵאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְשֶׁלֹּא לְהִשְׁתָּרֵר עַל זוּלָתוֹ, וּמֵהַמַּחֲלֹקֶת שֶׁבְּפִנִּים אֲשֶׁר כּוֹאֶבֶת מְאֹד, וְיעוֹרֵר וְיחַזֵּק.

י״א רלג . . . . . קנו
יְדַבֵּר מִנִּסְיוֹנוֹת הַחַיִּים, וְיוֹכִיחַ אֶת הַנִּמְצָן שֶׁאֵין נָאֶה לַעֲזֹב אַחֲרֵי כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה טוֹבוֹת שֶׁקִּבֵּל, וְיעוֹרֵר עַל מְצִיאַת נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּעַצְמוֹ, וְיַבִּיעַ אַהֲבָתוֹ הַיְשָׁנָה לַנִּמְצָן.

י״א רלד . . . . . קנז
יְחַזֵּק קָשֶׁה יוֹם הָאָסוּר בְּבֵית סֹהַר בֵּין הָאֲסִירִים, וְזָכָה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה בִּזְכוּת דִּבּוּרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיחַזְּקוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל עִנְיָנוֹ בְּלָשׁוֹן שֶׁרָגִיל בָּהּ, וּלְהִזָּהֵר בְּכַשְׁרוּת וּבִקְדֻשַּׁת הַבְּרִית, בְּהַנָּחַת תְּפִלִּין וַאֲמִירַת כָּל הַתְּהִלִּים בְּכָל יוֹם.

י״א רלה . . . . . קנט
יְגַלֶּה הַכְּלָל הַבָּרוּר, שֶׁהַכּוֹרֶה בּוֹר לַחֲבֵרוֹ בּוֹ יִפֹּל, וְיעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת הַכֹּל, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה אַחְדוּת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְלֹא נִטְעֶה כַּדּוֹרוֹת שֶׁלְּפָנֵינוּ, וְעִנְיָנוֹ הוּא לְהַחְדִּיר אֱמוּנָה וְשִׁעוּרִים קְבוּעִים, וְהָעִקָּר לִמּוּד גְּמָרָא, וִידַבֵּר מֵחָלוֹם שֶׁיִּתְגַּשֵּׁם בְּבִנְיַן ״עִיר בְּרֶסְלֶב״ בִּיבְנְאֵל — עַל שֵׁם רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״א רלו . . . . . קסא
יְחַזֵּק בְּדִבּוּרִים נִלְהָבִים בָּחוּר שֶׁעוֹבֶרֶת עָלָיו מְרִירוּת דִּמְרִירוּת בְּאַחוּר מְצִיאַת זִוּוּגוֹ, וְיגַלֶּה לוֹ שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה הַעֲלָמוֹת נִסְתָּרוֹת, וּבֵינְתַיִם יִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְיחַזְּקוֹ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיגַלֶּה עִנְיַן ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא — לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין הַבְּרִיּוֹת.

י״א רלז . . . . . קסג
יְסַפֵּר מַעֲשֶׂיָּה נָאָה מֵאֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁהָיְתָה לְאֵשֶׁת ר׳ חַיִּים סְטוֹלֶער בְּמוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְקְדָה בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, וְיוֹרֶה לְהוֹצִיא מִזֶּה עֵצוֹת וְכוּ׳.

י״א רלח . . . . . קסד
יְגַלֶּה בְּעִנְיַן הַפָּצַת הַקּוּנְטְרֵסִים אֲשֶׁר יַרְחִיבוּ לַנִּמְעָן פַּרְנָסָתוֹ הַמֻּתֶּרֶת עַל־פִּי דִּין, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַהֲפָצָה, וִידַבֵּר מֵהַרְחָבָה בַּבַּיִת.

י״א רלט . . . . . קסו
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״ שֶׁנִּבְנָה בְּכָל אֲתַר, וּמֵעֲצַת הַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה לְבַד הָיְתָה כְּדָאִית כָּל הַהִתְקָרְבוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִפְטָרִים מִכָּל מִינֵי דְּמְיוֹנוֹת, וִידַבֵּר מֵהַנְהָגָתוֹ שֶׁכָּל תַּלְמִידָיו יְדַבְּרוּ בָּרַבִּים.

י״א רמ . . . . . קסז
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וּמֵהַרְוָחָה בְּגַשְׁמִיּוּת, וְאֵי אֶפְשָׁר לְבַטֵּל הָעֵרֶב־רַב, כִּי אִם עַל־יְדֵי דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״א רמא . . . . . קסח
יְדַבֵּר אוֹדוֹת מְקֹוֶה בַּעֲבוּר רְפוּאָה, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַמְּקֹוֶה, וְעִנְיַן הַשִּׂמְחָה שֶׁהִיא רְפוּאָה, וְיחַזֵּק עַל לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת.

י״א רמב . . . . . קסט
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הָעֵסֶק בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וַהֲפָצָתָם.

י״א רמג . . . . . קסט
יְעוֹרֵר עַל הַתְּפִלָּה עֶרֶב וָבֹקֶר בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, וִידַבֵּר מֵרְפוּאָה שְׁלֵמָה מִמְּתָחִים.

י״א רמד . . . . . קע
יְדַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת, וּמֵעִנְיַן כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים.

י״א רמה . . . . . קע
יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת, וְעִנְיַן הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדְדוּת בְּתָמִידוּת, עַד שֶׁאַף פַּעַם אֵינוֹ לְבַד, וְתָמִיד דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִתֵּן עֵצָה פְּרָטִית לְאִשָּׁה מְעֻבֶּרֶת.

י״א רמו . . . . . קעא
יְדַבֵּר מִנִּסְיוֹנוֹת הַחַיִּים, וְתוֹרָה כ״ד בְּ״לִקּוּטֵי מוֹהֲר״ן״ הַשַּׁיֶּכֶת לָזֶה, וְיעוֹדֵד לָצֵאת מִדְּקְדּוּקֵי עֲנִיּוּת, וִידַבֵּר מֵהֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים בֵּין שִׂכְבוֹת הָעָם, וּמִשְּׂמְחַת הַבַּיִת וְיִחוּדִים קְדוֹשִׁים, וְיחַזֵּק מְאֹד בְּעִנְיַן הַזּוֹכֶה לְקָרֵב הַגְּאֻלָּה עַל־יְדֵי הֲפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים.

י״א רמז . . . . . קעג
יַבִּיעַ אֶת זִכְרוֹנוֹ הַתָּמִידִי מֵהַנִּמְצָן בְּהִשְׁתּוֹקְקוּת וְכוּ׳, וְיעוֹרְרוֹ עַל קִיּוּם מִצְווֹת מַעֲשִׂיּוֹת וִידִיעַת הַהֲלָכוֹת, וִידַבֵּר נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן אֱמוּנָה וּבִטָּחוֹן.

י״א רמח . . . . . קעד
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הָפָצַת הַקּוּנְטְרֵסִים, אֲשֶׁר מִזֶּה יִהְיֶה גַּם לָנוּ תִּקּוּן.

י״א רמט . . . . . קעד
יְחַזֵּק שִׂמְחָתֵנוּ בְּהִתְוַדְּעוּתֵנוּ מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרֵר עַל כָּךְ, שֶׁעִקַּר נִצָּחוֹן הַמִּלְחָמָה הוּא כְּשֶׁמִּתְחַזְּקִים בִּגְבוּרָה.

י״א רנ . . . . . קעו
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן מִשְׂרָה בְּפַרְנָסָה, וְאֵין בְּרִיָּה בָּעוֹלָם, שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלֶיהָ נִסָּיוֹן, וִידַבֵּר נוֹרָאוֹת מֵהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וּמֵעִנְיַן יְשׁוּב הַדַּעַת וּמְתִינוּת, וְיחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

י״א רנא . . . . . קעז
יְאַחֵל הַצְלָחַת הַמִּשְׁפָּחָה, וַיַּמְלִיץ עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וְיעוֹרֵר עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א רנב . . . . . קעח
יַרְגִּיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַזּוֹכֶה לָזֶה מַשִּׂיג בִּתְפִלָּתוֹ וְכוּ׳.

י״א רנג . . . . . קעח
יְעוֹרֵר לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, וּלְהִשָּׁמֵר מֵעַצְבוּת וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

י״א רנד . . . . . קעט
יְעוֹרֵר עַל הַמִּצְוָה שֶׁל הַמַּחֲזִיר גְּרוּשָׁתוֹ, וְיַרְגִּיל בְּשִׂמְחָה וּבֶאֱמוּנָה, וְלָדוּן לְכַף זְכוּת אֶת אִשְׁתּוֹ.

י״א רנה . . . . . קפ
יְאַחֵל וִיבָרֵךְ וְיעוֹרֵר עַל הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וִידַבֵּר מֵהֶבְנָה הֲדָדִית בַּבַּיִת וְכַשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים.

י״א רנו . . . . . קפא
יְדַבֵּר מִכְּלַל חָשׁוּב בַּחַיִּים, וְיעוֹרֵר לְיַשְּׁמוֹ בַּמְּצִיאוּת.

י״א רנז . . . . . קפב
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת מִצְוַת מְזוּזָה, וְהַקְּפָדָה עַל כְּשֵׁרוּתָהּ.

י״א רנח . . . . . קפב
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְעִקַּר הַמַּחֲלוֹת בָּאוֹת מֵחֲמַת חֶסְרוֹן הַשִּׂמְחָה.

י״א רנט . . . . . קפג
יְזָרֵז נְשׁוּאֵי בַּת הַמִּשְׁפָּחָה, וִידַבֵּר מֵרְפוּאָה שְׁלֵמָה, וַיַּרְגִּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א רס . . . . . קפד
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת וּנְחִיצוּת מִדַּת הַהִתְחַזְּקוּת, וּמֵעְנְיַן מְשִׁיבַת וְהִשְׁתַּפְּכוּת הַנֶּפֶשׁ, וּתְהִלִּים וּמִשְׁנָיוֹת.

י״א רסא . . . . . קפה
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת קֵרוּב רְחוֹקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י״א רסב . . . . . קפה
יְעוֹרֵר עַל הִתְבּוֹדְדוּת, אֲשֶׁר עַל יָדָהּ יוֹצְאִים מִכָּל הַפְּחָדִים, וְיחַזֵּק עַל עִנְיַן הַדְּפָסָה וְהָעִקָּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

י״א רסג . . . . . קפז
יְעוֹרֵר שֶׁלֹּא לִהְיוֹת בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וּמַפְתֵּחַ שֶׁל חַיִּים בְּיָדוֹ שֶׁל הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְיאַחֵל שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכֶה לְהַכְנִיס אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּיהוּדִי רָחוֹק.

י״א רסד . . . . . קפח
יְגַלֶּה לַנִּמְעָן שֶׁאִשְׁתּוֹ הַמְצֻיָּרָה לוֹ הִיא לְמַעֲשֶׂה אִשָּׁה טוֹבָה, וְהַכֹּל תָּלוּי בְּהִתְנַהֲגוּתוֹ וּבִלְמוּד זְכוּתוֹ עָלֶיהָ, וְיחַזֵּק מְאֹד לִשְׁמֹר עַל שְׁלוֹם־הַבַּיִת.

י״א רסה . . . . . קצ
יְדַבֵּר מִנִּסְיוֹנוֹת הַחַיִּים, וְצָרִיךְ לַעֲבֹד עַל נְקֻדָּה אַחַת — לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן גְּנֵבַת עִתִּים לַתּוֹרָה, וְכָל דִּבּוּר וְדִבּוּר הוּא הַצְטָלָחָה נִצְחִית.

י״א רסו . . . . . קצא
יְחַזֵּק כַּלָּה לְרֶגֶל אֵרוּסֶיהָ, וְיִתֵּן לָהּ הַדְרָכָה בְּעִנְיַן הַדְלָקַת נֵרוֹת.

י״א רסז . . . . . קצא
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַבְּנְיַן בִּיבְנְאֵל ״עִיר בְּרֶסְלֶב״, וְעִנְיַן ״הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה״, וִיסַפֵּר עֲבְדָּה נָאָה מֵאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְּפוֹלִין.

י״א רסח . . . . . קצב
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הֻלֶּדֶת הַבֵּן לְמַזָּל טוֹב, וּמִמִּדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְעִנְיַן רְגִישׁוּת יֶתֶר וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

י״א רסט . . . . . קצג
יְחַזֵּק בָּחוּר צָעִיר בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעִנְיַן לִמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וּלְהַכְנִיס מְחוֹ בַּלִּמּוּד.

י״א ער . . . . . קצד
יְעוֹרֵר שֶׁלֹּא לְהִתְרַחֵק כְּלָל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל לְגֹדֶל הַהֶסְתּוֹת שֶׁיֵּשְׁנָן בָּעוֹלָם, וִידַבֵּר מִחַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְעִנְיַן לִמּוּד סֵפֶר־הַמִּדּוֹת וּמַעֲלָתוֹ.

י״א רעא . . . . . קצה
יְאַחֵל וִיבָרֵךְ בַּת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִלֵּי דְּמֵיטַב, וְשֶׁתְּחַזֵּק גַּם אֶת אֲחֵרִים.

י״א ערב . . . . . קצה
יְגַלֶּה עִנְיַן זְכוּי הָרַבִּים, וִיחַזֵּק בְּעַזּוּת דְּקְדֻשָּׁה, וּלְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאוֹהֵב ה׳ לוֹמֵד תּוֹרָתוֹ וְתוֹרַת צַדִּיקָיו, וְיַגֶּלֶה מַעֲלַת הַלּוֹמֵד עִם אֲחֵרִים תּוֹרַת הַצַּדִּיק.

י״א רעג . . . . . קצו
יִתֵּן עֵצָה פְּרָטִית בְּעִנְיַן טְרָגֶדְיָה מִשְׁפַּחְתִּית לְהַצִּיל אִישׁ מִיַּד חֲתָנוֹ הַמַּכֶּה אוֹתוֹ, וְיעוֹרֵר עַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת הַמּוֹעֶלֶת תָּמִיד.

י״א רעד . . . . . קצז
יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ עַל שֶׁזָּכוּ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְיַגֶּלֶה מַעֲלַת הַתְּשׁוּבָה, וְיחַזְּקֵם וְיַדְרִיכֵם וְיאַמְּצֵם לִחְיוֹת בַּבַּיִת מִתּוֹךְ אַהֲבָה וַהֲבָנָה חֲדָדִית.

י״א ערה . . . . . קצח
יְיַעֵץ אוֹדוֹת מְצִיאַת הַזִּוּוּג, וְעִנְיַן תְּפִלָּה בְּמִנְיַן עֶרֶב וָבֹקֶר, וִיחַזֵּק לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיעוֹרֵר מְאֹד.

י״א רעו . . . . . קצט
יְחַזֵּק אִשָּׁה לָדוּן אֶת בַּעְלָהּ לְכַף זְכוּת, וְלִהְיוֹת זְהִירָה בִּכְבוֹד חָמִיהָ הוּא אֲבִי בַּעְלָהּ, וּבָזֶה יִכּוֹן שְׁלוֹם בֵּיתָם.

י״א רעז . . . . . ר
יְחַזֵּק אִשָּׁה, שֶׁבַּעְלָהּ בָּרַח לָהּ, וִידַרִיכֶנָּה כֵּיצַד תַּחֲזִירֶנּוּ לְבֵיתָהּ, וְיַזְהִירָהּ עַל שְׁפוּר הֶעָתִיד.

י״א רעח . . . . . ר
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַחְלָפַת מְזוּזוֹת, וִיחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה.

י״א רעט . . . . . רא
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מֵהָאוֹר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיחַזֵּק לָדוּן אֶת הַבַּעַל לְכַף זְכוּת, וִידַבֵּר מִמִּסְפַּר הַנֵּרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א רפ . . . . . רג
יְחַזֵּק מְאֹד אֶת הַנִּמְצָן שֶׁנִּלְכַּד בִּשְׁחִיתוּתָם שֶׁל מַלְכוּת הַמִּינוּת, וְיסַפֵּר לוֹ

אֵיךְ הִתְנַהֲגוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ כַּאֲשֶׁר נִתְפַּסוּ לַמַּלְכוּת, וְיעוֹרֵר מְאֹד לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה וּבְשִׂמְחָה, וְיוֹרֶה לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת, כְּדֵי לְהִנָּצֵל מֵהֶם.

י״א רפא . . . . . רד

יְגַלֶּה אֲשֶׁר שִׂמְחָה וֶאֱמוּנָה תְּלוּיוֹת זוֹ בָּזוֹ, וְיחַזֵּק מְאֹד לְהָאִיר עַל נַפְשׁוֹ אוֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״א רפב . . . . . רה

יְחַזֵּק לָשִׂים לִבּוֹ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַשִּׁבְעִים שָׂנָה וְכוּ׳, וְיעוֹרֵר מְאֹד אוֹדוֹת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת.

י״א רפג . . . . . רו

יְחַזֵּק לְהַשְׁכִּין שָׁלוֹם בַּבַּיִת, וְלִבְרֹחַ מִכָּל מְרִיבָה שֶׁהִיא.

י״א רפד . . . . . רז

יְדַבֵּר מִסַּבְלָנוּת בַּבַּיִת, וּמֵעִנְיַן עֵזֶר הָאִשָּׁה לְבַעְלָהּ, וּלְהִתְפַּלֵּל אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁרְגִילָה בּוֹ וְכוּ׳.

י״א רפה . . . . . רח

יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד אֶת הַנִּמְעָן, שֶׁעָבְרוּ עָלָיו צָרוֹת נוֹרָאוֹת בְּחַיָּיו, וְיַפְלִיג בְּשִׁבְחוֹ אוֹדוֹת מִדַּת הִתְחַזְּקוּתוֹ הַנִּדִּירָה, וְיגַלֶּה לוֹ מַעֲלָתוֹ הָעֲצוּמָה, וְיעוֹדְדוֹ מְאֹד.

י״א רפו . . . . . רט

יְאַחֵל מַזָּל טוֹב לְבַר הַמִּצְוָה שֶׁל הַבֵּן, וְיעוֹרֵר עַל שִׂמְחָה, וְלָדוּן לְכַף זְכוּת בַּבַּיִת, וְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״א רפז . . . . . ריִ

יְעוֹרֵר לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְיַבְיעַ שִׂמְחָתֵנוּ הָעֲצוּמָה בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֶת שְׁאִיפָתוֹ לִישִׁיבַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

י״א רפח . . . . . ריא

יִתְנַצֵּל עַל אִחוּר מִכְתְּבֵי הַתְּשׁוּבוֹת שֶׁכּוֹתֵב מֵחֲמַת רִבּוּי טִרְדוֹתָיו הָעֲצוּמוֹת, וְיוֹרֶה לְהַבִּיט עַל כָּל הַמִּתְכַּתְּבִים כִּפְרָטִיִּים מַמָּשׁ, וְיזָרֵז לְצַיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעִנְיַן הַהִתְבּוֹדְדוּת.

י״א רפט . . . . . ריבי

יָשִׁיב חִזּוּק וְעִדּוּד לְבַעֲלַת תְּשׁוּבָה אֲשֶׁר קִבְּלָה עַל עַצְמָהּ שְׁמִירַת שַׁבָּת, וְאֵין לָהּ הַצְלָחָה עֲדַיִן, וְיעוֹרְרָהּ לְהִסְתַּכֵּל עַל הֶעָתִיד, וְלִצְלֹחַ אֶת הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁל הַהַתְחָלָה, וְיוֹרֶנָּה כַּדַּת מַה לַּעֲשׂוֹת בְּדֶרֶךְ חַיֶּיהָ.

י״א רצ . . . . . ריג
יְאַחֵל הַצְלָחָה, וִידַבֵּר אוֹדוֹת שַׁבָּת, מְזוּזָה וְשִׂמְחָה.

י״א רצא . . . . . ריד
יְגַלֶּה שֶׁבְּמָקוֹם הַשִּׂמְחָה — שָׁם הַשָּׁרָאַת הַשְּׁכִינָה, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבָּת, וְיַחֲזֵק מְאֹד בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַרְחִיק מִכָּל מִינֵי עֲצָבוּת וּמְתָחִים.

י״א רצב . . . . . רטו
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַכָּאוֹן שֶׁלְּאַחַר נִתּוּחַ, וְאֵיךְ צָרִיךְ לְהִתְיַחֵס לַחוֹלֶה הַסּוֹבֵל אָז, וְיַדְרִיךְ וְיעוֹדֵד.

י״א רצג . . . . . רטז
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַהִסְתַּבְּכוּת בַּקְּשָׁרִים שֶׁבֵּין כַּלָּה לַחֲמוֹתָהּ, וּמֵעִנְיַן כְּבוֹד הַבַּעַל וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א רצד . . . . . ריז
יְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁהִיא עַל־יְדֵי הַכְנָעָה בְּדַעְתּוֹ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וִידַבֵּר נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הַמְיַחֵד יִחוּדֵי שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּעֵת הַהִתְבּוֹדְדוּת, וְיַזְכִּיר רַעְיוֹן עִנְיַן פּוּרִים וּמְחִיַּת עֲמָלֵק וִיחַזֵּק מְאֹד.

י״א רצה . . . . . ריח
יְגַלֶּה מַעֲלַת הָעוֹסֵק בָּעֵסֶק הַקָּדוֹשׁ שֶׁל קֵרוּב רְחוֹקִים, וּבִפְרָט בְּאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ, אֲשֶׁר שָׁם הִתְפַּשְּׁטוּ הָעֵרֶב־רַב, וִיחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א רצו . . . . . ריט
יִתֵּן עֵצָה לְבַעַל חוֹב גָּדוֹל לִנְסֹעַ לִטְבֶרְיָה, וּלְהִשְׁתַּטֵּחַ שָׁם עַל קֶבֶר ר׳ מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, וִידַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת לִכְבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א רצז . . . . . רכ
יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן מְחִיַּת עֲמָלֵק, וְסוֹד הַפּוּרִים הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא עַל־פִּי הַקְּדָמוֹת פְּנִימִיּוּת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

י״א רחצ . . . . . רכב
יָשִׁיב תְּשׁוּבָה כּוֹאֶבֶת עַל הַשְּׁאֵלָה אֵיכָכָה יֵשׁ גַּם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְשׁוֹן הָרָע וּפְרוּדִים, וְיגַלֶּה שֶׁזֶּה קָשׁוּר לְעִנְיַן עֲמָלֵק וּפוּרִים, וַעֲמָלֵק הוּא סוֹד כֶּלֶב וְהַסָּמ״ךְ־מֵ״ם, וְיגַלֶּה עִנְיַן הַקּוּנְטְרֵסִים הַחֲדָשִׁים הַמְבַעֲרִים קְלִפַּת הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם מִן הָעוֹלָם.

י״א רצט . . . . . רכב
יִשְׁלַח דְּרִישַׁת שָׁלוֹם שֶׁל נַחַת מִבֶּן הַנִּמְצָן, וְיוֹרֶה לָדוּן לְכַף זְכוּת, וּלְהַרְבּוֹת שָׁלוֹם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּמְחִיַּת וְהַכְנָעַת קְלִפַּת עֲמָלֵק מִן הָעוֹלָם.

י״א ש . . . . . רכג
יְגַלֶּה, שֶׁכָּל כַּוָּנָתוֹ הִיא לְהַחְדִּיר בֵּין שִׁכְבוֹת הָעָם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה וְשִׂיחָה בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם, וְיוֹרֶה לִשְׁמֹחַ עַל חֶלְקֵנוּ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וִידַבֵּר מִמַּעֲלַת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, וְעִנְיַן יְשִׁיבַת יַבְנְאֵל בַּגָּלִיל.

י״א שא . . . . . רכד
יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ עַל אֲשֶׁר בַּנַּחַל שָׁם גּוֹרָלֵנוּ, וּלְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל הַחֶסֶד חִנָּם הַזֶּה, וִישַׁבַּח הַנִּמְצָן עַל זְכוּי הָרַבִּים שֶׁלּוֹ בַּהֲפָצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעִנְיַן הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל בָּעִתִּים הַלָּלוּ, וְחוֹבָתֵנוּ לְמַלֵּא אֶת הָאָרֶץ עִם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה.

י״א שב . . . . . רכה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַעֲבָרַת הַדִּירָה לְעִיר בְּרֶסְלֶב, וַהֲכָנָה הֲדָדִית בַּבַּיִת וְנַחַת מֵהַבֵּן.

י״א שג . . . . . רכו
יְגַלֶּה עִנְיַן נְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ, שֶׁהוּא עַצְבוּת וַעֲצָלוּת, וְלֹא לְהַקְפִּיד וְלֹא לְבַלּוֹת הַיָּמִים עִם מְרִיבוֹת בַּבַּיִת.

י״א ד״ש . . . . . רכז
יְשַׁבַּח הַנִּמְצָן אוֹדוֹת בְּקִיאוּתוֹ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיגַלֶּה מַעֲלַת אוֹרוֹ הַבָּהִיר, וְיחַזֵּק עַל לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת וְהִתְבּוֹדְדוּת.

י״א שה . . . . . רכז
יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ עַל הַהִתְרָאוּת עִם הַנִּמְצָן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְיחַזֵּק שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ הָעַצְבוּת כְּרֶגַע, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הַמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְחִיּוֹת אֶת חַיָּיו בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

י״א שו . . . . . רכח
יְגַלֶּה וְיתַנֶּה מַעֲשֶׂה הַסָּמ״ך־מ״ם לְקָרֵר וּלְהַחֲלִישׁ בֵּר יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָטִיּוּת מֵאוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיחַזֵּק מְאֹד לַעֲמֹד עַל עָמְדוֹ, וּלְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִזְכּוֹת לְגִלּוּי אֱלֹקוּת עַל־יְדֵי אֱמוּנָה וְשִׂמְחָה, וְלִהְיוֹת עַקְשָׁן עַל הִשָּׁאֲרוּת אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרֵר אוֹדוֹת הַד׳ לְמוּדִים שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הַד׳ עוֹלָמוֹת.

י״א שז . . . . . רלא
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן נְסִיעָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוֹדוֹת זְווּג, וְיחַזֵּק מְאֹד לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר נְקֻדַּת הַשִּׂמְחָה.

י״א שח . . . . . רלב
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן מְזוּזָה וּבְדִיקַת תְּפִלִּין שֶׁל הָאָב הַחוֹלֶה וְכַשְׁרוּת.

י״א שט . . . . . רלג
יְדַבֵּר אוֹדוֹת סְגֻלַּת אֲמִירַת ״אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ״ בְּכָל עֵת, וּסְגֻלַּת הַנָּחַת תְּפִלִּין הַקְּדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם.

י״א שי . . . . . רלד
יְחַזֵּק אוֹדוֹת מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, תְּפִלִּין, כַּשְׁרוּת וַאֲמִירַת מִזְמוֹר צ״א.

י״א שיא . . . . . רלד
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן בְּדִיקַת מְזוּזוֹת הַנִּצְרָכוֹת מְאֹד, וּתְפִלַּת הָאִשָּׁה בְּעֵת הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ הַמְסֻגֶּלֶת מְאֹד, וְיחַזֵּק מְאֹד.

י״א שיב . . . . . רלה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן שֶׁאָסוּר לַחְקֹר אַחַר הָעֲתִידוֹת, וְיִשְׂרָאֵל גְּדוֹלִים מִן הַמַּזָּל, וְעִנְיַן מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּתְפִלָּה אָז, וְלֹא לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה.

י״א שיג . . . . . רלו
יְחַזֵּק מְאֹד בַּת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר שׁוֹפְטֵי הָעַרְכָּאוֹת מְבַקְּשִׁים לְהוֹצִיא בְּתָהּ מִיָּדָהּ — הֵפֶךְ מִדַּעַת תּוֹרָה, וְיתָנֶּה רַעַת הַגָּלוּת הַזּוֹ אוֹדוֹת הִשְׁתַּלְטוּתָם הַנּוֹאֶשֶׁת, וְיחַזֵּק מְאֹד לְבָבָהּ אוֹדוֹת תְּפִלָּה שֶׁאָדָם מְחַדֵּשׁ מִדַּעְתּוֹ, וּבִזְכוּת זֶה תִּנָּצֵחַ בַּמִּשְׁפָּט.

י״א שיד . . . . . רלז
יְדַבֵּר מִנִּסְיוֹנוֹת הַחַיִּים הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים, וּלְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֶרֶב הַתְּפִלָּה, וְיגַלֶּה מַעֲלַת אֲמִירַת תִּקּוּן חֲצוֹת.

י״א שטו . . . . . רלח
יְקַוֶּה לִבְשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת, וְיזָהִיר לִשְׁמֹר עַל בְּרִיאוּת הַגּוּף.

י״א שטז . . . . . רלט
יְחַזֵּק מְאֹד מְקֹרָב חָדָשׁ אוֹדוֹת עִנְיַן הַהִתְקָרְבוּת לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְכָל שְׁאִיפָתוֹ הָיְתָה תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְיחַזֵּק הַסֵּדֶר הֶרֶךְ הַלִּמּוּד, וְעִנְיַן הַהִתְבּוֹדְדוּת הַמּוֹעֶלֶת לְזִכּוּךְ הַגּ׳ תְּפִלּוֹת.

י״א שיז . . . . . רמ
יְחַזֵּק אוֹדוֹת עִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת וְכוּ׳, וְלָדוּן הָאִשָּׁה לְכַף זְכוּת תָּמִיד, וְשֶׁתִּהְיֶה בַּבַּיִת אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה.

י״א שיח . . . . . רמא
יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ אוֹדוֹת הַשָּׁלוֹם־בַּיִת בְּבֵית הַנִּמְצָן, וְשִׂמְחָתֵנוּ בַּנַּחַל גּוֹרָלֵנוּ, וְיַגֵּלֶה שֶׁהַזּוֹכֶה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם, הוּא חַי אֶת חַיָּיו בְּשַׁלְוָה וּבְיִשּׁוּב הַדַּעַת.

י״א שיט . . . . . רמב
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת אוֹדוֹת הַנִּסָּיוֹן שֶׁאוֹרֵב הַבַּעַל דָּבָר לְהַסִּיחַ הַדַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיַגֵּלֶה מַעֲלַת דְּבֵקוּת הַמַּחֲשָׁבָה הַתְּמִידִית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אַחֶרֶת זוֹהִי ״חָכְמָה חִיצוֹנִית״, וְלִזְכּוֹת לָזֶה הוּא עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, וְיַגֵּלֶה שֶׁהַמַּפְרִיעִ אֶת הַקּוּנְטְרֵסִים זוֹכֶה לְפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע.

י״א שכ . . . . . רמג
יְגַלֶּה, שֶׁעַל־יְדֵי אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה זוֹכֶה הָאָדָם לִמְחִילַת עֲוונוֹת בִּשְׁלֵמוּת.

י״א שכא . . . . . רמד
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן בְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וּבַקָּשַׁת הָאִשָּׁה בְּעֵת הַדְלָקַת הַנֵּרוֹת, וְצָרִיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד בְּכָל הַנִּסְיוֹנוֹת, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים.

י״א שכב . . . . . רמה
יְצָרֵף וְיֹאחֵל בִּרְכָתוֹ אוֹדוֹת פְּתִיחַת חֲנוּת לְמִסְחָר בְּסִפְרֵי קֹדֶשׁ בְּעִיר בְּרֶסְלֶב, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הִתְחַזְּקוּת שֶׁהִיא יְסוֹד גָּדוֹל בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א שכג . . . . . רמו
יְדַבֵּר אוֹדוֹת רִבּוּי יְלוּדָה, וִישַׁבַּח הַנִּמְצָנָת אוֹדוֹת יְשִׁיבַת עִיר בְּרֶסְלֶב.

י״א שכד . . . . . רמז
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְעִנְיַן אִי הַיְכֹלֶת שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה וְעוֹלָם הַבָּא לָדוּר יַחְדָּו, וְיַרְגִּיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז יִרְאֶה נִסִּים.

י״א שכה . . . . . רמח
יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מֵהַזּוֹכֶה לִהְיוֹת דָּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיַחֲזִק עַל פִּי דִּבּוּר מְחֻדָּשׁ עַל פָּרָשַׁת ״בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ״ עַל

קֹטֶב הַהִתְקַשְׁרוּת בֵּין שָׁמַיִם לָאָרֶץ, רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, סוֹד הֶוְיָ״ה אֲדנָ״י
בְּחִינַת מַלְאָךְ, וְיעוֹרֵר וְיחַזֵּק מְאֹד.

י״א שכו . . . . . רמט
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת הָאָדָם הַמַּחֲזִיק מַעֲמָד בְּכָל הָעוֹבֵר עָלָיו, וּמְדַלֵּג עַל הַכֹּל,
וּמִתְבּוֹדֵד וּמֵשִׂיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י״א שכז . . . . . רנ
יְגַלֶּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּדְרֵגַת הֶחָסִיד הָאֲמִתִּי אֲשֶׁר צַהֲלָתוֹ עַל פָּנָיו
תָּמִיד, וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל הָעֲבוֹדָה הַנּוֹרָאָה שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת, וְיַגֶּלֶה בִּפְרָטִיּוּת
מַעֲלָתָהּ הַנִּשְׂגָּבָה, וּבִפְרָטִיּוּת בְּעֵת יְמֵי נִיסָן הַקְּדוֹשִׁים, וְיחַזֵּק מְאֹד לְמוּד
מִשְׁנָיוֹת וּבִפְרָט חַ״י פְּרָקִים בְּכָל יוֹם, וְיגַלֶּה מַעֲלָתָם מְאֹד, וְאֵיךְ
שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִים לָצֵאת מִן הַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית שֶׁל הָעַוונוֹת וְיַאֲרִיךְ בָּזֶה,
וִידַבֵּר מֵעִנְיַן הַחְדָּרַת הָאֱמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם בֵּין שִׁכְבוֹת הָעָם שֶׁהָעָבְרוּ
עַל הַדַּת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

י״א שכח . . . . . רנד
יְחַזֵּק מְאֹד אִשָּׁה אוֹדוֹת בַּעְלָהּ שֶׁמְּשַׁמֵּשׁ אֶת הַצַּדִּיק, וְכַמָּה חִיּוּת רוּחָנִית
יֵשׁ מִכָּךְ, וְעָלֶיהָ לִהְיוֹת אִשָּׁה כְּשֵׁרָה וּלְסַיְּעוֹ בְּרוּחָנִיּוּת, וְאָז יִשְׁתַּוֶּה עִמָּהּ
בְּגַשְׁמִיּוּת.

י״א שכט . . . . . רנו
יַבִּיעַ הַסְכָּמָתוֹ לְנִשּׂוּאֵי זוּג וִיבָרְכֵם.

י״א של . . . . . רנו
יְגַלֶּה כֵּיצַד זוֹכִים עַל־יְדֵי שִׂמְחָה לְהַשְׁרוֹת הַשְּׁכִינָה בֵּין בְּנֵי זוּג וְכוּ׳,
וּמַעֲלַת לְקִיחַת הַבֵּן לְצִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל קֹדֶם גִּיל שֵׁבַע, וּלְהַרְגִּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א שלא . . . . . רנז
יְחַזֵּק אֶת הַמְּפִיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁרַק זֶה מַה שֶּׁיִּשָּׁאֵר מֵאִתָּנוּ, וְיגַלֶּה
מַעֲלַת הַמְקָרֵב אֲחֵרִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לִסְלִיחַת עֲוונוֹת, וְכֹה יַעֲשֶׂה
כָּל הַיּוֹדֵעַ שֶׁחָטָא הַרְבֵּה.

י״א שלב . . . . . רנח
יְחַזֵּק אֶת הַבָּחוּר הָעוֹסֵק בְּהַדְפָּסַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹדוֹת קְשֵׁי מְצִיאַת
זִווּגוֹ, וִידַבֵּר מִגֹּדֶל הָאַהֲבָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּלַפָּיו, בַּאֲשֶׁר זָכָה לְזַכּוֹת הָרַבִּים
כָּל־כָּךְ בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאֵין הַדְפָּסָה עֲנָקִית כָּזוֹ יְכוֹלָה לִהְיוֹת בְּיַד אֶחָד,

וְיִגָּלֶה מַעֲלָתוֹ בְּעִנְיָנָיו וּבְעִינֵי שְׂאָר אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְיֵשׁ עִנְיָן שֶׁנּוֹתֵהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה.

י״א שלג . . . . . **רס**

יְחַזֵּק לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז הָאָדָם תָּמִיד שָׂר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וִידַבֵּר מִדְּבֵקוּת וְיִחוּדִים וְעִנְיָן חִדּוּשׁ נִגּוּנִים עַל פִּי ״הֵיכַל־הַקֹּדֶשׁ״, וּמֵעְנְיָן עִגּוּלָא וְרִבּוּעָא, וְיִגָּלֶה לַנִּמְצָן מֶה עָשׂוּ שִׁירָיו בְּאַרְצוֹת־הַבְּרִית, וְאֵיךְ שֶׁפּוֹעֲלִים גְּדוֹלוֹת וּנְצוּרוֹת.

י״א שלד . . . . . **רסב**

יְגַלֶּה נִפְלָאוֹת מֵעְנְיָן מַעֲלַת שִׁמְחַת הַסְּעֻדּוֹת שַׁבָּת, שֶׁהוּא תִּקּוּן גָּמוּר לְפֶגַם הַבְּרִית, וְיַאֲרִיךְ לְתָאֵר עִנְיָן שִׂמְחַת הַשַּׁבָּת וּלְגַלּוֹת מַעֲלָתָהּ.

י״א שלה . . . . . **רסד**

יְגַלֶּה מַעֲלַת וּנְחִיצוּת שְׁמִירַת הָעֵינַיִם בְּדוֹרֵנוּ, וְיעוֹרֵר עַל כָּךְ מְאֹד.

י״א שלו . . . . . **רסה**

יְחַזֵּק הַנִּמְצָן שֶׁמַּרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ ״לְבַד״, וְיגַלֶּה לוֹ שֶׁעִם הַדִּבּוּר וְהַדִּבּוּק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אֵין הָאָדָם לְבַד לְעוֹלָם.

י״א שלז . . . . . **רסה**

יְתַנֶּה צָרַת הַגָּלוּת הַקָּשָׁה, וְיתָאֵר חֶרְבַּן הַשּׁוֹאָה בְּמִלְחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה, וְהַשּׁוֹאָה הָרוּחָנִית שֶׁעָבְרָה מֵאָז, וְעִנְיַן הַפְּרִיצוּת הַנּוֹרָאָה שֶׁהִתְגַּבְּרָה בַּדּוֹר הָאַחֲרוֹן, וְאֵין אִישׁ שָׂם עַל הַלֵּב לְהַשִּׂיא אֶת הַיְלָדִים סָמוּךְ לְפִרְקָם, וְיגַנֶּה הָעִתּוֹנִים הָרָעִים שֶׁל נְאוּף וּכְפִירָה, וְאַף עִתּוֹנִים הַנֶּעְדָּרִים מִזֶּה, מְלֵאִים לְשׁוֹן הָרָע וְלֵיצָנוּת, וְיעוֹרֵר עַל לְמוּד הַתּוֹרָה: חֲמֵשׁ מִשָּׁנִיּוֹת וּגְמָרָא וּשְׁאָר לְמוּדִים, וְאָז עוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיָּיו.

י״א שלח . . . . . **רסח**

יְעוֹרֵר לִהְיוֹת עָסוּק בְּמַשֶּׂהוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יְנַצְּחוּהוּ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל שְׁטוּת.

י״א שלט . . . . . **רסט**

יְדַבֵּר דִּבְרֵי נִחוּמִים עֲמֻקִּים לְמִי שֶׁרוֹאֶה אֶת עַצְמוֹ כִּלְאַחַר יֵאוּשׁ לְגַמְרֵי, וּכְבָר מְדַבֵּר עַל הִתְאַבְּדוּת, וְיגַלֶּה לוֹ מַעֲלַת הָעֵסֶק הַתְּמִידִי בְּאֵיזֶה עִנְיָן, וְעִנְיַן רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁהוּא הַצָּלַת הַדּוֹרוֹת, וְכָל הַחוֹגֵר לְפַרְסְמוֹ סוֹבֵל מְאֹד מִן הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם.

י״א שמ . . . . . ער
יַרְחִיק מְאֹד מִן הַדְּאָגוֹת הַמְכַלּוֹת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וִידַבֵּר מִנִּסְיוֹנוֹת הַחַיִּים, וְהָעִקָּר לְהָאִיר גַּם עַל גּוּפוֹ מֵאוֹר הָאֱלֹקִי.

י״א שמא . . . . . רעא
יְעוֹרֵר לִחְיוֹת עִם הַמְּצִיאוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לָבֹא אֶל בְּטוּל אֱמֶת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

י״א שמב . . . . . ערב
יְחַזֵּק הַנִּמְצָאן שֶׁעִנְיָנוֹ לְהַצִּיל בְּנֵי הַנְּעוּרִים עַל־פִּי מַעֲשֶׂה מֵהָרַב הַקָּדוֹשׁ מִבּאבוֹב זי״ע, וְיגַלֶּה לוֹ, שֶׁהַכֹּל רְמָזִים בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

י״א שמג . . . . . רעג
יְחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד לָתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיגַלֶּה מַעֲלַת הָעִנְיָן.

י״א שדמ . . . . . רעד
יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת בְּדִבּוּרִים עֲרֵבִים וּמְחֻקִּים אוֹדוֹת יוֹם הַמִּיתָה, וְיַאֲרִיךְ לְתָאֵר תַּפְקִיד הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמַה צָּרִיךְ לַחֲטֹף וְכוּ׳ בְּעֵסֶק חָכְמַת תּוֹרַת ה׳, וְיַאֲרִיךְ לְגַנּוֹת מִדַּת בְּנֵי אָדָם לְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרָע, וְיעוֹרֵר עַל נְקֻדַּת מִדַּת עַיִן טוֹבָה.

י״א שמה . . . . . רעה
יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיגַלֶּה אֵיךְ זוֹכִים לְהַגִּיעַ אֶל דַּרְגּוֹת נִשְׂגָּבוֹת בְּעִנְיַן הַדְּבֵקוּת הַנִּרְצֵית וְהַתְּמִידִית בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א שמו . . . . . רעט
יְדַבֵּר מֵהַגְּמָרָא שֶׁלֹּא לִישֵׁן בִּנְעָלַיִם, וְעִנְיַן ׳אָמְרָה לוֹ אֵם׳.

י״א שמז . . . . . רפ
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת שְׁמִירַת הַדִּבּוּר, וְיִרְאֶה לְמַה נוֹפְלִים עַל־יְדֵי פְּגַם הַדִּבּוּר.

י״א שמח . . . . . רפ
יְחַזֵּק מְאֹד עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְלָלֶכֶת תָּמִיד בְּאַנְפִּין נְהוֹרִין קַדִּישִׁין.

י״א שמט . . . . . רפא
יְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיגַלֶּה כִּי הוּא תִּקּוּן גָּמוּר לִפְגַם הַבְּרִית.

י״א שנ . . . . . רפב
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן כַּוָּנַת הַבְּרִיאָה, וְהַבְּטוּל זְמַן מֵבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי נְאוּף, וְיַהֲבִיל אֶת עֲמַל בְּנֵי אָדָם שֶׁטּוֹרְחִים, וְכָל עֲמָלָם לָרִיק מַמָּשׁ.

י״א שנא . . . . . רפג
יְדַבֵּר מִקְצָת יְדִיעוֹת מֵחַיֵּי הָרִאשׁוֹנִים בַּעֲלֵי הַתּוֹסְפוֹת, וְיָשִׁיב לִסְפֵקוֹת הַשּׁוֹאֵל בַּהִסְטוֹרְיָה הַיְהוּדִית.

י״א שנב . . . . . רפד
יִתֵּן הַדְרָכָה לְמִי שֶׁרוֹצֶה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בִּמְלֹאכֶת הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַשְׁחִיטָה, וְיַגֵּלֶה גֹּדֶל הָאַחֲרָיוּת שֶׁבָּאָמָנוּת זוֹ, וּנְחִיצוּת יְדִיעַת הִלְכוֹת שְׁחִיטָה כָּרָאוּי.

י״א שנג . . . . . רפה
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן שְׁמִירַת הַדִּבּוּר, שֶׁהִיא שְׁלֵמוּת הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵעִנְיַן ״גְּרוֹיסֶע פִּינֶעף מִינוּט׳.

י״א שנד . . . . . רפו
יְדַבֵּר אוֹדוֹת גְּנוּת הַמִּדָּה הָאֱנוֹשִׁית לְהִתְוַכֵּחַ, וְיַגֵּלֶה שֶׁעִנְיַן וִכּוּחִים הוּא פָּסוּל מֵעִקָּרוֹ, וְיַזְהִיר שֶׁלֹּא לְהִכָּנֵס כְּלָל בְּשׁוּם טוֹעַן וְנִטְעָן, וְיסַפֵּר אֵילּוּ עֲבֵדוֹת בְּעִנְיָן זֶה.

י״א שנה . . . . . רפז
יְדַבֵּר מִקְדֻּשַׁת שִׁבְעַת הַגְּרוֹת, כְּדֵי לִזְכּוֹת אֶל חִזּוּק אֱמוּנָתִי, שֶׁלֹּא לְהִתְיָאֵשׁ, וּמֵעִנְיַן הַד׳ יְחוּדִים הַקְּדוֹשִׁים מִנּוּקְבָא דְּפַרְדַּשְׁקָא דְּמָשַׁח רוּחָא דְּחַיֵּי לְמִשְׁיחָא.

י״א שנו . . . . . רפח
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן לְהָסִיר הַדְּאָגָה מִלִּבּוֹ לְגַמְרֵי, וּמֵהִתְחַזְּקוּת עַל־יְדֵי שִׁמּוּשׁ בַּעֲצוֹת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלֹא לְהִמָּשֵׁךְ אַחַר הַצַּעַר, וּגְנוּת לֵיצָנוּת וּלְשׁוֹן הָרָע.

י״א שנז . . . . . רצ
יְגַלֶּה שֶׁעַל־יְדֵי מִדַּת הַשָּׁלוֹם זוֹכֶה לִתְפִלָּה כָּרָאוּי, וְיעוֹרֵר לִזְכּוֹת לָזֶה.

י״א שנח . . . . . רצא
מִכְתָּב כְּלָלִי לִכְלָלִיּוּת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים לִקְרַאת שַׁבָּת הַגָּדוֹל, בּוֹ יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַשַּׁבָּת, וּטְעָמִים שֶׁנִּקְרֵאת כֵּן, וְיַגֵּלֶה עִנְיַן פֶּסַח וִיצִיאַת מִצְרַיִם, וְיַדַּבֵּר בַּאֲרִיכוּת לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אוֹדוֹת הַהֲכָנָה בְּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת וְיחַזֵּק וְיעוֹרֵר מְאֹד.

י״א שנט . . . . . רצב
יְחַזֵּק מְאֹד נִצְלַת שׁוֹאָה אוֹדוֹת צַעֲרָהּ וְיגוֹנָהּ הֶעָצוּם מִמַּה שֶׁרָאוּ עֵינֵיהָ בִּימֵי הָאֵימִים, וְיעוֹרְרֶנָּה עַל תְּשׁוּבָה בְּהֶקְשֵׁר לְשִׂיחַת הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִסַּטְמֶאר, שֶׁהַנְּשָׁמוֹת שֶׁהִתְחַזְּקוּ אַחַר הַשּׁוֹאָה מֵפְלָגוֹת מֵאֵלּוּ שֶׁהֵמִתּוּ.

י״א שס . . . . . שא
יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת מֵעִנְיַן ״קְבִיעוּת״ עִתִּים לַתּוֹרָה, שֶׁהוּא לְשׁוֹן גְּוִלָּה, וְיחַזֵּק מְאֹד עַל כָּךְ, וְיִדַּבֵּר מִמִּדַּת הָעֲנָוָה שֶׁהָיְתָה לְרַבֵּנוּ הַפְּרִי מִגְדִּים זי״ע.

י״א שסא . . . . . שב
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן תְּפִלַּת הַדֶּרֶךְ בְּכָל נְסִיעָה, וַיַבְהִיר עִנְיָן זֶה הֵיטֵב.

י״א שסב . . . . . שג
יְדַבֵּר מֵאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה וְשֶׁהִיא הָעִקָּר בִּזְמַנֵּנוּ לְהִתְחַזֵּק בָּזֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

י״א שסג . . . . . דש
יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת וּנְחִיצוּת מִדַּת הַסַּבְלָנוּת וְאֶרֶךְ אַפַּיִם, וּמַגְלֶה שֶׁלָּזֶה זוֹכִים רַק עַל־יְדֵי אֱמוּנָה בְּרוּרָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיחַזֵּק וְיאַמֵּץ מְאֹד.

י״א שסד . . . . . שה
יְגַלֶּה שֶׁעִקַּר מַה שֶּׁיִּשָּׁאֵר מֵהָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא רַק הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד שֶׁעוֹשֶׂה, וְיַמְתִּיק זֹאת בְּבֵאוּרֵי הַמִּקְרָאוֹת.

י״א שסה . . . . . שז
יְדַבֵּר מֵישָׁרִים חִזּוּק וְעִדּוּד בְּעֵת הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים, וְהָעִקָּר לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַצַּדִּיקִים וְלֶאֱחֹז בְּמַעֲשֵׂיהֶם, וּמִתֹּקֶף הַיְרִידוֹת עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק.

י״א שסו . . . . . שח
יְגַלֶּה עִנְיַן כִּסּוּפָיו כָּל הַיָּמִים לְגַלּוֹת וּלְהָפִיץ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְיסַפֵּר אֵיךְ וְלָמָּה חָלְקוּ עָלָיו, וְהֵסִיתוּ אֶת כֻּלָּם נֶגְדּוֹ, וְיגַלֶּה עִנְיָנוֹ — שֶׁלֹּא יַפְסִיק בַּעֲבוּר שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, וְיחַזֵּק אֶת הַנִּמְעָן שֶׁהֶשְׁתֵּת בְּהַדְפָּסָה.

י״א שסז . . . . . שט
יְחַזֵּק הַנִּמְעָן עַל הֲפָצָתוֹ, וְיִדַּבֵּר מִשִּׂמְחָה וּתְפִלָּה וּמֵעִיר בְּרֶסְלֶב.

י״א שסח . . . . . שי
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן מְגוּרִים בָּעִיר בְּרֶסְלֶב יַבְנְאֵל.

י״א שסט . . . . . שי
יְדַבֵּר מִכָּךְ, שֶׁכָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצָּלָחָה נִצְחִית, וְיַפְלִיג בְּמַעֲלַת הַשִּׂמְחָה.

י״א שע . . . . . שיא
יְדַבֵּר מִצְמְצוּם וְרִבּוּי אוֹר, וּלְחַזֵּק עַצְמוֹ בְּשִׂמְחָה, וְעִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת.

י״א שעא . . . . . שיב
יְחַזֵּק אוֹדוֹת מְזוּזָה, תְּפִלִּין וְשַׁבָּת.

י״א שעב . . . . . שיב
יְדַבֵּר מֵהַנָּחַת תְּפִלִּין וַאֲכִילָה כְּשֵׁרָה וּשְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א שעג . . . . . שיג
יַפְלִיג בְּמַעֲלַת שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְכַשְׁרוּת, וְיאַחֵל הַצְלָחָה.

י״א שעד . . . . . שיד
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן קֵרוּב רְחוֹקִים, וּלְהָאִיר הַנְּקֻדָּה שֶׁלּוֹ בְּאַחֵר, גַּם כַּאֲשֶׁר סָח עִמּוֹ דִּבְרֵי חֹל.

י״א שעה . . . . . שיד
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַשִּׂמְחָה וְהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

י״א שעו . . . . . שטו
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְחִזּוּק הַבַּעַל וּכְבוֹדוֹ.

י״א שעז . . . . . שטז
יִתֵּן עֵצָה לָחֳלִי נוֹפֵל — לִתֵּן צְדָקָה כִּדְבַר רַבֵּנוּ זַ״ל, וִיחַזֵּק מְאֹד.

י״א שעח . . . . . שטז
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן מְזוּזָה, שַׁבָּת וְכַשְׁרוּת.

י״א שעט . . . . . שיז
יְגַלֶּה פְּלִיאָתוֹ עַל עֹמֶק זְכִיָּתֵנוּ הַנּוֹרָאָה לֵידַע מֵרַבֵּנוּ זַ״ל, וְכָל הַשִּׁבְעִים שָׁנָה הֵם כְּרֶבַע שָׁעָה מַמָּשׁ, וִיחַזֵּק עַל פִּי זֶה מְאֹד.

י״א שפ . . . . . שיח
יְעוֹרֵר אֶחָד שֶׁהִזְנִיחַ אֶת מִשְׁפַּחְתּוֹ לְבַל יִהְיוּ לוֹ קֻשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ׳, וִיחַזְּקוֹ לָשׁוּב אֶל עִקְרֵי הַדַּת, וְיעוֹרְרוֹ מְאֹד.

י״א שפא . . . . . שיט
יְחַזֵּק עַל מְזוּזָה, וּלְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁצָּרִיךְ, וְיסַפֵּר עַל תְּפִלָּתוֹ בַּעֲבוּר הַמִּשְׁפָּחָה.

י״א שפב . . . . . שיט
יְחַזֵּק הַנִּמְעָן אוֹדוֹת הֲלִיכָתוֹ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וִידַבֵּר מֵעִנְיַן אִי אֲכִילַת בָּשָׂר, וְיַגֶּלֶה עַד כַּמָּה כָּל דִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, וְיחַזֵּק עַל לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת וְכוּ׳.

י״א שפג . . . . . שכא
יְגַלֶּה עִנְיַן הָעֲלָמַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל מִכָּל הָעוֹלָם בְּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת, וִידַבֵּר אוֹדוֹת קְבִיעַת שִׁעוּר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל.

י״א שפד . . . . . שכב
יְגַלֶּה הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִם הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁעֲדַיִן לֹא חָזְרָה בִּתְשׁוּבָה, וִישַׁבַּח הִתְנַהֲגוּת נְאוֹתָה.

י״א שפה . . . . . שכג
יְעוֹרֵר שֶׁלֹּא לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל הַצַּעַר וְהַיָּגוֹן, וּבָשָׂר וָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲזֹר כְּלָל, וְיַרְגִּיל אֶת הַזּוּג לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וִיחַזֵּק מְאֹד.

י״א שפו . . . . . שכד
יְגַלֶּה שֶׁאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ תֹּקֶף הַדַּחֲקוּת אֶפְשָׁר לִמְצֹא אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וִיחַזֵּק לַעֲשׂוֹת מִדַּעְתּוֹ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים, וִידַבֵּר מֵהַדְלָקַת נֵרוֹת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּמֵרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

י״א שפז . . . . . שכה
יְחַזֵּק הַנְּשָׁמָה שֶׁנִּפְגְּמָה בִּפְגַם הַבְּרִית, וְעִנְיַן טְבִילַת מִקְוֶה, וַעֲשָׂרָה מְזִמּוֹרִים, וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ כְּתִקּוּן הַבְּרִית, וְחַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת.

י״א שפח . . . . . שכו
יְחַזֵּק אֶחָד שֶׁאִשְׁתּוֹ וִילָדָיו עֲזָבוּהוּ, וְיגַלֶּה לוֹ אֲשֶׁר אֵין עֵצָה אֶלָּא לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיחַזֵּק לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְהַחֲזִיק מַעֲמָד.

י״א שפט . . . . . שכז
יְדַבֵּר מֵעִנְיַן הִשְׁתּוֹקְקוּת לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיעוֹרֵר לִדְבֵקוּת בַּאֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמֻּחְלֶטֶת, וְכָל דִּבּוּר הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית.

י״א שצ . . . . . שכז
יְדַבֵּר עַל שִׂמְחָתֵנוּ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, וְהֵיא מַרְחֶבֶת הַמֹּחַ, וְעִנְיַן שְׁלוֹם־בַּיִת וְסַבְלָנוּת, וִיסַפֵּר עַל מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, אֵיךְ שֶׁהָיָה לוֹ זְמַן לִילָדָיו לְמַעַן חִנּוּכָם הַטָּהוֹר.

י״א שצא . . . . . שכח
יְדַבֵּר מִפִּדְיוֹן נֶפֶשׁ וְהַמְתָּקַת הַדִּינִים, וִיחַזֵּק לִשְׁמֹחַ וּלְשַׂמֵּחַ וְלִרְווֹת נַחַת דְּקְדֻשָּׁה.

י״א שצב . . . . . שכט
יְחַזֵּק חָתָן קֹדֶם חֻפָּתוֹ, שֶׁיִּרְגִּיל בִּתְפִלָּה עַל לְהַבָּא, וְעִנְיַן כִּבּוּד אָב קוֹדֵם לִכְבוֹד אִמּוֹ.

י״א שצג . . . . . של
יְחַזֵּק שֶׁלֹּא לְהִתְיָאֵשׁ מִקְּשִׁי מְצִיאַת הַזִּוּוּג.

י״א שצד . . . . . של
יַבִּיעַ שִׂמְחָתוֹ וְאַהֲבָתוֹ אֶל הַנִּמְצָן, וְיִגַּלֶּה שִׂמְחָתוֹ אוֹדוֹת רְאוֹתוֹ פֵּרוֹת מִצְמִיחַת פְּעִילוּתוֹ לְמַעַן פִּרְסוּם דְּבַר רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

י״א שצה . . . . . שלא
יְדַבֵּר שֶׁעַל־יְדֵי הַשִּׂמְחָה בָּאָה רְפוּאָה.

י״א שצו . . . . . שלא
יְגַלֶּה שִׂמְחָתֵנוּ הָעֲצוּמָה בִּידִיעָתֵנוּ מֵאוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיעוֹרֵר מְאֹד עַל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת לְגַבֵּי הָאִשָּׁה, וִידַבֵּר מֵחַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת וְקִרְבַת ה׳ הַטּוֹבָה, וִיחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה.

י״א שצז . . . . . שלג
יַבִּיעַ תִּקְוָתוֹ אוֹדוֹת הִתְהַפְּכוּתָם לְטוֹבָה שֶׁל תּוֹשָׁבֵי יַבְנְאֵל הַתּוֹעִים בַּאֲפֵלָה, וְיַבִּיעַ כִּסּוּפָיו שֶׁיַּחְזְרוּ כֻּלָּם בִּתְשׁוּבָה, וְנִזְכֶּה לְשַׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת.

י״א שצח . . . . . שלג
יִתֵּן עֵצָה אוֹדוֹת עִנְיַן פְּרָטִי — נְסִיעָה אֶל קֶבֶר רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס בִּטְבֶרְיָה.

י״א שצט . . . . . שלד
יְחַזֵּק הַנִּמְצָן בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהָעִקָּר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הספר הקדוש הזה נדפס להצלחתם

וישועתם של

אילן שמואל בן רחל

טלי פני בת חנה

שהקדוש ברוך הוא יזכה אותם

בזרע של קיימא בקרוב ממש

אמן כן יהי רצון.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

זאק בן פיפין פני- רפואה שלמה

אליאור בן דבורה- תשובה שלמה

אורי גיא בן רחל - זיווג הגון טהור ומתאים

יוגב בן סגולה חיה - זיווג הגון טהור ומתאים

מרדכי מתן בן סיגל - זיווג הגון טהור ומתאים

אלתר חיים בן רונית - זיווג הגון טהור ומתאים

מאור כהן בן מרים- זיווג הגון טהור ומתאים

שוהם בן דבורה- זיווג הגון טהור ומתאים

בת-אל פני בת אסתר חיה- תשובה שלמה

בתיה בת-אל בת לאה - הריונות תקינים

הספר הקדוש והנורא הזה הודפס

לעילוי נשמתם של

רבנו הקדוש "רבי נחמן" בן פייגא זי"ע

רבי אליעזר שלמה בן מלכה מוהרא"ש הקדוש

ולהצלחת

מורנו ורבנו עט"ר הרב יצחק שמואל אהרן בן רעכיל

ולזכות

אישתי היקרה מרת **אורית בת בטי ביאה**

לזכות ילדי **ינון ו אליה**

הרב **אברהם בן רבקה שושן**

הרבנית **ורד בת רחל** וכל יוצאי חלציהם

הרב **בנימין בן אסתר מנו**

הרבנית **חגית בת רבקה** וכל יוצאי חלציהם

הרב **ניסים בן אסתר** בוגנים

והרבנית **חנה חיה בת מרים** וכל יוצאי חלציהם

הרב **יחזקאל ששון**

הרבנית **יפה בת גוליה**

לזכות כל הרבנים שעוסקים במסירות נפש אדירה למען הצלחת

"היכל הקודש" בית הכנסת הגדול הרצליה

ולזכות כל תלמידי "היכל הקודש" בית הכנסת הגדול הרצליה

להצלחת הרב **נפתלי הירץ** ואישתו החשובה וכל יוצאי חלציהם

הרב **ישראל דוד באך** ואישתו וכל יוצאי חלציהם

לרפואת הרב **מאיר בן עדה שלמה**

ולהבדיל לעילוי נשמת הרבנית **אסתר בת אסתריה שלמה**

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות ולעילוי נשמת

הבחור

אליעזר שלמה ז"ל בן בנימין

אשר נפטר לאחר מחלה ויסורים קשים

כ"ה ניסן התשע"ו

ת.נ.צ.ב.ה

זכות הדפסת הספר הקדוש הזה יהיה

לעילוי נשמת

שמעון בן כיריה

ת.נ.צ.ב.ה

ולהצלחת וישועת

משפחת דואן

שיושפע עליהם שפע ברכה והצלחה

וסיעתא דשמיא אמן.

הספר הקדוש הזה יהיה לזכות

אברהם אליהו בן אסתר

וזוגתו שרה הענטשא בת חנה לאה

ובניהם

ישראל

יוסף

הספר הקדוש הזה נדפס להצלחת

עדי ושגיב אלעזר

שימצאו מקום מגורים במהרה

ופרנסה טובה ומספקת.

הספר הקדוש הזה נדפס

להצלחה בניתוח הלייזר בעיניים

לאסף בן שושנה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

מורנו ורבנו רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב זצ"ל

והרבנית יחנא שפרה בת סאסיא ז"ל

ולהצלחת הזוג:

חיים חי חן ורחל ציפורה סויסה

ולהצלחת בנם **אליעזר שלמה בן רחל ציפורה סויסה**

שיזכו לבית משלהם ביבנאל ולנחת מכל יוצאי חלציהם, לפרנסה בשפע גדול, בית של תורה ויראת שמיים, ולהיות מקורבים כל ימי חייהם לצדיק האמת ולציית אותו בכל, וכל זה מתוך בריאות איתנה

ולהצלחת :

מרדכי בן יקוט, ירדנה בת חיה, דוד בן ירדנה, נתנאל בן ירדנה

ירון שמעון בן ירדנה, אביב אליהו בן ירדנה, ליאל אברהם בן ירדנה

עדי בת ירדנה, חיים חי חן בן ירדנה, מיכל בת שושנה

דניאל, הלל, שרה, אדל ונועה בני מיכל

לין חיה בת חיה ונתנאל בן ירדנה - שיזכו לזרע בר קימא.

ולהצלחת:

בנימין בן אילנה, הדסה בת תמר ננג'אן

צופיה רבקה בת הדסה, מירב אמונה בת הדסה

שמואל אלרועי בן בדסה, משה אהרון בן הדסה

תרצה בת הדסה, מלכה בת הדסה

רחל ציפורה בת הדסה, ישראל מאיר בן הדסה

נחמן נתן בן הדסה

****

ולע"נ

אליזר שלמה בן בנימין ז"ל

סוֹד ה׳ לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם
זֶה שְׁמוֹ נָאֶה לוֹ

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לִכְלָלִיוּת הַחֲטָאִים
וְהוּא פְּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִצְלָן

*

וּמְסֻגָּל מְאֹד גַּם לְפַרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעִנְיָנִים בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת
אַשְׁרֵי מִי שֶׁיֹּאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יִסְּדוּ, תִּקְּנוּ, גִּלּוּ וְצִוָּה לְפַרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל.
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

*

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב״א

תִּקּוּן הַכְּלָלִי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הֲרֵינִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי בַּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים אֵלּוּ לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ, וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה, וּבִפְרָט לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, **רַבֵּנוּ נַחְמָן בֶּן פֵּיגָא**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, שֶׁגִּלָּה תִּקּוּן זֶה.

לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הֲרֵינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת בּוֹרְאִי לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ עַל־יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעֱלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז א **מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי־חָסִיתִי בָךְ:**
ב **אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה טוֹבָתִי בַּל־עָלֶיךָ:**
ג **לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל־חֶפְצִי־בָם:** ד **יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר מָהָרוּ בַּל־אַסִּיךְ נִסְכֵּיהֶם מִדָּם וּבַל־אֶשָּׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי:**
ה **יְהוָה מְנָת־חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי:**
ו **חֲבָלִים נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִמִים אַף־נַחֲלָת שָׁפְרָה עָלָי:**
ז **אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף־לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי:** ח **שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָּמִיד כִּי מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט:** ט **לָכֵן | שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח:** י **כִּי | לֹא־תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת:** יא **תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:**

לב א לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׁוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חַטָּאָה:
ב אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין
בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הֶחֱרַשְׁתִּי בָלוּ עַצְמַי בְּשַׁאֲגָתִי
כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ
לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה: ה חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי
לֹא־כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה
נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
כָּל־חָסִיד | אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים
אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֵתֶר לִי *) מִצַּר תִּצְּרֵנִי
רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: ח אַשְׂכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵּלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי: ט אַל־תִּהְיוּ |
כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם
בַּל קְרֹב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ: יא שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ
צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב:

מא א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־
דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
וִיחַיֵּהוּ וְאָשֻׁר בָּאָרֶץ וְאַל־תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו:
ד יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל־עֶרֶשׂ דְּוִי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ
בְחָלְיוֹ: ה אֲנִי־אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי
כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת
וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לִרְאוֹת | שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ

*) אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו״מ ח״א סי׳ ריג)

יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל־שֹׂנְאָי עָלַי | יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־בְּלִיַּעַל
יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ
שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי
עָקֵב: יא וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי־חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבִי
עָלָי: יג וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם
וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב א לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח: ב כְּאַיָּל תַּעֲרֹג
עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם כֵּן נַפְשִׁי תַּעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג צָמְאָה נַפְשִׁי | לֵאלֹהִים לְאֵל חָי מָתַי אָבוֹא
וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הָיְתָה־לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם
וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה
אֶזְכְּרָה | וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסָּךְ
אֶדַּדֵּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן
חוֹגֵג: ו מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִלִי
לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהַי עָלַי
נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן
וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר: ח תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא
לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ:
ט יוֹמָם | יְצַוֶּה יְהוָה | חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי
תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סַלְעִי לָמָּה

שִׁכַּחְתָּנִי לָמָּה־קֹדֶר אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: יא בְּרֶצַח |
בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרַי בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי
עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי
וֵאלֹהָי:

נט א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּשָׁלַח
שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
מֵאֹיְבַי | אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמַי תְּשַׂגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי
מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־
חַטָּאתִי יְהוָה: ה בְּלִי־עָוֹן יְרוּצוּן וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה
לִקְרָאתִי וּרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־תָּחֹן
כָּל־בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה: ז יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב
וְיסוֹבְבוּ עִיר: ח הִנֵּה | יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שֹׁמֵעַ: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׂחַק־
לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמְרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי: יא אֱלֹהֵי חַסְדִּי יְקַדְּמַנִי אֱלֹהִים
יַרְאֵנִי בְשׁוּרָרָי: יב אַל־תַּהַרְגֵם | פֶּן־יִשְׁכְּחוּ עַמִּי
הֲנִיעֵמוֹ בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנֵּנוּ אֲדֹנָי: יג חַטַּאת־
פִּימוֹ דְּבַר־שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בְגֵאוֹנָם וּמֵאָלָה
וּמִכַּחַשׁ יְסֻפָּרוּ: יד כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ
כִּי־אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה:

טו וְיָשֻׁבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וִיסוֹבְבוּ עִיר: טז הֵמָּה
יְנִיעוּן לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וַיָּלִינוּ: יז וַאֲנִי |
אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי
וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר־לִי: יח עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּי־אֱלֹהִים
מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

עז א לַמְנַצֵּחַ עַל־יְדוּתוּן לְאָסָף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי *)
אֶל־אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהַאֲזִין
אֵלָי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי יָדִי | לַיְלָה נִגְּרָה
וְלֹא תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהֱמָיָה אָשִׂיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: ה אָחַזְתָּ
שְׁמֻרוֹת עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חִשַּׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלָּיְלָה
עִם־לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הַלְעוֹלָמִים
יִזְנַח | אֲדֹנָי וְלֹא־יֹסִיף לִרְצוֹת עוֹד: ט הֶאָפֵס לָנֶצַח
חַסְדּוֹ גָּמַר אֹמֶר לְדֹר וָדֹר: י הֲשָׁכַח חַנּוֹת אֵל
אִם־קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה: יא וָאֹמַר חַלּוֹתִי הִיא
שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן: יב אֶזְכּוֹר מַעַלְלֵי־יָהּ כִּי־אֶזְכְּרָה
מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ: יג וְהָגִיתִי בְכָל־פָּעֳלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה: יד אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי־אֵל גָּדוֹל
כֵּאלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים
עֻזֶּךָ: טז גָּאַלְתָּ בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי־יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה:
יז רָאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ

*) באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל״ף למ״ד אל״ף למ״ד ה״י יו״ד מ״ם

תְּהֹמוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם | עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
אַף־חֲצָצֶיךָ יִתְהַלָּכוּ: יט קוֹל רַעַמְךָ | בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ
בְרָקִים תֵּבֵל רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם דַּרְכֶּךָ
וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נֹדָעוּ:
כא נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר: ב בְּטֶרֶם | הָרִים יֻלָּדוּ
וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל:
ג תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: ה זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר
כֶּחָצִיר יַחֲלֹף: ו בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל
וְיָבֵשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ:
ח שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: ט כִּי
כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגֶה:
י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת |
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי־גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה:
יא מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ: יב לִמְנוֹת
יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה
עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ: יד שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר
חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ: טו שַׂמְּחֵנוּ
כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יֵרָאֶה אֶל־
עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וִיהִי | נֹעַם

אֲדָנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ־לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־
נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב
מְבַקְשֵׁי יְהוָה: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו
תָּמִיד: ה זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹפְתָיו
וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: ו זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף
דּוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק:
י וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנַעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
יב בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ:
יג וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר:
יד לֹא־הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אַל־תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעָב עַל־הָאָרֶץ כָּל־מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר:
יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: יח עִנּוּ
בַכֶּבֶל רַגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: יט עַד־עֵת
בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ: כא שָׂמוֹ אָדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ

וְזִקְנָיו יְחַכֵּם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ
מִצָּרָיו: כה הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ: כז שָׂמוּ־
בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הָפַךְ אֶת־
מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם: ל שָׁרַץ אַרְצָם
צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כִּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ
לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם: לג וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם:
לו וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה: מ שָׁאַל
וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר
וַיָּזוּבוּ מָיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְּשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז א עַל־נַהֲרוֹת | בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם־בָּכִינוּ
בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ
כִּנֹּרוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי־שִׁיר
וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר
אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר: ה אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ
יְרוּשָׁלִַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי | לְחִכִּי
אִם־לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם־לֹא אַעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלִַם עַל
רֹאשׁ שִׂמְחָתִי: ז זְכֹר יְהוָה | לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם
יְרוּשָׁלִַם הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ:
ח בַּת־בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם־לָךְ אֶת־
גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ: ט אַשְׁרֵי | שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת־
עֹלָלַיִךְ אֶל־הַסָּלַע:

קנ א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ
עֻזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ:
ג הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר:
ד הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב:
ה הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:
וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְהוָה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם
מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: